

UNIVERSITY OF ILLINOIS AT CHICAGO
P.O. Box 64493
LOS ANGELES, CA 90064-0493

KALENDÁŘ

NÁROD

TISKÁRNA ČESKÝCH BENEDIKTINŮ

1637 S. Allport Street Chicago 8, Illinois

1963

CAPITOL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

3522-24 West 26th Street, roh Drake Avenue

Chicago 23, Illinois

Telefon: 521-5200

CHARLES T. SALAK, president.

**PRO VAŠE ÚSPORY
PŮJČKY NA MAJETKY**

**VAŠE VKLADY JSOU POJIŠTĚNY DO \$10,000
AGENTUROU VLÁDY SPOJENÝCH STÁTŮ**

**Naši svatí věrozvěstí ssv. Cyril a Metoděj
Letos je 1100. výročí jejich příchodu na Moravu,
na pozvání knížete Rostislava r. 863.**

NÁROD

ČESKO-AMERICKÝ KATOLICKÝ KALENDÁŘ

1963

Obsahuje část kalendářní, poučné čtení, povídky, básně,
kroniky, adresáře a různá vyobrazení

Ročník 68

TISKEM A NÁKLADEM TISKÁRNY ČESKÝCH BENEDIKTINŮ,
1637 S. ALLPORT STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS.

LIBRARY OF JIRINA
P.O. Box 66453
LOS ANGELES, CA 90026

POZNÁMKY K ROKU 1963

ČTVERO SUCHÝCH DNŮ.

První týden v postě — 6., 8. a 9. března, Svatodušní — 5., 7. a 8. června. Podzimní — 18., 20. a 21. září. Zimní — 18., 20. a 21. prosince.

ZASVĚCENÉ SVÁTKY.

SVÁTKY, O NICHŽ OBCOVÁNÍ MŠE SV. JE PŘÍKAZEM:

Každá neděle v roce; Nový rok 1. ledna; Nanebestoupení Páně 23. května; Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna; Všechny Svatých 1. listopadu; Neposkvrněné Početí P. Marie 8. prosince; Hod Boží vánoční 25. prosince.

NÁRODNÍ PATRONOVÉ

Blahoslavená Panna Maria bez poskvrny hříchu počatá, jejíž svátek se slaví 8. prosince, je patronkou Spojených Států; sv. Jan Nepomucký, 16. května, sv. Prokop, 4. července a sv. Václav, 28. září, jsou patronové Čechů; ssv. Cyril a Metoděj, 5. července, jsou patronové Moravanů a Slovanů vůbec.

STÁTNÍ SVÁTKY.

Všechny neděle v roce; Nový rok; narozeniny A. Lincolna, 12. února; narozeniny Jiřího Washingtona, 22. února; Zdobení hrobů, 30. května; Prohlášení nezávislosti, 4. července; Dělnický den první pondělí v září; Den díkůvzdání, čtvrtý čtvrtěk a někde třetí čtvrtěk v listopadu; Hod Boží vánoční.

V některých státech i Velký pátek, jakož i jiné dni bývají od presidenta neb guvernéra státu, za takový svátek prohlášeny.

Na státní svátky je veřejné úřadování zastaveno. Směnky prošlé na některý z těchto svátků jsou splatné až dne následujícího. Pouze směnky prošlé na Velký pátek anebo Zdobení hrobů jsou splatné ten den před tím. Smlouvy, uzavřené nebo podepsané na národní svátek, nemají platnosti před soudem.

O POSTECH ZDRŽELIVOSTI A ÚJMY.

Půst zdržlivosti zakazuje požívání masitých pokrmů, ale neobmezuje střídme užívání jiných pokrmů, jichž možno i vícekrát za den dosyta se najísti.

Půst újmy je ten, který omezuje počet jídel a množství jídla a dovoluje pouze jednou za den dostatečně se najísti, což nemá býti před polednem. Ostatní dvě jídla — pokud je jich třeba k zachování životní síly — jsou dovolena, nemají se však obě dohromady rovnati jednomu plnému jídlu. Svačiny mezi jídlem dovoleny nejsou, tekutiny, jako mléko, káva, čaj, ovocné šťávy, pivo, jsou dovoleny.

Požívání masa a ryb při témže jídle je dovoleno.

Všichni, kdo dokončili svůj sedmý rok, jsou podrobeni půstům zdržlivosti.

Všichni, kdo dokončili dvacátý první rok a dosud nepřekročili padesátý devátý rok, jsou vázáni posty újmy.

Půst zdrželivosti zakazuje požívání nejen masa, ale i masité polévky a všech výtažků z masa, jako beef-tea, jakož i škvarků, špeku atd. Vejce a mléčné výrobky jsou dovoleny. Sádla a jiných tuků možno užití pouze k přípravě pokrmů.

DNI ZDRŽELIVOSTI.

Každý pátek v roce je dnem zdrženlivosti, leč by některý zasvěcený svátek připadl na pátek. Vyjímkou je doba čtyřicetiaenního postu, během které se přísný půst musí zachovat, i kdyby na ten den připadl svátek.

POZMĚNĚNÁ — ZMÍRNĚNÁ — PRAVIDLA POSTU A ZDRŽELIVOSTI.

Církev svatá, naše Matka, ukládá (jako zákon, který je nutno zachovávat) pravidla postu a zdrželivosti, aby pěstovala ducha pokání, aby povzbudila sebezápor a sebemrtvení, aby vedla své děti po stopách Božského Spasitele. — Jsou to pravidla upravená dle církevních zákonů a pozměněná — zmírněná — výsadami udělenými Svatou Stolicí našim biskupům.

ZDRŽELIVOST (OD MASA A MASITÝCH POKRMŮ.)

Každý (katolík), kdo má víc než 7 let, je vázán zachovávat zdrželivost.

ÚPLNÁ ZDRŽELIVOST

Žádné masité pokrmy, ani polévka z masa, ani masitá omáčka, nesmí se požívat v tyto dny: Všechny pátky v roce — popeleční středu — svatvečer Neposkvrněného Početí P. Marie (7. prosince) — den před Štědrým dnem (23. pros.) -

ČÁSTEČNÁ — NEÚPLNÁ — ZDRŽELIVOST

Jedno masité jídlo za den se dovoluje v tyto dny: všechny všední dny v postě mimo Popeleční středu a všech pátků. Středy a soboty suchých dnů a svatvečery: svatodušní.

PŮST (ÚJMY):

Každý, kdo má více než 21 roků a nezačal šedesátý rok svého věku, je vázán zachovávat půst.

Postní dny jsou: všechny všední dny v postě, čtvero suchých dnů a 4 svatvečery: před Svatodušní nedělí, před Všemi Svatými, před svátkem Neposkvrněného Početí Panny Marie, den před Štědrým dnem a Štědrý den.

V postní den pouze jedno jídlo do syta je dovoleno za den. Ostatní dvě jídla — pokud je jich třeba k zachování životní síly — jsou dovolena, nemají se však rovnat obě dohromady jednomu plnému jídlu.

Maso může býti požíváno při hlavním (plném) jídle — ovšem krom pátků, Popeleční středy, svatvečera Nanebevzetí Panny Marie a dne před Štědrým dnem.

Svačiny mezi jídlem dovoleny nejsou — tekutiny, jako mléko, káva, čaj, ovocné šťávy, ano.

Kdyby trpělo zdraví nebo schopnost práce — zákon neváže. Třeba se však zeptat a poradit se zpovědníkem nebo farářem.

O POSTNÍCH PRAVIDLECH

Postní pravidla jsou církevním nařízením, které Církev má právo a moc pozměnit dle potřeby různých krajín a okolností. Změnu platnou pro celou Církev může učinit Sv. Otec, hlava Církve, kdežto biskupové mohou učiniti změnu v postních pravidlech jen pro svoji diecési, kdykoliv to důležitá příčina vyžaduje. Každý katolík se tudíž má řídit postními pravidly, jež bývají oznámeny v jeho farnosti každého roku před zahájením čtyřicetidenního půstu.

LEDEN

JANUARY — 1963

1. úterý	OBŘEZÁNÍ PÁNĚ — Nový Rok
2. středa	Nejsv. Jména Ježíš
3. čtvrtek	Sv. Jenovefa, panna; sv. Cyrin a Primus
4. pátek	= Sv. Angela z Foligno
5. sobota	Sv. Radim (Gaudencius, bratr sv. Vojtěcha)

Neděle po Narození Páně: Simeonovo proroctví, Luk. 2.

6. neděle	Zjevení Páně — sv. Tři Kráľi
7. pondělí	Sv. Kletus, muč.; sv. Lucian, kněz
8. úterý	Sv. Severin, věrozvěst
9. středa	Sv. Julia a Basilissa; sv. Agatha, muč.
10. čtvrtek	Sv. Thekla, panna; sv. Vilém, arcibiskup
11. pátek	= Sv. Menard, poustevník; sv. Arnošt, opat
12. sobota	Blah. Maria Elekta, karmelitánka (1605-1656)

Neděle 1. po Zjevení Páně: 12letý Ježíš v chrámě — Luk. 2.

13. neděle	Sv. Bohumír, feh.; sv. Leoncius, biskup
14. pondělí	Sv. Hilár, b. a učitel c.; sv. Felix Nolský, kněz
15. úterý	Sv. Maurus, opat; sv. Pavel, poust.; sv. Isidor
16. středa	Sv. Honoratus, biskup; sv. Marcel I., papež
17. čtvrtek	Sv. Antonín Veliký, poust.; sv. Milvičia, princ.
18. pátek	= Sv. Marketa
19. sobota	Sv. Kanut, král a m.; sv. Jindřich, b. a věrozv.

Neděle 2. po Zjevení Páně: Svatba v Káni Galilejské — Jan 2.

20. neděle	Sv. Fabián, papež a m.; sv. Šebastián, m.
21. pondělí	Sv. Anežka Římská, panna a mučednice
22. úterý	Sv. Anastáz, b. a m.; sv. Irena, vdova
23. středa	Zasnoubení P. Marie; sv. Rajmund Penafort
24. čtvrtek	Sv. Timotheus (Bohuslav), b. a m.; sv. Urban
25. pátek	= Obrácení sv. Pavla; sv. Marces, poustevník
26. sobota	Sv. David, král; sv. Vojslava, ř.; sv. Polykarp

Neděle 3. po Zjevení Páně: Služebník setkníkův. Mat. 8.

27. neděle	Sv. Jan Zlatoústý, bisk. a učitel církevní
28. pondělí	Sv. Cyril Alexandrijský, biskup
29. úterý	Sv. František Saleský, bisk. a učitel církevní
30. středa	Sv. Felix IV., papež a mučedník
31. čtvrtek	Sv. Jan Bosco, kněz; sv. Petr Nolaskus, z. ř.

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Krátký masopust, dlouhá zima.

V lednu sníh a bláto, v únoru tuhé mrazy za to.

Častý dešť v lednu, mrví hojně hřbitovy.

Když roste tráva v lednu, roste špatně v červnu.

V lednu-li roste tráva, neúroda se očekává.

Když leden mokrý bývá, jistě vína nedolívá.

Leden tuhý a drsný prospívá osení.

Na Nový rok dešť, o Velikonocích sníh.

Je-li teplý leden, z korce mandel jeden.

Jsou-li červánky v novoroční den, jistě přinesou samou slotu jen.

Na Tři Krále zima stále.

V den sv. Pavla poustevníka: pěkný den, dobrý rok; větrný den, mokrý rok.

Na Jméno Ježíš ku kam-nům nejbliž.

ÚNOR

F E B R U A R Y — 1 9 6 3

1. pátek Sv. Ignác, biskup a muč.; sv. Brigita, panna
2. sobota OČIŠTOVÁNÍ PANNY MARIE · Hromnice

Neděle 4. po Zjevení Páně: Bouře na moři —

3. neděle Sv. Blažej, biskup a mučedník
4. pondělí Sv. Ondřej Korsini, b.; sv. Gelasius; sv. Gilbert
5. úterý Sv. Háta (Dobromila), muč.; sv. Domicián
6. středa Sv. Dorota, panna a muč.; sv. Julián, lékař
7. čtvrtek Sv. Romuald, opat; sv. Juliána, vdova
8. pátek Bl. Milada (Mlada), Přemyslovna, řeh. česká
9. sobota Sv. Apollonia, panna a mučednice

Neděle Devítník: Podobenství o dělnících na vinici. Mat. 20.

10. neděle Sv. Školastika, abatyše
11. pondělí Zjevení Panny Marie Lurdské; sv. Adolf, b.
12. úterý Sedm svatých servitů, zakladatelů řádu
13. středa Sv. Gilbert, b.; sv. Kateřina Ricci, panna
14. čtvrtek Sv. Valentin, kněz a muč.; sv. Bruno, v.
15. pátek Sv. Jiřina, panna
16. sobota Sv. Řehoř X., papež; sv. Juliána, pa. a m.

Neděle 1. po devítníku: O rozsévání semen. Luk. 8.

17. neděle Sv. Flavián, patr.; sv. Romulus a Solon, m.
18. pondělí Sv. Simeon, biskup a muč.
19. úterý Sv. Konrád, opat; bl. Godsalk, opat
20. středa Sv. Oldřich, kněz; sv. Nikefor, muč.
21. čtvrtek Sv. Leonora, královna; sv. Mořic, muč.
22. pátek Sv. Lazar, mnich
23. sobota Sv. Petr Damiani, uč. c.; sv. Klaudius, muč.

Neděle 2. po devítníku: Uzdravení slepce. Luk. 18.

24. neděle Sv. Matěj, apoštol Páně
25. pondělí Sv. Felix III., papež
26. úterý Sv. Markéta Kortonská, kajnice
27. středa POPELEC; sv. Leander, b.
28. čtvrtek Sv. Roman, opat

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Jeli únor teplý, třeba hospodařiti se senem, neboť jaro se opozdí.

Na Hromnice o hodinu více.

Svatá Háta bývá na snůh bohatá.

Jasno na sv. Romana věští dobrý rok.

Na sv. Blažeje kamínek se ohřeje.

Jeli v únoru zima a sucho, bývá horký srpen.

Větry na konci února zvěstují neúrodný rok.

Noc po sv. Petru značí budoucnost.

Únor bílý pole sílí.

Jak dlouho skříván o Hromnicích zpívá, tak dlouho se po nich neozývá.

Svatý Matěj láme led, není-li ho, zrobí hned.

BŘEZEN

MARCH — 1963

1. pátek	Sv. Albín, biskup; sv. Hermes, muč.
2. sobota	Bl. Anežka Česká, panna a řeh.

Neděle 1. postní: O pokušení P. Ježíše. Matt. 4.

3. neděle	Sv. Kunhuta, císařovna; sv. Kamila, panna
4. pondělí	Přenesení ost. sv. Václava; sv. Lucius, p.
5. úterý	Zdenko, muč. z husitských dob; sv. Kazimír
6. středa	Sv. Perpetua a Felicitas, mučednice
7. čtvrtek	Sv. Tomáš Akvinský, uč. c.
8. pátek	Sv. Jan z Boha, zakl. řádu; sv. Beata, m.
9. sobota	Sv. Františka Řím., vd.; sv. Dominik Savio

Neděle 2. postní. Proměnění Páně. Mat. 1.

10. neděle	40 svatých mučedníků v Sebastě
11. pondělí	Matyáš (1650); bl. Angela z Foligno, ř.
12. úterý	Sv. Řehoř Veliký, papež, uč. c.; sv. Justina, p.
13. středa	Sv. Kristina, m.; sv. Patricia (Vlasta), m.
14. čtvrtek	Sv. Mathilda, královna; sv. Alexander, m.
15. pátek	Sv. Klement Maria Hofbauer (Dvořák)
16. sobota	Sv. Longin, m.; sv. Izák Jogues, m.

Neděle 3. postní. Vymítání němého ducha. Luk. 11.

17. neděle	Bl. Jan Sarkander, muč.; sv. Patrik, bisk.
18. pondělí	Sv. Cyril Jerus., b. a uč. c.; sv. Eduard, kr.
19. úterý	SV JOSEF, PĚSTOUN PÁNĚ
20. středa	Sv. Eufrasie, muč.; sv. Heribert, kněz
21. čtvrtek	Sv. Benedikt, opat, zakladatel řádu
22. pátek	Sv. Kateřina Janov.; sv. Kateřina Švédská
23. sobota	Sv. Alfons Turibius, biskup

Neděle 4. postní: Nasycení pět tisíc mužů. Jan 6.

24. neděle	Sv. Gabriel, archanděl
25. pondělí	ZVĚSTOVÁNÍ P. MARIE
26. úterý	Sv. Hasal, mučedník; sv. Ludger, biskup
27. středa	Sv. Jan z Damašku, uč. církevní
28. čtvrtek	Sv. Jan Kapištrán, ř.; ct. Adela Cini
29. pátek	Bl. Ludolf (Slavomil), b.; sv. Eustach, o.
30. sobota	Sv. Amadeus

Neděle Smrtelná: Židé chtějí P. Ježíše kamenovat. Jan. 8.

31. Neděle	Sv. Quido, opat; sv. Benjamin, mučedník

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Březen za kamna vlezem.

V březnu-li stár, boj se mar.

V březnu prach a v dubnu bláto — rolníkoví kyne zlato.

V březnu prach co zlato a stříbro, ale sníh pro obilí jed.

Každá mlha v březnu přináší za 100 dní dešť nebo bouřku.

Březen suchý, duben mokrý, květen větrný, pytle obilím a sudy vínem naplní.

Mrzne-li na den 40 mučedníků, přijde ještě 40 ranních mrazů.

Na sv. Řehoře pluje led do moře. Na sv. Řehoře lenoch sedlák, který ne-
oře.

Mrzne-li na den sv. Gertrudy trvá zima ještě 40 dní.

Pěkně-li na sv. Josefa, bývá dobrý rok.

DUBEN

APRIL — 1963

1. pondělí	Sv. Hugo, biskup
2. úterý	Sv. František Paulánský, zakladatel ř.
3. středa	Sv. Agapita a Ireny
4. čtvrtek	Sv. Isidor, biskup; sv. Jiří, poustevník
5. pátek	Sv. Vincenc Fererský, řeholník
6. sobota	Sv. Celestín I., papež; sv. Vilém, opat

Neděle Květná: Slavný vjezd Ježíšův do Jerusalema. Mat. 21.

7. neděle	Sv. Heřman Josef, bisk.; bl. Kristián, kněz
8. pondělí	Sv. Albert, patriarcha; sv. Diviš, b. a muč.
9. úterý	Sv. Maria Kleofášova, učednice Páně
10. středa	Sv. Juda Barsabáš, učedník Páně
11. čtvrtek	Zelený čtvrtek
12. pátek	Veliký pátek
13. sobota	Bílá sobota

Neděle: Hod Boží Velikonoční: Vzkříšení Páně. Mar. 8.

14. neděle	HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ
15. pondělí	Pondělí velikonoční
16. úterý	Úterý velikonoční
17. středa	Sv. Anicet, papež; sv. Innocent, bisk.
18. čtvrtek	Sv. Appolinus, radní a mučedník
19. pátek	Sv. Konrád; Emma, hraběnka; Timon, jáhen
20. sobota	Sv. Anežka Montepule; sv. Sulpicius

Neděle 1. po velikonočních: Ježíš zjevuje se apoštolům. Jan 20.

21. neděle	Sv. Anselm, arcibiskup a učitel Církevní
22. pondělí	Sv. Soter a Kajus, mm.
23. úterý	Sv. Vojtěch, biskup a muč., patron český
24. středa	Sv. Jiří, muč.; sv. Fidelis, m.; sv. Honorius, b.
25. čtvrtek	Sv. Marek, evangelista
26. pátek	Panna Maria Dobré Rady; sv. Anastás
27. sobota	Sv. Zita, paní; sv. Petr Kanisius, uč. církv.

Neděle 2. po velikonočních: Ježíš Dobrý Pastýř. Jan 10.

28. neděle	Sv. Pavel z Kříže, zakladatel řádu
29. pondělí	Sv. Robert, opat a zakl. ř.; sv. Petr Veronský
30. úterý	Sv. Kateřina Sienská

PRANOSTIKA LIDU.

Je-li suchý duben, malá naděje na úrodný rok.

Když záhy trn rozkvěta, záhy se žito vymetá.

Čím kvete trní později, tím méně se urodí sena a obilí.

Mokřý duben a pak květen chladný, k sýpkám a senu přístup snadný.

Nerad tomu sedlák bývá, když mu v dubnu neprší.

Větrný a suchý duben zastaví veškerý vzrůst.

Sníh dubnový jako mrva pohnojí.

Kvetou-li stromy hodně koncem dubna, bývá mnoho ovoce.

Na sv. Jiří vlaštovky již víří a luka jdou do sena.

O sv. Jiří vylézají hadi a štíři.

KVĚTEN

MAY — 1963

1. středa	SV. JOSEF PATRON DĚLNÍKŮ
2. čtvrtek	Sv. Athanas, bisk. a uč. círk.; sv. Zikmund
3. pátek	☩ Sv. Alexander, papež
4. sobota	Sv. Monika, vdova; sv. Florián, vojn. a muč.

Neděle 3. po velikonocích: Maličko a neuzříte mne. Jan 16.

5. neděle	Sv. Pius V., papež; sv. Irena, mučednice
6. pondělí	Sv. Valerián, biskup; sv. Evodius, muč.
7. úterý	Sv. Stanislav, biskup; sv. Albert, rolník
8. středa	Zjevení sv. Michaela archanděla
9. čtvrtek	Sv. Řehoř Nazianský, biskup
10. pátek	☩ Sv. Isidor, rolník
11. sobota	Ssv. Filipa a Jakuba, apoštolů

Neděle 4. po velikonocích: Ježíš přislubuje Utěšitele. Jan 16.

12. neděle	Sv. Pankrác, muč.; sv. Nereus, muč.
13. pondělí	Sv. Servác, bisk.; sv. Dominika, panna
14. úterý	Sv. Bonifác, mučedník
15. středa	Sv. Jan de La Salle, kněz, zakl. řádu
16. čtvrtek	Sv. Jan Nepomucký, kněz, muč., patron český
17. pátek	☩ Sv. Pascha Baylon, řeholník
18. sobota	Sv. Felix Kantalicie, ř.; sv. Venantius, muč.

Neděle 5. po velikonocích: Proste a bude vám dáno. Jan 16.

19. neděle	Sv. Petr Celestin, papež a poustevník
20. pondělí	Sv. Bernardin Sienský
21. úterý	Sv. Theobald, arcibiskup
22. středa	Sv. Rita, vdova; sv. Julie, panna a muč.
23. čtvrtek	NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ
24. pátek	☩ Panna Marie Pomocnice křesťanů
25. sobota	Sv. Řehoř VII., papež; sv. Dionisius, biskup

Neděle 6. po velikonocích: O Utěšiteli Duchu Svatém. Jan 15.

26. neděle	Sv. Filip Neri
27. pondělí	Křížový den. Sv. Beda ctih., učitel církevní
28. úterý	Křížový den. Sv. Vilém, vyzn.; sv. Emil, muč.
29. středa	Křížový den. Sv. Cyril, muč.; sv. Gerald, bisk.
30. čtvrtek	Sv. Johanna de Arc., panna
31. pátek	☩ P. Marie Královna nebe i země

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Ssv. Pankrác, Servác a Bonifác jsou ledoví muži.

Před Servácem není léta, po Serváci s mrazy veta.

Chladna o Jakubu a Filipu jsou zlým znamením pro polní plodiny. Je-li však v čase tomto tepleji, nadchází pěkné a příznivé počasí. To platí též, když počasí je deštivé.

Prší-li na prvního máje, nedaří se píce pro dobytek.

Když máj vláhy nedá, červen se předá.

V máji aby hůl pastýři ani neoschla.

Teplý květen, studený červen; studený květen, teplý červen.

Havlovo žito, Urbanův oves, co z toho bude, potom mi pověz.

Roj, který v máji se rodí, za píný vůz sena stojí.

Do sv. Ducha nesvílekej kožícha.

ČERVEN

JUNE — 1963

1. sobota	Sv. Pamfil, muč.; Vigilie Svatodušní
Neděle Svatodušní: Sslání Ducha sv. Jan 14.	
2. neděle	Hod Boží Svatodušní
3. pondělí	Pondělí Svatodušní
4. úterý	Sv. František Carciolo, zakl. řádu
5. středa	Suchý den. Sv. Bonifác, věrozvěst a muč.
6. čtvrtek	Sv. Norbert, biskup a zakl. řádu
7. pátek	Suchý den. Sv. Robert, opat; sv. Julita
8. sobota	Suchý den. Sv. Vilém, b.; sv. Genesis, p. a m.

Neděle: Nejsvětější Trojice: Učte všechny národy. Matt. 28.

9. neděle	Nejsvětější Trojice
10. pondělí	Sv. Markéta, královna, vd.
11. úterý	Sv. Barnabáš, apoštol; sv. Maximiliana
12. středa	Sv. Jan z Fekundy, kněz
13. čtvrtek	Sv. Antonín Paduanský
14. pátek	Sv. Basil Veliký, bisk. a učitel církevní
15. sobota	Sv. Vít, mučedník; sv. František Regis

Neděle 2. po Sv. Duchu: O veliké večeři. Luk. 14.

16. neděle	Sv. Beno (Zbyněk), věrozvěst; sv. Pavel, muč.
17. pondělí	Sv. Adolf a Batulí; Jan z Jenštýna
18. úterý	Sv. Elřem, jáhen, uč. c.; sv. Marina, pa. a m.
19. středa	Ssv. Gervas a Protaz, mm., sv. Juliana Falconieri
20. čtvrtek	Sv. Sylvester, papež; sv. Florentiána, p.
21. pátek	Sv. Alois z Gonzagy, řeh.; sv. Demetrius
22. sobota	Sv. Paulin, biskup; sv. Albán a Anfibal, muč.

Neděle 3. po Sv. Duchu: O ztracené ovci. Luk. 15.

23. neděle	Sv. Eberhard, b.; Anna, Přemyslovna
24. pondělí	Sv. Jan Křtitel; sv. Simplicius, bisk.
25. úterý	Sv. Prosper, spisovatel; bl. Ivan, poustevník
26. středa	Sv. Jan a Pavel, muč.; sv. Virgil, biskup
27. čtvrtek	Sv. Ladislav, král; sv. Adelaída, kněžna
28. pátek	Sv. Ireneus, b. a m.; sv. Mařie; sv. Marcella
29. sobota	Nejsvětější Srdce Páně

Neděle 4. po Sv. Duchu: Zázračný lov ryb. Luk. 5.

30. neděle	Ssv. Petr a Pavel, apoštolové
------------	-------------------------------

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Červen studený — kráí
sedlák rameny.

Medardovo kápě (8)
čtyřicet dní kape.

Prši-li na sv. Víta, bý-
vá špatná sklizeň žita.

Sv. Vít kořen štíp, sv.
Petr ten ho natrh, sv.
Prokop kořen dokop, sv.
Markýta (10.) vede žence
do žita.

O Janu-li kukačka ku-
ká, pěkný čas sobě vyku-
ká.

Na Boží Tělo jaký den,
dlouho se potom vrací
ten.

Do sv. Jana Křtitele
nechval ječmene

ČERVENEC

JULY — 1963

1. pondělí	Předrahé Krve Páně
2. úterý	Navštívení Panny Marie
3. středa	Sv. Lev II., papež; sv. Pavel, m.; bl. Menrad, b.
4. čtvrtek	Sv. Prokop, opat, patron český
5. pátek	Sv. Cyril a Metoděj, věrozvěsti Slovanů
6. sobota	Sv. Tomáš Morus, mučedník

Neděle 5. po Sv. Duchu: Spravedlnost fariseů. Mat. 55.

7. neděle	Sv. Benedict XI., papež; sv. Vavřinec
8. pondělí	Sv. Alžběta, královna; sv. Edgar, král
9. úterý	Bl. Veronika Julián, ř.; sv. Zeno, vojín, muč.
10. středa	Sv. Felicitas a 7 synů mm.; sv. Oldřich, řeh.
11. čtvrtek	Sv. Plus I., papež a muč.; sv. Jan, b. a muč.
12. pátek	Sv. Juan Gualbert, zakl. ř.; sv. Berta, kr.
13. sobota	Sv. Marketa, pa. a m.; sv. Milada (Mildred)

Neděle 6. po Sv. Duchu: Zázračné nasycení. Marek 8.

14. neděle	Sv. Bonaventura, uč. c.; bl. Hroznata, m.
15. pondělí	Sv. Jindřich, cis. Sv. Vladimír, vyzn. Sv. Donald
16. úterý	Panna Maria Karmelská
17. středa	Sv. Alexius, žebrák; sv. Ondřej Svorada
18. čtvrtek	Sv. Kamil de Lellis; sv. Emilián, otrok, muč.
19. pátek	Sv. Vincenc z Pauly, z. ř.; sv. Vavřinec, b.
20. sobota	Sv. Jeroným Aemilián, z. ř.; sv. Pavel, muč.

Neděle 7. po Sv. Duchu: O falešných prorocích. Mat. 7.

21. neděle	Sv. Konstantin, opat; sv. Julia, pa. a muč.
22. pondělí	Sv. Maria Magdalena, kaj. a učednice Páně
23. úterý	Sv. Apollinaris, b. a muč.; sv. Libor, biskup
24. středa	Sv. František Solano, ř.; sv. Kristina, pa. a m.
25. čtvrtek	Sv. Jakub starší, apoštol
26. pátek	Sv. Anna, matka Panny Marie
27. sobota	Sv. Klement; sv. Pantaleon; sv. Celestín

Neděle 8. po Sv. Duchu: Nespravedlivý vladař. Luk. 16.

28. neděle	Sv. Innocenc I., papež; sv. Viktor I., papež
29. pondělí	Sv. Marta, učednice Páně; sv. Marcella
30. úterý	Sv. Abdon a Senen, mm.; sv. Ondřej, biskup
31. středa	Sv. Ignác z Loyoly, zakl. řádu

PRANOSTIKA LIDU.

Jak teplý sv. Jakub,
tak studené Vánoce.

Jaké počasí panuje o
sv. Jakubu, takové panu-
je v prosinci až do Vánoc.

Na sv. Magdalenu rádo
pršívá, protože mnoho pla-
kala pro Pána.

V den Sedmi bratří když
prší, sedm týdnů dešť' do-
vrší.

Je-li r. sv. Vincence
slunečno, bude hojně ví-
na.

Hezký den na sv. Hav-
la slibuje mnoho ovoce.

Zvětšují-li mravenci na
sv. Annu své hromady,
lze očekávat tuhou zimu.

Ženci na pole, včely s
pole.

Když dne ubývá, horka
přibývá.

SRPEN

AUGUST — 1963

1. čtvrtek	Sv. Petr v okovech; bl. Julian Eymard
2. pátek	Sv. Alfons z Liguori, z. ř., uč. c.; sv. Štěpán I.
3. sobota	Sv. Augustín Gazotič, biskup; sv. Lydía

Neděle 9. po Sv. Duchu: Ježíšův pláč nad Jerusalemem. Luk. 19.

4. neděle	Sv. Dominik, zakl. ř.; sv. Eleutherius, muč.
5. pondělí	Panna Maria Sněžná; sv. Osvald, král
6. úterý	Proměnění Páně; sv. Sixtus II., papež
7. středa	Sv. Kajetán, zakl. ř.; sv. Donat, b., sv. Oldřich
8. čtvrtek	Sv. Hedvika, král.; sv. Cyriák a Largus, muč.
9. pátek	Sv. Jan Křt. Vianney, kněz; sv. Matěj Barn.
10. sobota	Sv. Vavřinec, jáhen, muč.; sv. Hugo, biskup

Neděle 10. po Sv. Duchu: O publikánu a fariseu. Luk. 18.

11. neděle	Sv. Zuzana, p. a m.
12. pondělí	Sv. Klára, zakl. řádu; sv. Diana, služka a m.
13. úterý	Sv. Jan Berchmans, řeh.; sv. Kassian, uč. c.
14. středa	Sv. Athanasia, abatyše; sv. Marcellus, biskup
15. čtvrtek	NANEBEVZETÍ PANNY MARIE
16. pátek	Sv. Roch, vyzn.; sv. Theodor, biskup
17. sobota	Sv. Hyacinth, ř.; sv. Mamas, pastýř; sv. Amor

Neděle 11. po Sv. Duchu: Uzdravení hluchého. Marek 7.

18. neděle	Sv. Helena, cís.; sv. Klára z Montefalco
19. pondělí	Sv. Jan Eudes, kněz; sv. Sebalď, králevič
20. úterý	Sv. Bernard, opat a učitel církevní
21. středa	Sv. Johanna Františka de Chantal, zakl. ř.
22. čtvrtek	Neposkvrněného Srdce Panny Marie
23. pátek	Sv. Filip Benecius, ř.; sv. Sidonius (Zdeněk)
24. sobota	Sv. Bartoloměj, apoštol; Augustín Strobach

Neděle 12. po Sv. Duchu: Milosrdný Samaritán. Luk. 10.

25. neděle	Sv. Ludvík, král; sv. Poncián; sv. Patricie
26. pondělí	Sv. Zefyrin, ppž. a m.; sv. Fortunát, jáhen, m.
27. úterý	Sv. Josef Kalasanský, zakl. ř.; sv. Aroncius, m.
28. středa	Sv. Augustín, biskup a učitel církevní
29. čtvrtek	Stětí sv. Jana Křtitele; sv. Sabina, m.
30. pátek	Sv. Růžena Linská, pa.; sv. Felix a Adaukt
31. sobota	Sv. Rajmund Nonatus; sv. Dominik, chlapec

PRANOSTIKA LIDU.

Srpen začíná jak červenec skončil.

Čeho srpen nedováří, toho září neusmaží.

Když jsou v srpnu velké rosy, zůstane obyčejně pěkné počasí.

Mlhy na lukách a potocích zvěstují stálé, teplé počasí.

Parna na sv. Dominika zvěstují tuhou zimu.

Vavřinec, první pozímec.

Bartoloměj svatý odpoledne krátí.

Krásně o Vavřinci a Bartoloměji, na dobrý podzim měj pevnou naději.

Z počátku-li srpen hodně hřeje, budoucí se zima sněhem stkvěje.

Srpen má nejkrásnější počasí v roce.

ZÁŘÍ

SEPTEMBER — 1963

Neděle 13. po Sv. Duchu. O desíti malomocných. Luk. 17.

1. neděle	Sv. Jiljí, opat, poust.; sv. Benigna Ferrero, ř.
2. pondělí	Sv. Štěpán, král; sv. Justus, b.; sv. Kalista
3. úterý	Sv. Pius X., papež; sv. Bronislava, panna
4. středa	Sv. Růžena Viterbská, p.; sv. Rozálie, poust.
5. čtvrtek	Sv. Viktorin, b. a m.; sv. Judita (Jitka), král.
6. pátek	☩ Sv. Vavřínc Justinián, b.; sv. Magnus, o.
7. sobota	Sv. Melchior, muž.; sv. Regina, p. a muž.

Neděle 14. po Sv. Duchu: Dvěma pánům nelze sloužit. Mat. 6.

8. neděle	Narození Panny Marie
9. pondělí	Sv. Gorgonius, m.; sv. Pucheria, císařovna
10. úterý	Sv. Mikuláš, Tolentský; sv. sv. Šebastian, kněz
11. středa	Sv. Protus a Hyacinth, mm.; sv. Dobiáš
12. čtvrtek	Jméno Panny Marie; sv. Kvida, kostelník
13. pátek	☩ Sv. Filip, m.; sv. Kateřina Janovská, vdova
14. sobota	Povýšení sv. Kříže; sv. Krecenc

Neděle 15. po Sv. Duchu: Vzkříšení mládence. Luk. 14.

15. neděle	Sedmibolestné Panny Marie
16. pondělí	Sv. Ludmila, česká kněžna a mučednice
17. úterý	Stigmata sv. Františka; Sv. Lambert, b. a m.
18. středa	Sv. Josef Kupertinský, ř.; sv. Senator, biskup
19. čtvrtek	Sv. Januar, biskup a m.; sv. Sosius
20. pátek	☩ Suchý den. Sv. Eustachius, důstojník a m.
21. sobota	☩ Suchý den. Sv. Josef Kupertinský, ř.

Neděle 16. po Sv. Duchu: Uzdravení vodnatelného. Luk. 14.

22. neděle	Sv. Tomáš z Villanovy, arcibiskup
23. pondělí	Sv. Linus, papež a m.
24. úterý	Sv. Gerald, bisk. a m.; sv. Liberius, papež
25. středa	Sv. Kleofáš, uč. Páně; sv. Frimin, bisk. a m.
26. čtvrtek	Sv. Eusebius, papež; sv. Cyprian a Justina, m.
27. pátek	☩ Sv. Kosmas a Damián, lékaři a mm.
28. sobota	Sv. Václav, kníže český a mučedník

Neděle 17. po Sv. Duchu: Největší přikázání. Mat. 22.

29. neděle	Sv. Michael archanděl
30. pondělí	Sv. Jeroným, kněz a uč. c.; sv. Alfred, řeh.

PRANOSTIKA LIDU.

+ + +

Na pěkný podzim dlouhá zima.

Jasný Jiljí zvěstuje pěkný podzim.

Jaké počasí se na Jiljí ukazuje, takové se po celý měsíc udržuje.

Po Panny Marie Narození vlašťoviček rozloučení.

Září vínečko vaří a co září nedovaří, říjen dopeče.

Po hojných deštích v září zimnímu osení se daří.

Na sv. Maurice (22.) nesej pšenice, budeť samá metlice.

Na sv. Václava každá plaňka dozrává.

Kolem sv. Michala daří se nejlépe zimní setba.

Dozrají-li žaludy před Michalem, bude tuhá zima.

Po sv. Matouši čepici na uši.

ŘÍJEN

OCTOBER — 1963

1. Úterý	Sv. Remigius, biskup; sv. Aretas, muč.
2. Středa	Svatých Andělů Strážných
3. Čtvrtek	Sv. Terezie Ježíškova, ř.; sv. Cyprian, bisk.
4. Pátek	Sv. František Assiský, zakl. řádu
5. Sobota	Sv. Placid, opat, a spolumučedníci

Neděle 18. po Sv. Duchu: Uzdravení mrtvici raněného. Mat. 9.

6. Neděle	Sv. Bruno, zakl. řádu; sv. Apollinar, arcib.
7. Pondělí	Královniny posvátného růžence
8. Úterý	Sv. Brígita, vdova; sv. Valeria, p.
9. Středa	Sv. Dionys, b. a m.; sv. Demetrius, patriarcha
10. Čtvrtek	Sv. František Borgia, řeh.; sv. Paulinus, bisk.
11. Pátek	Mateřství Panny Marie
12. Sobota	Sv. Pelagia, kajicnice; sv. Maximilian, biskup

Neděle 19. po Sv. Duchu: O svatebním rouše. Mat. 22.

13. Neděle	Sv. Edward, král; sv. Gerald, hrabě
14. Pondělí	Sv. Kallistus, papež a m. Sv. Fortunata, panna
15. úterý	Sv. Terezie Avílská, p. a ř.; sv. Leonard, opat
16. středa	Sv. Gerard Majella, ř. bratr; sv. Havel, opat
17. Čtvrtek	Sv. Markéta M. Alocque, ř.; sv. Hedvika, věv.
18. Pátek	Sv. Lukáš, evangelista Páně
19. Sobota	Sv. Petr z Alkantary, ř.; sv. Laura, vd. a m.

Neděle 20. po Sv. Duchu: Uzdravení syna úředníka. Jan 4.

20. Neděle	Sv. Jan Kentský, kněz; sv. Arthur, král
21. Pondělí	Sv. Voršila, p. a m.; sv. Hilarion, opat
22. Úterý	Sv. Kordula, p. a m.; sv. Maria Salome, uč. Páně
23. Středa	Sv. Theodoret, kněz a muč.; sv. Roman, bisk.
24. Čtvrtek	Sv. Rafael, archanděl; sv. Armella, služka
25. Pátek	Sv. Chrysanthus a Daria, mučedníci
26. Sobota	Sv. Evarist, ppž., m.; sv. Amand, věrozvěst

Neděle 21. po Sv. Duchu: O skládání účtů. Mat. 18.

27. Neděle	KRISTA KRÁLE
28. Pondělí	Sv. Šimon a Juda, apostolové; Cyrilla, pa., m.
29. Úterý	Sv. Narcis, b. a vyznavač; sv. Angelus, věrozv.
30. Středa	Sv. Saturnin, muč.; sv. Serapion, patriarcha
31. Čtvrtek	Vigilie Všechných Svatých; sv. Volfgang, biskup

PRANOSTIKA LIDU.

Opadá-li v říjnu listí,
bude mokrá zima.

Když říjen blýská, zima
plíská.

V říjnu mráz a větry,
leden, únor teplý.

Říjen a březen rovni si
bývají ve všem.

Přijde-li v říjnu mráz a
vitr, bude leden mírný.

Sv. Šimon a Juda často
přinášejí sněh.

Divoké husy na odletu,
konec i babímu létu.

Svatá Terezie zasazuje
zimní okna.

Na sv. Havla dobytek
do chlěva.

Sv. Havel češe se stro-
mů poslední jablko.

Jak den sv. Voršily po-
činá, tak i zima končívá.

Když dlouho listí ne-
padne, tuhá zima se při-
krade.

LISTOPAD

NOVEMBER — 1963

1. pátek **SLAVNOST VŠECH SVATÝCH**
2. sobota Památka všech věrných zemřelých (Dušiček)

Neděle 22. po Sv. Duchu: Sluší-li daň dávat? Matt. 22.

3. neděle	Sv. Hubert, bisk.; Jindřich Richter, muč.
4. pondělí	Sv. Karel Boromejský, arcibiskup
5. úterý	Sv. Malachias, arcibiskup
6. středa	Sv. Leonard, poustevník; sv. Emilián, kněz
7. čtvrtek	Sv. Engelbert, arcib.; sv. Arnošt, opat
8. pátek	☞ Sv. Maurus, biskup; sv. Klarus, kněz
9. sobota	Sv. Theodor, vyzn.; sv. Alexander, muč.

Neděle 23. po Sv. Duchu: Dcera Jairova. Mat. 9.

10. neděle	Sv. Ondřej Avellini, ř.; sv. Justus, věrozv.
11. pondělí	Sv. Martin, biskup
12. úterý	Sv. Martin I., papež; sv. Rufus, biskup
13. středa	Sv. Stanislav Kostka, ř.; sv. Eugen, arcibiskup
14. čtvrtek	Sv. Josafat Kunčevič, arcibiskup a muč.
15. pátek	☞ Sv. Albert Veliký, ř. b.; sv. Leopold, mark.
16. sobota	Sv. Edmund, arcibiskup; sv. Otmár, opat

Neděle 24. po Sv. Duchu: O hořčičném zrnku Mat 13, 31, 35.

17. neděle	Sv. Gertruda Veliká, abatyše, sv. Hilda, ab.
18. pondělí	Sv. Roman, muč.; sv. Dionys, ppž.; sv. Odo, o.
19. úterý	Sv. Alžběta, kněžna; sv. Poncian, papež a m.
20. středa	Sv. Felix z Valois, z. ř.; sv. Sebald, bisk.
21. čtvrtek	Obětování Panny Marie; sv. Kolumban, opat
22. pátek	☞ Sv. Cecilie, p., m.; sv. Marek a Štěpán, rum.
23. sobota	Sv. Klement, p. m.; sv. Adela; sv. Daniel, b.

Neděle 25. po Sv. Duchu: O posledním soudu. Mat. 24.

24. neděle	Sv. Jan z Kříže, ř.; sv. Flora a Barie, p. a m.
25. pondělí	Sv. Kateřina, p. a m.; sv. Jakub Rozsekaný, m.
26. úterý	Sv. Konrád, biskup; sv. Marcel, muč.
27. středa	Sv. Virgil, b.; sv. Bazilius a Saturnius, mm.
28. čtvrtek	Sv. Řehoř III., papež
29. pátek	☞ Sv. Saturnin, bisk. a m.; sv. Filemon, muč.
30. sobota	Sv. Ondřej, apoštol; sv. Justina, p. a m.

PRANOSTIKA LIDU.

♦ ♦ ♦

Hřímá-li v listopadu,
bude úrodný rok.

Kvetou-li stromy podru-
hé, potrvá zima až do
května.

Pozdní bouře znamená
velkou úrodu obilí.

Chodí-li husa před sv.
Martinem po ledě, chodí
po sv. Martinu v blátě.

Svatý Martin přijede na
bílém koni.

Jaké počasí na sv. Ka-
teřinu, takové je v příš-
tím lednu.

Sníh na sv. Ondřeje
vzešlému žitu nepřeje.

Pocasí na den Obětová-
ní P. Marie zvěstuje prů-
běh příští zimy.

At' Kateřiny nebo kříže,
počne-li mrznout, tedy top-
te chýše.

PROSINEC

DECEMBER — 1963

Neděle 1. adventní: Budou znamení na nebi. Luk. 21.

1. neděle	Sv. Eligius, zlatník; bl. Edmund Kampion, m.
2. pondělí	Sv. Bibiana, p. a muč.; sv. Hippolyt, muč.
3. úterý	Sv. František Xaverský, věrozv. Sv. Kassian, m.
4. středa	Sv. Barbora, p. a m.; sv. Theofanes, kněz a m.
5. čtvrtek	Sv. Sabas, poustevník; sv. Mikuláš I., papež
6. pátek	Sv. Mikuláš, biskup; sv. Gertruda, vdova
7. sobota	Vigilie Neposkv. Početí P. M.; sv. Ambrož

Neděle 2. adventní: Jan Křtitel ve vězení. Mat. 11.

8. neděle	NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ PANNY MARIE
9. pondělí	Sv. Leokadie, pa. a muč.; sv. Julian, bisk.
10. úterý	Sv. Melchisedes, ppž., m.; sv. Eulalie a Julie, mm.
11. středa	Suchý den. Sv. Damas, papež; sv. Daniel
12. čtvrtek	Panna Maria Guadalupská
13. pátek	Sv. Lucie, p., m.; sv. Otilie, ř.; sv. Nikodem
14. sobota	Sv. Spiridion, biskup; sv. Entropia, p. a m.

Neděle 3. adventní (Gaudete): Svědectví Janovo. Jan 1.

15. neděle	Sv. Eusebius, bisk. a muč.; sv. Faustin, m.
16. pondělí	Sv. Adela, císařovna; sv. Albina, p. a m.
17. úterý	Sv. Olympia, vdova; sv. Lazar vzkříšený, bisk.
18. středa	Suchý den. Sv. Rufus a Zosimus, mm.
19. čtvrtek	Sv. Timotheus a Maura, mm.
20. pátek	Sv. Petr Klaver, věrozvěst
21. sobota	Suchý den. Sv. Tomáš, apoštol; sv. Eugenie,

Neděle 4. adventní: Připravujte cestu Páně. Luk. 3.

22. neděle	Sv. Flavian, m.; sv. Beata, m.
23. pondělí	Sv. Kristina, p. a věrozvěstkyně
24. úterý	Vigilie Narození Páně
25. středa	NAROZENÍ PÁNĚ; sv. Anastasie, mučednice
26. čtvrtek	Sv. Štěpán, jáhen, prvomučedník
27. pátek	Sv. Jan, apoštol; sv. Maximus, biskup
28. sobota	Svatých Mladátek; sv. Troadius, jinch, m.

Neděle po vánocích: Simeonovo proroctví. Luk. 2.

29. neděle	Sv. Tomáš, arcibiskup a mučedník
30. pondělí	Sv. Melaně ml.; sv. Roger, bisk.; sv. Eugen, b.
31. úterý	Sv. Sylvester, papež; sv. Kolumba, p. a muč.

PRANOSTIKA LIDU.

★ ★ ★

V adventě-li kruté mrazy panují a dodrží, zůstává 18 neděl studeno.

Zelené Vánoce — bílé Velikonoce.

Vánoce v jeteli, Letnice ve sněhu.

Má-li sv. Barbora bílý fěrtoch, bude hodně trávy.

Chodí-li husa o Barboře po ledě, chodí o Vánocích po blátě.

Svatá Lucie nocí upije.

Jaký prosinec, takový je příští červen.

Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.

Jitřní jasné a obloha čistá, úroda hojná příští rok jistá.

Naše práce a počínání záleží na Božím požehnání.

Jména svatých v Americe užívána.

Odvozeniny z křesťanských jmen.

Kde jest více svatých pod stejným jménem, možno si vybrati jiné datum (než co zde podáváme) jistého svatého. Na pr: Františků jest více: Borgla 10 říj., De Pau 2. dub., Salský 29 led., Xaverský 3 pros. Podobné jiní svatí.

Abe,	Abraham,	5 únor.	Arnand,	Arnold,	8 čce.	Betty,	Elizabeth,	18 čer.
Aby,	Abraham,	16 břez.	Arnauld,	Arnold,	8 čce.	Bill,	William,	20 čce.
Abie,	Abraham,	9 říj.	Art,	Arthur,	21 čce.	Birdie,	Bertha,	4 čce.
Achil,	Achilles,	15 květ.	Artie,	Arthur,	21 čce.	Blanche,	Blanca,	5 čce.
Achim,	Joachim,	16 dub.	Ary,	Aaron,	21 čce.	Blase,	Blasins,	3 únor.
Ada,	Ida, Editha,	15 čce.	Asta,	Augusta,	27 břez.	Bob,	Robert,	29 dub.
Adele,	Adelaide,	16 pros.	Aubin,	Albin,	5 únoi.	Bonny,	Bonaventura,	14 čce.
Ado,	Ado,	16 pros.	Aubine,	Albina,	16 pros.	Bride,	Brigitta,	23 čce.
Aggie, Agnes,	21 led.—2 břez.		Audrey,	Alderic,	7 led.	Brush,	Ambrose,	7 pros.
Aemil,	Emilian,	8 srp.	Audrey,	Ethelreda,	23 čer.	Bryan,	Bernard,	20 srp.
Aemilia,	Aemiliana,	5 led.	Austin,	Augustine,	26 květ.	Burga,	Walburga,	1 květ.
Aimee,	Amata,	13 pros.	Austin,	Augustine,	28 srp.			
Ainy,	Amata,	13 pros.	Aveline,	Eva,	24 pros.	Camille,	Camilla,	14 čce.
Al,	Albert,	21 list.	Avelline,	Andrew,	10 list.	Campion,	Edmund,	16 list.
Al,	Adalbert,	3 dub.	Axel,	Absalon,	2 břez.	Canty, John of Kanty,	31 květ.	
Alan,	Alanus,	26 říj.				Janute,	Canutius,	19 led.
Albie,	Albina,	16 pros.	Bab,	Barbara,	4 pros.	Carlos,	Charles,	4 list.
Aldrich,	Aldrikus,	7 led.	Barb,	Barbara,	4 pros.	Carmela,	Maria,	16 čce.
Aleck,	Alexander,	18 břez.	Babet,	Elizabeth,	5 list.	Carmen,	Maria,	16 čce.
Alec,	Alexius,	17 čce.	Babett,	Elizabeth,	8 čce.	Carrie,	Caroline,	14 čce.
Alex,	Alexius,	12 únor.	Babe,	Barbara,	4 pros.	Catty,	Martha,	22 únor.
Alfons,	Alphonsus,	12 srp.	Babie,	Barbara,	4 pros.	Cecly,	Caecilia,	22 list.
Alonso,	Alphonsus,	2 srp.	Baldwin,	Barbara,	8 led.	Celia,	Caecilia,	22 list.
Alger,	Algeric,	1 pros.	Barbe,	Barbara,	4 pros.	Celina,	Caecilia,	22 list.
Agy,	Algeric,	1 pros.	Baraby,	Barnabas,	11 čer.	Charlie,	Charles,	4 list.
Airy,	Algeric,	1 pros.	Barhard,	Bernard,	20 srp.	Charlotte,	Caroline,	14 čer.
Alice,	Adelaide,	16 pros.	Barney,	Bernard,	20 srp.	Cherie,	Pulcheria,	10 září
Alicia,	Adelaide,	16 pros.	Barry,	Finbarr,	10 září	Chetry,	Caritas,	1 srp.
Allick,	Alexander,	21 září	Bart,	Bartolomew,	24 srp.	Chiara,	Clara,	12 srp.
Alix,	Alexander,	21 září	Barthel,	Bartholomew,	24 srp.	Chim,	Joachim,	20 břez.
Allen,	Hilarius,	13 led.	Bartley,	Bartolomew,	24 srp.	Cholly,	Charles,	4 list.
Allie,	Adelaidis,	16 pros.	Bastel,	Sebastian,	20 led.	Chris,	Christopher,	25 čce.
Alma,	Maria,	8 září	Bastian,	Sebastian,	20 led.	Chrissy,	Christiana,	24 čer.
Alwis,	Aloysius,	21 čer.	Beatte,	Beata,	8 břez.	Christina,	Christiana,	24 čer.
Alois,	Aloysius,	21 čer.	Bee,	Beatrix,	18 led.	Clair,	Clarus,	8 list.
Almaerei,	Anna Maria,	26 čce.	Bea,	Beatrice,	29 čce.	Clare,	Clara,	12 srp.
Amy,	Amator,	12 září	Bebba,	Elizabeth,	18 čer.	Claude,	Claudius,	9 čce.
Ame,	Amator,	12 září	Bel, Bella,	Elizabeth,	18 čer.	Claus,	Nicholas,	6 pros.
Aime,	Amator,	12 září	Belle,	Elizabeth,	18 čer.	Colin,	Nicholas,	10 září
Amelia,	Amelberga,	10 čce.	Ben,	Benjamin,	31 břez.	Coline,	Columba,	17 září
Andy,	Andreas,	30 list.	Benedetta,	Benedicta,	21 břez.	Columkille,	Columba,	17 září
Anne,	Anna,	26 čce.	Benedetto,	Benedict,	21 břez.	Connie,	Conrad,	26 list.
Anita,	Anna,	26 čce.	Betto,	Benedict,	21 břez.	Constance,	Constantina,	10 září
Annette,	Anna,	26 čce.	Benito,	Benedict,	21 břez.	Cora,	Cordula,	22 říj.
Annie,	Anna,	26 čce.	Bennet,	Benedict,	21 břez.	Cy,	Cyrus,	31 led.
Annunciata,	Maria,	9 dub.	Bernie,	Benedict,	21 břez.			
Ansel,	Anselm,	21 dub.	Benoit,	Benedict,	21 břez.	Daisy, Margaret, Cor.	22 únor.	
Anastae,	Anastasia,	28 říj.	Ben,	Benno,	16 čer.	Dan,	Daniel,	21 pros.
Anstys,	Anastasia,	28 říj.	Beppo,	Joseph,	19 břez.	Danny,	Daniel,	21 pros.
Antoinette,	Antonia,	4 květ.	Bert,	Bertha,	4 čce.	Derby,	Jeremiah,	1 květ.
Antonette,	Antonina,	1 břez.	Bertie,	Bertha,	4 čce.	Dave,	David,	29 pros.
Anty,	Anastasia,	28 říj.	Bert,	Herbert,	16 břez.	Davey,	David,	29 pros.
Anusia,	Anna,	26 čce.	Bertram,	Bertrand,	29 čce.	Della,	Brigitta,	1 únor.
Archie,	Archelaus,	23 srp.	Bess, Bessie,	Beata,	29 čce.	Denis,	Dionysius,	8 dub.
Arend,	Arnold,	8 čce.	Betsey,	Elizabeth,	18 čer.	Denise,	Dionysia,	6 pros.
Armand,	Herman,	7 dub.	Bettina,	Elizabeth,	18 čer.	Dick,	Richard,	3 dub.
Armyn,	Herman,	7 dub.	Betha,	Elizabeth,	18 čer.	Diego,	Didacus,	12 list.

Mego,	Jacoo,	6 říj.	Gabe,	Gabriel,	24 břez.	Jule,	Julius,	19 srp
Mon,	Dionysius,	3 říj.	Garret,	Gerard,	24 září	Juliet,	Julia,	21 č'ce
Dirk,	Theodoric,	1 č'ce.	Gaston,	Vedastus,	6 únor.	Karel,	Charles,	4 list
Dlx,	Benedict,	21 břez.	Gene,	Eugene,	8 led.	Karl,	Charles,	4 list
Dodd,	Theodoric,	1 č'ce.	Geoffrey,	Godfrey,	8 list.	Kate,	Catherine,	25 list
Dol,	Dorothy,	6 únor.	Gertie,	Gertrude,	17 list.	Kathleen,	Catherine,	25 list
Dolly,	Dorothy,	6 únor.	Gil,	Gilbert,	4 únor.	Kitty,	Catherine,	25 list
Dolores,	Maria,	23 břez.	Gladys,	Claudia,	30 říj.	Kelly,	Celsus,	18 č'ce
Dolph,	Adolph,	11 břez.	Grace,	Gratia,	1 květ.	Kenny,	Canicus,	11 říj
Dor,	Theodore,	16 srp.	Greg.	Gregory,	12 břez.	Kerstin,	Christina,	24 čer
Dora,	Dorothy,	6 únor.	Griffith,	Ruffinus,	26 srp.	Kit,	Christophorus,	25 č'ce.
Dorinda,	Dorothy,	6 únor.	Grita,	Margaret,	22 únor.	Klas,	Nicolas,	22 břez.
Dort,	Dorothy,	6 únor.	Gus,	Augustus,	7 říj.	Klaus,	Nicolas,	22 břez.
Ed,	Edward,	13 říj.	Guy,	Vitus,	15 čer.	Knute,	Canute,	19 led.
Edmond,	Edmund,	20 list.	Gwen,	Blance,	5 č'ce.	Kurt,	Conrad,	26 list.
Egmond,	Edmund,	20 list.	Gwen,	Gwendoline,	28 břez.	Larkin,	Lawrence,	5 září
Effie,	Euphemia,	16 září	Hal,	Henry,	15 č'ce.	Larry,	Lawrence,	5 září
Eileen,	Helen,	17 srp.	Hank,	Henry,	15 č'ce.	Laurie,	Lawrence,	5 září
Elaine,	Helen,	17 srp.	Hanna,	Anna,	26 č'ce.	Lena,	Helen,	17 srp.
Eli,	Elias,	20 č'ce.	Hans,	John,	16 květ.	Lenon,	Magdalene,	22 č'ce
Elissha,	Elisaeus,	14 čer.	Harriet,	Henry,	15 č'ce.	Leon,	Leo,	11 dub.
Eliza,	Elizabeth,	8 č'ce.	Harry,	Henry,	15 č'ce.	Lew,	Ludwig,	25 srp.
Ella,	Helen,	17 srp.	Harvey,	Hervens,	1 čer.	Lewis,	Ludwig,	25 srp.
Ellen,	Helen,	17 srp.	Hattie,	Hedwiga,	17 říj.	Lex,	Alexius,	12 únor.
Eileen,	Helen,	17 srp.	Hawkin,	Henry,	15 č'ce.	Libby,	Elisabeth,	18 čer.
Elissha,	Elisaeus,	14 čer.	Heine,	Henry,	15 č'ce.	Lillie,	Ludmila,	16 září
Ellis,	Elisaeus,	14 čer.	Heinz,	Henry,	15 č'ce.	Lillian,	Ludmila,	16 září
Elmer,	Vladimirus,	15 č'ce.	Hemma,	Emma,	29 čer.	Lionel,	Leo,	11 dub.
Elmo,	Erasmus,	2 č'ce.	Hobart,	Hubert,	3 list.	Lizzie,	Elisabeth,	18 čer.
Eloy,	Eligius,	1 pros.	Hugh,	Hugo,	1 dub.	Lola,	Caroline,	14 čer.
Else,	Elizabeth,	19 list.	Ignace,	Ignatius,	31 č'ce.	Lora,	Lawrence,	18 květ.
Elsie,	Elizabeth,	19 list.	Ike,	Isaac,	31 dub.	Lotty,	Caroline,	14 čer.
Emeric,	Alberic,	26 led.	Inez,	Agnes,	21 led.	Lou,	Ludwica,	31 led.
Emerson,	Alberic,	26 led.	Isbel,	Elizabeth,	19 list.	Louise,	Ludwica,	31 led.
Emery,	Alberic,	26 led.	Ivan,	John,	25 čer.	Louis,	Ludwig,	25 srp.
Emil,	Aemilius,	8 srp.	Jack,	John,	16 květ.	Luce,	Lucia,	13 pros.
Emily,	Aemilia,	30 č'ce.	Jake,	Jacob,	1 květ.	Lucy,	Lucia,	13 pros.
Emmie,	Emma,	29 čer.	James,	Jacob,	1 květ.	Luigi,	Aloysius,	21 čer.
Emmon,	Edmundus,	20 list.	Jan,	John,	27 pros.	Lulu,	Ludwica,	31 led.
Ena,	Eugenia,	25 pros.	Jane,	Joanna,	24 květ.	Mabel,	Amabilis,	13 září
Ermin,	Herman,	7 dub.	Janet,	Joanna,	24 květ.	Madeleine,	Magdalene,	22 č'ce.
Erna,	Ernestina,	7 list.	Jarvis,	Gervase,	19 čer.	Madeline,	Magdalene,	22 č'ce.
Ernst,	Ernest,	7 list.	Jasper,	Casparus,	6 č'ce.	Madge,	Magdalene,	22 č'ce.
Essie,	Esther,	7 břez.	Jean,	John,	24 květ.	Maggie,	Magdalene,	22 č'ce.
Estella,	Esther,	7 břez.	Jeanne,	Joanna,	24 květ.	Maisie,	Margaret,	22 únor.
Estelle,	Esther,	7 břez.	Jeannette,	Joanna,	24 květ.	Mamie,	Maria,	8 září
Ethel,	Adelaide,	16 pros.	Jeff,	Godfried,	8 list.	Mae,	Maria,	8 září
Etta,	Henrica,	10 čer.	Jeffrey,	Godfried,	8 list.	Marie,	Maria,	8 září
Evan,	John,	24 čer.	Jenkin,	John,	23 říj.	Marge,	Margaret,	10 čer.
Eveleen,	Eva,	24 pros.	Jenny,	Joanna,	22 srp.	Margy,	Margaret,	10 čer.
Eveline,	Eva,	24 pros.	Jerry,	Jeremiah,	16 únor.	Marion,	Maria,	8 září
Fanny,	Frances,	9 břez.	Jessie,	Joanna,	24 květ.	Marjory,	Margaret,	10 čer.
Fay,	Fides,	1 srp.	Jim,	Jacob,	1. květ.	Mat,	Mathilda,	14 břez.
Fe,	Fides,	1 srp.	Joan,	Joanna,	24 květ.	Mat,	Matthaus,	21 září
Felice,	Felix,	14 čer.	Joe,	Joseph,	19 břez.	Mat,	Matthias,	24 únor.
Ferry,	Ferdinand,	23 čer.	Josie,	Joseph,	19 břez.	Maud,	Magdalene,	28 květ.
Flo,	Flora,	29 list.	Joyce,	Jucund,	14 list.	Maurice,	Mauritius,	22 září
Floy,	Florence,	20 čer.	Juan,	John,	8 únor.	Max,	Maximian,	11 únor.
Frank,	Francis,	29 led., 4 říj.	Judd,	Jeremiah,	1 květ.	May,	Marian,	8 září
Fred,	Frederick,	27 květ.	Jude,	Thaddaeus,	23 říj.	Mayme,	Maria,	8 září
Fritz,	Frederick,	13 č'ce.	Jula,	Julius,	19 srp.	Meg,	Margaret,	10 čer

Michel,	Michael,	29 září	Robin,	Robert,	7 čer.	Threse,	Theresa,	15 říj.
Mick,	Michael,	29 září	Roger,	Rogerus,	4 led.	Tiffany,	Epiphany,	21 led.
Mike,	Michael,	29 září	Roif,	Rudolph,	27 č'ce.	Tilda,	Mathilda,	14 břez.
Miles,	Malachy,	3 list.	Rollo,	Rudolph,	27 č'ce.	Tillie,	Ottilia,	13 pros.
Millie,	Aemilia,	12 list.	Roiston,	Rudolph,	27 č'ce.	Tim,	Timothy,	24 led.
Mina,	Wilhemina,	25 čer.	Ronie,	Roman,	22 květ.	Tim,	Timothy,	24 led.
Miriam,	Maria,	8 září	Rone,	Ronald,	20 srp.	Tina,	Christina,	24 č'ce.
Molly,	Maria,	8 září	Rory,	Roderick,	13 břez.	Tina,	Valentine,	14 únor.
Moritz,	Maurice,	22 září	Ray,	Roderick,	13 břez.	Tom,	Thomas,	21 pros.
Morris,	Maurice,	22 září	Royce,	Roderick,	13 břez.	Tommy,	Thomas,	7 břez.
Murphy,	Muredachus,	13 srp.	Rudy,	Roderick,	13 břez.	Tracy,	Theresia,	15 říj.
Murray,	Muredachus,	13 srp.	Ruffin,	Roderick,	13 břez.	Trand,	Gertrude,	25 list.
			Ruffo,	Rufinus,	30 č'ce.	Trine,	Catherine,	25 list.
			Ruprecht,	Rufinus,	30 č'ce.	Trix,	Beatrice,	29 č'ce.
			Rurik,	Rupert,	27 břez.	Trude,	Gertrude,	17 břez.
			Rurik,	Ruderic,	13 břez.			
			Rutger,	Ruderic,	13 břez.			
			Ruy,	Ruderic,	13 břez.			
						Ugo,	Hugo,	29 dub.
Nance,	Anna,	26 č'ce.	Sadie,	Sara,	4 září	Ulla,	Ursulla,	21 říj.
Nanette,	Anna,	26 č'ce.	Sally,	Rosalia,	4 září	Ulric,	Udalric,	4 č'ce.
Naninka,	Anna,	26 č'ce.	Sam,	Samuel,	20 srp.	Val,	Valentine,	14 únor.
Nash,	Ignatius,	31 č'ce.	Sander,	Alexander,	18 břez.	Val,	Valerian,	14 dub.
Nat,	Nathanael,	24 srp.	Sanders,	Alexander,	18 břez.			
Nat,	Natalie,	1 pros.	Sandro,	Alexander,	18 břez.	Valeska,	Ladislaus,	28 čer.
Ned,	Edward,	13 říj.	Sandry,	Alexander,	18 břez.	Van,	Henry,	10 č'ce.
Nellie,	Helen,	17 srp.	Savy,	Francis,	3 pros.	Vence,	Vaclav,	28 září
Nick,	Nicholas,	6 pros.	Selina,	Coelina,	15 pros.	Vince,	Vincent,	28 září
Niles,	Nicholas,	6 pros.	Sepp,	Joseph,	19 břez.	Vilma,	Wilhelmina,	10 led.
Niels,	Nicholas,	6 pros.	Seymour,	Maurus,	15 led.			
Nina,	Anna,	26 č'ce.	Shamus,	Jacob,	1 květ.	Wallie,	Walburga,	27 únor.
Nora,	Helena,	17 srp.	Si,	Josias,	1 září	Wally,	Walter,	4 čer.
			Sid,	Sidonia,	23 srp.	Walt,	Walter,	4 čer.
Olaf,	Olavus,	29 č'ce.	Sig,	Sigfried,	15 únor.			
Ole,	Olavus,	29 č'ce.	Sylvie,	Sylvia,	3 list.	Warren,	Guarine,	6 únor.
Olive,	Oliva,	3 čer.	Sinclair,	Clara,	12 srp.	Watkin,	Walter,	4 čer.
Oliver,	Oliver,	1 č'ce.	Sis,	Caecilia,	22 list.	Wence,	Vaclav,	28 září
Olo,	Odilo,	1 led.	Sissot,	Caecilia,	22 list.	Wendel,	Wendelin,	20 říj.
Oscar,	Anscharus,	3 únor.	Sita,	Zita,	27 dub.	Wilkin,	William,	29 č'ce.
Owen,	Eugene,	8 led.	Sol,	Solomon,	25 čer.	Will,	William,	6 dub.
			Stacy,	Anastasia,	28 říj.	Willem,	William,	6 dub.
Paddy,	Patrick,	17 břez.	Stanley,	Stanislaus,	13 list.	Wilma,	Wilhelmina,	10 led.
Paula,	Paul,	26 led.	Stasie,	Anastasia,	28 říj.	Winnie,	Winifreda,	3 list.
Pat,	Patrick,	17 břez.	Steve,	Stephen,	26 pros.	Winny,	Winifreda,	3 list.
Patsey,	Patrick,	17 břez.	Stine,	Christina,	24 č'ce.			
Pearl,	Margaret,	13 čer.	Sue,	Susanna,	11 srp.	Xaver,	Francis,	3 pros.
Pete,	Peter,	29 čer.	Susie,	Susanna,	11 srp.	Xina,	Christina,	24 čer.
Phil,	Philipp,	1 květ.						
Pierce,	Peter,	29 čer.	Tad,	Thaddeus,	28 říj.	Yago,	Jacob,	29 č'ce.
Polly,	Maria,	8 září	Ted,	Thaddeus,	28 říj.	Ynes,	Agnes,	21 led.
Pop,	Robert,	7 čer.	Teeny,	Martin,	11 list.	Yvette,	Jutta,	1 č'ce.
Ptolemy,	Bernard,	21 srp.	Terry,	Theodore,	16 srp.			
			Terre,	Theresia,	15 říj.	Zach,	Zachary,	15 břez.
Quentin,	Quintianus,	31 říj.	Tessie,	Theresia,	15 říj.	Zander,	Alexander,	21 č'ce.
			Thierry,	Theodoric,	1 č'ce.	Zeke,	Ezekiel,	10 dub.
Ray,	Raymond,	23 led.				Ziska,	Frances,	9 břez.
Reta,	Margaret,	10 čer.						
Reynold,	Richard,	4 květ.						
Rita,	Margaret,	22 květ.						
Ritchie,	Richard,	3 dub.						

TABULKA HLAVNÍCH POHYBLIVÝCH SVÁTKŮ.

	Devítník (Septuagesima)	Popelec	Velikonoce	Hod Boží Svatodušní	První neděle adventní
1944	6. února	23. února	9. dubna	28. května	3. prosince
1945	28. ledna	14. února	1. dubna	20. května	2. prosince
1946	17. února	6. března	21. dubna	9. června	1. prosince
1947	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1948	25. ledna	11. února	28. března	16. května	28. listopadu
1949	13. února	2. března	17. dubna	5. června	27. listopadu
1950	5. února	22. února	9. dubna	28. května	3. prosince
1951	21. ledna	7. února	25. března	13. května	2. prosince
1952	10. února	27. února	13. dubna	1. června	30. listopadu
1953	1. února	18. února	5. dubna	24. května	29. listopadu
1954	14. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1955	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1956	29. ledna	15. února	1. dubna	20. května	2. prosince
1957	17. února	6. března	21. dubna	9. června	1. prosince
1958	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1959	25. ledna	11. února	29. března	17. května	29. listopadu
1960	14. února	2. března	17. dubna	5. června	27. listopadu
1961	29. ledna	15. února	2. dubna	21. května	3. prosince
1962	18. února	7. března	22. dubna	10. června	2. prosince
1963	10. února	27. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1964	26. ledna	12. února	29. března	17. května	29. listopadu
1965	14. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1966	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1967	22. ledna	8. února	26. března	14. května	3. prosince
1968	11. února	28. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1969	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1970	25. ledna	11. února	29. března	17. května	29. listopadu
1971	7. února	24. února	11. dubna	30. května	28. listopadu
1972	30. ledna	16. února	2. dubna	21. května	3. prosince
1973	18. února	7. března	22. dubna	10. června	2. prosince
1974	10. února	27. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1975	26. ledna	12. února	30. března	18. května	30. listopadu
1976	15. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1977	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1978	22. ledna	8. února	26. března	14. května	3. prosince
1979	11. února	28. února	15. dubna	3. června	2. prosince
1980	3. února	20. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1981	15. února	4. března	19. dubna	7. června	29. listopadu
1982	7. února	24. února	11. dubna	30. května	28. listopadu
1983	30. ledna	16. února	3. dubna	22. května	27. listopadu

Na cestě do Čech

Dějepisná povídka. Napsal Alois Dostál.

I.

AD skrovnou dřevorubečovou chatrč rozšuměl stoletý borový les. Rozsáhlé větve jako dlouhé ruce rozpínaly se od mohutných kmenů, pokrytých mechem a lišejníky. V korunách popěvovali ptáci u svých hnízd. Slunce sklonilo se na poledne, ale jenom spoře pronikaly paprsky hustým stromovím.

Chatrč stála tiše o samotě pod nevysokou skalkou, na níž vedla stezka křovinami a výmoly. Odtud byl větší rozhled do světa; pahrbek vynikal nad vrcholky nejvyšších borovic a smrků. Skalka podpírala příbytek chudých lesních dřevorubečů. Kol kolem mrtvé ticho. Dobytek vyveden na pastvu na celý den, i pes plížil se za pastevcem do mýtiny. Plachá zvěř jenom v zimě tlačila se k příbytku lidskému. Les šumí odvěkou tajemnou píseň.

V chatrči plno zármutku a hoře. Druhorozená dcera Zdislava ležela nemocná na loži od jara. Domáci přecházejí po špičkách a mluví šeptem. Dívka právě usnula a všichni jí přejí posilujícího spánku. Aspoň v něm necítí bolesti, jimiž co den svíráno slabé její tělo. Dřevorubec Mnat odešel před chvílí s prvorozencem Oldřichem a u choré zůstala máti s dědečkem, otcem manželovým, který se velice nad nemocí své vnučky rmoutil. Pro vysoké stáří málo vycházel, doma se přidržuje a Zdislava byla jeho potěšení. Ji opatroval, hlídal, choval, až povyrosla, za ruku vodil a vypravoval zkušenosti života, jež odival rouchem pohádek. Oldřich jako starší tatíčka doprovázel do lesů, při práci pomáhal a klopotný chléb vydělával.

Dřevorubečova rodina žila zde v lesích tiše a klidně. Sousedé byli daleko, nepřízně neměli a do Plzně nebo jiného města zavítali zřídka. Les dával jim celé živoby-

tí. I na prodej odtud nosili plody, by bylo na zboží kramářské a šat. Mnatová spojení ono obstarávala, berouc si na cestu Zdislavu. Děd Vojmír sedal na prahu a dumal. Pro ukrácení chvíle něco vyřezával, ale nejvíce upíral zrak do lesa, kde před nedávnem také pracoval, až mu drvo pochroumalo tělo. Pak musil se pouze dívat, jak jiným dílo šlo od ruky. Však se proto dosti nažaloval a narmoutil. A nyní ani ven nevycházel, trávě nejvíce času u postele, na níž odpočíval miláček jeho. Matka Libuše obstarávala domácnost, ale ob chvíli přistoupila k loži a naslouchala.

“Spí tvrdě,” oznamoval Vojmír, dobrý šedesátník, bělavých vlasů i vousů, shrbený, poněkud sražený a v tváři vyhublý. Červené oči naznačovaly, že několik nocí nespál. Hlavu podpíral o hůl, již užíval při chůzi. Režná halena visela na suchém těle. Obličej měl stále obrácený k dívence, asi desetileté, přibledlé a na kost vyschlé. Odpočívala na kožích a byla přikryta po hlavu lehkým rouchem. Rty měla pootevřené, ruce bezvládně ležely vedle těla. Černé vlasy měla rozházené kolem hlavy. Časem pohnula sebou, a z hluboka si oddechla a spala dále.

Děd s mateří útrpně na sebe pohlédli, hlavami zakývali a Mnatová se odplížila. Na Vojmíra se mohla zcela spoléhati. Jemu vnučka stejně k srdci přilnula a teď v nemoci dvojnásobně ji opatroval.

Mnatová úkostlivě pohlédla k nebesům. Srdce měla sevřené bolestí a tak jí na mysl připadalo, proč domov její tak zlým návštěven byl hostem. Ustaraná žena ta časem musila jít do Plzně a při několika návštěvách těch bylo jí jít kolem křesťanského chrámu. Mnatová rodina, jako mnoho jiných po lesích a odlehlých koutech země české posud ctíla staré bohy

pohanské. Hospodyně pak zvědavostí jsouc puzena nebo vyšším řízením neopomenula v Plzni nahlédnouti do svatyně, kde se shromažďovali křesťané ke společným modlitbám. Bylo to koncem desátého století, kdy národ český z větší části byl křesťanským, ale posud nemohl se zbavit zvyklostí pohanských, až z bolu nad takovými poměry biskup Vojtěch českou vlast opustil a do Říma se odebral, aby hledal zde rady a pomoci.

Mnatové v hustých lesích lnuhli nadále k domácím bohům, třeba vědomost měli o proměně národa. Byli spokojeni, s lidmi stýkali se co nejméně a především Vojmír nepřipustil, aby v čele jizby místo obrazů dědků zaujal kříž. Nepřál novotám a s posavadním stavem byl spokojen.

Jinak bylo u snachy Libuše a dcery její Zdislavy, již máti na cestu do Plzně přibírala, by jí bylo veseleji po lesních stezkách a pomohla nésti košík brusinek, vonných jahod nebo čerstvých, vonných hub. I Zdislava navštěvovala křesťanský chrám a naslouchala zde učení, o jakém se jí na lesní samotě nikdy ani nezдалo. Ale doma nezmiňovala se o něm, aby nepohněvala děda nebo tatíčka, kteří nechtěli ani slyšeti o nauce té. Ani máti ani její dcera nebyla posud pokřtěna, obě se klaněly s ostatními doma bůžkům, u krbu stavěným, obě jim přinášely oběť a vycházely na skalku nad chatrčí, kde stála košatá lípa a kde se shromažďovalo ptactvo, dle jehož letu Mnata soudil, jsou-li jim bozi nakloněni nebo co je v budoucnosti očekává. Ale hospodyně srdcem už lnuhla k jiné víře . . .

Až se lekala, když děd Vojmír stále u lože sedal a nemocnou zkoumavě pozoroval. Aby tak dívka mimoděk pronesla, čím naplněno bylo srdce její, aby vyzradila, jak s mateří v Plzni sedala v poslední stolici a obě dychtivě naslouchaly kazateli křesťanskému! Ale Zdislava nemluvila ze spaní ani z horečky. Ležela tak klidně, více mrtvě než živo podobná. Zahřála se během na skalku a pak vystydla. Nastal slunobrat, doba u pohanů významná a ku věštění příhodná. Tatíček se dlouho zdržel na vrchu, kde vál studený vítr a chladila hojná rosa. Ještě téže noci Zdislava se

roznemohla a děd řekl: "Ovanula tě, dce-ro, Morana; musíme ji přinést oběť."

Máti nenamítala ničeho, pilně posluhujíc nemocné. Mnata několikrát vystoupil na skalku a u posvátné lípy rozmetal do větru plné hrstě bělounek mouky. Než nic to nepomohlo. Máti vždycky jenom povzdychla, k nebi zrak obrátila a dcerku na čele políbila.

Tak se vlekl den za dnem a žádný nebyl veselejší. Nemoc se nelepšila. I muži přestali doufati, však přece k lípě chodili co den. Ptactvo nevěštilo obratu k lepšímu. Jenom splašeně poletovalo, divné skřeky vyraželo a pod oblaky prudce kroužilo.

Libuše poklidivši, opět tiše přišla k loži, nad nímž se vznášel šat, aby paprsky sluneční neobtěžovaly tu, která sebou časem ani hnouti nemohla. Hospodyně pohlédla na děda a shledala, že také podřimuje. Mdloba jej překonala. Ale Vojmír se probudil a omlouval:

"Tak nějak to na mne přišlo, že jsem neodolal."

"Jenom si, stařečku, odpočín. Vím, že oka po celou noc opět nezamhouříš", přívětivě promlouvala snacha.

Vojmír zakýval hlavou.

"Ještě se syn s Oldřichem nevrátil?" otázal se. "Mám strach, že dostal špatné znamení a ani se jim nechce domů. Nebo by se jim něco přihodilo?"

"Pozdrželi se; není tomu dávno, co odešli. Doufejme v to nejlepší!"

"Kéž by to bohové dali!" řekl staroch a zrakem zabloudiv k soškám, postaveným na kranečku.

Libuše vyhlížela oknem k modrému nebi.

Nemocná nazvědla ruku.

"Pít!" zašeptala.

Máti hned zde byla s dřevěnou číší studené vody, již Zdislava vypila do poslední kapky.

"To tě občerstvilo," zaradovala se máti. "Jak se ti vede?"

Dcerka ukázala na hlavu a prsa. Měla prudký zápal. Zakašlala z hluboka. Mnatová ji poněkud pozvedla.

"Čeho si přeješ, moje zlatá beruško?"

Kde je tatíček a Oldřich?" ptala se

nemocná.

"Hned zde budou, šli na skalku."

Zdislava pohlédla na svoji rodiťelku a pohledem tím mluvila. Máti políbila dceru a tím políbením jí dala odpověď. Rozuměly si dobře.

"Zde máš jahody," řekl Vojmír. Sám vyšel z domu dosti namahavě a pro vnučku natrhal lesní plody, jež tato velice ráda jídala. Vzala si i nyní a několik jich snědla.

"Bude večer?" zeptala se ne bez strachu. Večerů a nocí velice se bála. Vždycky se jí přitížilo. Děd sice nespál, ale tma na ni hrozně účinkovala. Nemohla spáti.

"Slunce posud stojí vysoko", odvětila Libuše, oknem vyhlédajíc.

Zdislava sepjala hubené ruce.

"Kdy budu moci vyjít do Plzně!" zatloužila.

"Ta cesta by ti ublížila," rychle řekl Vojmír. "Dlouho se musíš šetřit."

"Mně přivodila nemoc krátká cesta na skalku", vece Zdislava.

"Ovšem prudká a nerozumná. Až se pozdravíš, půjdeš tam, abys bohům poděkovala a přinesla obět", mnil děd Vojmír.

Nemocná neodpovídala. Jenom hleděla velikým okem na máteř. Ta jí rozuměla, proč by ráda šla do Plzně. Vždyť i ona toužila po útulné křesťanské svatyni, po nauce, plné lásky, po těch milých slovech, jež dodávala tolik útěchy! A nebyla tam dávno. Věděla, kam i dcera mysl svoji obrací a co jí srdce naplňuje. Opět přitulily se k sobě co nejúžeji a Libuše opatrně položila Zdislavu na kožešiny, by si neuškodila.

Vojmír klonil hlavu k zemi a v duchu si pravil, že by zbytek života obětoval, kdyby se vnučka zcela pozdravila. Nevěřil však tomu, neboť syn přinášel do posvátné lípy smutné zprávy a ptačtvo nevěstilo lepších dnů. Snaž přece Morana si vyhledala obět' svou v nejmilejší bytosti Mnatovy rodiny.

II.

Lesními stezkami bralo se několik lidí. Patrně bloudili, neboť se ohlíželi na všechny strany a někteří z mladších vybíhali se

podívat na kraj vysoké porostliny. Kdy bude konec lesním houštinám a dostanou se na volné prostranství?

Přední hluboce klonil hlavu ke koni, na němž vážně seděl. Šat měl řeholní, na prsou zlatý kříž. Tvář jeho byla zasmušilá, jakási starost svírala duši muže toho. Za ním v patách jel muž prvému podobný co do tváře i černého řasnatého roucha. Bratra jeho zapřítí nemohl. Vedle se brať starší muž, kněžským šatem oděný a v zadu jelo několik služebníků, kteří měli meče a tesáky pro obranu.

Tak se vracel roku 992 biskup Vojtěch ze Říma s bratrem Radimem, proboštem Velichem a skrovnou čeledí.

S radostí a pastýřským zápalem usedl Vojtěch, syn vladky Slavníka z Libice, na stolec biskupský v Čechách, vynasnažoval se konati horlivě povinnosti stavu svého, kázal po osadách, zakládal kostely, byl otcem chudiny, užítky svoje rozděloval na čtyři díly, z nichž jeden věnoval na chrámy, druhý na výživu duchovenstva, třetí rozdál chudým a čtvrtý teprve ponechával pro sebe; biskup Vojtěch i písně skládal pro věřící, všemožně o to pečoval, aby zbytky pohanství vykořeněny byly, ale práce ta se nepotkávala všude s kýženým výsledkem.

S bolestí viděl, jak Češi nadále hovi zvyklostem pohanským, svátky znesvěcují, příkázání církevních neplní, svátostí nepřijímají, ano i křesťanské otroky a zajatce prodávají židům, kteří tyto do dalekých zemí vyvážejí.

Nad tím se biskup rmoutil a nevída jiného prostředku, odhodlal se putovati do Říma, by zde o radu prosil. Zatím Míšenský biskup Volkold Čechy spravoval. V Římě i s bratrem vstoupil do kláštera sv. Boniface a byl by zde zůstal, kdyby papež Jan XV. neupomínal jej, aby se vrátil do svého biskupství a Češi, jimž se po Vojtěchu zastesklo, nevypravili do Říma poselství a neslibovali, že se odvrátí od těch věcí, proti nimž biskup zvláště horlil.

A tak se vracel do vlasti s novým zápalem a horlivostí. Ale opět byl velice znepokojen a zarmoucen. Kamkoliv namířil, kdekoliv se zastavil, všude seznával, že pohané jsou v Čechách nadále a že sotva

spatřili jeho kněžský šat a poznávají v něm křesťana, brojí proti němu. Ani no-
clehu mu nechťeli popřáti a pohledy vý-
hrůžnými doprovázeli průvod. V Plzni byl
hod Boží velikonoční a v ten tak
posvátný den odbýval se v městě hlučný
trh. I chtěl se Vojtěch vrátit do Říma,
by v klášterním tichu dokončil život svůj.
Než Češi i průvodci vybízeli jej, aby pře-
jel do Prahy a ujal se svého úřadu, že Če-
ši dostojí slovu svému. Vojtěch se roz-
mýšlel a pak jel, ale v lesích zbloudil a
teď marně před západem slunce hledají
východ z lesů. Snad budou nuceni strávit
noc pod košatými kmeny lesními. Biskup
se proto nermoutil. Vždyť jednou přespál
před branou rodného hradu Líbice, nechť-
je v noci nikoho buditi.

Dva z čeledínů popojeli ku předu kus
cesty a vrátivše se, oznamovali, že neda-
leko stojí chatrč vedle skalky, jež nad stro-
my vyniká, odtud bude rozhled a pravý
směr cesty nalezen.

"Ale do večera se přece z lesa nedosta-
neme", hned hádali průvodci.

"Přenocujeme v chatrči", rozhodoval
se biskup Vojtěch. "Snad nalezneme tam
rodinu hodných uhlířů nebo dřevorubců."

Bratr Radim chtěl poznamenati, že v
takových odlehlých místech, lesních hou-
štinách a koutech jsou posud pohané, ale
mlčel. Průvod se už hnul udaným směrem
nízkou porostlinou k chatrči. Zde jezdcí učí-
nili nemalý poplach. Nedřívě je přivítali psi,
pak se rozběhla drůbež a posléze vyšla ven
žena prostředních let. Vidouc cizince, zara-
zila se a div neuskočila zpět do sínky.

"Dobrá ženo, nemohli bychom zde pře-
nocovati?" tázal se Radim, s koně sesko-
čiv.

"Ač pohostinství nám svato, přece ne-
vím kde bychom všechny hosty a jejich
koně umístili", odpovídala Mnatová.

"O to bud' bez starosti", usmál se
Radim. "Koně uvážeme ke stromům, čeled'
odpočine tady pod chvojovou stříškou na
mechovém loži a nás tři také někam ulo-
žíš na půdě nebo v komoře. Nečiníme val-
ných požadavků. Potravu máme při sobě
a oheň rozděláme venku."

Libuše poznala, kdo jsou cizinci; ti
tři přední náležejí ke stavu duchovnímu,

všichni pak jsou křesťané. Šat jejich a
kříž na prsou to prozrazoval.

"Hospodář není doma", namítala ješ-
tě. "Před nedávnem odešel se synem tam-
na na skalku."

"Půjdem za ním a požádáme jej, aby
nám cestu z lesa ukázal, když nás tady
nechati se zdráháš."

"Což já bych vás mileráda pohostila",
řekla Mnatová a hned dodala: "Prosím vás,
na tu skalku nevystupujte."

Věděla, jak by účinkovalo na kněze
setkání se s pohanem u posvátné lípy. A
snad tam bude i vlčevce, aby obětoval bo-
hům. Snad i krev byla by zde prolita. Pro-
to bránila cizincům choditi na skalku.

"Aspoň se odtud podíváme po oko-
lí", prohlašovali žoldnéři, "spatříme, ku-
dy bychom se měli dáti, bychom z lesa do
noci se dostali."

"Ne, ne, tam nevstupujte", stála na
svém Mnatová. "Nic byste neviděli. Hled'-
te, že se připozdívá."

Muži s podivením hleděli na ženu, ne-
mohouce pochopiti jednání její. Biskup
Vojtěch, zdálo se, že chápal a hlavu tím
více klonil.

"Proč nám bráníš?" řekl Radim.

"Stežka vede po srázi, mohli byste
spadnouti. Nejste s místem obeznali."

"A co by tam spatřili, s kým by se
tam setkali, jistě by žádného křesťana ne-
potěšilo", řekl vážně až smutně Vojtěch.

Mnatová udiveně pohlédla mu do tváře.
Muž ten čte její myšlenky. Sklopila zrak,
neodpovídajíc.

"Tak tomu v Čechách!" zasteskl bi-
skup.

"Sečkejte chvíli", zase vybízela zma-
tená Libuše. "Muž se navrátí co nevidět."

Jezdci už seskákali s koní a probošt
Velich nahlédl síní do jizby. Měl žízeň a
hledal nádobu s vodou.

"Koho zde máš ještě?" tázal se.

"Manželova otce Vojmíra, který je mr-
zákem od práce a úrazu, a na smrt nemoc-
nou dceru Zdislava."

Biskup Vojtěch uslyšev, že zde nemoc-
né dítě, hned sebou pohnul a do jizby krá-
čel. Tady spatřil starce seděti na hr-
bé lavici dubové a na loži klidně odpočíva-
la Zdislava, která opět do spánku upadla.

“Pokoj domu tomu a všem, kteří v něm přebývají!” pozdravil Vojtěch.

“Kéž požehnání přinášíš do příbytku našeho!” odpovídal Vojmír, povstav a o hůl se podepřev.

“Ty’s strážcem tohoto nevinného tvora?” ukázal biskup na lože.

“Ano, t a m odpočívá moje milovaná vnučka, naše radost a jak předvídám, dlouho s námi nepobude.”

Biskup pohlédl na lože a zadíval se na chorobnou tvář, pak poznamenal nemocnou křížem, uděliv jí požehnání. Probošt Velich nakloniv se k dítěti, naslouchal, jak dýchá a vypyťoval se mateře na průběh nemoci i způsob léčení. Mnatovi milovali dcerku, než o léčení neměli ponětí. Nějaký domácí prostředek nepomáhal, lazebník byl daleko a k povolání jeho se nedostávalo v chatrči peněz. Než probošt se vyznal v léčení a také zde hned začal osvědčovat své umění.

Biskup zatím rozmlouval s Vojmírem. V jizbě bylo šero a stařec nepozoroval kříže na prsou svých hostů. Domníval se, že družina některého rytíře sem zabloudila na honech.

“Proč se vydal ještě tvůj syn a vnuk na skalku?” ptal se Vojtěch.

“Nemoc dceřina Mnatu dohnala”, pravil stařec, “že nemeškali pokloniti se bohům, jež pod lípou na stráni ctíme. Také se sem dostavuje občas vlchavec, aby obětoval a pozoroval let ptactva. Mnata prosí bohy za uzdravení své dcery Zdislavy.”

“Což nemáte ještě ponětí o nové víře kříže?” s výčitkou pronesl Vojtěch.

“Slyšel jsem, že na hradech, v městech a v kraji lid se obrací k jinému bohu, ale neschvaluju jim toho. My ctíme posud dědky tamo u krbu, klaníme se Perunovi na skalce a jsme spokojeni. Také sem ještě nikdo nezavítal, kdo by nám novou víru vysvětlil.”

“Ba, právě, málo křesťanských kněží v zemi”, poznamenal biskup.

“Vlchavec občas přijde a p r o t i té nové víře velice horlí. Proto na nás přijdou neštěstí, že se od bohů starých odvracíme.”

Libuše na prahu zaslechnuvši slova ta, zarazila se. Nepřišlo proto i neštěstí do jejich domu, že ona tak ráda naslouchala

nauce křesťanské ano i svoji dceru k tomu vybízela? Mnatová posud se nevybavila z předsudků pohanských a řeč Vojmírova ji tolik polekala. Ale biskup rozptýloval obavy její. Stařec ani nepoznával, že jej vyučuje novým naukám vracějící se Vojtěch ze Říma do vlasti své. Mluvil velmi lahodně a přesvědčivě, Vojmír se neodvážil ani jednou odporovati mu. Jenom hlouběji skláněl šedivou hlavu.

III.

Smutně se vracel s kopce Mnata se synem. Dřevorubec byl vysoké, statné postavy, svalnatých údů, nyní pak obličej jeho byl velice zarmoucen. Oldřich, junák patnáctiletý kudrnatých vlasů, šel za otcem.

Dlouho čekali na skalce pod lípou, dlouho pozorovali, až poletí ptactvo, i obět’ dali na kořeny mohutného stromu. Ale ptáci nepřilétali a zrno marně leželo na zemi.

Také doufali dočkati se vlchevce, než ne přicházel, aby dal radu a jmenem jejich vzýval bohy. Zatím přikvačil večer a muži se nedočkali. Ptáci se dali jiným směrem, o skalku nezavádívše. A mimo to ještě lípa divně šuměla. Dle toho Mnata soudil, že s deerou jeho dobře to nedopadne. Boží na všech stranách podávali nepříznivá znamení.

Ani nepozoroval pro zármutek duše, že nedaleko u chatrče je řada koní, že žoldnéři se rozložili do mechu a otevírají tlumoky, kde měli chléb, láhev vína a jiné věci, jež v Plzni nakoupili. Rovnou spěchal do jizby a hned na prahu oznamoval:

“Zle je, boží jsou nám nepříznivi, vlchavec se nedostavil a ptactvo, kdo ví, kam odletělo.”

“Doufám, že Bůh nemocnou pozdraví”, právě řekl probošt Velich, podav Zdislavě osvěžující lék.

Mnata se zarazil.

“Můj manžel přišel”, pronesla Libuše.

“Kdo zde? Proč nerozsvítíš louč?”

“Hosté nás navštívili, do rána hledají pod naší střechou útulck.”

“Jsou vítání, přinášejí-li požehnání a mír ...”

V tom zabřesklo světlo, smolná louč

zazářila jizbou. I černé trámy se osvětlily. Zlatý kříž na prsou Vojtěchových zalesknul se, až oči oslnily.

Mnata udiveně pohlédl na hosty v dlouhých řízách. Poznal křesťanské kněze.

"Už se nedivím, že ptactvo o posvátnou lípu ani nezavádilo a obět' moje netknuta zůstala. Nepřinášíte do tichého mého příbytku požehnání ale smrt této maličké dcery mé."

Mnata zahovořil rozhorleně.

"Nebud' blahový, muži", řekl Vojtěch. "My nezavinili nemoc dcery tvé. Když se rozstonala, byli jsme ještě za hranicemi této země. Nachladila se tam na skalce, kde uctíváte pohanské bohy. Nepřinesli jsme sem smrt ale uzdravení, jak právě řekl zde spolubratr náš."

"Co díš, pane?" rychle zvolal Mnata.

"Doufám, že do rána nejprudší nemoc odejde a než my vejdemo do bran Pražských, zcela zdravá běhati bude kolem chaty."

Mnata přistoupil k loži, u něhož posud seděl Vojmír s nachýlenou hlavou. Tvář Zdislavina červenala, spánek byl pokojnější, dech pravidelnější.

"Dopřej jí odpočinku", napomínal probošt, obávaje se, že by rozradostnělý otec mohl dceru líbat i probudit. "Ráno s ní promluvíš. Hled', že nejsme zlí, jak se ti zdálo a že jsme nedonesli neštěstí do tohoto tvého domu!"

Mnata neodpovídal. Nad lepším stavem dcery své se těšil, však hned mu na mysl přišla výstražná slova vlčevcova, by křesťanů se chránil, do domu jich nepřijímal. Ted' však křesťané způsobili mu radost největší a prokázali milost převážnou.

Dřevorubec byl potěšen, však srdce biskupovo víc a více se zarmucovalo. Čechové nejenom znesvěcují dnů svátečních, nejenom nezachovávají příkázání, ale vůbec zůstávají v pohanství, jak se právě přesvědčil, bohy vzývají, oběti jim přinášejí, do posvátných hájů přicházejí, dle letu ptactva do budoucna věští. Ano posud vlčevci procházejí zemi, pohany v bludech utvrzují, před křížem varují, símě křesťanské nauky dusí. Pak není divu, že Čechové neposluhají biskupa svého, chrámy jsou prázdné a obrácení národa neprospívá tak utěšeně,

jak by se dít mělo.

Zatím čeled' kolem chatrče rozdělala oheň a připravovala si lože ze zeleného kleslí a měkkého mechu. Též připravována večeře, ale nikdo se nehlásil, všichni tři usedli v jizbě kolem stolu a jedli mléko dřevěnými lžicemi, přikusující černý chléb. Domáci byli shromážděni kolem lože a podívovali se, že pánům těm prostá večeře chutná. Jenom Oldřich vytratil se ven a mezi žoldnéři se otáčel. Jenom zřídka projel kolem jezdec, nyní si mohl jinoch důkladně prohlédnouti koně, sedla, zbraně a co žoldnéři vzeli z dalekých krajin. Nebál se jich, přidružoval se k nim, na oheň suché dříví nosil a také do rozmluvy se mísil. Na spaní nebylo ani pomýšlení.

I v chatrči posud bděli. Na ohništi praskala louč, ozařujíc světnici, v krbu dávno vyhaslo. Cizinci necítili únavy, biskup stále vypravoval. Už i Mnata trpělivě naslouchal a Libuše usedla hodně blízko, by jí ani slovo neušlo. Radim přikyvoval, střídaje bratra v rozmluvě a probošt pozoroval nemocné dítě.

"Jdeme téměř celý měsíc, každý den jsme urazili hodný kus cesty a všude už jsou křesťané. Víra ta ovládá svět. Také vy ji musíte přijati, nechcete-li zůstatí pozadu a ztratiti duši svoji. Celý národ český bude ctíti tento kříž."

Biskup nazvědl kříž, který mu kolem hrdla na zlatém řetěze visel.

"Nevím, nevím, draží muži", odpovídal Mnata; "my lneme k bohům, jimž jsme se od mladosti klaněli a chceme v otecké víře žíti i umříti."

"My vám přinášíme světlo a zdravý rozum váš musí poznati, že posavadní víra vaše jest klamem. Což nikdy nechodíte do Plzně, kde už jsou kazatelé kříže? Ani zvědavost vás tam nevedla?"

"Zřídka opouštíme lesy", odpověděl Mnata, "a pak vlčevci nás varují. Jsme stále prací zaměstnáni a neměli jsme příležitosti."

Libuše poodešla do stínu, by nikdo nepoznal, jak se červená a chvěje.

"Tedy v tom nejhlavnějším poučíme vás my nyní večer, pokud se neuložíme ke spánku. Poslechněte nás a každé slovo hluboko ukládejte do srdce svého. Hned pra-

vím, že všechno vám teď pojednou nemůžeme oznámiti, ale jiní doplní učení naše."

Vojtěch probíral nejhlavnější nauky kříže a nejpotřebnější pravdy víry křesťanské. Když mu hlas vypovídal službu, hned se ujali slova společníci jeho, kteří stejně dovedli vykládati učení pod touto střechou posud neznámé a neslýchané.

Všichni domácí napjatě poslouchali, Mnata tu a tam položil otázku a také Odlřich se dostavil a vedle tatíčka na zemi zaujal místo. Přímou visela na rtech biskupových Libuše, která nejlépe chápala, poněvadž byla už mnoho obeznalá s pravdami křesťanskými. Litovala, že není také zdráva Zdislava, by se i ona utvrdila v tom, čehož počátky měla a co ji vždycky tolik zajímalo. Ale chystala se od slova k slovu všechno jí opakovati, by byla utvrzena v tom, co slibné kořeny zapustilo v útlém srdci.

Nejdychtivěji naslouchal Odlřich, před nímž se zde otevřel nový svět, o němž neměl posud prázdného ponětí. Nejméně opouštěl lesy, v nichž se zrodil a byl vychován. Zde také nacházel v přírodě jediné kouzlo života. Než tu pojednou se před jeho zrakem, otvíraly jiné zjevy. Ukazy, jímž pohané přikládali nadpozemskou moc svých bůžků, chlapec vykládal si pouze jako divy přírody, již podrobně znal; nyní však slyší, kdo je všeho toho vládcem, řiditelem a zachovatelem. Hned přilnul k učení, jež vyplňovalo mezeru v myšlénkách jeho.

Muži: Vojmír se synem Mnatom dlouho nedůvěřovali. Poslouchali sice, ale hned všemu nepřikládali víry. I oni věděli, že se pohané obrací na novou víru, znali, že její znamení je kříž, však dále vědomosti jejich nesahaly. Proti křesťanům byla u nich živena od vlčevců veliká zášť a nenávisť. Mnohdy rozum jejich přisvědčoval, jindy mysl se odkloňovala.

"Bratře, odpočiň sobě a odejdi na lože", připomínal Radim biskupovi. "Pamatuj na další cestu".

"Mnoho jsem v Čechách zanedbal, musím to nahraditi", odpovídal Vojtěch a učil dále.

Nad chatrčí dávno snesla se noc, oheň venku uhasnul, čeled' spala, ale v jizbě plá-

polalo a louč a tři věrozvěstové vyučovali.

Teprve když Vojtěch připomenul utrpení, smrt a vzkříšení Kristovo, skončil a chtěl se uložit ke spánku.

"Muži svatý", řekl Vojmír biskupovi, "přijmi moje lože, já odejdu do síně."

"A vy uložte se na místě našem", ukazoval Mnata na kožešiny v pravém rohu nahromaděné.

"Díky vám", řekl biskup, "konáte skutek milosrdenství: pocestné do domu přijímají. Pán vám odplatí."

Domáci odešli a hosté se uložili ke spánku. Ale nemohl nikdo dlouho usnouti. Probošt i v noci podával Zdislavě léku.

Nejdéle bděl Vojmír. Tak mu nové učení kříže leželo na prsou a vrtalo v mozku. Nebyl by se mu naklonil, kdyby se jeho hlasatelé tak neujali jeho vnučky, již velice miloval. A ještě nyní podmiňoval obrat svůj stavem Zdislaviným. Uzdraví-li se, pak nepomohli jí pohanští bohové, ale Bůh křesťanský, který prý takovou moc má, že vytrhuje oběť z náručí smrti.

IV.

Časně ráno probudili se biskupovi zbrojnoši pod zeleným příkrovem. Rychle rozdělali oheň, neboť jim bylo chladno. Protírajíce si oči a pokřizovavše se, sdělovali si, jak se jim spalo.

"Pěkné by to bylo, ale v noci jsem slyšel vyti", vypravoval jeden. "Zde jsou dojista vlci."

"A medvědi", dokládal druhý. "I koně jevíli nepokoj. Větrili nepřitele. Byl jsem v noci u nich. Jak mohou býti obyvatelé takových lesů spokojeni? Lépe někde na hradě nebo na městských hradbách."

Druhové přisvědčovali.

"Jiného světa nepoznali, les jim dostučuje", mínil nejstarší čeledín. "Jenom když na ně nepřikvačí neštěstí jako na toho starce úraz a na to dítě ona nemoc."

"Děd zůstane mrzákem, ale dívka se uzdraví. Náš pán jí jistě pomůže. Vyléčil mne také ze zimnice."

"Proč jsi se hned vrhl na melouny v Itálii a jiné nám neznámé ovoce?" smál se žoldněř. "Hled', já se držel vinného moku a zčervenaly mně líce. Ty bys tam

na jihu mlsností svou dokonal. Ted' však nechme klábosení a pojďme za svou povinností!"

Čeledínové vstali, oděli se, přiložili na oheň a hledali vodu. Hned byl u nich Oldřich a ukázal jim studánku pod skalou.

"Proč tak dlouho byla ozářena okna vaší jizby?" ptal se jeden ze žoldnéřů.

"Ti hlasatelé vyučovali nás víře kříže."

"Ani na cestě nedají si pokoje a nepoprávají si oddechu. A jak se ti ono nové učení líbilo?"

"Až na konec. Proč se dal ten Ježíš tak hrozně umučiti? Proč umřel a nezůstal mezi námi? Jistě by i sem zavítal na samotu naši", nevinně vykládal pacholík.

"Což jsi neslyšel, že slavně z mrtvých vstal a velebně na nebesa vstoupil?"

"Ne, to už jsem usnul —"

Žoldnéři se srdečně chlapeci zasmáli.

Oldřich jim byl nápomocen, česal koně, ukázal, kde roste bujná tráva a donesl, čeho si přáli. Za to čeledínové doplňovali, co spánkem z učení zameškal.

"A nelíbilo by se ti jeti s námi do Prahy nebo na rytířský hrad?" zkoumali junáka.

"Ne; já budu dřevorubcem jako děd i tatíček. Jinde než v lese bych neuvyknul", řekl Oldřich.

Žoldnéř se podíval na soudruha, který litoval obyvatele lesa, že jsou nuceni bydleti na samotě.

"Šťastní lidé!" pronesl tento zahleděv se do houštin.

"Zdali pak se dáš pokřtiti?" ptali se ještě jinocha.

"Uzdraví-li se Zdislava", děl Oldřich. "Děd to povídá ráno rodičům."

"A pak nebudeš se klaněti na skalce bohům?"

"Tam budu ctíti Boha, o němž jsme právě slyšeli", ujišťoval Oldřich.

Až se divili rozumu a odvaze chlapce toho. Pravý syn lesa a samoty! O všem uvažuje, všechno zkoumá od mladosti. Rádi jej měli mezi sebou a ochotně by jej odvedli odtud, kdyby chtěl. Mohl by se státí pážetem i na dvoře vojvodském. Ale, nezmiňovali se o tom, aby nekalili prostou a spokojenou mysl jeho.

Když domácí vešli ráno do jizby, shle-

dali hosty pohroužené v modlitbu. Jenom probošt stál u lože, kde ležela Zdislava, a usmíval se.

"Jak je našemu miláčku?" řekla Libuše.

"Pojd' se podívat", vece probošt.

Všichni přiskočili k loži a podívali se. Zdislava už seděla, líce jí prokvétaly, ústa se usmívala a oči vyhlédaly matičku.

"Moje drahá", zvolala Libuše, "tobě se vede lépe?"

Dcera přisvědčila.

"Ráda bych povstala a chodila,"

"Tak rychle to nepůjde", řekli hosté.

"Lépe, zůstaneš-li ještě nějakou dobu na loži, by se ti nemoc nevrátila."

"Tedy zdráva?" opakoval u sebe Vojmír.

I Oldřich přiběhl se podívat na sestru.

"Dáme se pokřtiti, budeme křest'any", volal, vida, že se Zdislavě lépe vede.

"Jak to?" divil se Radim.

Chlapec pověděl, co od děda slyšel a už čeledínům řekl.

"Bůh zachránil vám dceru, by spasil i vás", řekl vážně biskup.

"Já také chci býti křest'ankou", ozývala se Zdislava.

Cizinci obrátili se k loži.

"Kdo ti pověděl o té víře?" ptal se Radim. "Což jsi nám večer rozuměla?"

"Večer jsem tvrdě spala, ale křest'anský chrám jsem navštěvovala dávno."

"Co díš, milé dítě?" řekl Vojtěch.

I děd a otec se divili.

"Kdykoliv jsem matičku do Plzně následovala", jala se vyličovati Zdislava, "vždy jsme se zastavily ve svatyni, kde je kříž a vyučuje se o Ježíši. Jak ráda jsem naslouchala, tamo ruce spínala a se modlila! Ovšem doma jsem se nesměla o tom ani slovem zmíniti. V nemoci mne také to trápilo, že dlouho nenavštívím chrám a neuslyším o Ježíši, který tak miloval dítky."

Mnatová poklekla u lože a slzela.

"To bylo tajemství naše", řekla.

Přítomní byli hluboce dojatai doznáním tohoto dítěte.

"Tedy přece český národ se obrací na víru křest'anskou! Tato nevinná ústa mně to zvěstovala. Milost Páně účinkuje. A

jestliže otcové ještě bloudí, děti a vnuci jejich budou dobrými vyznavači."

Vojtěch hned byl veselejší a odhodlanější. Znovu pozvědł zlatý kříž, aby požehnal dítěti, jež mu takovou radost způsobilo .

"Nenadál jsem se, že naleznu takového hlasatele a vyznavače pod střechou touto."

V tom vešli do jizby sluhové a oznamovali: "Biskupská milosti, všechno je připraveno na cestu."

Nové překvapení jalo přítomné. Mnатовi poznali, koho hostili pod svým krovem.

"Sečkejte ještě nějakou dobu", řekl Radim žoldnéřům, kteří se vrátili ke svým koním.

Nyní přistoupil Mnata blíže a hluboce se ukloniv, řekl pokorně:

"Nenadál jsem se, že biskupská milost mojim hostem."

"Zde bratr můj Radim a probošt Velich", nyní teprvé představoval Vojtěch.

Mnata a Vojmír se ukláněli.

"Veliká čest pro nás."

"Tedy nám nyní důvěřujete?"

"Zúplna a je přáním naším, abychom byli pokřtěni", řekl Vojmír.

"Zbývá ještě mnoho k úplnému vycvičení ve víře křesťanské, ale doufám, že nyní častěji navštívíte Plzeň a v ní křesťanský chrám, kde se poučíte. Také toto dítě bude hlasatelem, neboť teď mu nic nebrání, by nemluvalo. Čeho k udělení křtu třeba, víte. Ještě dnes vykonám posvátný výkon. Radim a probošt budou vám kmotry."

Nejdříve byla na loži pokřtěna Zdislava. Ostatní pak odebrali se za Vojmírem ke studánce pod skalkou, z níž vytékala šumná horská bystřinka.

Tu ve stínu věkovitých velikanů poklekl před božími věrozvěstci Mnata a za ním mladistvý Oldřich a Vojtěch požehnav vodu, lıl ji na hlavy jejich. Při tom Libuše v nevýslovném rozechvění nad pozdravením se svého miláčka Zdislavy a ještě více proto, že manžel i syn její získáni byli víře Ukřížovaného, padla na kolena a líbala lem roucha Vojtěchova.

Po té vykonán obřad křtu svatého i nad starým Vojmírem a Libuší.

"Na památku této události postavím na skalce kříž," povídal po skončení svatých obřadů Mnata, "a chci křesťanskou víru šířiti mezi obyvatelstvem těchto lesů. Uvěří mně, až jim povim, jak se biskup sám snížil a vyučil chudé drevoštěpy na své zpáteční cestě do Čech."

"Bud' hlasatelem zdejšího lidu a velikým vděkem si nebesa zavážeš", řekl biskup. "Bud'te zde s Bohem, nezapomenu na vás na modlitbách svých. Kdybyste kdo zavítal do Prahy, přihlaste se."

"Já tam jistě půjdu", ozval se Oldřich.

"Tak rychle jsi se obrátil?" řekli mu žoldnéři.

"Ted' mám v Praze vzácné kmotry a navštívím je. Ovšem že se opět vrátím sem do lesů, bez nichž bych nemohl žíti."

Jezdci už sedali na koně. Mnata se chystal doprovoditi je a vyvésti z lesa na pravou cestu. Všichni stáli před chatrčí a Zdislava nahlížela otevřeným oknem. Vojmír kynul jezdcům a Libuše jim přála všeštěstí. Zdislava se usmívala, ranní paprsky ozařovaly tváře její.

Posledně se rozloučil a pak se družina ztratila v lese.

"Kéž mne tak přijme celý národ!" zatloužil Vojtěch k Radimovi.

"Doufej, bratře; neseš lásku a horlivost, Čechové tě přijímají s radostí a pochopí tě záhy. Vždyť blaho jejich na srdci ti leží! Ovšem všichni nebudou jako ti prostí lidé, kteří za noc se obrátili a k učením kříže přilnuli. Ale dá Bůh, že símě tvoje ponese ovoce."

Biskup Vojtěch pozvedl oči k ozáženému nebi. Pro svoje dílo prosil Boha o požehnání.

Na konci lesa se rozloučil Mnata a hodnou chvíli se díval za průvodem. Pak navrátiv se domů, hned vysekal kříž a postavil na skalce, že patrný byl po celém okolí. Přicházeli uhlíři a dřevorubci a bud' Mnata nebo Vojmír vyučovali je. Všichni pak docházeli do Plzně do chrámu, kde se utvrzovali ve víře křesťanské. Kříž na skalce vévodil nad celým krajem a símě Vojtěchovo potkalo se zde se zdárným účinkem.

Frant. K. Hejda:

Člověk nikdy neví...

VĚČER. Po široké hlavní třídě pražského předměstí dunivě sune se vůz elektrické tramwaye, do polovice naplněný. Z tváří pasažérů vyzírá většinou nuda a jakýsi stesk; mrzutě se rozhlížející oči, hlasité i tlumené vzdechy a lenivě nakloněné hlavy zdají se tlumočit přání, jež kdosi nepovědomý, dlouhou jízdou zmučený, v následujícím znění napsal na vyhlášku o sazbě, ve voze vyvěšenou:

"Kéž dál to jede líp, než jelo dosud!"

A nepojede-li — nu, je to osud!"

Výjimku ze všeobecné zamlklosti a sklíčenosti tvoří jen dva starší pánové, vespolek dobří známí, usazení v samém popředí vozu naproti sobě. Jeden maličký a přítulostlý, modrým kožíškem oděný a s tou pečlivě vyholenou tváří drobet na Napoleona I. připomínající, s elegantním cestovním kufříkem vedle sebe — druhý vytáhlý a v obličejí žlutý, s dlouhým zahnutým nosem, kníry do hrotů vytaženými a pronikavými očima... pravý Mefisto, ale Mefisto salonní, elegantní, mluvící jistým fistulově sladkým hlasem a páchnoucí voňavkou. Také vedle Mefista spočívá na sedadle pevný kufřík, pěkně okovaný a průvodními lístky z cest hojně polepený.

"— nu a dá Bůh, že po jedenácté hodině v noci budu v Teplicích," dokončuje právě tlust'oučký své obšírné sdělení, týkající se patrně nastávající cesty.

Mefisto sdílně přikyvuje; nějakou chvíli utírá si šátkem ústa, pak šveholivě hovoří:

"Oh, což nynější cestování... hračka! Od samého bytu veze mne elektrika až k nádraží, pak jsem po několika krocích ve vlaku a... večerť budu ještě dnes v Kolíně. Pardon — řekl jsem vám snad, že jedu do Kolína?"

"Tuším, že řekl..." a krátká přestávka. "Ano, ano — pokrok je ve všem. Na příklad už ta elektrika; obrovský, velkolepý pokrok proti dřívějšímu! Vzpomeňte si, takhle před pětadvaceti lety: co se nazývalo v Praze komunikací! Omnibus projížděl dvakrát nebo třikrát za den ulicemi z Karlína na Smíchov a zase zpátky — to bylo vše. A než to ujel, trvalo to půldruhé hodiny. Chtěl-li jste se dostat večer na nádraží k vlaku, co zbývalo než vzít drožku a platit krvavé peníze? Dnes — sotva se naděješ, jsi z jednoho konce Prahy na druhém. Věřte mně: ani si lidé toho dobrodiní pořádně nedovedou vážit!"

"Arciže nedovedou! Vždyť jsme toho denně svědky: opozdí se vůz o půl minuty a na stanicích už je plno křiku a nespokojenosti. Nu, nechť si nadávají, ale jen kdyby nadávali rozumně a nevzdychali hned po koňské dráze! Víte: když slyším tohleto tvrzení, že prý bývala ta stará, mizerná, tisíckrát proklínaná rachotina spolehlivější, mám se co zdržovat, abych takového pitomce důkladně neokřikl!"

"Jděte — vy se tím rozčilujete? Já ne — jakživ ne. Mně to připadá jako štekání na měsíc. Ostatně: vždyť se v lidských hlavách nezrodil ještě ani jediný vynález, jemuž by současníci nespírali. A tak je tomu i zde. Lidé musí nějak projevovat svoji naivnost, svou kulturní nevyspělost... ale důmysl a geniálnost půjdou svými cestami dále a elektrická dráha zůstane tím, čím je: nejskvělejší vymožeností moderní komunikace, vynálezem obdivuhodným, geniálním, zářícím — — —"

V okamžiku, kdy maličký Napoleon dospěl k těmto nadšeným slovům, událo se ně-

co nenadálého, ale na "nejskvělejší vymoženosti moderní komunikace" nikterak neobyčejného; nástrojní lampy zrudly a zhasly, ve voze to zaruplo jako když zuby kousnou do písku — a vagon stál.

Pochvalná řeč umlkla zároveň s duněním ujíždějícího tělesa. A také protějšší Mefisto nenalezl, jak se zdálo, vhodných slov k vyličení okamžitého dojmů.

Za to v neviditelném pozadí ozvalo se hněvivé vrčení: "Už dovelebili. Ted' by mohli ten zářící vynález tlačit, abychom se dostali dále."

Trulst'oučký nahnul se k vytáhlému:

"Slyšíte? Kdosi mne kritisuje. Nebudu mu kazit tu radost."

Vagon se nehýbe. Na ulici zastavují se lidé a z povzdálí pokřikuje cosi drožkář. Mezi pasažéry je slyšet tajemné šuškáni, vrtění a odkašlávání. Nespokojenec v pozadí vstává a nevrle spouští na průvodčího:

"Nu, co je tedy? tak si berete k srdci chválu, které se vám právě dostalo?"

"Nemohu si pomoci — došel proud," krče rameny odpovídá průvodčí.

"Snad chcete říci, že odešel proud: A kdy se zase vrátí?"

"Vašnosti, nevím, stalo se patrně něco v centrále..."

Mefisto začíná mrzutě poklepávat na waterproofový kufřík. "Mrzutá situace," bručí mezi zuby.

"Jak jste pravil?"

"Že je to pro mne mrzutá situace. Nahlédnete přece, když člověk spěchá na dráhu..."

"Ach, což je vám, vy jedete jen do Kolína, kdežto já..."

"Dobrá, ale váš vlak do Teplic odjíždí v sedm hodin sedm minut, kdežto můj už v šest pětapadesát!"

"A kolik je teď?"

"Ted'? Počkejte... musím obrátit hodinky proti světlu z ulice, abych viděl... Pro pána, již šest třicet!"

"Hrome — to jsme v pěkné kaši. Co teď počít? Na nádraží je ještě daleko..."

"Upokojte se: pětadvacet minut zde stát nebudem; ostatně takové přerušování netrvá déle —"

"— než půl hodiny," dokončuje neviditelný bručál v pozadí vagonu.

"Sapristi, sapristi!" vymršťuje se Napoleon z sedadla a plačtivě žaluje: "Tohle se nám nemělo stát!"

Ze tmy zaznívá to s posměšným přívukem:

"Svět odplácí nevděkem, elektrika také."

Ale ani Mefisto, ani jeho baculatý společník nevšimají si jízlivé poznámky a sténají jeden přes druhého:

"Zmeškám-li, bude z toho hrůza nepřijemností. Abych pak telegrafoval a jel pozdě v noci!"

"Ale já jedu na svatbu švagrové a čekají mne ještě večer. Zkazím jim celou náladu, nepřijdu-li. Zatrachtílá psina!"

"Ba, je to malér. A tyhle zlořády se teď opakují každý den. K vůli tomu, že v centrále není pořádek, je obecnostvo vydáno v šanc takovýmhle svízelným. Jakživ jsem nezmeškal; vůbec tohleto se dříve nikdy nestávalo. Koně sice pomalu táhli, ale přece jakž takž to dotáhli!"

"To je má řeč, Jen kdyby elektriku každý žaloval za náhradu utrpené škody, takový šlendrián by brzy přestal. To je potom vymoženost? To je pokrok, civilisace?"

Mefisto se rozbíhá na průvodčího:

"Člověče nešťastný — co tady s námi chcete dělat? Čím jsme vám ublížili, že tohle tropíte?"

Ale, vždyť já za to nemohu vašnosti," zoufale odpovídá průvodčí, "já to nezavinil — to elektrika!"

"Hrom do vaší elektriky! Není pomoci, musíme honem vzít drožku, už zase uplynulo pět minut!"

Mefisto i Napoleon rychle se chápají kufříků vaků a deštníků, klejí tlumeně dále a v úprku opouštějí vagon.

Posměváček volá za nimi skřehotavým hlasem:

"Nechval dne před večerem a elektriku dříve než z ní vylezeš!"

Za minutu drožka odhrčela a vagon stojí na kolejkách dále, temný, pustý a jako přimrazený, obklopený asi stem lidí, jimž průvodčí už asi po desáté vykládá, jak je to nespravedlivé, že si pasažéři při podobných nehodách schlazují záhu na něm...

Stařečkova pouť do Jerusalema

Stařeček Zaccpal seděl na kládách před gruntem, pokuřoval z krátké "oderky" a rozhlížel se spokojeně po návsi. Vedle něho ležel na zemi starý pes "Strakoš" a pohlížel na stařečka, jakoby počítal "puky", jež utahoval stařeček ze své "oderky" a pouštěl s pravou rozkoší do večerního vzduchu.

Za kládou vykukovala hlava asi pětiletého klučiny. Malý Martin vztáhl občas ruku a zatáhl Strakoše za uši a rychle se schoval za klády. Strakoš mrkl filosoficky očima, obrátil po každém zatahnutí hlavu za Martinkem, jakoby říci chtěl: — Holenku, nestojíš mně za to, abych k vůli tobě vstával. Až tě to omrzí, dáš pokoj. Patrně měl Strakoš hanáckou náтуру.

Ale Martinek měl čtverák cosi za lubem. Chytil nyní milého Strakoše za celé ucho a zatáhl, co měl síly. Nyní toho měl i Strakoš dosti. Zavrčel hněvivě a vyskočil na klády.

Stařeček, jenž právě přitlačoval prstem v dýmce tabák, se ohlédl a co vidí? Martinek utíká do gruntu, div patama hlavu nesrazí a za ním Strakoš a za Strakošem se kutáli v prachu Stařečkův nový míšek na tabák, pravý "kočičák", jež šelma Martinek přivázel Strakošovi z legrace na ocas.

— I ty bezbožný synku!" hrozil stařeček za svým vnukem.

— Starečku, 'stařečko!' ozvalo se úpěnlivě volání Martinkovo ze síně.

Stařeček běží do síně, ze dvora chvátá stařenka s látkou mléka a oba lámou ru-

kama. Stařenka nad látkou, již ve spěchu upustila a ještě více nad Martinkem.

Uprostřed síně stojí velká díže a z ní vyčnívají Martinkovy nohy. Strakoš drží v zubech kus Martinkovy nohavice.

Martinek totiž utíkáje před rozzuřeným Strakošem spadl v síni do díže, v níž měla stařenka zaděláno na chléb. Vytáhl Martinka z díže.

"Oh ty nešťastný kluku! Tabák pryč, mléko pryč, gatě pryč a ještě k tomu tak zneuctí Boží dar! naříkali stařečkové a seškrabovali s milého Martinka těsto. Když ho jak náleží očistili, odvázel stařeček s ocasu Strakošova kočičák a napráhl ruku, aby odměnil Martinka za jeho kumšty.

— Stařečku, prosím vás, já už to jakživ neudělám, plakal klučík a zavěsil se mu na ruku a stařeček, když pohlédl na usazenou tvář svého vnoučete, zapomněl na svůj hněv.

— Jdi, ty nezdaro! Ale po druhé nevy-ležeš z toho se zdravou kůží. Tam dej stařence pac, pomodli se, vylez na pec a at' jsi na fleku v limbu.

Dědinou se právě nesl jasný zvuk večerního klekání.

— Anděl Páně . . . šeptala zvadlá ústa klečících stařečkův a "Anděl Páně" . . . neslo se tichým krajem a rázem utichl čilý ruch na návsi a v celé dědině. Můj ty Bože, jaký to rozdíl mezi "klekáním" večerním v městě a v dědině! Tam se rozhlaholí velký zvon, snad i více jich v jeden slavný, mohutný chorál ku počtě Boží Rodičky, — než kdo toho příliš dbá?

A zde v dědině zacinká, zajasá jediný zvoněk malý se staré zvonice tak dojemně, tak mluví zrovna k srdci i duši, jakoby oživil ten mrtvý kov, jakoby věděl, že na venkově jsou přece ještě srdce zbožná, srdce lnoucí láskou k Boží Matičce! A jaký tudíž div, že hlas jeho až k srdci proniká, že ústa v tiché modlitbě pronášejí chválu nebes Královně! Vždyť ten hlas zvonku všem tak známý, všem tak milý! Jako nyní tak hlaholil snad již před stoletím, snad i dříve zbožným předkům. Ve slasti i strasti volá po více a okolí: "Anděl Páně, Anděl Páně" a zvuk ten prostý se nese s tichou, vroucí modlitbou zbožných vesničanů vysoko a daleko až tam k té nebes výši, kde andílci otvírají okénka jasnými hvězdičkami, nese se až k Božímu trůnu. A anděl Páně se vznáší tiše, tajuplně nad krajinou, zde sbírá slzy s tváře zarmoucených rodičů, tam shladí vrásky starosti v tichém spánku blaženě usmívá, jinde vleává útěchu v srdce kleslé nehodami, všude nese svatý mír s nebes výše, všude rozsévá spánek blahodárný.

Jak krásná, jak vznešená jsi, svatá církvi katolická i ve své nejmenší části! Vše, vše pouze květinou pozemskou, tys však květinou nebeskou . . .

Stařenka zatím zavedla Martinka na pec a vyšla pak za stařečkem na dvůr.

Stařeček seděl na "náspech" a staré jeho oči tékaly po obloze od hvězdičky ku hvězdičce, jakoby počítati chtěly ta krásná světla nebeská.

— Už zase jsi v těch hvězdách, ty moudrci! Bud' tak dobrý a dej se na stará kolena do bláznění! Ještě se ti z toho rozum pomate. Víš, jak ten Soukalův student musil studii nechati, aby —

"Majdaleno — no — no — no no, vpadl stařeček do řeči stařence. Starý kůň nerad skáče a takový starý věchýtek jako ty a já nemá už tolik toho rozumu na pomatení. Soukalův student musil nechati studii, ne že by mu popletly rozum, ale že on pomíchal všecky tat'kovy kapsy a půl gruntu prostudoval a hlava přece prázdná jako stodola přede žněmi. No, no, Majdaleno — no, už se zase jen nedurdi, však víš, že tě mám rád.

Nic nemohlo stařenku tak dohněvati, jako když stařeček spustil: — Majdaleno — no — no — no — no.

Dokud byla mladší, vždycky četla stařečkovi za takové oslovení pepřné levity. což u ženské je div divoucí, ale za to musil stařeček spustiti svou výmluvnost na všechna kola, aby ji, jak říkal, "udobrouchal".

"Majdalenko, nebud' a sedni si! Co ti povím, stojí za poslechnutí. Zdálo se ti mně dnes v noci." Mžikem zmizely se stařenčina čela mraky hněvu. Probudila se v ní ženská zvědavost. Omotala ruce do široké zástěry a usedla vedle stařečka.

— Tak se ti mně zdálo, pokračoval stařeček, potutelně se usmívaje, že jsem o třicet let mladší a vdovcem. To ti byla legrace. Z celé dědiny se ženské za mnou bláznily —

— Že tě ta huba nebolí a se nezkříví, ty starý hříchu! rozhněvala se znova stařenka. Stojí jednou nohou nad hrobem a ještě by rád kaši s perníkem. Však mně tetka, dej jí Pán Bůh nebe, dobře říkávala: ty, Majdaleno, kdyby tvůj starý byl vdovcem, věř, že by se chytlo v té staré peci!

Majdaleno, — no — no — no — no, už je zase oheň na střeše? Člověk probrkne jenom slovo a ženská se ho už drží jako ten černý — Pán Bůh mně ten hřích odpust, — hříšné duše. Poslouchej moji řeč. Tak jsem byl vdovcem a ženské se po mně bláznily, ale já povídám: tož víte vy, co a jak? Já jsem svojí Majdalence slíbil lásku a věrnost a tu jí zachovám až do hrobu tmavého.

Šelma stařeček. Věděl, na kterou strunu stařenčina srdce má zahrátí. Při jeho slovech se rozhostil blažený úsměv po stařenčině tváři.

— Tož to byl jako jeden sen. A hned na to se ti mně cosi plete a plete v té mojí staré hlavě a to mne dosud tuze kormoutí. Sedím ti, sedím tu na náspech a hledím na tu Boží oblohu a na tu bílou dráhu na ní, co my říkáme, že je cesta do Říma. Jářku, v Římě jsem již byl, viděl jsem tam svatého Otce, viděl jsem tam to místo, kde mučili první křesťany, klečel

jsem u hrobu svatých knížíat apoštolských a plakal jsem nad hrobem svatého Cyrila, však je to můj svatý patron. V Římě jsem tedy byl, což kdybych tak mohl ještě putovati do svaté země ke hrobu Pána Krista? Myslím a nedomyslím a už ti, ani nevím jak, jdu a jdu po té mléčné dráze, opatrně stoupám jako mezi vejci, abych nešlápl na některou tu chudinku hvězdičku. Předě mnou se kutáli měsíček a v něm sv. David hraje na harfu. A byla ti to cesta tuze dlouhá. Najednou vidím před sebou velikou zahradu: byla ti to zahrada Getsemanská. Byl jsem ve sv. zemi. Padl jsem na kolena a líbal tu svatou zem a po kolenu jsem se plazil do kopce na horu Kalvarií. Oh, Majdalenko, bylo ti mně, tak ti mně bylo, že bych radostí zavýskal, a bylo ti mně hned zase tak, že bych plakal, ach plakal, až bych oči vyplakal. Tu tedy dokonat náš Pán a Spasitel, tu cedil svou svatou krev pro nás hříšné lidi. Připlazil jsem se až ke kříži, který tam stál, objal jsem a líbal to svaté dřevo a zdálo se mně, že slyším s kříže: — Již jsem dost pracoval pro tebe, člověče: třiatřicet let, ó bídný hříšníče! A já odpovídám: Půjdu, půjdu do Jerusalema k tvému hrobu, můj ukřižovaný Spasiteli, a tam se pomodlím u Božího hrobu za sebe, za svoji Majdalenku, za celou přízeň, za všechny křesťany, a i za naši zemi moravskou.

To jsem tam slíbil u toho svatého kříže, slíbil jsem a umínil si svatosvatě, že půjdu do Jerusalema. Vstanu, obrátím se — a slyším, jak ponocný právě pod naším oknem odtruboval dvanáctou. Probudil jsem se, ale až do rána jsem už oka nezamhouřil; stále mně hučelo cosi do uší a posud hučí: „Slíbils, že půjdeš do Jerusalema, tož musíš slib splnit, —“ a to mne tedy tuze kormoutí, jak já člověk starý se mám vydati na tak dalekou cestu a nevím kudy a nevím co a jak!

Za vypravování stařečkova kanuly po vráskovitě tváři stařenčině slzy jedna za druhou jako klokočová zrnka růžence, jež jí přinesl stařeček před několika lety z Říma.

Nad takovým snem se i stará, zkušená a moudrá hlava pozastaví.

Seděli oba dva chvíli bez řeči a sotva dýchali.

— Víš ty co, Cyrile! Sen jen sen, ale někdy k nám ve snu mluví Pán Bůh. Já bych ti byla tou radou, abys zašel zítra po ranní mši sv. k panu faráři a jemu se svěřil se svým trápením, jaké on by měl smýšlení. Hlavy si nelam, však Pán Bůh nemožných věcí nežádá. Táhne už na jednáctou. Půjdem spat.

Na druhý den, ještě před ranním klekáním, vstali oba stařečkové a chystali se na cestu do kostela.

— A Martinek je už vzhůru? tázal se stařeček a ohlédl se na pec.

— Kde pak, ten spí, jakoby ho do vody vhodil, usmála se stařenka a pokropila Martinka svěcenou vodou, jak to mívala ve zvyku každý den. Spi jenom, spi, sirotečku. Až nás nebude, kdo ví, jestli ti svět neustele na tvrdém kamení.

Šli napřed na hřbitov u kostela a pomodlili se na hrobě Martinkových rodičů.

Po mši svaté zaměřil stařeček zrovna na faru.

Stařeček nepřicházel dlouho domů.

— Bože, co by mu to pan farář jen rozložil a vymluvil! vzdychala časem stařenka a zvědavě pohlížela, brzy-li se stařeček vrátí. Po hodné chvíli přišel.

— Tož jaká? vítala ho.

— No jaká, však víš, jak umí náš pan farář mluvit do duše. Kde by si to všechno má stará hlava zapamatovala! Ptá se mne, kolik že mám let? Jářku už mně jde na dvaosmdesátý. Tak víte co, stařečku, povídá pan farář, letos toho již nechejte a za rok, dá-li Pán Bůh, pojedeme spolu do té svaté země a do Jerusalema.

— Matičko Celenská, tož přece, a co já si tu sama počnu? naříkala stařenka.

— Majdaleno, no — no — no, však ještě nejedeme a do roka mohu býti dávno vzhůru bradou a tam na hřbitově. —

Pan farář měl kus perné práce, než stařečkovi jak náleží vše vyložil. Stařeček si to nedal nijak a nijak vymluvit, že musí splnit Pánu Bohu učiněný slib. Když pan farář pohlížel na tu jeho věkem nahrbenou postavu, když uvážil dle své dlouholeté zkušenosti, že staří lidé mívají všeli-

jaké nápady, zvláště . . . před smrtí, tu slíbil stařečkovi, že s ním půjde, nebo že ho doprovodí na rok do Jerusáléma.

A doprovodil.

Do jara byl stařeček pln života a zdraví. Od nového roku se počal skutečně připravovati na tu pout' do Jerusáléma.

Stařenka mu musila zhotoviti nové prádlo, sám prohlédl a vyčistil svůj hanácký, svatební mundur, jež nosíval jen na největší svátky, a když byl oděv v pořádku, prohodil s pýchou: — Vidiš, tak se ti vystrojím načisto po hanácku, aby tam ti machometáni akorát věděli, že my Hanáci ctíme naši svatou víru a že se náš kraj hodí i do Jerusáléma. A abych nezapomněl, Majdalenko, hled', at' se to maso dobře udí. Vezmu sebou několik šrůtek. Chleba ne, ten by ztvrdl, ale maso bude dobré na cestu, aby člověk nemusel se toulati po hospodách, když je na té svaté pouti. Viš a ty rýnsčáky s obrázkem Panny Marie, co máme v truhle, ty položím tam jako oběť u Božího hrobu. A přinesu ti aji korunu z toho trní, co z něho udělali korunu na hlavu Krista Pána. Však uvidíš, co ti toho donesu, vykládal stále stařeček pln radosti jako malé dítě.

Starí lidé prý se v mnohém podobají dětem.

Stařenka poslouchala tyto řeči stařečkovy se sklopenou hlavou a tajně stírala slzy se zarmoucených očí.

Co se naplākala, když jel stařeček na pout' do Říma! Myslíla, že to nepřekká a nyní má jeti tak daleko do svaté země, a to prý je až za Římem koliknácet mil a musí jeti přes moře kolik dní a nic nevidí jen vodu, samu vodu a tu Boží oblohu.

A potom v té svaté zemi, jaký je to tam lid; tuze zlý, jiné víry a řeči, co stařeček jakživ neslyšel, a jak on se tam s nimi domluví, chudinka stará? Což on umí stařeček aji po německu, však byl u "vojenských" a říká často, když mu něco chutná: "tozis gút." Jak pak kdyby to tak před těmi muchametány řekl a oni mu sebrali ty uzené šrůtky? Však peníze ne, ty musí míti na šňůrce na krku v koženém pytlíku, který mu stařenka zvlášt' na tu pout' ušila a v kapse jen trochu toho "ku-

pru" pro žebráky . . . Bože můj, Bože můj, co to na mne, starou osobu, přišlo za trampotu!

Takové a podobné myšlenky trápily dobrou stařenku po celý čas.

Přišel svatý půst. Sníh se pomalu ztrácel, semotam se již ukázala na mezi sedmikráska a skřivánek již také počal chváliti svým jásosem Pána Boha. Jaro přišlo v zeleném rouše jako stařečkův svatební "špenzr" do dědiny a stařeček šel na faru.

— Tak, velebný pane, už mám všecko v pořádku. Ale nevím, nevím, vydržím-li to na té cestě. Cosi mně už od zimy jaksi lehlo na prsa, sotva dechu popadám a ty nohy už mne jaksi dobře neposlouchají. No ale povídám si, však se povežeme, tož té roboty nebude do strhání. Už i kašel na mne leze. Já bych myslil, abychom se co nejspíš vydali na cestu. Jaká by to byla radost, kdybychom tak ve svaté zemi mohli slaviti Vzkříšení a svátky velikonoční! Co troufáte, velebný pane?

Do svátků, stařečku, není o pouti ani řeči. Víte, že tento čas je příliš mnoho práce, a já bych těžko našel zástupce, a potom, rozvažte, jaké by to byly páteční křížové cesty, jaké by to bylo bez vás Vzkříšení tady v dědině? Lid je už vám jako "staršímu bratrovi" tuze zvyklý a bez vás by netrefil ani jeden zazpívati: "Třetího dne vstal Spasitel!" Co vy tedy troufáte?

— E no, velebný pane, máte dobře jako vždycky. Zůstaneme tedy přes svátky doma a v pondělí velikonoční po sv. požehnání budeme putovati.

U dveří se ještě stařeček jednou obrátil: — Tedy v pondělí po požehnání.

Svatopostní doba chýlila se ke konci. Tu středu před zeleným čtvrtkem dokouřil stařeček poslední dýmku. Kouřil celý Boží rok jako Turek, ale od Zeleného čtvrtku až do Vzkříšení měla dýmka pokoj. Stařeček se i v kouření postil. Tyto dny mu obyčejně stařenka dýmku "vypucovala", že se leskla jako panenka.

Sotva bylo po "Vzkříšení", spěchal stařeček vždycky domů pln touhy, nacpal chvatně, ale jen do polovice, protože ještě není svatý půst u konce, zapálil, přitlačil

tabák palcem a stoupl na náves do dveří, a čekal až půjdou lidé okolo.

— Pozdrav Pán Bůh, stařečku, šmakuje, šmakuje, šmakuje? pozdravovali mimojdoucí.

— Dejž to Pán Bůh aji s vámi, děkoval stařeček a volal ještě za odcházejícími: "že vzkazuju vaše pozdravovat a vinšuju št'a stné a veselé svátky."

Tak to dělal stařeček každý rok.

A letos?

Všichni se divili, proč že stařeček na Velký pátek nepředřikává u Božího hrobu růženec?

Ó jak rád by to stařeček udělal, ale nešlo to.

Co udělal před Zeleným čtvrtkem poslední puk z dýmky, bylo mu tak jaksi smutno a teskno a ten zlý kašel a ta tíha na prsou ho přinutily ulehnutí.

Na Bílou sobotu ráno, když bylo v kostele po všech obřadech, chvátal pan farář k stařečkovi "s Pánem Bohem". Stařenka plakala, Martinek plakal, ale stařeček ležel tiše jako pěna, jakoby nebyl již ani mezi živými.

A když pan farář odešel a stařenka naříkala: — Bože, Bože, jak já tu smutná živa budu! ozvala se z úst stařečkových: — Majdaleno — no — no — no — no, ale toto "Majdaleno" znělo tak sladce, tak prosebně, že vyvolalo nový proud slz na stařenčině tváři. Bylo to poslední "Majdaleno".

— Nono, no, kdo pak bude naříkati? Pojď sem blíže a podej mně ruku naposledy. Chtěl jsem putovati do svaté země, do Jerusáléma a tam se u Božího hrobu pomodlit za vás všechny. Pán Bůh mne volá k sobě do Jerusáléma. Neplač, však přijdeš brzy za mnou. Bože můj, v ruce Tvé odevzdávám ducha svého, přijmi —" nedomluvil.

Tak tiše, jako když svíčka dohoří, dokončil stařeček náš tu sobotu před nedělí velikonoční. A přání jeho se vyplnilo.

V pondělí velikonoční po požehnání doprovázel ho pan farář na cestě do Jerusáléma — nebeského!

Za nedlouho putovala za stařečkem i stařenka.

Martinek, kterého se ujal pan farář, hospodaří nyní vzorně na zděděném gruntě.

Z pohybu nejdůstojnějšího pana opata Ambrože L. Ondráka — slavný výkrop v kollejně kapli opatství sv. Prokopa.

ALOIS DOSTÁL:

PRO KORUNU

VELIKOU událostí v Prosanech byl hasičský ples. Mírné vstupné a slušná hudba slibovaly pěknou zábavu.

"Půjdeš?" tázal se Zlámálův Vít přes plot Barušky Vosákové, své vyvolené, se kterou rád se bavil a za čas vstoupiti chtěl v manželství.

Urostlá dívka postavila džber s vodou, přihladila si vlasy a řekla:

"To víš! K hasičům jdeme přece každý rok."

"Tak si zamlouvám první a poslední tanec," žertoval junák, pošinuv klobouk.

"Tančiti budu s tím, kdo přijde. Ať je to Petr nebo Pavel."

"Nebo Vít," doplňoval mladý Zlámál, potměšile mrkaje.

Baruška pohlédla hlavou, z čehož se nedalo souditi, souhlasil-li s návrhem. — Přece nebude se sama vnucovat.

"Tak ať přijdeš, abychom si zase trochu proskočili," nařizoval Zlámál. Od podzimu nebylo v Prosanech zábavy.

"Abys tak netoužil! A potom si sedneš a budeš dřepěti," vyčítala Baruška, vzpomínaje na posvícení, kdy ji do kola často brali cizí junáci a Vít — trucoval.

"Ještě něco," chtěl junák připomínati, ale nedopověděl. Zat'atá pěst svědčila, že by žebra přelámal tomu, kdo by mu Barušku přebíral.

Mladí lidé se rozešli a oba se skutečně na zábavu těšili; Baruška také proto, že měla připravené nové šaty, jimiž chtěla

překvapit Víta. Líbila se mu myslivecká barva, ač nebyl ani zjevným, ani tajným střelcem, a Baruška Vosáková si právě koupila látku zelené barvy. To bude Vít koukat!

Mladý Zlámál skládal koruny, aby vystoupil jako rolnický syn. Byl šetrný, opatrný na peníze a marně nevydával. Počítal, kolik dá vstupného a mnoho-li utratí. Kdyby byla nějaká sbírka nebo dražba, na tu chvíli se vytratí. Tak to dělal i o svatbách a za jiných příležitostí. Co musil, zaplatil, ale nic více. Baruška od něho mnoho pouti nedostala. Rodičům se taková spořivost zamlouvala, ale dívka v jeho společnosti bývala proto časem přivedena do rozpaků.

Vít už měl peníze na zábavu a Baruška nové šaty; nic nevadilo, aby prošli špalírem hasičů a dostali se do sálu vyzdobeného nápisy i helmami, věnci a hasičským nářadím.

Hasiči se radovali, že na zábavu přichází účastníků, jako když plátno vleče, a každý kladl na talíř poplatek, mnohý "bez omezení dobročinnosti," jak bylo na pozvánkách. Ale tančící se mrzeli; sál, jindy šenkovna, nestačil, zvláště když byl obstoupen kolkem zvědavci. Dvojice se nemohly pořádně otočit a ani velitel neměl místa, ač vyzval k tanci paní starostovou.

"Musí se udělat nějaký pořádek," znělo v radě hasičů. Takhle to nejde!"

Podvelitel tu byl hned s radou.

"Bude se tančit po částech, jednou svobodní a podruhé ženatí."

"A což neposlechne-li kdo?"

"Dá pokutu korunu za jednu piseň. — Však ho to přejde."

Dva hasiči ustanovení za pořadatele a trubač zatroubil jako k požáru.

"Nelekejte se," ujal se slova velitel, "nehoří, leda srdce mnohých dychtivostí, aby se hodně vytančili. Zavádíme pořádek. Teď budou tančit ženatí a po nich svobodní. Kdo neposlechne, dá pokutu na hadice."

"A což vezme-li do kola svobodný vdanou?" ozval se dotaz.

"Pořádek se řídí podle mužů."

"Kam náležejí vdovci?"

"Mezi ženaté. Páni muzikanti, hrejte ženatým!" skončil velitel dotazy a posměšné poznámky a hned šel pro manželku.

Šetrný Vít se při vytrubování vytratil a vrátiv se, nevěděl, co bylo ujednáno. Rovnou šel pro Barušku a bezce všeho vybitení vzal ji kolem pasu a odvedl do kola. Byl rád, že se uvolnilo a mohl bez překážky se otáčeti.

"Zastavit!" velel hasič a ruku položil na Vítovo rameno.

"No, co?" durdil se junák. Snad mu nechce starší muž vzít holku z ruky?

"Teď tančí ženatí. Bud' nechat tance, nebo zaplatit korunu pokuty."

Vít pochopil, proč se mu tak pěkně tančilo, že zaveden pořádek obvyklý při větších návštěvách. Jenom malou chvíli váhal, potom pustiv Barušku, odešel z kola. Ani ho nenapadlo, aby platil korunu za písničku.

Barušku vysvobodil ženatý hasič, jenž s ní hned pokračoval v tanci. Vysmáli by se jí, až by se vracela z kola. Byla ráda, že ušla posměchu a hněvala se na Víta.

Což nestojí za korunu? Nemohl zaplatit a tančit dále? Alespoň jednou. A to od ní uteče jako chlapec, aby nemusil dát korunu.

"No, počkej! Tohle ti nezůstanu dlužna," chystala se dívka. "Však uvidíš!"

Stoje mezi svobodnými, právě odstavenými, netušil Vít, co se na něj chystá, jak si rozlil ocet a pohněval si dívku s

kterou chtěl za nedlouho slavit výhodný sňatek.

Za chvíli bylo oznámeno, že se hraje valčík pro svobodné. Hned se plnilo kolo. Vít se ohlížel po Barušce, ale ta už tančila. Byl mrzutý, že nepočkala na něj i vyzval k tanci jinou dívku.

Záhy se přesvědčil, že se mu Baruška schválně vyhýbá; když jí nesl pivo, nebyla k nalezení. Z počátku nemohl přijít na příčinu, teprve později se domyslí. Pro korunu ji pohněval. Chtěl to napravit; pátral po ní, když se hrálo ženatým, ale hledal marně. Bud' tančila nebo se někam ztratila.

Hasiči vydělávali pokutami, chytili hned toho, hned onoho. Nikdo neutíkal, nepouštěl tanečnice, ale sáhnuv do kapsy, zaplatil. Ano, bohatý mlynář schválně šel do kola, kdy neměl a korunu držel v ruce. Jenom se naparoval a smích si z toho dělal.

Při volence Baruška pro Víta nešla, brala jiné. Po půlnoci odešla s matkou domů. Tu byl pořádek zrušen, neboť se značně uvolnilo; tančil, kdy kdo chtěl.

Ani mladý Zlámal se dlouho nezdržel. Tato zábava se mu nevydařila. Snad přišel o nevěstu. Místo něho si vyvolí jiného mladíka. Jakmile se roznese, že odmítla Víta, pohnou se jiní. Bude mít ostudu, až se rozhlásí, že k vůli mizerné koruně, pro svoji přílišnou šetrnost, ztratil nevěstu. Ba, mnozí budou mu to přát.

Podobně bylo i po plesu. Když Vít navštívil Vosádkovy, Baruška se kamsi ztratila. Jak rád by ji byl junák poprosil za prominutí; ale neměl příležitosti. Příliš zapadla mu dívka do srdce a pěkné dostane věno. To všechno ztrácí k vůli mizerné koruně, kterou nechtěl zaplatit.

Vít se mrzel na sebe.

Na konec masopustu se chystal v Prosaněch ještě jeden ples. Vzpomněli si naši mládenci. Vít byl zvolen do výboru. Roznášena pozvání, objednána hudba, a kde na stěnách visely nedávno helmy a sekery, tam nyní namalována byla hořící srdce mláďenců a panen. Nescházelo ani šípem protnuté. Vida je Zlámal, domníval se,

že jest to jeho, poněvadž rána v něm nebyla posud zacelena.

Mládenci se tužili, aby se jim ples podařil. Nepřeháněli při vstupném, nebyli tak vybíraví při zvaní, rozběhli se po všech staveních. A že to bylo na konec masopustu, byla návštěva četná. Také z okolí přišli se podívat na prosanské mládence.

"Bud'te zdraví, mládenci, a nejste-li, odpust'te!" pozdravil veselý mlynář Doležal, vstoupiv do sálu. "Opravdu, ani mne nenapadlo, že je zde posud tolik mláďenců," divil se stanuv mezi dveřmi. "To bude tlačénice," předvídal.

Ale nebyla. Slavný výbor napodobil zařízení hasičů a hudebník vytruboval:

"Bude se tančit na dvakrát; ženatí zvlášť a svobodní také zvlášť. Kdo se proviní, dá korunu!"

"Moudré zařízení," schvalovali všichni účastníci.

"Ženatí mají přednost," kynul junák blahosklonně.

Vít div radostí neposkočil. Něco ho na-

padlo. Přehlédnul dívky, které ustoupily ke zdi, a rovně kráčel pro Barušku.

"Tančí jenom ženatí," upozorňovala ho dívka.

"Co na tom," pohodil hlavou junák a už vedl Barušku do kola.

"Zastavit! Provinilce!" dva členové výboru chytli Víta.

"Zde máte pokutu," podal Vít připravenou pětikorunu a tančil dále.

Baruška obdivovala svého nápadníka. — Jindy tak šetrný a dnes velkomyslný . . .

Následovali svobodní, Vít byl volán k pokladně; ale když byl tanec pro ženaté, Zlámal vedl zase Barušku k tanci. Ovšem, byl chycen a pokutován. Usmíval se a opět položil pětikorunu.

Když po třetí Vít chtěl Barušku vésti mezi ženaté, varovala ho: "Prohlásili by tě za marnotratníka a žádná dívka by tě pak nechtěla."

Junák uposlechnul, počkal a pak mezi svobodnými tančil s Baruškou, která se usmířila.

Místo v Peru, kde v lednu minulého roku obrovská sněhová lavina pohřbila tisíce obyvatel.

"To už je dávno!"

Už dávno si to přál a čím byl starší, tím více po tom toužil, podívat se ještě jednou do Lodyně, malé to osady v Podkrkonoší, kde trávil jako malý chlapec rok svého dětského života. Byl tam dán, aby se naučil německy, jak to tehdy bývalo zvykem a že byl učitelův syn, bydlil zase ve škole.

Bože, co se navzpomínal, na ten první rok svého výletu z domova! Tak mu tehdy bylo jako ptáčet, když poprvé zkouší svoje křídla k rozmachu. Neměl domů daleko, ale jemu to připadalo, jakoby byl už na konci světa.

Kolkolem té malé dědinky pnuly se nebetýčné velikány Krkonoše a tvořily obrovskou hradbu. K nim vzhlížel s úctou posvátnou. Tak mu to připadalo, vždycky jakoby v jejich ochraně tady žil.

Blouzníval o těch horách, ale jak už to bývá v životě, neuviděl jich od té chvíle, kdy se s nimi rozloučil. Otec mu zemřel, matka s dětmi odstěhovala se do jihočeské své otčiny, on odbyl zkoušky učitelské a již se ocitl ve krutém zápasu za živobytí.

Luzné dětství zmizelo mu z obzoru duše, když mužný věk uvrhl jej v zápas za skyvu chleba, jako mizivá krásný sen, když ráno procitneme. Ale čím starší byl, čím méně měl starostí o výživu, tím více se vracíval v mysl do těch krásných dětských dob. Prožil je často ve vzpomínkách, a čím déle žil a vzpomínal, tím krásnější se mu zdály býti. Dětské štěstí je zlatilo, rajská svoboda a bezstarostnost je prozařovala.

"Viš-li co?" mínila jednou za takového hovoru jeho moudrá choť, "vyjed'me si do

Krkonoš o prázdninách a podívejme se do té vesničky mezi ty "kované" Němce."

Tak jí totiž manžel vždy označoval obyvatele horské vesničky.

"To je výborný nápad! Máš pravdu. Ani nevím, že mně to už dávno nepřipadlo!"

"Ach, co vám mužům napadne! Nepřiletí-li to odjinud, z vaší hlavy se to nevyparí . . ." s úsměvem mínila choť.

"My máme v hlavě jinší věci, než takové mušky," opáčil nevrle pan ředitel.

Nepřipadl na tu myšlénku, ale zalíbila se mu. A o prázdninách, za krásného jitra, jaké jenom nebe pro radost může pozemčanům vykouzliti, vsedal s moudrou svou polovicí do vlaku na nádraží pražském. Sotva že se uvelebili, ozvalo se známé zahvízdnutí, zazvonilo se po třetí, konduktor odříkal obvyklou železniční formuli, parostroj zaspěl a již vyjížděli zvolna z nádraží.

Nejprve jeli známou, jednotvárnou cestou, kterou oba dobře znali z častých výletů do okolí, ale čím dále se pak vzdalovali Prahy, tím krásnější a krásnější rozhledy do krajiny otvíraly se před nimi.

"Krásná, božská krajina!" velebila panička jízdu.

"Vid'?! Ale, až uvidíš Krkonoše! Až dojedeme k P . . . Tu uvidíš teprve, co je horská krajina a jaká krása. — Půjdeme pěšky z P . . . do Lodyně. Není to daleko, pouhá procházka. Hned za městem začíná les. Krásný, vysoký, hustý les. A mech je ti tam vzácný, měkký, až milo. — Tu poznáš, jak voní horské lesy jehličnaté. Snad tam najdeme ještě nějakou jahodu. Bývalo jich tam nesčíslné množství. Jen

jsme vyšli a již jsme měli plné džbánky. Za lesem je kaplička Panny Marie. Říká se tam "u německé Panny Marie", protože má německý nápis. To je první mezník na rozhraní českého a německého obyvatelstva. Pak jen co kamenem dohodíš, začíná vesnička Lodyně. Tam už jsou kovani Němci."

Tak vykládal šťastný a blažený mužiček ve vlaku své ženušce. Zářil štěstím, že se blíží k Eldoradu dětství, ku místům, kde tak bezstarostně a volně žil.

* * *

"Tak, tady jsme!" zajásal pan ředitel, když konduktér vykřikoval jméno stanice, kde měli vystoupiti. "Jsme již v P . . ."

Omnibus dovezl je do města i do hostince, kam zajižděl. Pan ředitel byl najednou nápadně zamlklý.

"To se to tu změnilo, můj ty Bože!" vyhrkl náhle. "Já se tu nepoznávám."

"To je přece přirozené. Vždyť už prchla od té doby, co jsi tady chodíval, hezká řada let," poznamenala jeho ženuška.

"Pravda, pravda, ale přece . . . Mně to tak uteklo . . ."

"Ach to žití lidské prchá jako sen," pozvdechla ženuška.

Oba se zaryli v mlčení.

"To je nový hostinec, co?" otázal se ředitel kočího, když vystoupil z vozu. "Tady nebýval."

"Prosím, tady ten hostinec už stojí, co se pamatuju," dal mu mladý kočí v odvetu.

"Tak . . ." divil se pan ředitel.

"Muži, mně se zdá, že jsi všechno už zapomněl, že už nic nevíš," škádčila ho žena.

"Vím dobře, že tady na náměstí nebylo tehdy hostince," rozmrzele se rozkřikl. "Nejlepší a nejprvnější hostinec byl vedle v ulici "u Zvonu".

"Ach prosím," vmisil se do hovoru úslužný hostinský. "Tam se schází jenom dělnická třída. Honorace tam nechodí. Račtež jen vejíti, budete dobře obsloužen," vybízel hosty a posunul svou aksamitovou, zlatem vyšívanou čapku.

"Tady byl řezník, už se pamatuju," vykládal pan ředitel. "Byl to starobylý dům s hlubokou podsíní, kde sekal maso. Paní

učitelová tady kupovala a já jsem chodíval s ní."

"Ach, to už je dávno!" zvolal hostinský. "Před čtyřiceti roky vyhořel řezník Pávek. Nový majitel obnovil staré právo, které na domě vázlo, a otevřel tu hostinec."

"Ano, ano, to už je dávno," svědčil pan ředitel a úkosem obetkal v zrcadle svou bílou hlavu. Bylit' za řeči hostinského vešli do jídelny.

"Časy se mění a s nimi všecko," mudrecky vykládal hostinský. "Já jsem byl pět roků na cestách a když jsem se vrátil domů, byl jsem všecek zmámen. To bylo změna a novot . . . Ráčeji poroučet . . ."

Posilnili se a po té se vydali na cestu. Úslužný hostinský ukázal jim, kterou uličkou se mají bráti k Lodyni a potvrdil, že to skutečně není daleko.

"Malá procházka," mínil.

"No, to se tedy nezměnilo," usmál se šťastný ředitel, že přece v něčem zvítězil a měl pravdu.

Ale rozhlížel se jaksi nejapně kolem.

Mlčel však už před ženou o tom, co mu vířilo v hlavě a opatrně ani nehlesl, že druhdy se chodívalo úzkou uličkou z P . . . do Lodyně. Také se už neptal na ni, ač potkávali dosti lidí.

Snad je to venkoncem ta bývalá úzká ulička, která je teď široká. Už měl těch překvapujících změn dost a dost. Bože, padesáte roků ještě neuplynulo od té doby, co tudy běhával jako chlapec a už se tady nemůže vyznati! Neví neví, jdou-li dobře. Cesta do Lodyně bývala vozová, samý výmol, kámen a hrbol.

Nad úvozovou touto vozní cestou táhla se stezka polní, která každé chvíle končila nějakou propadlinou, struhou, anebo byla zatarasena hromadou kamení. Přeskákal všechny takové překážky hravě. Dnes by to tak dobře nešlo a proto upravená silnice byla po jeho libosti. Ale stýskalo se mu po té staré cestě a přemítal, vede-li tato cesta skutečně také do Lodyně. Nějak se divně zatáčela . . .

Ztajil svých pochyb před ženou, aby se mu nesmála, ale opatrně se přece za městem hned první panímaminky zeptal, jdou-li dobře do Lodyně.

"Ano, prosím, jen pořád po té cestě. Zblouditi se nemůže. Vede přímo do vesnice," dala mu v odvetu.

"Já, že tu býval nesjízdňý úvoz."

"To už je asi dávno!" mínila žena.

"Ba že dávno!" zasmál se.

Podaroval ji a veseleji po té kráčel dále.

Bylo děsné vedro. Polední žár rozpaloval zemi a mořil lidstvo. Paní ředitelová kráčela statně v úkrytu svého velkého sluníku, ale manželu jejímu vedlo se mnohem hůře. Ten, ubožák, si nestačil stíratí s čela pot, ač se sebe svlékl kabát a pověsil si jej na hůl.

"Jen co budeme v lese!" těšil sebe i chot'.

"Prosím tě, kde je ten les? Tudy po pravé ruce se táhnou lesy. Máme-li přijít do lesa, nejdeme dobře, nebo před námi po této cestě není ani potuchy po lese..." ozvala se náhle upocená chot'.

"Ty vždycky něco máš," durdil se. "Slyšelás přece, že jdeme dobře. V horách to není jako v kraji... Uvidíme les, až budeme u něho... Vím dobře, že se jde vysokým, krásným lesem do Lodyně. Les přece nezmizí..."

* * *

Šli mlčky dále.

Bylo oběma horko, tuze horko a hovor váznul, protože jim vysýchalo hrdlo.

On začínal mítí mimo to nové pochyby, jdou-li dobře, poněvadž les se ještě pořád neukazoval a neukazoval. Raději však mlčel.

Ona se také bála mluvití, aby nějakým slovem ho nepohněvala. Neměla jiného na mysli, než "my bloudíme", anebo "kde už je ten les?" Jak snadno by jí bylo mohlo jedno, nebo druhé uklouznouti. —

Ale přece jí to nedalo.

"Muži, nebloudíme?" ozvala se.

"Co zase máš? Proč?"

"Inu, jdeme, jdeme, pořád jdeme a lesa nikde nevidíme. Ty jsi přece říkal, že je to blizoučko!"

"Inu, to je tak! Běhával jsem tudy jako chlapec a teď tudy kráčím jako starý muž. Nemohu to tak rychle přeběhnouti. Mně se to tehdy zdálo tak blízko, nu a teď vidím, že je to hezký kousek cesty!"

"Proto! Mně to jinak do ruzumu nelezlo, že by v takové blízkosti ryze českého města byla hned vesnice ryze německá!"

"A jak německá! Vždyť jsem se tam učil německy! Ale to máš tak tady v horách. Někde je půl vesnice české, a druhá půle už neumí slova českého. V Lodyni byli vesměs kovaní Němci..."

V tom potkali stařenku s košíkem.

"Matičko, jak daleko máme do lesa?" otázala se ji vlídně paní ředitelová.

"Do lesa?" divila se. "Tudy se nejde do lesa!"

"Vidíš!" obrátila se panička k muži. "Co jsem řekla! Nu a kudy se jde do lesa?"

"Tady vede mnoho cest polemi do lesa..." ukazovala stařenka na pravo, kde se pyšnil hustý les jako zelená stěna.

"Ale, po které přijdeme do Lodyně?"

"Do Lodyně? — No, po té, co jdete! Už tam není daleko..."

"To nemůže být!" rozkřikl se rozmrzelý ředitel. — "Chodíval jsem tady nescíslněkráte, znám cestu dobře. Před Lodyní je hustý, vysoký les..."

"Panečku, to už je dávno!" zvolala stařenka. "To jsem byla ještě maličká! Také jsem chodívala do lesa na jahody a na houby! Prosím, toho lesa už tady není... To zde je nová silnice a tu hned nová dráha... Když se nová silnice stavěla, vykáceli kus lesa a ostatní, když se stavěla dráha. Teď máme tady lesy," ukazovala na ně. "Vrchnost to pak všechno zorala na pole... Ale to už je dávno! Božíčku, na to už ani nemyslíme... Člověk zapomíná. Už mně to ani nepříjde, že tady byl někdy les..."

"Poslechni," škádlila paní ředitelová muže, když stařenka kus od nich se byla vzdálila; "jest-li že tu vesnici také zorali na pole?"

"To je z toho, že člověk nečítá let a neměří času... Žití prchá v oceán věčnosti a změny jsou vlnobitím tohoto moře. Po všem, co jsem už slyšel, sám jsem žádostiv, zmizela-li nebo nezmizela-li Lodyně s povrchu země," pronesl vážně.

Prostřehla, že mu není do žertu, ale spíše do pláče, a že trpí těmi všemi klamy. I umlkla raději.

Po chvílce vynořila se před nimi stará zčernalá kaplička.

"Bože, dejž, aby to byla už ta kaplička Panny Marie!" vzdychla si tajně paní ředitelová.

Popošla rychleji a zajásala:

"Muži, muži! Tady je už kaplička Panny Marie!"

"No, vždyť jsem to věděl! Ta tedy nezmizela! A teď už jsme za malou chvílenku v Lodyni . . ."

Zrychlili kroky v novém vzpružení sil a za chvílenku už před nimi vynořila se pěkná osada.

"Aj, aj, Lodyně se také zmodernisovala!" zvolal ředitel. "Jsem žádostiv, jaká tam je škola . . . Bude asi oně doškové chaloupky hezčí, ve které jsem bydlil . . . Víš, mne už teď nic nepřekvapí!"

"Je to zvláštní cit, vid'?! Jak ti je, když se blížíš k tomu místu?" otázala se ho žena.

"Jak?! Nějak cize . . . Víš, to už není to! Lépe bych byl učinil, kdybych sem byl nejel a nechal si obraz Lodyně v duši a v mysli tak, jak jsem jej v dětství do ní uzavřel. Toho milého, známého lesa tu není, ani té cesty hrbolaté, ani té prosté vesničky s doškovými střechami. Jenom kaplička tu stojí ještě . . ."

"Tak už jsme v Němcích," prohodila paní.

"Ano, ano! Kovaní Němci . . . A divnou řeč mají . . . Jsem žádostiv, zdalíž jim ještě porozumím!"

Došli právě k první chalupě. Se skřekem děsným vylítlo ze zahrady několik slepic, za nimi hnál se černý pes, který je vyplašil, a za psem se vyřítla rozhněvaná žena.

"Počkej, ty zatrolený, černáči," láteřila v nejryzejší češtině. "Já ti dám chodit mi plašit slepice!"

A ruče zvedajíc kameny na silnici, házela po něm, stále láteříc a za psem běžíc.

Oba dva naši cestující stanuli na téměř místě jako ztrnulí. Ani sebou nehnuli. Po chvílce zvedla paní ředitelová k muži udivené zraky a setkala se s jeho široce rozvřenými očima.

"Ty, muži, to není německá řeč . . ." poznamenala.

"Není . . . Ale tady byli kovaní Němci. Byl jsem tady přece v Němcích . . . Snad to je Češka, která se sem náhodou provdala a nemůže se naučit německy. Tak to v horách bývá . . ."

Panička se potutelně usmívala:

"Jenom nebude-li to s těmi Němci, jako s tím lesem . . ."

Šli dále vesnicí. Pan ředitel hledal známé staré chaloupky, ale nenalézal jich. Všechno, všechno to tu bylo jiné . . . Tak se sem těšil a nyní je tady jako v cizí zemi. To není jeho Lodyně . . .

"Jsme-li pak to jen v Lodyni?" považoval už sám při sobě.

Z domků vybíhaly na zápraží zvědavé ženy. Pan ředitel sebral všechny svoje upomínky, aby pronesl v nářečí Lodýnském otázku, jak se ta vesnice jmenuje a zeptal se na to jedné mladé ženušky, která měla na ruce boubelatého klučínu.

Žena zavrtěla hlavou a pravila po česku:

"Nerozumím!"

"Nerozumíte?! Což jste tady Češi?"

"Ano."

"To tedy není Lodyně?"

"Je . . ."

"Ale vždyť tu byli Němci!"

"To už je dávno!" zvolalo současně více žen, přichvátavších sem na podívanou.

"Dávno . . ." řekl pan ředitel a zamyslel se.

Ubírali se volným krokem vesnicí dále. On svraštil čelo a hleděl do země.

"Víš, muži," těšila ho ženuška, "tahle změna tě nemusí trápit . . ."

Usmál se a zamžoural vesele očima.

"Ta mne také netrápí . . . Ale cítím se té chvíle náhle tak starým, ano cizím na světě, nejinak, než jako bych tady zbyl z dávných, dávných dob . . ."

"Pojď, najdeme si školu a potěšíš se zase . . ." vybízela ho.

* * *

Ano, potěšil se. Krásná, výstavná česká škola ho rozveselila a inteligentní učitel v ní usmířil jej s tím neodvratným osudem všeho pozemského: změnou.

Zdržel se v Lodyni se ženuškou tři dny. Česká škola otevřela se jim pohostinně a když se oba vraceli do Prahy, byli veselí mysli. Prošli si hory, seznali krásy toho kraje malebného a zajímavého a obohaceni dojmy, v radostné náladě vjížděli do nádraží za slunného dne.

"To byla krásná vyjížd'ka," libovali si.

"Lépe jsem nemohl užítí prázdnin!" pochvaloval výlet pan ředitel.

"Trochu jsi se mrzel na ty změny," škádlila ho.

"I, už se na ně nemrzím. Nebýti změn, nebylo by jarého, bystrého proudu života. Svět by byl stojatou, bahnitou vodou . . ."

"Už tedy neželiš, že jsme si vyjeli do Lodyně?"

"Ne, ne, ne! Jsem tomu rád!"

Pan ředitel od své poslední vyjížd'ky do Podkrkonoší velebí jenom nynější Lodyni, o té horské vesničce jeho snů a upomínek dětství nemluvívá už.

A zavadí-li o to někdy jeho choť, říkává:

"Ach, to už je dávno!"

President Kennedy ve svém poselství o stavu Unie na začátku roku 1962 slíbil odhodlnost Spojených států odporovat komunistické expansi na všech frontách.

Trdohlavci

LE tak se smířte, vždyť jste sousedé! Vy, Janáci, nebud'te tak umíněný a tuhle Klesala odproste. Přenáhli jste se, — nu, vždyť víme, jak to chodí. Ted' vás to jistě mrzí, ale nechcete se podložit. -- A vy zase, Klesale, spokojte se tím, když vám Janáč řekne, že vám nechtěl ublížit na cti, a nežádejte, aby platil ještě tři zlatky do pokladny chudých. Však nejste bohatý ani jeden, ani druhý. Tak: podáte si pěkně ruce, a bude dobře.

Dubovský starosta Zralý promluviv chlácholivě tato slova, díval se na rozvaděné sousedy Janáče a Klesala, kteří před ním stáli a dívali se na různé strany, jenom ne na sebe.

Klesal před chvíli přiběhl nemálo rozčilený, že mu Janáč bez příčiny vynadal lumpů a špatných chlapů, a žádal, aby starosta Janáče předvolal.

Starosta mu učinil po vůli. Vzkázal pro Janáče, ten přišel a nezapíral, že by byl těch slov nepronesl, ale vymlouval se, že ho Klesal popudil k zlosti, že ho vůbec neustále dráždí a nedá mu pokoje. Tak prý si dnes Janáč svázel na trakači domů žito, hezky se mu urodilo, chvála Pánu Bohu, a on tak staví snopy na dvorek. Klesal vedle na svém dvorku spustil: "Vida, jak má někdo štěstí! Najme si kousek suchopáru a odveze s toho domů několik mandelů. A tuhle člověk — ale darmo mluvit! A pak se to naparuje jako velké panstvo!"

Janáč slyšel každé slovo, krev se v něm vzbouřila a vykřikl na souseda: "Kdo že se naparuje — vy utrhači?"

Klesal přiskočil ke plotu, který dělil jejich dvorky, a zeptal se ostře: "Kdo že je utrhač?"

"Vy — a špatný chlap jste a lump!" odpovídal rozezlený Janáč. V tom vyšla sousedka Slámová, aby poslechla, co se děje. Klesal, jakmile ji spatřil, hned se dovolával jejího svědectví, protože Janáčova slova zaslechla, a doložil: "Tohle si vyřídíme jinde!"

"Jen si jděte třeba k soudu!" odsekl Janáč.

A Klesal, jak jsme řekli, pospíchal hned k starostovi. A když Janáč ničeho nezapíral, tu žádal Klesal, aby ho nejenom odprosil, ale aby zaplatil tři zlatky pro chudé jako pokutu za urážku, které se dopustil.

Že starosta marně jim domlouval, již jsme slyšeli.

"Tohle bych musil být blázen!" řekl Janáč. "Odprosit a ještě platit, ne? Ani řeč."

"A já zase jinak nepovolím", odpovídal Klesal.

"Tedy jsme s jednáním u konce", řekl starosta mrzutě. "Jste oba umínění, a já bych vám marně domlouval, to už vidím. Srovnejte se tedy, kde chcete."

"Však se srovnáme!" vyhrožoval Klesal a odcházel. Janáč ještě chvíli zůstal.

"Tak vidíte, co máte z té své prchlivosti, Janáci", promluvil opět starosta.

"Však on si z toho mnoho nedělá", řekl Janáč; "možná že je tomu docela rád, že mne za to může potahovati k soudům."

"Dost možná", odvětil starosta, "ale tím větší je to od vás zpozdllost, že jste mu dal takto zbraň proti sobě do rukou."

"Ale co mám dělat, když mne při každé příležitosti popouzí a špičkuje?"

"Dělejte, jako byste to neslyšel."

"Ano, kdybych to vydržel!"

"Vždyť musí člověk snést mnohdy horší věci, milý Janáci. Když víte, že jste přehlí, odejděte, a on přestane. Ted' bych vám skoro radil, abyste ty tři zlatky zaplatil. Znáte ho, že nepovolí."

"To neudělám; on by se potom každému vychloubal, že mne přivedl do trestu."

"Ale považte, bude-li vás žalovati, budete mít zbytečné pochůzky a odprošení a pokutě stejně neujdete. Potom se bude teprve vychloubat."

"Však on žalovat nebude", těšil se Janáč.

"To ovšem nevím; dělejte jak rozumíte."

Janáč odešel a snažil se na nemilý ten výstup zapomenouti. Už to jej mrzelo, že byl volán ke starostovi; že by však Klesal žaloval u soudu, toho se neobával.

A přece se to tak stalo. Klesal, jakmile měl volnou chvíli, vzal arch papíru a velikým neúhledným písmem napsal žalobu, v níž uvedl urážky, které k němu Janáč pronesl, a dokládaje, že "to tak nemůže nechat", žádal okresní soud, aby Janáče potrestal.

Ani Klesal, ani Janáč nebyl zlý člověk. Ale škorpili se už dávno, a neústupní, tvrdohlavci byli oba. Janáč byl trochu horkokrevný, a Klesal věda to, rád ho poškádil.

Ženě se Janáč ani slovem nezmínil, co se mezi ním a sousedem sběhlo, obávaje se, že by ho kárala pro jeho prchlivost. Ale Janáčová se to dověděla přece dosti brzo.

"Co pak jsi měl zase s Klesalem?" zeptala se muže, přišedši k večeru z práce.

"Inu, to víš, nedal mi pokoj, a já jsem mu něco řekl", odpovídal muž. "A kdo ti to pověděl?"

"Kdo pak jiný nežli Slámová. Je z toho všecka rozmrzelá, neboť Klesal prý už podal na tebe žalobu a ji si vede k soudu za svědka. Tot' víš, jak je jí to milé. Prosil mne, abychom jí neměli za zlé, že si nemůže pomoci; u soudu že lháti nebude."

"Taky nemusila vycházet a poslouchat", zabručel Janáč.

"Nu, což se stalo; ale tohle je pěkná oštuda! Ještě aby tě tak zavřeli!"

"Však on Klesal taky dojde svého!" řekl muž. Od toho dne neměl pokojné chvíle a nemyslel na nic jiného, nežli na ten nešťastný soud. A marně si lámal hlavu, co by měl činiti. Klesala odprosit nemínil za nic na světě. — i kdyby měl býti zavřen.

Po několika dnech dostal soudní obsílku, aby se dostavil v určitý den k soudu a zodpovídal se z přestupku urážky na cti, které se dopustil proti Klesalovi. Nemeškal a pospíšil k starostovi na radu.

"Vidíte, proč jste mne neposlechl!" řekl starosta. "Ted' je rada těžká. Přece snad abyste k němu došel, odprosil ho a ty tři zlatky zaplatil; snad si dá říci."

"Ne, ne, já ho dobře znám; ted' už když žalobu podal, to neudělá, aby ji odvolal."

"Vždyť ji nemusí odvolávat", vysvětloval starosta. "Postačí, když ku stání nepůjde, tím už dá na jevo, že při žalobě netrvá."

"Nu, a kdyby třebaš od ní upustil", řekl Janáč, "pak by se vychloubal, jak jsem ho prosil a kdesi cosi, a že mne mohl připravit do kriminálu. Však ho také dobře znáte. A mám se já takhle odsoudit sám, at' mne odsoudí soud, aspoň nebudu takového člověka odprošovati."

"Jak povídám, jste oba tvrdohlavci", řekl starosta.

"Jenom bych rád věděl," pokračoval Janáč, "jaký asi ten trest bude; bude-li to jen pokuta či zdali —"

"Nebudete-li odsouzeni do vězení, chcete říci? Nu, pokud já mám v tom zkušenost, soud obyčejně v takových případech odsuzuje k peněžitě pokutě a teprve pro případ, když by odsouzený platiti nemohl nebo nechtěl, uloží mu vězení."

"A jak velká by ta pokuta asi mohla býti?"

"Obyčejně to bývá pět zlatých."

"I to už raději ty dvě zlatky přidám, než abych Klesala odprošoval. Jen mi ještě, prosím vás, povězte, co a jak bych měl u soudu mluvit."

"Inu," usmál se starosta, "když nemíníte Klesala odprosit a chcete se dát raději odsoudit, pak vůbec ke stání chodit nemusíte; když se nedostavíte, soud vás odsoudí právě tak, a můžete si uspořít cestu."

"I to jsem rád!" zvolal Janáč. Poděkoval starostovi a pospíchal vesele domů. Ženě hned vypravoval, že ku stání nepůjde a tím že Klesala hodně dopálí.

"Ale pět zlatek!" vzdychla žena; "co se tuhle na ně nadřeje."

"Máš pravdu — ale stojí to přece za to, abych mu tu hříšnou radost zkazil. On se už asi těší, jak ho tam budu odprošovat, jak mne soudce bude kárat — a zatím mu sklapse. On se hezky projde dvě hodiny cesty tam i zpátky, a já hezky půjdu do práce a vydělám něco na tu pokutu."

Ráno v den stání vyšel Klesal svátečně oděný z domku. Podíval se na dvorek Janáčův pátraje, zdali Janáč je dosud doma; vyjít ho dosud neviděl. Vyšel za ves a spatřil nedaleko před sebou Slámovou, která mu šla svědčit. Brzy ji dohonil, chvílemi se ohlížel, ale Janáče neviděl.

"Ten si přivstal, aby se s námi nesetkal," prohodil k sousedce.

"Já jsem ho neviděla, ačkoli mám okna zrovna naproti jeho domku", odpovídala Slámová. "Ale mohl jste toho raději nechat. Práce doma čeká, a já mám pro vaše hašteření konati zbytečně takovou cestu!"

Však vám ji Janáč musí zaplatit", konejšil ji Klesal.

"Zaplatit? Snad bych neměla takové svědomí, abych na něm něco žádala?"

"Tedy vám zaplatím já sám", řekl Klesal panovitě.

"Inu, od vás to vezmu", usmála se Slámová, "jste v tom přece lépe než Janáčovi, vám to tak neublíží." — A pro sebe si myslila: "Když se chceš soudit, jen plat'!"

"A abyste nemyslíla, že to povídám jen tak, tu máte", doložil Klesal a podával ji zlatku.

"I pozdrav vás Pán Bůh!" děkovala dom-

kárka. "Takhle bych šla do města třeba každý den, neboť zlatku nevydělám ani za dva dny."

"Však by vás to asi brzy mrzelo", usmál se Klesal, "už taky nejste mladá."

Hovořili, ale Klesal chvílemi přeslechl, co Slámová mluví. Pořád myslí na Janáče, proč asi nejde nebo je-li snad již ve městě.

"Aby si tak byl vzal proti mně advokáta!" Při té myšlence v něm hrklo.

Přišli do města ještě před ustanovenou dobou a chvíli čekali v soudní předsíni. V kancelářích bylo slyšet hlasitý hovor, byli vyslýcháni obžalovaní, svědkové i žalující.

Konečně se otevřely jedny dveře, a soudní písař zavolal: "Klesal, Janáč, Slámová!" Klesal se svědkyní vstoupil.

"Kdo vy jste?" otázal se úředník, a když mu pověděl, tázal se dále: "A kde je Janáč?"

"Prosím, my jsme ho neviděli", odvětil Klesal.

"Není zde? Tedy musíme hodinu počkat", řekl úředník. "Odejděte a přijďte za hodinu."

Vyšli, a písař zavolal jiné osoby.

"A tohle je pěkně!" huboval Klesal; "my se tu máme k vůli němu zdržovat! Ale já mu za to ještě prisolím!"

Míjela chvíle za chvílí, ale Janáč nepřicházel. Konečně uplynula hodina, bylo čtvrt na dvanáct, a byli zavoláni podruhé.

"Obžalovaný se tedy nedostavil," řekl úředník; "provedeme tedy přelíčení za jeho nepřítomnosti. Žalujete ho tedy Klesale, že pronesl ty nadávky, jak jste uvedl v žalobě?"

"Ano, prosím."

"Tedy nám to vypravujte."

Klesal počal vypravovati, úředník diktoval jeho výpověď do protokolu a chvílemi se na něj zahleděl.

"Nu — a vy jste mu neřekl nic?" otázal se potom.

"Já, prosím nic, docela nic."

"Přece se do vás jen tak bez příčiny nepustil. Vy jste mu jistě také něco řekl."

"Já jsem povídal, prosím, ale jen tak pro sebe, že se mu urodilo hodně obilí, a mně ne, a on se na mne hned tak osopil."

"Jak to bylo, povídejte, Slámová," vyzval úředník svědkyni.

"Co si řekli dříve, to já nevím", odpovídala Slámová; "přišla jsem už později, když Janáč vyslovil ty nadávky; to jsem slyšela."

"Nečím jste Janáče popudil", řekl úředník; "nu, je to jeho vina, že se nedostavil, aby se hájil."

Nadiktoval ještě písaři výpověď Slámové a vyzval oba, aby podepsali protokol. Potom vynesl rozsudek, jímž byl Josef Janáč pro přestupek urážky na cti odsouzen k pokutě pěti zlatých, ve případě nezaplacení však na den do vězení."

"Tak, teď to má!" odlehčil si Klesal, když vyšli na ulici. — "Ale podívejme se, už je poledne. Pojďte, zajdeme někam na trochu polévky, už mám hlad a čeká nás dosti daleka cesta."

Slámová nedala se příliš pobízeti. Zašli tedy na chvíli do hostince a pak se ubírali domů.

II.

Janáč ráno odešel na pole, ale nedovedl pracovati tak klidně jako jindy. Hádal, jak to s ním asi u soudu dopadne. Že bude odsouzen, na to byl ovšem připraven, — ale jen aby mu nepřisoudili vězení.

Po jedenácté hodině ubíral se domů. Žena právě také přišla a rozdělávala v kamnech oheň, aby uvařila prostý oběd. Nebylo jí do řeči, zaměstnávaly ji tytéž myšlenky jako muže. Byla by se s ním s chutí ještě vyvadila, ale nechtěla mu k jeho trapné nejistotě přidávati také výčitek, a proto mlčela.

Janáč rovnal a pořádal cosi na dvorku. V tom zaslechl z Klesalova domku zaznívati dětský křik. Nevšímal si toho, protože to nebylo nic neobvyčejného. Ale za chvíli ucítil zápach jako od kouře, a křik dětí ozýval se hlasitěji, až se stával téměř zoufalým.

"Co pak se to děje?" pomyslí si Janáč a přistoupil ke plotu. Dle křiku dětí poznával, že jsou ve světnici, bezpochyby zamčené. A zápach kouře se šířil. Janáč se přehoupl přes plot a přiskočil k oknu sousedova stavení.

"I pro Boha, vždyť ono tam hoří!" zvolal, pohleděv zavřeným oknem do světnice. Bez váhání vymáchl jednu tabuli, prostrčil ruku do vnitř a okno otevřel. Ihned se valil ven hustý dým. Janáč vskočil do vnitř, popadl obě děti, vysadil je na okna a sundal dolů na dvorek.

"Ženo, pojd' sem!" volal a uchopiv na dvorku stojící konev pospíchal pro vodu. Potom zase kvapil do Klesalovy světnice a začal ulévati hořící postel.

Janáčova rychle přinášela vodu, a muž hasil. Postel byla téměř již úplně shořela, a od ní chytil i stůl. Sláma v posteli, byvši zachvácená ohněm, hořela vysokým plamenem, který šlehal až k nízkému stropu. Aby byl Janáč zpozoroval oheň jen o chvíli později, byl by prohořel i strop, a stavení by bylo lehlo popelem.

Děti, byvše již skoro omámeny kouřem, přestaly nyní plakati, vidouce, že už jim nehrozí nebezpečí, a pohlížely uděšeně na Janáčovo počínání.

"To jste si jistě hrály sirkami!" obrátil se Janáč k dětem, když byl oheň uhasil.

"To já ne, to Frantík", odpovídalo čtyřleté děvčátko, žalujíc na staršího o rok bratra.

V tom přicházela Klesalová, nesouc nůši trávy. Vidouc, co se stalo, div leknutím nepadla do mdlob. "Ach, to je soužení s těmi dětmi!" bědovala.

"Je, je, odpověděl Janáč, "ale od vás je to rozum, děti zamknout a odejít; abych byl přišel o chvíli později, byly by se zadusily nebo uhořely. Proč je raději nevezmete s sebou na pole?"

Klesalová neodpověděla, ano, v tom leknutí ani nevzpomněla, aby byla Janáčovi poděkovala, že jim zachránil děti i stavení.

"Abych tak byl šel k soudu!" řekl Janáč ve světnici ženě, "to by bývali Klesalovi nešťastní, a my možná s nimi, neboť naše stavení by bylo asi také shořelo. Ale co je pravda: o nějaké vděčnosti Klesalová neví, neřekla ani slovo; uvidím, jak se zachová on."

Po polední odcházel Janáč do práce s myslí klidnou, ano, byl skoro vesel. Blažilo ho vědomí, že prokázal Klesalovi tak do-

brou službu, ačkoli se on choval k němu jako nepřítel.

Když večer přicházel s pole, setkal se se Slámovou.

"Tak jak to dopadlo, prosím vás?" ptal se jí.

"Inu, máte zaplatit pětku pokuty", odvětila domkářka. "Ale Klesalovi tam taky ten pán domluvil, že prý vás asi popudil. Však teď, myslím, Klesala celá ta věc mrzí. Ten se nenadál, co se stane, než přijde od soudu, jak mu splatíte zlé dobrým. Je to od vás hezké, Janáci, aby vás Pán Bůh pozdravil. A na mne se nehněvejte, tot' víte, já jsem svědčit musila, když to tak udal."

"I vždyt' já se nehněvám, mám z toho přece rozum", odvětil Janáč.

Čekal, že snad soused přijde mu poděkovat a se smířit, ale nedočkal se. Klesal byl by se raději viděl někde na konci světa. Hanbil se teď sám před sebou, že se tak zachoval k Janáčovi, který právě v tu chvíli zachránil od smrti jeho děti, kdy on se radoval ze své pomsty nad ním. Ale aby byl k němu šel, tomu bránil nepravý stud, obava před vlastním pokořením a také ta nešťastná tvrdohlavost.

Janáč zatím byl docela klidným a myslil si: "Uvidím, budu-li nucen tu pětku zaplatit."

Ale když po několika dnech mu byl doručen rozsudek, tu se v něm přece vzbouřila krev, zvláště když si přečetl, že ve případě nezaplacení má býti den uvězněn.

Popadl ten papír a běžel ke Klesalovi.

"Tak tohle mám za to, že jsem vám zachránil děti od smrti a domek od požáru?" zvolal. "Abyste tedy věděl, že tu pětku platit nebudu. Můžete mne dát zavřít a tohle si tu nechte na památku."

Hodil Klesalovi rozsudek na stůl a kvapně odešel.

A zase čekal, co a jak bude, ale tentokrát dlouho nečekal. Třetího dne vzkázal pro něj starosta, aby k němu přišel.

Janáč šel ihned; u starosty našel Klesala.

"Nu, tak, Janáci", počal starosta, "předešle jste se nesmířili, snad se smíříte dnes. Ono se často stává, že musí přijít na takové tvrdohlavce, jakými jste vy oba, nějaká nehoda nebo neštěstí, aby se stali povolenějšími a poddajnějšími. To už tak Pán Bůh lidem hlavy napravuje. Nu, tak víte, oč jde. Byl jste tuhle Klesalem žalován—jeho to teď ovšem mrzí, že tak proti vám zakročil — ale rozsudek jest vyneseno a je v platnosti. Abyste snad podal odvolání, to by bylo spojeno s výlohami, a také by vám to nepomohlo, poněvadž jste se toho přestupku dopustil. Ale on tuhle Klesal nechce vaši škodu a povídá, že tu pětku za vás zaplatí sám. Snad tedy s tím budete spokojen a smíříte se s ním.

"I proč ne!" řekl Janáč; "však nemusilo ničeho být, kdyby mne byl tenkrát nepopudil."

"A vy kdybyste se hned nedopálil, vidíte?" řekl starosta. "Co se stalo, stalo se, a nemluvte již o tom. Má-li býti vaše smíření opravdové, musíte oba především na minulé nehody zapomenouti. — A teď si konečně podejte ruce a smířte se."

Janáč se obrátil ke Klesalovi, který k němu přistoupil a podával mu ruku."

"Tak si odpusťme," řekl, nechtěje dát na sobě znáti pohnutí, "a Pán Bůh vám zaplat' za to, co jste pro mne učinil.

"Rád jsem to udělal, sousede", odvětil Janáč přijímaje podávanou pravici. "Vždyt' to byla jen má povinnost, jsem přece křesťan."

"Tak, tak, máte pravdu", řekl starosta; "jednal jste po křesťanskou, ale nezapomínejte oba, že pravý křesťan krotí své vášně, které se mohou státi člověku někdy osudnými."

Smíření odcházeli Janáč a Klesal ku svým příbytkům; tvrdohlavost odložili a byli vždy dobrými přáteli.

O vzkříšení

Jarním dechem probuzen ze sna zimního nový vzkřísil se život přírody.

Slavila příroda své vzkříšení, slavila jej i Cirkev, a zvony, hlaholíci velebnými zvuky na věži kostela v městečku podkrkonošském, vyzváněly právě ku slavnosti Vzkříšení Páně.

Lesem, po pěšině vedoucí s příkrého hřbetu od Vojic k Mlázovicům, sestupoval svižně letitý muž, krokem, jakým toliko domorodec kráčí v údolí i po srázi nejpříkřejší.

Strýček Zapletal byl odchovancem černých Chlumův. Narodil se ve Vojících, tam se oženil, tam umřel.

Jediný a veliký výlet podnikl z teplého hnízdečka, když jej odvedli na vojnu. Co se tenkrát nanařikal, když se loučil s Křonošemi a s Chlumi, co naplakal v cizině, co natoužil po otčině a ještě po někom!

Po kom?! Bože, po čem toužívá srdce mladé: po své nejmilejší. At' plakal, jak plakal, neubývalo však na vojančině ani dost málo, a strýček si jednoho dne řekl:

"Petře, tak to nepůjde! Konej svou povinnost a čas ti rychleji uplyne."

A čas mu uplynul. Pustili jej domů na neurčitou dovolenou, a on téměř letěl z Prahy bos pěšky do Vojic s filečkem na holi a kláticím se párem na ni zavěšených bot. Byl tehdy hoch jako bříza urostlý; kdo jej viděl nyní sehnutého, nebyl by uvěřil, že mohl v řadě vojenské vynikati ztepilou postavou.

Strýček Zapletal vyšel z lesa, postanul u mezníku. Aby si odpočinul? Nikoliv. Strýček nikdy neodpočívá na cestě, byť i byl

šel celý den; ale také nikdy nepřejde kolem toho místa, aby zde nepostanul.

Zaraziv hůl svoji do země, opřel se o cínový knoflík její a zíral kolem. Čím déle tam stál, tím více přimilo se tělo jeho; strýček tím více zapomínal na celý svět.

Ba věru, měla pravdu nebožka žena jeho Barbora, že měl býti spíše hvězdářem nebo mudrcem, než baráčníkem, když jej kárala, že rozumování není pro muže práce.

"Ty jsi lenoch, Petře," plísnila jej; "nestydíš se, že za tebe pracuje žena?"

Petr se pokaždé čtverácky usmál, položil prsty levé ruky na ústa, ohnul záda a odpovídal:

"Když ti to, Baruško, tak překrásně sluší! Však ty si to sama nejlépe zařídíš! Barák je tvůj, kolik by měl mít pánův?"

Strýček Zapletal ohýbal tak dlouho záda před svou Barborou, až se už nedovedl narovnat. Ve vsi se mu smáli, že se tak udřel na peci a na mezi, a nebožka Barbora mu vyčítala, že to je z lenošení.

Strýček vždy poslušně mlčel a šel stranou, aby ženě nepřekážel.

Barák jejich byl u samého lesa, a strýček nejraději se svěřenou kravičkou, kterou v díl na provaze na pastvu, sedával na jeho pokraji. Někdy také zašel do lesa hlouběji, aby Barušce nashíral hub, a to byla jeho činnost veškerá.

Doma strýček mlčel, ale v lese měl řeči dost.

"Co bych se jí do toho pletl?" říkával sám k sobě, toliko vysoké sosny máje za

svědky. "Mám takto pokoj a odpočinu si. Kdyby — nu, však vy tomu rozumíte," dokládal, zíraje ku vrcholům stromův.

A když stromy zašuměly a zakývaly vrcholky svými, usmíval se:

"Jak je to krásné v té boží přírodě! Člověk se s ní nejlépe dorozumí. Barboře přece říci nemohu, co mně v mozku se plete bez ustání, co mne bolí a kazí chut' ku práci . . . Ach, vrtochy! . . . Je to rázná ženská, není to ta, co byla milá srdci mému, to je pravda, ale . . . Eh, co! Milá, nemilá! . . . Moudrá ženská, ta moje Barbora! Přčetla už knih, že bych jich neunesl, a chytrá je jako liška. Proč by nebyla milá srdci mému? Je, je, a jak!" tvrdil.

Strýček si při tom však pokaždé vzdychnul, a k Barboře nespěchal; přece jen to nebyla ta, jež byla milá jeho srdci.

Z pravidla po takovém přemítání vstal a usadil se dále na mez, nebo u cesty pod buk a mudroval o jiném:

"Jaká to síla tajemná bouří v člověku?! Rád bych ji znal . . . Já nechci mysliti na ni, a ona přece pořád stojí přede mnou. A srdce bolí, bolí! Kdybych to jediné na světě jen vyzkoumati mohl, co žije v člověku a nedá mu pokoje! Jaký neviditelný řetízek se táhne z mého srdce až k ní, která Bůh sám ví, kde bloudí. Snad už někde zemřela!? Ó ne! Ona žije . . . Já jsem jí jen zahrabal a s ní všechno. Já nejsem k ničemu na světě. Proč tady jsem? Proč jsem byl a proč nejdu? Že mám Barboru, dva chlapce a barák?! To myšlení je přece jen krásné, a ty upomínky těší člověka . . . Ano, to těší! . . ." usmíval se.

A strýček myslil i zkoumal, až se z něho stal mudrlant, který živé, mrtvé přemítal ve svém mlýnku mudřeckém. Ve Vojících i v okolí znám byl názvem strýček mudrlant, a konečně mu říkali pouze strýček.

Strýček nehybně stál u mezníku na pokraji lesa, kde byl postanul a rozhlížel se kolem.

Zvony stále ještě vyzváněly ku slavnosti vzkříšení a mocnými jejich zvuky i upomínky se křížily v duši strýčkově.

"Krásný je to kousek světa," pravil si a snažil se, aby pronikl modravou dáli až k Bezdězi; "kde ona asi dlí?"

Ano, krásný je to kousek světa, který rozevírá se před zrakem žasnoucím.

Tázavě upíral strýček oči tu na Trosky, pnoucí se hrdě do výše, tamo na Tábor a Kumburk, aby je připoutal konečně na velikány horstva, velebné Krkonoše, jež v dálce na obzoru vznešeně se rýsovaly, a hrdě pnuly k nebesům.

"Ó, ty Rybroule mocný, což nemůžeš ji vykouzlit a přenést k nám?! Krásným jsi to králem horstva, když se o své poddané nestaráš! Snad už není ve tvé moci? O zajisté, že už je na nebi! Sejdeme se v den vzkříšení. Zde to bylo; když řekla: "Věčně jsme svoji, Petře, neboj se o mne! Láska nikdy neumře!" A láska přece umřela! Zde to bylo, kde utrhl haluzku s mladého smrčku a dala mi ji na památku. Smrček vyrostl až do výše, brzy asi mu podetnou kořen života, jako lásce naší nevěra, ale já mám ještě její haluzku! Už se ani nezelená. Uchla jako láska a věrnost její."

Strýček usadil se na mezi, vyndal z kapsy modlitební knihu, rozevřel ji a zahleděl se na uschlou haluzku jehličnatou, která mezi listy položena byla.

"Nemáš tolik jehliček, ó malá haluzko, kolik jehel ostrých mé srdce probodalo!" pravil strýček.

Po chvíli zpěv strýček několik listů, až přišel na malý kličový obrázek, který ležel při modlitbě: "V utrpeních života". Strýčkovi, pohlédnuvšímu na obrázek, slzami se oči zrosily.

"Nešťastný obrázku!" zašeptal. "Obžalobce zlý. Nebýti tebe, dnes bych šťastným byl. Co oči nevidí, toho prý srdce neželivá, tak by se byla vina zvolna stírala se života jejího. Seděla by při mně, dívala by se se mnou na hory, pak bychom společně šli na vzkříšení do Mlázovic . . . ach, jaké by to bývalo krásné stáří a milé putování až do tmavého hrobu!"

Strýček zahleděl se na kličový, červený obrázek se zlateným obrazem Bohorodičky Vambefické a zapomněl jíti na Vzkříšení.

Zvony na věži kostela Mlázovického již umlkly, ale ze zdálí hlaholily zase zvony na věži Chotečské, a větřík zanášel sem i zvuk trub a bubnův, i ozvěnu zpěvů, jimiž nábož-

né obyvatelstvo slavilo v Podkrkonoší slavnost Vzkříšení.

V duši strýčkově taktéž zaznívaly ohlasy krásného mládí a strýček sám a sám, sedě v krásném zákoutí, slavil z mrtvých vstání upomínek.

Neumírá, co je nadzemského, neumírá, co je duševního, neumírá láska v srdcích lidských.

Strýček sestárnul, mladá láska však neuměla v srdci jeho, a strýček slavil její vzkříšení. Seděl na mezi, vzpomínal, obrazy minulé z temna vyluzoval a zapomněl, že chtěl jít do kostela.

II.

Osada Vojice rozkládá se po jižní straně Chlumův, na úpatí vrchu "Maxince". Domky a chalupy vesnické postaveny jsou ve způsobu taras po celé straně až k temeni vrchu. Celá vesnice skrývá se téměř v bujně zelení ovocných stromů, kterým zde převýborně se daří a které proslulými v krajině třešněmi a švestkami ku blahobytu domácímu značně přispívají.

Na temeni, čelem k jihu, stojí kaplička Panny Marie, a po straně směrem k východu tísní se dva baráky na malém prostranství. Každý má svůj ovocný sad, který však proti sousedu není ohrazen, a pouze tím neb oním stromem naznačeny jsou meze obou.

Není tudíž s podivením, že děti z obou baráků se scházívaly, aby okoušely, ve kterém sadě zrají sladší hrušky, šťavnatější třešně, chutnější švestky.

Jest tomu tak, bylo i bude. Dokud býval strýček ještě Petříkem, vyměňoval s Kačenkou sousedovic ovoce, aby společně okoušeli sladkost jeho; později pak společně okoušeli sladkost lásky, když navzájem si ji byli vyznali. Strýček nemůže zapomenouti na ten okamžik života nejkrásnější!

Bylo to v čas žní a ve svatvečer sobotní. Odpočívavše od práce, seděli u kapličky. Kačenka byla uvíla v lese věneček z oněch divokrásných květů horských, jejichž vůně posiluje a pohled na ně oblažuje, by ozdobila jimi kapličku Bohorodičky. Pokleknuvši pak, modlila se.

Petrík se tiše přiblížil, smekl čapku, se-

pjal ruce, ale odpustiž mu matka nejsvětější, že pro ženu světskou zapomněl na světi-ci. Petřík se nepomodlil ani "Zdrávás", a sotva že Kačenka požehnala se křížkem, už ji vybízel, aby s ním usedla u kapličky.

Rozhled od kapličky Vojické jest uchvacující rozsáhlostí a krásou Měsíček jasně svítil a ostříbřoval daleký obzor krajiny v celém polokruhu leskem svým kouzelným.

Oba mladí lidé zahleděli se do té širé dálky, na níž tu černaly se sady, lesíky a osady, tamo bělaly a vypínaly se vížky, onde se leskly potoky a říčky v měnivém ozáření měsíce. Nebylo jim to nové a přece zírali s úžasem a s útechou na tento obraz velkolepý. Co si při tom mysli, bylo prostinské; vždyť se měli rádi! Scházelo jen ještě, aby si to také řekli a pak se ještě více měli rádi.

Milující jsou vždy přirozenými poety. At' v prostém šatě dělnickém, at' pod halenou selskou, at' pod kabátcem, řády a hvězdami posetém, všude láska jen jedinou má řeč. — Mimovolně shlížily se ruce obou mladých lidí.

"Bože, jak ten svět je krásný a velký!" vzdychla blažená Kačenka. "Až to člověkem zachvěje, když se podívá do té nekonečné prostoty. A dále ještě je svět, a ještě dále a dále, jak tatínek nám vypravuje, ach, taková je snad věčnost!"

"Věčnosti nikdo nevyvází, Kačenko," odpovídal Petřík, který se díval na dívku a nikoliv na svět. "A přece jest něco většího a ještě krásnějšího ve světě, co nemá konce a věčnosti se podobá." Hlas Petříkův trásl se při těchto slovech.

S udivením pohlédla na něj Kačenka, ale sklopila oči. Setkalat' se se dvěma plameny, před nimiž ubledla i záře měsíce. Snad že leknutím pozbyl hlas její zvuku, že zašeptala tichounce: "A co to jest?"

"To je, když se dva rádi mají!" zašeptal opět Petřík. A chtěje bezpochyby ukázati, jak je to krásné, přivínil ji k srdci, a než se nadála, cítila na lících žár a v srdci blaženost. Kačenka v prvním políbení lásky poznala, jak jest to velké a mocné, když se dva upřímně rádi mají.

Měsíček ozařoval jí nyní jedině Petra. Širý obzor pro ni zmizel, jen Petřík seděl u

ní, na jehož srdci, bušícím touhou, skrývala rozpálený prvním políbením obličej.

Ze vzdálí zavzníval sem veselý smích dívek, laškujících s hochy v podvečer na zápražích. Zvoneček na zvonici zvonil ku klekání a v lípách u kapličky zašumělo listí. Pohnulo-li se listí dechem lásky čisté, nebo přispíšil si větérek večerní, aby políbil korunky lip? Šepot stromů oba milence probudil.

"Dnes nebo nikdy!" myslil si Petřík.

"Kačenko, máš-li mne upřímně ráda?" otázal se dívky.

Kačenka skryla hlavu ve fěrtoušku a mlčela: neodporovala, neprchala však také, a zmužilost Petříkova stoupala.

"Vid', že máš?" naléhal dále.

Kývla hlavou.

"Řekni to, chei to slyšeti!" dotíral Petr.

"Mám," zašeptala.

A svazek dvou mladých srdcí byl uzavřen. Nikomu nebylo s podivením, když pospolu přišli v neděli k muzice ruku v ruce.

"Ti dva rostli pro sebe," vyzněl úsudek všech. "Ona jediná dcera, Stejskalovic mají děti na tucty; aspoň se přiznání Petřík do baráku!"

"At' si dá jen Petřík pozor!" prorokovaly babičky. "Rychtářův Matěj běže na Kačenku. Bude mu záviděti a táta ho dá ze zlosti na vojnu. Podívejte se, jak Matěj pije a dává si hrátí sólo . . . Má Kačenku v mysli hluboko a nepustí ji více."

At' zlobou, at' právem, proroctví babiček se vyplnilo. Petříka odvedli.

Kačenka vyprovodila jej pěšky až do Jičina, v ruce nesouc uzlíček s buchtou a koláči, které sama byla upekla; vedli se za ruce a celou cestu plakali.

"Bud' věrnou, Kačenko," prosil Petřík. "Až se vrátím, budeme svoji!"

"Petře, nekoukej po jiných," napomínala Kačenka.

"Jen jediná jest srdci milá, Kačenko má!" pravil Petřík. A při loučení posledním, jaké tu horké slzy plakala na šíji Petrově. Mocí je musili od sebe odtrhnouti. Ji odvedli do Vojie jako na mysli pomatenou, jeho strčili do kasáren.

III.

Z počátku bylo mnoho a častých vzkazů vyměněno mezi oběma milenci; ale trudná doba vzešla, kdy Petříkovi bylo do Vlach se bráti. Kačenka se toho zhrozila, jakoby brala Petříka již studená smrt. Bylo to loučení prvního děsnější a bolestnější.

"Ach, Bože, Bože," žalovala. "Nekonečný, bezměrný svět pohltil mi přece jenom štěstí a Petříka!"

"Neplač, Kačenko," pravil Petřík. "Není svět tak veliký, jako láska naše! Nad námi Bůh a jedno nebe, které nás spojuje. Věř, kdykoliv lípy zašumí u kapličky, že to moje poselství k tobě se blíží z daleké ciziny."

"Každý večer tam budu sedati a poselství tvému naslouchati!" řekla Kačenka s pláčem.

"A já opět na hvězdy se budu dívati, které svítí také tobě! V každé uvidím svou Kačenku."

Vzkazy nyní ustaly, milence spojovala pouze věrnost a mocnost pravé lásky.

Petřík hledal obraz Kačenčin v každé hvězdě a sílil se vzpomínkami na ni. Viděl ji v duchu ana sedí u kapličky, poslouchá, kterak lípy šumí a myslí na něho.

Čas plynul zatím proudem svým a věrný, milující Petřík, jehož srdce bušilo, jakoby si je král Krakonoš i s družinou svou za sídlo vyvolil, za krásného dne letního postanul na úpatí Chlumův, u pěšinky k Vojicům.

Vesele krácel k domovu, ale Bůh sám ví, proč náhle uchvátila ho mocí tesknost děsná. Nohy se pod ním třásly, hlava mu šla kolem, slzy, nevidání to hosté v očích selského synka, vracejícího se z vojny, zarosily mu zrak a zahalily krásu okolí závojem mlhovým.

"Zde jsme také postanuli, když mne vyprovázela do Jičina," řekl si Petřík a obrátil se k věži Jičínského kostela, kterou slunce zapadající zlatilo.

Velebné hory Krkonošské, Trosky, Kumburk, čarokrásné panorama horské přírody, vítaly jej jako známého. Tu a tam se mu zdálo, že les zhoustl, stromy k nebesům se výše vypnulý; tamo zase houština zřídla, avšak všechno pozorování nerozptýlilo smutných jeho myšlenek.

Sledovaly ho až k vesnici. Když uzřel první barák v zeleném sadě, zachvělo to jím tak prudce, že div neklesl. Opřel se o košatý strom třesňový, poslední ve stromořadí od lesa se táhnoucím, a upíral své zraky směrem k chaloupce, která skrývala jeho blaho.

Skrývá-li je ještě? Člověk je smrtelný a dávno už tomu, co Petřík nebyl ve Vojicích. Proto snad ona tesknota, která tělo jeho ve ztrnutí přivádí, mozem bouří a jako balvan prsa jeho tíží.

Upřeně zíral větvemi stromů v onu stranu, kde stála kaplička. Neviděl ani, kterak potměšile lesklá ještěřička plazí se k němu.

Z prvního baráku vyběhl pes, ale ani nezaštěkl na přichozího. Prohlížel si jej pouze zvědavě, otáčeje hlavu po chvilkách k okénkům baráku, jakoby očekával rozkazy.

Z jednoho okénka baráku vyhlížela ke stromům majetnice jeho, svižná, boubelatá vdovička, která už více než půl roku sama hospodařila bez hospodáře, což bylo celé vesnici s velikým podivením. Prohlížela si také zvědavě pocestného.

"Aj, totě Zapletalův Petřík!" zvolala potichu. "Vrací se domů z vojny. Býval mně milým, a kdyby Kačenka nebyla ho očarovala..."

Baráčnice nejtajnější myšlenky své rychle zapudila myšlenkami všedními. Odskočila od okénka, hbitě setřela drobtý a prach s dubového, čistě vydrhnutého stolu, sebrala s lavice u kamen rozestavené tam hrnky, které vstrčila do trouby, stáhla s bidla před kamny novou, červeně pruhovanou kanafasku, bílý fěrtoch zoubkovaný, hedvábný šátek květovaný, který vkusně před zrcádkem mezi okny uvázala na babku.

Při tom nespouštěla očí s Petříka. Tento stál posud u třesně jako přikovaný a ještěřička ještě se plazila poblíž jeho nohy. Vdova utrhla s muškátu na okénku haluzku a zastrčila si ji za šněrovačku.

"Petřík zmužněl. Jest hezčí," libovala si vdova a vzavši s police bílou misku, kvapně veběhla do komory, kde na ni nabrala žlutounekých jahel.

"Na, put', put', put', kde jste, kuřátka, kde?" volala na zápraží tak něžně, jako pečlivá matička na děti.

Ze zápraží vyšla chytrá vdova až před barák, a za ní se kolébala kvočna se svým houfem mladých kuřatek, černých i žlutých, která se usazovala na jáhlách. Vdova počítala hlasitě malá kuřátka, ale ji bylo slyšeti až ve stromořadí.

Petřík protrhl se z myšlenek, obraz baráku Kačenčina, v němž ji v duchu viděl, jakoby se rozplynul, a maje se k dalšímu pochodu, povahoval:

"Můj ty Bože, jak je ta láska dívna! Zde stojím a měl bych spíše letěti k ní. Proč jen mé nohy ztuhly, proč mnou zalomcovala zimnice?"

Pohlédl ku předu a uzřel vdovu, která zablácněvši si rukou oči, zírala k němu, volajíc při tom: "Put', put', put'!" Kuřátek nepřivola; za to však docílila, čeho si žádala. Petřík blížil se k ní.

"Aj, zvolala v udivení a radostném pohnutí. "Nejsi-li ty to, Petře? I pozdrav tě Pán Bůh! Pěkně vítám z ciziny! Zdali pak mně ještě znáš?"

"I znám! Baruška Vondráčková..."

"Bývala, bývala, milý Petře! Ted' už dávno Barbora Zelenková... Vědí-li však u vás, že se vracíš?"

"Něvědí. Chci je překvapiti.

"A pěšky přicházíš?"

"Pěšky z Jičína, kde mne propustili..."

"Nuže, pojď si odpočinouti! Zajdi k nám!" zvala ho líbezně.

"Děkuju pěkně. Už jsem si odpočinul. Půjdu raději dále..."

"I pojď a posed'! Ráno jsem tloukla a včera pekla, posilni se!"

"Zaplat' Pán Bůh! Jako by se stalo."

"Což jsi tak zpyšněl tam dole, že pohrdáš starou známou?" vyčítavě se roztesknila.

"Já jsem nezpyšněl, ale spěchám..." vyvracel její domněnky.

"Tak, tak," usmála se vdova. "Dříve stál u stromu a na spěch neměl, nyní však spěchá. Či bojíš-li se k nám?"

"Já a báti se!" zvolal Petr voják, který se nebál ani strašidel. "Čeho?"

"Ba pravda, čeho," usmála se vdova. "Jen pojď a posed' trochu!"

Petřík šel srdnatě za ní. Překročuje práh baráku zaškrábal se nicméně za ušima.

Vcházíje do světnice, poklonil se hluboce před křížem v rohu pověšeným a pokropil se svčcenou vodou z kropenky cínové za dveřmi.

Úslužná vdova odebrala mu fileček a ubírala se za ním . . .

IV.

Trvalo to jen chvílku a už na čistém stole ležel pecen měkkého chleba, vedle něho pak na míse hruda zlatužlutého másla, sůl a nejnovější vdovin zavírák.

"Krácej si, Petře a jez!" pobízela vdova.

Petr užřev chleba, pocítil, že má hlad.

"Z hladu přicházívá tlak na prsou, úzkosti, slabost," řekl si "a člověk ztrácí zmužilosti. Posilním se, když mi tak vliďně je dáváno . . ."

"Kde je pantáta?" otázal se po chvílce Petřík, pochutnáváje si na podaném mu občerstvení. "Je-li na poli?"

"Můj pantáta? Ach!" zavzdychla vdova.

Bílý fěrtoušek zoubkovaný pozvedla k očím.

"Snad neumřel?" zvolal Petřík.

"Ba že umřel. Už půl roku tomu."

"Potěš vás Pán Bůh!" pravil Petřík smutně a podal vdově ruku.

Tato ruku přijala, svou ochotně podala a snad v návalu hoře za dík ruku podanou stiskla. "Dejž to Pán Bůh," zavzlykala.

Petříkovi bylo při tom nevoľno; ale hlad při pohledu na chléb se ozýval, a vdova byla tak smutná, že jí nemohl způsobit více žalosti. Zůstal a pochutnával si, poslouchaje hovor vdovin o nebožtíkovi, o úrodě letošní, o třešních a mnoha jiných ještě věcech. Při tom rozhlížel se po celé světnici. Bylo tam čisto a spořádáno, všechno jako na sloupku. Barbora je řádná hospodyně. Jakou asi bude Kačenka? Rád by se byl Petřík o Kačence něčeho dozvěděl, ale netroufal si na ni se zeptati. Barbora pak, jakoby zúmýslně, o ní mlčela. Vypravovala noviny z celé vesnice, o mrtvých, o živých, ale slova neproněsla o Kačence.

Petříkovi to děle nedalo, touha po Kačence mocně jím prochvěla.

"Musím nyní domů," zvolal náhle. "Zaplat' Pán Bůh za chlebiček!"

"Rádo se stalo, požehnej Pán Bůh," odpovídala Barbora. "Děkuju pěkně, že jsi u mne poseděl a pojedl. Jen se zastav, až půjdeš kolem! Rád vždy budeš viděn a uvítán!" zvala ho.

Petříkovi za přívětivé řeči pohostinné Barbory vstoupilo k mysli, že by se jí měl přece něčím za pohostění odsloužiti. Čím jen?

Petřík přemítal, přemítal, rovnaje v rozpacích svůj fileček. Tu nahmatal knížky modlitební, i zaraďoval se. V knížkách uchovány měl dva křihové obrázky, které tou dobou byly ještě velkou novinkou a ve Vojicích, věci úplně neznámou. Koupil je v Praze pro svoji Kačenu. Jeden z nich představoval svatou Barboru, na druhém stkvěla se Panna Maria Vambeřická. Svatá Barbora, nebyla-liž jako pro vdovu Zelenkovou koupěna? Vyndal obrázek z knížek, podal svatou Barboru vdově, řka:

"Zde něco na památku z vojny!"

"I to je krásný obrázek!" zvolala Barbora, "Z čeho je to?"

"Dejte jej na dlaň," pravil Petřík.

Uposlechla, ale leknutím vykřikla, když obrázek náhle na dlani její obživil, začal se kroutiti, až se stočil. Barbora pustila jej na zem.

"Pro Krista Pána!" zvolala. "To je se zázrakem, obrázek je učarován! On se kroutí a stáčí sám a sám!"

"Ba že," smál se Petr, zvedaje obrázek. "Má zázračnou moc."

"Jdiž! A jakou?"

"Inu," usmívavě povídal Petr, klada uhlazený opět obrázek na stůl, "že uhádne každé tajemství."

"A jak?"

"Bud' se zkroutí, bud' nezkrouť."

"Což se neskrouť na každé ruce?"

"Ne na každé," žertoval Petřík, jemuž pojedlení valně bylo posloužilo a umírnělo teskností jeho.

"A proč se na mé ruce zkroutil? Že jsem už vdovou?"

"Ano, ano," smál se Petřík. "Pannám se nezkrouť."

"Těm počestným, vid'?" pravila Barbora a pohlédla na Petříka při tom, že oči její jako dvě jehly projely srdcem jeho.

"Ano," odvětil. "Věrným a počestným se nezkrouti na dlani." I vzal fileček a ubíral se ku dvěřím.

"Tot' můžeš hned dále zkoušeti!" volala za ním Barbora.

"S Pánem Bohem!" zvolal. "Zkusím to,"

"S Kačenkou si takto zažertuješ," pravil si Petřík cestou. "Ta se lekne! Ha, ha, ha! Barbora se už poděsila."

Petřík však se náhle lekl. Odvážného žertu snad? Co tím chtěla Barbora říci?

Mimo Barboru neuzřel nikoho z vesničanů, bylot' všecko v polích a v sadech.

U kapličky postnul. Nemohl přejít, aby se nepomodlil. Smekl čapku, sepal ruce a upřel oči v širou krajinu. Slzy vstoupily do očí poutivému horalu, když se ním rozevřel velkolepý pohled v požehnaný kraj.

"Ó veliký světe," zvolal; krásný světe, výše tebe přece jenom cením lásku a srdce mojí Kačenky. Srdce milující je světem." Lípy zašuměly tajuplně, jakoby Petříka vítaly.

"Zdalíž jste ji často těšily, zdaž, miluje-li mne ještě tak upřímně? Nemám-li se čeho báti?" Lípy v odpověď zašuměly a Petříkovi bylo, jakoby slyšel Barboru volati: "Tot' můžeš hned zkoušeti!"

Kterak bušilo srdce upřímnému hochovi, když překročoval práh otcovského domu!

Mnoho se změnilo od té doby, co jej odvedli na vojnu. Otec, který pro něho plakal, odpočíval v černé zemi a v jednom hrobě s ním spala drahá máti, která na cestu dalekou žehnala jej křížkem.

Nejstarší bratr v baráku hospodařil, druží sourozenci byli dílem ženati a provdány, dílem ve službách po okolí rozptýleni, Švakrová, byla sama doma s nejmladším dítětem na ruce, které byla vrána nedávno přinesla.

"Vítám tě, Petříku," srdečně jej vítala, "sedni si!"

Kterak ubohého zamrazilo při tomto uvítání! Jak jej srdečně vítávala, když přicházel jen z města, dobrá matička, a nyní, vracejícího se z daleké ciziny, není srdce, které by jej k sobě přivinulo! Ó matičko, matičko!

Bledá žena, usouzená starostmi, vysílená prací, vítá povinně jen nový přírostek, kterým jí práce přibude.

"Mám ti plné ruce práce," omlouvala se žena, jinak dobrosrdečná. "Pekla jsem chleba, děti šly husy pást, muž je na poli, a to malé robě zde mi ruce svázalo. Odlož, Petříku! Přinesu hned něco k jídlu!"

Usedl si na lavici za stůl a svěsil hlavu. Jak se to tu všecko změnilo? Když matka zde hospodařila, bylo ve světnici čisto jako v kapliče, a měla osm dětí! Nyní však je nezametená, postel neustlaná, všechno všude rozestaveno, švakrová nařiká na množství práce, na děti, na celý život, a na kolébce pláče děcko.

Petříkovi bylo úzko doma. Na špinavý stůl kladla švakrová teplý ještě chléb; dohře, že u Barbory pojedl, nebyl by mohl vzít do úst. Děkoval jí v duchu za vlidnost její.

Oprášil se, obul, vzal kazajku a šel ke Kačence. Tato už se dověděla, že je Petřík doma, a stála v sadě pod jabloní, o jejíž první jablka vždy s Petříkem se byla dělila. Srdce jí bušilo jako Petříkovi, a rty její šeptaly: "Bože, Bože!" Tak volává touha nedočkavá, tak i úzkost se ozývá v člověku.

"Kačenko!" zvolal milý, známý hlas.

"Už je zde!" zašeptala Kačenka a přitiskla ruku k srdci. Pak ji od srdce odtrhla a podala Petříkovi, při čemž se i zarděla a hlavu sklopila, jak se sluší na milenku cudnou.

"Zdráv se vrátil!" vítala ho.

"Děkuju, Kačenko. Jak se máš?"

"Po vůli Boží," odvětila.

A nyní stáli němě, nevědouce, co by si řekli více. Petřík díval se na Kačenku, Kačenka sklopila oči k zemi.

"Je hezčí ještě," odhadoval se Petřík; "ale nějak zbledla. Co se s ní stálo? Má-li mne jen ještě ráda? Proč zahalila však krásné vrkoče své šátkem?" Petřík zhroutil se své myšlenky sám. Jaký to díblík mu ji pošeptal? Proč v uších zvučelo mu Barbořino: "Tot' můžeš hned zkoušeti!"

"Tak už jsem doma, Kačenko," pravil. "A nyní už se nerozejdeme. Mám slib, že v krátkosti obdržím povolení ku ženění."

Kačenka zahořela jako Chlumpy v záplavě večerní, ale mlčela.

"To je z ostýchavosti," řekl si Petřík, aby ukonejšil bouři srdce.

"Zde, Kačenko, malý dárek z ciziny," pravil a podal dívce své krásný šátek hedvábný s růžemi na půdě modré, šňůru červených korálů pravých a konečně kličový obrázek v knížkách modlitebních.

"Ty jsi hodný, Petře," pravila Kačenka a zaplakala.

"Co se s tebou děje, Kačenko, proč pláčeš?" tázal se Petřík. "Shod', prosím tebe, s hlavy tu bílou plenu, která ti nesluší, a ukaž mi krásné svoje vlasy. Ani oči, ani vlasy nevidím. Petřík za řeči shodil jí šátek s hlavy a ovíjel její šíji červenými korály. Pak rozevřel knížku a na ukázav jí kličový obrázek, pravil: "To je zázračný obrázek, Kačenko."

"Zázračný?" udiveně pravila Kačenka; "a jaké v něm jsou zázraky?"

"Natáhni ruku, Kačenko!" vybízel ji. "Položím ti jej na dlaně a hned uvidíme jeho moc." Kačenka jako ve snách natáhla ruku. Petr opatrně vyňal z knížek obrázky a se slovy: "Která dívka milenci je věrná a počestná, té se nezkroutí," vložil Kačence obrázek na dlaně.

Obrázek se rychle zvedl, zkroutil do trubky, ruka dívčina se zatřásla a Petřík se chystal k srdečnému smíchu; ten však zanikl mu na rtech v prvním zárodku, když Kačenka zděšená, bledá, vytřeštěně k němu hledící, na kolena před ním sklesla a úpěla:

"Petře, Petře, pro milosrdenství Boží, odpusť vinnici! Já tebe, jen tebe přece ráda mám!"

"Kačenko!" zvolal Petřík žalostně.

"On mne stíhal, až mne zničil."

"Kdo?"

"Matěj . . ."

"Nevěrná, hříšná!"

Petřík zastřel si rukama oči a zaplakal:

"Kačenko, Kačenko, co jsi mi to učinila?"

Kačenka strhla korále s krku, bílou plenu zahalila opět hlavu a pod jabloní skryla plačící svůj obličej ve trávě. Korále se přetrhly, šáteček s růžemi na půdě modré, znak lásky a věrnosti, na zelenému pažitě se rozestřel, s jabloně spadlo červenavé

jablíčko, předčasně větrem sklácené, a zakulila se Petříkovi k nohám.

Petřík zvedl obrázek kličový, pohlédl zmateně na Kačenku, zalkal, že zvukem bolesti jeho i země se otřásati zdála, a přechal do lesa. Žert v hroznou pravdu se přeměnil.

Barbora obcházela pole u lesa, když Petr letěl mimo ni, nevidě, neslyše . . .

"Aha," usmála se Barbora. "Obrázek se zkroutil. Petr bude mým! On se vybouří!"

V.

Od onoho dne bloudil Petr lesem ve stavu, šílenství se podobajícím. Kdysi jej tam překvapila noc; dotíravý vítr v prudkou vichřici se proměnil, která silou největší se rozpoutala.

Les za vichru je hrůzokrásný. Strašný hukot, jakoby se země otvírala, rozléhal se kolem Petra, ve stromech to šumělo a skučelo jako v divoké vřavě, v níž rozpoutal se války běs. Stromy před Petrem lámaly se jako třísky vichr vyvracel je z kořene a kutálel jimi s vrchu jako s pírků. Petr si lehl na mech a zvolal: "Obrovská moci, která lámeš věkovité stromy jako děčko hračky, zlom i bídný život můj! Když Kačenka mne zradila, proč měl bych žít?"

A Petr divoce smál se v rozkácenou přírodu. Jeho smích zanikl však v divém bouře hlukotu. Smysly jej opouštěly, blahodějná noc snesla se na duši jeho, vědomí se ztrácelo, život přechal.

A ztrácejí vědomí, zašeptal ještě Petr.

"Odpusť jí, Pane! Já ji mám tak rád vinnou, jak čistou jsem ji miloval."

Při svítání jej v lese našli omráčeného a odnesli do prvního baráku. Tam procitl.

"Když Bůh mne vysvobodil a vrátil životu, buď mezi svojí! Máš-li mne ráda, odpouštím ti a zapomenu." Tak pravil Petr Kačence, vyhledav ji u večer v sadě pod jabloní, kde opět plakala a hlavu zahalenou v bílou plenu skrývala v trávě.

Neodpovídala chvíli, jen štkala. Pak zvedla hlavu, vstala ze země, uchopila Petra za obě ruce a zvolala:

"Děkuji ti, Petře, nastotísíkrátě za tvá slova lásky upřímné! Zaplať ti to Bůh i zde i tam. Avšak nejsem tebe hodna. Zasloužíš štěstí lepšího a děvčete počestného. Mám tě

ráda, ale tvou ženou nebudu! Za hřích nemůže ani sebe štěstí přáti člověku. Zhřešila jsem, zradila tvou věrnou lásku a sama svou vinu životem chci nésti. Ten, který mne k vině svedl, oženil se s bohatší, a ty bys chtěl mne učiniti ženou svou? To nemůže býti!"

"Rozmysli si to, Kačenko. Ty jsi mi tak milá, jako dříve, rozmysli si to!"

"Já ti ráno vzkázu," odvětila Kačenka po chvíli. Stiskla mu ruku, oko v oko jeho vnořila, kývla hlavou a odešla.

Ráno nebylo jí ve Vojicích. V noční době zmizela a nezůstavila ani stopy. Švakrová jen vyřizovala Petrovi vzkaz, který pozdě večer na dvorečku jí pro něho dala. "At' mne nehledá Petr," vzkázala mu. "Nejsem hodna jeho. Nikdy, nikdy nepůjdu s ním k oltáři!"

Petrík chodil lesem křížem krážem jako zmámený, ruce máje stále sepjaté. Od toho dne byly lesy opět jeho přítelem.

"Což takto věčně budeš jenom po lesích bloudit a Boha o čas, mne pak o chleba okrádati?" pravil k němu jednoho dne bratr, nečinností jeho rozezlený. "Já mám kupu dětí a nemohu tě ještě živiti. Styd' se lenošiti!"

"Ano, to tak nejde, holečku," dotvrzovala švakrová. "Člověk k práci se narodil, ale ne, aby chytal lelky. Odpust nám to, vždyť vidíš, že se máme co oháněti!"

Petrík kývl a šel do lesa. Tam usadil se pod sosnu, díval se do nebe a přemítal o slovech bratrových. Uznával, že jsou pravdivá. Jest zdrav, silen, má dvě paže ku práci a dává se živiti.

I pracoval za plat v polích; ale byl to špatný pracovník. Nikdo ho nenajal dvakráte, jen Barbora vdova jej v práci podržela. Ona nehleděla na práci, ale na muže.

Celé Vojice viděly, že si vdova Barbora Petříka nadchází, ale on nevšímavým zůstává. Když pak po roce mu to sama řekla a ruku svou mu nabídla, když bratr a všichni z vesnice mu domlouvali, aby se oženil a usadil, řekl klidně:

"Inu, chce-li mne, at' si mne vezme! S Pánembohem! Já však na Kačenku nezapomenu!"

To Barboře však nevařilo. Ona vládla, hospodařila a Petřík poslouchal; když poroučela, pracoval, ale více bloudil lenošivě, obíraje se myšlenkami, po lesích.

Vzal si Barboru, ale nebyl jejím.

VI.

"Co je ta láska za divnou věc," pravil si strýček, když myšlenky jeho ocitly se u tohoto bodu, ukládaje kličový obrázek do knížek. "Popadne-li člověka do opravdy, nevymkne se jí. Já vidím jen svou Kačenku vždy a všude, zvláště zamhouřím-li oči, abych neviděl světa kolem sebe."

A strýček sklonil hlavu, zamhouřil oči a kouzlil si obraz Kačenčin. Upomínky lásky křísily se, sny oživovaly, obraz Kačenčin vždy jasněji vystupoval z minulosti.

Strýček zaslechl šustot kročejův. Svět se k němu blížil v lidské podobě a ten vždy zapuzoval Kačenčiny postavy.

Zvedl hlavu a trhl sebou. Mnul si oči a zase hleděl před sebe. Což si Krakonoš s ním zahrává, anebo zlý duch jej šálí a trestá, za to, že na mezi proseděl a zameškal Vzkříšení Páně?

Ó krásné šálení! Strýček viděl svou Kačenku, ozářenou sluncem zapadajícím. A však dive divoucí! Obraz Kačenčin jest živý, blíží se k němu volným krokem po pěšince. Strýček zatajil dech. Bylot' mu, jakoby byl ještě mlád, vrátil se z vojny, umdlen si ulehl a usnul na mezi a nyní se probudil ze sna zlého.

Kde se vzala, tu se vzala, ale Kačenka před ním stála. Neviděl, že je stará, vážná žena, viděl jen, že je to jeho Kačenka.

"Jen aby nezmizela!" lekal se strýček, a boje se jí zapuditi, ani sebou z místa nehýbal. Ona šla k němu blíž a blíž . . . Již je u něho . . .

"Pochválen Pán Ježíš Kristus!" pozdravila.

"Na věky amen!" vykotá strýček ze sebe. "Kačenko!" zvolá po té hlasem zvučným. "Jsi-li ty to?"

"Petře!" vyhrkne Kačenka. "Ty jsi to?"

"Já jsem to. Přicházíš-li přece? Jsi-li ty to opravdu? Jsi živá?! Neklame mne zrak?" zájímavě vyrážel ze sebe Petřík.

"Já jsem to. Vracím se domů . . ."

"Jak jsi dobrá!"

"Nedalo mi to pokoje v cizině, musila jsem do hor!"

Umlkli. Jako dva mladí milenci zadívali se do země a třáslí se jako dvě sosny staré v prudké bouři.

"Chci zde umřít," začala Kačenka.

"Na to ještě času dosti," zvolal strýček.

Zapomněl, že dávno minulo jaro života, a že vzkříšení citu nebudí mládí z noci smrti.

Kačenka se usmála. I jí se zdálo, že je na to ještě času dosti

"Sama?" začal strýček novou řeč.

"Nemám koho, by mne doprovodil."

"Žádného . . . žádného muže?" otázal se strýček nesměle.

"Nevdala jsem se. Nedalo se to přemoci . . . A ty, Petře?"

"Já jsem se oženil s Barborou," vyrazil ze sebe strýček. "Jsem vdovec už a vyměnkář. To mne však netíží. Nebylť jsem nikdy pánem. Vládla vždy u nás nebožka a byl jsem tomu rád. Aspoň jsem měl pokoj a mohl mysliti na — na tebe!" doložil okněv.

Kačenka sklopila oči k zemi.

"Půjdu zase," pravila.

"Kam? To přece víš, že tatík tvůj po tvém útěku z domova se oženil s mladou ženou a že měl chlapce, který nyní hospodář v chalupě tvé!"

"Vím."

"On je zlý surovec, nechod' k němu!" varoval ji.

"Kam bych šla?"

"Pojď k nám, Kačenko! Syn jeden bloudí světem se svými houslemi, druhý láme kámen v lomech vojických na velké Národní divadlo do Prahy. Ujal barák a na ne-

štěstí před půl rokem ovdověl. Nemáme hospodyně, já jsem dědečkem i chůvou malého klučíka, ba i kuchařkou. Pojď a hospodař nám!"

"Syn se ožení," namítala Kačenka, "a hospodyně nebude třeba."

"At' se ožení! Mám výměnek malý, ale hladý nezemřeme. Jsme staří sice, co však na tom?! Když bouře života nás odtrhla a nepřála nám žiti spolu, umřeme společně! Bude se nám to lépe umíratí, když tak spolu půjdeme na věčnost; jeden s druhým dožijem a ruku v ruce vstaneme z mrtvých o velkém vzkříšení!"

Kačenka neodpovídala; nevěděla, co říci. V tom zavzněly v Mlázovicích velebné zvony.

"Vstalt' jest této chvíle ctný Vykupitel," zanotoval strýček hlasitě na mezi a smekl čapku. Kačenka klekla, sepjala ruce a hledíc do nebe, modlila se přizvukujíc: "Vstalt' jest této chvíle . . ." Tak slavili uprostřed krásné přírody na pokraji lesa dva staří lidé vzkříšení. Pomodlivše se, obrátili se oba mlčky k Vojicům.

On se více netázal, ona ničehož nenamítala. Strýček, stoupaje do vrchu, vmyslí se v krásný klam, že je Petříkem a vede si domů mladou Kačenku.

Obstárlá žena po jeho boku děkovala Bohu, že našla po bludné pouti, konané ve služebnosti u cizích lidí, domov, kde může dožítí, srdce věrné, na němž může umřítí, děkovala Bohu, že má víru ve krásné vzkříšení, i v život věčný, jehož malým obrazem jí byla láska, která neumírá a se nemění.

Anděl zlatýma křídlyma snesl se dolů, dotekl se obou starých lidí a novým proudem rozléval se život v srdcích odumřelých světu . . .

F. J. ANDRLÍK:

Ve dvou osobách

HUMORESKA

HOSTINCI nedaleko skrovného venkovského nádraží sedělo několik občanů, vesměs venkovánů. Mezi nimi jedna zvlášť výraznější tvář. Majitel její, statný muž, prostředních let, seděl v zadním koutě místnosti, u stolu prostřeného červeným ubrusem, vyhrazeného patrně pro "honoraci" ze sousedství. Sluncem osmahlý obličej, bezstarostný pohled, hustý hnědý vous pod nosem a na bradě, šedý oblek z jemnějšího lodenu se zeleným límcem, klobouk s tetřevím pérem, zavěšený nad ním, nedaly pochybovat, že patří k cechu sv. Humberta, ač smrtonosnou zbraň nikde nebylo viděti.

Muž s výraznou tváří byl v dobré míře, aspoň tomu nasvědčovalo vzezření jeho i chování. Veselá nálada zvýšena ještě, když do hostince zavítal potulný umělec harfeník.

Přebírně nejnovější "časové" skladby, vzal místo not svůj nikoliv nejnovější klobouk "časového" útvaru se širokou střechou a šel vybírat odměnu za vzácný požitek, jaký byl hostům právě poskytl. Došel až ke stolu prostřenému v koutě, hluboce se ukláněje.

"Vzácný pane švaříčku," sípavým hlasem deklamoval, "pěkně prosím, ráčej odpustit, že obtěžuji — — —"

"Cože, já vašim švagrem?" zapíral bodrý muž své příbuzenství. "Tu máte a klid'te se odtud!"

"Inu, inu, nerácej se horšit, vážený pane švaříčku, já vím, že se za mě styděj, jsem holt starý lump a voni pan správce."

Pan správce již se chystal vyprovodit vtíravého švagříčka ze dveří; aspoň tomu nasvědčoval pohyb svalnaté pravice směrem k sukovici s vyřezávanou kančí hlavou na rukojeti, která visela pod kloboukem. Náhle nálada přemohla probouzející se hněv.

"No, aspoň že to uznáváte! Pane Bečváři, nalejte tomu starému lumpovi půl litru piva a dejte mu dvě uzenice. A vy, abyste jednou něco pořádného slup', přijďte zítra k nám na oběd, zahrajete trochu dětem. Víte, máme u nás pout'."

Harfeník se díky jen jen rozplýval.

"Oh, oh, já to říkám, vážený pan švaříček je zlatý pán, učiněná dobrota. Lepšího má sestřenička nemohla dostat, ani kdyby byla dvacet let vybírala!"

"Dejte mu ještě půl litru a ještě dvě uzenice, a vy, tuláku toulavý, at' jste v pravě poledne u nás ve fořtovně. S obědem nečekáme na nikoho."

"Ale, ale vzácný pane švaříčku, to vedí, že nezmeškám! A naštěmuju svou starou—" při tom přejel pravicí po strunách — "až jedna radost."

Štědrý dárce smál se celým tělem, patře na znamenitý apetyt "švagříčkův."

Upokojiv svůj žaludek, a vysypav celou spoustu diků na hlavu vážného pana správce, batolil se harfeník s harfou a opičkou ze dveří.

II.

Cestou ode vsi Stříhače k úhledné myslivně, stojící opodál od pokraje lesa kolísavým krokem, šlapal rozplzlé bláto harfeník, s nímž jsme se den před tím sešli. Svou starou nesl na zádech. Doklopotiv se ke dveřím, otíral pečlivě obuv tvarů neurčitých. Snad příliš pečlivě, až na to harfa bručela.

Tím upozorněna, vyšla paní lesního správce Čiháka z kuchyně na práh. Nevalně byla potěšena příchodem bratránkovým; znamenalyť návštěvy jeho vždy vtravou žebrotu a mrzutost s mužem, jemuž "pan švagr" nikterak nebyl sympatickým. Však ani nevěděla, z kterého "kolena" se začíná jejich přibuzenství, ač ji kočující umělec tituloval s vytrvalostí veškerého uznání hodnou vždy a všude "paninko sestřeničko". Právě to ji nejvíce mrzelo, že ji tak tituloval všude, vychloubaje se tímto neurčitým přibuzenstvím po celé širé krajině.

"Kam vás to sem zas čerti nesou?!" vítala paní lesní bratránka. Nikterak ho tím nezalekla, bylť na podobné přijetí asi dávno zvyklý.

"Ale, ale, paninko sestřeničko, což pak vám pan švagr ničeho neřekl?"

"Můj muž? A co mi měl říci?"

"Inu, tak jsme včera seděli spolu u Bečvářů, a pan švaříček mne pozval, abych přišel dnes na oběd, že při tom dětičkám zahraju."

Paní lesního správce se zamračila a polohlasem sama k sobě pravila:

"Kdo ví, co ho to napadlo! Jindy jej vyhání." Nahlas pak dodala:

"Když je tomu tak, tož pojd'te se mnou do kuchyně."

A uvedla nenadálého hostě do svatyně domácího krbu.

Nemohouc v mysli srovnati, jak to přichází, že pan manžel protivného "bratránka" a "švagříčka" pozval na poutecký oběd, zašla do pokoje, kde pan lesní vykuřoval svou nejnovější pěnovku.

"Prosím tě, Dolfi, co tě to napadlo s tím Švitánkem?"

"No, a co mne napadlo?" otázkou odpovídal pan lesní.

"Tak, naposledy se k tomu nebudeš ani hlásit? Proč jsi jej zval k nám na oběd a právě dnes?"

"Cože? Já že jsem jej zval na oběd do našeho domu?"

"Ovšem že ty, a on již sedí v kuchyni."

Místo dalších slov hnal se pan lesní do kuchyně. Netázaje se harfeníka na nic, spustil zhurta:

"Co tu chcete?"

"Inu, inu, vážený pane švaříčku, vždyť ráčej vědět . . ."

"Nic neráčím vědět! Tu máte korunu a táhněte odtud!"

"Ale vzácný pane švaříčku, neráčej se horšit, vždyť mě včera sám jste pozvali, abych přišel dnes na oběd."

"Já že jsem vás pozval? Blázníte, vy blázníte, anebo máte mne za blázna?"

"To nic takového. Ale včera mně přece u Bečvářů jste řekli, abych přišel dnes k vám na oběd a dětičkám zahrát."

"U Bečvářů, že vám to řekli? A kdo vám to řekl?"

"Inu, oni, oni sám, vážený pane švaříčku," tvrdil harfeník rozhodně u vědomí, že má pravdu.

"Jakže? I vy chlape opovážlivá! Přece já byl včera skoro do večera v Hořicích!"

"Ale, ale, ráčej se rozpomenout, pane švaříčku, přece seděli se mnou u Bečvářů a snědli jsme tam čtyři uzenice."

"Prachlape! Ted' toho mám právě až pod krk! Já byl včera v Hořicích, tak jsem nemohl být u Bečvářů! Vy v hrdlo lžete!"

"Ale tohle je hrozné!" zařikal se harfeník. "Ať se na tomto fleku propadnu, nemluvím-li ted' pravdu!"

Místo dalších slov vyběhl pan Čihák z kuchyně; v okamžiku byl zpět, mávaje pádnou sukovicí, na jejíž rukojeti vyřezána byla kančí hlava.

Harfeník v patrném strachu couval před rozlíceným pánem lesním; přece však tvrdil určitě:

"Inu, byli-li v Hořicích, to nevím, ale u Bečvářů byli a tuhle hůl měli s sebou."

Pan lesní správce byl nad touto drzostí všecek bez sebe. Nevím, jakým obědem by býval harfeník vyčastován, kdyby se byla paní Čiháková do sporu nevmísila:

"Ty, Dolfi, počkej, mne něco napadá. Tys mi loni řekl, že jste si koupili stejné hole s panem Pavlouškem."

Pan lesní zahleděl se na manželku, načež chutě odplivl.

"Prazatrá lotr, že on mi tohle vyvedl!"

Podobní jsme si vskutku více než je mi někdy vhod."

Pak jal se vyptávat harfeníka na veškeré podrobnosti včerejšího setkání. Vyslechnuv, co sám o sobě nevěděl, zahromoval, jak uměl nejjadrněji, načež s jakýmsi hořkým smíchem pronesl:

"No, když jste již zde, tedy dětem zahrajte a oběd dostanete. Podruhé se ale lépe podívejte, s kým mluvíte. To jsem nebyl u Bečvářů já, byl to pan Pavloušek z pily. Měl jste asi pořádnou opici, že jste toho nerozeznal."

Harfeník udivením roztáhl ústa.

"I jsou to teď lidé; oni se opovází chodit ve dvou osobách! Ale nešť, jen když smím zahrát dětičkám."

* * *

Asi za týden po Struhačské pouti sešli se pánové Čihák a Pavloušek o trhu v Jičíně.

Pan lesní zdaleka již hrozil kančí hlavou a volal:

"Ty, Franto, ty prachmilionský kujone, tohle ti nedaruji a jak se mi to nahodí, tak ti to po čertech splatím!"

Pan Pavloušek se smál s takovou chutí, jako když u Bečvářů harfeníka častoval.

"Snad jsi se nehoršil proto, že jsem ti opatřil koncert a poslal hosta?"

"Mlč, mlč, já ti jich pošlu někdy víc!" sliboval pan lesní.

Kdy a kterak dostál slovu, o tom budu vypravovati v části následující.

KŘTINY

Pan lesní Čihák chystal se domů z Holic. Prodal dobře pšenici a proto chtěl ještě koupiti něco své manželce a dětem. Za tím účelem vešel k cukráři.

"Dobré jitro, pane Pavloušku," vítal jej cukrář; "dávno jste již u nás nebyl."

Panem lesním Čihákem to škusblo. Rázem vzpomněl na nedávnou příhodu se "švagříčkem" harfeníkem i že slíbil příteli Pavlouškovi odvetu.

"Ba dávno," odpověděl vážně a jaksi starostlivě, "nebylo možno odejít. To víte, když se čeká čáp—"

"Ale? Ale?" divil se cukrář. "Vždyť tomu není snad ani měsíc, co byla vaše milostpaní u nás. Ale zajisté je št'astně odbyto?"

"Ano! Ke třem klukům přibylo nám děvčátko jako andílek. V úterý budeme křtít. A — něco mě napadá! Moje žena má tak ráda malinový náky; udělejte ho slušnější kousek a také čokoládový dort. Zároveň zvu vaši paní k nám, snad mi neodepře, aby pomohla oslaviti naši Aninku."

Cukrář se rozplýval díky; bylť Pavlouškovi dobrými odběrateli. Divil se však v duchu, jak přichází k tomu pozvání a počítal, že s prázdnem také nesmí ženu poslat. Náky a dort na to padne, ale — jakáž pomoc! S poklonou vyprovodil zákazníka až před krám.

Vesele si pohvizduje, krácel pan lesní napříč přes náměstí do hostince.

"Počkej, teď zahraji já tobě, třeba bez harfy!" těšil se v duchu. Věděl dobře, že v "Královské" ulici bydlí dobrý přítel Pavlouškův a kmotr jeho dětí, kupec pan Teplý a že týž bude velice potěšen, až zví, že má novou maličkou kmotřenku. Ovšem byl by nejraději šel pana kmotra pozvati osobně, jakož by se slušelo, obáváje se však prozrazení, neboť by ho kupec zajisté jako nepravého Pavlouška byl poznal, vzkázal po podomkoví z hostince (ovšem jménem svého dvojence) uctivě poručení a prosbu o kmotrovství na úterek. Zároveň se dal omluvit, že má velice naspěch a proto nemůže sám osobně přijíti.

Stalo se, jak předvídal.

Pan Teplý, jako vždy o trhu, byl i s manželkou pilně zaměstnán v krámě a poslal služku do hostince se vzkazem, aby je pan kmotr přece poctil návštěvou.

A toho právě si pan lesní přál, aby jej služka, která ho od pravého pana Pav-

louška nerozezná, viděla a aby po ní své pozvání ještě jednou mohl vzkázat.

Uloživ služce, aby pánům vyřídila, že spěchá domů, poněvadž nese něco z lékárny, vzkázal též, že mají dcerušku a aby tedy v úterý odpoledne páni kmotři i s dětičkami jistě přijeli. Dobrou odměnou zajistil si správné vyřízení.

Ačkoliv měl tak velice naspěch, přece si pan lesní po odchodu kupcovy služby dopřál ještě dvě z Plzně, načež se teprve chystal do opravdy k domovu. Cestou se zastavil ještě u řezníka, od něhož Pavlouškovi někdy kupovali a zvěstovav i zde radostnou událost, vyžádal si na úterek čtyři kila vepřového a dvě telecí kýty. Přece musí takovou vzácnou událost oslavit.

II.

V úterý zrána, nedlouho po snídání, prodíval pan Pavloušek jako vždy jindy na pile, dohlédaje k dělníkům.

Před jeho obytným domem, opodál stojícím, zastavil řeznický vozík, tažený dvěma hafany. Štěkotem domácích i cizích psů upozorněna, vyšla paní Pavloušková na práh. Řeznický učeň zatím již skládal kýty.

"Copak nám to vezete?" ptá se paní.

"Maso a kýty, které si pan Pavloušek o trhu u nás zamluvil," vysvětluje učeň a odnáší kýty i vepřové do domu.

"Co ho to napadlo, na dnešek tolik masa?" diví se paní. Nechtějíc pana Pavlouška vyrušovati, neboť on nerad od dělníků odcházal, nezeptala se ani, kde a kdy o trhu, zaplatila maso, a učeň odejel.

Když po té paní došla na pilu a zvěděla, že maso objednáno nebylo, nemohla si nikterak vysvětliti, kterak se to stalo.

Pan Pavloušek se rozesmál.

"To asi zamluvil Čihák, snad má hosty, a u řezníka si jej spletli se mnou. No, však ono se nám nezkazí, a jemu se notně vysmějí, až bude shánět maso pro hosty!"

U Pavloušků seděli právě u oběda, když před domem zastavil kočár.

Kdo to asi v den tak neobvyklý?

Oba manželé spěchali ven.

S kočáru sestupuje paní, naškrobená, nafintěná, ve které stěží poznávají paní

cukrářku z Hořic, a vydává pak dva široké košíky. Na rychlo se rozhovoří:

"Aj, aj, milostpaní zdráva? A jak znamenitě vypadáte, to by člověk ani nevěřil!"

Pan Pavloušek udivením otevírá oči, paní Pavloušková hledí střídavě na muže i na paní cukrářku, a tato vězí nad lhostejným přivítáním v patrných rozpacích. Konečně paní Pavloušková přeruší mlčení:

"Těší nás velice, paní Kramínková, rače jen dále." A když nenadálá návštěva vešla do pokoje a oba koše postavila na stůl, pokračovala domácí paní:

"Jaké náhodě máme děkovati za tuto návštěvu?"

"Náhodě? Pan Pavloušek mě přece nechal po mém muži na dnešek pozvat. A prosím, kde rače mítí tu maličkou?"

Paní manželé Pavlouškovi úžasem div nezdřevěněli.

"Já — že jsem nechal — pozvat?" přerývaně tázal se pan Pavloušek, načež doložil: "Mně vaše návštěva těší, avšak s tím pozváním to bude nějaký omyl."

"O prosím, to není možno. Přece jste si u mého muže zamluvil čokoládový dort a malinový nákyp, na dnešek ke křtinám Boženky, prosím."

"Ha, ha, ha! Ke křtinám Boženky! To se povedlo! Boženko, tys tedy ještě pohankou!" A pan Pavloušek ukazuje na děvčátko asi osmileté, které se třemi chlapeci sedělo u menšího stolu. "A kdy že jsem si to zamluvil?"

Paní Kramínková tušila již nekalou hru, nechápala však, co se děje; stála jako na žhavém uhlí.

"Prosím, posaďte se, milá paní Kramínková a vypravujte, co a jak se vlastně přihodilo," vybídla paní Pavloušková hostě.

Paní cukrářka vypravovala.

S počátku se pan Pavloušek smál, ale čím dále mu smích přecházel a začínal se zlobit.

"To máš z tvých taškařic," mrzela se paní: "jednou ty jemu, a po druhé on zase tobě!"

Nezbývalo ovšem jiného než pro zamezení větších mrzutostí dort i nákyp zaplatit a paní Kramínkové nemilou příhodu vysvětlit. Tato ujist'ovala, že dort přinesla

darem 'do kouta,' ale když se to sběhlo jinak, že — — —; přijala tedy peníze. Omlouvání s obou stran nebralo konce.

Paní Kramínková seděla ještě u oběda, kterým ji Pavlouškovici i bez křtin pohostili — kočár zatím odeslán do hostince — když venku opět zarachotil povoz; rachot ustal před okny.

Zvláštním tušením jati, skočili pan i paní Pavlouškovici k oknu. Na obličejích se zrcadlilo jim svrchované ustrnutí.

Ze staromodní bachraté zasklené archy vyhoupl se pan kmotr, kupec Teplý z Hořic, za ním vykulila se paní kmotra; po té vykládány neviditelnýma posud rukama krabice a vaky, na konec pak vyskákalo čtvero nadějných odnoží kmene Teplých. Domácí panstvo v návalu nenadálého dojmu zapomnělo jíti hostům vstříc, za to děti vyletěly jako z holubníka.

"To jste rádi, že vám čáp donesl malou sestřičku!" slyšeti bylo paní kmotru až v pokoji. "A kde je tatínek? Což není doma?"

Tatínek stěží se probíral z návalu otcovských radostí a věda již, kdo mu to tak pěkně nastrojil, posílal původce v duchu do horoucí basy; kdyby jej byl měl v tu chvíli po ruce, snad by ho byl přiložil své parní píce pod zuby.

Ale že u něho o kus šibalství také nebývá nouze, zmačkal na jedné posteli svrchnici a manželce pošeptal:

"Honem si lehni na divan!" Pak vyběhl naproti hostům.

"No, to jste hodní, to nás velmi těší!" A s hlučným vítáním uváděl kmotry i s dětmi do domu.

V pokoji se poněkud zamračil vida, že paní mu nevyhověla.

"Aj, aj, aj, paní kmotřička tak zdravá!" divila se paní Teplá, líbajíc paní Pavlouškovou.

"Nejedeme-li pozdě?" doptával se pan kmotr, a vymlouval se, že obchod nemůže cizím rukám svěřit na celý den.

"A co dělá nová světoobčanka, kde ji máte?" přála si viděti paní Teplá a hnala se k posteli.

"Přátelé drazí a vzácní, lituji opravdu té příhody," řečnil pan Pavloušek, "ale — čápa na cestě nejspíš náš blízký lesní, pan Čihák, zastřelil, takže k nám nedoletěl!"

Kmotříček ani paní kmotra smysl slov těchto arci nepochopili. Když pak se jim dostalo vysvětlení, nedovedli zastřítí rozmrzelost, kterou ostatně paní Kramínková i paní Pavloušková sdílely s nimi.

Pan Pavloušek zevně se smál, uvnitř ale zuřil a přísahal pomstu.

Hosté se zdrželi "na píce" až do měsíce východu, dříve jich Pavlouškovici nepustili. Oslavovali křtiny bez novorozeněte a rozloučili se i odjeli v náladě velice růžové.

A následky? Pan Pavloušek odklidil zelené výložky i tetřeví péro.

Fr. Křen:

Jak byl strýček Čásek na primici

Obrádky naší svaté církve katolické, jsou-li konány zbožně a důstojně, dojmou jistě každého katolíka, křesťana, ba i pohana, neboť každý obřad má svůj hluboký význam a není pouze nahodilou formou ze zvyku anebo libovůle.

Byl jsi už, milý čtenáři, při svěcení na kněze?

V Olomouci — na příklad — uděluje náš nejdůstojnější arcipastýř svátost svěcení kněžstva v den velepamátný, na svátek našich apoštolů slovanských sv. Cyrila a Metoděje.

A rok co rok sta a sta lidí přichází z blízka i z daleka na ten den do Olomouce do velechrámu sv. Václava a bývají až k slzám dojatí svatými obřady při svěcení mladých kněží.

A jsou tam lidé ne pouze ti, o nichž se tak rádo mluví a píše, "náš lid", tedy lidé z venkova, či abych tak řekl ta tvrdá kůrka na tom pecnu života, pod níž si hová měkký chléb inteligence čili vzdělců; jsou tam lidé všech stavů a důstojností, a přece bývá dojat z nich každý.

Čím to je a proč je to?

Ptej se, čtenáři milý, sám sebe a s básníkem, řekl bych, odpovíš: "Jest vnitru našem něco tajemného!" Ano, je v nás něco tajemného, ukrytá perut' anděla Božího, a ten anděl Boží sklání se nad člověkem jak milý krásný sen z dob mládí, z dob štěstí, jak praví básník jiný:

"Vždycky mně říkala má zlatá matička, že má každý člověk svého andělíčka.

A ten anděl Boží štěstím a nesnází že neviditelně člověka provází."

Co tedy při obřadech naší sv. víry dojmá? Anděl Boží, poselství Boží, táž svatá víra a anděl druhý, at' tak dím, vzpomínka na tu, která nám v slzách vlíbala a vdechla své dobré, zlaté, zbožné srdce, vzpomínka na naši matičku!

A je-li člověku milou vzpomínka na matku, je-li ta vzpomínka svatou, pak jaký div, že pohled na ty mladé muže, kteří mají lid učití pravdám Božím po dlouhém a těžkém studování, pak jaký div, že při svěcení těch mladých lidí na kněze tak přemnohé oko jasnou slzou se zakalí!

Vždyť předchůdcové jejich učili, čtenáři milý, naše otce, naše matky a ti noví učí, a učití budou, milý čtenáři, tvé děti, aby otce a matku ctily, v potřebách je nepouštěly a za ně se modlily!

Hle, to veliké IV. přikázání Boží, ten skalopevný základ veškeré společnosti lidské!

* * *

Před strýčkovým gruntem zastavil kočár.

Strýček vyhlédl oknem a volali na ženu:

— Slešiš, co to bode? De k nám hdo se a nevím hdo. Kněz to meslim ešče nebode, protože vepadá toze mladé. Bode to

nejaké z plistrhózo (seminář — Priesterhaus) z Holomóca. Je vekrmené jak šendel.

V té už kdosi zabouřil na dveře.

Panímáma šla otevřít a tuze se podívala. Z daleké přízně je přijel pozvat novokněz na primici.

Bylo radosti! Strýček políbil mladému knězi ruku a podívali se upřeně na něho.

— Co tak na mne hledíte?

— Tak mně napadlo.

— A co?

— No povím vám to. Dež sem se tak na vás podíval, meslel sem si: chodák farář, kerymo vás pošlů na krk! Než takovýho "chodyho" vekrmi, oteče moc vode.

— Ale di, te staré plkoto, durdila se panímáma a panáček se smál.

Strýček poslali pro pivo, panímáma nalila do sklenice a pobízela: — Tož teda pite, velebné pane.

— A dé vám Pámbu zdraví, at' vám ten svatý stav slóži na těle e na docho, připíjeli strýček.

Napili se a strýček začali: — Nátož jak vaši? Só zdraví?

— Jsou, děkujíc Pánu Bohu, a vzkázali vás pozdravovat.

— Zdravi zkazovale. Teho hnědyho valacha máte ešče?

— Máme, ale už jaksi slábne.

— Jak be né, det' jož má přes dvacet let! To bel kuň do taho e do kočára a na rajt, jak hdo chtěl. No a za řešó pite.

Panímáma kamsi odběhla a strýček se nahnuli k panáčkovi:

— Před robama nerád o takových věcích mlovim, ale s vama to ja. Věřite, že bech já muhl noset dochtorské klobók s tema střapcama?

— Vždyt' nejste doktorem.

— Ale mám vědo za štere. Já se neve- nášim a co vim, to vim. Já mám takový knihe a jož sem jich aspoň dvacetkrát přeřikal a vim teda, co je v nich, a de- bech se tech vašech dochtoru zeptal neco, že tēm ani nehnó.

— A tož co?

— No třeba toto: dež otěkal Jakob, tož jak vite, dal si v noce pod hlavo kameň. Ešle bode hdo věděť, jak na tem kameňo ležel?

— Co vám všecko nenapadne? Kdo pak ví, jak ležel na tom kameni?

— No vizete, a já to vim načesto dobře, že ležel na kameňo tvrdo.

— To je svatá pravda. Ale víte, já se dlouho zdržovati nemohu a vy máte bez- toho pilno.

— No jož jenom honem, abeste nepře- šil pozdě. Jož to sleším,*) že tam stara cose šošni v kocheni a tož mosite jož pose- dět. Očele vás zažehnávat krópovy mra- čna?

— Neučili.

— To věřim, že né. Hdo pak si na se- dláka zpomene! Ja vešši plate žádat, to omi každé! Ale zažehnat krópe a lebo ko- lero, to né!

— Modlitba, milý strýče, to je to zaže- hnávání a modliti se má přece každý.

— To vim, ale ti staří panácci měle ta- kovó klostó kniho a v té to belo. Omite hrát v karte?

— Umím.

— Slešite, velebné pane, otěkéte před kartama jak před ohněm. To pro kněza néni.

— Ale vždyt' se říká, že lépe v karty hrát, jak pomlouvat.

— A temo vás očele? No nemněte za zly, so jož staré chlap a tož mně tak sem tam neco veleti z hobe. Jenom bod'te hod- ným panáčkem a každé vás bode mět rád.

Strýček vyzuli bot, vytřepali z bota klí- ček a šli do vedlejší světnice.

Vrátili se a postavili se před panáčka:

— Máte jož všecke knihe?

— Co potřebuji, mám.

— No a debeste ešče nějakó časem po- třehoval, tož tode máte.

— Ale co vám to napadlo?

— Jož jenom berte a nehde si na mě v modleňó zpomeňte. So hřišné člověk.

Vnutil panáčkovi tři desítky a sedl za stůl.

Po chvíli přinesla panímáma smažené kuře a chtěj, nechťej, musel panáček jísti.

— Jenom jezte. Čém vás tam krmijó? Ne snad' samém salátem?

— To byste se mýlil! Strava je dobrá.

— A jak je to s troňkem?

— Kdo má peníze, může si koupiti půl litru piva anebo čtvrtku vína.

— A kdo nemá peněz?

— Nemůže si koupiti nic.

Strýček jaksi zvažněli. — Debech měl ešče jeden gront, odělal bech takovy fondaci, — abe dostával každé bohoslavce denně dvě stary holbe piva. Škoda, že nemám dva gronte. No šak ostatně hdo vi, co neodělám.

Panáček pojedl, popil a zval je ještě jednou důtklivě, aby jistě přijeli.

Vyprovodili ho před grunt, a když odjížděl, povídal si polohlasitě strýček: — Počké, senko, počké! Te ešče nevíš, co je to, včel bet knězem!

— Dal's mo neco? ptala se po té pantáty panímáma.

— A co? Mesliš peníze? Bel bech hlópe. — Kněži maji peněz plny šose.

— Ale deť se to decke neco dává.

— Neco? Só tře desetibanknote neco? To sem mo dal, abe věděl, že mám takovy ledi rád. Panímáma se usmála a bylo do-
bře.

II.

Časně z rána v den primice vstala panímáma a když všecko po domě popravila, budila strýčka Čásku:

— Stávě! Jož de na šistó hodino!

— Že be jož? divili se strýček. Měl sem tě toze pěkné sen. Zdálo se mně, že so andělem a dež sem chtěl letět, nemuhl sem.

— proč?

— Neměl sem křédla a to mě mrzelo, ale včel so jož temo rád, že křédla nemám. To tak ešče křédla! To be nás podšklobávala jak hosc a kačene. Podě mně bote.

Strýček se umyl, přistrojili, pomodlili a postavili se k zrcadlu. — No so já přece hezké chlap a debech neměl v nohách to režmo (revma), tož, stafrá . . .

Panímáma donesla snídani. Pojedli a šli spolu k nádraží.

K deváté hodině přihučel vlak k stanici, kde strýček vystoupil se svou panímámou.

U nádraží stál kočár a koně hrabali nedočkavě kopyty. Pacholek seděl na kozlíku, kouřil viržinku a za kloboukem měl voničku. Vida strýčka, pěkně smekl:

— Ste ve to, pantáto?

— Bat' so.

— Tož si sednite.

Strýček s panímámou sedli a jeli asi půl hodiny k dědině.

Dědina všecka jeden prapor, z národního děla hřměla rána za ranou, až se koně počali plašiti. Pacholek seskočil s kozlíku, vhodil strýčkovi opratě a chytil levou rukou náručního koně.

— Tróbelo! O koni decky po levé straně pravó rokó! napomínal strýček.

Pacholek poslechl a strýček vjeli s panímámou do dědiny jak potentát.

Pacholek vjel na dvůr do gruntu rodičů novoknězových, nastalo vítání, no však víte, jak už to při takové bývá, strýček si oprášili kapesníkem boty a šli s panímámou rovnou cestou do kostela, aby všecko viděli a slyšeli.

Hlavní oltář jedna svíce, samo kvítí, družiček plno, lidu plno a panáčků tuze mnoho.

Nejvíce se divili strýček, že je tolik panáčků. Když se vrátili po mši sv. do gruntu a byla hostina a hudba hrála a všude plno veselí, seděli strýček Čásek jak hořká huba a nebylo s nimi řeči.

— Co je vám, strýčku?

Strýček se obrátili. Stál za nimi tlustý velebný pán.

— Co je mně? Ale nic. Jenom to mě mrzi, že tode sedím s tema robama a žádná neotevře hobe. A tam o drohyho stola vi-
zo — ale poslouchéte, só to tam sami panáčci?

— Někteří jsou, ale většinou bohoslovci, a já jdu k vám, abyste šel mezi nás.

— A co ste ve zač?

— Take Hanák od kosti a tož jož jenom pod'te.

— A odkád' ste, velebné pane, že se tak ptám?

— Z Kroměříža, pantáto a tam so na svym chlebě.

Vzal strýčka za ruku a zavedl ho mezi bohoslovce a panáčky.

Všichni chtěli, aby jim strýček něco vykládal.

— Déte pokuj. Dež ve nic nevite a ste štodyrovani, tož co potom mám vědět já, staré chlap.

— Však máte za to zkušenost.

Strýčkovi se rozlil po tváři milý úsměv.

— Zkušenost je to hlavní, mili páni, obzvlášť ve, co ste mladí. Bet na světě to není levko jak trnke lézat!

— Kolik máte už let, pantáto?

— Já? No hádáte podli toho, jak se postavím.

Strýček se postavili jako voják.

— Tak něco přes padesát. Že?

— Jož přes sedmdesát a jož mám do hrobo jak s hráze do rebnika. No jedno to mosí bet. A co se tak najedno od stola stěhojete jak na podzem laštuvke?

Než se strýček nadáli, stáli za nimi veselí bohoslovci a zpívali, až se hory zelenaly.

Strýček se vážně obrátili: — Tak děti, enom zpíváte. Debe to belo v hospodě, dám vevalet štvrtko piva a bodem' pit. Tóde je to ale zadarmo, nátož je to ešče lepší.

Na dvoře v chládku zahrála hudba a strýček za již nevydrželi. Vstali a dle taktu tleskali rukama a propěvovali si:

**"Idou kamarádi, idou do Čech,
každýho provází matka, otec.
Můj starý tatíček taky bude
a hde mně smutnýho hledat bude?
Trajda tatam, trajda tatam . . . !"**

— Slešíte to? To je stará hanácká a jak taková za stara zahrále, tož e bote v kóte same poskakovale. Hde pak je včel ten svět načesto inači! Dež sem bel ešče svobodné, a dež sme me chlapci přešle k mozece a děvčat tam ešče nebelo, chetl sem ze šnteša plecháč a mrkl sem na mozekante. Ti jož nastrmélele (nasadili) svy iškrmente a já sem zpíval:

**"Hop, škrk,
černá pantla
pod krk.
A červená pod rokáve,
dostal sem jo od Rozáre."**

— Abeste tomo rozuměle: tehdá sme me svobodni nosele pod krkem černý šátke jak pantle a od rokávu bele pantle červený. Včel má každé naškrobenó košolo, že je to jak z plecho a nevedrži žádné tancovat přes celé kósek. Dokád to ešče šlo tak,

belo všecko v pořádko. Jak ale nekeré chlapec spostíl:

**"A co je to za veseli,
dež só ešče kamná celi . . . "**

tož belo zle. Hospodské, chlap jak Samson, drap ode zdi lavko a jož nás tó lavkó klačel na náves. Včel nekemo neco jenom řeknite a máte ho hned s advokátem na krko. Jož to není, jak to bévalo a bode ešče huř. Dež sem si bral své nebožko, měl sem dobréch třecet let. Včel? Sotvá to vende ze škole, jož be se to všecko ženilo a vdávalo!

— A jak to bývalo tehdy při svatbách?

— Jak to bévávalo pře svatbách? Moja nebožka, Pámbu ji tam odpost', šla na zdávani ešče v pantléko a já sem měl novó aksamitko a stópal sem rcžónske jak feldmaršál Radecké, dež tahl s vujskem na te Talijáne. Bel z vás hdo v Římě?

— Já jsem byl, hlásil se s úsměvem jeden starší pán.

— Ve ste tam bele? Nátož co je s Talijánem dež má deset let?

Všichni se zarazili, hádali to i ono a strýček vrtěli hlavou že ne.

— Nátož to nevíte? Dež má Taliján deset let, tož mo de na jedenásté.

— Na zdar! At' žije strýček Čásek! volali ve smíchu všichni a strýček nestačili přit'ukovati.

— No já, ve se smijete a máte pravdo. Za pár neděl vás zas zavřó, opášó vás tó červenó pantló, abeste moc nejedle a budete každé sedět o knihe. Det' to znám, jak to de ve světě.

— A včel mně řeknite, hdo bel první dochtor na světě?

Zas ticho, potom různé řeči a strýček kroutili neustále hlavou: — Já nemeslim dochtor pisma, ale medicindichter!

— A tož kdo tedy?

— A temo vás neočele? Det' to bel archanděl Rafael, co řekl Tobijášovi, abe chetl rebo, no a to ostatní snád' jož vite? Bat' vite, dež vám to nakósno! Debech já tak muhl vás očet a bel doctorem a lebo tak nceo, šak beste brzo otekla.

— To máte pravdu, smáli se posluchači.

— Ve se smijete, ale nevím, jak bude dál? Dež vás vesvětíjő a přendete meze nás a debe e na hore, jak jož vás rozešlő, co bude potom? Váš očijő znat kniže, ale ne ledi! — A to je cheba, věřte, že veliká cheba! Já vás neponókám proti temo, lebo temo, ale zpomeňte si na mě, až vendete ven, žc sem měl pravdo! Slovem Božim, kázanim, všecko nespravite! A v kostele ledi nepoznáte. Mosite jit meze nás a to mně věřte: kněza máme decke rádi at' je staré a lebo mladé, protože vime, co je pro nás kněz. Jenom ne karte a dlóho do noce vesezovat v hospodě. Sem tam nehde dež si posedite, poplkáte s led'ma do desáté a lebo co, no det' vime, že fára néni žalář, ale jenom ne toze často, abe to jož zrovna bilo každymo do očí! Pravda, so dnes oplkané, no ale det' snád' nebode zle! A potom nebud'te jakževi lakomi! Ledi vám všecko odpostijő, ale jak oviző, že kázete štědrost' a sami ste jak škaredá středa, tož bude po lásce a po všekym.

— Tak jest, strýčku, a máte pravdu, ujal se slova starý kněz na odpočinku. Nepromluvil dosud, poslouchal a pil vodu s vínem. — Ano, strýčku, či pantáto, máte pravdu. Je to nyní všecko jak škaredá středa a popelcem pokory nechce se a nedá se posypat nikdo! A pokání? Nač? Všude se zpívá a hraje: vždyt' jsme jen jednou na světě! A že jsme jen jednou na světě, tož hr, at' se práší za kočárem naší domýšlivosti a pýchy — a co potom? Svátý Filip Nerejský —

— Ja slešite, to je můj svaté a na teho toze držim!

— A proč?

— Za jedno, že bel tak svaté a za drohy, že oměl tancovat.

— A vy umíte tancovat?

— Já? Já sem za mladších let bel do tanco jak do práce a roztočel sem všecke robe! Dež sem vlezl do hospode pozd'ěš jak drozi, mrkala na mě každá a debch třeba jenom kévl palcem od nohe, — běžele be všecke. Včel je všecko sám komplement a to za stara neběvalo! Přešil sem, řekl sem: — Ančo, pod' a jož sme se točele jak šeška na másle. A ani teho

nebelo potřeba. A dež belo po tanco, pláskle sme si na roko a hdo měl robo rád, bóchl jo ešče k temo do zádu, až se prohla jak fišpán a belo to. Tehdá se tak pro lásko nestřilale a neskákale do vode a netrávile se jak meše. Staři říkávali: keho láska rmóti, oschne tak jak próti, ale abe si nehdo ten prot svyho ževota sám sprovodil do hrobo, to ne. Bela vira selná, to je to! Za stara belo všecko selny a jenom plate né. Včel abe hospodář ani nechodil do pola.

— A proč?

— Abe čočel celé deň doma a poslőchal, — nebode-le policajt každó chvílo bobnovat, že se má platit kontreboci. Za stara se měl každé sanětrník lepši jak včel sedlák na grontě, e Valach, co vozival k nám cebolo, bel svym pánem! Škoda řeče a rač nějakó zazpívěte.

Bohoslovci byli zpěváci znamenití a nedali se pobízeti.

— A co ve tam, ve malé s tő rafikő a s tema partesama? Jak ve se menožete? Ste jož knězem?

— Bat' so od nedávna.

— A ste ve Hanák?

— No selno. Od Kosiřa a menojo se Stehlík.

— No šak ste malé jak stehlík. A nač máte to rafikő v hrsti?

— Bodem zpívat a tő rafikő mosim hébat, abe to šlo všecko podli note.

— No dež tak, tož ja a jož začnite a spost'te, abe to stálo za to.

Rozestoupili se okolo strýčka a spustili:

“So tvorí gospodi mnogaja ljeta.”

Zpívali a zpívali a strýček hleděli na toho malého panáčka jak na zázrak: — Slešite, ve velebné pane, det' je vás kősek a máte hlas za tocet. Ve ste měl bet v Praze v Národnim divadle a tam prozpěvovat! Ale ostatně je dobře, že ste knězem. Kněz má bet pěkné, dobře rustlé, hobo decke jak flento nabitő dobrým slovem a dobře skotek jož bude jak šekovně trefené zajic. No ale, nač vám to kážo! — řekli strýček a sklonili hlavu: So člověk a každé člověk cheboje a debe necheboval, jak be bele advokáti ževi?

— A advokát nechýbuje?

— Jenom nechte advokáte! Advokát chebit nemůže. Dělá všechno podli palagrafu a palagrafe só jak plot ze samyho trní okolo zahrade.

Bel z vás hdo v Rusko?

— Nebyl.

— Vizete a já sem bel v ruskym Polsko až v Častochově na póti a jož kolekrát.

— Ale, ale? Tož jste vy už projel světa kus a máte tedy opravdu mnoho zkušeností.

— Take že mám. Já debech chtěl skládat knížke o svých cestách, to be bela pátva pro profesore a štodente! Věřite?

— Jak to?

— Déme temo, že be profesor chtěl študentum vekládat o Beňátkách. Bel tam? Ale hde to hledi! Nasésal be do knihe a řekl be: V knize, co složele stréc Čásek, na straně té a té si přečtíte, co a jak je v Beňátkách. Stréc Čásek tam bele, tož to teda mosi bet pravda! A já bech k té knize předal e mapo a štodenti be chodile po Beňátkách jak doma a lebo jak v Holomóco do tech krámku pod ratchózem na párke! A tak be s jedné knihy muhl levko proběhnót všechkých osm škol.

— A tož co byste napsal o Beňátkách?

— Začal bech to tak, abech zabil jedné ranó dvě moche: jako dež vizete stáda kačen na rebniko, tak sedijó Beňátka v samé vodě a té vodě se říká moře. Voda v moře je slaná, protože só v ni harenci. V moře se hébe všelejaka žóžel, jak třeba mořčí póci (pavouci) a rebáři. Beňátka stojijó na jehlách z dobovyho dřeva a to je tó mořské soló tak prošly, že be takové jedné jehló osolel polivko pro celó armádo a ešče be zostalo na drohé rok pro věměníke. V Beňátkách só lodě dlóhy jak žebro a každá má česky mino.

Posluchači se podívali udiveně na strýčka.

— To mrkáte, co?

— Že by ty lodě měly české jméno?

— No bať! Každá ma mino Andola.

— Gondola, strýčku, gondola.

Strýček se podívali vážně na panáčka, který se opovážil opravovatí jejich popis Beňátek.

Panáček byl vysoké postavy; vlasy sama kudrna a neustále se usmíval.

— Bel ste v Beňátkách?

— Nebyl.

— No tož vizete.

— Máte pravdu a jenom dál a ty se neplet' do řeči, kárali na oko kamaráda.

— Šak je to pravda. Po tom bech psal—

Strýček se zas zarazili a ohlédli se po stole, kde seděly ženské.

— Co se stalo?

— Ale tak sem si zpomněl na ženo. Sedi tam, meslim, chodera opoštěná a já vám tode dělám véklade a nerád bech, abe mně zas ona dělala véklad, přenda dom! Dáchman robám věř! Bod'te nekeré tak dobré a di te se podívat, ešle má co pit!

Ten kudrnatý vstal a přivedl za chvíli panímámu.

— Tu ji máte, a jak vidíte, není smutná.

Strýček podávali ženě sklenici: — Na a pi, at' tě neveschne v krko. Tak sem od vás tam odešil, jak ten krkavec z té arche.

— Te se pěkné, dež se ani o ženo nestaráš.

— Jenom se nezlob. So tade v dobrých rokách a te tam take.

— Co vám prosím vás, ten staré vekládá?

— O Beňátkách.

— To vim, to je jeho. Jak se dostane do těch Beňátek, nemá to nihdá konca.

— Dež só ti profesóri a doctoři takovi a nic jim o Beňátkách neřeknú, tož hdo jim to má povědět, jak já, dež sem tam bel? Di jenom, ale moc nepi.

— A te brzo přendi. Pojedem za chvílo dom.

Panímáma odešla.

— A tož, strýčku, honem dále o těch Beňátkách.

— Tož, necht'. Ale at' to potom v Holomóco neveplkocete! Já nechco mět s panama žádný oštare. Hde sem teda přestal? Ale to je jedno a načno teda inó kapitolo. Benátské podmistr ževi na obecni ótrate na sta holobu. Věřite? Dež se códí moře, tož verukojó ti Talijáni a chetajó rake. To je jak be o nás na potoko srážka.

— A čím krmí ty holuby?

— Hrachem, fazolama, torkeňo. Nehde dostanó e réžo. Co mě v Beňátkách névic mrzelo, belo, že sem nihde neviděl vrbo. Ale take dobře. Aspoň chlapci netrhají tak gatě jak o nás. A co se mně zas líbilo, bel ten talijánské zpěv. Tak to brale vysoko, jak be lezle po kalenice (vrch střechy), ale co je jenom pravda, oměle chlapi e robe toze krásně zpívat.

— A jak jste se v Beňátkách domluvil?

— Načesto dobře a hde to nešlo, nadstavil sem řeč penězama a Talijáni brale jak strake, a debe měl člověk došo třeba jenom z kupro, e to be vetahle s těla. V Rusko, tam sem bel jak doma a v Bamberčicích v Prajsko zrovna tak. Děte mně pokuj s Talijánama!

— A jak jste se vyznal ve Vamberčicích? Tam jsou přece Němci?

— Bat' só, ale dež sem já tam bel, bel tam jeden kněz z Réhrado (Rajhradu' od Brna a ten s nama jenom česke.

— Vidíte, strýčku, jací jste vy naši mnozí lidé! Tož putujete do Častochova, do Vamberic, a kolik takových poutníků jak vy a nebo poutnic putovalo a putuje na Velehrad, na sv. Hostýn, na sv. Kopeček, do Křtin, nebo do Čech na sv. Horu a jinam, kde jsou naše česká místa poutnická? Rozvážíte peníze do cizího světa, kde se ani domluvit nemůžete a nač je vám to? Jenom se ptejte, kolik lidí jiné národnosti přijde na naše česká poutnická místa? Z našich vlastí za onoho času trocha a přes hranice skoro nikdo! A my lidem, kteří o nás nestojí, leda o naše peníze, sami ty peníze jak otroci nosíme. Do Říma putovati, Řím viděti přeje si jistě každý, v pravdě zbožný vlastenec a katolík! Tam jest náš svatý Otec papež a je též náš slovanský apoštol sv. Cyril! Ale jinam peníze nositi a naše posvátná místa neznati, to je, řekl bych skoro, hřích.

Strýček sklonil hlavu při takové řeči mladého rolníka, který nepozorovaně poslouchal konec strýčkových výkladů a pak se tak rozohnil.

— Jož ste hotové s řečó?

— Jož.

— A hde ste štodyroval?

Mladý rolník se pousmál a spustil hanáčky — Hde sem štodyroval? Jenom ve škole o nás na dědině a hlavní je, čemo mně naočele tatiček a matička.

— A to je to hlavní, přizvukoval strýček. Chebil sem, já vim, dež sem rozvážel peníze do cizího světa, ale jož je to tam a žádné mně to nevrátí. Sme ledi a chebojici, a hde je člověk, tam je cheba! Věřite? No ale dež jož tak tade sedíme, tož, ve, mladí panáče, ešče nějakó spost'te a já vám za to pošlo do Holomóca —

— Bečku piva?

— Ale hde! Pošlo vám tam pismo na te páne, co só nad vama, abe mně odepsale, ešle posloucháte a jak vám to de v očeňo. Kristus Pán měl očenie, proto že se očele. Ve se teda take očte a bode z vás každého apoštol a ledi vás bodó mět rádi, dež ovizó, že máte k nim slovo srdce. Nátož ešče zazpíváte a já jož do!

— Ale, pantáto, strýčku, posed'te a pobud'te ještě chvilku mezi námi a něco nám ještě povězte, volali všichni.

— Což já! Seděl sem jož s inšima pánama jak ve, ale ne že bech vám chtěl bléžet. Já so tak jak so a inači nebodo! Ale dež teda mě tak notíte, tož necht', ale co moja stará? Ta jož meslim sedí jak na trňo.

— Nestarejte se. Sedí tam a vykládá s druhými.

— Chodera je ráda, že si muže jedno do vule porozprávět. Nátož co včel me?

— Ještě nám něco povězte.

— Ja bat'. Já vám bode vekládat a ve potom nebodete celé rok štodyrovat.

— Budeme.

— Šak až pojedó do Holomóca na tr' (trh), tož se tam na vás zeptám a vežádám si pismo, abech to měl černý na bílým, jak se keré očte a dež to bode jenom trocho obstožici, tož —

— Co nám dáte?

— Nic. Tož vám řekno: očte se lepší. A posloucháte. Hdo se naoči za mlado dobře poslouchat, ten omi, dež je starší, dobře poróčet. Poróčet drohém a poróčet sobě a to je hlavní, dež omi člověk sám sobě poróčet. Nemeslim v hospodě. To dovede každé, hdo má peníze. Ale poróčet

sobě samymo a dež je potřeba sám sebe okřéknót: prrr! Jenom potád' a nic dál! Ale v očeňó jenom decke dál a věš a pešni nebod'te. Fták, třeba laštuvka, dež chce veletět, napřed se skrči, sniži se a potom leti vesoko. Nemněte mně to za zly, že tak plkám. So jož staré člověk. Me se modlime, abe nám dal Pámbu hodny kněze a ve se zas modlete, abe ledi bele hodni — no bez nejakyho hřicho se to sem tam neobende, tož to jož nějak dokonáme na světě a potom to bode zas jak včel: všecho o Pána Boha.

A než se strýček nadáli, slyšel s radostí starou píseň, jak ji bohoslovci zpívali:

**"Aby nás Pán Bůh miloval,
hřichy odpustil, nebe dal!
Nic nezádame, jenom to samé,
aby nás Pán Bůh miloval!"**

— Bat', bat', děti, je to tak. Bod'te hodni, poslouchéte a oče se. Ale v Holomóco si vežádám od vašech profesórů atestaci (vysvědčení), co keré omite z knih a hdo je z Brna, šak ten mně take neoteče. Na každyho z vás se extra přeptám.

Vyprovodili strýčka až ke kočáru, zazpívali mu ještě jednou, strýček zavolali "vi-jó" a už jeli domů se svou panímámou.

Několik dní po té jsme se spolu sešli jak obyčejně na poli.

— Co je vám? ptali se strýček.

— No co?

— Det' stc bledé jak zeď'. Na mně se podivéte! Já so jak husar, nohe jak stro-ne, hoba jak na plno měsíc a červené so jak panna.

— A jak to?

— Bel sem na primici.

— Však už vím, co jste tam prováděl.

— A jak to vite?

— Dostal jsem psaní.

— Z Holomóca od nekeryho dochtora?

— Ale ne. Takovi páni maji jiných starostí. Dostal jsem psaní od jednoho, co byl na té primici a jak mně to napsal, tak to vím a když to budou věděti druzí, nebude zle?

Strýček se usmáli: — Co sem řek', to podepšo na minuto a debech měl tucet senu, nesměl be žádné bet knězem!

— A proč?

— Proč? A ve se ešče ptáte? Na to rodiči svy děti vechovale, abe si každé o ně otíral hobo? Žedovi se věři a knězovi ne!

Za "te tře desetibanknóte," co dali strýček Čásek, přál bych vp. novoknězi, aby si koupil "kolo" a moudře a opatrně ujel před každou nástrahou úlisné tváře a řeči v celém svém životě.

Poslední Slavata

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

I.

Honitba byla nejmilejší zábavou mladého panice, kdykoliv rytířova rodina do Telče zavítala. Však tu byly rozsáhlé lesy, v nich hojnost rozmanité zvěře a náruživý lovec, jakým byl mladší syn Slavatův, mile rád tu prodléval. Ovšem nebylo přáno panu Joachimovi stále v Telči prodlévati, také s otcem jiné statky navštěvoval a nejdéle ve Vídni se zdržoval, kde se učil a vzdělával u jedněch učitelů jako korunní princ Leopold.

Do Telče jezdil jako na zotavenou, aby pookřál v přírodě po plném studiu celoročním. Však zde knihy ani se nedotknul a jenom mimo komnaty čas trávil. Les jej velice lákal i do hlubokých hvozdu zajižděl a mnohdy v neznámé krajině se ocitnul, že hned nevěděl, kde se nachází.

"Jenom aby tě ta náruživost nestála někdy život!" připomínala starostlivě paní máti Františka hraběnka z Mergau. A měla se co o syna obávat, neboť si příliš směle počínal a časem i bez průvodu se do lesů pouštěl.

Paní máti prodlévala s Joachimem ve Vídni, když se zde se vznešeným spolužákem učil, jezdila s ním do Telče, kde už čekal manžel Oldřich se třemi staršími syny: Ferdinandem, Janem a Leopoldem. Tu bývalo veselo na hradě, až starší synové rozjeli se po statcích, a v Telči zůstal nejmladší s matěří.

"Bojím se o tebe," znovu a znovu připomínala hraběnka. "Mírní se trochu a buď opatrný. Už ne jeden lovec přišel při své za-

slepenosti k úrazu nebo dokonce ztratil i život."

Láskyplné oko matčino spočinulo na jinochu pružného těla, statné postavy, ušlechtilé tváře. Joachim lnul k matce, poslouchal ji, ale v tomto ohledu vždycky se nedal přesvědčiti.

"Co bych měl zde na venkově?" odpovídal. "Ve Vídni jsem se dosti naseděl nad knihou a naposlouchal učitelů; teď se chci povyraziti."

"Ráda ti zábavy popřeji, neboť vím, že jsi se v učení přičiňoval, ale jenom se umírní, vždy si vezmi průvodce a poslouchej jejich rad. Znajíce zdejší lesy vědí, kde by ti nebezpečí mohlo uškoditi."

Joachim upokojil paní máteř, usmál se laskavě, ale zůstalo při starém. Hraběnka Františka zřídka měla nejmladšího syna u sebe, mnohdy ani ke společnému stolu se nedostavil a u večer dlouho vyhlížela oknem, než se navrátil. Ani by neusnula, kdyby nebyl na hradě.

"Nešťastné dítě"! žalovala sama sobě. "Co si to jenom vyvolilo za zábavu! A jak je divoké! Ovšem není divu. V lesích tráví celé dny a jejich houštiny se zvěří jsou mu nejmilejší."

Joachim zásoboval kuchyni rozmanitou zvěří i pernatým ptactvem. Bud' sám nebo společník jeho vracel se ověšen bohatou kořistí. Lovci potom si pochutnávali spolu vypravující, co se jim na lovu přihodilo.

Domáci naslouchali napjatě, divili se a pouze paní máti vážně přikyvovala hlavou.

"Dnes jste vyvázli, příště můžete to zaplatiti životem. To je rozum vrhati se v ná-

ruč takového nebezpečí! I hřichu se tím dopouštíš."

Paní Slavatová byla zbožnou paní.

Joachim vypravoval dobrodružství, jež se mu stalo, když se mezi skalami potkal s vlkem. Líčil boj se šelmou a poslěze svoje nad ní vítězství. Máti při tom trnula strachem i otec napomínal k opatrnosti. Přítomen byl ještě syn Leopold a ten pro lovy neměl nadšení. Připravoval se ke stavu kněžskému.

"A zítra se chystáme na orly" vykládal Joachim louskaje prsty. "Bude to perný kus práce, ale jistě se podnik ten potká s výsledkem. Škoda, že není Jan přítomen, ten by se jistě zúčastnil."

"Ten je právě takový divoch jako ty," řekla hraběnka. "To chcete lézt na skály, abyste s nich spadli? To by vám orel přišel draho."

"Znepokojují celý kraj, odvažují se na jiné ptactvo a živočišstvo, musíme je splasiti."

"Pojeďu s tebou," rozhodl se otec Oldřich, v němž se také probudila touha po lovech. Ale Leopold se nenadchnul.

"Srovnám ti zatím a vyřídím účty," nabízel se k tiché práci, která mu byla milejší.

Také by mohl Joachim zůstat doma," doložila máti už mírněji, když se otec synu za společníka stavěl a jistě ho i chrániti bude. Leopolda nikdy nemusila varovati, tomu byla kniha milejší, také dva nejstarší lovy se sice neodřikali, ale v něm se mírnili. Ujímal se vedení statků otcových a zastávali rozličné úřady v Čechách i na Moravě. Otec jim nebránil, byli už plnoletí, nejstarší ženat; pozornost rodičů obrácena především k Joachimovi, který měl pěkné nadání, byl od učitelů chválen a vzbuzoval naději do budoucna. Jenom až se usadí, rozumu nabude a ve všem se podvolí.

Každému ze synů chystal Slavata pěkné zboží, všichni dostanou slušné podíly, na nichž by hospodařili. Ani Leopold nebude vyžděšen, třeba jako kněz bude jinak zaopatřen a brzo povýšen.

Lov na orly se vydařil, dva krásné kusy dostali, jednoho Joachim k zemi srazil. Leopold jim s knihou v ruce vyšel naproti až

za bránu, prohlédl ptáky a jenom péra se mu líbila. Mohou se užiti ku psaní.

Joachim hned vyličoval lov i s nehodou, která se mu stala.

"Noha mně sklouzla na balvanu, už jsem padal, ale psovod mne zachytil. Neříkejte nic paní mateři, aby se zbytečně nestrachovala."

Než ta se o tom dověděla přece, ovšem později, kdy se tolik nepolekala. Ale přece pronášela kárná slova a dohlížela, aby Joachim do lesů nejel bez náležité společnosti.

Jednoho dne i paní Františka odejela z Telče na krátkou dobu a Joachim osamotněl. Léto minulo, venku bývalo sychravo a panic více prodléval v komnatách. Zase knihy ho zajímaly. Do Vídně už neměl jeti, vyučování jeho skončilo. Pobude nějakou dobu v Telči a potom bude následovati starší bratry ve veřejném životě a působení.

Joachim sedě u okna rád se pohružoval do věd, list za listem obraceje sotva na nádvoří se ukázal a s plebánem (farářem) vedl rozhovory. Ale pojednou vyskočil, knihu odložil a vášnivě pohlédl k lesům, které nedaleko se černaly. Kázal osedlati koně.

"Kdo má ti, pane, být průvodcem?" ptal se zbrojnoš.

"Jenom se na krátko projeďu a brzo se vrátím," odpověděl Joachim bera zbraň.

"Snad přece bychom asi dva měli jeti."

Joachim mávnul rukou. "Netřeba mně průvodu, znám zde každou píď země. Jenom konejte na hradě svoje povinnosti."

Zbrojnoš přivedl koně, ale hned neodcházel. Snad se panic jinak rozhodne a průvod si vezme. Ale čekal marně. Slavata už seděl na koni.

"Upozornuji tě, pane, že v lesích bylo nakopáno mnoho jam na vlky. Jsou postlány chvoji, aby zvěř neviděla nástrahy."

"Dobře, dobře; dám pozor," kývnul Joachim hlavou a už vyjížděl branou.

Zbrojnoši hleděli za ním nevědouce, mají-li za ním jeti a opatrovati ho z povzdálčí, když si jich průvodu nepřál.

Mladý Slavata ujížděl na svém oblíbeném koni s větrem o závod. Několik dnů věnoval se tiché práci duševní, teď se v něm opět probudila lovecká vášně. Z rána bylo pošmurno, nyní se vyjasnilo a také slunce

problesklo. Vzduch už byl chladný, ale to mladému jezdci nevadilo.

Původně mínil učiniti krátkou pouze projíždku kolem Telče, jenom tak zavadit o lesy, ale nyní jsa hnán zvláštním pudem, jel přímo do lesních hvozdu.

Hned na kraji zakrákali krahujci a vyplašili laň, která se před lovcem mihla. Krev stoupla Joachimovi do hlavy. Vesele pohleděl ku předu. Zaloví si a u večer se vrátí na hrad s kořistí.

I pustil se hlouběji do lesů. Bylo tu temno, kůň prorážel podrost a jezdec se ohýbal pod nízkými stromy. Lov nastal a Joachimovi se vedlo znamenitě. Měl dobrou zbraň, tou uměl statečně zápoliti, byl silným lovcem, žádný z bratří se mu nevyrovnal. Zakládal si na tom, i vyškolené rytíře předčil.

Dál a dále ujížděl, zvěř ho přímo lákala. Ani k nebi se nedíval, jak slunce spěje k západu. Ještě toho jelena, který před ním prchal, kdyby dostal, tím by dnešní lov dokončoval. Bylo to statné zvíře s krásnými parohy, už chvíli je jezdec pronásledoval a uštívati hleděl. Tu ani jiné zveře a vyplašeného ptactva si nevšímal a jenom za jelenem ujížděl.

Ted' zapomněl na opatrnost, na slova matčina, na kvačící noc, na nebezpečí a jel dále za svým cílem. Toho jelena musí dostat. Už jest unaven, brzo klesne a potom padne do rukou jeho.

Zatáčeli se v pravo i levo, hnali se ku předu a jezdec už ani nevěděl, kde se nachází.

Jenom jako blesk mihla hlavou jeho výstražná drahé mateře, ale zanikla před loveckou vášní, která úplně jinocha opanovala.

Dostali se do houštin, Joachim čekal, kdy zasadí poslední ránu, když se jelen vzepjal a pojednou kůň se bořil a propadával.

Joachim úzkostlivě zvolal poznáv, kde se nachází a co se s ním děje. Padal do vlčí jámy, která byla slabě klestem zastřešena, aby vlci netušili nebezpečí a propadli se, jakmile na chvoj stoupnou.

Jinoch se hleděl zachrániti, chytal se klestu, tápal kolem, ale nebylo to nic platno. Nacházel se uprostřed, kůň už byl na dně a slabá chvoj Joachima neudržela. Za chví-

li oba byli na dně jako v prohlubni žaláře. Kůň frkal, plašil se a kopal, Joachim musil ho tišiti, aby mu neškodil. Prostor byl malý, sotva se tam vešli, vymrštění koně zadkem mohlo by býti osudným jezdci, který nyní malomocně se opíral o stěnu hluboké jámy.

Nevěděl si rady. Kolkolem bylo temno, ani nahoře prostor nepřipouštěl sem trochu světla. Nadešel večer, v lese byla ještě větší tma. — Co počíti?

Joachimovi na mysl přišlo, že by sem mohli přijít vlci. Uctí maso a přiznou se. Jaké by to bylo setkání v této jámě? Ani brániti by se tu náležitě nemohl. A kdyby jednoho skolil, přijdou jiní a roztrhají ho i s koněm.

Ted' uvažoval, že dobře měla starostlivá máti, když ho varovala. Proč se sem pouštěl nebo proč si nevzal průvodce? Ti by ho nyní vysvobodili. Ani neví, jak daleko se nachází od Telče. Pravda, budou ho hledati, ale jak dlouho potrvá, než ho naleznou. Zatím zde zahyne hladem nebo bude od vlků roztrhán.

Co to udělal, proč neposlechl? Ted' je za to potrestán a to hodně krutě. Zaplatí odvážlivost životem v takovém mládí.

Joachim zkoumal, mohl-li by se ven dostat, namáhal se, na koně vylezl, do stěn otvory dlabal pro ruce a nohy, ale posléze viděl, že to je pro tuto dobu marné. Jáma byla důkladná, aby se z ní vlci nedostali. Ustal od práce a složil ruce. Ani necítil hladu, ač dávno nejedl. Za to kůň se přihlašoval a hrabal se v klestu, který s ním spadl do jámy.

Posléze napadlo zajatci, aby volal o pomoc. Kdo ví, není-li někde lidský příbytek nebo nejde-li kolem pocestný. Také zbrojnoši ho uslyší, až vyjedou hledat svého pána. I počal křičeti, jak mu hlas vystačoval: Hola-ho, kdo jste zde, pojd'te mně na pomoc. Holaaa — Na pomoooooc!"

Ale jenom ozvěna byla mu odpovědí.

II.

Prokop Záruba ve vsi Doňově nemohl ani spáti starostmi a přemítal se na loži ve svém baráku. Se strachem vždycky vstával, jak nasytí četnou svoji rodinu, která se

už rozmnožila na šest zdravých dětí. Záruba byl dřevařem, vydělek měl malý, dříví v těch dobách neplatilo, tak ani rubání jeho nebylo valně odměňováno.

Dřevorubec se přičiňoval, marně nic neutratil ale přece sotva uhájil život svůj a všech dětí. Kdyby aspoň s ním mohl kdo z rodiny pracovati, ale musil do lesa choditi sám, neboť žena a nejstarší patnáctiletá dcera musily se věnovati mladším dětem.

Utěšoval se Záruba nadějí, že více vydělá, až se syn postaví vedle něho k pile a s ním bude porážeti a oklešťovati staleté kmeny. Zatím se nuzoval, šetřil a od rána do noci přičiňoval.

Aspoň kdyby se mu podařilo častěji skolit nějakou šelmu, zavezl by ji do Telče panu Slavatovi a od toho by dostal odměnu peněžitou i maso. Jenom kůži nechával na hradě. Mnohdy i ta mu byla ponechána.

Také děti za letní doby v lese sbíraly jahody i houby, maliny a jiné lesní plody. Ted' zabíhaly za otcem, aby odtahovaly domů dlouhé větve, kolik kdo zmohl. I psy do nich na pomoc zapřáhaly.

Dobře věděly, kde otec pracuje a kam mohou za ním choditi. Už měly náklad připravený.

Zárubová vyžíнала trávu pro kozy, aby bylo aspoň mléko v domě, nasušila sena pro celou zimu.

Dřevorubec tiše vstal, aby nikoho neprobudil, pokřižoval se a jal se strojiti. Všichni ostatní posud tvrdě spali. Hlasité oddychování se ozývalo světnicí. Matka se přikrčila k nejmladšímu dítěti.

Posud panovalo šero a sporé paprsky prorážely blánu v oknech. Však také neměly na čem stanouti. V krbu posud doutnalo, aby se nemusil rozdělavati oheň, uprostřed byl široký špalek místo stolu a kolem lávky k sezení. Nějaké šaty a nástroje visely na kolíkách zaražených do stěny. V koutě byla truhla a v čele několik hrubých obrázků.

Děti spaly po zemi na slámě, kde se komu zalíbilo. Komu bylo chladno, přitočil se ke krbu.

Zrak Zárubův s potěšením na všech spočinul, neboť každé dítě mělo zdravou barvu a spokojeně oddychovalo. Jedno překro-

čil, aby se dostal ke dveřím, kde měl sekeru a pilu. Ještě jednou se rozhlédl a potom kynuv hlavou opouštěl domek.

Vedle v chlévě uctily ho kozy a zamečely. Také tři slepice se s ním dostaly ven, aby si hledaly potravu.

Záruba tiše přivřel dvěře, pohlédnuv k nebi, jaká bude pohoda, kráčel k lesům. Bylo z rána chladno, tu a tam se bělala jinovatka. Stromy v sadech dávno ztratily listí, příroda se ukládala k odpočinku. Lesy však se zelenaly stejně a ted' pohybovaly vrcholky, neboť fučel podzimní vítr od severu.

Cestou rozjímal plný starostí — představil si milou svoji rodinu — jak málo chleba nalezne, až se probudí.

Vždyť sám vzal si jen skrovně do práce celého dne tak těžké. A ti kluci by jedli stále; což letní doby zaběhli do lesa, kde nasbírali jahod, malin i hub, ale ted' není ani v lese ničeho. Musí se tudíž spokojiti tím málem co doma je: trochu kozího mléka, malým kouskem černého chleba.

Ba, potřeby rodiny vzrůstají, zima se blíží, je třeba šatu i obuvi, vždyť i ti menší hošci také by rádi v neděli do kostela šli — nemohou se ale ukázati v chudičkém šatu, který doma jest dosti dobrý — lepšího však není. — Záruba by také nesnesl, aby k vůli tomu byli děti jeho vydány posměchu a odstrčení.

Alespoň kdyby kousek pole měl, které by dalo obilí na chléb, bylo by hned snadněji, neboť dobrá žena jeho by políčko s dětmi lehce obstarala — a jak by bylo útulněji v chalupě, neboť nebylo by hladu — jenž byl dosud častým hostem, zejména když širé okolí hlubokým sněhem zapadlo — tu záso by se rychle tenčily i mouky ubývalo, ba někdy musel Zárubu u souseda prositi, aby pomohl — styděl se, že musí i při práci o chléb pro rodinu prositi. Ale pomoci jiné nebylo.

Kousek toho pole mu nikdo pronajmouti nemohl, vždyť každý ze sousedů měl sám jen tolik, co by ho vyživilo.

Myšlenky tyto a mnohé jiné starosti tížily srdce tohoto mohutného, silného muže, když s pilou a sekerou na rameni do lesa vkročil. Byl otužilým, nelekł se žádného

stromu, třeba jej ani se společníkem neobjal. Mnoho těch velikánů nakácel a porubal. Ted' vyhlížel, nejde-li už soudruh jeho, který nějak se zdržel. Aspoň zatím dětem něco suchého připraví.

Vstoupiv do lesa z hluboka vydechnul, příjemně tu bylo, vítr nehučel, i tepleji se tu zdálo. Mířil k pasece, kde pracoval od neděle, každý den pospíchaje domů.

Pojednou se zastavil a zdálo se mu, že slyší nějaké hlasy. Naslouchal.

"Nejspíše zvěř vydávala zvuky," pravil sám k sobě a bera se dále.

Ptactvo odletovalo, vyplašil srnce a jinou lesní havěť. Valně si toho nevšímal, byl tomu zvyklý.

Než tu opět zastavil kroky. Ted' slyšel zcela určitý hlas. To nebyl pták ani zvíře, ale člověk. Co se tu děje? Snad někdo přepaden. Ale zde se dávno nic podobného nestalo. Cesta tudy nevede, kupci se zbožím lesem nejdou a také ani zákeřníků zde není. Marně by čekali. — Ale hlas lidský to byl.

Záruba změnil směr a šel po tom volání. Chvilí se neopětovalo, ale dřevorubec šel přece.

"Pomoooc! Lidé dobří —"

Tu se dal Záruba do běhu. V jedné ruce měl pilu, v druhé sekeru. Byl ochoten dáti se v boj se zákeřníkem nebo kýmkoliv. Voláno o pomoc a Záruba ji nesl. Ani nepomyslel na vlastní nebezpečí, ale hnál úprkem, aby přišel v čas.

Už se mu zdálo, že je na místě, ale nikoho neviděl. Všude bylo prázdno pod rozložitými kmeny.

"Kde kdo?" zavolal.

"Zde. Pomoooc —"

"Ve vlčí jámě," zvolal Záruba udiveně. "Proto nikoho neviděti."

O jámě věděl dobře a mnohdy se jí vyhnu. Ted' k ní opatrně přistoupil a volal: "Kdo tam?"

"Oldřicha Slavaty nejmladší syn i s koněm."

Dřevorubec zalomil rukama.

"Urozeného pána syn! Pan Joachim!"

"Pomoz mně, kdo jsi, štědře se ti odměním."

"Pomohu ti i bez odměny, mladý pane, jenom co se k tomu poněkud připravím."

Záruba hned odvažoval provaz, který měl kolem těla otočený, zkoušel jeho sílu, také sehnal kleč a přivázal. Potom odhazoval chvoj od jámy, aby k ní byl snadnější přístup. Zatím rozmloval se zajatcem a lietoval ho, že už od večera v jámě vězí, ob čas volá a co smrtelných úzkostí vytrpěl.

"Mohu se domyslit," přikyvoval Záruba. "Jsem stále v lesích, ale noc bych tu nechtěl strávit při nebezpečí, jež zde hrozí."

Posléze byl přístup uvolněn a provaz puštěn. Oba muži se dorozuměli a Záruba táhl všemi silami. Potom chytil Joachima za ruce a přidržuje se nohama o půdu pomáhal mladému muži nahoru.

"Bohu díky!" pronesli oba, když Slavata stanul na okraji. "To byla noc!"

V tom zařehotal kůň. Také by se rád dostal z toho vězení.

"Toho sami ven nevytáhneme," řekl Záruba, "to musím dojít do Vonova pro lidi, aby pomohli."

"Učiň tak, nerad bych opustil věrného koně," řekl paníc dívaje se do jámy.

"Hned tu budu. Kdybys nečekal, koně vedeme na hrad," nabízel se dřevorubec.

"Zůstanu zde, musím si odpočinouti."

"Nevečeřel jsi? Máš hlad, urozený pane?"

"Ani jsem tam na jídlo nevzpomněl."

"Věřím, ale ted' se hlad dostaví. Nemám při sobě nic jiného než tento černý chléb. Vzal jsem si jej na oběd. Kdyby ti přišel vděk —"

"Rád přijmu a pojednou všechno zaplatím."

Záruba už mávnul rukou a pospíchal z lesa do vesnice pro lidi. Slavata narovnával si údy, jedl chléb a chutnalo mu znamenitě. Také patřil na koně a chlácholil ho nadějí, že bude také vytažen na povrch.

Joachim byl jako vyměněn a hned se mu mnohem více svět a život v něm líbil. Toužebně čekal lidí, kteří se dostavili, jak brzo mohli. Vytažení statného koně dalo mnoho práce, ale podařilo se to bez ublížení zvířeti.

"Otec můj se vám odmění," řekl Joachim. "Slavata nikomu nic nezůstal dlužen. Dostavíte se na hrad, jakmile sem zavítá."

Záruba zase mávnul rukou.

"Urozený Slavata je našim pánem, my jeho poddanými; rádi jsme pomohli."

Ani nevzpomněl, že toho dne zůstal bez oběda v lesích při těžké práci na pasece.

Přihodilo se v říjnu roku 1662.

III.

Zase sjela se Slavatova rodina do Telče. Paní hraběnka už tu byla dříve, potom se dostavovali synové a posléze přijel Oldřich Slavata.

Nikdo nemohl pochopiti, jak se Joachim změnil. Pravda, nikdy nebyl špatného srdce, neprováděl darebností, za něž se musili rodiče stydět, ale byl příliš bujný a veselý, prodléval více v lesích než na hradě, lov byl jeho nejmilejším zaměstnáním. Ted' se všechno změnilo.

Joachim první co den chodil do kaple na mši sv., dlouho se zde modlil; nejraději ve své komnatě prodléval, četl vážné spisy, na nádvoří sedal vedle nejstaršího zbrojnoše a vyhledával společnost bratra Leopolda, který byl ze synů Slavatových nejvážnější a svěcení na kněžství došel.

Rodiče nemohli Joachimova ani pochopiti.

Čeď se chystala na lov pro kuchyni a nejmladší Slavata nestavěl se v čelo, ba ani se nezúčastnil.

"Jsi snad nemocen?" tázala se starostlivá máti.

"Pranic mne nebolí," odpovídal syn.

Nikdo na hradě nezmínil se o nehodě, která se v lese přihodila. Joachim zakázal vypravovat o tom, neboť chtěl sám všechno sdělit. Jenom čekal na příhodnou dobu.

"Proč jsi nejel na lov?" vyzvídal otec, když byli všichni shromážděni v podvečer ve společné komnatě. V krbu praskal oheň, se stropu svítila lampa.

"Musím vám něco říci," ujal se slova Joachim. "Vím, že se mně dostane pokáráni, ale rád je snesu. Zasluzuji toho —"

"Co je to?" rychle tázala se máti.

"Neposlechl jsem vašich rad a rozkazů, příliš vášnivě oddával jsem se lovu a nebral si ani průvodců s sebou. Posledně se mně to nevyplatilo."

"Já to tušila!" zvolala máti. "Nešťastné dítě!"

"Neštěstí ono už minulo," odpověděl Joachim a vypravoval, jak se vydal za ne-

přítomnosti domácích na hon, že původně se chtěl pouze projet, ale neodolal, aby se nepustil do lesů.

Ted' vyličoval, co a jak se stalo, jak jeleň pronásledoval nedbaje překážek, jak se daleko pustil a posléze do vlčí jámy spadl.

"Pro Boha!" zvolala máti a sepjala ruce.

"To bylo dobrodružství!" přizvukoval nejstarší bratr Ferdinand.

"A neublížil jsi si pádem tím?" ptal se otec.

"Ani já, ani kůň můj. Oba jsme padali zvolna, chvoj nás zdržovala v tom pádu. Ale přece co jsem měl strachu za celou noc!"

"Do rána jsi byl v té jámě?" zaúpěla paní. "Tu se ti věru nedivím."

"V noci vyli vlci nedaleko, nejspíše nás cítili a rádi by se na nás dostali. Také přešel kolem medvěd a hrozně bručel. Kdyby ten neb onen za námi padl do jámy, bylo by veta po nás. Ani brániti bych se nemohl, tak jsme byli tam směstnání, a kůň sebou strašně házel. Potom jsem se chvěl strachem."

"Není divu," přisvědčoval bratr Jan Jiří. "Každý na tvém místě by se bál."

"Volání moje zdálo se být marné. Místo pomoci přivolával jsem hladové šelmy. Proto jsem v noci raději umlknul a teprve ráno zase křičel. V těch úzkostech jsem Boha prosil a vroucně se modlil. Snad nikdy tak nebylo moje srdce obráceno k nebesům."

"To dobře jsi učinil," děl s pochvalou Leopold.

"Také slib Bohu jsem učinil," vypovídal Joachim, "že zachráním-li se, další život svůj zasvětim povolání řeholnímu."

Všichni byli mocně dojati a Slavata řekl nevrle:

"To jsi neměl dělati. K řeholnímu povolání nemáš ani chuti ani povahy. Někaký dar jsi měl slíbiti Bohu."

"Budu řeholníkem," řekl Joachim klidně. Ani nepochyboval, jak tím rozhodnutím skřížil plány otcovy. V něj doufal Slavata, že povznese rod, rozmnoží potomstvo a založí na četných statcích novou ratolest pánů Slavatů rytířů z Chlumu.

"Nerozvážně jsi jednal," stál na svém otec.

"Papež rozváže ho ze slibu toho a jinou náhradu určí," mínil Leopold.

Máti jenom hleděla na nejmladšího syna, o kterého by byla přišla za své nepřítomnosti.

Joachim vypravoval dále, jak na volání jeho ráno se dostavil dřevorubec z Doňova, jak ho vytáhl a posléze byl i kůň vysvobozen.

"Bůh, kterého jsi prosil, muže toho v ona místa vedl," řekl Jan, který jámu dobře znal a hned shledal, že zachránce vlastně jde na paseku zbloudil a si zašel. I ostatní uznávali, že tu vyšší moc vládla a působila k zachování nebohého Joachima.

"Proto jsem si učinil ono předsevzetí o bléci na sebe řeholní roucho."

"Však uvidíme," odbýval ho Slavata.

"Otče, prosil bych, abys odměnil toho muže, který mne vysvobodil."

"Ještě jsi mu nic nedal?"

"Čekal jsem na tebe. Vždyť sám ničím nevládnou. Je to chudák, který dřevorubstvím živí rodinu svoji. Slíbil jsem mu odměnu, jakmile se vrátíš na hrad."

"Stane se jak si přeješ. Zavoláme ho na hrad nebo se podíváme v ta místa, shlédneme jámu a na Doňově se zastavíme."

Tento druhý náhled se líbil všeobecně.

Hned následujícího dne byli osedláni koně a celá rodina Slavatova jela do lesa. Čeleď ji doprovázela. Také psův s chrty se hlásil domnívaje se, že bude se odbývat hon, ale byl ponechán na hradě. Zbrojnoši poznali, že Joachim všechno pověděl, a omlouvali se, že chtěli panice doprovodit, že celou noc, když se nevracel, ho hledali v podhradí i po lesích houkali, smolnice zapalovali, ale nebyli dostateční, aby na všech stranách pátrali.

Příštího dne četná družina brala se k lesu. Joachim byl v čele, ale ani po zbrani nesáhl, třeba vyletovalo ptactvo a vysoká zvěř přebíhala přes cestu. Nikdo ani rukou nepohnul, aby lovil, jiný účel měla tato projížďka. Účastníci byli málomluvní, zřídka proneseno slovo a jenom vzadu se čeleď bavila. Ta mnoho necítila se svými pány a celkem jí bylo lhostejno, co se Slavatů tak hluboce dotýkalo a na další vývoj rodu mělo tak mocné účinky.

Posléze se zastavil Joachim a ukázav na hlubokou jámu řekl: "Zde mohl býti můj hrob. Jsme na místě."

Všichni se zastavili a zamyslili. Slavatová vážně zakývala hlavou a po chvíli právila: "To památné místo musí se poznamenat pro věky budoucí. Mám něco na mysli."

"Jáma bude zaházena a jinou poněkud dále nahrazena," určoval Slavata jasným hlasem, jakoby už rozkazy dával úředníkům, co se tu státi má.

"A potom dáme tu postaviti kapli, abychom časem v ní poděkovali za šťastné zachránění našeho syna," doplňovala paní.

"Ze srdce mně mluvíš, drahá máti," řekl Joachim s věčným pohledem.

"Tak bude nejlépe památka uctěna," doplňoval Leopold a hned přemýšlel, ke cti koho ze světců by se měla kaple ona posvětit.

A nyní na Doňov k našemu ochránci!" velel Slavata.

Poslechli a ujížděli k dědině.

Spíše smrti některého ze šesti miláčků by se Prokop Záruba nadál, než že ho milostivý pán s celou rodinou navštíví. Právě obědval s dětmi u špalku a všichni si brali z misky dřevěnými lžicemi. Uzřev vzácnou návštěvu, vyběhl ven, kdež jej Slavata uvítal:

"Bud'te zdraví, dobří lidé!"

"Milostivý pán v naší chatrči? Jaká to pro nás pocta a milost?"

"Ty's prý zachránil mého syna a vytáhl z vlčí jámy? Posud se ti neodměnil."

Dřevorubec mávl odmítavě rukou.

"Ani za řeč to nestojí. Konal jsem svojí křesťanskou povinnost."

"Čeho si přeješ, čím bychom ti mohli pomoci?"

"Jsem spokojen tím, co mám. Jenom aby tak vždycky bylo a hodně chleba Bůh nám nadělil."

Oldřich Slavata se vyptával na poměry Zárubovy a hned věděl, kde by byla pomoc žádoucí.

"Máš četnou rodinu, o kterou se pečlivě staráš. Chci ti pomoci. Dostaneš notný kus pole u lesa, v němž jsi mého syna zachránil. Také si tam můžeš postavit chalupu. Na tu dříví si nakácíš. A na to ostatní zde máš peníze."

Rytíř podal Zárubovi hodně naplněný váček peněz.

"To je příliš mnoho milostí!" koktal Záruha.

"Jenom št'astně toho užij a zůstaň naším hodným poddaným!"

Slavata už sedal na koně. Ostatní následovali. Hraběnka zatím rozmlouvala se Zárubovou a Leopold rozdál dětem křížky.

Dřevorubcova rodina hodnou chvíli hleděla za Slavatou a jeho syny. Všichni spínali ruce a hned děkovali Bohu za ty milosti.

IV.

Slavatové se domnívali, že záležitost je vyřízena, když byl ochránce odměněn a v lese postavena kaple na památku smrtelné úzkosti Páně na hoře Olivetské a k úctě sv. Karla Boromejského. V kapli také ustanoven pořad mší sv. do roka.

Ale Joachim Slavata už nepřišel do své míry. Jeho obrat byl trvalý. Nic ho nenadlalo k bývalému způsobu života. Ještě účinkovala více na něj smrt otce Oldřicha, který krátce po jeho zachránění vypustil duši.

Leopold byl zvolen za kanovníka v Pasově a rozsáhlé statky v Čechách a na Moravě spravovali synové Ferdinand a Jan.

Vdova Františka z Mergau žila střídavě na venkově u některého syna nebo ve Vídni, kde také nějaký čas žil Joachim, až vstoupil do řádu karmelitánského. Splnil, k čemu se zavázal ve vlčí jámě, vzal na sebe roucho a změnil hlučný život za tichou cestu, v níž se cítil úplně spokojen.

Byl však vyrušen sdělením, že máti jeho zemřela a pospíchal jí na pohřeb. Bratři se sešli u hrobu zesnulé hraběnky. Mělo nastati dělení rozsáhlých statků, jimiž Slavatové vládli. Byl to Jindřichův Hradec, Žirovnice, Počátky, Stráž, Kardašova Řečice, Červená Lhota, Kumžak, Nové Bystřice a Telč.

Kanovník Leopold z Pasova se hned vzdával dědictví jsa zaopatřen úplně do smrti.

"A co ty, Joachim?" obrátili se bratři k nejmladšímu. "Které zboží si vyvolíš, abychom ti je odevzdali jako dědictví po rodičích?"

Joachim zavrtěl hlavou a ukázal na svůj šat.

"Víte, co jsem přijal na sebe a oč pře-

devším musím pečovati. Mně nepřísluší statky pozemské."

"Nevím, nevím, nebudeš-li jednou všeho pánem," řekl Ferdinand, "a nepožádáš-li sv. otce o rozvolnění slibu, který jsi učinil."

Joachim se usmál.

"Milý bratře, to se nestane nikdy. A proč bych to také dělal? Jsem úplně spokojen."

Mnich nerozuměl narážce bratrově, ale vzpomněl na ni později.

Bratři se rozjeli za svým povoláním, Joachim konal dalekou cestu až do Říma, kde se odbývala volba vrchního představeného čili generála řádu bosých karmelitánů. Nenadál se, že bude sám zvolen a v Římě se usídlí. Jméno klášterní přijal Felix.

Každou zprávu z Čech přijímal rád, ale mnohá ho zarmoutily. Ty se týkaly rodiny jeho, pánů Slavatů. Nejdříve oznamováno, že zemřel Ferdinand zanechav čtyři dcery, potom zachvátila smrt Jana, který rovněž neměl mužských potomků, ale tři dívky oplakávaly smrt svého otce. Posléze i Leopold zemřel o to v lednu 1691, v době kruté zimy, že se nejmladší bratr nemohl ani pohřbu zúčastniti.

Tak kosila smrt v rodě Slavatů nedbajíc, že členové jeho jsou tak bohatí a mocní a že po nich nezůstává mužský potomek, který by zachránil rod před vyhnutím po meči.

Joachim Slavata právě se vrátil z chrámu do své cely, když se ohlásil příbuzný jeho Heřman hrabě Černín z Chudenic, který pojal za manželku Marii, dceru Jana Jiřího Slavy.

"Bud' vítán!" zvolal Joachim. "Jaké št'astné náhodě mám děkovati, že tě opět vidím?"

"Přicházím k tobě jménem rodu Slavatů. Snad si o tom později pohovoříme."

"Já však bych nejraději všechno vyslechl hned. Snad to není něco smutného?"

Mladý rytíř zavrtěl hlavou.

"Nelekej se, už dosti žalostných zpráv bylo sem za tebou vysláno. Já pak se do stavuji se žádostí, aby nevyhynul Slavatův erb, tři zlaté pruhy v modrém poli."

"A jak bych já k tomu přispěti měl?"

"Poslední jsi Slavata, na tobě záleží, abys udržel rod tak slavný. Požádej sv. Otce,

aby rozvolnil slib, který jsi učinil, abys mohl vystoupiti z kláštera, oženiti se a spravovati statky."

Generál bosých karmelitánů se usmál.

"Nedávno mně nabízeli důstojenství biskupské, a odmítnul jsem. Zůstanu tam, kde se cítím úplně spokojeným a šťastným."

"Ale pomysli, že tebou vyhyne celý rod Slavatů po meči."

"Tím ještě nepadne svět," opáčil Joachim; "zůstane tu rod po přeslici, jsou zde dcery bratří mých a ty sám budeš vládařem našeho rodu."

Černín se na chvíli zamyslel.

"To je pevné tvoje rozhodnutí?"

"Jako víra moje. Bud'tež vy nástupci Slavatů a vykonávejte úřady, jaké nám příslušely, na příklad hodnost nejvyššího číšníka království Českého. A jmění stejně pokvete ve vašich rukou. Mne nechtěj vy-

trhovati z kláštera tohoto."

"Staniž se, jak jsi usoudil. Ale podíváš se k nám do Čech?" ptal se Heřman Černín.

"To víš, že nezapomínám na rodiště svého."

"A k tomu vladařství dej mně požehnání."

Černín poklekl, Slavata požehnal jej: "Bůh žehnej vám a veď kroky vaše, jako požehnáním sprovázel nás, načež vyzdvihnul jej, objali se a od té doby Černínové převzali vladařství a úřady po Slavatech.

Joachim zůstal mnichem, ale také se ještě podíval do Telče, Jindřichova Hradce, Prahy a Vidně. V Telči neopomenul vždycky navštívit lesní kapli smrtelných úzkostí Páně, a tu vzpomínal na onu noc, kterou ve vlčí jámě strávil. — Zemřel v Římě v semináři sv. Pankráče 21. července 1712 jako poslední potomek po meči slavného rodu Slavatů.

Nad jezerem Michigan mraky. Družice Tiros jejich seskupení zjistí uje každou hodinu a podává povětrnostní zprávy americkým povětrnostním stanicím.

V. L. SRBOVÁ:

Srdcová dáma

"Aj, Luboš!" zvolal mladý muž, dotknuv se ramene vysoce urostlého pána, který na výstavě stromořadím před Křižíkovými vodomety se procházel a každou dámu upřeně si prohlížel. "Také jsi se přijel podívat na naši krásnou výstavu?"

"Který Čech zůstane letos doma," opáčil Luboš. Heslo všech nás jest: "Do výstavy!"

"Jsi zde poprvé?"

"Bůh uchovej! Už po třetí."

V tom kráčela mimo ně dáma. Luboš opět nápadně si ji prohlédl a zachumvil se.

"Hledáš, či čekáš sem nějakou dámu?" tázal se ho bratranec "že se tak podivínsky chováš?! Pozoruju tě už chvíli . . . Za každou dámu se ohlížíš, za některou i ztřeštěně letíš . . . Snad dostaveníčko . . ."

"I to, to, byla mi pouze nějak povědoma!" opáčil Luboš rozpačitě. "Mýlíš se . . . Je zde také teta, Karle?" rychle zaměnil řeč.

"Večeří se švakrem a se sestrou. Pojd'me za nimi!" vybízel ho.

"Už jsem právě před chvílí pojedl . . . Ten život ve stromořadí se mně nesmírně líbí . . . Nehnu se odtud . . ."

"Pojd'me tedy do Třeboňské . . . Anebo pojd' se podívat na Holand'anku . . ."

vybízel Karel.

"Děkuju . . . Nepiju nikdy kakao."

"Tak si pojd' poslechnout zpěv rumunské zpěvačky."

"To mne nevábí."

"Poslechni Luboš, tvé chování jest podezřelé . . . Přiznej se jen, že zde máš dostaveníčko. Kytíčka růží ve tvé ruce, nejisté chování, roztržitost . . ."

"Vždyť je dnes výstava růží . . . " omlouval se.

"Hm . . ." usmál se šibalsky Karel.

"Nu a kdyby!" poddával se.

"Pak se musím vzdáliti, abych nerušil!"

"Ne, zůstaň jen . . . Ty znáš zajisté všechny dámy pražské . . ."

"Abych neznal! Seznámím tě, chceš-li třeba s desíti. — Zde pohled', právě přichází proti nám "srdcová dáma!"

"Kde?!" zvolal Luboš a chopil Karla prudko za ruku.

"Tyť jsi všecek zahorel! A chvěješ se až- Což ji snad znáš?! . . ."

"Neznám. Kdo je to?"

"Srdcová dáma . . ."

"Přezdívka mi nestačí!"

"Nevypátral jsem dosud jejího pravého jména; v našem seznamu není! . . ."

"Aha v seznamu bohatých, čili zlatých rybek."

"Ano. To víš, my je všechny dobře známe a víme na krejcar, jaké mají věno. Tato slečna není z našeho kruhu. Co trvá výstava, bývá tu však denně — má asi volný lístek — a je pouze mojí výstavní známou. Přezdívkou děkuje vyšívané ozdobě svého úboru. Pohled' na ni lépe, už se vrací. Na šatech, na šátku, ba i na vázance, na klobouku, všady má vyšitý srdíčkový vzor národní . . . To je podezřelé, což?! Samé srdce . . . nu, a tu jsme ji nazvali "srdcovou dámou", jelikož jejího jména neznáme."

"Také věru na tom nezáleží," mrzutě prohodil Luboš. "Není tak půvabnou, aby za to stála . . . Chceš-li tedy, půjdeme na Třeboňské . . ."

“Sečkáme již zde. Za chvílku začnou vodomety hrát. Zde u stromu se postavíme a posečkáme . . .”

“Já bych byl nejraději pryč odtud.”

“Nepřišla . . . rozumím . . . Ale což o jedno kvítí . . . Ruku líbám, slečno!”

Proti nim přicházel pán s mladou dámou.

“Kdo je to?” otázal se kvapně Luboš.

“Slečna Hela Malých s bratrem.”

“Je z vašeho seznamu?”

“Není, ale je to milá, vzdělaná, hospodárná slečna. Má sice nějaké věno, ale . . .”

“Rozumím. Není do míry . . . Má pěkný vzrůst. Krásná dáma. A chodí jenom s bratrem . . .”

“Nemají rodičů a mají se rádi. Chodí spolu jako dva blíženci. On má lásku, ale dokud se sestra nevdá, nechce se oženit. Nu a ona nemá štěstí. Mají ji za pyšnou . . .”

“A není?”

“Není, ač hrdě nosí hlavinku vzhůru. Je to skutečně příjemná dáma! Naše moderní dívky jsou nyní docela jiné. Mění barvy a září jako světelná fontána, ale je to voda, samá voda . . . Žádné srdce, žádný cit, žádná hloubka a žádný charakter.”

“Proč vyhledáváte takové dívky?”

“Peníze, peníze, můj zlatý, to nyní rozhoduje!”

“Před svatbou. Po svatbě by každý muž měl rád zase charakter . . .”

“Slečna Hela . . . Přichází zase . . . Ohlíží se sem a tam, jakoby také někoho vyhlížela . . .”

“Představ mne,” žádal ho Luboš ohnivě.

“Nejsem s ní blíže znám, nevím, smím-li se odvážit . . . Vyhráno! Sesmekl se jí krajkový černý šál s ruky . . . Pospěšme za ní . . . a . . . další uvidíme.”

* * *

Za dva dny na to četli čtenářové insertů, a těch jest značné množství, následující dva inserty:

“Neznámému” Již jsem zvolila srdcem. Přeju i Vám podobného štěstí!

S r d c o v á d á m a.

A hned pod tím:

“Srdcové dámě.” Nalezl jsem tu pravou srdcovou dāmu! Jsem št'asten.

N e z n á m ý.

Na začátku září procházeli se stromoradiem proti světelné fontáně Luboš se slečnou Helou. Slavili dnes na výstavě, kde se poznali, své zasnoubení.

“Aj, zde jste!” zvolal Karel, přijda jim vstříc. — “Mnoho štěstí, slyšel jsem už . . . Vida, Luboš zde tenkrát obcházel, jakoby tu hledal nevěstu. A našel ji! . . . Každý nemá toho štěstí, aby si z výstavy také nevěstu přivedl!”

“Já jsem byl tak št'asten, že jsem ji nalezl!” zvolal vítězně Luboš.

“Hledal, hledal, až našel,” smál se bratranec.

“Hledal?!” ozvala se nevěsta Lubošova s udivením. “Což jsi zde hledal nevěstu?”

“Nuže, přiznávám se ti, drahoušku, hledal! Karel již také o tom ví. Rád bych si byl založil domácnost, ale nevěděl jsem, kudy do toho . . . Tu čtu v novinách insert, v němž poručník hledá ženicha pro svou osiřelou svěřenku. Všechno se shodovalo, i dopsal jsem mu dle udání, zataje arcí, tak jako on divčím, i prozatím svoje pravé jméno; ale svědomitě jsem jim vylíčil všechno ostatní dle pravdy. Poděpsal jsem se “Neznámý” a slíbil, že své pravé jméno ohlásím, až poznám dívku. Na to opět insertem byl jsem pozván sem.”

“Tady uviděl slečnu Helu, zamiloval se,” vložil se do toho vesele bratranec “a pustil srdcovou dāmu po vodě.”

“Srdcovou dāmu hledal?! Jak to?”

“To vysvětlí ti tento insert,” pravil Luboš a vyňav z písanky složený proužek novin, četl: “Neznámému.” Na výstavě u světelné fontány v neděli dne 21. černa mezi 8. a 9. hod. Po mém znaku poznáte mne!

S r d c o v á d á m a.

“Není-li na blízku myšlenka, že znakem srdcové dámy je srdce?!” pravil Luboš, když to přečetl.

“Výborně!” usmála se Hela.

“Nu a když mi ukázal Karel slečnu se srdcovým vyšíváním, soudil jsem, že je

to ona a . . . zanechal jsem všeho. Ne-
libila se mně . . . Ale za to zalíbila se
mně v ten den moje drahá nevěsta . . . ”
dodal, uctivě ruku její ke rtům přitiskl
a políbil.

“Ha, ha, ha,” zasmála se Hela. “Což
kdyby ta pravá znak svůj byla nevzala?!”

“Pak by byla nedostála slovu . . .”

“Snad že se ostýchala, snad že dívčí zdr-
želivost a hrdost jí vehnaly ve tváři krev,
že jí stydno bylo při myšlence, vdáti se
touto cestou?!”

“Víte-li co?!” pravil Karel, “projednejte
si tyto možnosti zatím mezi sebou. Já vi-
dím tamhle slečnu Bety . . . Přijdu
hned . . .”

S tím odkvapil.

Ti dva skutečně si sami mezi sebou ce-
lou věc brzy a úplně projednali. Když se
Karel vrátil, volal mu Luboš vstříc:

“Karle, hle, já jsem přece našel u svě-
telné fontány svou srdcovou dámu. Zde
jest její znak, který přede mnou tenkrát
skryla.”

Karel pohlédl, kam mířil Lubošův zrak
a spatřil na šíji jeho nevěsty zlaté srdce,
posázené diamanty.

“Tot’ ona,” mínil Karel.

“Ano, tot’ ona! Zlaté má srdce, nad
démanty zářivého ducha a —”

“ . . . má mne ráda,” vložila se mu do
řeči Hela. “To je to pravé.”

“Právě proto se mně tak líbí,” zvolal
nadšený ženich. “Žena, která muži při-
nese věnem ryze dobré srdce, je tou je-
dinou a pravou “Srdcovou dámou” svému
manželi.”

Fontána zazářila; ale ti dva hleděli si
pouze do očí, kde hrály vodomety nejzářiv-
ější.

ZAJIMAVÉ ZPRÁVY

Svatého Václava hrob a ostatky. Před lety byla objevena původní chrámová budova, totiž rotunda chrámu svatého Víta. Vybočení kaple sv. Václava z celkového rozložení nynějšího chrámu a nesouměrně umístění oltáře byly příčinou k různým domněnkám o vzniku té kaple. Zavládlo mínění, že kaple je současnou s ostatní stavbou, vybočení její pak že stalo se pro velkou úctu ke hrobu světce. K tomu vedly nálezy učiněné na jaře roku 1911. Při přípravných pracích ku zřízení nového oltáře zjištěno po odstranění oltářního nástavce z r. 1881, že mramorovým obložením, jež byl pořídil r. 1671 arcibiskup Matouš Ferd. Sobek, byl zakryt gotický oltářní stůl, jenž původně byl vyzdoben. Pod dlažbou nalezeny jiné dvě dlažby, vrchní z bílého mramoru a zeleného hadovce asi ze třináctého století, a spodní z cihlových dlaždiček románských, vypoukle zdobených a pozůstatky staršího zdíva. — Těmito nálezy je zjištěn postup jednotlivých staveb kostela svatého Víta. Svatý Václav vystavěl rotundu svatého Víta, jejíž část zasahovala do nynějšího prostoru kaple sv. Václava. Pro hrob sv. Václava vystavěna byla na jižní straně rotundy polokruhová s hlavním oltářem přístavba, kteráž byla za biskupa Šebíře (byl biskupem v letech 1031 až 1067) poněkud rozšířena. Za Spytihněva II. a Vratislava II. nahrazena rotunda románskou basilikou (plochý strop a bohaté sloupovádky) o dvou chotech a dvou krytách. Chor západní byl objeven r. 1877. — Tělo sv. Václava pochováno bylo zprvu v rakvi pod kostelem. Teprve Karel IV. r. 1348 přikročil k novému zřízení hrobu a oltáře, a to ještě ve staré románské kapli. V tomto novém hrobě uložena hlína ze dřívějšího hrobu a část ostatků, kdežto druhá část ostatků uložena na oltáři. V letech 1364—1366 vystavěna nynější kaple sv. Václava, který byl posvěcen r. 1367. — Některé nálezy jsou velmi zajímavé. Je to olovená deska, uložená

v zemi z hrobu, a stříbrná destička při ostatcích sv. Václava s latinským nápisem, oznamujícím, že hlínu i kosti sebral r. 1348 arcibiskup Arnošt z rozkazu královského. Také zde byly nalezeny úlomky z pečeti arcibiskupů Arnošta z Pardubic a Jana Očka z Vlašimi, pak malá pečeť Karla IV., renesanční skříňka a kusy tkanin. — Celý postup nálezů s krátkou historií změn v kapli a na hrobě sv. Václava i s příslušnými protokoly znalců, pozvaných ku zjištění ostatků sv. Václava, vydal dr. Ant. Podlaha, kanovník při chrámě Svatovítském, v časopise "Hlasy katolického spolku tiskového" (roč. 42, č. 2.)

* * *

Vzpouza pro peří pro vrchnost. Smutnou po sobě památku zanechal Adam František hrabě z Vrtby, jenž zemřel r. 1807 jako poslední člen Votické větve hrabat z Vrtby, odkávav všechny statky a důchody hraběti Frant. Vratislavovi z Mitrovic. Ten krátce po svém nastoupení počal se s poddanými škorpiti stran roboty, pak stran bezplatného odvádění peří pro vrchnost. První věc byla brzo krajským úřadem vyrovnána, druhá však protáhla se od r. 1811 až do r. 1837, ano až do r. 1851. Poddaní tvrdili, že peří odváděli pouze z lásky k jisté hraběnce dobrovolně, nikoli z povinnosti. Dne 12. února 1821 však zadal Vratislav při zemském soudu v Praze žalobu proti všem daně platícím poddaným panství Votického, kteří měli mu odváděti 4 loty prachu a 16 lotů peří dravého, k čemuž pak rozsudkem od 24. prosince 1825 byli odsouzeni, i zadrženi peří od r. 1811 aby do čtrnácti dnův odvedli. Tento rozsudek byl rychtářům od vrchního v německé řeči přečten a několika lamenými slovy přetlumočen. — Poddaní se bránili, nechťce přijmouti ani doručení tohoto rozhodnutí. Teprve pomocí vojska doručení vykonáno. Mnoho sousedů zavřeno do žaláře. Jiní shlukli se k jich osvobo-

zení, křičíce, že se bítí a zatknouti nedají a že se dají raději od vojska postřílet. V noci 8. října 1836 zvedli se poddaní ve všech obcích, přišli k 8. hodině do Votic se ženami i čeledí, jsouce ozbrojeni kyji i kamením, počali dvéře u žalářů dobývatí kozlem a na vojsko dotíratí; zvoněno na poplach. Vojsko hnalo bodáky lid ze dvora a ze hřbitova; křik žen a dětí, nárek raněných, temný hluk po ulicích se vlnící spousty rozdrážděného lidu — děsný to obraz. Přes to všecko však vojsko, ač kamením, kyji i hanou velmi bylo týráno, zachovalo tolik kázně, že zdrželo se vražedné střelby. Dne 10. listopadu 1836 o polednách přibýly do Votic ještě tři prapory vojska, pak něco jízdeckta a sám krajský Havle. Vojsko obsadilo Votice i okolní vesnice, i prohlášeno stanné právo. V neděli 12. listopadu přikázáno kněžím v okolí, aby kázali o 4. božím přikázání, zvláště o poslušnosti poddaných k jich vrchnosti, Bohem jím ustanovené; dne 17. listopadu krajský zase odjel. — Hned 19. listopadu 1836 dostavila se komise od hrdelního soudu Pražského. Následek toho byl, že z každé vesnice bylo několik lidí odvedeno do Prahy. Ti byli pak větším dílem na měsíce i na léta odsouzeni do žaláře; jiní měli veliké ztráty na jmění i na zdraví. Peří však všichni odváděti a konečně r. 1851 vyvazovati musili. — Je tomu tedy nyní skoro 110 let, kdy na Voticku pro nařízení o dodávání peří vrchnosti nastaly rozepře, soudy, bouře a trestání. A je tomu málo přes půl století, co se bývalí poddaní panství Votického této prazvláštní "železné krávy" vykoupěním zbavili.

* * *

Hora Tábor, u města Lomnice nad Popelkou 682 m (dle Mülera "Lázně Sedmihorské na Hrubé Skále a okolí", 649 m) vysoká, prameniště řeky Cidliny, s oborou a

lesním zámekem, jest již od dob husitských místem poutnickým. Hlavní pout' (velká) koná se tu v pondělí svatodušní, druhá (malá) v neděli po Proměnění Páně, menší pouti bývají každý pátek od jara do podzimu. Kostel tamní (vyst. r. 1704) jest filiální kostela Lomnického. Na místě, kde tento poutnický kostelík stojí, vystavěl již r. 1351 Zdeněk z Lomnice kapli, kterou r. 1528 Vilém z Valdsteina přestavěti dal v kostel, který utrpěl v bouřích valky třicetileté, avšak r. 1704 dala jej hraběnka Eva z Morzinů zase obnoviti. Zvláštní památkostí je starý dřevěný kříž, předmět to všeobecné úcty, o němž pověst zdá se mítí původ svůj v době pobělohorské. O tom kříži se totiž vypravuje, že pochází od prvního Pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic. Tento ušlechtilý rádce otce vlasti českého krále Karla IV. na své každoročně podnikané cestě do podřízeného mu biskupství Vratislavského nikdy prý neopomenul zastavit se na této hoře, tehdy ještě bezjmenné, jež potom za hnutí husitského právě pro časté sem konané pouti dostala jméno Tábor. Zrak zhožného duchovního pastýře Arnošta těkal daleko po krajinách a duše jeho plesala nad krásou drahé vlasti. I žehnal zemi a jmenovitě Praze. Na jedné takové pouti zanechal tu pak na památku dřevěný kříž (což připomíná Božetěcha), ježž byl sám zhotovil. V husitských válkách byl prý ten kříž pod hromadou kamení uschován a ležel tak po dlouhá léta, až jej po založení Valdického kláštera (1617) do Jičína přenesli. Později vymohlo si město Lomnice, že ten kříž v kostele na hoře Táboru na původním místě opět byl postaven. — Za našich dnů, kdy jest Lomnice stanicí dráhy (Mělník — St. Paka), není cestujícimu těžko dostati se na horu Tábor, odkud je rozkošný pohled na krajinu Jičínskou a zvláště na Krkonoše. (Rozhledna).

Fr. Křen:

O "VEKSLU" a tvrdohlavé selce

**"Před našimi okny roste růže květ:
Pověz mně, má milá, proč tě mrzí svět?
Mě ten svět nemrzí, mě jen srdce bolí,
Mě srdcečko bolí, plakala bych hned".**

Tetka Tvrdá byla jinak z míry dobrá ženská, ale jak si něco umínila, mohl jsi jí to vymlouvat i třeba hlasem anděla, všechno jak bys hrách na stěnu házel. Obvyčejně si podepřela boky, naklonila hlavu a řekla: "A abyste věděli, just bude po moji", a vždycky bylo.

Tvrdý, její muž, neměl na sobě nic tvrdého, jen snad to jméno. Ženy se bál jak ohně. V domě měla komando Tvrdá a muž ke všemu jen přikyvoval hlavou.

Že byl Tvrdý ve všem povolný, nebylo nikdy v domě zbytečných křiků, a že byla Tvrdá vzornou a opatrnou hospodyní, bylo hospodářství v nejlepším pořádku.

Dokud byla Anežka Tvrdých ještě děvčátkem, zřídka kdy o ni kdo zavadil. Když však vychodila školu a počala se v kostele stavěti už mezi "děvčata", počala se často točiti řeč okolo ní. A jakž nemluvíti o tom, co krásné a milé, a Anežka byla skutečně tak krásnou a milou, že jak se usmála, chlapci se mlsně oblizovali, aneb jak říkal policajt Chytil, starý mládenec: — Když člověk vidí to děvče, div že by se i ve staré peci nechýtilo.

Anežku nesměl ani vítr ofouknouti. Co její dřívější spolužačky už statečně se oháněly na polích srpem a vypomáhaly matkám v domácnosti, nestrpěla Tvrdá, aby Anežka konala nějakou těžší práci. Ani mezi děvčata ji příliš nepouštěla, a když ji

děvčata prosila, aby pustila Anežku k muzice, byl zrovna oheň na střeše.

— Co jenom ta Tvrdá miní s tou svou Anežkou? Či myslí, že pro ni přijede princ? A že ten starý se tomu neopře, však je otcem. Což je ta Anežka z jiného těsta než naše děvčata? Či proto nechodí mezi ně, že má o groš víc? Za sklo si ji může tetka Tvrdá postaviti!

Tak mluvívaly ostatní matky o Tvrdé.

Tvrdá věděla, že její chování dělá po dědině zlou krev, ale což ona o to dbala?

— A aby věděly, just mezi ně nepůjdeš, a ty starý se nás přece zastaň před druhými a nebud' vždycky takovým bubákem! Aby jim nebyla Anežka stále na očích, dáme ji někam do světa, aby měla přece pěknější manýry. A německy taky se může učit. Však se jí to hodí.

— Ale stará, já bych myslil —.

— a co ty máš co myslet? A abys věděl, Anežka půjde just někam! Dáme ji na "veksl" a dost!

Tvrdý kývl hlavou, pohlédl smutně na Anežku a mlčel. Věděl, že by další řeči přiléval jen oleje do ohně.

Ze týden vezli Anežku na "veksl".

Co je to "veksl"?

"Bez němčiny nikam, a neumíš-li německy, ani za peníze se ve světě nenajíš, ani se moresům nepřiučíš a vdáš se jen zas za sedláka a budeš se dřít až do smrti jak tvá matka!

Takové "rozumné" (!) zásady vštěpovaly některé matky svým dcerám po našem venkově a posílaly je obvyčejně někam do německé krajiny na rok, dvě léta a aby

bylo lacinější, posílala zas německá rodina, u níž bývala ta která hanácká dívka, člena své rodiny k nám na Hanou. Vy-měňují či po česku "vekslují" sobě své děti a odtud ono krásné slovo "veksl".

Němec nebo Němka u nás na Hané má všechno nač jen pomyslí, pěkně sobě tváříčky zakulatí z hanáckých husí, kačen a buchet, naučí se pěkně česky, jako třeba: "Klápec, poté mé ten prúta na ten kúna", což má býti: "Chlapče, podej mně ten prut na toho koně", a podobné věci.

Naše zas děti hanácké na "vekslu" po panskou poblednou, zhubení, česky pozapomenou, německy neumějí a přišedše domů počínají si asi tak jako kaprál, jenž se naučil z paměti pouze německé komando a chce přece mluvit německy, aby dělal "pána".

A ty manýry?

Pomlčíme o nich raději a na doklad, jak se na "vekslu" naučí někdo německy, uveďme známou snad, ale přece pěknou historku:

Ve společnosti sedí mladík vedle slečny a táže se:

— Umí slečna německy?

Ona: — Jo, jo!

On: — Trinken's, frajrlajn! (Pijte, slečno!)

Ono: — Co povídá pán?

Ona: — Aby panna pila!

On: — I ted' jsem zrozuměla!

Není to krásné a poučné? —

Anežka Tvrdých byla tedy na "vekslu". Aby se jak náleží "vycvikala", byla tam celé dva roky a za tu dobu nesměla ani jednou domů.

Tvrdá za ní jezdila každý měsíc, nakoupila jí šatů, mašlí, pentlí a Bůh ví, jak se všechny ty "laciné" maličkosti ve zvýšení ženské krásy zovou, byla od Anežčiných domácích vždycky velmi vlídně uvítána a ještě vítanější jím byly plné koše, jež přivezla.

Za dva roky přivezli Anežku domů.

Už to nebyla ta dřívější hanácká Anežka. Růžičky na jejím líčku jaksi povadly, dřívější její veselost větry německé kamsi odfoukaly, ba ani to jméno nezůstalo. Na Němcích jí říkali "Agnes" a dle výslovné-

ho nařízení tetky Tvrdé musili ji tak říkati též doma.

Za krátký čas se líčka Anežčina ovšem zase zaokrouhlila, oko oživilo, ale dřívější veselost zmizela načisto.

Sedávala nyní sama samotinká ve světlici nebo na zahradě, hleděla celé hodiny do neurčita a časem slza za slzou zrosila její krásné oči. Plakala a sama nevěděla, proč.

Co jí bylo platno všecko bohatství rodičů, všecka matčina láska, když nemohla, nesměla, kam ji to tak silně vábilo, mezi své dřívější družky. I ten panský šat zdál se jí břemenem nesnesitelným.

Anežka vadla a vadla jako květinka bez vlády a Božího slunečka.

— Ty, pantáto, s tou naší Agnes se mně to jaksi nepodobá! Co se vrátila z vekslu, je celá jak nesvá. Ale já se tomu nedivím. Je mladá, leta jsou už tu, kdy se děvčata taková v jejich letech ráda rozhlíží po mužských, tož myslím, že i u ní nebude jinak.

— Však jsem si to dávno myslil, že už mohla býti pod čepcem. Všiml jsem si do-bře, že starostův Lojzek na ni bere, a já bych nebyl proti tomu, kdyby —

— A abys věděl, just ne! Což jsem si ji vychovala pro synka z dědiny? Mám já s tebou dost trápení a jako hodná matka nechci, aby je měla s někým zas dcera. Rozumíš?

Tvrdý kývl hlavou a mlčel.

Jednoho krásného dne, bylo to před hody v sobotu, zahrčel před gruntem Tvrdých kočár. Mladý, elegantní pán vyskočil z kočáru a vešel do gruntu.

Přišel zvát z města na "bál".

Nikdo ho u Tvrdých neznal, ale přivítali ho slušně. Představil se, že je z "komité frajnu" v městě a pomocník v lékárně, a jemu že připadla ta čestná úloha, pozvati nejkrásnější slečnu z celého okolí na "bál".

Selka Tvrdá radostí div neplakala a so-tva odešel pán z města, spustila na celé kolo: "Vidiš, ty starý, to je první pán a za ním jich přijde celá kopa, div že se o naši Agnes nepobijí! No necht', mohou si přijít, aspoň bude z čeho vybrat."

— Já bych myslel, stará, že bychom měli na ten bál nejezdít, protože —

— a abys věděl, just tam pojedeme! Ty čemusi rozumíš! Tam běž raději poručit pacholkovi, ať čistě vydrhne kšíry a šezu, a zítra pojedeme!”

A jeli. Na bále div se o Agnes nepobili. Byla k světu, věděli, že má peníze a proto si ji nadcházeli, kdo mohl.

Anežka měla tolik rozumu, že byla ke každému přívětivou a s každým se pobavila.

První na bál přijeli a poslední odjížděli.

— Tož vidíš, neříkala jsem to? Je to přece načisto jinačí, jak u nás u muziky. A pak si tam člověka všimnou. Manýry jsou holt manýry a těm se na dědině nepřiučíš.

Tvrď kývl hlavou a počítal v duchu a hrozil se, kolik stály tyhle městské manýry.

Nyní počal u Tvrďých úplně nový život. Dřívější prostota vesnická musila z gruntu ustoupiti panské nádheře. Ve světnici zařídila Tvrďá všecko tak, jak to viděla v městě u pánů.

Páni počali také teď ke Tvrďým často dojížděti, a aby bylo čím je počtiti, nakoupilo se do sklepa láhvového piva a vína s dostatek a ve přístěnku byl vždycky nějaký talíř s čerstvými cukrovinkami.

Na hospodářství nemohla nyní Tvrďá tak dohlížeti jako dříve. Vždyť musila býti stále doma, kdyby nějaký ten pán přijel. Tvrďého nemohla přece nechati ve světnici, protože prý by to s těmi pány tak neuměl.

Stály takové panské “vizity” hezký groš, ale tetka Tvrďá jej ráda obětovala. Však věděla, že to bude slečně Agnes k dobrému, a že přece některý ten pán z ní udělá paní.

Ale Anežka vadla stále, čehož matka nepozorovala, ba ani toho si nepovšimla, že od jisté doby často sobě vzdychá.

Anežka vzdychala, — a proč?

Před nějakým časem usadil se v dědině mladý, hezký a pomilování hodný člověk. Všecka děvčata se za ním pobláznila.

Nebyl ještě dlouho v dědině a už sobě získal přízeň všech. Byla o něm jedna řeč, že je to hodný, pořádný, uctivý a poctivý člověk. A mladý Doufal jím sku-

tečně byl. Zařídil si malý kupecký obchod, každého řádně obsloužil, všem uměl vyhovět, s každého dovedl promluvit a proto jej měli všichni rádi.

Mladý Doufal byl také znamenitým hudebníkem. K večeru zasedl k harmoniu, otevřel okno do zahrady a hrál, co mu v mladém srdci zatřukalo na nejcitlivější struny.

Anežka sedávala často na zahradě a poslouchala. Zнала mnohou píseň národní, ale žádná ji tak divně nedojímala, jako když mladý kupec zahrál:

**“Před našimi okny roste růže květ,
pověz mně má milá, proč tě mrzí svět?
Mě svět nic nemrzí, mě jen srdce bolí,
mě srdcečko bolí, plakala bych hned!”**

Vždycky jí bylo při téhle písničce tak nevýslovně teskno, tak teskno, že mimovolně se jí vkrádala slza do oka a ze stísněných prsou vydral se smutný a toužebný vzdech.

Nemluvila ještě nikdy s mladým kupcem, neznala ho blíže, ale ta jeho hra a jeho zpěv rozechvěl hluboce její srdce, jež počalo jakási nepokojně tlouci.

A mladý kupec Doufal?

Mladý kupec Doufal vážil dále kávu, cukr, sůl, zaobaloval hned do papíru všeliké koření a hned zas naléval petrolej, ocet a vše to s rozmarem stejným a stejně uctivě, a přívětivě děkoval za krejcar jako za zlatku a při tom všem mu ještě zbylo času rychle se toho neb onoho vypsati na domácí, na hospodářství a jak už to bývá

Říkali o něm po dědině: — No ne, ten Doufal má věrek jak advokát, a jak si člověk umí všimati a vážiti. A jak se pěkně nosí a čistě a jak je pořádný! Vidíte, je tak mladý, zná svět, ví leďacos a přece chodí pěkně každý den skoro do kostela. Peněz nemá sice mnoho, ale jak se podobá, bude jich mít, jen když si bude řádně hleděti obchodu.

Anežka slyšela ty řeči, slyšel je i sám Doufal a oba se nad nimi hluboko zamyslili.

Anežce napadlo, jaký že by to byl štěstí a spokojený život po boku tak hodné-

ho muže a v duchu si už přimyslela do své ruky kupecké vážky a přiznala, že by dovešla dobře zastávat výkony kupecké.

Doufal zas dumal o svém životě. Viděl před sebou rodnou chaloupku, v ní na loži umírající matičku, jak mu odcházejíc z tohoto světa šeptá mroucím hlasem: — Nic ti nezůstavuji po sobě, drahé dítě, než dobré jméno, poctivé jméno a lásku k Bohu, k lidem a ku práci. Jestli to sobě zachováš, bohatším budeš než ten, kdo sedá mezi poklady.

A Doufal byl stále pamětliv slov umírající matky, věrně choval její vzácný odkaz a hle, nemohl neznamenati, že čím dál více obchod jeho zkvétá. Viděl se ve svém krámě mezi spoustami škatul, škatulek a přihrádek a kornoutů, vše bylo zbožím přeplněno, jen vedle něho bylo místočko ještě pro jednoho, či vlastně pro jednu. V bláhém snění přimhouřil oči, aby mu neunikl obraz švarné ženušky, jak svižně se okolo něho otáčí a lahodným hlasem rozmlouvá, hláskem, za nějž by dal všecky sladkosti svého krámu.

Koho si však vybrati? Koho? Musil přiznati, že ač je už v dědině dosti dlouho, přece blíže nezná ani jednoho děvčete.

A přece. Vždyť ji viděl v městských šatech, krásnou jako kvítek, ale tak unylo jako kvítek bez vláhy. Viděl Anežku Tvrdých jen tak na potkání, ale dobře si zapamatoval její podobu, a na tuhle Anežku si nyní vzpomněl, a vzpomínal vždy častěji, až se tomu sám podivil.

Náhodou se blíže seznali.

Přijeli "páni" z města a přijeli znenadání.

U Tvrdých nebylo v celém gruntu nikoho doma mimo selku s Anežkou.

Když zahrčel před gruntem kočár a hubení konici drožkaře toužebně pohlíželi ke "schlopci" na střeše, odkud se nesla vůně čerstvého sena, div neupustila Tvrdá hrnek s kávou, na níž si právě pochutnávala.

— Pro Boha, Agnes, už jsou tu zas a my už nemáme ani kousek cukroverku a vína jak by smetl. Jdi honem na dvůr a pošli někoho ke kupci. Slyšela jsem, že má také jakési víno! Ale honem!

Anežka vyklouzla zadními dveřmi na dvůr. Proběhla celý dvůr i zahradu, ale nikoho z domácích nenašla.

Nezbývalo, než aby šla ke kupci sama.

Když brala za kliku u dveří a zvonek pronikavě zacinkal, počalo jí srdečko nepokojně tlouci.

— Pěkně vítám! Čím mohu posloužiti?

Doufal mluvil jindy rychle jak na másle, ale před Anežkou se mu jaksi stahovalo hrdlo. Takového hosta se nenadál.

— Bud'te tak laskav a dejte mně —

Anežka se všecka zarděla. Po prvé snad, co přišla z "vekslu", zrůměnila se její bledá líčka. V rozpacích nemohla si živou mocí vzpomenouti, pro co vlastně přišla.

Ůzkostlivě pohlížela na rozestavené skříň.

— Snad sobě ráčíte přátí vína? tázal se Doufal, vida, že Anežka pohlíží na ceduli, kde oznamoval, že prodává též v lahvích víno, zvláště pro nemocné.

— Ano, prosila bych.

— Hned, hned.

Doufal popadl svíčku a běžel do sklepa.

Než se vrátil, přiběhl už Tvrdý za dcerou celý udýchaný.

— Bože, děvče, kde jsi dosud? Matka už tam strachy umírá, páni se stále po tobě ptají a tebe není ani vína.

— Račte odpustiti, už jsem zde! Láhev, dvě? — Ah, pěkně vítám, pane Tvrdý!

— Eh, nechejte dlouhých koled a dejte sem honem tři flašky, at' stará nedělá zas lamento a dcera vám to tu zaplatí!

Tvrdý vzal tři láhve a spěchal domů.

V krámě zůstala Anežka s Doufalem.

Nevěděli ani, jak se mezi nimi rozpředla srdečná a nenucená rozmluva. Do krámu nikdo nepřišel, protože ve žně byl skoro kde kdo na poli. Rozmlouvali o tom i o onom. Anežka netajila se, že ráda slýchá hráti pana Doufala na harmoniu, ba i to pověděla ve své prostodušnosti, že by dovedla též lidi obsloužiti a každému rádně naváziti, a že by se jí takový život tuze líbil. Doufal zas upřímně přiznal, že často někoho v obchodě prostrádá a nejen v obchodě, nýbrž ještě více doma, kde odkázan jest na úplně cizí lidi.

Pověděli si tak poznenáhlu vše, jeden se zhlížel v druhém jako v zrcadle a přece ani jednomu ani druhému neuklouzlo nějaké slůvko o vzájemné náklonnosti.

Hovořili a hovořili, až je znenadání vytrhlo z milé rozmluvy prudké hrčení kočáru a rázný cinkot zvonku u dveří do krámu.

“Páni” odjížděli jaksi rychle domů a tetka Tvrdá, červená jak ten “saský” šátek, co měla na hlavě, vrazila do krámu.

Stalo se to tak:

Když nešla Agnes dlouho s vínem, poslala za ní tetka muže.

Tvrdý příběhl, vzal tři láhve a nesl je domů.

Páni seděli okolo stolu, tetka nalila každému vína a pobízela je k pití. — Páni ovšem nebyli upejpaví a řádně si přihnuli.

— Brr, oškřibl se každý po notném doušku a pohlédl zuřivě na tetku Tvrdou.

— Snad pánům víno nechutná? Tuze by mě rmoutilo, kdybych snad jím pánům neuhověla.

Páni se zadušovali, že víno má sice znamenitou chuť, ale poněkud nezvykle ostrou.

— Je možná! Ono je to víno trochu silnější, proto že je pro nemocné, omlouvala se Tvrdá. Přes všecko další nucení neměl žádný chuti do vína.

Vyptávali se na slečnu Agnes. Tvrdá ujišťovala, že co nejdříve musí přijít, že jen někam odskočila.

Když Agnes dlouho nešla, páni se chladně odporoucheli a ještě z kočáru volali za Tvrdou, že neopomenou v městě vyříditi, jak vzácně byli u nich poctěni silným vínem pro nemocné, a jaké má frajle Agnes manýry.

Tetka Tvrdá téhle řeči nerozuměla.

Vešla do světnice. Tvrdý seděl za stolem a smál se na plné kolo.

— Ty stará, to jsi je přece jednou uctila! Na a okus toho silného vína pro nemocné. —

Selka udělala stydlavý hlt a div neomdlela.

— Pro Boha tě prosím, cos to přinesl? Vždyť je to ocet! —

— Ano, matko, je to ocet, ale dobrý vin-

ný ocet a takový se už může dáti pánům z města!

Nyní už věděla selka, proč víno pánům nechutnalo.

— Odkud jsi přinesl ty flašky?

— No od kupce.

— A kde je Anežka?

— No u kupce!

— U kupce? Tak dlouho? A co tam dělá?

— No platí za víno.

— Oh já nešťastná žena! Mám já to s tebou trápení! A abys věděl, poběhnu just ke kupci a zaplatím mu za to víno pro nemocné, až z toho sám onemocní. A té naší frajli také povím, zač toho loket.

A už běžela ke kupci.

Co tam Doufalovi všecko povověděla, nevěděl sice nikdo jiný než on a Anežka, ale že to bylo tuze ostré, poznati bylo z toho, že se až děti před krámem sbíhaly.

Po odchodu Tvrdé bylo Doufalovi, jako by právě vyšel z horké lázně. Ještě mu stále zaznívala v hlavě prudké slova Tvrdé. Když se mu mysl poněkud utišila, počal uvažovati, jak se jen mohlo státi, že by jeho víno mohlo býti tak náhle kyselým. Vzal svíčku a šel do sklepa. Poznal hned, že vedl hloupý kousek. Ve spěchu, aby mohl Anežku rychle obsloužiti, chytil místo lahví s vínem tři láhve s vinným octem a ničeho nepozoruje dal je Tvrdému.

Tetka Tvrdá prý tu poslední vizitu pánů odstonala.

Na Anežku nechtěla ani prohlédnouti a od Doufala nesměl nikdo z domu koupiti něco ani za krejcar.

Páni z města se dlouho u Tvrdých neukazovali.

Tvrdá neustále přemýšlela, jak to navléci, aby přece některý do dědiny dojížděl a slečna Agnes se stala přece paní. —

Už měla hotový plán. Věděla z novin, že v městě budou míti velkou slavnost. Přijedou tam všelijaké německé spolky s prapory, v zahradním hostinci bude koncert, budou tam páni, tož tam pojedeme.

— Ty, starý, zítra odpoledne, anebo raději hned ráno pojedeme do města!

— Hm.

— No, co hm? Rozuměls?

— A co v městě?

— Pojedeme na tu slavnost.

— A proč bychom jeli, když nepojedem?

— A abys věděl, just pojedem a dost!

Ty tomu rozumíš! —

— A abys i ty jednou věděla, just tam nepojedem, protože tomu rozumím. Dlouho jsem skákal podle tvé noty, ale odtud potud! Či myslíš, že tě nechám jezdit s dcerou po světě jako na trh, abys ji dostala pod panský čepce? Už jsi se mohla vybláznit na ta léta, co máš! Či chceš, aby na nás ukazoval kde kdo prstem a řekl: Vidíte, to jsou ti Tvrdí, Hanáci, co jako Jidáš zaprodali dceru mezi Němce, jen aby uhověli své hříšné pýše? Byl jsem a budu poctivým Hanákem a chci, aby takovými byla též má žena a dcera a nestojím o to panské bydlo lecjakého holobrádka z města. Jak jsem řekl: Nepojedeme nikam a Anežka si vezme kupce Doufala!

Takové řeči by se nebyla Tvrdá do svého muže do nejdelší smrti nadála.

Jaký div, že jí tedy jazyk vypověděl na chvíli službu.

Tvrdý v hněvu odešel a nechal ji osamotě. Vrátil se teprv po chvíli a Tvrdá seděla dosud na tomže místě jako dřív, a ztrnulý zrak její pohlížel kamsi do neurčita.

Přistoupil k ní: — Ženo, Kačenko!

Seděla bez pohnutí. Naklonil se k ní. Skoro ani nedýchala. Byla hněvem nad rázným odporem mužovým jako ztrnulá na celém těle.

Zavolal rychle dceru, položili selku na postel a křísili všemi možnými prostředky. — Po dlouhé chvíli počala krátce dýchat. Přivolaný lékař kroutil povážlivě hlavou.

— Nevím dosud, co to bude, ale nejspíš mrtvice.

— Musíme čekat do půlnoci.

S večerem se vrátila selce řeč, ale dosud měla rozum jaksi zakalený. Nepoznala dcery ani muže. Počala mluvit "z cesty", či jak říkají "dal se jí do hlavy fantas."

— Dostane horečku a bude mít proto velké opatrnosti třeba, oznamoval lékař.

Horečka se skutečně dostavila ve vši prudkosti. Dlouho, několik měsíců ležela

Tvrdá na loži. Anežka dnem i nocí sedávala u jejího lože a pečlivě a neúnavně ji ošetřovala. S jarem se počala nemocná zotavovati.

— Milá matko, musíte nyní užívatí po troškách vína. Náš kupec má právě dobré víno, tedy byste mohla od něho je koupiti, radil lékař.

Nemocná chvíli mlčela. Rázem jí vyvstaly v paměti všechny události loňského roku. Za své nemoci měla dosti času přemýšletí o muži, o dceři, o Doufalovi a hlavně o sobě. Uznala, že velmi chybila svým jednáním pošetilým. Zavolala k sobě Anežku.

— Anežko, máš mě ráda?

— Bože, maticko, jak se ještě můžete tak ptáti? Vždyť tu mimo vás a tatínka nikoho nemám!

— Nikoho? A jak pak, nešla bys mně pro víno k Doufalovi? Doktor říkal, že má dobré.

— Když si toho přejete, půjdu, — ale —

— Jen jdi, děvečko, ale nezůstávej tam zas a bude-li tě Doufal opravdu chtít, však zná cestu k nám.

Doufaj cestu ke Tvrdým znal, přišel, promluvil s Tvrdou a Tvrdým rozumné slovo, s Anežkou více, — a byla svatba.

— Vidiš, stará, že bylo po moji, říkal o svatbě Tvrdý ženě. Pamatuj si, že muž je hlava v domě —

— ale žena často rozum v té hlavě, odsekla mu žena z vesela, a kde je hlava s rozumem, tam se dá přece něco moudrého poříditi. Tož tak!

Nyní, kdybyste přišli do té a do té dědiny, viděli byste v slovanských barvách úhledný štít s nápisem: Fr. Doufal, obchodník — a v krámě za "pudlou" bývalou slečnu Anežku či "Agnes", jak se čiperně otáčí okolo všelikých příhrádek a každému i za krejcar ráda a ochotně poslouží. Dřívější bledost a unylost docela zmizela a na plných, spěchem rozehrátých lících usedlo nyní štěstí a spokojenost a z krásných očí vyzírá laskavost a dobrota.

Co Anežka prodává, sedí tetka Tvrdá ve světnici neb v kuchyni, plete punčochu, a poněvadž ani po nemoci nemohla se obejít bez komanda, komanduje nyní své dva vnu-

ky, kteří se kutálejí u její nohou jako dva hrášky a nadělají hluku za celou hospodu. Když si s nimi neví rady, pohrozí jim: — A abyste věděli, just nepůjdeme za stařečkem a klučici mlčí ihned jak pěny. Po chvílce se jeden příkrade, pohládí lichotivě Tvrdou po ruce a pohlížeje jí nevinnýma očkama do obličeje, zašeptá: — Stařenko, já vám něco řeknu!

— A co, ty nedobroto?

— Stařenko, já vás mám rád, vyskočí jí na klín, zavěsí se jí okolo krku s jedné strany, s druhé strany druhý klučik a oba prosí a prosí, až stařenka vstane, pěkně oba umyje, dá jim okolo krku bělostné límečky a zvolna vedouc každého za ruku, jde s nimi ke dráze.

Tam chodívali a čekali, až přijede některý vlak, porozprávěli s otcem a šli pak dále do pole za stařečkem.

Tak žili a žijí v pokoji a v bázni Boží a požívají v celém okolí větší vážnosti, než by měli, kdyby se Anežka byla provdala za leckterého "pána" z města.

Panské manýry se jí také někdy hodi-ly, zvláště když ji počala k sobě zváti i paní správcová, první dáma v okolí. —

Ještě ráda slýchává, když Doufal zahraje: "před našimi okny roste růže květ", ale když má přijít na konci — "mě srdcečko bolí, plakala bych hned" — blaženě se usměje.

A němčina z "vekslu"? Dosud jí netřebovala ani v obchodě, aniž kde jinde. A jiné naše "krásky" jí potřebují? —

Když se ptali slavného básníka anglického Miltona, proč nedává svých dcer učiti více jazykům, odpověděl vážně: — Žena má jednoho jazyka dosti. — A neměl úplnou pravdu? — — —

Obrázek zbídačelého vězně z nacistického koncentráku? Nikoliv, z Castrova žaláře v Havaně na Kubě.

Alois Dostál:

Živý strašák

ROLNÍK Toman v Dřevicích měl dobré pole, ale na škodě. Leželo nedaleko panského lesa, odkud přilétalo ptactvo i vybíhala zvěř. Když se obilí zasilo, bylo z části sesbíráno ptáky rozličného druhu; zelené osení spásli zajáci a srnci, na dozrávajícím dostavovali se škůdcové všichni.

Bylo nutno ptactvo i zvěř plašiti, srnce vyháněti z obilí. Střílet Toman nemohl, sousedé honitbu pronajímali velkostatkáři, který platil něco náhrad za učiněné škody, ale to nedostačovalo.

"Jene, udělej na pšenici strašáka," poroučel rolník čeledínovi, když na dlouhou roli pěkné zrna rozsil.

"Jenom obstojí-li tam," namítal čeledín, statný mladý muž.

"Aby neobstál," pohodil hlavou Toman. "Kdyby to byla pšenice v mandelích, neřekl bych se, ale strašák!"

Jan měl už svoje zkušenosti z minulých let, kdy sloužil v jiném statku, zde také strašáky strojí a stavěl, ale kujoni mu je ukradli. Kdysi docela strašáka dali před okno díve, kterou Jan vyznamenával svoji přízní a nejvíce protáčet o zábavách. Jak strašáka nalíčil, mohl čekati, že zmizí, o to se chasa postarala. A strašák putoval na strom, na nízkou střechu, do potoka, v němž se pomalu kolébal až do mlýna. Stárek s mládkem jej hlučně uvítali.

Jan byl ve strojení strašáků přímo jako umělcem. Znamenitě je uměl hotoviti. Materiál na ně měl pod kolnou připravený:

starý šat, děravé klobouky, husí křídla, rozbité láhve, kusy sklíček zrcadel, staré obruče a jiné odložené věci. Všechno se mu znamenitě hodilo.

Našel-li kdo něco podobného, odhodil to do kouta. Rozbité hrnce sem putovaly, ale Janovi se zamlouvaly zdrátované, vyhodil střepy a ponechal si drát, z něhož se dala snadno a pěkně zhotoviti hlava.

Sem se uchýlil čeledín do této zásobárny, když měl postaviti strašáka do pšenice, aby ptáci zrna neshírali. V sousedním lese vesele se dívali na rozsévače. Jenom až odejde, slétnou se na pole na hody. To tak dělají od pradávna. Když jsou vyplašeny, zalétnou do lesa a schovají se v korunách stromů. Po nějakou dobu přiletí opět.

Záleželo především na tom, aby se ptáci a zvěř strašáka bála, aby ho považovala za živou osobu, k čemuž přispívala nejen podoba, ale i cinkání a harašení různých předmětů.

Chytrí vrabci obyčejně nejdříve vyzpytovali, že je v tom faleš, a skákali kolem strašáka, ano usedli i na jeho hlavu. Ale to je zmátlo, když strůjce přidal střepy zrcadla, do nichž slunce svítilo. Ptáci nebyli asi s touto vymožeností seznámeni a do zrcadel se nikdy nedívali, proto se lekali a na pole se neodvažovali.

Jan nevzal si na tento výmysl patent, proto byl záhy následován, zvláště když se ještě vychloubal v hostinci, jak na vrabce vyzrál.

“Cožpak Honzík to je umělec na strašáky,” lichotili sousedé. Ale nikdo Jana nedostihnul, jeho strašák měl prim mezi všemi. Proto se také ztrácel k nemalé zlosti toho, jenž jej vystrojil. Musil totiž sestavovati strašáka nového.

Jana napadlo, aby svůj výrobek hlídal, ale to by nemusil stavěti strašáka. Jiní sousedé tak dělali, zvěř plašili, proti vrabcům a jinému ptactvu užívali drkaček a řehtaček, jichž děti užívaly před svátky velikonočními.

Jan udělal kostru, přistříl kůl, aby se dal zarazit do země, navlékl na dřevo kalhoty a kabát, udělal hlavu, namaloval oči, nos, ústa, dal klobouk a nyní rozvěšoval husí křídla, sklo a to tak dovedně, aby při sebe menším zavanutí do sebe naráželo a cinkalo.

Tak vyparáděného strašáka nesl přes zahradu do polí. Neušel pozornosti. V sousedním starostově statku viděl ho čeledín a jenom se usklíboval. Oči mu potutelně mžouraly a cigareta v ústech uhasla. Měl plán. Už jednou Janovi strašáka ukradl a odnesl na náves ke zvoničce, kde ho zapíchl do plotu.

Uražený Jan pro tohoto strašáka nešel, ale nového vystrojil. Tušil, že mu tento kousek provedl starostův čeledín a v duchu mu slíboval ran do zad. Ovšem, až ho chytí.

Slavnostně zabodl strašáka do půdy, urovnal a šel se podívat na kraj lesa, jak bude jeho výrobek působiti.

Měl radost, když zajíc vyběhl z lesa na mez, podíval se na strašáka, a hned se do lesa vrátil. Hlupák, domníval se, že to je živý člověk uprostřed pole.

Za chvíli přiletělo hejno vrabců, zakroužilo a místo aby padlo na pšenici odletělo. I milí vrabci se klamali.

Sojky seděly na větvích a neodvažovaly se tam, kde zrcadlo a sklo blýskalo.

Jan se v duchu smál, jak pěkně strašáka nalíčil. Jistě bude hospodář spokojen, až tohle uvidí. Jenom aby vál větřík a tretky na strašáku se pohybovaly . . .

Spokojeně se bral domů. Neviděl za plotem čeledína starostova, jak se usklíbuje a Jana posměchem doprovází.

Tehdy se bavil rád Jan s kovářovou Andulou, tančil s ní o zábavách, doprovázel ji a litoval, že se nevyučil kovářem. Vyženil by s Andulou i kovářnu na návesi.

Andula mu přála, ač věděla, že vezme-li si Jana, nebude kovářkou. Ovšem tak daleko spolu dosud nebyli a pro ohlášky také ještě na faru nepůjdou.

V noci starostův čeledín běžel na pole k lesu, vytáhl strašáka a slavně odnesl do dědiny, zde zatknul jej do hradby před kovářnou a to právě před oknem komory, v níž spala Andula, spolu hlídající tady uložené šaty, prádlo a výrazní peřiny.

Ráno z toho bylo mnoho posměchu a zlosti. Lidé chodili kolem a vtipkovali:

“Andule někdo postavil pod okno máj, trochu pozdě, ale je pěkný.”

“To jistě její ctitel Jan od Tomanů. Ten se v takových věcech vyzná.”

Posléze i kovář uslyšel, co jest na plotě, vyběhl ve své kožené zástěře a hned huboval:

“Nevyčválnanci, jenom v noci se toulají a provádějí darebnosti. U nás není žádný pořádek!”

Kovář vzal strašáka a hodil za kovářnu do rokle, kam celá ves odhazovala rozbité hrnce a pošlé slepice. Při dešti voda to odnesla a rokli vyčistila.

I Andula dostala svůj díl, proč si dělá známosti s každým lumpem. Plakala, že má ostudu a budou se jí smáti po celé obci. Hněvala se i na Jana, proč ty strašáky dělá a tak se s nimi patlá, obyčejného by si nikdo nevšímal, jeho přímo umělecký budi pozornost. Však mu to při nejbližší příležitosti poví a cítiti dá.

O krádeži strašáka ovšem se dověděl čeledín Jan i o tom, kde byl nalezen. Ovšem, velice se rozhněval a hned hádal, že to udělal starostův čeledín Karel Krafal, který se také o ruku Anduly ucházel. To se mstí, že ho dívka odmítla a Janovi před ním dala přednost.

Skutečně, bylo z toho hodně smíchu po celé obci.

Rolník Toman se divil, že Jan chce ustrojiti po tak nezdařeném pokusu nového strašáka. Kde se v něm vzala pojednou taková horlivost?

"Hned se nevrátím," oznamoval Jan hospodáři, "chvilu sám dám pozor."

Toman čeledína ani nechápal. Uznával za dobré, že Jan nebude dělati se strašákem poplach. Aspoň obstojí.

Odpoledne se skutečně vypravil Jan na pole. Nesl hole, staré šaty, křídla, láhve, střepy. Na zahradě tím schválně hodně zacinkal, aby to bylo v sousedství slyšeti. Karel zde přehazoval slámu a podíval se přes zed'. Zase se usmál úšklebně jakoby chtěl říci: "Jenom si ho stroj, však večer uvidíš!" Byl jako na vrcholu slávy, kamarádi mu gratulovali k chytrému skutku, který udělal mnoho veselosti.

Jan se a neohlédl, ale přece věděl, že jest pozorován. Usmíval se také. Zašel do lesa a zde ne na hole, ale na sebe kladl staré šaty, na hlavu drát obalený bílým hadrem, na ruce peří, cinkátka, koušky zrcadel. Potom kráčel doprostřed pole a čekal.

Nejdříve přihopkovali zajíci na mez a začali se pásti. Jan hvízdnu. Nazvedli dlouhé uši a pozorovali. Obyčejných strašáků se dávno nebáli.

Necítíce se dosti bezpečnými, vrátili se posléze do lesa.

Sojky dívaly se se stromů na nového strašáka. Zdálo se jim, že není tak klidný jako předešlý, že často pohne rukama a už také zakašlal.

Vrabci však nedbali a spustili se na pole, dva přímo usedli na strašáku, jeden hopkoval mu po hlavě a druhý po ruce. Ale tento se se špatnou potázel. Když se dostal ke kraji, strašák ho chytil do ruky. Pištěl a se třepetal, ostatní dostali strach a odletěli.

V tom se blížil od vesnice starostův čeledín Karel, vytáhlý junák asi dvacetiletý. Dva kamarádi ho následovali, ale nechtělo se jim až k lesu jíti, zůstali za dědinou a čekali, až Karel přinese strašáka. Dnes ho chtěli zabodnouti pro posměch před statek Tomanův, aby Jana tím více pošádli.

Karel vesele si pohvízdoval. Strašák stál v poli a občas cinkal.

"No, ten je," smál se čeledín. "Na tomto si dal zase Jan záležet."

Už byl před strašákem a chtěl ho z půdy vytrhnouti, ale v tom ho strašák tak silně sevřel v náruč, div v něm kosti nechrastěly.

Karel vyrazil ze sebe takový křik, jako by ho někdo na nože bral.

Kamarádi se domnívali, že tak křičí z radosti a podobně mu odpověděli.

"Pomo-o-oo--c!" znělo z pole od lesa.

"Nás, kamaráde, neošidiš! Chce, aby chom mu pomohli strašáka nésti."

Domnělý strašák pažemi svíral nebohého Karla, vtlačuje do jeho těla rozbité láhve, šimraje ho pod nosem křídly, škrábaje na čele drátem, na rukou střípky.

Junák se domníval, že vězí v rukou nějakého ducha. Kdo by si také pomysll, že strašák ožije, že v něm je tolik síly.

"Po-mo-c-c-c-c!" řval Karel jako vztekly.

"Budeš ještě krásti strašáky?" z huboka zaznělo na poli.

"Nebudu," sliboval Karel. "Všechno nechám na pokoji."

"Tak jdi, lumpel!"

Paže povolila a čeledín utíkal jako splašený ke svým kamarádům.

"Proč tak běžíš? A kde máš toho strašáka?" ptali se kamarádi.

"Měli jste mně přijít na pomoc! Mám polámané údy, jak mne strašák svíral! Ten mi dal!"

"Neblázni! Myslíš, že ti uvěříme? Ale máš zkrvácené čelo!"

"A poškrábané ruce," ukazoval Karel.

"Na toho strašáka se musíme podívat. V tom něco vězí!"

Šli, ale na poli strašáka, nenalezli. Jeho ústroj a výzdoba visely na stromě.

"Že se ten darebák za strašáka vystrojil?" hádali junáci.

"Jeho svalovité ruce to mohly být, ty mne nějak sevřely," stěžoval si Karel. "A hlas Janův také to mohl být!"

Nezůstalo utajeno, co se stalo a jak Jan, čeledín Tomanův, zloděje strašáků napálil a poznamenal. I kovářova Andula byla spokojena a Karlovi se dostalo hodně posměchu.

K. V. RAIS:

Nejmilejší honorář

PROFESOR Duhan přišel za pochmurného poledne v měsíci březnu z akademie do svého bytu na dolním Novém městě pražském, dříve než zašel k rodině do jídelny, usedl ve svém pokojíku, aby si prohlédl došlou "poštu".

Bylo v ní několik časopisů, dva dopisy zalepené, tři otevřené žádanky hned s vloženými poštovními složenkami a korespondenční lístek. Na ten nejdřív se zahleděl. Psán byl těžkou, nevypsanou rukou člověka, neznalého správné mateřštiny ani jejího pravopisu. Na adrese stálo: "Ctěný pan N. Duhan, mistr malířský v Praze." Nic víc. A na druhé stránce Duhan četl:

"Ctěný pane!

Jakožto starosta Vás žádám, abyste nám poslal nějaký ceník, co by stál Ježíš na dřevěném kříži. Pěkně provedený, víme. My u nás máme nový hřbitov, tak ho potřebujeme doprostřed.

Obecní úřad Struhy, p. p. Olešnice.

Václav Kahoušek, starosta."

Duhan obrátil si zas adresu, znova přečetl a také do dopisu se opět zahleděl; ale potom lístek donesl do kuchyně a nařizoval:

"Máry, až přijde listonoš, dejte mu ho, patří jistě někomu jinému!"

"Prosím, milostpane!"

Již naň ani nevzpomněl, ale když asi za týden zas tak v poledne přišel domů, známý lístek ležel na stole a kuchařka oznamovala:

"Prosím, milostpane, povídal listonoš, že

ten lístek snad přece patří sem; jsou prý sice v Praze ještě dva Duhanové, ale jeden je hokynář a druhý berní na pensi."

"I tak to tu nechte!" broukl.

Ale na konci března došel takový lístek nový; adresu měl úplně stejnou a na druhé stránce bylo psáno:

"Ctěný pane!

Žádáme o cenu takového Ježíše jako má na hřbitově Olešnice, pořídili si ho loni. Nám se líbí, tak chceme vědět, co stojí. Oni neřeknou, toto. Už jsme Vám psali a pořád čekáme. Mysleli jsme, že to pošta, protože má k nám daleko, ale když pořád nic, tak se ozýváme zas.

Obecní úřad Struhy, p. p. Olešnice.

Vác. Kahoušek, starosta."

Když dočetl, zasmál se, potahal si černou bradu a v duchu si broukl: "Strejčkové, podívejme se na ně!" a lístek uložil k minulému.

Neuplynuly však ani tři neděle a Duhan mezi denní "poštou" spatřil celý dopis, jehož adresu psala též ruka jako oba listky. Adresa zněla: Ctěný pan N. Duhan, mistr malířský (dělá kříže) v Praze.

V malé obálce složen byl celý půlarch kancelářského papíru, popsaný od shora dolů touž nevypsanou rukou. Stálo tam:

"Ctěný pane!

Budete se divit, co jaké psaní od nás ze Struh, ale když teda na kartičky jsme nedostali odpověď, tak posíláme psaní. My jsme od Prahy daleko čtrnáct mil, nebožtík

náš vlastenec forman Vohnoutek jezdíval tam tři dni. My u nás koukáme na horu a Rybrcoul se odtamtud stakrahnátsky na nás šklebívá. Naše vesnice není jako v kraji, u nás leda ovísek, žito, hrách, trochu lnu a nákej ten bandor. Ale žebráci nejsme. Tak abych teda jakožto starosta o tom našem zástoji. My kostelem patříme do Olešnice, ale hřbitov máme svůj u nás. Dosavad ká dli jsme na starý, ale ted' máme nový. Musím říct, že ho máme jináč vyřízený než v Olešnici a to je tuze málo. Ale v Olešnici kříž uprostřed už mají, a ten se každému tuze líbí, tak bysme taky rádi něco takového. On je to Ježíš malovaný a přibitý na dřevěném kříži. V Olešnici ne a ne povědět, co a jak, jenom tetka Belšánka vyzvěděla, že pochází od pana Duhanu v Praze. S tím se jako kolem dokola chlubí, že je až z Prahy. Oni jsou závistníci, že naše obec, třebaže je jen v jejich kolatuře, může si to taky pořídít a třeba ještě lepší.

Tak ještě jednou žádáme o ten ceník, co takový Ježíš, pěkně namalovaný, má stát, on se nám tuze líbí a hrozně by se nám hodil už k vůli Olešnici, aby věděla. Prosím o bratem, snad nebudete chtít, abysme šli jinam, vždyť taky něčemu rozumíme. Doufám, že nás nepřetáhnete, když to bude tak jako v Olešnici, budeme spokojení.

Obecní úřad Struhy, p. p. Olešnice.

Vác. Kahoušek, starosta obce."

Když profesor Duhan dočetl, zamyslel se trochu a začal ještě jednou znova; pokyvuje si, víc a více se usmíval. Potom vzav aršík dopisního papíru, rozložil jej a po celé délce psal vysokým, silným, roztáhlým písmem:

"Ctěný pane starosto!

Vaše dopisy mne št'astně nalezly, ale nerozuměl jsem hned, oč se vlastně jedná; ted' jsem se však upamatoval. Nejezdí od Vás někdo do Prahy? Bylo by nejlépe pohovořit si o tom, když se Vám můj kříž s Kristem tak líbí. Kdyby někdo přijel, našel by mne vždy dopoledne v mé dílně v Umělecké akademii v Praze na Letné.

Pozdravuje Vás

J. Duhan."

Koncem dubna došel ze Struh dopis, ze všech nejobširnější: "Ctěný pan J. Duhan, sochař (zhotovitel křížů) v Praze.

Ctěný pane!

Za to psaníčko krásně děkujeme a jsem rád, že teda moje psaní přišla na pravé místo. A taky musím psát, že už všechno víme, co a jak. To jsme to arci spletli! Oni v Olešnici, co jsou jako v obci, dobře všechno vědí, ale nám neřekli ani zbla, jako by ten jejich hřbitov byl pro všechny jiné uzamčen. On ten Ježíš je namalovaný na plechu a provedl jim to malíř Poštůlka v Brodě.

Ted' jsme věděli dost, a když jsem zha-koval košťálišťe, zasel hlavátka a nasázel bandory, pustili jsme se teda do Brodu. Malíře jsme št'astně našli, je to ještě mladý fiškus, hubený, kudrnatý a povídal, že je řádný umělec. Potměšilec se nám nezdá, viděli jsme jeho díla a musím říct, že namaloval už mnoho krásných obrazů, že by s nimi mohl do každého zámku. Milý pan Poštůlka nám teprv všechno pořádně vysvětlil, jak to s tím je, že jako v Praze je jeden sochař Duhan, ten že udělal sochu Ježíše na kříži, a on, pan Poštůlka, že to jen maluje podle toho. Když chceme to jeho dílo na novém hřbitově mít, že to musíme mít dovoleno od pana Duhanu; v Olešnici prý to tak mají, ač nevím. Povíдали jsme teda, aby si psal o dovolení jako pro Olešnici, ale on kdesi cosi, že by nerad a že měl proto mrzutost. I pomysleli jsme si: aha! a že když už je to tak, budeme snad muset do Prahy dojet, protože se nám ten Ježíš hrozně líbí a neradi bysme jiného, to se srovnat nemůže.

A tu mi najednou přišlo to psaníčko z Prahy a bylo dobře. Já jakožto starosta bych rád jel do Prahy sám, člověk to nejlíp zastane, ale jsem ted' nákej darebnej a tak se vypraví Nejepsa. On je v obci jako první radní, hospodaří sic jenom na chalupě, já na živnosti, ale švakrujeme si. Má taky pod sebou pět muzikantů, sám je nad nimi kapo, a všechnu povinnost s nimi koná. Taky o poutech a na procesí předřikává a musím říct, že se hned takový zpěvák nenajde. O pašijích v Olešnici dělá Piláta a když zapívá: Co je pravda? všechno se v kostele obrací. S lidmi umí, i s hrabaty míval co dě-

lat, je dosti vzdělanej člověk, němcovat umí dobře. Když chce u nás někdo dítě poslat na handl do Němec, nikdo jiný než Nejepsa mu nenajde místo. U toho kudrnatého malíře v Brodě taky se mnou byl.

Tak Nejepsa, jak bude moct, se do Prahy vypraví a na tu dílnu v Umělecké akademii se poptá. Má v Praze druhého bratrance krejčí, ale jen malým, tak nocoovat kde má. Už taky v Praze byl a na lehký kovaný není. Dá Pánbůh, že to všechno dobře dopadne, Nejepsa může všechno prodnat jako já. Toho oni se v Olešnici nenadáli, jak my si všechno vyšlapem, a snad ještě líp než oni, aspoň bez mrzutosti. Kdo pak ví, jestli opravdu to povolení mají.

A tak prosím, jsou tak laskav a už to s tím naším radním nějak udělají. My jsme jen lidé od hor, obzvlášťňovat jako v Praze neumíme, ale to sám vidíte, že taky rozumíme, co je umění.

Obeční úřad Struhu, p. p. Olešnice.

Václav Kahoušek, starosta.

Na Struhách dne 25. dubna 190...

*

V pondělí po první neděli květnové, před devátou hodinou ranní kráčeli po Letné, směrem ke Královské oboře vysoký, tenký venkovan a dívčina asi dvanáctiletá, vytáhla, nohatá, bledá, v krátkých světlých šatečkách, v laciném kloboučku, v šedém kabátku, již ošumělém a na všech stranách malém i krátkém. Byl den jako z křišťálu, nebe jako když vysmejčí, a na zahrádkách podél silnice kvetly stromy; koruny jejich byly jako zachumeleny a při sluneční záři leskly se perletově.

"Pane, Márinko, vy máte v Praze dni," pochvaloval muž a silně zabífal si z krátké dýmky, "u nás i minulej měsíc Meluzina skuhrávala ve všech školách!" a daleko si odplívl. Dle řeči, ač ještě dost zvučné, bylo patrné, že nemá všech předních zubů. Měl dobrých pětáctýřicet na hřbetě přišitých, vyčouhlý byl, že mohl hvězdy utírat, ale hubený, mírně prohnutý, kývavý. Šel maje nohy v kolenou stále trochu prohnuté, hlavu na tenkém krku nataženu vpřed, jak chodívali lidé v horách. V kabátku byl již letním, s krátkými šůsky, ale na krku, zpola pod límcem kabátu měl otočenu červenou

šálu vlněnou a na hlavě čepici, kudrnatou kožešinou lemovanou, vpředu s blýsknavým štítkem, trapečkem zdobeným. Levačkou držel si dřevěnou a v loketním ohybu visel mu na paži deštník tlustý a již rezavý. Vlasy byl krátkých, tmavých, oholen, jenom p... ušima zůstal na každé straně chumáč vousů a pod nosem kartáček; tváře měl již hodně vpadlé, oči tmavé, mžouravé, a špička ostrého nosu jeho byla známo ohnuta nahoru, ústa tenká, takže všechno to dodávalo pohledu jeho potutelnosti.

"Tak, strejčku, tamhleto je ta akademie," sotvaže vykročili do volného prostranství, dívčina ukazovala protější světlou, nevysokou, velkookennou budovu. Měla hlásek jako kanár a zpěvavě protahovala.

Muž bafl a vydechl: "To jo!" a v duchu si přidal: "Zpíváte, vy Pražáci!"

"Tam snad ten pán bude —"

"Tot' bezpečně. Jen aby se na člověka nějak neohrnoval!" a několik oblaků kouře odletělo mu od úst a vznášelo se do jasného vzduchu.

"I to snad ne, strejčku," a děvče s úsměvem, stranou naň zamžiklo.

"Ale konečně, at' si začne, aby si mysl, že jsem jen měkota, to nejsem!" a řekl to s celým důrazem.

Když došli před budovu, přimhouřenýma očima obhlédl si ji ještě celou a vyklepáváje dýmku pravil: "Pejpat musím přestat, člověk neví, do čeho přijde a dejmám beztoho přád jako baráčník, když peče chleba!" a strčiv dřevěnou do spodní kapsy kabátové, pokračoval: "Podívám se dovnitř — poptat se musím a přijdu ti říct!" Všecek se přehlédl, přehladil si bradu, a opatrně pootevřev vrata, nejprve dovnitř zamžoural, potom se tam vsunul prohnut, hlavou a krkem napřed.

Přehlédl velkou síň vysokou a čistou, na stěnách všelijaké hlavy, bílé jako sníh, ale živého človíčka nikde. Přihnul, zticha udělal ještě krok vpřed, mrkl v levo, pohleděl v pravo, nikde nikdo, ticha jako ve skále. I nu, — — — !

Ale v tom zahrčelo z levého kouta vřadu: "Co pak si přejem!"

Rvchle se otočiv, spatřil staršího prošedivělého vousáče v placaté čepici se stříbrnou

pruhou, hodně zamračeného. Honem smekl, přihladil si vlasy a lahodně se usmívaje pravil: "Pán Bůh rač dát št'astny dobrytro — ale nějakého pana Duhana hledám, dílnu tady prej má!" a zasmáv se suše, všecek se radostně prohýbal.

"Pana profesora Duhana? Ještě tu není!" hlučně a vážně odpovídal domácí duch, ale v koutku pod vousy mu zaškusblo.

Příchozí stál náhle ztrnulý a upjatě díval se na protějšek. "Fííí!" zahvizdl si potom nalicho a povzněl notný pravý ukazovák. "On je profesor?" a rozvrtěl hlavu.

"Profesor, toť se ví, že profesor, co pak by byl?" odbroukl domácí.

"Mhm, mhm — a je on sochař?"

"Sochař a profesor."

"Inu, to my nevěděli! A ten Poštůlka by nám to byl mohl říct, ale nešpetl. Ted' sem člověk jede z takové dálky a snad to bude všechno nadarmo!" a stál, myšlenkami zhroucen. Ale náhle se bystře vzpřimil: "A přijde?"

"Tot' se ví, že přijde, každou chvíli tu musí být!"

"A to já to musím říct Márince, aby darmo nečekala!" a naraziv si čepici, již byl ze dveří.

Chodila po chodníku, ale vidouc strýčka honem k němu utíkala.

"Kakrahnáte, holka, on je to profesor," sděloval jí tlumeně. "Já nevím, já nevím, nejdou-li nadarmo — co pak my s profesorem! Ještě tu není, ale přijde, tak aby ses nenačkala!"

"Ale vy, strejčku, netrefíte po Praze!"

Jen se ušklíbl: "To bys tomu dala, já a netrefím! A kdybych netrefil, vždyť snad jsem měl s lidmi co dělat' a dovedu se zepstat."

"Tak já teda půjdu, ale byla bych na vás ráda počkala!"

"I to já vím, Márinko, ale kdo pak ví, kdy přijde a jak to bude trvat, než to s ním vy-tentočkuju. Když už mne obec vyslala, musím dělat, co můžu."

"Tak s Pánem Bohem, strejčku, a ne-ztrat'te se nám!" a podávala ruku.

"I bodejt', kdo by našel, hned by vracel!" Dívaje se za ní, maně vytáhl dřevěнку, ale

opět ji schovav, přihnul deštník v ruce, vsunul se zas dveřmi.

Byl sám, zamyšlen, starostliv.

Po chvíli přišel zas ten vousáč a pravil: "Tak pana profesora Duhana! A odkud pak jste?"

"Já? Ale ze Struh — až tamhle od hor — najede se sem člověk!" a suše se zachechtl.

"A co si přejete od pana profesora?"

Strejček na tazatele zamhoural, poškrabal se za uchem a spustil velmi rozvážně: "Ale abych řekl, máme spolu nějaké zástoj!" Potom přidal rychleji: "Nějaké obecní jednání — já jsem jako u nás radní!" a mrknuv naň opět, sklopil hlavu. V duchu mu táhlo: "Bodejt', budu ti to malovat!"

Domácí přikyvoval: "To jo — však mi pan profesor ondy povídal, že sem k němu někdo venkovský přijde, abych o tom věděl, kdyby se po něm ptal," a prohraboval se v houštínách dlouhé brady!"

"Povídal!" radostně vyhrkl venkovan, "tak nezapomněl!"

"I kde pak on a zapomenout!" a postaviv se u okna, poklepával po rámu a hleděl do májového dne.

"Tak on je chlapák?" dychtivě, vyvaluje oči, tázal se strejček.

Domácí ani naň nepohleděl. "To darmo mluvit," jen broukl, ale náhle živěji dodal: "Však už tamhle jde!"

Strejček honem postavil se blíž a úkradem se díval.

Chodníkem vedle silnice sám a sám šel nevelký skloněný muž v šedém rozhaleném svrchníku. Pohodlně šel, ze široka, kloně se skoro těžce s nohy na nobu. Hlavu měl přihnuto a tak jako by stále v pravo v levo něco hledal.

"Už žádný mladík," poznamenal Nejepsa a v duchu si dodal: "skoro krňavej."

V pravici měl příchozí hůl a buď se jí široce rozpráhal a o ni se daleko od těla opíral nebo si jí ve vzduchu točil. Nešla tu ted' jiná živá duše. Strejček pozoroval, že profesor je tmavý vousáč, chvílemi že si do toho roští vjíždí, a na hlavě že mu sedí rezavá "muchomůrka" na kolik facek.

"Pane, nějak tuze se mračí," povzdychl a odstoupil od okna.

Zakrátko se vrata otevřela, profesor zvolna vcházel a velkýma černýma, široce rozevřenýma očima zvolna se ozhlížel.

Domácí duch postoupil vpřed, čepici se stříbrnou pruhou až dole, a náko, náko hluboce se uklonil.

"Inu," letělo strejčkovou hlavou, "čepice jde skoro na zem, to jsem přeci blázen!" a sundav svoji, přihladil vlasy, našpulil ústa a deštník máje pod paží, šoural se blíž.

Tu již naň vrátný profesorovi ukazoval. Strejček přistoupil ještě blíž, lahodně se usmíval a zabzučel:

"Ale ze Struh, prosím!"

Profesor mračnýma očima přehlédli si ho zvolna od zdola až nahoru a zakýval si hlavou.

"Á — snad pan Nejepsa — i tak pozdrav nás Pán Bůh!" hlubokým a skoro drsným hlasem vítal a napřáhl ruku.

Host pořádně potřásl, ale skloněnou hlavou mu táhlo: "Inu, pramilione, to jsou oči, jakživ jsem to neviděl — a celý ten člověk: Milej starosto náš —"

"Milý pane radní, pojd'te se mnou, už jsem se na vás těšil!" zas tak, jako když se prkno řeže, pobídl profesor a vzav hosta pod paží, zabočil s ním v levo do chodby.

Vrátnému zasvítla z vousů dvojí řada zdravých zubů. Pan radní Nejepsa, deštník pod ramenem, všecek ohnut, klusal vedle malého profesora divným poskokem.

"Jak se u vás pořád máte?"

"I děkuju, děkuju," pochechtává se krčil se Nejepsa, "tak po vůli Boží."

"To jsem rád, že jste přišel," rozléhal se profesorův hlas, "a at' se váš pan starosta nezlobí, že jsem hned neodpověděl."

"I kde pak to — zlobit — jaké pak s námi ceráty!" a suše se zasmál.

Profesor již odmykal dveře v pravo a otevřev dokořán pobídl: "Prosím, pane radní!" a pokynul směrem dovnitř.

Nejepsa rozpaky pokuckáváje vstoupil do pokoíka a zvučně pozdraviv hned se jím také ozhlížel. Nevelký byl a co je pravda, haraburdí v něm bylo všelijakého: obrazy, bílé hlavy, ruce, nohy, všelijaké záclony i pentle, mísy, talíře, knihy, sklenice, inu, divný jarmark a všecko jen tak herhárum.

"Dejte sem deštník i čepici a tuhle se posad'te na pohovku!" rozkazoval Duhan, a když se radní usadil a dlouhé nohy dostal pod stůl, sedl si naproti němu.

Radní, mhouraje z podoboci v pravo v levo, profesora vždy zrakem přeskočil, a při tom za uchem lehce se podrbával.

"Kdy jste vyjel z domova?" tázal se profesor a upřel naň veliké oči.

"Aha, zpověď!" projelo Nejepsovou hlavou. "A to, prosím, už včera, ještě za tmy," s úsměvem odvětil, ale hned zas oči sklopil.

"I to Pán Bůh chraň, kdež pak u nás dráha, kolik hodin pěšky. Máma mi s sebou dala hnát chleba s máslem a tak jsem ujížděl dost schopně. Jedenáctky na to mám, pěšiny jsou mi povědemy a s kopce na kopce jsem zvyklý. To jsem ještě měl notný ranec, člověk, když jde do Prahy, třeba do známosti, nemůže přijít vyjídat zadarmo." Mrknuv, co tomu profesor říká, tlumeně se zachechl.

"A nebál jste se do Prahy?" Duhan, ohnuté prsty máje v strništi na bradě, oči s něho nespouštěl.

Nejepsa znánko zamrkal. "I to, prosím, nebál, kdož by se bál do matičky stověžaté! To my u nás jsme sice jenom na drapalištích, ale Praha je nám taky Praha!"

Profesor přikývoval. "A líbí se vám?"

"Jen co je pravda, město náramně! Nejsem v ní po prvé, už před nějakým časem pořádně jsem ji prolezl. Když jsem ji tenkrát ponejprv uviděl, životní pravdu povídám, že mi nebylo nic jináč, než jako bych se díval přes plot do ráje. Ale to musím říct, že lidem se tu při práci špatně ohejbá hřbet a radší by udělali nohama, co mají dělat rukama. Vylidnění jsou, jen co je pravda, zvláště ženské, každá toho cáří na sobě má, že člověk neví, kam se dřív podívat. Mužský zas nejdén myslí, že spolkl Šalomouna!" a zamhourav, opět se ušklibl. "Aby sis nemyslí, že jsem jen tak!" letělo mu hlavou. Vykládáje, činil to jako starý kazatel, hlubokého, ale již vydoutnalého hlasu, a hrál očima, lícem i rukama. Profesor poslouchaje přisvědčoval.

"Vy, pane radní, jste, jak mi pan starosta psal, také kapelník."

Nejepsovi bylo při tom pohledu jeho ne-

volno, také s nohama si rady kale nevěděl, ale napřimiv se, zvolal: "To jsem prosím, je nás sic jen šest, ale trvám, že bysme se mohli všude postavit. Ne že děláme snad nějaký arie nebo jiné koncertní kusy, ale jinak všechno. Máme dva klarinety, trubku, horny a bas, hoši se každý ve svém vyzna- jí dokonale!" a hleděl velmi vážně.

"Tedy hoši to jsou —"

"I kde pak, chlapi jako já, basista má na hřbětě druhý a šedesátý, ale já jakožto kapela jim říkám hoši po starodávnu."

"A že vím, jaký vy máte nástroj?" usmál se Duhan.

Nejepsa se naň potutelně podíval.

"Klarinet!"

"A to mám! Jak to, prosím, že —"

"Že jsem to poznal? Prosím vás, sochař! Podle úst to poznávám!"

Radní si maně utřel rty a rozchechtal se, až se ohýbal.

"Že mám jako vyfoukané koutky a špičaté pysky — inu, to bezpečně. Ale jindy, při muzice hospodní, když máme příkladně štrajch, mastím prim housle."

"Tot' jste mistr!"

"Kapela musí umět na nástroje struněné i foukací — mám též učedníky, člověk musí pamatovat, že muzikanti taky dohrajou."

"Naděláte peněz!"

"I čerta," zašklibil se, "beru od jednoho pět šestáček za měsíc. Bejvávalo, ale teď? Bejvala muzika bez nástrojů s klapkami a kdo přec časem tancoval při nich, nějak se nadouval; jindy se to jen odfidlalo. Ted' už pomalu budou hosté o muzikách chtít, aby jim muzikanti platili za to, aby šli do kola. Ženské se ještě rády protřesou, ale s mužskými už je hůř."

"Ale popijete!"

"I taky to bejvá jako káпка do žhavého pisku!" a z hluboka se na profesora podíval.

"Tedy už i u vás je svět smutnější?"

"A to je! Kde jsou ty časy, o kterých můj dědek vypravovával, že se na konec masonustu hrálo třeba tři dni a tři noci!"

"Už po předcích jste kapelníkem!"

"Ano, dědí se v našem rodě to umění z kolena do kolena; mne dědeček i tatínek učili, ostatně jim to nedalo moc práce, jsou

už ty schopy v rodě!" a prsty obou rukou jen mu hrály.

"Vy jste taky zpěvák?"

Nejepsa z podoboci zamžoural. "Trvám, že mne chce zkoušet!" vrtalo mu v hlavě, ale přece vypravoval zas: "Jsem v Olešnici i pašije zpívám, ale jen toho Kaifáše, nebo Piláta. Evandělistu odbřečívá starý Kvasnička, má to již jako zpachtováno, a Ježíše, jak se samo sebou rozumí, má řídící — co teda na jednoho zbude! Ostatně — zůbů už člověku ubejvá."

"Vodíte taky procesí a děláte družbu!"

Nejepsa otevřel oči do široka.

"Jak jsem povídal, pan starosta mi o tom psal — pochvaloval si vás," vysvětloval Duhan.

Pohled Nejepsův zasvítíl. "Procesí vodím a družby taky dělám — i to je v rodě. Můj dědeček vedl poutníky do Vambeřic dvaapadesátkrát!" kazatelsky povznesl dlouhý ukazovák a pohled mu velmi zvěžněl. "Když to bylo po padesáté, byla sláva: na hodinu cesty šel jim pan farář, celá kapela, řada družiček a celá vesnice i vůkolí naproti. Jedna družička měla přivítání, nebožtik náš dědeček vyřídil pozdravení od Panny Marie vambeřické a krásně poděkoval. Sám si to tak sestavil, že všechno plakalo. My jsme s otcem zdědili všechny jeho knížky po něm. Olešnický Kvasnička dal by si to stát mnoho a mnoho, kdyby si je mohl opsat, ale to já nedám. To jsou ty rozdíly: já a Kvasnička! On vodí příkladně křížovou cestu na zelený čtvrtek, já na velký pátek; při něm je lidí trochu a div že neusnou, já mám plný kostel a všechno si při mých modlitbách utírá oči!"

"Tak to umíte po dědečkovi!" pokývoval Duhan a Nejepsu poslouchaje, na slovo mu věřil. ba sám ho v duchu na té křížové cestě viděl i slyšel.

"Ale jen chatrně, prosím!" a Nejepsa mávl rukou i nohama zachrul. "Kdež pak náš dědeček, takového nebylo a nebude kraj světa. Na Pace dosud si povídají o jeho loučení se v klášteře. A když mu šel sedmdesátej a pátej, byl ve Vambeřicích po dvaapadesáté. Když přišel domů, povídal, že mu to přec už tak nešlo, ale najedl se s chutí, buchy ho vždycky už čekaly, lehl a

ráno mu zvonili. Tetky věřit nechtěly." Oči, prve široce rozevřené, se sklopily a hlava se schýlila. Chvilku bylo ticho. Profesor seděl skloněn a Nejepsa také se zamyslí.

"Pan farář vás má asi rád," zas Duhan se ozval.

Nejepsa se zaštilil: "I ani bych neřekl!" a očka rychle mrkala.

"Že ne? Když tak Bohu sloužíte —"

"Sloužím, což je o to, ale oni ti páni nemají, myslím, zrovna rádi, když se jim někdo do toho tuze plete a pak — družbu a tu, víme, o svatbě se přec jen člověk někdy u tabule nebo potom u muziky známo zapomene a slouží d'áblu místo Bohu. Jednomu se myslí zatemní, řekne se to, ono, a do fary to doletí hned, jenom že já za zelena utržené nejsem, dovedu odpovědět a tak to pak nedělává dobrotu." Zašklíbil se a z hnědých očí hleděla mu všechna potměšilost, takže Duhan hlasitě se rozesmál.

"Tot' já vím, že všichni předřikavači, družbové a muzikanti bývají mazaní!"

Nejepsa pozvedl ukazovák: "Velká zkušenosť to, prosím, dělá, člověk mnoho vidí, mnoho slyší, pozná mnoho lidí a pomyslí si: Tak vy jste, lidičky, takoví! Jedná s nimi, jak to chtějí a myslí si svůj díl!"

Profesor hrabaje se v bradě, s úsměvem přisvědčoval.

"Máte děti?" tázal se opět.

Nejepsa se zachechtl. "I Bože, o ty není; u nás na horách bývá nouze spíš ve všem než v dětech. Šest jich mám, tři a tři do páru. Když to sedí kolem stolu, je jich pomalu jako bandor na stole. A halasu to nadělá — darmo mluvit! Ještě zaplat' Pán Bůh, že nestůnou!"

"Nejstarší zas tu hudbu po vás převezme!"

"Ano, rád bych, ale kdo pak ví, nebude-li do té doby po Káčenejch svarbách."

"Proč — z bídy?"

Nejepsa poškrabal se za uchem. "I to bych ani nesoudil, ale počítám, že takové radovánky lidi nadobro přejdou. Bída že by byla? To snad ne, i u nás jdou teď po staveních hezké peníze a všechno jen ze dřevní, žádné snad partyky. Svět tak jde svou cestou, pomozme si. Nám muzikantům zbý-

vá už jenom nějaký ten funousek, ale protože je u nás tuze zdravé povětrí. i toho je namálo, a žádný nic dát nechce. Už i tu smrt chtějí lidé mít zadarmo nebo aspoň co nejlacinější.

"Ale nový hřbitov jste si zřídili!"

"A to, prosím, zřídili! Měli jsme starý, malinký, už hrob na hrobě, a když teda v Olešnici začali s novým, udělali jsme si ho také, hlučněji spustil Duhan a prsty maje ve vousích, skloněn, upřeně zahleděl se na hosta.

"A chcete tam mít obraz kříže?"

"Prosím, to chceme," neobyčejně lahodně pronesl Nejepsa a z očí mu zasvítlo, "proto také mě sem obec vyslala!"

Profesor mlčel a zraku s něho neodvracel. Nejprve se pod tím pohledem nepokojně zachrul — cítil, že po všech hovorech přiblížila se vážná chvíle. Přihladil si vlasy od ucha k uchu, pokračoval vážně:

"On nám pan Poštůlka v Brodě hned povídal: Lidičky, to já jen tak provést nemůžu! To je v Praze sochař pan Duhan, ten toho Krista provedl sochařsky, a kdybych já ho měl malovat, musím mít z Prahy od něho povolení!"

"Je on ten pan Poštůlka akademický malíř?"

Nejepsův pohled utkvěl na profesových ústech. Přemýšlel, co by ta otázka znamenala.

"Myslím, má-li to umění ze škol, ze studií —"

"A to bych skoro neřekl," rychle vpadl radní, "třebaže jistoty nemám, ale počítám, že to buď jen tak pochytil anebo to má od nějakého mistra, protože, trvám, provádí taky tabule nad krámy a pokoje maluje — inu, člověk, který něco umí, to se musí říct! Obrazů tam má mnoho, všelijaké svatě a zas taky kopce, pole, lesy, zámky a co všechno. Viděl jsem tady po Praze u krámů za sklem všelicos, ale lepší to není, Poštůlkovy obrazy tomu dost málo nezažadí!"

"Proč vám tedy nenamaluje nějaký kříž sám, proč má malovat podle mého?"

Nejepsa natáhl krk a oči mu zešpičatěly.

"No, my že v Olešnici jsme viděli — a kde pak to, prosím, to my zas rozumíme!"

Profesor přisedl. "Vám se olešnický líbil?" tázal se.

Ted' se hostovy oči rozšířily: "Tuze — kde komu!"

"Co se vám na něm líbilo?"

Nejepsa pokrčil rameny a stáhl krk. "To je těžko říct! On je tuze krásný a dojmavě proveden. Já, že vodím ta přelosi, jsem přeci toho znalec, viděl jsem křížů dost a dost, v Pace, na Táboře, v Boskově, ve Svatoňovicích, ve Vamberčích, na Vartě a jinde, ale —" a všecek se za stolem skrčil — "to je všecko nic! Naše ženské přišly tenkrát z Olešnice a vedly jen jednu: Lidičky, v té Olešnici mají na hřbitově Krista Pána, že by člověk před tím plakal."

"Hm — tetky co povídaly —"

"Mužští nejináč! Dědeček Zleváků povídal představenému: "At' to stojí, co stojí, starosto, poříd'te ho! To byla všude jedna řeč. A tak kdžv jsme všecko prozkoumali, hned jsme hnali na Poštůlku."

Profesor seděl nehnutě, ale oči jeho byly mírnější.

"Náš Váša, jako švakr starosta, že je už v tom ouřadě znalý, začal hned zkoumat, co to bude stát," radní opatrně začal zatačeti, "ale pan Poštůlka nechtěl říct, až prý bude to povolení. Starosta, aby ho nabral, povídá jako mně: Tak abysme se snad obrátili rovnou do Prahy, mohli bysme koupit třeba hned tu sochu, to by Olešníáci koukali! Ale milý malíř se smál, až se ohýbal; na to že by bylo třeba kapsy náramné, to že nevíme, co je pražský sochař. A tak mě naše obec poslala sem, abych prosil za to povolení a co to má stát!" i díval se velmi zkroušeně.

Profesor seděl uchýlen, hledě k zemi. Nejepsa zíral naň s velkou starostlivostí.

Náhle Duhan povstal, a vzav hosta za ruku, pravil úsečně: "Pojd'te se mnou!"

Trvalo chvilku, než se Nejepsa ulekán ze zástolí vyhrabal a zase napřimil.

Profesor odhrnul pestrý záclonou proti dveřím, jimiž prve vešli, a po třech stupních svedl hosta do místnosti jiné, prostorné. Byla vysoká, zšeřelá, poněvadž šedobílé záclony na širokých i vysokých oknech byly spuštěny. Stěny byly mírně šedé a

jen při průčelní stálo něco jako vysoký oltář, záclonou úplně zakrytý.

Nejepsa dal se vésti, a po špičkách tlapal velmi opatrně.

"Tady zůstaňte stát!" kázal mu průvodce a sám pooděšel k přednímu oknu, zatahal za provazy záclon, takže se náhle odstřela horní půle i část dolejšího okna. Čisté světlo vtilo se do čela místnosti. Potom přistoupil k tomu oltáři, opět zahospodařil v šňůrách záclon a ty rázem se odhrnuly.

Na úplně černém pozadí, v černé hlučině, visel veliký, sněhobílý kříž s přibitým Kristem, lilijově skvělým.

Nejepsa zůstal z kamene.

"Ó!" maně vydechl svůj největší obdiv. A zase stál ztrnule, zdívené oči upíraje na Ukřížovaného.

Profesor pozoruje ho, ani se nehnul.

V tom se Nejepsa do hlubokého ticha vydoutnalým, šepavým hlasem slavně rozepíval: "A když přijal Ježíš ocet, řekl: Dokonáno jest! A nakloniv hlavy, vy-pu-stil du-ši!" Zazpíval vše tak, jak to o Velký pátek v olešnickém kostele evandělísta a další zpívali, a pokřizovav se, sepjal ruce. Pod očima se mu třpytilo.

Profesor ho nerušil. Až když se opět pokřizoval, přistoupil k němu. "Je to ten kříž?" tázal se s úsměvem.

"Je — je, ale abych tak řekl, je to jako Praha a Olešnice nebo Struhy!" a jen bojácně šeptal.

Profesor poklepal mu na rameni. "Jaký je ten u vás?"

"U nás? Bude arci menší a jenom na plechu malovaný. Kříž je tmavý, na něm Ježíšovo tělo, jak tělo je, ten šat bílý jako sníh, vlasy a vousy krásně kaštanové. Ta hlava, jak sklesla, je taky u nás krásná — ale tohle —" a mávnuv rukou znova upjal oči na kříž.

Profesor opět mu poklepal na rameni: "Dobře jste to zazpíval — a nakloniv hlavy, vypustil duši — dobře, tuze dobře!"

Stáli opět nehnutě, mlčky.

Duhan po chvíli tiše zastřel kříž i okno a vzav strýčka pod paží, pobídl: "Pojd'me!"

Když se vrátili opět do pokojíka. Nejepsa zašvitořil: "Nic platno, ted' už musím

hledět, abych se zas dostal k nám!"

"Jen si ještě sedněte!" broukl Duhan a sám taky usedl.

"Když to nic platno není — po poledni musím zas na naši stranu," lichotně kroutil se Nejepsa. "Tak bych prosil, dostanu-li to povolení a co to bude stát?"

"Ještě si sedněte, to se musí pořádně projednat!"

Pan radní poslechl. Čekal sotva dýchaje.

Umělec schýlen, zasmušen, chvílku mlčky probíral si bradu. Obrátiv potom temné oči na horáka, pravil zvolna a důrazně: "Až přijдете domů, pozdravíte ode mne pana starostu a všechny sousedy."

Nejepsa se zavrtěl. "A to děkuju hezky — děkuju —" klonil se — "hned zejtra to vyřídím."

"Řekněte jim, že mě to těší, že se jim můj Kristus na kříži líbí a že tedy svolují, aby si ho vaše obec pro nový hřbitov dala namalovat."

"To naše obec panu proferovi pěkně děkuje," a Nejepsa se skloněn zvolna zdvíhal, "budu mít cestu tuze radostnou a nebudou se smát, že jsem to sešmodrchal!"

"Sed'te!" kázal profesor.

Nejepsa se opět zvolna posadil a čekal. Když však Duhan seděl zase tak skloněn, zamyšlen a mlčky, ozval se velmi mírnounce:

"Tak bych prosil, co to jako bude stát!" a jen se špulil.

"To je hlavní, vid'te?" zamumlal mistr a vykulil oči.

"A pane, to skoro," nad uchem poškrabal se strýček a ústa se mu opět zašklíbila.

"Tak abyste věděli, vy horáci, že taky o vás dobře vím, a třebaže jste jako ty vaše křemele. že vás mám rád, nic mi nedáte!" a skloniv se, zachmuřil se ještě víc.

Nejepsa při té volné řeči jeho natahoval krk, aby se snad nepřeslechl a rty se mu víc a více zahrocovaly. Na konci profesorovy řeči se však rychle vzpřimil a zvolal: "A to ne, prosím, to ne, to jen co může být, to my víme, co se patří, to by byly pěkné móresy!"

"Už jsem řekl — a sedněte!"

"Ne, to nic, prosím, pro nás už je veliká radost, že toho krásného Ježíše smíme mít. že nám to povolil sám slavný pan sochař — v Olešnici budou závistí a zlosti zeleňat!"

"Sed'te! Tomu panu Poštůlkovi sám napiši, aby várm.⁶ Krista namaloval, jak nejkrásněji umí ⁶ aby se neopovážil vás přetáhnout. Až se budete před křížem na hřbitově modlit, někdy si na mne vzpomeňte!"

Nejepsa opět vstával. "To já nevím, pane profesore, nedostanu-li doma domluvy, co je moc, to je moc—" a slzy mu vyhrkly z očí.

"Sed'te, nezlobte pořád! A teď to zapijeme!" Hned byl na stolku tác s dvěma třpytnými poháry a druhý se sucharky.

"I — snad ještě zavdanou!" zaštitil se Nejepsa, ač pod očima měl ještě vlhko.

Profesor do vinné láhve zabodl vývrtku a v minutě mok, skvělý jako topas, perlil do sklenky

"Abyste také, pane radní, věděl, proč jsem starostovi hned neodepsal. Když přišel první lístek, pomyslíl jsem si: "Strejčkové — někde něco slyšeli a píšou." Ale když přišel druhý, třetí dopis, porozuměl jsem, že se to strejčkům opravdu líbí, že o to stojí — třebaže jim ta Olešnice taky vrtala v hlavách."

"A to vrtala, to račte mít pravdu. Jenom že jejich představený byl ještě na horách, když náš starosta je už dobře znal a věděl, co a jak chytit!"

"I řekl jsem si: když se jim líbí, budiž, ale přece bych rád někoho odtamtud viděl. Teď to víte a těší mě, že jsme se sešli!"

"A to, prosím, já taky!"

"Tak si t'ukněme. At' jste tam všichni zdraví! a vzav pohárek, povstal.

Nejepsa se také vzpřimil. "Vino mám ke všemu pít? Tak na dobré zdraví!" a ulízl.

"Nic tak — dolů s ním!"

Nejepsa ohnul krk, a víno zmizelo v hrdle. Postavil sklenku, dlaní utřel rty a zamlaskl: "Pane, to jsem ještě nepil!"

Profesor nalil mu novou.

"A to, prosím, ne —"

"Mlčte, starý muzikant a bude se upejpat!"

„Enu, to zrovna ne, ale nejsem vlnu zvyklý, já leda nějaký ten štuc piva.“

„Doma si zas přejte piva, tady jsme v královské Praze, at' tedy žije mělčina!“

„Až já tohle budu povídat starostovi a mámě a dětem!“ vzdychl si Nejepsa. „A prosím, že si tak dovoluju, na Petra a Pavla máme u nás pout, kdyby tak pan profesor chtěl přijít! My sic jako v Praze strojit neumíme, ale přičinili bysme se, a ne snad, že bysme měli ze sejkor polívku, jak se u nás jedné vesnici o posvícení vysmívají. Tetka Belšánka strojívá na všech svarbách, i do Olešnice ji berou, co by byla naše možnost, všecko by se udělalo!“

„Děkuju, děkuju — a jezte, pijte!“ usmíval se Duhan.

„Inu, tak teda musím! A prosím, že si tolik dovoluju, je pan profesor ženat?“ a Nejepsovy oči byly zas jako na špendlíkách.

„Ženat, i děti mám.“

„Tak to jo — já jako myslil —“

„Co jste myslil —“

„Chtěl — ale prosím bez urážky, chtěl jsem říct, že by se třeba u nás, v tom kraji, našla nějaká květina,“ štiřil se strejček.

„Abyste mohl družbovat, vid'te!“

„Inu, člověk má na všechno vzpomenout. Jsou u nás taky bohačky a pak, prosím, tady městská dívka rozdílí srdce na několik dílů a každému dá kousek, naše holka jedinému celé srdce věnuje!“

„Dobře to umíte, dobře, ale jaká už pomoc, jsem v tom jako vy!“ zasmál se, a Nejepsa se také rozchechtal. Potom se o pět trochu napil, ale když profesor doléval, bránil: „Kam pak to, Pán Bůh rač chránit, jsem už beztoho trochu natrženéj a povleču se jako liška nastřelená! Tak nepůjde to na tu pout? To by byla sláva u nás!“

„Pane, nepůjde —“

„Snad by doma byla mrzutost?“ a Nejepsa z podvíček zamhoural jako kocour.

„I to ani ne!“ srdečně smál se profesor a vesele dodal: „Mně se zdá, že máte zkušenosti!“

„Enu, člověk má na tom světě všecko zkusit!“ uškříbnil se. „Ale neračte ještě říkat ne — v'ďyt' časek zbývá. A prosím, nic od nás nechcete a já jsem takový nezdvorák, tady jím a piju, nic sám neříkám a ani pocty nenabídnu. S dovolením, je tady v Praze tolik hospod, co pak abysme někam zarazili — na nějakou flaši bych taky ne-koukal!“ a Nejepsa hledě velmi úlisně, hladil při tom profesora na paži.

„Děkuju — není možno, povinnost volá!“

„Opravdicky to myslím, ne abych mluvil do větru! Peníze na to jsou, to by bylo podle libentu, Struhu by se taky přičinily, aby Pražáci viděli. To třebaže chci dnes domů jet, odložil bych to na zejtra!“ a ruce i líce mu hrály všechny kousky.

„Není možno, pane radní; ještě si jednou t'ukneme a pak musím do školy!“ a profesor povstal.

„Tak na dobré zdraví — do smrti nezapomenu!“

„At' žijete!“ T'ukli si a vypili rázem.

„A teď si tuhle na cestu zapalte!“ a Duha podával pouzdro s doutníky.

„I děkuju, taky mám tuhle pejpu v kapsě.“

„Dobře, tu si zapalte cestou domů, po Praze si zakuřte doutník.“

Nejepsa jeden přijal, zobracel, pohleděl na profesora, zašklíbil se a již uhryzl špičku. — Profesor podal mu ohně.

„No tohle — ještě žhavého mi podáváte —“ a doutník drže v dvou natažených prstech, tahal plnou silou.

„Tady vám dám lístek s adresou a pište mi někdy.“

„Děkuju hezky —“ a dívaje se na visitku, zvolna, vážně si pokyvoval „počkejte, Struháci, milej starosto náš, vy budete koukat! Tak kartičku schováme a psát budem!“ a ukládal ji do veliké tobolky. „Na mou pravdu, že už jsem natrženéj — to to mělnické — půjdu jako koza po ledě!“ Vzal deštník, čepici a podával velkou ruku: „Zaplat' Pán Bůh za všecko, pojedu do hor jako zajíc veselý!“

Potřásli si, profesor popleskal mu po zádech a vyprovodil ho až k prahu budovy. Nejepsa, červený jako brabenec, pohupuje se, na služebného ducha zakřval čepici a profesorovi ještě jednou podal ruku. Oči měl zality

Duhan ještě chvilku díval se, jak pan

radní ze Struh, dlouhý, ohnutý, deštníkem se rozpráhaje tvrdě kráčí k silnici. Tam se ještě zastavil, z tobolky opět vyndal kartičku, četl, dlouze zadíval se zpět na světlou budovu, tonoucí v slunci, opět četl a teprve když lístek uložil a vybafl několik velkých oblaků, doopravdy po horáčku vykročil . . .

* * *

V následující době vzpomněl si profesor Duhan nejednou, co as v Struhách dělají a proč že nepíše, ale řekl si, že venkovští lidé píšou neradi a dlouho že trvá, než se k tomu rozkolébají.

Psaní přišlo teprve počátkem srpna. Velká obálka měla nadpis "Obecní úřad ve Struhách", a na archu Duhan četl:

Mnohovážený Pán a Pán J. Duhan, profesor na Umělecké akademii, slavný umělec sochařský atd. atd.

Vaše Blahorodí!

Račte odpustit, že si dovoluju.

Vyslán byl k Vašemu Blahorodí náš člen, Frant. Nejepsa, první radní, já si s ním švakruju. On přišel zpátky celý pryč, a jen pořád o tom pojednání, žádné fuky, všecko jako s člověkem. A že do nejdelší smrti nezapomene, to že viděl, to že byl omámen. Přijel s povolením, abysme když jsme tak po obrazu Ježíše toužili, aspoň od Poštůlky, malíře, obraz si zhotoviti dali.

Nyní jest již na dřevě přibitý, tuze zdařilý, jest uprostřed našeho nového hřbitova a předminutou neděli byl slavně posvěcen. Všecky osady kolem dokola i naši sousedé jsou samá chvála.

Kdyby on tak pan profesor chtěl se přijít podívat a u nás pobejt, viděl by a slyšel, a my bysme se přičinily. Jsme jen sprostí, ale bylo by to ze srdce, od prvního do posledního.

Už jsme taky měli první funus. Umřela babička Pozníčková, vejměnice, měla už osmdesátý a druhý. Měla v sobě sic už jen káplku života, ale zas časem bejvala jako frče. A říkala, že ona neumře, až si počká na ten nový hřbitov a až na něm bude nový kříž. Taký říkala, že to musí být slavný funus, aby si to celá vesnice pamatovala, a že se musí hrát, až se to bude po kopcích rozléhat. Tak si na to slušně poručila a dočkala se. Když to všecko bylo, už neotálela. Byl to krásný pohřeb na novém hřbitově, lidu hrůza. A když pak všecko i s panem farářem stálo před křížem, kde je ten krásný Kristus Ježíš, a když Nejepsa spustil "Odpočiňte v pokoji, věrné dušičky", zpívalo všecko, a když přišel ten konec "Kriste, dejž jim milost svou, at' se k Tobě dostanou!" všecko se hlasitě rozplakalo.

A taky jsme vzpomínali na pana profesora.

Protož je moje povinnost jako starosty obce, abych Vám, Vaše Blahorodí, ještě jednou nastokrát poděkoval za celou naši obec.

Potomkům budeme vypravovat, že dostali jsme povolení od slavného a nezapomenutelného pana profesora J. Duhana z Prahy, velkého sochaře. Ted' my už to všecko víme, kdo s námi horáky jednal. Nejepsa ještě zvlášť nastotísíkrát pozdravuje a to že do smrti bude pamatovat. Bože, zachovej tak dobrého a vlídného pána, jako je pan profesor Duhan!

Za celou obec Struhu

Václav Kahoušek, starosta.

Duhan četl, dlouho četl . . .

Když pak dopis opět složil, napsal si navrch: Můj nejmilejší honorář.

Jaroslav Havlíček:

Jak dědečka vykoupali

Humoreska

Když stařeček Lahodů dostal od své stařenky z okresního města listěček, že už jí páni doctři stonavou nohu uzdravili, aby si pro ni do nemocnice přijel, poplácal si vesele po stehně a šňupnuv si třikrát za sebou prohlásil spokojeně.

"Vida, vida! No, žet'! Ba! Haha! No, žet'!"

A vstav od stolu, rozcapkal se stařeckými krůčky z vejminku k synu hospodářovi, aby mu oznámil, že v neděli dojde (byl zrovna pátek) do města pro maminku.

"Nu vidíš — uzdravili jí nohu, uzdravili! V neděli, dá-li Pán, si ji přivezeme, stařenku, chudáčka! Zkusila tam ona bolesti, zkusila! Nožem ji řezali, ubohou!"

A rozveselen, štipl vnoučka v kolébec do tvářičky, až se kluk rozmrzelý nějak rozvřískal.

Co měl dělati dědouš, než rozběhnout se ke kupci pro nějaký piškot.

Doběhl tedy, a pobroukav si s darebou malým: "bába, bába," nacpal si dýmčíčku a vyhříval se na sluníčku před domem. Dlouho tam však nevydržel — několikrát poposedl, chvíli se vrtěl sem tam a konečně vydal se do šenkovny na sklínku.

Inu — tot'! Stařenku si přiveze! Však se mu v tý komůrce stýskalo samotnému — od té doby, co babičku odvezl do nemocnice s nohou stonavou od kusu skla, na něž nešťastně stoupala.

Nu, tak tedy — už to vydrží do neděle — už jo!

A celou sobotu nemluvil než o tom, jak si přiveze stařenku, které páni doctři uzdravili stonavou nohu.

V neděli, jak sluníčko nad palouček vyšlo, obcházel již bryčku, do níž nastlal slámy na zem a na ni urovnal deku, ba i duchnu do vozíka naložil, aby stařenku nožička nebolela.

Na to oblekl dlouhý, šosatý kabátec s pečlivě vyleštěnými knoflíky a zavolal na Francka, kočího, aby vedl fuksíka k voji. Koník byl za chvílenku zapřažen, Francek si sedl s dědečkem na kozlík a vyjeli ze vrat.

U hospody stavěli se na štamprli slivovičky — a dědouš zase vyprávěl všem o tom, že si jede pro stařenku do nemocnice.

A tak se, šelma, rozdováděl, že si vlezl do bryčky do peřin a nechal Francka samotného na kozlíku. A jakou z toho měl jundu, když potkával známé, kteří ho soucitně litovali.

"Hle," říkali, "ženu má ve špitále a sám tam jede taky, chudák!"

A dědeček kýval smutně hlavičkou a div, že se neukuckal samým smíchem.

Jak jim cesta vesele ubíhala mezi lány vonícími v ranním slunci, a než se nadáli, zahrčela kola jejich bryčky na městském dláždění.

I ve městě stařečka litovali a portýr, dobrák, pomáhal mu s vozíku dolů.

Nu, pantáto," povídá, "chtěl byste mluvit s panem doktorem, ne-li?"

"Ba tak! Právě, právě."

"Ženu máte zdravou — tak si chcete sám postonat?"

"Inu, jak dá Bůh!" zataškařil si dědeček a vešel do kanceláře.

Tam ale místo známého pana doktora seděl mladíček, jako když ho vymaluje. Knírečky pěkně nakroucené a tvářičky napapané mu jen zářily.

"Pan dochtor tu neráčí bejt?" optal se dědeček.

"Jsem tu dnes za něho, pantáto," povídá vlídně panáček, "jsem také doktorem. To nic ale nedělá," povídá honem, a chytí stařečkovu pravici v zápěstí a dívá se při tom na hodinky.

"Járku, ráčejí-li pospíchat, já počkám chvilánku," povídá stařeček.

Ale panáček mlčí a dívá se na hodinky. V tom se strhne na chodbě volání:

"Pane doktore! Pane doktore! Honem!"

A pan doktor pustí stařečkovu pravici a vyběhne ven.

"Hned tu budu zpět!" volá k dědoušovi.

"I dyt' jsem jim povídal, že počkám chvilánku, ráčejí-li pospíchat!" volá za ním stařeček.

Ale doktor již byl ze dveří venku.

Netrvalo to ani pět minut, přišel do kanceláře jeden z "vechtrů."

"To oni zrovna ted' přijeli?"

"Ju, ju!"

"Tak jdou — zatím se mají vykoupat."

Stařeček se sice podivil, ale neměl nic proti tomu.

"Jako vykoupat?" povídá. "Tak ju, já se vykoupám."

"Ještě štěstí," myslil si, "že je neděle a já mám čistou košili; ale čerchmanta

to napadne, že se bude v městě koupat." A šel.

Panečku, to si liboval. Takovou lázeň ještě neměl a do smrti mít nebude tam u nich na vsi. Ta nádhera (nemocnice byla nová), až oči přecházely.

Konečně se umyl, osušil, chtěl se již oblékat — ale v tom přišel ten samý, co ho sem zavedl a přehodiv přes něho jakousi houni, povídá mu:

"Pojďte se mnou, pan doktor přijde za vámi." Jen že tak měl dědouš čas sebrati s sebou šaty, tak na něho "kvaltoval." A vedl ho rovnou do sálu k posteli.

"Tak honem do ní!" pobízel.

Ale stařeček nechtěl.

"Pro rány Spasitelovy!" spráskl ruce nad hlavou. "Dyt' já přijel pro ženu!"

Opatrovník naň otevřel ústa a nevěda, co by chytřejšího řekl, optal se nemocného, proč že to neřekl hned.

A již tu byl také pan doktor a zvědév, co vyvedl svou přílišnou horlivostí, rozesmál se, až se za břicho popadal.

"Nu tak se oblecte, když jste se vykoupal," povídal a nechal přivést stařenku, jež sice ještě trošku pokulhávala, ale jinak se — jak se aspoň dědoušovi zdálo — docela i vykrmila.

Za veselého smíchu naložil babičku do bryčky a dědeček, poděkovav panu doktorovi a zapáliv si cigárko, jež od něho na cestu dostal, pobídl Francka, aby šlehl do fuksíka.

Bryčka se rozhrčela a pan doktor i s vrátným, prohýbajíce se smíchy, dívali se, jak se v ní klepou smíchem dvě šedivé hlavičky.

Jen Francek vyvaloval na kozlíku udivené oči, a to proto, že nevěděl, jak dědečka ve špitále vykoupali.

FR. KŘEN:

Poslední roráty

SNĚHU bylo skoro nad kolena a ostrý vítr roznášel vrchní vrstvy sněhové, jak klebetivá ústa na cti utrhaní a pomluvu pod rouškou nevinnosti.

Z dědiny vyšlo děvče zamotané v teplý vlhák a brodilo se statečně sněhem po silnici.

— Kam jdete, slečno? volal kdosi z dědiny.

— Bratrovi naproti. Šel na poštu. Nesl mamince peníze, aby měla něco na svátky a jaksi se dlouho nevrací.

— A vy k mamince na svátky nepojedete?

— Pantáto ráda bych, ale však víte, jak je to. Bratr je podučitelem, já industriální učitelkou a tož kolik je to celkem příjmů? A maminka je, chuderka, stará a má jenom nás dva. Kdybych k ní jela, co by si bratr počal beze mne? Vidím a cítím to, že mu každým dechnutím ubíhá život a mám tu, chudáka, nechatí samého přes svátky?

— Slečno, pojd'te k nám. Dám zapráhnouti do saní a čeledín nás k poště zaveze.

— A co bratr?

Pantáta si dal nad oči dlaň a díval se po silnici.

— Nikde ani živé duše. Pan učitel sedí bezpochyby na poště a odpočívá. Pojd'te, hned to bude.

Byl právě den před posledními roráty. Pantáta zavedl slečnu učitelku do vytope-

né kuchyně: — Panímámo, vedu ti hosta!

— Pochválen buď Ježíš Kristus!

— Na věky. Amen. A to jste vy, slečno? No, pěkně vítám, a sedněte si u nás.

Široká a ještě dosti mladá panímáma otřela rychle zástěrkou kousek dlouhé lavice při zdi a pravila: — Zavedla bych vás do světnice, ale víte, jak už to na dědině bývá, že se přes den topí v kuchyni a večer teprv ve světnici. A tož, čím bych vás tak honem uctila?

— Ale ničím, panímámo. Šla jsem bratrovi naproti a tady—

— Ale osobo, že to tak musím říci, máte rozum? Pantáto, zapráhni do saní a zavez slečnu. Koně se trochu proběhnou a slečna se nemusí trápit v tom sněhu.

— Však jsem to už slečně povídal, že to bude hned. Je Janek doma?

— Šel si k ševci pro nové vrzavé boty. Chce dělati ve svátky parádu.

— No necht'. Zapráhnu a pojedu sám.

Mrkl na panímámu a ta mu už rozuměla.

— Tož si alespoň ukrojte našeho chlebička, slečno. Tady je pecen, tu je nůž, tu je sůl a tož aspoň kousek. Jenom si ukrojte a osolte. Já přijdu hned!

Slečna učitelka byla jak by ji vymaloval. Mladá, pěkná, tak pěkná, že se o ní sám zkušený a starý vdovec Obrátil vyjádřil: Takový obrázek v kancionálu, no Bože, duši spas!

Měli ji v dědině rádi a bratra jejího též. Bývali spolu, s každým se pěkně snášeli, konali řádně své povinnosti a starali se

poctivě a svědomitě o svou starou matičku. Lidé jim kolikráte povídali: — Vezměte starou matičku k sobě. Však se u nás také nějak užíví.

— Říkali jsme jí to a prosili jsme ji. Ona že nepůjde, a že kdo by zaléval tatínkův hrob a že kdo by se tam modlil? A když umře, že chce býti pochována vedle tatínka, odpovídali na takové řeči syn s dezerou.

Otec, chudý tkadlec, zemřel na soucho-
tiny a syn, mladý učitel, měl je též. Zdedil nemoc po otci a dcera zdraví po matce.

Námaha ve škole, neustálé mluvení, dusný vzduch byly mladému učiteli jedem. Chrádl, chudák, jak zlomený květ a k poslednímu počal též chrliti krev.

Dostal se za podučitele, či jak tehdy říkali, za výpomocného učitele starému panu "rehtorovi".

Vypomáhal, kde a jak mohl, ve škole, v kostele a máje již zdomova a z průpravny předběžné vzdělání, cvičil se ve hře na varhany dále a starý pan rehtor seděl kolikráte za svým "učněm" na kůře a plakal radostí a říkal, že to není ani hra, že je to modlitba.

Bylo vypsáno místo industriální učitelky. Dostala je zmíněná sestra mladého učitele. Přistěhovala se a žili s bratrem pěkně za větrem a žili by zrovna jak na poušti, kdyby jim dobří lidé do domácnosti něčím nepřispěli. Kde nestačil plat, doložila dobročinná ruka. Bídý neměli a přebytku také ne.

Poslední dobou se stranil mladý učitel společnosti. Chodil na procházku po vyučování do lesa, do polí a nic ho už jaksi netěšilo, jak se lidé domnívali.

Spořil až nápadně, ač při platu, jaký tehdy měli podučitelé, zrovna zázrakem bylo spořiti a ještě dosud tak.

— Františku, prosím tě, netrap se a jdi třeba do hospody na chvílku, prosila sestra.

— Terezko, nenut' mě. Maminku tak nechati nemůžeme a potom—

— Co potom?

— No, však brzo uvidíš a slyšíš.

Za nějakou dobu po té dovezli k bytu mladého učitele bednu.

Čekal už přede dveřmi. Bednu složili, co v ní bylo, zanesli do pokoje a pan učitel čekal u okna na sestru.

Byla někde na návštěvě.

Když viděl, že domů jde, sedl rychle — k novému harmoniu a zahrál:

"Blahý, kdo podle povolání
Bohu slouží, vlasti své!"

— Františku, odkud to máš?

— Nevíš, že tak zpíval náš tatínek? Vidíš, Terezko, na to jsem spořil, ale všecko jsem ještě nezaplátil. Mám ještě dluh na to, ale však to nějak zaplatím. Jenom poslouchej, jak to krásně hraje.

Sedl znovu k harmoniu a zahrál znovu.

— Kdyby to tak, chudák tatínek, slyšel, ten by plakal, vzpomněla Terezka a plakali s bratrem oba.

Mladý učitel hrál doma na harmoniu, hrál v kostele na varhany a když starý pan rehtor nemohl, cvičil sám děti ve zpěvu.

To byl tedy bratr slečny učitelky.

Panímáma se vrátila do kuchyně: — Tož, pantáta už čeká. Tady máte ještě vlnák na nohy. Nic se nekrut' te. Vy mladí lidé jste jako do větru a vítr na vás. Učitelka usedla do saní. Ve chvíli byli u pošty ve vedlejší dědině.

Vyskočila ze saní a zrovna k poště.

— Počkejte, slečno. Tady za vámi něco ponesu, ale není to pro vás. Kdybyste byla tak dobrá a chvílku jenom drže! a—

— koně? Ale s radostí. Jak poskočí, budu křičet. Jenom se, prosím vás, zeptejte, byl-li tam bratr.

Pantáta vzal pytel mouky, poštovník napsal průvodní list a adresu na matku učitelčinu.

— A kde je pan učitel? ptal se pantáta. Poštovník položil prst na ústa a vedl pantátu do svého příbytku.

Na pohovce seděl mladý učitel. V ruce měl kapesník a na kapesníku krvavé skvrny.

— Co je vám, pane učiteli?

— Už nic. Pravda, že jste pro mne přijeli? Slyšel jsem zvonky. Je tu Terezka? Nesl jsem poslední splátku za harmonium a mamince peníze na svátky. Na cestě

jsem se zakašlal a je mně vám tak jaksi nevolno.

— Nic to, pane učiteli. Sedněte si pěkně do saní a pojedeme. Slečna učitelka na nás čeká.

— Ale, prosím vás, neříkejte jí ani slova. Je to jenom taková mdloba.

A jak by nic vstal, poděkoval poštmistrovi a vsedl do saní.

Doma nespál celou noc a chvílemi kašlal.

— Františku, co je ti? ptala se starostlivá sestra.

— Ale jenom spi. Nic mně není. Kdybych zaspal, tož mne probud'. Zítra jsou poslední roráty a já jsem slíbil panu rectorovi, že budu hrát. Je to už starý člověk a rád si pospí a ty, Terezko, ani nevíš, jak já rád v kostele hraju na varhany. Modliti se při tom nemohu, ale myslím si, když tak hraju k Boží cti a slávě, že je to také trochu modlitbou.

Zvonili na "roráty" a Tereška budila bratra:

— Františku, vstávej, už je první zvonění.

— Už? No, to jsem se vyspal, tak je ti mně volno a lehko, ani nevíš, jak. A co to zvoni?

— Klekání.

A bratr se sestrám poklekl a modlili se a hvězdičky jak jasná světla okolo Božího trůnu dívaly se na život a — smrt . . .

— Dnes jsou poslední roráty. Pojd' se mnou, Terezko, na kůr. Budu hrát tu novou písničku a ty musíš začít zpívat. Roráty jsou tak krásné, ale když hraju:

"Ejhle, Hospodin přijde," tož je ti mně tak tuze divné.

— A proč?

— A ty se ptáš? My zpíváme: "Ejhle, Hospodin přijde," a vzpomeneme si, jak ho přivítáme?

— Más pravdu, ale už pojd'me.

— Dnes jsou poslední roráty a tož to vezme napřed forte a potom piano, poučoval starý pan rector, který dohlížel vždy při hře na varhany, ať už hrál ten či onen.

"Ejhle, Hospodin přijde," zahrál mladý učitel na varhany. Zakašlal a bílé klavesy byly potřísněny krví — — —

Starý pan rector sedl, hrál dále a — plakal.

Mladého učitele donesli domů.

Po rorátech šel kněz k němu s Pánem Bohem.

Kněz odešel a nemocný ležel tiše a klidně odevzdán úplně do vůle Boží.

Přišel starý pan rector: — Františku, Františku můj, co si já bez vás počnu?

— Pane rectore, Pán Bůh vám zaplat' za všechno. Já jsem to cítil, že je se mnou zle, ale chtěl jsem alespoň ty poslední roráty zahrát na varhany: "Ejhle, Hospodin přijde," a tak jsem se vám na to těšil a On ten Pán Bůh ke mně přišel, a jak jsem rád! Neplač, Terezko, umřítí musíme všichni. A matičce řekni, že jí děkuji za dobré vychování, napominání a—

Nedořekl. Jeho zbožná duše uletěla a v nebi bylo o anděla víc. Pokoj lidem dobré vůle!

Konce

ZVOT v podhorských obcích plynul rok za rokem téměř stejně: od jara do zimy namáhavá práce na skrovných polích, práce, o jejíž tíze nemá, kdo v tom nežil, tušení. Ti naši lidé se hrozně nadřeli a byli živi hlavně jen z toho, co malé hospodářství dávalo. Žili s přírodou, třebaže jí tak neřekli, co v ní se dělo, bylo hlavním předmětem jejich hovorů, v ní prožili většinu života, v její klín oddaně se zas skláněli. Se svým tělem se nikdy nemazlivali, choroby jeho uměli tiše — podle našeho názoru až lehkomyšlně — snášeti i překonávati, a když "to poslední" s léty přišlo, hleděli na nezbytnost s klidem. Venkovští lékaři a kněží mohli by o tom vyprávěti . . .

Během let zapsal jsem si několik příkladů.

Na chalupské stodole dávali nové krovy. Něco takového je vždycky událost a pozoruje ji celá ves. Strejčkové scházejí se sem na pohovor, děti si tu hrají a dovádějí.

Jednou, už k večeru, zarachotila tam hrozná rána, zdvihl se mrak prachu a když nastalo ticho jako po ráně hromové, lidé viděli, že pod trámem leží dědeček Jureček bez sebe, hlavu že má rozbitou a krev se z ní leje. Starý farář, vraceje se právě z pole, uslyšev, co se stalo, přiběhl, aby ubožákovi dal rozhřešení. Raněného pozdvihli a omývali. Když po notné chvíli přece zas otevřel oči, než se z hrozného úhozu trochu probral, díval se tupě. Po

hodné chvíli mu však z hrdla vyplynulo: "Bejvalo hůř a nebylo co chválit!"

Za tři dni byl, s hlavou sic ovázanou, na lomenici zas.

Proslulý lékař vypravoval o jiném dědečkovi, jemuž měla být vykonána těžká operace na noze. Narkotisovat se nedal, ale žádal, aby při tom směl kouřit. Zapálil si tedy kořenku a lehl. Lékaři konali povinnost; dědeček se nehnul a zvolna bafal. Jen chvilkami zachvělo se tělo, jako když mráz jím projede. Až když mu po delší práci řekli, že je vše hotovo, pomalu vynadal kořenku ze zubů a zhluboka vydechl: "Jo, to ale bolelo!"

Stařena podruhně, dlouholetá věrná domácí dělnice, již nadobro osiřelá, dělala z posledního. Venkovští lidé doktora tak hned nevolávali, ale pomáhali domácími prostředky; kdo přišel, radil. Konečně však přece pro pana doktora vzkázali, aby snad na konci nebylo po vsi pomluvy nebo výčitek. Když lékař přišel a chystal se ji prohlédnouti, trochu se usmála a pravila: "I na mně je už škoda správy!" Ležíc s očima zavřenýma, dala se klidně vyšetřiti. Když doktor potom domácím lidem radil, co by měli činiti, stařenka otevřela drobná holubí očka a lékaře pozorovala. A z ničehož nic povídá sípavě, ale velmi horlivě: "Ale, pane doktore, co to mají na tváři?"

Lékař se usmál: "I vřed se mi, babičko, dělá."

Ale tu se ozvala silněji. "Vřed — co jich to, člověčku, napadá, tak to nechat,

přeci takovej pán, by se o to měl starat. Praženou cibuli si na to dávejte, ta je moc dobrá, ta jim to všechno vytáhne. Já nevím, co myslejte, tak s tím chodit!"

Po odchodu lékařově už nemluvila a v podvečer tiše zhasla.

Zestárlý už rolník dovadaje a jsa již skoro stále na loži, ve žních, když syn se ženou a s matkou svázeli, přece ještě se vyšoural, jak v loži byl, na zásep, usedl na sluníčku a nemoha pomáhati, aspoň se díval. I ke kravám, k jízdě zas připraveným, se dovlékl, straku i plosu pohladil na čelech. syna se vyšeptalým hlasem zeptal, jak to schne, a když odjeli, bránu do dvora za nimi zavřel. Zvolna obcházel si stavení, a když něco chybného zpozoroval, pospravil, přibíl, aby všechno měli v pořádku.

Jiný starý hospodář na horské vsi usýchaje souchoťemi, když už cítil, že poslední síla dochází, dal si přece ještě jednou zavolat lékaře a když ho doktor prohlédl, pravil mu: "Mně se, pane doktore, zdá, že už to jde nějak ke konci, vědí?"

Lékař mu odpověděl: "Že to ke konci jde, je pravda, může to být za týden, ale také třeba až na podzim."

"Ba ne, to bude dřív!"

A bylo to za čtyři dni.

Babička Braďačka, stařena dlouhá, ale samá jen kost, škaradivá, ale při tom neskonalé dobrá a účinná, chodívala už za nejprvnějšího úsvitu dobrou hodinu cesty do lesa na dříví. Žila z milosti u své provdané dcery, sice jen podruhně, ale ženské jako diž. Muž zedník dřel se na ni až v "Němcích" po stavbách, matka jí sloužila doma a měla za to u ní komůrku jako kotec. V lese sbírajíc roští, pátrala i po houbách a nosívala domů na zádech otep, věru, ohromnou, takže ji vidět pod tím nebývalo, a k tomu ještě uzel hub v ruce. Známi, vidajíc ji tak ohnutou v křivě až do pravého úhlu, říkali jí: "Braďačko, co myslíte, vždyť se zlomíte!"

Ale stařena odpovídala: "I já jsem pevná — a nevidáno, kdyby, co by bylo o takovou bábu!"

Chodívala s tím úzkým úvozem a kdo by byl nevěděl, byl by se zahleděl udiven;

bylo to, jak by se ta vodorovná hrozná otep pohybovala sama, na nějakých svých vlastních nožkách, jako v té pohádce o hloupém Peciválovi: "Na mé úsilné žádání a na štíci rozkázání, ať ta otep sama běží!"

Jednou však, když už Braďačka byla tuze stará a dechu neměla, stalo se, co lidé předpovídali. Za podzimních mlh a blát pod tou tíhou padla a snad kolik hodin tak ležela, než ji kdosi našel. Přišla ještě k sobě, ale vstát již nemohla. Když ji lidé odnášeli domů, z hlubokosti temně zanaříkala: "Ach, že jsem to aspoň na dvůr nedonesla — teď bude dcera muset ještě za to platit."

Ve vsi byla pout'. Vůkolní kněží sjevše se na faru, slyšeli, že mnohaletý kostelník, zdejší chalupníček, těžce stůně a že to asi půjde již ke konci. Býval vždy spravedlivý člověk, i šli ho tedy také odpoledne navštívit. Staroch sedě skrčen u kamen, vida je po záspi přicházeti, povídal si: "Aha, jdou trhat podkovy!" (Starým konům, než je odvedou na smrt, strhávají podkovy.)

Na vejměnku žila stařenka, babička milovaná. Pravá, výborná venkovská hospodyně. V mládí mnoho zkusila od své macechy, nenajedla se, vyslechla nejhorší hrubosti a dřela krvavě. Že byla tak pracovitá, čiperná, a že při vši životní slotě měla hezkou tvářičku, našel si ji mladík také tak hodný, a když jí bylo čtyřiaadvacet let, vzali se. Lopotili od rána do noci, šetřili. Srdce měli při tom dobrá a hlavám přibývalo zdravé zkušenosti. Za léta své hospodářství rozšířili, zvelebili, ve vsi je měl rádi a vážili si jich. Muž byl potom šestadvacet roků představeným.

Ještě když stařenka vetchá už jen sama žila ve vejměnické světničce, byla dobrým duchem stavení, a snacha i vnoučata utíkalý se k ní o radu i pro potěšení.

Také však jí vyvršila se léta, věk docházel. Usýchala, zvadala jako ta bylina.

Mladá hospodyně ošetřovala ji oddaně a věrně. Stařena jí říkala: "Ale, ale, holka drahá, jak pak ti to odplatím! Jen si, prosím vás, nedělejte se mnou tolik starostí, nic mě nebolí, nic mi není." A hned

zas myslila na hospodářství: "Poslouchej, nedopadá už červíně čas?" "Jestli pak se už to černohlavé house sebralo?"

Když děti, žijící každé už na vlastním, slyšely, že babička stůně, a přicházely ji navštívit, říkala jim: "Prosím vás, kdo vám co řekl, nic mi není, trochu marodění vždycky časem přijde, a zbytečně si to doma zanedbáte!" Po několika nedělích však jednou sama pravila synovi hospodáři: "Hochu, sezví je ke mně, nebudu už, chci se se všemi rozloučit!"

Ruce, které se za života tolik nadřely, těžce již nad peřinou zdvihala, ale usmívala se: "Koukej, ty dlaně mi na konec měknou jako pánům!"

Syn jí pravil: "I maminko, zas budete běhat, jen slabost na vás přišla, zas odejde."

Stařena to vyposlechla, trochu rozjímala a potom pravila těžce: "Nic, nic mi nepovídej, cítím, že se dnes s vámi rozloučím. Dost jsem si tu pobyla, svoje jsem vykonala, dělat už nemůžu a abych si dala jen sloužit, zprotivil by se mi život. A je to tak v pořádku! Co mi máte dát do hrobu, mladá ví a taky, jak má ostatní věci rozdělit."

Přišli synové, dcery, jedna vnučka již také provdaná, ostatní větší, menší. Babička zatím už ztratila hlas a jen šeptala; vítala jich pohnutím očních víček, všecky si je tise přehlížela, pozorovala, jemný úsměv přelétal jí suchým, svraštělým lícem. Syn hospodář seděl u lůžka a kdykoli babička hlavou pohnula, uchem schýlil se jí k ústům. Pošeptala mu, co chtěla komu říci.

Když se chýlilo k večeru, provdaná vnučka povstala a že musí domů, protože tam nikoho nemá.

Stařena poobrátila oči k synovi a šeptala: "At' Mařenka ještě chvilku počká."

Ležela nehnutě, oči přivřeny. Asi po čtvrthodince se víčka pootvřela, ruka se pohnula. Syn přiklekl, hlavu jí k ústům nachýlil. Babička namáhavě povznela ruku, položila mu ji kolem krku a šeptala, jen jako když nejlehčí vánek sotva slyšitelně ševlí: "Synáčku, mějte se dál

všichni rádi a vyříd' jim ode mne S Bohem!"

V tom již sinavěla. Lehounce ji nadzvihl, minutku tak spočinula, slabě vydechla — — —

Byl chudý člověk, podruh, jmenoval se Kozák. Že byl maličký i tenký, říkali mu Kozáček. Masa bylo na něm jako na vrabci, ale kosti měl pevné, něco vydržel. Zůstával ve vsi, ale v městečku byl čeledínem mnoho a mnoho let, pořád na jedním místě. Časně ráno tam přišel, za večerního šera odcházel pokračuje si třeba ještě cestou krajíc namazaný máslem i tvarohem a mutlaje dásněmi, zpola bezzubými.

Ve službě jezdil s párem krav, sedě buď na voze s žebřinkou, oprati máje v ruce, nebo cupaje drobnými kroky vedle straky. Oral, vlácel, tloukl hroudy, sekal jetel, trávu i zralé obilí, svážel domů — všecku hospodářskou práci konal i také po stavení pomohl. "Maminku" měl také hodnou, málomluvnou, a děti neměli. Sám též řeči nenadělal, také ne s každým, ale když se rozhovořil, bývalo to moudré i chytré. Byl trochu podšívka, ale člověk poctivý. Rád se zasmál a hrčivý smích jeho poznal se zdaleka; zblízka smály se mu při tom i oči a každá vráska, jichž měl hodně. Tedy drobná osůbka, tichá, skromná, nevynikající, ale každému milá.

Jednou v létě jel s pole za velikého líjaku. Stává se tak: mračí se, mračí, lidé v polích soudí, že to přece do večera vydrží, ale najednou začne se cedit a potrvá to třeba kolik dní. Kozák klusal vedle krav bos, placatou čepici naraženou, na sobě režnou promočenou plachtu jako plášť. Byl už mokrý na kůži. U samého městečka krácel proti němu k továrně mladý účetní z rodu Jakubova, černovousý, řečný.

Vida drobného Kozáka, volal naň: "To je děšť, vid' te, strejče, to kozáci porostou!"

Kozák jen zamrkal, uškříbl se a vážně odvětil: "Bodejt' a co pak teprv prašivky —"

Po čase to už nadobro nešlo. Kozák musel ulehnouti. Malinká hromádka byla ho pod peřinou. Měl žaludeční rakovinu, což

je tak zrovna odměna za celoživotní drení. Sám, co mu je, nevěděl. "Mám v sobě nějakou nemoc," myslil si a čekal, co to bude dělat. Činí tak všichni jemu podobní; choroby si vykládají svým vlastním rozumem.

Když jednou v noci bylo tuze zle, povídali si s mámou: "Snad abychom ráno přece zavolali pana doktora." A máma ráno doběhla, že tátovi je nějak tuze zle.

Lékař přišel, s Kozákem se dobře znal, a proto již ve dveřích sedničky s úsměvem volal: "Co pak, Kozáčku, vyvádíte?"

"I všichni kozli vědí, pane doktore," a známý smích zahrčel, ale ne jako hrčival a přestal jako když utne.

Když lékař přistoupil k lůžku, Kozák odhrnul peřinu a řekl s klidem: "I tak si to prohlídnou!"

Lékař se minutku na to tělo zadíval . . . zkušenou hlavou projela myšlenka: Ejhle, člověk!

Vyptal se, vyšetřil, přikryl a usedl při samém lůžku. Malé oči nemocného se naň zadívaly.

Doktor, dokonale ho znaje, pravil prostě: "Inu, milý příteli, co bvch vám to zapíral — už klepete z posledního."

Kozáček si vydechl: "Tak přece — inu, budiž Bohu poručeno — všechno mám v pořádku, mohu jít!"

Když v prvním roce strašné vojny německá i rakouská vojska před Rusy valem couvala, naděje v porážku starých nepřátel naplnila česká srdce i v nejztracenějších vesničkách.

I lidičky v pohorských zapadlých koutech, kteří se jindy o svět a jeho politiku skoro nestarali, vždy přece tuze dobře znali, co je Němec.

"Němec — nevěř!"

Hned na počátku vojny věděli, že zas jen on je příčinou hrůz, které nastávají, že jen on odtrhl vesnické synky od otců a matek, táty vyrval rodinám a hnal je proti kanoům. Ti, kteří doma zbyli, víc než jindy běhali do měst a městeček, aby zvěděli, co se děje. A vraceli se usměvaví. Konečně

také na Němce došlo — dočkají se odplaty za všechna zla, která za staletí způsobili, špatně dopadnou s tou svou pýchou, nad zem i nebe se povyšující! Celý svět zdvihá se proti nim a není možno, aby to přemohli.

Ted' uvidí, zač je toho loket, šlapati po jiných! Nejnadějnější, nejveselejší zprávy dolétaly a všude sílily v krutých trampotách a v úzkostech, na polích hovořilo se jen o nich.

Zvěděla o tom i babička, jež na jaře roku 1915 v podzvíčinské vsi mezi lesy na vejmenku odklepávala život. Pobyla si na světě přes osmdesát let, ale ted' už kolik měsíců nemohla s lůžka. Zcela "nemožná" byla, kost a kůže, strašně proležená, ale v zuboženém těle přec ještě trochu života hrálo. A modlívala se, aby se "toho" přec ještě také dočkala.

Jednou však v noci dopadla na ni zlá úzkost, slabost a ani k ránu nebylo lín; jen tiše vzdychala, a domácí soudili, že snad dohasne. Za jitra jeli pro lékaře.

Přijel a posadiv se u lůžka, soucitně hleděl na babičku. Byl také ze selského a tušil tedy, co se ty scvrklé, promodralé ruce nadřely, co se ta záda za živobytí nahýbala . . . Pozdvihl ji a když mu ji přidrželi, ošetřoval rozjitřený, hněsavý kříž. Zhaslá očka měla zavřena a jen při největší bolesti zaklepaly se ruce, hlava, a ústa trochu zasykla. Konečně byly rány čisty, měkce obloženy, lůžko upraveno, a lékař stařenku krásně lehounce položil. Usednuv, hleděl zas jen na ni. Víčka měla sklopena, ale na zjasněných lících bylo patrné, jak si to libuje.

V tom se očka otevřela. Zamžourala na lékaře, usmála se, vydychla a pravila zvolna, ale na podiv zvučně: "Oni jsou, pane doktore, moudřej, tak mi ted', když jsme se tak sešli a máme to odbyto, doopravdy řeknou, co bude s tím Němcem!"

Hřbitove, hřbitove,
zahrado zelená,
co do tebe sejou
ty drahý semena . . .

SESTRY

OBRÁZEK ZE ŽIVOTA

Napsala L. Grossmannová-Brodská

DOŽKOLI si přál v hospodářství u Filípků něčeho dosíci, znal-li dobře jejich poměry, obrátil se vždy na mladší dceru Josefku, o níž se vědělo, že je matčin miláček. Co Joska nařídila, to se stalo, matka jí ve všem hověla a hospodář k vůli svatému pokoji ku všemu mlčel, zvláště když jeho manželka vzorně o všechno se starala, a ty "ženské plotky", jak on vždy nazýval chov drůbeže, prodej mléka, másla i vajec, úplně ponechával dospívajícím dcerám.

Nebyli Filípkovi rolnická rodina; žijíce v městě, vedle většího obchodu se střížným zbožím provozovali též polní a domácí hospodářství, což obě jim dosti vynášelo. Manželé byli pracovití i šetrní; jediný syn Karel byl kdesi ve službě u dráhy a dvě dcery Marie s Joskou patřily již mezi bohatší nevěsty.

Moudří rodiče nelitovali peněz na vzdělání svých dětí a rozvážný otec začasť říkával: "Jen se všemu uče, co nejvíce můžete; čemu se člověk naučí, to podrží, kdežto sebe větší jmění i bohatství nejednou přichází v niveč a pak běda takovému člověku, jenž si nijakých vědomostí neosvojil, pokud měl k tomu příležitosti."

Syn Karel si vždy liboval, že poslechl otce. Nemaje valné chuti k obchodu ani k hospodaření, byl s tím srozuměn, že rodiče předají hospodářství některé dceři, arci s vyplacením náležitých podílů druhým dětem. Počítalo se na Marii, aby se k ní

přiženil řádný muž a rozšafný hospodář; pro Josku měla matka za lubem něco lepšího, chtěla ji provdati za "pána", aby měla dcerka pohodlnější živobytí někde ve větším městě.

Když ale Marie v Praze, kdež byla na cvičení, poznala mladého kupce Jeřábka, rodiče jí v té známosti nebránili. Štěstí a spokojenost dceřina šlo jim nad vše, a když vypátrali, že jest Jeřábek ze zámožné i vážené rodiny, zaslíbili mu starší dceru a Marie se stala nevěstou.

"Ale komu nyní předáme hospodářství?" starala se Filípková.

"Také jsem již na to pomyslíl. Joska pro to není, začíná míti to děvče nějaké panské choutky", rozmrzele pronesl muž.

"Snad bys nechtěl, aby se zde zahrabala? K tomu je slabá a domácí práce pro ni není", namítala mu manželka.

"A proč by nebyla? Marie také pracuje a ráda. Ale to je to, že Josce tuze hoviš, ženo; jen at' toho jedenkrát nelituješ, bude-li naše mladší dcera rozmařilá", pronesl Filípek výstražně.

"Toho se neobávej, vzpomeň si, jaké naše nevěsta, žena Karlova má časy. Jen si poroučí a služka musí vše vykonati; arci tam u nich v Praze není jiné práce leda té, která jest v každé domácnosti. Joska bude míti právě takové, ne-li větší věno jako mladá Filípková, nuže proč neměla by se také tak dobře provdati?"

"Nu dobře, ženo, jen nezapomínej, co

mi nejvíce vrtá mozkem. Nerad bych, aby náš obchod a pole přišli jedenkrát do cizích rukou. Dosti jsme se tu napracovali a šetřili; což ani ty bys nelitovala, aby zde po nás hospodařil člověk cizí, na té půdě, již jsme kousek po kousku přikupovali a kropili svým potem?"

"I Božičku, nejde-li ti o nic jiného, tu jest snadná pomoc!"

"Jak to myslíš, tot' jsem zvědav."

"Jeřábek —"

"Chraň Bůh, ten by sem nikdy nešel, co tě to napadá?! On je velmi snaživý a podnikavý obchodník a ví, že ve velkém městě obchod si více zvelebí nežli zde na venkově."

"Ale neskákej mi do řeči, vždyť posud ani nevíš, co jsem chtěla říci. Pravda, Jeřábek by sem nešel, ale dal mi dobrou radu, jak bychom celou tu záležitost' pěkně urovnali. Děvčatům vyplatíme jejich podíly a Karel převezme náš dům se vším všudy pro nejstaršího syna Jeníka," vykládala Filípková.

"Nu, to by arci šlo. Jsme chvála Bohu ještě dosti zdrávi a při síle, abychom to vše vedli, pokud ten hoch nedoroste. Ale nemyslíš, stará, má-li Jeník tak jaksi býti našim dědicem, abychom si ho sem již nyní nadobro vzali? Jemu zde na venku lépe svědčí nežli doma ve městě. On se lépe do všeho vpraví, uvykne zde, a co hlavního, budeme ho mít na očích, aby se nám snad nepokazil. Věru, počíná se mi to líbiti," vece Filípek.

Jeho manželka se dobromyslně usmála. Ona po způsobu všech babiček milovala velice svá vnoučata, děti Karlovy a zvláště čiperný jedenáctiletý Jeník býval jí nejmilejší. Proto s radostí přisvědčila dodávajíc:

"Ano, učinme tak. Alespoň nám nebude smutno, až nám dcery odejdou z domu."

"Hm, Joska má posud dosti času; minulo jí teprve osmnácte rokův."

"Má-li se však jedenkrát provdati, k čemu to měřiti na dlouhé lokte? Poslyš muži, kolikrát již chtěla jsem říci, že se po ní ohlíží náš pan berní adjunkt."

"Jakže, pan Vodička?"

"Ano, ano. Je to hodný člověk, jde o něm samá chvála a proto myslím, že ani

ty proti tomu nebudeš."

"Abych ti upřímně řekl, ženo, to se mi nějak nelíbí."

"Snad nemáš něco proti Vodičkovi?"

"Proti němu zrovna ne, ale zdá se mi, že on sám nevězí v dobré kůži. Jen si všimni jak chorobně vypadá. Když jsem ho poprvé uviděl, nemyslel jsem jinak, nežli že jest souchotinář."

"Taky jsem si to pomyslíla, ale měl jsi Josku slyšeti, když jsem se o tom jen z daleka zmínila. Rozplakala se tak, že nebyla k utišení. On prý není nemocen, to prý ho tak zmořily ty studie a chudoba, kterou od malička zakoušel. Kdyby měl spořádanou domácnost a pečlivé ošetření, zajisté by se záhy sebral."

"Aj, aj, ženo, tyť jsi náhle tuze výmluvná. Rád bych věděl, kde se u naší Josky vyskytla taková moudrost, pravila-li, co ty mi zde opakuješ."

"Inu, víš, muži, bude lépe, když se konečně jednou dorozumíme. Očekávala jsem pouze vhodnou chvíli, abych s tebou o tom promluvila. Jedná se o celou budoucnost naší mladší dcery —"

"Která byla od jakživa tvůj mazánek," zněla dobromyslná odpověď. "Jenom ale bude-li to pro ni také skutečné stěstí? To jest jen Pánu Bohu povědomo! Budu o tom uvažovati, cos mi řekla, ženo a pak uvidíme," rozvážně promouval Filípek.

"Však jsem věděla, žeš hodný otec a nebudeš proti tomu", spokojeně odvětila manželka.

"Inu, co mám dělat, když jste mě již předešly? Ostatně mi přichází nejvíce vhod ta okolnost, že je pan Vodička horlivý katolík. Nevynechá jedinou neděli služby Boží, což se mi na něm velice líbí, neboť ti nynější mladí lidé jsou samá nevěra a chtěli by pomalu i Pána Boha přemistrovati. Dobrý křesťan jest také trpělivý a shovívavý a naše Joska, vstoupí-li ve stav svatého manželství, bude mít zapotřebí shovívavého muže; již nyní se mi kolikrát dere na mysl, že je to děvče poněkud svétácké a hlavně sobecké," vece Filípek.

"Tot' přece není mojí vinou."

"Také to neříkám, ale neměla jsi již vždycky ve všem hověti. Ona si myslí, že všechno musí choditi po její hlavě a nemá

jiné než své vlastní vůle. Sama jsi pravila, jak by se cítila nešťastnou, kdybychom ji bránili mluvit s Vodičkou."

"Ovšem. Snad by se utrápila."

"Nu, ovšem, abys také ty nebyla přiní; ale jaká je to řeč? Že by se utrápila! Kdyby pan adjunkt byl náhodou špatný neb bezbožeký člověk a já seznal, že by s ním šťastna nebyla, tu bych se věru netázal na její vůli a ona by poslechnouti musila k vlastnímu svému prospěchu. Smutné by bylo, aby děti nectily vůli rodičů."

"Jen se tolik nerozčiluj, muži, jak ty nařídíš, tak se stane. Pokud nepromluvíš ty s panem Vodičkou, Joska se s ním dohodnouti nesmí."

"A tak to bude zcela v pořádku."

Tak Filipková dosáhla, čeho si přála; obávalať se u muže většího odporu. Již neměla žádných obav a pochybností, že vše půjde zcela hladce a snadno. Joska bude úřednickou paničkou, také Marie dobře se zaopatří. Vstoupilo-li pečlivě matka na mysl, jak přece bude ve stavení smutno a pusto, až obě dcery odejdou, vždy takovou neutěšenou vzpomínku zaháněla tím, kterak veselý a čiperný vnuk Jeník zase všecko zveselí a oživí. Jiných starostí si prozatím nepřipouštěla. Dcery měly vybytí již dávno částečně přichystané; pečlivá matka dbala o nasypání perin i schraňovala plátno i kanafasy, jakmile dcerky odrůstaly. Však jako dobrá obchodnice věděla Filipková, které nejlepší a nejtrvanlivější zboží by jim měla stranou uložit z vlastního obchodu, což se arci dělo za souhlasu mužova.

I šlo se nyní v domě u Filipků jako o závod. Stará paní Mařatková, vdova po učiteli, kteráž se živila šitím, byla přibrána na pomoc a Marie každou prázdnou chvíli ztrávila ve svém malém pokojíčku za krámem, kde rovnala a pořádala koupené kuchyňské nádobí, skládala prádlo, povlékala množství perin aneb stařence Mařatkové vydatně pomáhala při šití.

Matka ji nenutila k práci v domě, kterouž děvčety i Joska zastaly, říkalať Filipková s úsměvem: "At' také té svobody ještě užiješ, Mařenko, abys vždy jen s radostí na svůj otcovský dům si vzpomínala."

Někdy se Marie nad těmi slovy rozplakala a také matka mívala slze na krajíčku. Aby se zbytečně příliš nerozlítl, říkala Mařatková: "Ale Božíčku, smáti a radovati byste se spíše měla, Mařenko. Jednou k tomu přece dojiti musí, že odejdete z domu a zůstanete-li tak hodná, zbožná i pracovitá, věřte, že i tam do nové domácnosti vaší půjde za vámi Boží požehnání a svatá spokojenost."

"Svatá pravda," svědčila k tomu matka rychle si oči utírajíc a Marie pak s dvojnásobnou chutí pouštěla se do práce.

Byla to tichá, mírná a milá dívka; nevynikala žádnou zvláštní krásou a slícností, ale zamluvila se Jeřábkoví hlavně pěknými vlastnostmi, jimiž hojně oplývala, a mezi něž na prvním místě náležela vroucí její zbožnost. V tom byla Marie pravý opak Josky, kteráž byla poněkud lehkomyšlná a povrchní, spoléhajíc více na vlastní sílu a jmění rodičův, nežli na prozřetelnost Boží. Na pohled byla Joska mnohem hezčí, černooká, černovlasá, jemné bílé pleti a vypadala spíše jako městská slečinka nežli dívka venkovská. Marnivá Joska to věděla a v duchu si již představovala, jak se vpraví do toho, býti úřednickou paničkou. A zde se nejlépe objevily povahy obou sester.

Nežádatť Marie na matce pranic zbytečného; spokojila se tím, co jí rodiče určili. Filipková dbala, by měla dcera slušnou výbavu a prádla dostatečné množství, vše z dobrých, trvanlivých látek. Zbytečné marnivosti netrpěla. Za to Joska měla již zcela jiné požadavky. Musila míti ode všeho stejně, ale žádala si více ozdoby, kralek a vyšívání na prádle. Matka omlouvajíc se v duchu tím, že v panské úřednické domácnosti bude větší okázalost, hověla marnivým choutkám dceřiným, již šlo hlavně o to, aby zbudila závist i podivení svých přítelkyň a mohla se později se vším pochlubit. Rozumná Marie takové povrchnosti nedbala.

O masopustě provdala se Marie Filipková a následovala po sňatku svého muže do Prahy, kdež si Jeřábek pomocí ženina věna svůj obchod značně rozšířil a zvelebil. Věděl, že mu bude manželka vydatnou pomocnicí jak v obchodě i v domácnosti.

sti; požehnání rodičů, které si mladá Jeřábková z domova odnášela, sílilo ji ve mnohé trudné chvíli života.

Po odchodu Marie počal se adjunkt Vodička ve vší počestnosti ucházeti o Josku, ač se svolením jejích rodičů.

Byl to z míry dobrý člověk a měl především pravý základ křesťanské víry; s ním zajisté bude manželka šťastna. Svatou trpělivost již nyní osvědčoval s Joskou, jenž náhle nějak popanštěla, týrajíc nejen ženicha, ale i rodiče a domácí čeládku svými nerozumnými vrtochy.

Především nakázala čeládce, aby ji jako posud nenazývali Joskou, nýbrž Sefinkou; pravilat', že se jmenuje Josefina — a Sefinka, — zkrácené to jméno, prý mnohem lépe se posklouchá. Vodička se tomu usmál, jako rozumný muž máje to za dětinství; za to děvečky si z domácí dcery dělaly po straně hojně úštěpků.

"Hled'me, ta začíná zdvíhati nos výše než ji narostl," pronesla starší děvečka Frantína.

"Ba, jen at' jednou notně neklopýtne, když tak vysoko kouká, že nevidí dolů před sebe," dodávala mladší Terka.

Na matce vymohla Joska, či jak ji tedy nyní říkali Sefinka, že předala jí úplně prodej mléka a vajec; všečen výnos z toho — a to nebylo ve velíkém hospodářství maličností, plynul do její kapsy. Pořídila si za to namnoze zbytečnou parádu. Otec ač o tom nesměl věděti a matka nejednou obě oči přimhouřila, neboť pocíťovala již předem tesknost a osamělost, až i druhá dcera z domova odejde.

Ovšem, nepůjde daleko, jen přes náměstí se po svatbě jako mladá Vodičková přestěhuje do nového vystaveného domu, kde již zamlouval její ženich přiměřený příbytek. To jediné matku upokojovalo, a pak zde byl u nich Jeník, jehož bylo ve stavení stále plno.

Avšak právě s tímto hochem se jeho teta Sefinka nesnášela. Nemohl' si odvyknouti nazývat ji starým jménem "Josko" a vůbec se jí zdálo, že se k ní chová s pramalou uctivostí; viděltě bujný veselý hoch v mladší tetě jakousi kamarádku sotva o pět, šest roků starší, s níž ještě před nedávným skotačil a proháněl se na sadě.

Bylo mu nyní takřka k smíchu, když na něm vyžadovala poslušnosti a úcty. K tetě Marii, mladé Jeřábkové, ovšem choval se jinak, nejen proto, že byla starší, nýbrž míval k ní vždy mimovolnou vážnost pro její mírnou, tichou povahu, kdežto Joska, pokud nepřeměnila se na Sefku a nestala se nevěstou, také si posud ráda zadováděla.

"Co pak to spolu pořáde máte, děti? Neustále jste v sobě, denně se škorpíte až je to hanba," říkával přísně starý Filípek.

"Když ona mi Joska mé hračky a knihy vyházela ze svého pokojíku," plačky namítal hoch.

"A bodejt', potřebuješ tam tolik krámů! Každou chvíli sem přivedeš celý hrouf hochů a tropíte křik, až uši zaléhají; jděte si hrát na zahradu nebo do komory, mně to zde při šití překáží," Joska odpovídala.

"Jsi starší, rozumnější," řekl otec "mohla bys se s tím hochem lépe snášet." Než matka dceři lépe vyhověla a soudíc, že také Vodičkovi při jeho návštěvách nebyla by přítomnost malých kamarádů Jeníkových milá, vyprázdnila v síni prostranou komoru, již určila pro chlapce a utěšovala ho přípovědí, až se teta Sefinka provdá a z domu odejde, potom že on bude v jejím pokojíku stále směti přebývat.

Ký div tedy, že počal hoch mladší tetu nenáviděti, zvláště když ona ho nejednou citelně pokárala, založil-li ji někam nůžky, aneb zmotal nitě neb uznul se šicího stolu kousek pestré látky, kterou si hoši žíněné míče pošívali. Býval k ní vzdorovitý, takže děd nejednou naň vzal karabáč, což mělo ale pouze ten výsledek, že si Jeník přál, aby Joska již byla z domu, i umiňoval si při tom, jako ona nyní jemu, že on jí také někdy stejnou měrou naměří. —

Stará Filípková vážila si velice nastávajícího zete a pokud to šlo, již nyní ve stravě mu přilepšovala; býval u nich pan adjunkt každou neděli pozván na oběd a jeho chorobné vzezření valně se lepšilo. Vypadal mnohem zdravěji než dříve a začasté s vděčným úsměvem říkával:

"Budu to mítí hodnou panímatku; jak se vám jen odměním za všecku tu vaši dobrotu a přízeň?"

"Budete-li hodný a shovívavý k Josin-

ce; tot' víte, jest posud dosti mladá a nerozumná, proto se obávám, že snad se tak lehko nevpraví do nových poměrů."

"Žádná starost, o to, já se již přičiním, aby byla spokojena."

Než starý Filípek přece jen kroutil hlavou nad počínáním mladší dcery, k jejíž různým nectnostem přidávala se nyní nová, lakota. Joska mamonila a škrtila každý halěr, a kdyby bylo šlo po jejím, snad by ani čeládce nebyla dopřála do syta se najísti. To i matku již také zamrzelo a ona nejednou dceru napomenula, arci nadarmo. A že tato okolnost nepřispěla k oblíbenosti Josčině, bylo na snadě.

Konečně právě rok po sňatku své starší sestry Marie stala se i Joska mladou Vodičkovou; vymohla si tak hlučnou a okázalou veselku, že se o ní po dlouhý čas v celém okolí vyprávělo.

* * *

Plyne ten lidský život, plyne jako potok do moře věčnosti. Mnoho se změní za jeden jediný rok na světě, natož jaké změny přinese doba patnácti rokův, kteráž uplynula od provdání mladší dcery Filípkových. Oba staří manželé Filípkovi byli posud dosti zdraví, žijíce jakoby na výměnku u vnuka Jeníka, statného nyní sedmadvacetiletého muže, který sám nyní jsa ženat, přičiňoval se v obchodě i hospodářství jako kdysi jeho děd a bába.

Syn Karel dostal slovu a zakoupil otcovský dům pro Jeníka, jenž opět během doby splatil sestrám otcovým náležející podíly. Pěkných pár tisíc to bylo, což zvláště Jeřábkovům přišlo vhod, aby si mohli vážnouci nyní obchod trochu pozvednouti. Za to Vodičkoví celý ten kapitál uložili do spořitelny na úrok; stalo se tak k naléhání Vodičkové, kteráž, jak se o ní právem povíдалo, nikdy neměla dosti toho mamonu. Však také mohla z čeho ukládati. Z domova od matky dostávala téměř celé živobytí, děti měla pouze dvě, slaboučká chorobná děvčátka, a muž byl se vším spokojen, co žena ustanovila. Vlastně byl Vodička politování hoden, neboť stará jeho neduživost opět se u něho počínala ohlašovati.

"Dítě, tvůj muž se mi nelíbí, hled' mu ve všem přilepšiti a snaž se mu doma učiniti všemožné pohodlí," nejednou stará Filípková dceru napomínala.

"Co vy všichni pořáde nemáte? Každý tak do mě hučí," nevrle odpovídala Vodičková, "je to jeho obvyklá choroba a přece víte, jak se říkává: časté stonky nepřivádí zvonky."

"Nevím, nevím, jen abys toho jednou nelitovala! Co bys si počala, kdyby ti muž zemřel? Pán Bůh nedopust'! Stará se o tebe a o živobytí, ty nevíš, co je to — ten zápas o vezdejší chléb; měla bys mítí více uznání, Josko."

"Proč by měl zemřít? Hm, je ještě dosti mlád a pak — v nejhorším případě obdržela bych pensi," lhostejně pronášela Vodičková.

"Pro dobré nebe, jaká to řeč?! Nebojíš se trestu, či nemáš muže více ráda?" dělala se Filípková.

"Když ono je to přece smutné spoližení s nemocným člověkem. Muž více leží než chodí, neustále abych ho ošetřovala; jsem posud mladá a nic jsem neužila, věru malovala jsem si jinak příští svůj život," nějak trpce promlouvala Vodičková.

"Tu to máme! Vždyť jsi tomu ale sama chtěla! Nyní vidím, že měl náš pantáta pravdu, když něco podobného předvídal," hořekovala stařena.

"Tím nářkem pranic nepředěláte, matko. Proto nevytýkejte mi ničeho a nechte mě jíti mou cestou," těmi slovy končila Vodičková podobné rozmluvy.

Pravda bylo, že adjunkt Vodička stále častěji a povážlivěji churavěl. Z počátku se těšil, že klidný a spokojený život domáčí, nevrátí-li mu úplné zdraví, alespoň mu ho značně zlepší; než ku své nemalé lítosti záhy seznal, že i ve své manželce se zklamal. Ji netěšil klidný tichý život domáčí, jen po zábavách prahla a po tom, by se mohla ukazovati v pěkném oděvu. Nešetřila muže, on musil jíti s ní do zábav, hostinců, do divadla. V kouři a puchu hostinců Vodičkoví arci nesvědčilo, přemáhal se pokud bylo možno a Joska sama netušila, jak na něm hřeší. O děti se příliš nestarala, předala je služce, ostatně byla obě děvčátka většinou u babičky.

Když konečně muž nadobro ulení, cítila se Vodičková velmi nešťastnou, nemajíc té křesťanské trpělivosti, kteráž je lidem nejlepší oporou. On tiše a oddaně vše snášel a věru, kdyby tento chorý muž tak pevně nebyl důvěřoval v milosrdenství Boží, mnohem hůře bývala by Joska pocítila neblahý svůj stav. Než on sám ženě malomyslně myslil dodával, až konečně oddán do vůle Boží, tiše a blaze v Pánu zesnul.

Vodičková, když si trochu poplakala, usoudila, že je tak nejlépe a při pohřbu věnovala stejnou pozornost svému smutečnímu oděvu jako úpravě rakve. Právem jí to lidé zazlívali. Také Jeřábekovi přišli na pohřeb Vodičkův se svými třemi dětmi, vesměs děvčátky: děti byly zdravé, způsobné, ale na rodičích bylo viděti, že je něco užírá, nějak předčasně byli oba sestárlí. Vzдор veškeré příčinlivosti nějak se jim v obchodě nedařilo.

Podobalo se, že dcery Filípkovy při svém sňatku neměly valného štěstí.

"Inu kdož to mohl všechno předvídati?" vece starý Filípek, jemůž si s tím manželka kdysi posteskla, "to jest již ten lidský život, že není nikdo prost útrap a všelijakých svízeli. Jací bychom byli křesťané, když bychom nesnášeli křížků, jež se Bohu zlíbí na nás seslati? V tom záleží naše zásluha. Ne reptám, ale trpělivostí se vše přemáhá. A ostatně, věř mi matko, naše Marie při všem svém soužení jest na tom věru mnohem lépe nežli Joska."

"Ach ovšem, má muže, který se o rodinu stará, kdežto Vodičková —"

"Tak jsem to nemyslí. Vodička, chudák, to má odbyto a jest mnohem lépe, nežli kdyby se měl ještě dlouho trápit. Ale Marie má pevnou víru v Boha, a tot' nad veškeré bohatství, kdežto Joska miluje jen sebe a zakládá si pouze na penězích; aby toho jedenkrát nepykala!"

Stará matka na to pouze povzdychla a sklonila hlavu; cítilať, že má muž pravdu. Ovdovělá Vodičková měla v úmyslu, že se s dětmi postěhuje do Prahy, zde na venku pranic ji nepoutalo ani netěšilo. Ale než k tomu došlo, zemřela jí ještě mladší dcera Maříčka; pochovali ji do nedávno zasypaného otcovu hrobu.

Největší radosti dočekali se staří Fi-

lipkovic na rodině syna Karla, jehož manželka chovala se ku starouškům vlídněji nežli Joska. A mladý Jan, ten dědouška s babičkou téměř na rukou nosil. Děti Jeřábkovy vždy přes léto bývaly u nich venku na zdravém vzduchu, jakož se vůbec všichni příbuzní příkladně snášeli, mimo Vodičkovou, která se jich vždy více stranila.

"Snad se za nás stydí," říkával mladý Jan.

"Anebo ještě více zpyšněla. Inu nebylo by divu, vede se jí nejlépe z nás všech, má slušnou pensí, v spořitelně značný kapitál, ona sama dosti je šetrná a to jediné tiché dítě téměř pranic nepotřebuje," dokládal kupec Jeřábek.

"Arci, jenže pýcha předchází pád, to už je staré, osvědčené přísloví a dejte si pozor, ať vám jedenkrát Vodičková nezavídí tu vaši poctivou chudobu," vece vážně starý Filípek.

"Jak to myslíte, pantáto?"

"Hm, neměl bych to říkati, jest to přece vlastní moje dcera, jenže se ke mně ani k matce nikdy upřímně nechovala. U ní jest jisto, že by nikomu z nás nejmenším nepřispěla, kdybychom potřebovali."

"Tot' pravda."

"Jenže peníze nejsou vše a kdyby dal Panbůh, abych byl špatným prorokem. Něco mi stále říká, že i starší dcera Vodičkové, Hanička, dlouho na světě nepobude, vždyť i ta mladší beztoho zemřela na plicní chorobu zděděnou po oci."

"Bože nedopouštěj, byla by to rána pro sestru," pravila útrpně Jeřábková, pohlížeje s mateřskou láskou na své tři zdravím kvnící dcery.

"Však Bůh ví, co dělá a nikdy neuloží na člověka více nežli může snést; tot' dovede každý ve štěstí se radovati, než v tom právě jeví se odevzdanost do vůle Nejvyššího, pak-li i to soužení na nás seslané snášíme s tichou trpělivostí," vážně proměšl stařec.

A opět míjel čas. Také starý Filípek byl již na pravdě Boží, jeho manželka, stařenka více jak osmdesátiletá, žila u syna, který nyní klidně trávil na pensí, máje všecky děti dobře zaopatřeny. Také Jeřábková již byla vdovou, a pokud jí děti neodrostly, krvavě se tím životem protlou-

kala, aby nasýtla své tři malé sirotky. Ještě za živobytí mužova jim obchod stále váznul a když konečně jim věřitelové zabavili všechno jmění, Jeřábkoví to dodalo; zemřel sice jako poctivec, ale jeho rodina octlá se v největší chudobě. Tehdy se Jan šlechtně zachoval a pozval tetu i s dětmi k sobě do domu, pokud by se někde neuchytila, a zámožná druhdy kupcová jala se nyní šiti na výdělek, aby zaopatřila obživu sobě i svým dětem.

Konečně se do toho vpravila a když jí dorostla nejstarší dcera Žofka a výdatně jí při živobytí pomáhala, pomýšlela Jeřábková dáti prostřední dcerku na studie, aby jako učitelka nalezla jedenkrát samostatnou obživu. S pomocí Boží obětavá matka a neméně obětavá sestra se toho konečně dočkaly a Růženka, kteráž byla pak jejich chloubou, rodinu svou taktéž podporovala. Zbývala nejmladší Tonuska. Ta o pět měla smysl pro obchod. Vycvičila se v krámě svého bratrance Jana Filípka, načež obdržela slušně placenou službu v kterejsi pražském velkozávodě.

Lidé mezi sebou říkali: "Podívejte se na tu Jeřábkovou, takměř holýma rukama toho dokázala, že má všechny děti neodvislé a zaopatřené, věru, to by nesvedli mnozí rodičové majetní."

Ale staříčka babička Filípková byla jiného mínění, vzpomínalať na slova nebožtíka muže a věděla, co její dceru sílilo v krutém boji a zápasu života, jen pevná důvěra v Boha a vroucí modlitba. To byly ty zázraky, na kteréž lidé poukazovali. —

A jak se mezi tím časem vedlo Vodičkové?

Příbuzní o ní říkali: "Věru, ve štěstí lehkou se zapomíná i na nejbližší přátele. Jest ona nyní velikou paní a hrdopýškou, my všichni jsme jí snad příliš sprostí, chudí a nepatrní než aby se k nám hlásila."

Částečně měla více než potřebovala, neboť její muž předvídal svůj brzký konec, dal se pojistiti na život a po jeho úmrtí obdržela vdova ještě několik tisíc korun. Také starší dceru Haničku nechal tím způsobem pojistiti a dožije-li věku dvaceti let, obdrží dva tisíce korun.

Pense Vodičkové stačila na výživu a když ona ukládajíc ještě dle množnosti, po-

čítala někdy svůj kapitál i s úroky, jakož i úroky z úroků, tu vždy v duchu zaplesala nad svým bohatstvím. Věru, její dcera Hanička bude a musí býti bohatou nevěstou.

K této žádosti se pošetilá matka upnula celou myslí. Z počátku myslila sama se ještě provdati, než nenalezl se ženich, který by byl marnivě ženštině vyhověl a tak nyní veškeré snažení a přání obracela k dorůstající dceři. Byla Hanička bledá, mírná dívka a nijak si nezakládala na bohatství, zbožná, mírná a zachovávala v úctě i vážnosti památku otcovu a sama by k příbuzným zajisté byla se přihlásila, kdyby matka chtěla svoliti. Jenže se Vodičková obávala, aby na ní někdo z rodiny nějaké podpory nepožadoval, a ač si hmotně nejlépe stála, ani staříčké matce nenabídla u sebe útulku.

"A což ty Jeřábkovice, kdybychom jim podaly prst, chtěly by jistě hned celou ruku, je nejlépe od takové žebroty držeti se stranou", říkávala necitelně.

"Ale maminko, ti by od nás zajisté ničeho nechtěly. Sétkávám se často s Anuškou a vím, že se všem daří dosti dobře," namítala Hanička.

"Může býti a tím lépe pro nás, alespoň nepočítají na naši pomoc."

Dívka si povzdychla, neboť i ona trpěla pýchou a necitelností vlastní své matky, a někdy se jí zdálo, že matka jí nemá tolik za dceru, jako spíše za nástroj své ziskuchtivé a ctižádostivé libovůle. Pranic ji netěšilo dobré bydlo a pěkné oděvy, jimž byla zahrnována; mysl její nesla se zcela jiným směrem, za věcmi daleko vznešenějšími. Zaslepená matka toho nepozorovala.

Pro ni byl mamon vrcholem všeho blaha, a u vědomí své nezávislosti byla spokojena, ačkoliv se jí nedostávalo onoho klidu vnitřního i pokoje, který přýštíví z útěchy svatého náboženství.

A tak domnívala se matka Haniččina býti na vrcholu svého blaha, když se o její dceru počal ucházeti jakýsi baron, skutečný šlechtic.

Ovšem byl nemajetný a lákalo ho značné věno dívčino, jinak to však byl zcela řádný člověk. Vodičková zářila pýchou,

když pravila své dceři: "No, to budou ti naši přátelé koukat, až z tebe bude paní baronka. A to ti povídám již předem, abys se s nimi nezahazovala, nesluší se to pro tebe."

Děvče jen smutně povzdychlo a sklopilo hlavu.

"Či snad tě to netěší, že budeš vzácnou a urozenou paní?"

"Nedbala jsem nikdy o podobné věci."

"Poněvadž jsi neměla rozumu. Musím ho mítí já za tebe, aneb snad se ti pan baron nelíbí?"

"Nemám ničeho proti němu."

"Že alespoň to nahlížíš, jak pečlivě jsem se o tebe postarala."

"Kdyby záleželo na mně, nikdy bych neměnila svého stavu, stačilo by mi, stále s vámi žítí, maminko."

"Jdiž! Jaké to pošetilé a dětinské myšlénky," kárala ji matka, jenž neměla od té doby jiné myšlénky, než jak by co nejvíce vynikla.

Měla býti hlučná i veselá svatba; však dopadlo to zcela jináče než jak Vodičková předvíдалa.

Byl krásný a slunný den červencový. V útulném bytu pensiovaného úředníka Karla Filípka sešli se všichni členové rodiny i příbuzenstva, aby oslavili dvaosmdesáté jmeniny a spolu narozeniny své stařícké matky i babičky. Byl zde Jan s manželkou, vdova Jeřábková se třemi statnými sličnými dcerami, z nichž nejmladší Anuška spolu s babičkou rovněž slavila své jmeniny. Když se byli všichni vzájemně potěšili, vyměnili malé dárky a popovídali si, usadili stařenku na čestné místo do velké lenošky za stůl a sesedli se kolem ku slavnostní snídani. Svižná Žofka zastávala tu Filípkovou a nalévala vonnou kávu do malovaných hrnčků. Vzdor tomu neušlo jí, že jakýsi bol vyzírá z tváří babiččiných, i otázala se:

"Bolí vás něco, babičko? Či byste si něčeho přála?"

"I pranic mi nechybí, děvečko má zlatá, jenom jsem si tak zpomněla na něco."

"Však já vím, co to asi bude; bolí vás, že teta Vodičková ani vám dnes nepřála. Jindy alespoň lístkem pamatovala na matčin svátek, ale letos již ani neví, co má

dělati pýchou nad tím, že stane se tehyní baronovou," povídal Jan.

"Neodsuzuj ji, kdož ví, co ji zdrželo," řekla stařena.

"Jan má skoro pravdu; než tím nebudeme si dnešní den kaliti. Na vaše zdraví maminko!" volal Karel, zvedaje sklenku s vínem. Druzí vesele přitukli.

Pak ujala se slova Jeřábková, řkouc: "Jest to zvláštní milost od Boha, když nám starou matičku tak dlouho mezi námi ponechává. Hle, já i bratr Karel jsme staří šediví lidé a přece jest nám útěchou, že máme posud to věrné a laskavé srdce naší matičky."

Stařenka se v slzách usmívala, nepotlačila však tichého povzdechu.

"Ty, Marie, poslyš, není to od Josky pěkné, že i na vlastní matku zapomíná, byla vždy jejím miláčkem a nejvíce od ní užila dobrého," naklonil se Filípek k sestře.

"Arci, kdož ví, co ji zdrželo," vmísil se do hovoru Jan; "nebyla teta Joska nikdy dobrou dcerou a kdo nectí rodiče, nedočká se ničeho dobrého na světě."

"Nu což ty, tys byl vždycky proti ní," pousmál se jeho otec.

"Však jsem měl dosti příčin k tomu. Ta se mě něco natýrala, pokud jsem byl malým klukem a nemohu za to, že nikdy jsem k ní nemohl přilnouti jako k tetě Jeřábkové," řekl mladý muž.

Další rozmluvu přerušilo nesmělé zaklepání na dvéře.

"Dále!" silným hlasem zavolal Karel a Anuška spěchala otevřít.

Vstoupila černě oděná, hustým závojem zastřená ženština.

Chvilí zůstala nerozhodně státi na prahu, pak odhrnouc závoj, vrhla se ku stařeně. Všichni přítomní se zarazili. Byla to Vodičková, s obličejem vybledlým, se strhaným zrakem a její temný vlas byl jako mléko bílý.

"Kde máš Haničku?" neblahým tušením jata pronesla stařena.

"Zemřela," dutě a příšerně zaznělo z úst nešťastné matky.

Na rtech bratrových chvěla se již výčitka, proč jim dnešní slavnostní den přichází kalit tak smutnou novinou, ale Filípková dobře to postřehla a pravila:

"Ubohá, nešťastná dcero, zajisté přišla jsi sem pro útěchu? Ba právě, kdož mohl by s tebou tak cítiti a zaplakati jako vlastní tvoje matka?"

S pláčem klečela Vodičková před matkou a skrývajíc hlavu do jejího klínu, usedavě se rozplakala. Také všichni přítomní byli pohnuti, ženské útíraly si slzy i sám Jan litoval tetu Josku, při jejíž bolesti zapomněl na svoji nenávisť.

Když se Vodičková poněkud upokojila, setřela slzy a povstala: "Jest mi to dobrodiním," pravila, "že mohla jsem se vyplakati, jinak snad by mi bylo srdce puklo, poprvé od úmrtí mého drahého dítěte mohla jsem své bolesti pláčem uleviti. Jako bych hrozným žalem byla zkameněla, tak mi to připadalo. Ach, vy všichni, kterýmž jsem dříve ubližovala a Vámi pohrdala, přijměte mě opět mezi sebe, abych svůj zármutek snáze unesla. Hrozím se té osamělosti, kteráž mě nyní ve světě očekává."

"Ale Hanička? Co se jí stalo? Vždyť my posud nic nevíme! Žes nám dříve něčeho neoznámila" hrnuly se ze všech stran otázky.

"Ach, vždyť posud sama jen stěží mohu tomu uvěřiti, že ztratila jsem své drahé, jediné dítě. Zemřela před čtyřmi dny na zánět plic."

"A úmrtí jsi nám neoznámila, ani na pohřeb jsme nemohli jíti," vyčítavě pronesl Karel k sestře.

"Nestalo se tak úmyslně, bylat' jsem poslední dny v neustálém bezvědomí a pohřeb obstarali cizí lidé. Ani nemohu se na vše pamatovati, ještě dnes připadá mi to jako děsný, krutý sen. Roznemohla se

následkem lehkého nastuzení, nepřikládala jsem tomu žádné váhy, jelikož si na nic nestěžovala a tak ona posléze k mojí nemalé hrůze a bolesti vydechla svou čistou andělskou duši."

"Ubohá sestro," povzddechla Jeřábková.

"Ano, jsem bídná a ubohá. Hle, tys obklopena třemi kvetoucími, zdárnými dcerami, jsi i při své chudobě štěstí, ale já — já — co je mi platno veškeré bohatství, ztratila-li jsem jedinou oddanou a upřímnou duši", volala Vodičková chytajíc se za hlavu.

"Zde jsou slova útěchy marná, jen Bůh a čas může zhojiti takovou bolest", pravila Růženka k Janovi.

"A svaté náboženství, odevzdání se do vůle Nejvyššího! Má dcero, těžká zkouška dopadla na bedra tvoje, než, je-li tak souzeno pro spasení tvé duše, není to draze vykoupeno, věř stařícké své matce," zbožně a velebně promlouvala stařenka Filipková. "Ztratila's dcerku, nalezla jsi ale srdce upřímná a oddaná ve svých příbuzných. Bez kruté rány, která tě stihla, nikdy nebyli byste se k sobě sblížili. Přej Haničce věčného klidu a míru, byla příliš dobrá pro tento svět a Bůh chtěl z ní míti jasného anděla. V naší lásce, při práci a modlitbě hleděj útěchy, kterou konečně přece nalezneš."

Dobře prorokovala stařenka, naučila se nyní Vodičková skláněti se před vůlí Boží. A ještě po letech, když obě, Marie s Joskou poklekaly na hrobě matčině, jako stařeny věkem sehnuté, připomínaly si těch slov a Vodičková nejednou oddané povzdychla: "Ne má, ale Tvá vůle o Pane, vždycky se staň! . . .

Na paměť' zakladatele benediktinského tisku

3. listopadu 1961 uplynulo sto let od narození zakladatele benediktinského tiskového apoštolátu opata Prokopa Neužila. Opat Prokop Neužil byl zároveň spoluzakladatelem opatství svatého Prokopa a školských institucí opatství i unionistického apoštolátu. Guvernér Otto Kerner vyhlásil ve státě Illinois třetí listopadu 1961 jako den opata Prokopa a ve své zvláštní proklamaci připomněl, že opat Prokop Neužil byl jedním z velkých duchovních pionýrů v Illinois a duchovním vůdcem, který je dán Církvi jen jednou za století a který všechno své nadání zaměřil, aby Bůh byl vše všem více oslaven.

Zvětěnělý nejdp. opat Ambrož Lev Ondrák jako archimandrita východního obřadu. Nejdp. opat Ondrák byl nadšeným pracovníkem a horlitem hnutí unionistického a v tomto smyslu uvědomělým pokračovatelem v díle nezapomenutelného olomouckého arcibiskupa Stojana a svého velkého předchůdce opata Neužila.

Dva bratři

Obrázek ze života
Napsal Václav Špaček

I.

KŘÍŽOVICÍCH od nepamětných dob bydleli Moříkové. A to jméno už se v té obci tak rozmnožilo, že každý Mořík měl ku svému jménu ještě přívlastek, aby jej lidé od ostatních soukmenovců rozeznali. A tak mluvilo se v Křížovicích o Moříkovi "hořejším" a "dolejším", říkalo se u Moříků "ve statku" a u Moříků "v chalupě"; jinému říkali Mořík "Janouškův" a jinému Mořík "Hrdinův." To znamenalo, že jejich statky náležely dříve rodinám Janouškově a Hrdinově, a Moříkové že se do nich přivenili.

Mořík ze statku a Mořík z chalupy jsou bratři. Statek má starší Josef, mladší Václav jest chalupník. Z ostatních Moříků jest jen "hořejší" jejich bratrancem; ostatní jsou již ze vzdálenějšího příbuzenstva.

Otec bratří Moříků měl statek, v němž hospodaří nyní Josef. Byl hodný člověk ten jejich otec; s panímámou po všecka leta dobře se snášel, se sousedy také žil ve svornosti a oba syny vychovával pečlivě. Ale větší radost měl z mladšího. Bylť Václav vždy poslušný a povolný a ve všem dbal rady rodičův, uznávaje jejich zkušenost. Josef však, ačkoli také rodiče vždy ctil, přece jen býval "svůj", jak říkával pantáta; rád jednával jen podle svého rozumu. Byl trochu hrdým. A ještě jedna věc se rodičům na něm nelíbila. Kdežto Václav byl jinoch velice zbožný, Josef byl ku věcem náboženským poněkud lhostejný. Chodil sice do kostela a modlíval se — ale

to činil spíše jen proto, aby nepohněval otce a matku, nežli z přesvědčení.

Když synové dospěli, pantáta rád by byl viděl, kdyby se byl Josef oženil a ujal se hospodářství. Už ho to přemáhalo. Ale Josef se k tomu jaksi neměl. Statek by byl sice rád převzal, ale hůře bylo se žením. Hledalť nevěstu hodně bohatou, a takových v Křížovicích nebylo. Pantáta se proto mrzel a říkával: "Hochu, dej pozor, jen abys nepřebíral."

A tu, když Josef tak se rozmýšlel, světil se rodičům Václav se svým úmyslem — že by se oženil, jestli by proti tomu nebyli. Všichni tím byli nemálo překvapeni.

"A to myslíš dostati statek?" otázal se Josef.

Václav se usmál. "Věř mi, na to ani nepomýšlím. Ty jsi starší, a tu se jaksi samo sebou rozumí, že statek připadne tobě. Ale proto snad mohu se přece oženiti dříve."

Tím se Josef upokojil. Ale rodiče měli starost, kterou dívku si Václav za svou manželku vyhlídl a zdali se snad u volbě neukvapil. A když jim hned bez zdráhání všecko pověděl, to bylo jejich překvapení ještě větší. Vždyť si chtěl vzíti Václav Moříkovu Anežku z chalupy, osiřelou dívku, které byl jejich bratranec Mořík poručníkem. Ona však jejich příbuznou nebyla.

Václav nyní čekal, co rodiče řeknou. — Panímáma mrlčela, a pantáta zavrtěl hlavou.

"Hochu, tohle bych ti neradil," pravil po krátkém přemýšlení. "Nemám proti té dívce ničeho. — naopak, chválím ji jako

každý, že je velice hodná. Ale považ, jaké starosti bys na sebe uvalil. Anička ovšem není vinna těmi smutnými poměry, v jakých se ocitla, ale kdo si ji vezme, bude mít s čím zápasit. Bylo to neštěstí pro její matku, že ovdověla. Věru, je div, že tu chalupu ještě udržela. Ovšem vytloukala klín klínem, jak se říká. A což když chudák sama ulehla a dlouho stonala — tu všechna starost ulehla na ubohou dceru. Nevím opravdu, zdali jiná dívka na jejím místě by to vše byla snesla a přestála, to se musí uznat. Ale považ, chalupa je nevelká a je zadlužena. Stavení všechna potřebují nutných oprav — ba — obydlí skoro aby se přestavělo. Pozemky jsou sice dobré, ale jsou vysíleny, nebylo dostatek hnojiva, neboť není dobytka. A kdež by to také mohlo to ubohé děvče všechno zastat a obstarat? A k tomu má ještě bratra a sestru, a ty bude mít na starosti, dokud nedospějí. Když tohle všechno uvážíš, já myslím, že od toho umyslu upustíš. A jak pak jsi se s Aničkou blíže seznámil?"

"Vždyť já jsem se s ní vůbec neseznámil," přiznal se syn.

"Ale přece jsi s ní o tom mluvil?"

"Nemluvil," odvětil Václav. "Tot' vite, tatínku, že jsem se jí nenabízel bez vašeho vědomí a svolení. Chtěl jsem dříve mluvit s vámi, a bylo by mi líto, kdybychom se v této věci neshodli, když jsme se až dosud srovnávali ve všem. Na to, co jste nyní řekl, jsem také myslil, a všechno jsem uvážil. Ale vždyť snad pěkné chalupy a dobře vyhnojených polí není potřeba k manželskému štěstí. Vy sám říkáte, že měla maminka do vašeho statku jen malý přínos, a přece jste byli spolu šťastni."

"Tot' pravda," odvětil otec.

"Anežka je zvyklá práci a starostem," pokračoval Václav, "sám jste řekl, že jiná na jejím místě sotva by v tom soužení byla obstála. Každý ví, s jakou láskou a trpělivostí ošetřovala nemocnou matku a při tom se přičiňovala, aby všechno bylo v pořádku. Dva roky již hospodaří sama a bratra a sestru vzorně vychovává. Jste dojísta se mnou přesvědčen, že bude hod-

nou ženou. Proč bych se tedy rozmýšlel? Co mi dáte, dojísta postačí, abych zaplatil dluhy a uvedl chalupu do pořádku, ano, ještě nám zbude dosti pro budoucnost. A když se přičiníme a Pán Bůh nám požehná, zle nám nebude. Mohl bych si ovšem vzít jinou, ale vidíte, mně je Aničky líto, že je tak opuštěna, a myslím si, že vykonám také dobrý skutek, když ji zbavím tak těžkých starostí. Ale kdyby vám to snad bylo proti mysli, tatínku, já od toho upustím; nikdy jsem neučinil ničeho proti vaší vůli, a neučiním ani teď."

Pantáta neodpovídal, ale panímáma přiskočila k synovi a vzala jej kolem krku. "Můj zlatý hochu," pravila, "Pán Bůh ti požehnej! Nic ty mu nezbraňuj, pantáto. On má z toho dobrý rozum a lepší ženu by ani nedostal. A víš, nač my musíme pomýšlet? Aby nás ženy našich hochů milovaly a ctily jako dcery — a o Anežce můžeme být jisti, že ona nám dobrou dcerou bude. Jen si ji vezmi, milý synu, já vám s radostí požehnám!"

Pantáta už byl také obměkčen. "Vždyť já nejsem proti tomu," omlouval se, "jenom jsem se bál, aby na sebe neuvalil tolik starostí. Ale když se toho nebojí on — tedy s Pánem Bohem! Ještě dnes dojdou ke Karlovi, který je jejím poručníkem, a promluví s ním o tom."

A pantáta dostal slovu.

Anežka ani netušila, jaké překvapení ji očekává. A když poručník k ní přišel a jí vypravoval, o čem s ním Václavův otec mluvil, nemohla tomu ani uvěřit.

"Už je tomu tak," milé dítě," tvrdil poručník. "Tot' víš, že by ani Václav, ani jeho rodiče s takovou věcí nežertovali. Tedy jen řekni, zda-li k tomu svoluješ, neboť jím mám brzy přinést od tebe odpověď."

"Já nevím, strýčku — věřte mi — jsem tím jako zmatena. Abych snad k tomu nesvolila, o tom není ani řeči. Vždyť by to bylo pro mne veliké štěstí a pro nás všechny. Ale pořád si myslím, že to ani nemůže být."

"Ale jdi, dítě, staly se již podivnější věci. Jen se už do toho vprav — a v neděli něco přichystej, já myslím, že sem Moříkovi přijdou."

A v neděli skutečně přišli, Václav s otcem i s matkou a poručník s nimi. Anežka se dala do pláče, když je uvítala.

“A tohle je pěkné,” nutil se pantáta do smíchu; “my jdeme na námluvy, a nevěsta pláče.”

“Nehněvejte se, pantáto,” omlouvala se dívka; “vzpomněla jsem a vzpomínám stále na maminku; jak by všechno bylo jinak, kdyby byla živa.”

“Je se upokoj,” těšil jí poručník. “dá Pán Bůh, že bude všechno zase dobře.”

“Vaše matka, co mohla nejlepššího, vám zanechala,” řekla pohnutá panímáma, “a to je dobré vychování. A teď budete mít mne — či mne nechcete?”

“Ach, panímámo zlatá,” řekla Anežka, líbajíc jí ruku, “vždyť jsem tomu ani nechtěla uvěřit, že byste si na mne ubohou tak vzpomněli. Jak pak bych vás neměla ctít jako matku?”

Přátelským hovorem se Anežka upokojila a uctila hosty jak mohla nejlépe. Potom zůstala s panímámou ve světnici samotna, neboť mužští vyšli ven, aby si prohlédli její hospodářství.

“Vy jste pravá kouzelnice. Anežko,” řekl pantáta, když se vrátili. Divím se, že máte všechno aspoň v takovém stavu. Stavěti se ovšem musí, a to raději hned. Do žní bude vše hotovo, a do té doby počkáme se svatbou.”

Umluvili se, co a jak se uspořádá. Stodola byla malá a chatrná, tu bylo nutno vystavět znovu a opodál do zahrady, aby se nabylo místa k rozšíření dvora a přistavění stájů. I obytné stavení se mělo přestavěti a zvětšiti. Od toho nechtěl Václav ustoupiti, ač památku toho neschvaloval.

“Nač budeš potřebovat dvou světnic,” pravil. “Stačí vám jedna světnice a komora, vždyť my také více nemáme.”

“Ale máte ještě přes dvůr světničku s komůrkou,” odpovídal syn: “to jste si připravil pro sebe jako výměnek. Nedivte se mi, že já už také pamatuji na výměnek pro sebe. Na dvoře tolik místa není a proto si postavím světničku vedle velké světnice.”

“Tohle je zrovna k smíchu,” řekl pan-

táta. “Chystáš výměnek a ještě ani nejsi ženat.”

Ale syn se jen usmíval a tvrdil, že to tak bude dobře.

Pantáta konečně povolil. Měl na hoto-
vosti dva tisíce, a ty hned synovi ode-
vzdal, aby mohl počítati se stavbou, než i
Josef se ožení a vyplatí mu podíl desíti
tisíc zlatých, který pro něj ustanovil.

II.

Za nedlouho potom, když Václav pojal Anežku za manželku a počal s ní hospodařiti v chalupě, pantáta začal postonovati. Odevzdal tedy statek Josefovi, ač dosud svobodnému a s panímámou ubytoval se ve výměnku, že tam měl více klidu. Josef si zařídil vše podle svého rozumu a přibral si čeládky, neboť ubyl mu pracovník, Václav.

Pantátova nemoc se horšila, a po třech nedělích oznamoval umíráček, že hodný ten soused odebral se na věčnost.

Byla to těžká rána, zvláště pro panímámu. S pantátou jakoby všechna radost ze statku se byla vystěhovala. Přicházel ovšem často do statku Václav, nebo přišla Anežka, aby zarmoucenou panímámu potěšili. Ale což to bylo! Bývala po celé dny samotna, neboť dosud hospodařila Josefovi, jako činívala dříve, dokud žil pantáta.

Ale už to také panímámu přemáhalo, a ráda by byla viděla, kdyby si byl Josef přivedl hospodyní. On již také viděl, že je toho na ní mnoho, a když s ním o tom mluvila, říkával: “Už musím také na to pomýšleti.”

V neděli potom odešel z domova, a to se opakovalo několikrát. Ale matce se nesvěřil, kam dochází. Až Anežka panímámě pověděla, že si lidé už vypravují o brzké Josefově svatbě.

To panímámu zarmoutilo. Syn se jí tedy o ničem ani nezminil — a snad již sám všechno vyjednal. A také nemohla schvalovati jeho volbu, bylo-li totiž pravda, co se povídalo. Když večer přišel domů, začala s ním o tom řeč. Pověděla mu, co slyšela, a on se přiznal, že tomu tak jest.

"Považoval jsi tedy za zbytečné se mnou se o tak důležité věci poraditi?" řekla trpce panímáma. "Vidíš, to je mi velmi líto. Václav jednal docela jinak."

"Tot' víte, že bych vám to byl co nejdříve pověděl," omlouval se Josef. "Myslil jsem, že mi nebudete zbraňovati, a proto jsem vám to chtěl říci, až budu věděti úplně jistotu."

"Zbraňovati?" řekla panímáma; "což ti mohu brániti? Vždyť jsi dospělý a samostatný. To však byl Václav také, a přece ničeho nepodnikl, dokud se s námi neporadil. Ty ovšem vždycky jsi byl zvyklý jednati jen po svém rozumu!"

"Inu, doufám, že v tom hůře nebudu než Václav," odvětil syn.

"Dej Pán Bůh — přála bych ti toho — ale obávám se, že tomu tak nebude. Kdybys byl se se mou poradil, byla bych tě varovala — ano, varuji tě ještě nyní! Zvolil jsi si prý Kořenáčovu Terezku. Proč jsi se pro ní rozhodl, opravdu nevím!"

"Máte něco proti ní?" otázal se Josef.

"Hochu, ty se tváříš, jako bys byl o ní ještě ničeho neslyšel. Je známa svojí svárivostí, i mladší sestry se dříve provdaly než ona. Každý o ní vypravuje, že je lakomá."

Josef mávnul rukou. "To jsou samé hlouposti, maminko. Na kom pak nenajdou lidé chyby! Aby byla šetrnou, toho si právě přeji. A co se týče té svárivosti, já budu ve statku pánem a dovedu ji zkrotit."

"Josífků," brožila se panímáma, "takhle mluvíš už před svatbou? Což nevíš, že jen vzájemná láska a úcta mezi manžely zabezpečuje rodinné štěstí?"

"Já nevím, jak vy si to štěstí představujete," odpovídal syn; "ale já musím hleděti, abych dostal ženu s penězi. Tereška má čtrnáct tisíc. Víte-li o jiné, která má tolik nebo více, tedy mi o ní povězte, a já si ji vezmu."

Panímáma hluboce vzdychla. "Vidím, že bychom se marně přeli. Nehleďáš ženu, ale hledáš peníze! Dej Bůh, abys toho jednou nelitoval!"

"Já si nemohu pomoci, maminko," řekl Josef chladně. "Musíte se přiznati, že jste

mne utáhli. Václavovi jste dali do bídné chalupy deset tisíc, které mu musím vyplatiti. Také jste si udělali hodný výměnek. Já musím hleděti, abych vyplatil Václavovi jeho podíl, a ještě aby mi něco zbylo; člověk neví, kdy toho bude potřebovati."

Panímámě vyskočily slzy z očí. "My jsme tě tedy utáhli?" pravila. "Proč pak jsi se tedy nespokojil desíti tisíci a nechal statek Václavovi? I takto máš mnohem více než on — právě proto jsme ti dali více, že jsme si vyjednali u tebe výměnek. Pantáta ho téměř ani neužíval; ted', když umřel, jest výměnek poloviční — a ty mi jej už vyčítáš?"

"Vždyť jsem to tak nemyslel, maminko," omlouval se zahanbený syn. "Ničeho vám nevyčítám a jenom vám vysvětluji, že musím hledět dostati peníze. Jen se upokojte — uvidíte, že bude všechno dobře."

Panímáma si opět vzdychla, ale již neříkala ničeho. Věděla, že by mluvila marně.

Vidouc, že syn už byl s Kořenáčovými všechno vyjednal, uznala za vhodné je navštívit. Bydleli v sousední obci. Šla tedy v neděli odpoledne s Josefem k nim.

Ale nepřišli ve vhodnou chvíli. Panímáma Kořenáčová byla uplakána, pantáta se mrzutě tvářil, a Tereška byla všechna zardělá zlostí. Poznali na první pohled, že přerušili domácí mrzutost.

Kořenáč hned zapudil mrzutost a uvítav panímámu i nastávajícího zetě, řekl s úsměvem: "Josífků, to budete mít ženu, ta vám přeje! Kdyby šlo po jejím, sebrala by nám celý statek a odnesla by jej k vám."

"A bodejt' bych se dala ošidit!" odsekla dcera. "Tolik musím dostati, co dostaly mladší sestry."

"I vždyť už dostáváš více než ony," kárala ji matka. "Považte, panímámo, ještě o jednu krávu se s námi hádá!"

"Toho není potřeba, Terinko," řekla panímáma. "Vždyť u nás není nedostatek, a rodiče vás dojista nemíní zkrátiti."

Tereška neodpověděla, ale bylo na ní viděti, že jí panímáma slova po chuti nebyla. Mluvila vůbec málo, bylat' jak se

říká, "nelidská," více zamračena než přívětivá.

Není divu, že se panímáma vracela k domovu všecka stísněná. Kořenáčovi byli sice hodní lidé, ale Tereška se jí nelíbila, ta se po rodičích nezvedla.

A neobávala se panímáma nadarmo. Když mladá hospodyně po svatbě přišla do statku, začala hned vše pořádati podle své chuti. Všude viděla jenom nešetrnost a nehospodářství, ač tomu tak nebylo. Panímáma zajisté byla šetrnou, ale přála také každému, kdo ve statku byl, a čeládka si nemohla na nic stěžovati. Proto také držela se ve statku kolik let. některé služby se ze statku vyvdaly, čeledínové se oženili a i potom se hlásili ku svým bývalým hospodářům jako k rodičům.

Nebožtík pantáta byl dobrák, a právě proto, že čeládce přál, dovedl také přísně zakročiti, když bylo třeba. Netrpěl ji toulek a nezbedností a s provinilcem promluvil krátce: "Nechceš-li dělati dobrotu, jdi, odkud jsi přišel; u nás musí býti pořádek!" Tak udržel si pantáta vždy čeládku řádnou a mravnou.

V neděli nikoho ku práci nenutil, ale dbal přísně, aby čeládka nezanedbávala služeb Božích. Proto také nebyvalo slyšati u čeládky klení a nadávání dobytku, jak, bohužel, leckde bývá slyšati.

A to vše se nyní změnilo. Mladá hospodyně se zrovna děsila, když viděla, jak se ve statku s čeládkou zachází. U nich prý se tolik neplatí — a což toho jídla! To je nehospodářství, kam prý by se tak došlo!"

Panímáma ovšem ničeho neříkala, a nechtěla se jí plést do hospodářství. "Dělej si, jak chceš," myslila si, "však uvidíš, kam to povede."

Tereška na čeládku vlídně nepromluvila, šetrila jídlem, a zdálo se jí býti čeládky mnoho. Nač prý třeba dvou děveček, jedna to dobře zastane. Takhle jen každý lenoší a spoléhá v práci na druhého.

Umínala si, že koncem roku jednu děvečku propustí — ale zatím ji předešly obě. Oznámily v čas, že si našly novou službu a že odejdou, a čeledín učinil totéž.

Nebylo divu: bylť zvyklý od pantáty

na jiný pořádek a nejvíce je mrzelo, že téměř při hladu hospodyně ani v neděli a ve svátek klidu nedopřála. Do kostela je pustila sotva o největších svátcích, a to ještě hubovala, co prý času se zmaří . . . Sama tam nechodila také.

Josef sice také více sloužil mamoně než Bohu, ale když všecka čeládka dala výpověď, mrzelo ho to, a ženě domlouval, aby se trochu mírnila — už pro lidské řeči. Čeládka že byla u nich tak dlouho, a teď odchází.

"A co je mi po kom!" odsekla Tereška. "At' se stará každý sám o sebe! Střídá se čeládka jinde, což na tom, že se vystřídá i u nás. Komu se nelíbí, at' jde! Za jednoho jich dostann deset!"

"Deset — ale jakých!" namítal hospodář. "O čeládku není ovšem zle, ale o hodnou je zle!"

"Bude-li se modlit růženec a chodit do kostela, z toho nezbohatneme!" odpovídala hospodyně a muž mlčel, aby se uchránil větší mrzutosti.

Myslí si dříve, jak ženu skrotí, ale zatím byl před ní krotký sám, neboť jejímu ostrému jazyku neodolal nikdo.

Po novém roce přišla do statku nová čeládka, totiž čeledín a děvečka. Žádný z nich nevydržel rok na místě. Už každý věděl, jak Moříková s čeládkou zachází, a nikdo nechtěl u ní služby přijati.

Však ti dva ani u Moříků rok nevydrželi a ve statku hledali novou čeládku. Hospodyně přece uznala, že jedna děvečka nestačí, a po dlouhém hledání přijala zase dvě. Byli to vesměs lidé hrubí, práci konali s nechutí, klení a nadávky bylo slyšeti po celý den. A když byli bez dozoru, lenošíli. Marně se hospodyně zlobila — odpovídali jí drzým úsměvem, a čeledín jí kdysi odsekl: "Za to jídlo, které nám dáváte, máte té práce až dost!"

Mladá Moříková se zlobila čím dál více, ale přece čeládky nevypověděla. Bála se, že by jiná byla snad ještě horší, anebo že by ani žádné nedostala. Dříve chtěla otročiti hodnou čeládku, a nyní stala se sama otrokyní čeládky špatné.

Taková čeládka ovšem nedbala o chrám Páně, pracovala i v neděli, ovšem právě

tak nedbale jako ve všední den — ale aby ze statku neodešla, byly jí dovoleny různé rozpustilosti a noční toulky. A tak za nedlouho byl znám Moříkův statek, dříve tak spořádaný, různými neplechami a nepořádkem.

III.

Stará panimáma zřídka kdy přišla do světnice a zdržovala se nejvíce ve svém výměnku. Vidělat', že snacha jí nemá v lásce, a mimo to nebyla zvyklá dívati se na takové hospodářství. V neděli po službách Božích zašla vždy k synovi do chalupy a vždycky se tam potěšila. A zvláště od té doby tam často chodila, kdy se stala babičkou. Požehnalť Pán Bůh manželství Václavovo dítkem, roztomilým hošíkem, který obdržel jméno po otci.

Byl tam v chalupě jiný pořádek než ve statku. Mladí manželé žili svorně a v bázni Boží. Anežka ctila panimámu jako kdyby byla její vlastní matka. Václav velmi často vzpomínal na svého otce, jehož oblíbeným pravidlem bylo přísloví: "S Bohem všecko, bez Boha nic." Proto plnili oba manželé svědomitě své povinnosti náboženské a Pán Bůh jim žehnal.

Václav vydal dosti peněz na stavbu, ale přece mu zbylo ještě tolik, že mohl přikoupiti k chalupě několik korečů pozemků, jež se právě nahodily na prodej. Byl tomu nyní rád, že postavil větší stodolu a stáj, neboť' musil koupiti aspoň jednoho koně, a když se narodil Vašíček, tu nebylo pomoci, musil vzít manželce ku pomoci děvečku. Ten malý křikloun potřeboval matčina ošetření — jak by byla mohla tedy sama obstarati hospodářství.

Mladá Moříková ze statku švakrovi a jeho ženě v chalupě záviděla. Měla sice sama víc než oni, ale zlobilo ji, že je už nemohla nazývati "žebrotou" jako dříve, a zvláště jím záviděla spokojenosti a klidu, o něž se sama připravovala.

Tchýni sice neměla v lásce, ale přece se zlobila, že těm z chalupy tak přeje a k nim dochází. A svojí nelibost netajila ani před mužem.

"Od nás má výměnek," říkala zlostně, "a chová se k nám jako cizí. Co pak má

od nich? Kdyby měla svědomí, povšimla by si, co je u nás práce, a hleděla by mi pomoci. Kdyby mi ve všední den uvařila, mohla bych jíti po práci, a nebylo by třeba dvou děveček. A to nic! Že se do té chalupy raději neodstěhuje! Tady všecko u nás vázne, člověk jen aby platil čeládce, která jen lenoší!"

Josef si pomyslí: "Kdybys nebyla vypudila svědomitou čeládku, nemusila bys se ted' zlobiti s čeládkou lenivou. A matka ti z počátku ochotně pomáhala, ale nic ti od ní nebylo vhod, a tak jsi ji odtud odpudila." — To si myslel, ale neměl tolik odvahy, aby se byl matky zastal.

"Tot' víš, já za matku nemohu," prohodil, "a nutit jí k ničemu nemůžeme."

Ale v hospodyně to vělo; umínila si, že "té staré," jak panimámu nazývala, to nesmlčí. A také nesmlčela.

Panimáma trpěla mlčky, nechťc různice ještě množiti. Ale to snachu podněcovalo ještě více.

Konečně kdysi v neděli panimáma, přišedši z kostela, po malé chvíli přišla do chalupy uplakána.

"Nechtěla jsem vám nic říkatí," pravila, "ale nyní toho již nesnesu. Jdu z kostela a potkám se s mladou na dvoře. Pozdravím ji, jak se sluší, a ona tu na mne spustí:

"To jsou časy! Nic nedělat, brát hodný výměnek a dobře se mít!" — Což pak jsem se ještě za svého živobytí dosti nenapracovala? Vždyť' jsem hospodařila pro ni — a ona mi ted' vyčítá dobré časy a výměnek! Já ji stébla v cestu nepoložím — ale všecko to nepomáhá — ona nedá člověku pokoj! Že nepracuji! Co pak mám dělat! Nic jí ode mne není vhod, proto jdu raději stranou — ale ani tak se jí nezachovám!"

A panimáma se dala do pláče.

Václav mlčky pohleděl na Anežku a počal přecházeti po světnici.

"Ale tohle přece nemůže být!" zvolala Anežka rozhorleně. "Václave, at' jde panimáma k nám!"

Václav se radostně usmál. "To bylo již dávno mým přáním, Anežko, a čekal jsem jenom, zdali ty sama maminku k nám pozveš. Tak, tak, milá maminko, půjdete k nám — proto jste nepracovala a se nesta-

rala, abyste v stáří byla znepokojována a soužena. Ted' se vám přiznám, proč jsem dal vystavěti druhou světnici. Nebožtik tatínek, dej mu Pán Bůh nebe, byl proti tomu, ale já jsem se už tenkrát obával, jestli si bratr přivede ženu, která by vás nemilovala, že byste měli ve statku trpký výměnek, a že bych vás tam nenechal. — Nyni tedy víte, že jsem tu světničku chystal pro vás. Tatínek se toho nedočkal, ale vy, maminko, budete ted' u nás! A doufám, že budete zde spokojena."

"Ale moje zlaté děti," řekla radostně dotatá panímáma, "proč pak byste to dělali? Ve statku mám přec' upsaný výměnek."

"I at' si ho nechají, když vám to nedávají z lásky," řekla Anežka.

"Já smýšlím právě tak," doložil Václav. "Tolik máme, abychom maminku uživil."

"Ale to ne, děti," řekla panímáma rozhodně. "Když mi zde popřejete místa, ráda to přijmu, a Pán Bůh vám odplat' vaši lásku. Ale výměnku se nezřeknu. Josef dostal od nás více než ty, a proto co mi má dávat, dávat musí, at' rád či nerad. Ty si tam o čase vždycky dojdeš, synu, a on musí dostáti svým povinností."

"Nu, jak tedy myslíte, maminko," svoloval Václav. "Ještě dnes promluví s Josefem a zítra vás odstěhují k nám."

A tak zůstala panímáma v chaulpě.

Václav skutečně odpoledne došel k bratrovi a pověděl mu, o čem se s panímámou rozhodli.

Josef se zarazil a nemohl chvíli ani promluvíti.

"Mám já to živobyť!" řekl potom trpce. "Ženu neomlouvám — ale tot' víš, že každý bude zazlívati jen mně, když matka odtud odejde. Kdybys to mohl nějak zprostředkovat, aby zde zůstala, udělej to!"

"Bratře, toho na mně nežádej, abych maminku přemlouval," řekl Václav. "Máme ji rádi, u nás bude mít svatý pokoj, a kdybys ty ženě domlouval k vůli ní, byly by z toho různice. Takhle to bude lépe. Maminka sama ti vinu nedává, a my také ne. Už to tedy tak nech. Já odtud zítra její věci odvezu k nám, a doufám, že nebude proto mezi námi zlé vůle."

Ve statku byla toho dne hádka. Josef

ženě ostře domlouvil, a ona se ovšem nedala. Pomlouvala Mořikovy z chalupy, že beztoho na ni panímámě sočili a ji přemlouvali, aby k nim šla. At' prý si tedy jde, a on, Josef, že je zpozdilec, když se proto tolik zlobí.

Když Václav ráno přijel do statku pro babiččiny věci, z domácích se nikdo ani neukázal.

Mořikovi babiččinu světničku pěkně uspořádali a ona byla u nich docela spokojena. Nejvíce se obírala malým Vašíčkem, který byl u ní raději než u matky. První, co se naučil říkati, bylo "bába!" Tak volával na babičku, vztahuje k ní ručky.

Také Mořikovům ve statku narodil se za nedlouho chlapeček, František, a panímáma, zapomenuvši na příkoří, které ji snacha činila, šla ji navštívit.

Bylo přece viděti na mladé hospodyně, že ji babiččina návštěva těší.

"Pozdrav vás Pán Bůh!" řekla stará panímáma srdečně. "Tak mi ukažte to moje vnouče! — Požehnej tě Pán Bůh, robátko," dodala, znamenajíc dítko křížem. "To máte z něho radost, vidíte?"

"I mám, panímámo, tot' víte, ale také starosti. Pomoz Pán Bůh, to bude ted' práce! Zrovna abych sci zjednala chůvu. Vždyť jsem dříve s tou prací nikam nemohla — jak pak teprve ted' při dítěti!"

Čekala hospodyně, že babička se jí nabídne, že k ní bude docházeti a dítě ošetří, ale panímáma to neučinila. Zarazila ji ta slova, ano, připadalo jí, že se snacha zrovna Pánu Bohu rouhá. Místo aby děkovala Pánu Bohu, že ji zachránil při životě a obdařil zdravým dítětem, nemyslí než na tu práci — na mamon!

Panímáma zašla sice občas do statku k vůli tomu dítěti, ale nikdy se nepotěšila. Vidělat', jak hospodyně věnuje mu málo péče, a vždycky si pomyslí: "To je naše Anežka jiná matka."

A ještě hůře bylo, když po půldruhém roce přibyla Františkovi sestřička. Tu mladá Mořiková teprve bědovala, že jsou ty děti jen pro zlost. A co prý vydání přibýlo. Hrozila se zrovna, jak to bude, až odrostou. Jinak si s nimi mnoho práce nedala. Děti bývaly zůstaveny samy sobě,

večer usnuly někde v koutku na podlaze, nikdo jich neučil modlitbám, zvykaly nezpůsobům — a matka se na ně zlobila tím více.

U Moříků v chalupě měli již tři děti; Vašíčkovi už minulo pět let, Anežce tři, a Jeníček byl ještě v kolébce. Nikdo si nenařikal na starosti s nimi, ale všichni měli z nich radost. Babička je rozumně vychovávala. Sotva dítě počalo žvatlati, již učila je dělati křížek a mysliti na Pána Boha. Když mluvily zřetelněji, učila je krátkým, pěkným modlitbičkám. Tak zvykaly záhy zbožnosti a učily se bázní Boží. Těšily se na neděli. Vašíček chodíval ráno s babičkou do kostela, a odpoledne už také malá Anežka ji prosívala, aby ji vzala sebou.

Byl to veliký rozdíl mezi oběma Moříkovými rodinami. O radostech nedělních u Moříků ve statku ani nevěděli. Tam bývalo v neděli, byla-li v polích práce, jako ve všední den. Proto tam také nebylo domácího štěstí ani pořádku, a jakkoliv i v neděli a o svátcích se pracovalo — jmění přece se nemnožilo. Nedělní práce není požehnána.

IV.

Byly žně. Svátek Nanebevzetí Panny Marie připadl na neděli. Zbožný lid scházel se do chrámu Páně — jen u Moříků ve statku jakoby o neděli a svátku ani nevěděli. Ráno o šesté hodině se zapřáhlo a jelo na pole, aby se svázala a odvezla poslední pšenice. Tak rozhodla panímáma. Do desíti hodin to bude odvezeno. Aby byla práce dříve hotova, šla na pole i hospodyně. Děti spaly a stavení se tedy zamklo.

Vyjelo se jak obyčejně, s hubováním a křikem. Čeledín, když poprvé se vracel s naloženým vozem, vyléval si zlost na dobytku, nemilosrdně jej šlehaje. Panímáma mu sice řekla, aby nahlédl oknem do uzavřené světnice, zdali děti ještě spí, ale on, nejša vůbec zvyklý poslouchati, ani na to nepomyslel a když se vrátil, vyfídil, že ve světnici bylo ticho, děti že tedy spí.

Nakládalo se podruhé. Za chvíli jedna z děveček náhodou pohlédla ke vsi a zvolala: "Podívejte se, že to hoří!"

Ze vsi vystupoval do výše sloup šedého kouře.

"Frantíku!" zavolal hospodář na čeledína, který stál na voze a rovnal snopy, "podívej se, kde to je!"

"Na mou věru, pantáto!", odvětil čeledín, není-li to zrovna u nás! Je to v sousedním statku!"

"Tisíc kulí!" zvolal Mořík, "lidé jsou teď v kostele! A začíná vátí vítr!"

Pole bylo ode vsi vzdáleno asi čtvrt hodiny, Mořík odhodil podávky a úprkem běžel do vsi. Ostatní rovněž nechali práce a kvapili za ním.

Hrozný pohled naskytl se Moříkovi, když přiběhl na náves. Jeho stavení stálo v jednom plameni. Stáje právě chytaly, a na stodolu zalétal déšť ohnivých jisker.

Mořík přiběhl na dvůr, kde již bylo plno lidí, vracejících se právě z kostela.

"Pro milosrdenství Boží!", zvolal zoufale, "kdo jsou moje děti?!"

"Kde byly děti?" otázal se starosta.

"Ve světnici — spaly, když jsme odcházeli!"

"Pak jsou ztraceny — ve světnici je již všecko v ohni!"

Mořík chtěl se vrhnouti do světnice, ale dveře byly zamčeny a z popraskaných oken šlehaly plameny.

"Lidé — pro rány Kristovy, zachraňte mi děti!" zvolal Mořík, spínaje s pláčem ruce.

Rychle přitažena stříkačka, oknem byly metány do světnice proudy vody, a trhány hořící krovy, aby nepadaly prohořelým stropem do světnice. Vypáčeny i dveře, aby průvanem mohl odcházeti dým.

Jakmile jen poněkud požár se umírnil, Mořík veběhl do světnice. Byla to hrozná spousta, kterou spatřil. Uprostřed dohořívajících stropových prken uviděl na zemi ležeti svého synáčka. Košilka na jeho těle byla spálena, kůže ožehnutá, a vedle něho ležely rozházené sirky.

Mořík vynesl chlapce ven, kde se lidé hněd k němu přihnuli. Pak kvapil nazpět, aby hledal dcerušku. Našel ji sedící schoulanou v koutku za kamny. Oheň jí neublížil, ale nejevila ani známky života.

Marna byla všechna pomoc — děti byly udušeny!

Moříková vrhla se na mrtvoly svých dítek. "Můj zlatý Františku — moje drahá Mařenko!"

V tom ji někdo ze zadu uchopil za krk a od dětí prudce odtrhl. Byl to její muž.

"Bídnic! Ohavo! Ted' máš sklizenou pšenici!" zvolal Mořík a byl by snad vlastní ženu ubil, kdyby ho byli lidé násilně nezadrželi. Odvedli i Moříkovou, která si v zoufalství rvala vlasy z hlavy.

Babička nařikala pro vnoučátka, a lidé se křížovali. Nikdo nevyslovil to, co si myslil, že se tu objevil hrozný trest Boží.

Sousedé hájili vedlejší stavení a hasili hořící stodolu. Ve stáji dusil se dobytek, na nějž nikdo nevzpomněl.

Před polednem byl oheň uhašen.

"Tak pojd'te k nám, švakře," řekla soucitně Anežka, "a ta ubožátka donceme k nám. Od nás budou mít pohřeb."

Václav vzal na lokty jedno dítko, jeho bratr druhé a šli do chalupy. Anežka pak šla do sousedního statku pro švakrovou.

Starší Mořík posadil se u svých dětí, jež položili v komoře a žalostně nařikal.

Za chvíli vešla tiše jeho žena.

"Jdi odtud — at' tě nevidím!" osopil se na ni. "Ty mámo krkavčí, nejsi ani hodna, abys se na ně podívala!"

Marně mu domlouvala matka. Bylo to, jako když oleje do ohně přilévá.

"A chcete-li, abych zde byl — pak vyžeňte ji!" křičel. "Já tu s ní nebudu a do smrti ji nechci vidět!"

"Musíme ho nechat, není s ním žádné řeči," řekla stará panímáma. Moříková pláčíc, odešla tak, jak byla, k rodičům. Obléci se neměla do čeho, všecko jim shořelo.

K večeru přišel čeledín a tázal se nesměle, co prý budou dělati. Neměl co dáti koním, shořelat' i všecka píce. Čeládka nedla také celý den.

"Dělej si, co chceš!" odbyl jej hospodář, "mně je to jedno!"

"Ale měj přece rozum!" domlouval mu bratr.

"Nech mne! Žena at' si dělá, co a jak chce — já tam vícekrát nepůjdu!"

Václav šel s čeledínem k bratranci Moříkovi a požádal jej o slámu a píci pro koně. Čeládka to odnesla do statku. Potom poklidili trochu ve světnici a v komoře,

aby měli kde spáti.

"Za chvíli přijd'te k večeři k nám," řekl Václav, "a zítra k snídani také. Odvožíte tu pšenici a co je snad ještě posekáno, a srovnáte to za stodolou do stohu. Ale dříve vynesete ze stodoly, co neshořelo, uhasete, co doutná a rozložete po dvoře."

Nastala ted' Moříkovům v chalupě starost. Anežka vařila i pro chasu ze statku a Václav se staral o hospodářství. Josef si ničeho nevšímal.

Třetího dne přišla jeho žena s rodiči na pohřeb, ale on si jí ani nevšímal. A po pohřbu zase jí opakoval, že ji nechce vidět, chce-li, at' si jde do statku, on že tam nepůjde a bude se starat sám o sebe.

Moříková šla zase k rodičům a setkala se s mužem asi za týden — před soudem. Bylat' obžalována, že nedbalostí zavinila smrt svých dítek. Mořík se jí zrovna ulekl, jak byla sklíčena a zdrcena. Sotva se potácěla a když ji soud přiřkl dvouměsíční vězení, beze slova vyslechla rozsudek, a jen proud slz svědčil, jak se jí tato rána dotýká.

V Moříkovi se hnulo srdce. Nepromluvil ani slova, ale stiskl žež ruku a bolestně dojat vrátil se k domovu.

Večer panímáma hodlala se starším svnem promluvit. Otázala se ho, co míní dělat a především, chce-li se smířit se ženou.

"Dnes mi jí bylo líto," přiznal se. "Ale když pomyslím, jak si počínala a že ona vlastně zavinila celé to neštěstí, všecko se ve mně bouří. Ted' lituji, že jsem vás tenkrát neposlechl, když jste mně dobře radila."

"Na tu lítost jest nyní pozdě, milý synu," řekla panímáma vážně. "Učinil jsi, co jsi chtěl, a co se stalo — stalo se. Ale ona jest nyní před Bohem tvojí ženou, a ty se musíš k ní jako k ženě chovati. Ty však jednáš nespravedlivě. Neštěstí, které vás stihlo, je hrozné, ale dáváš-li vinu jen ženě, nesoudíš dobře. Každý ti řekne, že jste je zavinil oba, ano, snad by mnohý člověk více obviňoval tebe. Bylo by se to nestalo, kdybyste se byli drželi Boha a neznescověovali hříšně sváteční den. Nechci tě nyní z toho kárati, kárala jsem tě dřív — ovšem marně; ale to ti musím připomenouti, že

jste činili tak oba, nejen ona — a bylo právě tvou povinností jako hospodáře, abys toho nedopouštěl. Je tedy vaše vina stejná. Ale není stejný váš trest. Bolest, kterou ty máš, cítí ona také. Ona však nyní ještě trpí ve vězení a ty jsi na svobodě; já myslím, že po právu měl bys být trestán také. Tím větší křivdy se však dopouštíš, když jenom ji obviňuješ a od sebe zapuzuješ."

"Maminko," řekl Josef, "tohle, co povídáte, jsem si dnes ráno také pomyslel, když jsem ji viděl tak zuboženou. Já se s ní tedy smírím. Ale do statku nepůjdu, mluvte si co mluvte. Po cestě jsem o tom přemýšlel a rozmyslel jsem se tak. Ty, Václave, dej mi svou chalupu a vezmi si statek. Ty máš peníze a můžeš to znovu zřídit — já ne. I hotové peníze nám shořely! Statek má však pořád ještě větší cenu než chalupa — ty máš děti, těm jej někdy rozdělíš — ale já nemám nikoho."

"Kam pak myslíš?!" zvolal Václav. "To, co mám, daleko na stavbu nestačí. Dostaneš pojistné. Jsi pojištěn na stavení, ale ne na dobytek, který uhořel, a úroda je také z větší části zničena. Zbývá jen to, co zůstalo na polích."

"Vždyť si vezmi i ze své úrody něco, abys pro letos vystačil. Nechci, abys mi tu všechno nechal. Co jsi jindy odprodal, to si vezmi. Bojíš-li se ty, že hospodářství znovu nezřídiš, ač máš peníze, jak pak bych to pořídil já bez peněz?"

"Já vás rozsoudím," řekla panímáma. "Ty Josefe, ještě statek nikomu nenabízej, tvoje žena je spoluvlastnicí a má také právo do toho promluvit. Počkej tedy, až přijde domů."

"Však ona odporovati nebude. A bude-li, nu, at' si tam hospodaří sama. Opakuji, že se nevrátím na místo, kde moje děti zahynuly tak hroznou smrtí. Ale se stavbou se čekat nemůže. At' je jak je, Václav at' se do toho dá sám, a já zatím budu zde hospodařit za něj. A když žena nebude se chtít statku odříci, at' si naň peníze vypůjčí a Václavovi zaplatí."

Marny byly všechny domluvy. Josef setrval při svém úmyslu. A tak Václav chtěj nechtěj musil si vzít stavbu na starost sám. Stavěl zase, jak sám uznal za dobré, a pro

obývání zřídil opět dvě světnice. Stavbou vydal se téměř z posledního krejcaru, a ještě byly stáje prázdné. Přivedli tedy do statku z chalupy aspoň jednu krávu, aby bylo mléko pro nejnnutnější potřebu.

Anežka si oddychla, když bylo obytné stavení hotovo, a čeládka mohla se stravovati zase ve statku. Ale pak nebylo pomoci, panímáma tam musila hospodařit v domácnosti, dokud se snacha nevrátí. Čeládka si líbovala, že se tak ještě neměla, jako teď po tom ohni.

Ale panímáma dovedla býti také přísnou; čeládka musila dělati dobrotu a v neděli nesměla zanedbati služby Boží. Též jim zakázala noční toulky.

Když vypršela Moříkové doba trestu, její muž pro ni do města dojel. Když přijeli, oznamoval matce a bratrovi, že je se vším spokojena a že ráda zůstane v chalupě.

A tak se Moříkovi z chalupy stěhovali do statku a babička ubytovala se se svým starodávným nábytkem v nové světnici vedle mladých manželů. Do výměnku by ji byli nepustili. Což prý kdyby v noci náhle ochuravěla a nikdo u ní nebyl!

Když odcházela z chalupy, řekla Josefovi a jeho ženě: "Děti, v tomto domě sídlilo dosud Boží požehnání. Žijte vždycky tak, abyste je odtud nevypudili. Držte se toho, co říkával nebožtík pantáta: S Bohem všechno — bez Boha nic!"

Více jim neřekla, ale oni jí porozuměli. Vyplnilo se na nich přísloví, že neštěstí učí hledati Boha. Oni skutečně Boha hledali a také jej našli. Vedli zbožný a příkladný život a s panímámou a druhými Moříkovými žili v míru a lásce jako spolu.

Mladší Mořík v prvních letech měl mnoho starostí, ale Boží požehnání provázelo jej i ve statku. Při šetrnosti a pilné práci brzy uvedl vše do pořádku.

Čeledín se oženil se starší děvečkou, zvykli řádnému životu, jaký viděli u svých hospodářů a bydleli v bývalém výměnku.

I Moříkovi v chalupě dočkali se radosti, že jim dal Pán Bůh dítky a umírnil tak jejich zármutek. Vychovávali je v bázni Boží již od maličkosti, a tak měla babička i v nich potěšení a také na nich osvědčila se pravda: S Bohem všechno, bez Boha nic.

HOME ON THE RANGE

Sentinel Butte, No. Dakota

V srdci tak zvaných Badlands, jež jsou známe pro svou přírodní krásu, kde Teddy Roosevelt žil za mladších let a kde se kdysi schovávali pochybné karaktery před policejními orgány, získává nyní lepší a užitečnější atrakci, jak jsme seznali během našeho cestování Severní Dakotou. Home on the Range je útulek pro zanedbané hochy, nemající domova, kde by jim bylo poskytnuto výchova, kterou každý chlapec potřebuje, aby se stal řádným občanem. Zakladatelem tohoto podniku je dp. Elwood E. Cassedy, který se narodil v Jersey, N. J.

Byli jsme tak dojatí tímto humanním projektem do té míry, že jsme slíbili "Domovu" další publicitu, v níž hodláme seznámit naše čtenáře s jeho účelem.

Již v době, kdy dp. Cassedy jako chlapec byl poslíčkem u Equitable Trust Co. v New Yorku, toužil se stát knězem a založit domov pro zanedbané chlapce, kteří neměli žádného domova a potulovali se z místa na místo.

Mladý Cassedy zůstal v službách fy Equitable po tom, když se spojila roku 1930 s Chase National Bank v New Yorku. Když dosáhl 23. rok svého věku, zanechal svého dosavadního místa a věnoval se vyšším studiím. Později se dal zapsat na universitě Notre Dame a po absolvování, vstoupil do semináře a roku 1944 byl vysvěcen na kněze. Byl ustanoven farářem ve Wing, No. Dak. a při tom vypomáhal ve dvou malých osadách.

V červnu 1949 byl pozván, aby řečnil při konvenci bratrské jednoty Eagles v

Deadwood, So. Dak. Mezi řeči se zmínil o tom, že si přeje založit domov pro chlapce bez domova. Delegáti, kteří zastupovali členstvo ze Severní a Jižní Dakoty, sebrali mezi sebou \$123.00 a darovali peníze dp. Cassedymu. To byl první dar pro Home on the Range.

Pán Edward Lievens ze Sentinel Butte

četl řeč, kterou dp. Cassedy přednesl při konvenci v bismarkských novinách. Myšlenka dp. Cassedyho ho zajímala. S manželkou vlastnili 960 akrů a jelikož byli bezdětní, darovali celý svůj pozemek dp. Cassedymu. S pomocí tří chlapců tento horlivý kněz opravil sýpku a ta se stala prvním obydlím pro Home on the Range.

Sousední "renčáři" darovali hovězí dobytek a brzy na to bylo na renči 50 kusů dobytka druhu Hereford.

Z 960 akrů je asi 300 pod pluhem. Okolní renčáři darovali k tomu účelu 16 koní.

Nyní je tam 52 hochů a hlásí se jich víc, avšak není pro ně místa a na stavbu další budovy není peněz.

Každý hoch má určitou práci, kterou mění každý týden. Hoši pomáhají v kuchyni, v prádelně, v zahrádce, na poli, opravují ploty, krmí dobytek. Každému chlapci je dáno na vědomí, že je zodpovědný za vykonanou práci, což je považováno za důležitý krok v jeho výchově. Hoši jezdí do Beach, No. Dak., 8 mil od Domova, kde navštěvují obecnou a vyšší školu. V neděli každý hoch se zúčastní bohoslužeb v Sentinel Butte, a to jak katolíci, tak i protestanti.

Hoši přicházejí k Home on the Range

DŮSTP. ELWOOD E. CASSEDY
zakladatel Home on the Range

sami ze své vlastní vůle, a mohou odejít, kdy je jim libo, avšak setrvávají dokud negraduovali vyšší školu. Zde existuje spokojená skupina hochů. Mají domov, poněvadž jednou — jiný hoch — Elwood Cassedy snil o založení útulku pro zanedbanou mládež.

“Jediný účel Home on the Range,” pravil zakladatel, “je zachránit chlapce než se dostane na špatnou cestu. Jestli náš ústav zachrání pouze jednoho hochu před zkázou, bude to velký úspěch.”

život. Tento humanitární projekt dává lidem dobrého srdce možnost zachránit americké hochy před zkázou jak hmotnou, tak i duševní a tím jim poskytnout příležitost, aby se stali nejen zákonadbalými občany naší slavné republiky, ale zachránili své nesmrtelné duše.

V létě roku 1959 se dp. Cassedy nemohl a byl dopraven do nemocnice, kde 15. října toho roku odevzdal svou šlechetnou duši svému Pánu, kterému tak věrně sloužil v zachráně opuštěné

Koná se důležitá diskuse: důstp. Elwood E. Cassedy, rozmlouvá se svými svěřenci, ohledně pěstování dobytka.

Home on the Range není polepšovnou. Hlavní účel tohoto podniku je, zachránit mládež před vstoupením na dráhu zločinu, vzbudit v ní touhu po dobru, aby se jednou z ní stali charakterními muži, z nichž by se stali řádní občané a praktičtí křesťané.

Home on the Range není financován státními neb federálními dary. Správa ústavu se spoléhá na pomoc dobrých lidí. Ačkoliv se doma vypěstuje mnoho životních potřeb, jako maso, mléko, vejce, zelenina, atd., přece to vyžaduje další finance pro vydržování tohoto lidumilného ústavu.

Home on the Range je místo, kde hoši najdou lásku a porozumění, kde cítí, že mají dobrý domov. Jsou si vědomi, že se někdo stará nejen o jejich hmotné dobro, ale i o jejich duchovní

mládeže. O něm se může říci, že v málo letech velké věci vykonal, neboť jeho humanitní ústav bude pokračovat, budeme-li podporovat Home on the Range.

Nynější ředitel ústavu je dp. William J. Fahlander, který za života dp. Cassedyho byl farářem v Sentinel Butte, a věnoval veškeren svůj volný čas v řízení Home on the Range.

Pamatujme slova Páně: “Cožkoliv jste učinili jednomu z nejmenších bratří Mých — Mně jste učinili.” Pán zajistě odmění každému kdo pomáhá svému bližnímu.

Prosím posilejte Vaše dárky na tuto adresu:

HOME ON THE RANGE FOR BOYS,
Sentinel Butte, No. Dakota

Br. Valerian Horký, O.S.B.

KRONIKA

Důstojný hold památce ndp. opata Prokopa Neužila ve svatoprokopském opatství v Lisle

Slavné pontifikální bohoslužby celebroidl ndp. biskup jolietický Martin D. McNamara. Nezapomenutelná promluva Msgr. Kalsala o životě a díle opata Neužila. Velká účast kněží a katolických pracovníků

Jasná, slunná, příjemná pohoda se klenula v neděli 26. listopadu 1961 nad svatoprokopským opatstvím v Lisle a nad dohasínající podzimní zelení okolních sadů, když se v odpoledních hodinách v potěšujícím počtu sjížděli kněží a laičtí katoličtí pracovníci a věřící, aby svou účastí při slavných pontifikálních bohoslužbách vzdali hold svatě památce třetího opata českoamerických benediktinů Prokopa Neužila. Slavné bohoslužby byly obětovány u příležitosti dvou letošných památných výročí — 100. výročí narození opata Neužila, které se naplnilo 3. listopadu 1961, a 15. výročí jeho smrti, připadajícího na 1. prosince.

Spolu s nejdp. biskupem jolietické diecése Martinem D. McNamarou se církevní oslavy zúčastnili i další hodnostáři a kněží jolietické diecése. Velká kollejnií kaple byla důstojně naplněna účastníky památné církevní oslavy, když o půl čtvrté hodině odpolední se ubíral k hlavnímu oltáři dlouhý průvod seminaristů, kleriků, členů řeholní družiny svatoprokopské, monsignorů a posléze J. Exc. nejdp. biskup Martin D. McNamara, ordinář jolietické diecése, který byl celebrantem slavné pontifikální mše svaté. Před nejdp. biskupem kráčel v průvodu nejdp. apoštolský protonotář Msgr. Edward Kasal, z Owatonna, Minn., vynikající českoamerický kněz-pionýr a dávný spolupracovník opata Neužila, který byl při této památné příležitosti slavnostním kazatelem, a Msgr. Romeo Blanchette, generální vikář a kancléř jolietické diecése.

Mezi přítomnými monsignory byli také oba chicagští monsignori českoamerického původu, Msgr. Martin Křížka, kaplan Národního svazu českých katolíků, a Msgr. Frant. Tony. Byl rovněž přítomen vdp. farář svatoprokopského převorství a osady v Chicagu Petr

Mizera, O.S.B., a dp. František Šindelář, O.S.B., farář osady sv. Víta, který je dlouholetým pracovníkem slovanských misí, jejichž zakladatelem byl opat Prokop Neužil, O.S.B.

Památné oslavy se bohužel nemohl zúčastnit důstojný nástupce a pokračovatel opata Prokopa Neužila, nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, který byl už velmi vážně churav a v nemocničním ošetřování.

Opat Prokop Neužil, O.S.B.

Slavné bohoslužby měly povznášející průběh, a byly doprovázeny sborovým církevním zpěvem chóru seminaristů a kleriků svatoprokopského opatství. Njdp. biskupovi při slavné pontifikální mši sv. asistovali jako arcikněz vdp. převor Aleš Macháček, O.S.B., jáhnem byl dp. Ronald Rigovský, O.S.B., podjáhnem dp. Jude Randall, O.S.B., čestnými jáhny dp. To-

máš Haviík, O.S.B., ředitel svatoprokopské akademie, a dp. Daniel Kučera, O.S.B., předseda svatoprokopské kolleje. Ceremoniářem byl dp. Viktor Laketek, O.S.B.

Při bohoslužbách pronesl nejdp. Msgr. Edward Kasal z Owatonna, Minn., o životě a díle opata Prokopa Neužila kázání, které svou hlubokou pročitěností a dojmavostí a svým myšlenkovým obsahem zanechalo v účastníkůch jistě nezapomenutelný dojem.

Po slavných pontifikálních bohoslužbách se přítomní zúčastnili společné večeře ve velké kollejní jídelně. Večeře se zúčastnili i církevní hodnostáři a kněží v čele s nejdp. biskupem McNamarou. Přítomným poděkoval za účast v zastoupení a jménem nejdp. opata Ondráka vřelými slovy vdp. převor Aleš Macháček, O.S.B., a kratší srdečný projev pronesl také dp. Walter Jendrušák, O.S.B.

Mezi účastníky byli četní katoličtí pracovníci a zástupci náboženských i národních organizací. Byl přítomen předseda Národního svazu českých katolíků dr. Josef Čada a další pracovníci Národního a Distriktního svazu, soudce Frank H. Bicek, předsedkyně Klubu matek a přátel studentů kolleje sv. Prokopa p. M. Průšová, četní pracovníci a členové Čs. Orla v exilu a Cyrilometodějské ligy.

Účastníci si jistě zachovají trvalou vzpomínku na tuto památnou oslavu, která byla opravdu důstojným uctěním památky velkého opata Prokopa Neužila.

UCTĚNÍ JEDNOHO Z NEJVĚTŠÍCH AMERIČANŮ ČESKÉHO PŮVODU

Zesnulý nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., opat kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill., vydal ku stým narozeninám opata Prokopa Neužila, svého předchůdce, tuto pamětní proklamaci.

Řeholníci opatství sv. Prokopa, shromáždění v klášterní kapitole, rozhodli, že naše opatství Svatoprokopské co nejdůstojněji vzpomene svého velkého opata, mého předchůdce svatě paměti, opata Prokopa Neužila. Stane se tak u příležitosti jeho stých narozenin, které připadají na 3. listopadu tohoto roku. Dílo opata Prokopa na poli náboženském, národním a kulturním je opravdu nesmírně velké. A tak jsme

rozhodli připomenout sobě, našim studentům i širší krajské veřejnosti obsáhlost jeho duchovní a budovatelské činnosti vyhlášením Roku opata Prokopa Neužila. Chceme, aby jeho úsilí, jeho duch a jeho práce — za jeho života oděná v pokoru řeholníka — byla zářným příkladem, hodným následování jak nám, tak generacím příštím.

Opat Prokop Neužil byl zajisté jedním z největších Američanů českého původu, ne-li přímo největším. Až historikové budou hledat, jak jednotlivé skupiny pomohly tvořit Ameriku, budou se při sledování českého přínosu víc a více zajímat o osobnost Prokopa Neužila. Vždyť vše velké, co vzniklo v našem středu, nese pečeť jeho práce. Je to hlavní zakladatel díla českých benediktinů, opatství sv. Prokopa, tiskárny českých benediktinů, pomocí jejíhož tiskového apoštolátu byla po řadu generací udržována vira cyrilometodějská a jazyk otců. Opat Prokop dále ještě jako seminarista a mladý kněz přinesl do kláštera myšlenku zbudovat kolleji a ostatní učiliště, v nichž by byli vzděláváni čeští mladíci. A když jdeme do prvních let jeho práce, vidíme, že stál při vzniku semináře sv. Prokopa, z něhož vyšly stovky kněží, jak benediktinů, tak diecézních kněží, z nichž mnozí podnes působí v celé Americe. Z kolleje a semináře vyšla také početná slovenská inteligence a slovenští kněží a značný počet kněží Rusínů východního obřadu. Dále vidíme opata Prokopa, ještě jako administrátora nebo převora kláštera u zbudování sirotčince sv. Josefa, při budování Nepomuccena v Římě, dále při budování kláštera sester benediktinek v Lisle, nebo jak dává základ misiím benediktinů v Číně, pomáhá budovat tamní benediktinskou universitu, jak zakládá a udržuje slovenské misie, přecasto pak jako novináře, misionáře a jako průkopníka velké myšlenky unionistické. Vůbec vše velké, co bylo u nás postaveno, zbudováno a vytvořeno, je možno pokládat za jeho dědictví. Na všem pracoval s pilí nepředstavitelnou, s úpěnlivou modlitbou, aby ve všem byl oslaven Bůh. I do tolikerého života české krajské Ameriky vetkal mnohou iniciativu, ať už jako novinář, pracovník na poli národním, nebo jako misionář. Nade vše však vynikl svou skromností jako nejvyšší příkladný, svatě žijící řeholník, sloužící Bohu, Církvi a národu.

JUBILEA KNĚŽÍ

MSGR. FERDINAND ČECH KNĚZEM 60 LET.

Dne 7. července 1962 nejdp. msgr. Ferdinand Čech oslavil svoje diamantové jubileum co kněz v kostele sv. Václava v La Crosse, Wis., kde farářoval 35 let. Odpoledne byla recepcce přátel a známých ve školním auditoriu sv. Václava, v budově, která pod jeho vedením byla postavena a posvěcena v Mariánském roce 1954. To již je třetí školní budova sv. Václava; první byla v malé přízemní budově zřízena r. 1877 za dp. Fidele Banwartha, Bavoráka a byly v ní jen tři třídy. Další byla postavena r. 1898 s velkou společenskou místností a je-

Msgr. Ferdinand Čech

vištěm, největší v městě. První kostelík se začal stavět r. 1873 na pozemku darovaném Čechům biskupem Heissem. Bylo tehdy 8 českých brodin a jedna polská. Druhý kostel byl vybudován za dp. Xavera Tilla, velkého misijnáře mezi Čechy ve Wisconsinu. Kostel byl chloubou nejen osady, ale celého města; stavba stála \$40,000 a byl posvěcen nejdp. Josefem M. Koudelkou, biskupem v Superior, Wis., 11. dubna 1915.

Msgr. Ferdinand Čech narodil se 30. července 1878 na Moravě, studoval gymnasium v Kroměříži a seminář v Olomouci, byl vysvěcen 5. července 1902 a primici měl v Zábřehu na Moravě. Po dvouletém kaplanování odjel do Ame-

riky do diecése La Crosse a byl ustanoven farářem osady sv. Václava v Eastman, Wis. Za dva roky, v prosinci stal se farářem osady sv. Aloise v Hillsboro, Wis., kde působil 18 let až do ustanovení v La Crosse. Zde u sv. Václava vykonal velkou práci za ta léta v duchovní službě, která byla oceněna na nejvyšších místech, což dokazuje jeho vyznamenání sv. Otcem Piem XII., povýšením dp. Čecha na domáciho preláta 27. června 1938. Následkem chatrného zdraví odebral se msgr. Čech na odpočinek 1. ledna 1958 a nalézá se v nemocnici sv. Františka v La Crosse, Wis. Msgr. Čech je znám co odborný filaelista; jeho sbírka obsahuje jen ty známky, které se týkají náboženských předmětů a svatých. Pořídil jedinečnou sbírku Litanie svatých ve dvou svazcích umělecky vyzdobených a byla poslána papeži Piu XII. Tato vzácná kolekce získala na národní výstavě v New Yorku první cenu.

ZLATÉ JUBILEUM KNĚŽSTVÍ NEJDP. MSGR. JOS. A. VALENTY

V úterý 5. prosince 1961 osada East Bernard, Texas, oděla se ve slavnostní háv na počest zlatého jubilea kněžství svého milovaného duchovního správce nejdp. Msgr. Jos. A. Valenty, apoštolského protonotáře.

Slavnou pontifikální mši sv. s odznaky biskupa obětoval jubilant nejdp. Msgr. Jos. A. Valenta, P.A., jemuž asistovali dp. Tim Valenta z Bryan, bratr jubilanta, co jáhen; nejdp. Msgr. Pat O'Connell z Groves co podjáhen a dp. Jerome Tydlačka, děkan z Rosenberg, co arcikněz.

Nejdp. biskup Wendelin Nold z Galvestonu, do jehož diecése osada East Bernard náleží, v procítěném proslovu vylíčil 40-letou činnost "Father Joe" (jak byl veobecně jmenován) v semináři Panny Marie v La Porte. Pod jeho dozorem vystudovalo sta kněží a studentů různých světských povolání, o něž si Father Joe získal nemalou zásluhu.

Nejdp. Msgr. Jos. A. Valenta narodil se dne 8. září 1886 ve Svěbohově v severozápadní části Moravy, co prvorozený syn manželů Josefa a Marie Valentových. — V rodné vesnici chodil jeden rok do školy. — Roku 1892 manželé Valentovi se přistěhovali do Texasu a usadili se v osadě Nejsvětější Trojice v Corn Hill, která-to osada tehdy byla v prvních začátcích. — Malý Josef kratší dobu chodil do německé školy ve Walburg. — Jelikož v osadě Corn Hill nebyla ještě katolická škola, jezdil do katolické školy do Granger na dvoukolce a s ním bratři Ignác, nyní nejdp. kaplan KJŽT a duchovní správce ve West, a Jan, nyní v Temple. Když r. 1899 byla postavena farní škola v Corn

Hill, Valentovi hoši chodili pak do této. — Roku 1901 otevřen byl seminář Panny Marie v La Porte, a hned r. 1902 mladíci Josef A. Valenta z Corn Hill a Pavel Němec z Granger nastoupili v tomto semináři studia a byli prvními českými studenty v tom ústavě. Později českých studentů přibývalo.

Dne 24. prosince 1911, na Štědrý den, nejdp. biskup galvestonský N. A. Gallagher vysvětil dp. Jos. A. Valentu na kněze, který první slavnou mši sv. obětoval 27. prosince v Corn Hill. Hned potom novosvěcenec ustanoven byl profesorem v semináři, dozorcem na studenty, jejich zповědníkem, učitelem hudby a rádcem a později ředitelem semináře.

Mezi jeho studenty byli nyníjší nejdp. biskup Nold v Galvestonu, nejdp. biskup Garriga v Corpus Christi a nejdp. biskup Reicher v Austinu a celé řada nyníjších prelátů a kněží. — V semináři byl založen český literární kroužek, studenti hráli česká divadla a vyučovalo se češtině. — Roku 1936 profesor dp. Jos. A. Valenta jmenován byl Sv. Otcem papežským prelátem s titulem Monsignor a roku 1961 obdržel nejvyšší kněžskou hodnost, kdy Sv. Otec Jan XXIII. jmenoval jej apoštolským protonotářem.

Při hostině byla řada blahopřejných proslovů, taktéž promluvil nejdp. Msgr. John Cassata, generální vikář diecése, a odevzdal jubilantovi čestný dar od kněží, check na \$5,200.00.

Mimo nejdp. biskupa přítomno bylo asi 90 kněží a z toho asi 20 Monsignorů, mezi nimi bratr jubilanta, nejdp. Msgr. I. J. Valenta, kaplan KJŽT a duchovní správce ve West. Těž přítomni byli téměř všichni členové velké rodiny Valentovy ze všech částí státu. Naše jednoty byly zastoupeny: KJT — ct. pán rytíř sv. Řehoře I. C. Parma, předseda; KJŽT — předsedkyně pí. Benita Pavlů; St. Rada KD — p. Jos. Mareš, Sr.

PŮLSTOLETÍ DP. B. KUŘÁTKA

Zlaté jubileum kněžství jest samo o sobě vzácnou událostí, ale padesát let práce výhradně mezi našim lidem a z těch 46 let nepřetržitě na jedné české osadě činí půl století kněžství dp. Bohumila Kuřátka ojedinělým v historii našich osad v Americe.

Dp. B. Kuřátka ze Sweet Home oslavil své zlaté jubileum kněžství v neděli 1. července u přítomnosti ndp. arcibiskupa Roberta Lucey ze San Antonio, ndp. biskupa Jana Mořkovského z Amarillo, 30 kněží a několika set osadníků a přátel z blízka i z daleka. — Ndp. arcibiskup měl blahopřejný proslov při mši sv. a ndp. biskup Mořkovský kázal česky. Byl to dp. Kuřátka, jenž jako tehdejší seminarista, držel nyníjšího pana biskupa na rukou při křtu sv. v kostele v Hallettsville a křtil jej tehdejší zdejší farář Msgr. L. P. Netardus, něco v historii kněžstva ojedinělého.

Od svého vysvěcení před 50 lety dp. Kuřátka

káže česky, modlí se česky, a pracuje o časné a věčné dobro svěřených mu krajanů. Patří mezi naše pionýrské kněze, jejichž údělem bylo budování osad a spolků při překonávání mnoha svízeli v dobách začátečnicků, při špatných cestách, laciných produktech, těžké ruční práci a takřka stálém nedostatku peněz. Dnes je již mnohem lépe, ale co všechno se muselo dělat, co nepohodlí, uskrovnování a neustálého povzbuzování to vzalo, aby se dnešních výhod dosáhlo, ví jen ti, kteří ty průbojnické svízele s pomocí Boží překonali a jiné k vytrvalosti a naději v lepší budoucnost udržovali. —

Dp. Kuřátka, syn jen chudobných rodičů, narodil se 31. října 1890 ve Frenštátě na Moravě, tam vychodil školu a po příjezdu do Ameriky r. 1908 studoval na kněze v koleji sv. Prokopa v Lisle, Ill., v St. Meinrad a na Katolické universitě ve Washingtonu.

Na kněze byl vysvěcen v kostele Božského Srdce Páně v Hallettsville 2. července 1912 biskupem Janem W. Shawem ze San Antonio. Kaplanoval v Hallettsville a v Yoakum, od 1913 do 1916 byl farářem v Cistern, v Bartons Creek a Plum. V 1916 byl ustanoven farářem v Koerth se sousedním Sweet Home jako misijní osadou. Dp. Kuřátka změnil Koerth na misijní osadu a dosluhoval tam ze Sweet Home až do 1937, kdy se věnoval jen samostatné osadě ve Sweet Home.

Brzy po svém příchodu do Koerth vybudoval pěkný zděný kostel ve Sweet Home. Ndp. biskup Shaw posvětil základní kámen v 1918 a biskup Drossaerts posvětil nový kostel Královny Míru 3. června 1919. V 1928 postavil dvoupatrovou faru ve Sweet Home a od té doby zde bydlí. Osada jeho dala Církvi tři kněze. Jsou to dpp. Marcus Valenta, Henry Herbts a Leo Pešek. Devět deer osady stalo se řeholními sestrami. V jeho kostele dosud se česky modlí a káže a zpívá každou neděli.

Dp. Kuřátka, výmluvný kazatel, horlivý duchovní správce a dobrý hospodář, těší se lásce osadníků a účtá jak nekatolíků tak lidí všech národností a tříd. Přejeme mu požehnání do dalších let pro dobro Církve a národa, jehož vzorným synem zůstává.

DP. BONIFÁC TOMEK O.S.B. OSLAVIL ZLATÉ JUBILEUM.

Na svátek sv. Prokopa, dne 4. července 1962 osada Nanebevzetí Panny Marie v Dante, So. Dak. oděla se svátečním hávem, jako ještě nikdy, neb slavila s dp. Bonifácem Tomkem OSB, farářem, jeho zlaté jubileum. K jedenácté hodině hnul se průvod z fary s družičkami, ministranty a kněžstvem, jež uzavíral oslavenec a pan biskup Lambert A. Hoch ze Sioux Falls, S. D. do kostela, kde byla sloužena slavná mše svatá, při níž přislubovali dp. Karel Oborný

z Verdigree, Nebr. a dp. Vavřinec Gidley OSB z Yankton, S. D. Zpěváci se vyznamenali, kázání měl dp. Jan Pastorák z Plasí, Nebraska, bývalý žák dp. jubilanta v koleji sv. Prokopa, na slova: "A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí." Poukázal na důstojnost povolání kněžského a velkou potřebu a podporování povolání do stavu kněžského, jež bylo pozorně vyslechnuto.

Dp. Bonifác Tomek, O.S.B.

Po církevní slavnosti byla hostina v osadní síni, kterou připravily členky Oltářního spolku — a vyznamenaly se. Po chutném obědě obřadník dp. Fr. Cronin z Tyndall, S. D. uváděl řečníky s jejich blahopřáními. Za kněze diecése promluvil dp. Jan Hyland z Wagner, S. D., vdp. Aleš Macháček OSB, převor kláštera sv. Prokopa, Lisle, Ill., přednesl zdravici spolubratrů, za Kat. Dělníka dp. František Oborný z Dodge, Nebr., redaktor anglické části orgánu K.D. Přičítal své schopnosti za novinaření při "Studentských Listech", které byly tištěny v českém jazyku a dp. jubilant byl tehdy jejich šefredaktorem. Byla přečtena řada blahopřejných telegramů, mezi nimi též od Nár. Svazu Čes. katolíků a od generálního vikáře dp. Tomáše Kealyho z Lincoln, Nebr., v kteréž diecési dp. jubilant asi 20 let farářoval v Abie, a Linwood, Nebr. Pak se ujal slova nejd. biskup Lambert Hoch a zdůraznil potřebu katolických kněží. Čím více se kněz snaží prospívat moudrostí a milostí u Boha i u lidí, tím úspěšnější je jeho práce.

Po této první části a po přestávce následovala další blahopřání jubilantů od jeho osadníků. Obřadníkem byl p. Jan Cimpl, důvěrník. Proslavy pronesli: za osadu p. Tomáš Sýkora,

za místní odvětví Kat. Dělníka p. Ant. Řezáč, za Kolumbovy rytíře p. Mike Soukup, za Cath. Daughters of America pí Helena Čuková za Oltářní spolek pí Zachariášová a za osadu "z dávné minulosti" pí Marie Svátková, dopisovatelka do našich listů. K jubileu je vhodno podotknout, že Oltářní spolek vybavil faru moderně, jako na dosvědčení v jaké účtě má svého duchovního otce. Na tuto krásně vydařenou slavnost budou dlouho vzpomínky v živé paměti.

Dp. Bonifác se narodil ve Vrbové Lhotě v Čechách 25. července 1885. Do Ameriky přijel jako hoch se svými rodiči, kteří se usadili v Chicagu v osadě sv. Prokopa, kde navštěvoval osadní školu a pak též kolej, když ještě byla na 18. ulici vedle nynějšího kostela, pak kolej sv. Benedikta v Atchison, Kansas a stal se členem řádu sv. Benedikta 11. července 1907. Na kněze byl vysvěcen 1. června 1912 se spolubenediktiny dp. Vojtěchem Jandou a dp. Placidem Šáskem, oba již v Pánu zesnuli.

Po svém vysvěcení vyučoval v koleji a vedl duchovní správu u sv. Víta v Chicagu, pak v chorvatské osadě Nejsv. Trojice v České Pizni v Chicagu, jelikož neměli svého kněze. Dp. jubilant se naučil chorvatsky, aby jím mohl sloužit. Byl redaktorem Přítelů Dítěte v době jeho největšího rozkvětu. Za jeho redaktování těšily se velkému zájmu "louskačské boje"; mezi generály byl také, tehdy ještě hoch nyní nejd. Msgr. Alois Mořkovský, farář v Hallettsville, Texas a nejd. Msgr. Karel J. Dvořák, ve Wall, Texas. Pak byl po mnoho let redaktorem deníku "Národ" a "Katolika" za ředitelství vdp. Josefa Chvátyla OSB. Potom působil nějaký čas ve Flushing, Mich. a když za II. světové války byla velká nouze o kněze v diecési Lincoln, Nebr., dp. Jubilant se ujal osad sv. Petra a Pavla v Abie, Nebr. a Jména Panny Marie v Linwood, Nebr., kde blahodárně působil a tamější lid na něho nemůže zapomenout.

DP. ALOIS NESVADBA 40 LET KNĚZEM

Dp. Alois Nesvadba, duchovní správce osady Andělů Strážných ve Wallis, Texas, vrchní kaplan Katolické Jednoty Texaské a pořadatel českokatolického rozhlasu z Rosenberg, oslavil dne 21. června své rubínové jubileum kněžství u přítomnosti nejd. L. J. Reichera, biskupa z Austin, prelátů, kněží a lidu nejen domácího, ale i přespolního ve velkém množství. Vyrukovaly spolky K.J.T., K.J.Ž.T. i Kat. Dělník, aby oslavily jubileum svého obětavého a našemu lidu tak milého duchovního otce.

Přes 21 let působí ve Wallis, od smrti dp. Pavla Němce, bývalého faráře. Nejen ve své osadě, ale po širokém našineckém Texasu je vážen a ctěn pro svou nezištnou činnost na poli duchovním i národním. Se zájmem a dychtivě je slýchán na vinách ve svých rozhlaso-

vých přednáškách i ctěn v příspěvech do našineckých novin.

Dp. Alois Nesvadba se narodil 5. září 1896 ve Velké Lhotě u Malenovic (Zlín) na Moravě. Přijel s rodiči do Texasu v květnu 1898 a usadili se ve Frýdku, kde navštěvoval osadní katolickou školu. Nastoupil po zvyku ostatních našineckých studentů v semináři Panny Marie v Laporte, Tex., kde vždy byla síla našineckých studentů i měla své rodné učitele, jako nejd. msgr. Josefa Valentu. Vysvěcen na kněze byl 11. června 1922 a slavnou primici obětoval na svůj svátek v Needville, kam se

Dp. Alois Nesvadba

byla rodina Nesvadbova přestěhovala. Kaplanoval 5 let ve West u msgr. J. Pelnaře, potom byl jmenován farářem ve Frýdku, kde působil 11 let až do přeložení do Fayetteville roku 1936; zde spravoval osadu až do února 1941, kdy byl ustanoven do Wallis. Založil spolky mládeže, Nejsv. Jména a Mariánskou družinu, i mládenecké spolky KJT. Zveleboval osadu, zvláště hleděl na školu, kde se vychovává nastávající pokolení naší nové vlasti.

Dp. jubilant již přes 20 let blahodárně působí ve Wallis a v obětavé práci rozšiřuje nauku o Bohu a Církvi ve svém národu i za hranicemi své osady, rozhlaselem a perem. a přináší tak požehnání Boží i do těch nejvzdálenějších koutů. Kéž jej Bůh silí v unavující práci a zachová jej do dalších jubileí — až do diamantového!

MSGR. POPELKA 25 LET FARÁŘEM V NEW PRAGUE, MINN.

Osada sv. Václava v Nové Praze, Minn., oslavila farářování nejd. Msgr. Cyrila Popelky, děkana téhož obvodu, 10. října 1961 se slavnou

mší sv., již předsedal nejd. Cowley, světitel biskup v St. Paul, a též přednesl kázání. Mezi přítomnými kněžími byli dp. Stanislav Srnec z Minneapolis, dp. Alvin Šimon z Hopkins, dp. Robert Baštýř z Montgomery, dp. Eugene Šebesta z St. Paul a dp. C. Jiřík z Lonsdale. Slavnostní hostiny se zúčastnilo na 400 hostů. Dp. Alfred Skluzáček, kaplan u sv. Václava, byl obřadníkem. Zasluzná činnost jako farář této velké venkovské osady v Minnesotě se ocenila zvláštním papežským požehnáním od sv. Otce Jana XXIII., jež byla Msgr. Cyrilu Popelkovi dodáno u této příležitosti.

STŘÍBRNÉ KNĚŽSKÉ JUBILEUM DP. PETRA LEKAVÉHO

Prostorný kostel sv. Stanislava v polské osadě Warsaw, Sev. Dak., zaplněný osadníky do posledního místečka, byl svědkem nebývalé slavnosti, když v něm slavil dp. Petr Lekavý 5. prosince 1961 25 let svého kněžství. Ačkoliv den před tím se přehnalá Dakotou sněhová bouře, takže se už zdálo, že slavnost musí být odložena, neboť cesty byly ledovate jako sklo: jubilant byl milé překvapen, že i za tohoto nečasu jej nakonec doprovázelo na 50 kněží k oltáři, zároveň i se sídelním biskupem z Fargo. J. Ex. ndp. Leo F. Dworschakem, jehož auto předtím uvázlo v příkopu, jak se to stalo v onen den i mnohým jiným.

Při slavné mši svatě přisluhovali jubilantovi vesměs jeho spolubratři kněží z Československa, z nichž dpp. Jan Smutný a Jan Prachař, přijeli až z Nebrasky, vzdálené 600 mil

Po evangeliu pan biskup Dworschak kázal na slova sv. Jana, kap. 18, 37: "Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě." Rozvedl přítomným obšírně smysl oněch slov Rožského Spasitele a pak je převedl na kněžský život oslavence. Musil opustit svou vlast jakožto věrný kněz Kristův, poněvadž nebojácně hlásal a vydával svědectví pravdy Kristově, jež byla nepřítelům Kristovým nepříjemná.

Kněžský život jubilantův byl velice pestrý. Po úspěšných studiích na proslulé Lateránské universitě v Římě, na níž dosáhl doktorátu theologie, byl jmenován svým brněnským biskupem představeným přípravného kněžského semináře. V r. 1948 po komunistickém puči musil opustit svou vlast a ve spolupráci s tehdejšími nunciem v Německu, nyní již zesnulým kardinálem Aloisem Muenchem, organizoval jako národní delegát pro čs. uprchlíky duchovní správu v četných táborech v Německu, Rakousku a Itálii.

V závěru svého kázání pan biskup poděkoval jubilantovi za dosud vykonanou práci doma i za hranicemi a krásnými slovy ocenil i zásluhou práci všech přítomných kněží uprchlíků českých, polských a litevských, když řekl: "Byli jste snad donuceni okolnostmi a nepřáteli Církve svatě opustit svou vlast,

Když jste však přišli do naší diecése, byli jste odpovědi na naše modlitby v době velikého nedostatku kněží. Jsme vám proto velmi povděční za vaši pomoc a apoštolskou práci, kterou zde konáte. A modlíme se k Bohu za to, abyste mohli ještě mezi námi působit po mnoho dalších let."

Pán biskup pak přečetl telegram, jenž došel z Říma od státního sekretáře, kardinála Cognanillo, v němž Svatý Otec posílal jubilantovi a všem přítomným své apoštolské požehnání.

Při slavnostním banketu, jenž následoval v síni Polské Legie, byly čteny pozdravné připsy, jež došly od arcibiskupa Františka Carpino, asessora posvátné kongregace konsistoriální, biskupa Jana Mořkovského z Amarillo, Tex., biskupa Lamberta Hocha ze Sioux Falls, So. Dak., Msgr. Emilio Rossi, delegáta pro věci exulantů při posvátné kongregaci konsistoriální, Msgr. Armando Fattinanzi, paapežského ceremoniáře, kanovníka-theologa Aldo Brunacci, kanovníka katedrály v Assisi, Msgr. Josefa Bezdička, Msgr. Františka Planera, sester sv. Karla Boromejského z Nepomucena, dp. Heidlera a jeho spolupracovníků a od mnohých přátel z Evropy a USA.

Zvlášť milá byla jubilantovi blahopřání od řady krajanů z Bojanovic, žijících nyní v Endicott, N. Y., jako od rodiny Pavla Topenčíka, Jana Sochora, jehož manželka pochází přímo z rodiště jubilantova z Dolních Bojanovic. Rovněž se ozvali jeho rodáci, žijící nyní v Ontariu v Saskatechwan v Kanadě.

Nakonec mu zazpívali přítomní čeští kněží "Živíjo", aby mu Pán Bůh dopřál po mnoha léta dobrého zdraví, aby mohl ještě mnoho vykonat k slávě Boží.

M. P.

DP. VÁCLAV KOVÁŘ KNĚZEM 25 LET

Dp. Václav Kovář, farář osady sv. Jana Nepomuckého v Howells, Nebraska, slavil své stříbrné jubileum kněžské v dubnu ve své rodné obci. Narodil se z Aloisie a Františky Kovářových 2. října 1909 v Howells. Zde vychodil školu a pak nastoupil studie v koleji a semináři sv. Prokopa, Lisle, Illinois. Byl vysvěcen omažským biskupem, pozdějším arcibiskupem James Ryanem, 11. dubna 1937. Druhý den na to slavil svou primici. Na to byl ustanoven kaplanem u sv. Václava v Omaze, pak působil v Emmet, Bloomfield, Coleridge, Synot a Huen. Po smrti dp. Josefa Vítky byl ustanoven farářem v Howells, kde zdárně působí mezi našim lidem.

STŘÍBRNÉ JUBILEUM DP. LIEDERBACHA V CLEVELANDU

Dne 5. května 1962 dp. Clarence Liederbach oslavil své stříbrné jubileum v kostele sv. Rodiny na vých. 131 ulici slavnou mší sv. Přítomno bylo šest monsignorů, četné duchovenstvo jak

Dp. Václav Kovář

z blízka, tak i z dále. Bohoslužby byly zakončeny chválozpěvem "Bože, chválíme Tebe."

K počtě jubilantově byl uspořádán banket v osadním auditoriu. Dp. Edward Rumlík pronesl modlitbu a představil důvěrníka osady p. Jana Bilika, jenž přivítal shromážděné a uvedl obřadníka Msgr. Oldřicha Korába. Za město Cleveland pozdravil jubilanta radní Jan Pilch, který též přečetl resoluci městské rady, tlumočící blahopřání k jubileu. V české řeči blahopřál jubilantovi p. Václav Hesoun, za spolužáky farář dp. George Schneider, jménem kněží pocházejících z osady sv. Rodiny dp. H. Wolf, kaplan téže osady. Mezi účastníky byl představený českých jezuitů, vldp. Václav Feřt z Montrealu, Kanada, který pronesl zdravici, i dp. Karel Kolek, vedoucí redaktor benediktinské tiskárny z Chicaga.

Dp. jubilant, zřejmě pohnut, děkoval všem za tuto oslavu jeho jubileu. Závěreční modlitbu pronesl dp. Václav Mošovský.

Dp. Liederbach narodil se v Clevelandu v osadě sv. Vojtěcha, vychodil školu a pak vstoupil do katedrální školy latinské a odtud na universitu Marquette do Milwaukee, kde studoval žurnalistiku. Pohnutkou tohoto rozhodnutí může se připsati dobré matce dp. jubilanta, jak sám vzpomenu! v postní úvaze do clevelandského denníku The Plain Dealer v dubnu 1962, píše: "bylo mi 13 let a tu večer se mě táže matka, 'až vyrostěš, budeš knězem?', tehdy jsem to najednou nepochopil a zaražen jsem odpověděl 'nevím'. Matka na to, 'nebudeš-li, buď' ale dobrým mužem.' Šla k otcí do druhého pokoje a zde si zazpívali pěknou českou píseň. Druhý den matka zemřela." Tato mat-

čina otázka jej neopustila. Vstoupil do semináře Panny Marie v Clevelandu. Byl vysvěcen dne 20. února 1937 zvěčným biskupem, přítelem Čechů, Josefem Schrembssem v katedrále sv. Jana. Druhý den, 21. února, slavil svou primici v kostele sv. Vojtěcha za asistenci dp. Jana Bečky, faráře, a spolukněží. České kázání přednesl tehdy dp. Fr. Maruna. Svou kněžskou práci osvědčil se nejen jako kaplan, ale také farář, takže když se uprázdnila místa farářů smrtí, dp. Liederbach byl na jejich místo pověřen.

DP. VÁCLAV BERÁNEK JUBILANTEM

Dne 6. května oslavil dp. farář Václav Beránek své stříbrné jubileum slavnou mší sv. v kostele sv. Václava ve Wilbur, Nebraska, jemuž přisluhovali dp. Antonín Turek z Alexandrie co jáhn a dp. Jiří Sukovatý ze Somerset, Ohio.

Dp. Václav Beránek

co podjáhen. Po církevní slavnosti byla uspořádána hostina, při níž byly zdravotce proneseny Msgr. Janem Eklerem, děkanem z Crete, Msgr. Vilémem Řežábkem z Prague, Nebr., a p. Waltrem Baerem, měst'anostou z Wilber. Pan Josef Menza odevzdal peněžitý dar za osadu sv. Václava. Přítomni byli jeho bratři Anton a Josef Beránek z Prairieburg, Iowa, i další přátelé z Cedar Rapids. V neděli 13. května dp. Václav Beránek oslavil své jubileum ve svém rodném městečku se zpívanou mší sv. v kostele sv. Josefa, Prairieburg, Iowa, kde měl svou primici před 25 lety. Po vysvěcení byl ustanoven kaplanem ve Wahoo, kde tehdy byl farářem Msgr. Matěj Němec, a později byl farářem v Touhy a ve Dwight.

NEJD. MSGR. JULIUS A. PETRŮ OSLAVIL STŘÍBRNÉ JUBILEUM KNĚŽSTVÍ

Nejdp. msgr. Julius A. Petrů, V.F., farář osady sv. Filipa v El Campo, Texas, oslavil stříbrné jubileum svého vysvěcení na kněze dne 6. května 1962. Děkovnou mši svatou obětoval v jedenáct hodin dopoledne. Přisluhoval mu jeho bratr, dp. Stanislav Petrů z Karnes City jako jáhn, a jeho druhý bratr Gustav Petrů, O.M.I. z Mission, Texas, jako podjáhen. Obřadníkem byl dp. E. J. Bílý z Nada, Texas. Kázání přednesl dp. Bernard Mullaney ze San Antonio. Po mši svaté konala se veřejná recepce v osadní síni. V úterý 8. května, v 7:30 večer, byla recepce ke cti jubilára osadníky svatého Jana v Taiton.

Rodem z Marak, Texas, msgr. Petrů se narodil 1. března 1912. Bohoslovecká studia konal v semináři sv. Jana v San Antonio a vysvěcen arcibiskupem Drossartem. Působil jako kaplan v osadě svatého Patrika v San Antonio, potom působil jako farář v osadách Panny Marie Bolestné ve Victoria, a sv. Jana. Jako farář osady sv. Filipa v El Campo byl ustanoven 15. září 1955. Jako první vikář děkanství v El Campo byl jmenován 13. března. Téhož roku byl povýšen na domácího preláta. Působil dále jako ředitel Arcidiecésního venkovského života od roku 1951 a před dvěma lety byl ustanoven za státního kaplana Katolických děer amerických. nejdp. Robertem E. Luceyem, arcibiskupem v San Antonio, Texas.

STŘÍBRNÉ JUBILEUM DP. KARLA KOLKA, O.S.B.

Skoro do dne po 25 lety dp. Karel Kolek, O.S.B., oslavil své stříbrné jubileum kněžství slavnou mší sv. v neděli 20. května u sv. Prokopa v Chicagu za asistenci dp. Waltra Jendrušáka a dp. Martina Horáka z řádu sv. Benedikta. Slavnostní kázání pronesl vldp. Anselm Špaček, O.F.M., provinciál kanadských kapucínů, pod jehož správou jest 13 klášterů. V promluvě pojednal o kněžském povolání, jež zahrnují v sobě mnohdy mnoho povinností jak ve správě duchovní, tak i misionářské i apoštolskou tiskového.

Po bohoslužbách se shromáždilo přes 250 hostů v síni školy sv. Prokopa, kde pécí Klubu Národ byla hostina. Úvodem zapěla pí. Mildred Jandová, předsedkyně pořádacího výboru, národní hymny a přivítala hosty a uvedla co obřadníka dp. Tomáše Havlíka, řed. akademie sv. Prokopa v Lisle. Na to vldp. převor Petr Mízero, farář svatoprokopský, se pomodlil. Program, jenž následoval po hostině, byl tento: Duetto zapěly pí. Marie Budilovská a pí. Betty Kaňková, projev jménem Tiskárny českých benediktinů pronesl dp. Walter Jendrušák, blahopřání tlumočila půvabná děvčátka Debbie Průšová, Debbie Benešová, Sheryl Brabcová a

Judy Simpsonová: věnování za tisk thumočila pí. Sylvia Kučerová, předsedkyně Klubu osadnic bl. Anežky České. Zdravice přednesli dp. Kelčák, rodák z Gary, Ind., jeho bývalý student v koleji sv. Prokopa, a vldp. Petr Mizera, O.S.B. Přítomná delegace Československého Orla thumočila své blahopřání a odevzdala své dárky. Po té předsedkyně Klubu Národ, pí. Josefina Soldátová ujala se slova, vřele blahopřála za celý Klub a odevzdala klíče nového auta značky Plymouth Station Wagon, jakožto dar Klubu Národ. Odměněna byla dlouhotrvajícím potleskem.

Dp. Karel Kolek, O.S.B.

Za týden jubilant oslavoval po druhé a to v rodném městě Hostýn v Texasu v neděli 27. května slavnou mši sv., při níž mu přísluhovali dp. Adolf Janda a dp. Tomáš Matol, kázání přednesl vldp. převor Alexej Macháček z Lisle, Illinois. Při hostině, jež následovala, obřadníkem byl p. Alois Kozel, bratranec oslavence. Mezi přítomnými byli Msgr. Antonín Drozd z Weimar, Msgr. Karel Dvořák z Wall, Tex., a řada duchovenstva a hostů.

Přečetl také telegram od kardinála Cicognaniho, v němž Svatý Otec Jan XXIII. poslal oslavenci a všem přítomným Apoštolské požehnání. Po slavné mši sv. připravili farníci slavnostní hostinu ve farním sále pro přítomné duchovenstvo a hosty.

Bylo to zde v kostele Panny Marie Královny sv. Růžence, kde byl pokřtěn, první sv. přijímání přijal, byl birmován a vysvěcen dne 18. května 1937 biskupem A. J. Drossaertem, za přičinění tehdejšího vlasteneckého faráře dp. Pavla Kašpara, jenž pak kázal při primici, jež následovala 23. května 1937.

Co hoch vychodil místní školu, chodil dvě a půl míle pěšky denně. Vstoupil do koleje sv.

Prokopa r. 1921, po studiích přípravných do noviciátu r. 1930 a složil sliby 11. července 1931. Po vysvěcení r. 1938 dosáhl hodnosti mistra umění a vyučoval němčinu na koleji sv. Prokopa. Po vyhlášení II. světové války vstoupil co kaplan do námořnictva; skončiv výcvik kaplanů v Norfolk, Va., byl poslán do Pearl Harbor, kde byl hlavní stan 14. námoř. distriktu a základna pacifické flotily. Pod jeho duchovní správu spadaly tisíce mužstva, důstojníků a civilistů. Mezi nimi byl i poručík J. Kennedy, nynější prezident Spoj. států. R. 1944 byl poslán do Great Lakes, Ill., poblíže Chicaga, a pak byl přidělen k službě na křižníku U.S.S. Columbus. Válka skončila a dp. Kolek se vrátil v hodnosti (Commander) podplukovníka. Pak znovu vyučoval v koleji sv. Prokopa a byl i podpřevorem.

R. 1952 v srpnu byl ustanoven ředitelem tiskárny českých benediktinů a zrovna za 10 let se opět vrátil jako profesor do koleje sv. Prokopa. Jeho matka ve vysokém stáří žije na Hastyně v našíneckém Texasu, je čtenářkou Katolika po dlouhá leta. Jeho synovec ct. br. Rafael Kozel je členem kláštera sv. Prokopa a dvě neteře jsou členkami Oblátek sv. Školastiky v Lisle, Ill. Dp. jubilant byl kaplanem Distr. svazu českých katolíků v Chicagu a duchovním rádcem Cyrilometodějské ligy a Čs. Orla v exilu, od něhož má diplom čestného členství. Zapojoval se do nábožensko-národních prací a pronášel řadu náboženských radiových promluv na Hlasu Ameriky do Československa. Je též ctitelům unionistického hnutí.

STŘÍBRNÉ KNĚŽSKÉ JUBILEUM

Po několika týdnech deštů se počasí nad Severní Dakotou vyjasnilo památného dne 24. května 1962, když dp. Jaroslav Tománek, farář osady sv. Josefa v Lankin, N. Dak., kráčel ve slavnostním průvodu z farní budovy do chrámu, aby vzdal díky Bohu za 25 let svého požehnaného kněžského života. Doprovázel jej biskup z Fargo, N. Dak. J. E. Leo Dworschak, slavná asistence a velký počet monsignorů a přátel kněží. Z dálky přijeli na slavnost z Kanady dpp. Bohumil Janíček, S.J., z Montrealu, Jos. Čelustka C.S.S.R., z Winnipegu, Manitoba, Jiří Svoboda ze St. Joseph, Manitoba, Alois Křivánek z Hodgeville, Sask. a dp. Jan Smutný z Pleasanton, Nebr. Přítomen byl také dp. Adolf Pelikán S.J., který se nedávno stal kaplanem v katolické nemocnici v sousedním Grafton a jiní čestní kněží.

J. E. biskup Dworschak ve slavnostním kázání poukázal na řadu událostí v životě oslavence.

Dp. Jaroslav Tománek je rodák moravský, vystudoval na gymnasiu v Místku na Moravě a po maturitě vstoupil do arcibiskupského semináře v Praze, kde byl 20. června 1937 vysvěcen na kněze. Jeho profesorem byl mimo jiné také

P. Dr. František Dvorník z Harvardovy university. Rektorem semináře byl tehdy nynější vězněný pražský arcibiskup Josef Beran, na nějž oslavenec dojemně vzpomenu ve své závěrečné děkovné řeči.

Z 32 kněží jeho ročníku jeden zemřel jako vězeň mučedník v nacistickém koncentračním táboře, jeden v čs. komunistickém žaláři, jeden byl zastřelen při pokusu o únik z komunistického Československa, dva zahynuli při nehodách, devět spolubratří bylo vypuzeno z Československa, protože byli německého původu a sedm bylo uvězněno od komunistů a bylo jim znemožněno vykonávat kněžský úřad.

Po vysvěcení a během druhé světové války působil oslavenec hlavně v "rudém" Kladně, nedaleko Prahy. Tam byl také svědkem vraždění a zničení nedaleké obce Lidice nacisty. Den před zničením Lidic se oslavenec musel podrobit zkoušce z němčiny nařízené německou vládou, spolu se staříčkým lidickým farářem Štemberou, který byl druhého dne spolu s více než 170 lidickými muži bez soudu nacisty zastřelen a celé Lidice byly srovnány se zemí, i s kostelem, v němž byla nejsvětější Svátost.

Po válce se dp. Tománek věnoval hlavně práci mezi studentskou a hornickou mládeží na Kladensku. Když v r. 1948 kázal na slova Kristova: "Dávejte císaři, co je císařovo a co je Božího Bohu," unikl jen radou a pomocí

svých přátel zatčení od komunistů a případně delšímu věznění.

Jako uprchlík v Německu se dp. Tománek věnoval náboženské a charitativní práci mezi čsl. uprchlíky, hlavně v táboře Krabbenloeh v Ludwigsbuurgu. Když byl na jeho práci upozorněn tehdejší zástupce Svaté stolice v Německu, pozdější kardinál Alois Muench, přijal jej do své diecése Fargo v Severní Dakotě. Právě v der příjezdu dp. Tománka do Dakoty byl pochován známý krajanský kněz Msgr. Václav Mikolášek v Lankin a oslavenec byl jmenován správcem a později farářem osídlené farní osady sv. Josefa v Lankin, a misie sv. Petra a Pavla v Bechyni. Před sedmi lety, na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie, misijní kostel v Bechyni do základů vyhořel. S důvěrou v pomoc Boží se dp. Tománek ujal postavení nového kostela a v létě příštího roku byl kostel nejen postaven, ale i zaplacen. V Lankin byl v posledních letech postaven farní sál. Od svého příchodu do Spojených Států byl dp. Tománek také duchovním rádcem Cyrilometodějské ligy v U.S.A. Díky jeho úsilí a osobním obětím je Cyrilometodějská liga a Křesťanská akademie v Římě všemožně podporována.

Do dalších let přejeme dp. Jaroslavu Tománkovi hodně Božího požehnání a zdraví, aby mohl se stejnou horlivostí dál plnit své kněžské poslání.

PRIMICE

DP. JAN G. VLAŽNÝ VYSVĚCEN

Důstp. Jan G. Vlažný, jenž byl vysvěcen v basilice sv. Petra v Římě dne 20. pros. 1961, oětoval svou slavnou mši sv. v kostele sv. Galila v Chicagu, Illinois, dne 22. července. Dp. Vlažný je synem zes. Jana Vlažného a jeho matka žije v č. 6011 již. Francisco ul. Po vychození osadní školy vstoupil do Quigley přípravného semináře v Chicagu a pak do semináře Panny Marie Jezerní v Mundelein, Ill., dále do Americké kolleje v Římě a na Gregoriánskou universitu.

DP. ŠACH PŮSOBÍ V KANADĚ

Dp. Josef Šach, který byl na konci minulého roku vysvěcen v Římě na kněze a nyní dokončuje teologická studia na Lateránské universitě v Římě, přijel koncem července do Kanady, kde byl přijat do diecése Hamilton ndp. biskupem Josefem F. Ryanem. Řada kanadských i amerických krajanů podporovala nového mladého kněze v jeho studiích.

PRIMICE DP. L. J. MATULY

Dp. Lawernee Jan Matula, syn p. a pí. Louis F. Matulových v Shiner, Texas, byl vysvěcen na kněze v sobotu 26. května 1962 v katedrále San Fernando v San Antonio, Texas. Obřad svěcení vykonal nejd. Robert E. Lucey, arcibiskup v San Antonio. Dp. Matula navštěvoval akademii sv. Ludmily v Shiner a do nižšího semináře sv. Jana v San Antonio vstoupil roku 1950. Svá nižší i vyšší studia dokončil v semináři Nanebevzetí roku 1955. Dp. Matula obětoval svou první mši svatou v chrámu ssv. Cyrila a Metoděje v Shiner v neděli 27. května 1962.

PRIMICE DP. KENNETH P. VAVŘINY

Dne 26. května 1962 byl na kněze vysvěcen dp. Kenneth P. Vavřina z Clarkson, Nebraska, arcibiskupem Geraldem T. Berganem v katedrále sv. Cecílie v Omaze, Nebr. V neděli 27. května sloužil svou první slavnou mši svatou v kostele ssv. Cyrila a Metoděje v 10 hodin

ráno, při které mu asistovali: dp. Clement C. Kubeš, farář v Clarkson jako arcikněz; dp. Leo Kershen z Wichita, Kans., jako jáhen, a dp. Leon Kershen, rovněž z Wichita, Kans., jako podjáhen; dp. Melvern Wiese, kaplan osady sv. Ludgera v Creighton jako ceremoniář; a dp. Roland Peshel, kaplan osady sv. Václava z Dodge, přednesl slavnostní kázání.

Slavnostní hostina na počest novosvěcenec se konala pak odpoledne od 2-4 h. v spolkové síni biskupa Neumanna.

Dp. Vavřina dokončil své obecné a vyšší vzdělání ve veřejné škole v Clarkson. Svá filosofická studia vykonal v semináři Neposkvrněného Pojetí v Conception, Mo., a v r. 1958 započal theologická studia v semináři St. Paul, Minn.

Dp. K. P. Vavřina se narodil v Bruno, Nebr. dne 1. ledna 1935, z rodičů Eduarda a Marie Vavřina. Jeho otec zemřel, když mu bylo 5 let. Jeho matka žije s jeho bratrem v Clarkson.

PRIMICE DP. JAMES PETRŮ V RAYMONDVILLE, TEXAS

V sobotu 26. května nejdp. biskupem Maria-no Garrigou v katedrále Božího Těla v Corpus Christi byl na kněze vysvěcen dp. James Petrů, syn manželů V. A. Petrů z Raymondville. Dp. James Petrů první slavnou mši sv. obětoval v neděli 27. května v kostele sv. Antonína v Raymondville, při čemž mu asistovali jeho tři strýcové — nejdp. Msgr. Julius Petrů z El Campo, dp. Stanley Petrů z Karnes City a dp. Gus Petrů, O.M.I., z Mission, Texas. Kázání přednesl nejdp. biskup Garriga.

Staříčky novokněze jsou — rytíř řádu sv. Řehoře ctp. Frank Petrů a jeho paní v Raymondville a p. a pí. Jakub Němec v Corpus Christi.

DP. JINDŘICH RACHUNEK VYSVĚCEN NA KNĚZE

Dp. Jindřich C. Rachunek, syn p. a pí. Frant. Rachunek z Hungerford, Texas, byl vysvěcen

na kněze v sobotu 2. června v katedrále Nejsvětějšího Srdce v Houston, Texas. Svěcení vykonal nejdp. Wendelin J. Nold, biskup z Galveston. Svou první mši svatou obětoval novosvěčenec v neděli 3. června v 11:30 ráno v chrámu sv. Jana v Hungerford.

Dp. Rachunek se narodil v Hungerford 14. května 1932. Navštěvoval školy v Hungerford a Wharton. Po graduaci z vyšší školy ve Wharton pomáhal asi čtyři léta svému otci na farmě. Potom pokračoval ve studiích v nižším semináři sv. Jana v San Antonio — na to byl přeložen do vyššího semináře Panny Marie v Houston, Texas, kde studoval šest let. Následkem choroby a operace obdržel dp. Rachunek jednoletou dovolenou, za níž vyučoval ve škole Panny Marie ve Freeport, Texas. V září 1961 se dp. Rachunek vrátil do semináře Panny Marie, kde dokončil poslední ročník theologie. Má šest bratrů a pět sester.

DP. THEODOR RYNEŠ, S.J., VYSVĚCEN

Dne 12. června nejdp. Eduard J. Hunkeler z Kansas City, Kans., vysvětil dp. Theodora Ryneše v jesuitské kolejni kapli v St. Mary's, Kansas. Primici sloužil 17. června. Narozen byl v Omaze, vstoupil k Jesuitům r. 1949, po obdržení hodnosti bakaláře umění vyučoval na koleji Campion v Prairie du Chien. Jeho dědeček Josef Ryneš byl z prvních členů odvětví sv. Prokopa č. 18 K.D. v Omaze a jeho otec Theodor je též členem.

DP. DAVID REZEK VYSVĚCEN

V semináři marylknollských misionářů v Maryknoll, New York, byl vysvěcen důstp. David J. Rezek jako člen této misionářské družiny. Novosvěčenec byl vychován v Chicagu a studoval dva roky v koleji sv. Prokopa v Lisle. Rodiče jeho (Otto Rezek) bydlí v předměstí Hinsdale, Ill., kde též slavil svou primici v kostele sv. Izaka Joguesa. Je určen pro misie na Filipínách.

POSVÁTNÉ POLE

NEJDP. AMBROŽ L. ONDRÁK ZEMŘEL.

Na vánoční svačvečer dne 23. prosince 1961 v ranních hodinách odebral se na věčnost ndp. Ambrož L. Ondrák, čtvrtý opat kráštea sv. Prokopa v Lisle, Illinois, v nemocnici svatého Antonína v Chicagu, Illinois, po delší trapné nemoci zapříčiněnou neúhem rakoviny játer a sleziny.

Zádušní obřady se konaly v chrámu Páně sv. Prokopa v Chicagu; započaly ve středu večer v staroslovanském obřadu za zemřelého, vykonal je dp. Chrysostom Tarasevič OSB s doprovodem členů kláštea a chorálního sboru osady sv. Mikuláše za přítomnosti J. E. nejdp. Jana L. Mořkovského, biskupa z Amarillo, Texas a množství lidu. Pontifikální rekvie sloužil ve čtvrtek dne 28. prosince nejdp. Denis Strittmayer, arcipatel ze sv. Vincence, Latrobe, Pa., jímž předsedal J. Em. Albert kardinál Meyer, arcibiskup chicagský a přítomni byli arcibiskup William Cousins z Milwaukee, biskup Martin McNamara z Joliet, biskup Jan L. Mořkovský z Amarillo, biskup Ondrej G. Grutka z Gary, biskup Jiří Biskup světeci biskup z Dubuque a biskup Jaroslav Garbo z Chicaga pro Ukrajince, biskup Štefan Koňisko světeci biskup z Pittsburgu, biskup Lambert Hoch ze Sioux Falls, Již. Dakoty, biskup William O'Connor ze Springfield, Ill., biskup Alfons Schladerer z New Ulm, Minn., biskup Vincenc Bryzgys z Kaunas, Litva a opatové benediktinských klášterů ve Sp. Státech, monsignori, měst'anova Chicaga ctihp. Richard J. Daley a velký počet významných laiků v přeplněném chrámu. Smuteční promluvu pronesl J. E. nejdp. Ondrej G. Grutka z Gary, Indiana. . .

Druhý den, v pátek 29. prosince byly pontifikální rekvie v kolejně kapli v Lisle, jež sloužil J. E. nejdp. Martin McNamara, biskup z Joliet a smuteční řeč pronesl dlouholetý přítel zesnulého opata J. E. nejdp. arcibiskup Bernard J. Sheil, světeci biskup chicagský. Po vykonaných obřadech ubíral se dlouhý průvod biskupů, monsignorů, kněží, řeholníků a řeholnic a smutečních hostů na tichý klášterní hřbitov, kde při závěrečných zpěvech a modlitbách byly pozůstatky opata Ambrože Ondráka uloženy vedle jeho předchůdců.

Jen 15 let uplynulo od času, kdy velký opat Prokop Neužil, který byl churav v nemocnici bratří Alexianů v Chicagu požádal sv. Stolicí, aby mu byl přidělen opat-koadjutor. Volba se konala 7. listopadu 1946 a zvolen byl dp. Ambrož Ondrák co koadjutor; potvrzení z Říma přišlo 11. listopadu, nečež nově zvolený opat převzal vedení kláštea. Neuplynul ani měsíc a třetí opat svatoprokopský, Prokop Neužil, odevzdal svou šlechtitou duši svému Stvoři-

teli dne 1. prosince 1946. Svěcení nového opata se konalo v chrámu Páně sv. Prokopa v Chicagu dne 8. ledna 1947, světitelem byl J.E. Samuel kardinál Stritch, arcibiskup chicagský, za velké časti biskupů, opatů a lidu. Slavnostní kázání přednesl jeho osobní přítel J.E. ndp. Bernard J. Sheil, s nímž po mnoho let pracoval ve společensko-dobročinném hnutí známém pod jménem "Za jatkami", v oblasti, kde mnoho lidu různých národností pracovalo, aby si vydobyli živobytí v jatkách. Byl 22 let kaplanem na slovenské osadě sv. Michaela archanděla, když byl zvolen opatem. Tímto zvolením přijal na sebe velmi zodpovědný úřad vedení kláštea, jenž řídí seminář, koleje, akademii, tiskárnu a misijnářské práce — tehdy v Číně a Československu i pro ruský lid. V létě r. 1947 opat Ondrák konal cestu do Československa, aby shlédli missi členů, která tam byla poslána opatem Prokopem Neužilem v létě r. 1946 na pozvání konventuálního převora Anas-táze Opaska břevnovského v Praze se schválením Říma, aby tam dočasně pomáhala v klášteře sv. Václava v Broumově, jenž byl spojen s Břevnovem, ale leží v severovýchodních Čechách, na hranicích Slezska. Benediktini německého původu byli odtud odsunuti po ukončení II. světové války.

Pětiletá družina hned započala svou práci, ve školním roce starala se o alumnát studentů v klášteře, kteří navštěvovali místní gymnásium, mezi nimi byli kandidáti budoucích členů řádu. Jelikož tento úkol byl dosti slibný, byla naděje většího počtu studujících. Proto po svém návratu do Sp. Států opat Ondrák vyslal další tři členy bratrů laiků, kteří přibyli do Broumova v prosinci r. 1947. Avšak únorový převrat (1848) změnil všechny plány do budoucna a působení misse vzalo konce v březnu r. 1950, kdy vláda alumnát zavřela a členové se navrátili zpět do Sp. Států. Tím ukončila misse svou činnost v Československu.

Další návštěvu vykonal opat Ambrož Ondrák do Říma s dp. Richardem Šonkou a dp. Sylvestrem Healem v prosinci r. 1950. V prosinci r. 1954, doprovázen dp. Tomášem Havlíkem, rektorem koleje sv. Prokopa, byl opat Ondrák přítomen posvěcení nové sochy Panny Marie pro Mariánský sloup, jež se konalo v zahradě Nepomucena v Římě dne 12. prosince, kde tuto sochu posvětil kardinál Micara, byv k tomu obřadu pověřen sv. Otcem Piem XII. Tato socha, která dnes stojí v zahradě před kolejí sv. Prokopa v Lisle, je dílem významného italského umělce profesora Monteleona. Svým časem má nahradit onu, jež byla stržena neblahého 3. listopadu r. 1918 v Praze na Staroměstském náměstí. Kardinál Micara byl

v letech 1920 papežským nunciem v Praze. Svěcení se shodovalo se Mariánským rokem vyhlášeným na stoletou upomínku prohlášení článku víry o Neposkvrněném Početí Panny Marie r. 1854 dne 8. prosince.

Další cestu do Evropy konal opat Ambrož Ondrák v létě 1958, když vedl oznámenou národní Mariánskou pout' v červenci a srpnu do Fatimy, Lurd, LaSalette, do Říma a Mariazell

Francie, Německa a Itálie.

Poslední návštěvu Říma vykonal r. 1959, kdy sbor všech opatů benediktinského řádu, se opět po 12 letech sešel v Římě k volbě nového opata primase.

Nejznámější body v životě opata Ambrože Ondráka byly tři unionistické kongresy, jež se konaly v opatství sv. Prokopa v Lisle, Illinois. První byl zahájen na svátek sv. Václava 28.

NEJDŮSTP. OPAT AMBROŽ ONDRÁK, O.S.B.

se zastávkami na Montserratě, v Turíně, ve Florencii, Benátkách, v Solnohradě, ve Vídni a pak v Bavorsku v kláštorech Rohru, Metten, Bauronu, potom v Mnichově, v Einsiedelnu a odtud do Bruselu. Na této pouti se podíleli naši lidé nejen ze Sp. Států, ale i z Kanady a z celé svobodné Evropy, z Anglie, Rakous,

a skončil 30. září r. 1956; druhý následoval za rok ve dnech 29. srpna až 1. září 1957 a třetí od 1. do 4. července na svátek sv. Prokopa roku 1959.

Na těchto unionistických shromážděních se podíleli odharníci v bohovědě, dějinách církevních i světových a v církevním právu jak

východní tak západní Církve. Mezi našimi podíleli se na těchto kongresech dp. dr. František Dvorník, profesor na harvardské universitě a všeobecně známý orientalista, který na všech kongresech uvedl neznámá historická fakta, která objasnila mnohé otázky o věci sjednocení, dp. Josef Olšr T.J., profesor na orientálním ústavě v Římě, msgr. Frant. Planner z Nepomucena, vdp. dr. Anselm Špaček, provinciál kanadských kapucínů, dp. Bohumil Horáček T.J., rektor Rusika v Římě, dp. P. Lacko T.J. z orientálního ústavu v Římě, dp. Klauď Viktor, sekretář Apoštolátu sv. C. M., dp. dr. Frant. Cegiělka, polský znalec, msgr. dr. Josef C. Fenton z Washingtonu, msgr. Richard Hanley z New Yorku, dp. dr. Polykarp Sherwood OSB z Anselmiana v Římě. Biskupové obou obřadů se zúčastnili, eparcha Ondřej Roborecký ze Saskatoon, Kanada, arcibiskup Maxim Hermianiuk, metropolita kanadský, jenž sloužil pontifikální mši sv. při ukončení III. union. kongresu v chrámu sv. Petra v Chicagu, biskup Vincenc Brizgis z Kaunasu v Litvě, biskup Ondřej Grutka z Gary, Ind., biskup Jan Mořkovský z Amarillo, Tex., biskup Roman Atkielski z Milwaukee. Arcibiskup Vilém O'Brien, předseda Extension Society byl uctěn při II. kongresu tím, že mu byla udělena medaile "Unitas" za jeho spolupůsobení, dále při tomto kongresu byli přítomni J.E. Amleto Cicognani, apošt. delegát a J. Em. Samuel kardinál Stritch, arcibiskup chicagský a J. Em. kardinál Tien z Pekingu.

Při II. kongresu konal se obřad posvěcení obrazu Panny Marie Matky Unie, který byl proveden podle římské kopie památného obrazu, zdobícího posvátný Velehrad. První kopie velehradského obrazu je chována v Nepomucenu, podle níž byla zhotovena nová kopie péči msgra. Josefa Bezdička, vicerektora Nepomucena a dovezená jím do opatství sv. Prokopa v srpnu r. 1957. Při III. kongresu podobně msgr. Frant. Planner s vldp. Anselmem V. Špačkem, provinciálem kapucínů v Kanadě odevzdali opatu Ambroži Ondrákovi starobylou ruskou ikonu Panny Marie Kazaňské.

R. 1954 byl opat Ondrák jmenován archimandritou východního obřadu, jelikož byl pod jeho správou dán klášter mnichů Studitů v Kanadě, kde mnich kláštera sv. Prokopa Demetrius Kovalčík OSB byl nějaký čas představěným. Mniši Studité se uchýlili do Kanady z Ruska, kde po II. světové válce byl jejich klášter zdecimován a nyní pokračují ve své řeholi východního obřadu v Kanadě.

Dne 20. března 1959 byla p. opatu A. Ondrákovi udělena Cappa Magna a rok na to byl jmenován do poradního sboru theologické komise pro předběžnou přípravu na II. Vatikánský sněm, jenž byl svolán na rok 1962.

Během jeho úřadování byly při koleji sv. Prokopa postaveny dvě budovy pro studenty, první na památku opata Nepomuka Jaegra r. 1951, druhá na památku opata Valentina Kohl-

becka r. 1960. Jelikož rozdělením chicagské arcidiecése a utvořením diecése jolietské ústav sirotčince sv. Josefa v Lisle, Illinois připadnul do diecése jolietské, a poněvadž v Joliet již byl jeden sirotčinec a nebylo v nové diecési potřeba dvou sirotčinců, církevní úřady rozhodly sirotčinec sv. Josefa zavřít a jeho budovy změnit v high school pro hochy v okolí Lisle a v obvodu asi 15 mil a tato vyšší škola dána do správy otců benediktinů z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Illinois, což se stalo v roce 1956. Tímto rozhodnutím koleje sv. Prokopa se stala učilištěm jen pro studenty, kteří vystudovali high school a chtějí pokračovat ve studiích v koleji; v Americe je kolej známá pod názvem college.

DP. KAREL J. KUNC POCHOVÁN V HOUSTONU

Po rok trvajícím utrpení přivoděné cukrovkou a nervovým zhroucením, dp. Karel J. Kunc, bratr Msgra. Jos. Kunce a ctih. sestry Josefíny z East Bernard, zemřel 29. listopadu v nemocnici v Houstonu 58 let star. Mši sv. sloužil a obřady vykonal Msgr. Josef Kunc v kostele sv. Františka z Assisi za asistence dp. Gougenhema, jenž zesnulému udělil poslední svátosti před smrtí, a vdp. děkana Jerome Tydlačky z Rosenberg.

Dp. Karel J. Kunc přišel do Ameriky r. 1912. Tehdy nynější Msgr. Jos. Kunc zajeel do vlasti navštívit rodiče a bratr Karel a sestra Josefína, tehdy 9 a 12 let staří, přijeli s ním do Texasu. Školy vychodil v Shiner, Lisle, Ill., a Little Rock, Ark., a vstoupil do semináře Panny Marie v La Porte, kde byl na kněze vysvěcen v květnu 1929. Někaký čas byl kaplanem v Houstonu, pak farářem v Sealy, kde postavil osadní školu a v Crosby, kde byl postaven nový kostel, fara a škola. Nemoce a starosti ukrátily jeho život, v němž obětoval tak mnoho z lásky k jiným. Pán Bůh mu dej radost na věčnosti.

DP. VIKTOR RAŠKA ZEMŘEL

Dp. Viktor A. Raška, farář osady Panny Marie Královny Míru ve Sweet Home, Texas, zemřel v nemocnici Santa Rosa v San Antonio, Texas, v pátek 1. prosince 1961. Pochován byl v úterý 5. prosince v rodinné hrobce na hřbitově Dožského Srdce v Hallettsville, Texas. Slavnou zádušní mši svatou obětoval jeho bratranec nejdp. biskup Jan L. Mořkovský z Amarillo, je muž přísluhoval nejdp. Msgr. Alois J. Mořkovský, V.F., z Hallettsville jako arcikněz, a dva bratrance dp. Karel K. Schoppe z Beaumont a dp. Laumer Schoppe z Port Arthur, jako jáhen a podjáhen. Obřadníkem byl dp. Edvard J. Janický z Yoakum, a nejdp. Msgr. Antonín F. Drozd, V.F., z Weimar, předsnesl kázání.

Dp. Viktor Raška se narodil v Hallettsville 18. září 1895 jako nejstarší syn zesnulých Pet-

ra Rašky a Anny Berkenhoffové. Pozůstali jsou tři bratři a dvě sestry.

Dp. Raška byl posledním, kterého pokřtil dp. J. A. Forest jako farář v Hallettsville, než se stal biskupem v San Antonio. Břimoval ho biskup Jan W. Shaw r. 1909 a na kněze byl vysvěcen 31. října 1920 v kostele sv. Josefa v Yoakum nejdp. Arthurem J. Drossaertem, tehdy biskupem v San Antonio. Kněžská studia konal v semináři sv. Josefa v St. Benedict, La., v semináři sv. Prokopa v Lisle, Ill., a v semináři Panny Marie v Baltimore, Md.

Dp. Viktor Raška působil krátce v Yoakum. roku 1921 byl poslán do El Campo, kde však byl brzy ustanoven za administrátora a konečně za faráře po smrti faráře dp. C. J. Hendrickse v červnu 1922, kde působil do března 1946. Dostupoval do Taiton. Hillje a Blessing.

Chatrné zdraví přinutilo jej přijetí přeložení do malé osady ve Flatonia v dubnu 1946. Zde působil do července 1958. Od toho času byl dp. Raška churav a vypomáhal ve Weimar a u chrámu sv. Petra v San Antonio. Nemohl ze zdravotních důvodů přijmout nabídku osady sv. Jana v Moravia, ale sloužil jako administrátor a farář ve Sweet Home od března 1960 do února 1961. To bylo jeho poslední působišť. Poslední dny ztrávil v Padua Place, v domově kněží na odpočinku v San Antonio.

HISTORIK DP. ROUBÍK ZEMŘEL

Chicago. — V pondělí 26. března 1962 se konal z kaple P. Marie della Strada při Loyolově universitě pohřeb zasloužilého historika dp. Josefa Roubíka, S.J., který zemřel v nemocnici

Dp. Josef Roubík, S.J.

sv. Josefa ve věku 74 let. Dp. Roubík byl profesorem historie Loyolovy university a po 19 let ředitelem odboru dějin při zmíněné universitě. Předtím byl ředitelem odboru historie na universitě v Detroit.

Narodil se v Chicagu, vychodil školu sv. Václava na DeKoven ul., kde též slavil svou primici v kostele sv. Václava (zrušeném r. 1955, dnes je na tom místě express highway), dne 3. července 1922. Jako student v koleji sv. Ignáce způsobil tomuto učelišti velkou čest dosažením tak zv. Rhodes Scholarship na Oxfordské universitě v Anglii; nepřijal však této mimořádné výhody a vstoupil k jesuitům.

Dp. Roubík, který byl česko-amerického původu, studoval nějaký čas také na Karlově universitě v Praze. Byl také členem Amerického historického sdružení, Akademie pro studium politických věd v údobí středověku a Americké akademie politických a sociálních věd. Byl odborníkem zvláště v oboru ranné evropské historie. Zesnulý dp. Roubík, který se uchýlil na odpočinek v roce 1952 a který v posledních letech churavěl, byl také osvědčeným přítelem česko-amerického snažení. Pochován byl na hřbitově Věch svatých.

DP. CLARENCE DÍK ZEMŘEL

Cleveland, Ohio. — 30. dubna 1962 zemřel v nemocnici sv. Alexe po těžké chorobě ve věku 71 let dp. Clarence Dík, farář osady sv. Jana Nep. v Clevelandě na Fleet Ave. Dp. Clarence Dík byl rodák z Clevelandu. Na kněze byl vysvěcen 6. června 1914 — byl tedy knězem bezmála 48 let. Nejprve byl kaplan v osadě P. Marie Lurdské, poté působil jako farář u sv. Václava a poslední dvě desetiletí — od roku 1941 — byl duchovním správcem osady sv. Jana Nep.

Slavné poitifikální rekviem celebroidal nejdp. světitel biskup John F. Whealon a promluvu na rozloučenou pronesl spolužák dp. Díka, Msgr. Daniel T. Gallagher.

Odhod dp. Clarence W. Díka znamená další citelnou ztrátu v řadách našich česko-amerických kněží.

DP. DENIS ŠVEC, O.S.B., ZEMŘEL

V pátek 3. května 1962 zemřel v Edwardsově nemocnici v Naperville ve věku 41 let člen svatoprokopského opatství dp. Denis Švec, OSB. Zesnulý člen svatoprokopské komunity byl už po řadu let upoután na kolečkovou židli — od roku 1953, kdy utrpěl těžký automobilový úraz. V minulých dnech — 1. května — se opět poranil, když upadl ze svého lože a 3. května v nemocnici krátce po operaci skonal.

Dp. Denis Švec byl rodákem z Buckley v Michigan, kde se narodil 11. dubna 1921. Vychodil osadní školu sv. Víta v Chicagu a pak pokračoval ve studiích na akademii a koleji sv. Proko-

pa v Lisle. Do noviciátu vstoupil v roce 1940 a řádové sliby složil 26. května 1941. Na kněze byl vysvěcen ve věku 25 let 26. května 1946. Pak byl ještě poslán na další studie do benediktinské koleje v Římě a po návratu vyučoval filosofii ve svatoprokopské koleji.

Se zvláštním povolením sloužil mši sv. v kolečkové židli. Pomáhal dále účinně v úředovně klášterního prokruátora při vedení účetnictví a nákupu. Vyučoval rovněž v koleji sv. Prokopa.

Pohřeb zesnulého se konal v pondělí 7. května ve svatoprokopském opatství. Nejdp. biskup Jolietské diecése Martin D. McNamara sloužil slavné zádušní boboslužbu, načež pozůstatky zesnulého dp. Denise Švece, OSB, byly uloženy k poslednímu odpočinku na tichém klášterním hřbitově v Lisle.

Po zesnulém truchlí rodiče J. Švecovi, kteří žijí v Hinsdale, Ill., dále bratr Frank Švec, a dvě sestry, ctih. sestra M. Sylvester, OSB, a ctih. sestra M. Salome, OSB, členky kláštera Božského Srdce Páně v Lisle, Ill.

ZNÁMÝ KNĚZ-EXULANT P. URBÁNEK NÁHLE SKONAL

Došla nám smutná zpráva, že v Iowě v květnu 1962 náhle zemřel v poměrně mladém ještě věku 49 let známý kněz-exulant z Československa dp. Ludvík Urbánek, který posledně působil v duchovní správě jako farář osady sv. Josefa v Prairieburgu v Iowě. Dotazem na kancléřství arcidiecése Dubuque, Iowa, jsme se dověděli tyto bližší podrobnosti: Dp. Urbánek utrpěl asi před třemi měsíci srdcevní záchvat. Zdálo se, že se z něho úspěšně pozdravuje, ale v neděli 6. května přede mší sv. byl dp. Urbánek stížen nevolností a musel se odebrat do nemocnice — cestou však skončil. Byl pochován na osadním hřbitově v Prairieburgu.

Up. Urbánka dobře znali čs. uprchlíci z jeho kněžského působení v uprchlických táborech v Německu. Mnohým účinně pomohl, a tak čs. exulanti zpráva o jeho náhlém skonu jistě zarmoutí.

DP. ROMAN JANÁK Z AMMANNSVILLE OBĚTÍ AUTOMOBILOVÉHO NEŠTĚSTÍ

Jel na jubilejní oslavu dp. Kuřátka v Sweet Home, ale netušil dp. Roman Janák z Ammannsville, že si jede pro smrt. Ta na něj čekala na silnici k Yoakum, 7 mil západně od Hallettsville, hned za mostem přes Mustang Creek, v neděli 1. července 1962. Právě v tu chvíli spustil se silný lijavec za prudké elektrické kouřky. Jeho kára ná zákrutu kluzké silnice smekla se napříč přes silnici přímo do cesty protijedoucí káry Johna Neala z Louisiany, která plnou rychlostí vrazila do boku káry dp. Janáka a tuto bezmála přerazila v půli. Obě káry zůstaly do sebe vraženy. Dp. Janák byl vyhozen z káry na silnici a byl na místě mrtev.

Za ním jedoucí dp. Ant. Matula a dp. Henry Pšenčík byli první na místě neštěstí. Udělili umírajícímu spolukněží poslední svátosti.

Zesnulý dp. Roman Marcus Janák byl narozen ve Wied, západně od Hallettsville, před 48 lety. Na kněze byl vysvěcen před 15 lety a působil jako kaplan v Yoakum a jinde než byl ustanoven farářem v Ammannsville a Holman před 6 lety. Lidé jej tam měli velice rádi. Byl synem manž. John Janákových a jeho odchodu želi též čtyři bratři, Rudolf v Shiner, Guntram, Florentin a Mike Janák ve Wied, tři sestry, paní Anežka (Joe) Pešková v Jourdanton, Mary (Willie) Bartonová v Yoakum a Cecilie (Joe) Fjkačová v Shiner.

Pochován byl ve středu 4. července po slavné zádušní mši v Ammannsville na hřbitovu rodné osady St. Mary's. Mši sv. obětoval dp. Hubert Janák ze San Antonio, za asistence dpp. Ervina Juraschka, Allen Blacka a B. Turmonda. Kázal dp. Marcus Valenta z Prahy. Všichni tito kněží byli spoluseminaristé zesnulého. Absoluci udělil ndp. biskup Leven. Před pohřbem tělesné pozůstatky byly vystaveny v kostele Panny Marie v St. Mary's od pondělka do úterka, kdy byly převezeny do kostela sv. Jana v Ammannsville až do kněžských hodinek za zesnulého spolubratra modlili se lidé u rakve růženec ve dne v noci.

Zenslý dp. Janák byl oblíben pro svou milou, upřímnou povahu a o osadu sv. Jana v Ammannsville i sv. Václava v Holman se pečlivě staral.

MSGR. J. VANIČEK POVOLÁN NA VĚČNOST Bohatýr na národa roli dědičné

V pátek, dne 26. října 1962, zemřel v nemocnici Seton v Austinu, nejdp. Jan Vaniček, duchovní správce osady sv. Cyrila a Metoděje v Granger, Tex. Slavnou zádušní mši svatou obětoval místní kaplan dp. B. J. Mazurkiewicz a jemu asistovali dp. Gilbert Pekař z Houstonu co jáhen, a dp. George Tydlačka z Frenštátu co podjáhen.

Anglické kázání přednesl vdp. Msgr. Edward Matocha z Austinu, kancléř diecése a české kázání měl nejdp. Msgr. I. J. Valenta z West. Obřady v kostele vykonal dp. Mazurkiewicz a na hřbitově obřady vykonal nejdp. Msgr. John J. Kearns, apoštolský protonotář z Waco.

Při mši svaté na choru kněží zpívali žalmy. — Nosiči rakve byli kněží. Rytíři Kolumbovi 4. stupně tvořili čestnou stráž.

Vzdor nepříznivému počasí účast duchovenstva byla velká. Celkem bylo přítomno 54 kněží a z toho 12 prelátů a to: Msgr. John J. Kearns z Waco, Msgr. I. J. Valenta z West, Msgr. Jos. A. Valenta a Msgr. Jos. C. Kunc z East Bernard, Msgr. Edward Matocha z Austinu, Msgr. Alois J. Mořkovský z Hallettsville, Msgr. Julius Petrů z El Campo, Msgr. Antonín Drozd ze Schulenburg, Msgr. S. A. Zieutek z La

Grange, Msgr. P. J. O'Reilly z Temple, Msgr. R. P. Scholtz z Westphalia a Msgr. S. Lupinski z Lott. Též byli přítomni vrchní úředníci KJT a vrchní úřednice KJŽT a mnoho lidí nejen z Granger, ale i z míst vzdálených.

Nejdp. Msgr. Jan Vaniček

Msgr. Vaniček po několik roku churavěl a posledních několik měsíců, byl trvale v Seton nemocnici v Austinu, kde i vypustil svou šlechtinou duši ve věku 88 let, 7 měsíců a 2 dny.

Narozen byl 24. března 1874 v Bystřeci v Čechách. Studoval v Rychnově a Hradci Králové, kde byl vysvěcen na kněze biskupem Eduardem Brynchem 25. července 1897. Co kaplan a katecheta měst'anských škol působil v Klášterci, Králové Dvoře a Hořicích. Potom vzal si dovolenou a studoval na universitě v Praze dějepis a filosofii. Roku 1907 odjel do Ameriky a přijal místo ve Veselyville, No. Dak. a roku 1911 přijel do Texasu a byl ustanoven duchovním správcem ve Fayetteville a přifažené osady Hostlín nad Ellinger. Po smrti dp. Františka Přidala, jmenován byl r. 1927 duchovním správcem osady sv. Cyrila a Metoděje v Granger. Po dlouhá léta byl vrchním kaplanem Katolické Jednoty Žen Texaských.

Za jeho působení v Granger, postavena byla nová zděná fara, kostel vyzdoben, postavena velká škola, dům pro ctih. sestry a velká osadní síň. Roku 1927 byl jedním ze spoluzakladatelů Našinec Publishing Co. v Granger a po mnoho roků byl předsedou této společnosti a později čestným předsedou. Roku 1943 ho Svatý Otec Pius XII., povýšil na papežského komoří a za několik roků povýšen na papežského preláta.

V Monsignorovi Vaničkovi odešel kněz vzácných vlastností, neobyčejně zbožný, výmluvný kazatel, dobročinný, ve svém povolání horlivý, obětavý a pravý český vlastenec. Kéž ho do brotivy Bůh odmění korunou věčné slávy!

CTIH. BRATR PAVEL PEŠKO, O.S.B., ZEMŘEL

Lisle, Ill.: Ze svatoprokopského opatství došla smutná zpráva, že 20. prosince 1961 zemřel ve věku 80 let ctih. bratr Pavel Peško, O.S.B. Zesnulý byl rodem z Vistuku na Slovensku. Řeholní sliby skládal 16. července 1909 - prožil tedy přes padesát let v řeholním povolání. Pohřeb zesnulého se konal v klášteře 22. prosince. Pozůstatky zesnulého byly uloženy na klášterním hřbitově v Lisle. V Pánu zesnulý ctih. bratr Pavel byl povoláním krejčí, avšak vzhledem k tomu, že klášter již měl jiného řeholního bratra krejčího, byl ustanoven k různým důležitým zaměstnáním. Byl po řadu let na klášterní farmě hospodářem. Několik roků byl kuchařem v Chicagu, pak zase hospodářem farmy a konečně po řadu let, klášterním krejčím, kterého oboru byl až do své smrti. Byl též duchovně horlivým a svědomitým řeholníkem. Necht' odpočívá v pokoji!

ZEMŘEL CTIH. BRATR PLACID HAZUZA, O.S.B.

Ve středu odpoledne 25. července 1962 zemřel náhle na převorství svatého Prokopa v Chicagu ctihodný bratr Placid Hazuza, O.S.B., jeden z těch nejlepších řádových bratří českých benediktinů. Bratr Placid se narodil 2. září 1890 v Tvarožné Lhotě na moravském Slovácku a v mladém věku přijel za svým otcem do nového světa, aby společnou prací pomohl uplatit dluh na svém doměčku a uživit početnou rodinu ve staré vlasti. Nejprve pracovali na farmě v Kanadě, později v dolech v Pennsylvanii.

Bratr Placid však našel v Americe řeholní povolání a novicem se stal v roce 1912 a 24. září 1913 složil již sliby jako řeholní bratr pro české opatství svatoprokopské. První tři roky vykonával práci domovníka na převorství sv. Prokopa v Chicagu a naučil se pod bratrem Norbertem strojínictví a od r. 1916 skoro bez přestávky zastával úřad sakristána při opatském chrámu sv. Prokopa v Chicagu. Kromě toho byl také elektrikářem, opravcem kde žeho a také se stal o zahrádku před kapličkou Panny Marie. Ozdobě chrámu a jeho okolí vtiskl svou péčí doslova rázovitý vkus, jak to často dovede lid na moravském Slovácku, a zjemnil jej uměleckou něhou. Zvláštní péči celé své krásné duše soustředil k ozdobě oltářů hlavně o vánočních, či mariánských svátcích; byl totiž vroucím mariánským ctitelem. Aniž si to možná uvědomoval, apoštoloval svým příkladem přemnoho: mírným úsměvem, hezkým

a vždy upřímným slovem, pokorou, něžností a neokázalou, prožívanou zbožností. Byl přímo ideálním typem řeholníka, který působí na svět zduchovnělostí, soustředěnou modlitbou a prací.

Několik posledních roků postonával a byl několikrát i v nemocnici. Tušil, že dlouho zde již nebude a proto se zvýšenou zbožností se připravoval na svůj odchod. Předvídal, že jeho smrt bude náhlá, neboť srdce mu vypovídalo službu.

Z příbuzných zde má bratra v Kanadě, neteř v Pennsylvanii a bratranec Patera Alquina Kašného, O.S.B.

Pohřeb se konal v 9:30 hod. dopol. v sobotu 28. července. Tělesné pozůstatky ctih. bratra byly vystaveny v pohrobnické kapli Štěpánově, naproti svatoprokopskému kostelu na Allport ul. Bratr Placid byl uložen k věčnému odpočinku na klášterní hřbitov v Lisle.

SESTRA M. DOMINIK ČAPEK ZEMŘELA

V Americe nejstarší česká řeholnice, ctih. sestra M. Dominik Čapek zemřela v nemocnici sv. Kateřiny v Omaze v 92. roce svého života. Pohřebna byla 31. ledna 1962. Narozená na Moravě r. 1870, přijela do Ameriky se svými rodiči r. 1881 a to do Nebrasky. Vstoupila do kláštera Milosrdných sester, jelikož v té době ještě nebyl český ženský klášter ve Spoj. státech, v r. 1888, známý to rok hrozného blizzardu, kdy neśeisný počet lidí i dobytka na západě zabynul. Působila v sirotčinci sv. Jakuba v Benson, předměstí Omahy, pak v koleji St. Mary v Omaze a v domově pro staré sv. Rity. Posledních 8 let strávila na lůžku v nemocnici, s příkladnou trpělivostí.

RŮZNÉ

BR. ANSELM PIROG O.S.B. 50 LET ŘEHOVNÍKEM.

Na svátek sv. Benedikta 21. března 1962 ctih. br. Anselm František Pirog z kláštera sv. Prokopa, Lisle, Ill., oslavil svou řeholní profesi 50 let — zlaté jubileum. Narodil se v Jablonce

Ctih. bratr Anselm Pirog, O.S.B.

na Slovensku 8 listopadu 1887. R. 1906 přijel do Ameriky a usadil se v Chicagu v nově založené slovenské osadě sv. Michaela Archanděla. Za několik let, citě povolání k řeholnímu životu, přihlásil se u sv. Prokopa opatu Nepomukovi Jaegrovi, byl přijat jako čekatel, prodělal

noviciát a složil první sliby 21. března 1912. Jako řeholní bratr uplatnil se v mnoha pracích jak v Chicagu tak v Lisle, v domě i na farmě i na misií Holy Cross ve Wisconsinu. Nyní po řadu let je domovníkem po starém již zvěčnělém br. Gottfriedovi za bývalých let. Br. Anselm na převorství sv. Prokopa v Chicagu dohlíží na domácí potřeby i kuchyni a řídí vyhřívání jak fary tak kostela. Jeho dobrota a ochota vyjít každému vstříc jej vyznačuje jako příkladného řeholního bratra a působí milým dojmem jak na domácí tak na příchozí. Co opat Prokop Neužil napsal ve své knížce o bratřích, o br. Anselmovi se zmiňuje, že svou poslušností a pokorou přinesl Boží požehnání na svou práci i svého kláštera, se uskutečnilo.

JAN ČIŽMAŘÍK 50 LET V PRÁCI TISKOVÉHO APOŠTOLÁTU.

V naší tiskárně pracuje několik zaměstnanců, kteří se mohou pochlubit tím, že ztrávili většinu svého života v katolickém tiskovém apoštolátu. Mezi ně patří pan Jan Čížmařík, který tento rok překročil 50tý rok práce v Tiskárně českých benediktinů. Narodil se 4. dubna 1892 v Blatnici, v okresu Turčanský Sv. Martin na Slovensku. Do Ameriky přijel s rodiči v roce 1906, když mu bylo 14 roků. Bydlél v osadě sv. Prokopa v Chicagu, pracoval v krejčovské dílně a při tom chodil do večerní školy. Za krejčovské stávky v roce 1912 na výzvu tehdejšího šéfredaktora našich listů, pozdějšího opata Valentina Kohlbecka, přijal práci v Tiskárně českých benediktinů. Napřed nějaký čas byl cestujícím jednatelem pro Pří-

Jan Čizmařík

tel Dítěk, pak začal pracovat v expedici, a po něvadž byl ke všemu ochotný a učenlivý, postupem času naučil se práci na skládačkách, na presu a různé jiné práce. Pro svou milou a laskavou povahu a rychlou ochotu vypomoci kdekoliv bylo třeba, je u zaměstnavatelů i u všech zaměstnanců oblíben. Nedávno přestál velmi bolestnou nemoc a operaci, ale nyní je opět hbitý, jako býval za mladých let. Nyní již sice nepracuje plný čas, ale kdykoliv potřebujeme jeho pomoci vždy ochotně přijde a uplatní svou zručnost.

Zajisté všichni, kdo znají pana Čizmaříka, a to jak jeho spoluosadníci z osady sv. Ludmily a jeho známi z let kdy bydlel v Ciceru a Brookfield, tak především jeho spoluzaměstnanci v tiskárně a její vedoucí přejí mu hojně zdraví a gratulují mu k jeho zlatému jubileu spolupráce v tiskovém apoštolátu. A neméně si přejí, aby tento milý, zbožný, laskavý, ochotný a svědomitý pracovník dlouho zůstal v našem středu.

IVAN C. PARMA, RYTÍŘ SV. ŘEHOŘE.

V neděli 8. července v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Granger, Texas, nejdp. Ludvík J. Reicher, biskup z Austin, pasoval ctih. p. Ivana J. Parmu v hodnost rytíře sv. Řehoře, na kterou ho povýšil sv. Otec Jan XXIII. Následovala slavná mše sv. sloužená msgr. Ignácem J. Valentou z West, jemuž přísluhovali dp. Jan Hanáček ze Shiner a dp. Jiří Tydlačka z Frenštátu; slavnostní kázání přednesl dp. Alois W.

Nesvadba z Wallis. Přítomní byli msgr. Josef Valenta, msgr. Alois Mořkovský, msgr. Eduard Matocha, msgr. S. Zientek a důst. páni A. Maneth, Alfred Kallus, Fr. Kolář, Tim Valenta V. Svrček, A. Michalka Ben. Mazurkiewicz L. Wozniak a jiní duchovní. Z řad rytířů byli zde zastoupeni řady sv. Sylvestra, Božího Hrobu a sv. Řehoře ctp. Jan Bača. Taktéž úředníci KJT, Ludvík Šabatura místopř. Amos Pavlík taj., E. S. Kovář, pokladník, C. M. Janda, B. Kepřta, Jos. Válek, Cyril Svrček, Ignác Hostas, ředitelé. Z KJŽT pí Benita Pavlík předs., pí Josefina Habarta čest. předs., pí Rita Kallus místopředs., pí. Hermína Bartoš čest. místopředs., pí Karolína Hrnčír taj., pí Vilemina Brož pokladní a ředitelky Anna Toman, Marie Hybner, Anďela Řepa. Za K.D. Jerry Silva předs., H. A. Parma býv. předs., Jos. Mareš st. předs. a jos. Mareš ml. taj.

Ctp. Ivan C. Parma je předsedou KJT; po prvé byl zvolen do tohoto úřadu r. 1942, před tím byl zvolen ředitelem. Zároveň zastával v Kat. Dělníku úřad státního předsedy, je předsedou Svazu českých katolíků v Texasu, členem historického výboru státu Texas, pokladníkem Granger National Bank a členem parolovacího výboru okresu Williamson.

DŮSTOJNÁ A SRDEČNÁ OSLAVA ZLATÉ SVATBY MANŽELŮ PRŮŠOVÝCH

Chicago. — Útulný chrám bl. Anežky České byl takřka přeplněn, když v neděli 18. února 1962 o desáté hodině dopolední farář osady Msgr. Martin A. Křížka celebroval slavnou mši sv., při níž oslavili svou zlatou svatbu známí krajanští manželé Václav a Marie Průšovi. Mezi účastníky slavných nedělních bohoslužeb byli četní pracovníci krajauského katolického života, zástupci mnoha spolků a organizací a četní další přátelé jubilantů. Msgr. Křížka ve své promluvě srdečně blahopřál manželům Průšovým a ocenil jejich příkladnou činnost pro dobro osady a pro povznesení krajauského katolického života a snažení.

Hostina na počest vzácného jubilea manželů Průšových byla pak uspořádána v osadní síni bl. Anežky České. Na čtyři sta hostů bylo přítomno hostiny, při níž byl obědánkem prof. Josef Čada, předseda Národního svazu českých katolíků. Modlitbu přednesl dp. Tomáš Havlík, O.S.B., ředitel akademie sv. Prokopa v Lisle, Ill.

Po skvělé hostině následovala pak celá řada projevů. Dp. Tomáš Havlík, O.S.B., ocenil dlouholetou činnost pí. Průšové a zdůraznil, že věrně pomáhala všem dobrým účelům a snahám svatoprokopského opatství v duchu hesla "Bohu, Církvi, národu." Rovněž předseda svatoprokopského kolleje dp. Daniel Kučera, O.S.B., vzdal uznání celé dosavadní práci pí. Průšové. Farář osady bl. Anežky České Msgr. Martin A. Křížka, který se též oslavy zúčastnil, pronesl rovněž srdečný projev, ve kterém slovy

nejvyššího uznání ocenil dlouholetou činnost manželů Průšových na poli osadní činnosti i nábožensko-národního snažení v krajské Americe. Srdečný pozdravný a blahopřejný projev pronesl též přítomný soudce Frank H. Bicek.

Za Českou katolickou jednotu, jejíž je p. Průšová ústřední pokladní, pronesla srdečné blahopřání předsedkyně p. Marie L. Králová, za Národní svaz českých katolíků (jehož je p. Průšová členkou feditelského sboru) tlumočila blahopřání p. Viktorie Vollerová, srdečně dále promluvil za Katolický Sokol Josef Hodouš, za Katolické Sokolice p. "Ma" Průšová, dále pronesl blahopřejný projev Josef Hucek, ústřední pokladník Katolických Lesníků, za Katolickou ústřední jednotu srdečně blahopřál pokladník Václav B. Havel, za Katolický Dělník Theodor Benda, za Klub osadnic bl. Anežky České tlumočila blahopřání předsedkyně p. Sylvia Kučerová, za Klub Národ pronesla blahopřejný pozdrav p. Josefina Soldátová, za Sdružení Katolických Lesnic blahopřála sl. Marie Pitelková. Byla dále pronesena zdravice za Čs. Orla a za celou řadu dalších organizací a spolků. Paní Mildred Jandová při oslavě také krásně přednesla české národní písně, při nichž se jistě mnozí účastníci zdářilé oslavy ve vzpomínkách přenesli do rodného kraje v té krásné, dnes tolik trpící zemi v srdci Evropy.

Manželé Průšovi byli celým průběhem zdářilé a krásné oslavy zřejmě nejen potěšeni, ale i dojati. Paní Marie Průšová závěrem tlumočila vřelé díky všem, kdo přispěli k srdečnému a zdářilému průběhu oslavy.

Jubilant p. Václav Průša jest podle všeho jediný nejdéle žijící obyvatel v oblasti osady bl. Anežky České, neboť v této části bydlí již od roku 1903 — tedy již skoro 60 let.

Osada byla založena r. 1904. Bylo to dne 14. února 1912, kdy p. Václav Průša vedl si k oltáři svou vyvolenou snoubenku Marii Zemanovou a sňatku bylo požehnáno v kostelíčku bl. Anežky České dp. Kolářem.

R. 1909 dp. Jos. Hynek založil činnost sokolskou a p. Průša byl ustanoven za cvičitele. Cvičilo se v síni p. Mládky, kde nyní je veteránská síň. Roku 1922 byl jeden ze šesti Sokolů, kteří byli vybráni, aby se zúčastnili Orelského sletu v Československu. Mimo p. Průši byli to: Jos. Šimčík z Racine, Wis., Jos. Hladíš z Racine, J. Holoušek z Clevelandu, Anton Vondra z Clevelandu a Štěpán Zajíček z Omahy.

Tato četa dobyla si druhého místa. Jako zástupce českého katolického lidu v Americe jel tehdy s četou dr. Hynek Dostál.

Jubilant se narodil v Blažejovicích, kraj Dolní Královice v Čechách. Roku 1901 se jeho rodiče rozhodli přestěhovat do Ameriky.

Spolková činnost, zvláště p. Průšové, je rozsáhlá. Jako dívka přináležela k chorálnímu sboru při osadě bl. Anežky České, dále jako členka Katolického Sokola vystupovala v českých divadlech a později se stala napovědkou. Tělocvik vyučovala na školách bl. Anežky České, sv. Prokopa, sv. Ludmily a Panny Marie dobré rady. V roce 1930 na konvenci Katolického Sokola v Baltimore byla zvolena náčelnice sokolic a tento úřad dosud zastává. P. Průšová nevyvíjela činnost jen v řadách Katolického Sokola, ale i v jiných kruzích. Jako jedna ze zakladatelek sboru Sokolic sv. Václava č. 5 K.J.S., byla svého času starostkou více jak 30 roků.

100-LETÉ NAROZENINY PÍ. K. PETRŮ

Ve středu 14. února 1962 dostavila se do domova p. Jennie Vojířové četná společnost, aby oslavila 100. narozeniny p. Kateřiny Petřů z Omahy.

Mezi přítomnými byl starosta města Omahy p. James Dvořák, úřednice spolku sv. Alžběty č. 177 Katolický Dělník, Oltářního spolku bl. Panny Marie v osadě sv. Václava a přátelé a známé.

Paní Kateřina Petřů, rozená Náměstková, se narodila 15. února 1862 v Janovicích u Počátek v Čechách. Její manžel Bernard Petřů se narodil v Počátkách. S ním přijela přímo do Omahy v r. 1887, kde její muž provozoval sedlářské řemeslo. Zemřel v r. 1933 po 49 letech manželství. Manželé Petrovi měli 9 dětí. Na živu jsou dcery: Frank (Marie) Kolouchová, Frank (Amalie) Rozmajzlová, Jos. A. (Jennie) Vojířová, Frank (Anežka) Svobodová. P. Petřů se ovšem může těšit velké přízni 14 vnoučat, 32 pravnoučat 4 pra-pravnoučat. V Omaze pak žijí tři její sestry: Václav (Marie) Kralíčková, Jan (Klára) Vaculíková a Josef (Sofie) Št'astná a též bratr Matěj Náměstek.

Svatý Otec poslal p. Petřů k jejím stoletým narozeninám své požehnání.

ODEŠEL HORLIVÝ KATOLICKÝ PRACOVNÍK VÁCLAV B. HAVEL.

Česká krajanská Amerika ztratila velkého pracovníka na poli národním a náboženském. V sobotu 9. června 1962 se nesla českou krajanskou Amerikou smutná zpráva, že zemřel ústřední pokladník Katolické ústřední jednoty pan Václav B. Havel z Chicaga. Zpráva každého dojala. Pan Havel byl totiž jedním z nejzasloužilejších krajanských pracovníků, uvědomělý Čech a katolík, který pro věc národní a

Václav B. Havel

katolickou neznal oddechu, ačkoliv jeho zdraví bylo již dlouhá léta těžce podlomeno. Zákeřná nemoc v době, kdy ještě nebylo dnešních moderních léků, mu nahlodala zdraví. Musel opustit zaměstnání obchodního ředitele v Tiskárně českých benediktinů a dlouho se léčil. Ochrnula mu půlka plic, ale nemoc v něm nezničila nadšení. Dovedl dál — i když mu to často působilo námahu a vyčerpání — mocně zahřimat, kdykoliv někdo zapochyboval o budoucnosti naší větve v Americe a většinu své energie posléze vložil do Katolické ústřední jednoty a stal se jejím nejdůležitějším pilířem. Patřil také k nejvěrnějším spolupracovníkům českých benediktinů a svatoprokopští opatové byli jeho přátelé.

Přes třicet let byl hybnou silou v úřadovně Katolické ústřední jednoty jakožto nejen pokladník, ale i výkonný tajemník a zástupce Jednoty, kdykoliv se to vyžadovalo. Podílel se na konvencích, jichž byl duchem a rádcem v důležitých jednáních, znal dějiny našich českých katolických spolků od začátku, neboť se ve svém životě nejen setkával s mnohými vůdčími činiteli jednot, ale podílel se s nimi na

velké práci těchto těles. Byl takřka dědicem našich pionýrů ve spolkovém životě, znal všechny úseky spolkového zařízení a obtíže, jež s sebou nesou; byl schopen zápolit s problémy svého času a za jeho úřadování Jednota bylo bez starosti. Jeho schopnost v obou řečích, české i anglické dávala mu přednost vůči němuho úředníka, jenž je vyhledáván; ovládal pero ve zprávách jak českých tak anglických, byl rozeným žurnalistou. Takových je zde v Americe velice poskrovnu. Náhradu bude jistě těžko najít.

Narodil se v České Plzni v Chicagu, vychodil osadní školu sv. Prokopa a pokračoval ve studiích, i když již projevoval svou náklonnost pro tisk. Vstoupil pak do Tiskárny českých benediktinů a svý mčasem se stal obchodním ředitelem v mladých letech za šefredaktora dp. Valentina Kohlíbecka, pozdějšího opata.

Vstoupil do stavu manželského s Marií Hanusovou. Byl milovníkem dobré české četby, měl svoji knihovnu, již část nedlouho před svým skonek daroval tiskárně.

Do chrámu Páně jej na jeho poslední cestě doprovázelo mnoho přátel nejen z Chicaga, ale i z přespolních míst. Slavné rekviem sloužil dlouholetý přítel rodiny dp. Dominik Kotek OSB, jemuž přisluhovali dpé. Raymund Koman OSB z Tábora, S. D. a dp. Karel Kolek OSB. Pohřební proslov měl dp. Vojtěch Prokeš, kaplan KUJ, v němž poukázal na neúnavnou práci za podmínek scházejícího zdraví, ale nezdolná vůle nedala mu ustati od práce pro Církev a národ, až jej zákeřná nemoc sklátila do hrobu. Dlouho se bude vzpomínat na nadšeného a příkladného pracovníka z našich řad Václava B. Havla. Tiše odpočívá na hřbitově sv. Vojtěcha u Chicaga. R. I. P.

UČITELSKÝ PIONÝR, OTEC DVOU PRELÁTŮ, BÝV. REDAKTOR ALOIS MOŘKOVSKÝ ZEMŘEL

Český Texas dne 15. listopadu 1961 ztratil jednoho z nejznámějších svých předáků a nejzasloužilejších pionýrů, úmrtím prof. Aloise Mořkovského z Hallettsville, bývalého učitele, vychovatele, i redaktora Nového Domova, který svou moudrostí, rozšafností a vytrvalostí získal si úcty všech národností a všech tříd.

Vzdor jeho stáří 91 let a delší dobu trvající nemoci, zpráva o jeho úmrtí vyvolala zármutek.

Zesnulý přijel do Texasu ze staré vlasti jako úplně chudobný hoch, ale svou touhou po vzdělání a houževnatostí vyšinul se na vůdce mezi učiteli a vychovateli. Jeho odchovanci jsou ku cti naší národnosti a jemu k živé památce.

Nebyl ušetřen mnoha životních ran, ale Pán Bůh dal mu dožítí se radosti, jaké dopřáno jen málo otcům na světě, totiž vidět svého syna povýšeného k biskupskému úřadu a druhého k hodnosti papežského preláta s titulem ndp.

telské moudrosti, která osvědčila se též u ostatních jeho dětí. Zanechal po sobě nehynoucí památku a zasloužil si jistě korunu věčné slávy.

Alois Mořkovský narodil se ve Frenštátě na Moravě 17. června 1870 co sedmý z dvanácti dětí, z nichž devět zemřelo ještě co nemluvněta. Od malička toužil po vzdělání, ale když matka v 1881 zemřela, byl konec jeho školní. Dva roky později přišel do Texasu s rodinou svého strýce Jana Mořkovského. Usadili se na Bluffě, kde pracoval pro strýce čtyři roky. Naučil se německy, ale postrádal znalosti anglického jazyka. Na Nový rok 1887 odešel od strýce a začal pracovat pro jiného farmáře za \$75 ročně.

V 1889 Anton Nesrsta, učitel v texaské Praze, najal jej k práci na své farmě při škole za \$125 ročně. Následujícího roku šel pracovat na farmu Američana, aby se naučil anglicky. Na podzim začal chodit do školy profesora M. H. Allise v Moulton a za školní pracoval pro Allise. Svou houževnatostí docílil v studiích úspěchu a sám se vzdělával z knih, takže v 1891 dostal svůj učitelský certifikát v La Grange. Z vděčnosti k Bohu poslal svému staršímu bratru peníze na cestu do Ameriky.

Prvním jeho působištem co učitel byla škola Radhošť na Bluffě. Učil 34 českých dětí za \$30 měsíčně. Po dalším zdokonalení ve studiích byl pozván za učitele školy Greive. Chtěje získat celoživotní učitelský certifikát, hleděl se dostat do učitelské koleje v Huntsville. Dostal se tam s pomocí soudce Augustina Haiduška a poslance Jos. Petra z Dubiny. Byl na posledním místě mezi studenty, ale vyšinul se brzy a svědění mu vypracování 28 historických map, které byly později přijaty do státních učebnic.

Přes prázdniny učil školu ve starém Sweet Home. Tři měsíce před graduací dostal telegram, že bratr Josef, jemuž vyplatil cestu do Ameriky, zemřel doma ve Frenštátě na mrtvici. To byla těžká rána pro učitele Aloise.

Dva roky později oženil se s Marií Raškovou z Koerth. Byl varhaníkem ve Sweet Home. V létě 1901 přijal místo jako učitel v Moore Institute v Moulton. Byl ustanoven členem zkušebního učitelského výboru. Z Moulton se vrátil do školy Grieve už jako otec pěti dětí. Potom učil školu Vyšehrad u Hallettsville. Jeho nejstarší syn Alois začal chodit do koly v Hallettsville. Aby zajistil stálý domov pro svou rodinu, koupil farmu při Yoakumu, kam se nastěhovali r. 1912. Syn Alois přál si být knězem a vstoupil do semináře.

Po pěti letech pobytu v Yoakumu učitel Mořkovský dostal na starost školu v Ammannsville, kde jeho asistentem byl universitně vzdělaný prof. Ant. Hájek z Bryan. Vypukla první světová válka. Polní úroda zklamala a učitel Mořkovský přijal místo klerka v yoakumské bance. Odtud volán za učitele do Prahy, kde založil spolek farmářů a pomohl organizovat Eagle

monsignora. To nejlépe svědčí o jeho výchově Gin Co. Ale nepobyl zde dlouho. Odešel do Shiner.

V létě r. 1924 dočkal se největší radosti, když jeho syn Alois byl vysvěcen na kněze a primici slavil v Shiner u přítomnosti asi tři tisíc lidí z blíзка i z daleka. Několik dní později učitel Mořkovský obdržel místo profesora letní školy pro učitele. Učitelům, mezi nimi 33 školním sestrám, přednášel o botanice, dějepisu, zemědělství a učil mluvnici.

Toho samého léta druhý syn John odešel studovat na kněze do semináře sv. Jana a pak do Říma. Otcovské radosti profesora Mořkovského vyvrcholily, když byl syn John povýšen na biskupa v Amarillo a syn Alois na papežského preláta s titulem ndp. monsignora. Otec sám obdržel papežské vyznamenání.

Po čtyřech úspěšných školních ročnících na Komenský, prof. Mořkovský stal se redaktorem Nového Domova v Hallettsville a přesídlil sem s rodinou. Později psal hlavně pro Lavaca County Tribune, vydávaný v tiskárně Nového Domova. Během druhé světové války byl vládním censurem.

V celoživotním povolání učitelském byla mu vodítkem touha vychovat z žáků a studentů dobré křesťany a občany, jejichž život byl by jiným příkladem. Z jeho žáků asi 150 stalo se učiteli, jiní jsou bankéři, lékaři, obchodníci a nebo dobří farmáři, vesměs úspěšní ve svém povolání. Vždy děkoval Bohu, že mu bylo práno pomáhati jiným k lepšímu životu.

Pontifikální zádušní mši sv. sloužil nejd. biskup Jan Mořkovský, jemuž přísluhovali ndp. Msgr. Alois Mořkovský a Msgr. Julius Petrů, dp. Jindřich Pšenička byl ceremoniářem a kázání pronesl česky dp. Bohumil Kuřátko. — Pozůstatky byly uloženy vedle manželky na hřbitově v Koerth, Tex.

ZDAŘILÁ OSLAVA ZLATÉHO JUBILEA KLUBU RIEGER

Chicago: Dne 22. května 1962 večer byla uspořádána v restauraci Stará Praha v Ciceru zdařilá oslava zlatého jubilea Klubu Rieger, který se účinně podílel na národním, náboženském a kulturním životě českých katolíků v Chicagu. Oslava se konala za početné účasti členů a hostů; obřadníkem byl nynější předseda Klubu Rieger Josef Kolář, jež uvedl dr. Josef Čáda. Zahajovací modlitbu přednesl vdp. převor svatoprokopského opatství Aleš Macháček, OSB, který zároveň pronesl kratší srdečný pozdravný projev. Spolu s vdp. převorem Macháčkem byl rovněž přítomen dp. Valentin Skluzáček, OSB, ze svatoprokopského opatství a dp. Robert Mastný, OSB, farář osady Panny Marie Cellenské.

Obřadník Kolář pak představil známou katolickou pracovníci paní Mildred Jandovou, která procitěně zapěla několik českých a anglických

písní za klavírního doprovodu paní Marie Kolářové, choti předsedy Klubu Rieger.

Bylo vzdáno srdečné uznání Dámskému odboru Klubu Rieger, jehož předsedkyní je paní Lillian Strnadová.

Program byl dále zpestřen vystoupením radio-kvartetu za účinkování paní Mary Collins Zuzka, paní Marie Kolářové, Tomáše Krippnera a Josefa Koláře, na piano doprovázela paní Viktorie Vollerová. Vкусný program upoutal všechny přítomné.

Poté byl představen slavnostní řečník večera, ctih. soudce Frank H. Bicek, soudce obvodního soudu státu Illinois, okresu Cook, který je jedním ze zasloužilých zakladatelů Klubu Rieger. Ctih. soudce Bicek ve svém obsažném projevu vzpomněl důvodů, jež vedly k založení Klubu Rieger. Zdůraznil, jak čeští katoličtí pracovníci tehdy před padesáti lety viděli nutnost, aby bylo vytvořeno sdružení, jež by usilovalo o posílení krajanského katolického snažení. Základy Klubu Rieger byly budovány v duchu tradic Svatováclavských a Klub přijal jméno po vynikajícím českém politiku a neohroženém obhájci českých státních práv, Františku Ladislavu Riegrovi, který byl zároveň uvědoměným katolíkem a jehož celá činnost byla nesena v duchu křesťansko národním. Ctih. soudce Bicek vyjádřil rovněž, jaká byla před padesáti lety situace v krajanském životě a jak Klub Rieger hned po založení začal úspěšně působit. Členstvo Klubu čítalo v začátcích na sto členů Klubu, jeho Dámského odboru a přátel. Příslušníky Klubu Rieger byli přední katoličtí pracovníci krajanského Chicaga, a Klub Rieger zároveň vydával časopis s cenným obsahem.

Projev ctih. soudce Bicka byl vyslechnut s pozorným zájmem, a účastníci památné oslavy si znovu oživilí ve vzpomínkách záslužnou činnost Klubu Rieger. Závěrečnou modlitbu přednesl pak dp. Robert Mstný, OSB.

V tomto jubilejním roce jsou, mimo již uvedených, úředníci: Frank Soukal, místopředseda; Josef Línhart, pokladník; Josef Tupý a Josef J. Moravec, tajemníci, a dp. Valerián Rezek, kaplan.

SLAVNOST OBLÁČKY A JUBILEJÍ

v klášteře Božského Srdce v Lisle, Ill.

Na svátek Božského Srdce Páně, v pátek 29. června konala se slavnost obláčky a profese u přítomnosti nejdp. Martina D. McNamary, biskupa z Joliet, Ill. Slavnou mši sv. obětoval msgr. Daniel J. Murray, vikář pro řeholnice, jemuž příslušovali dpp. Jakub Saul OSB co jáhen a Norbert Škvarla OSB co podjáhén, kázání přednesl dp. Emilian Šonka OSB. Roucho řeholní obdržely slečny: Alma Bratršovská z osady sv. Heleny, Ft. Morgan, Colo., Suzana

Altman z osady sv. Mikuláše, Evanston, Ill., Karolina Bindel z osady Královny Míru, Wichita Falls, Tex., Patricia Tircaut z osady P. M. Lurdské, Chicigo, Ill., Maria Luis Diaz z osady Nejsv. Trojice, San Jose, Costa Rica, Anna Švestka z osady P. M. Svatohorské, Cicero, Ill. a Marie Morace z osady Panny Marie, Mergel, Texas.

Profesi tří let složily ctih. sestry Marie Jan Jilek z osady Nejsv. Trojice, Haugen, Wis., Sr. Marie Richardis Shonka z osady Panny Marie, Crown Point, Ind., Sr. Marie Leo Ferris z osady sv. Jiří, Ft. Worth, Texas a Sr. Marie Juda Laurence z osady sv. Josefa, Downers Grove, Ill., Sr. M. Vilém Repoli z osady sv. Vavřince, Hartford, Conn.

Obnovení profese po 25 letech učinily ctih. Sr. M. Alma Bratršovský z Wahoo, Nebr., Sr. M. Charlotte Veselý ze Cicero, Ill., Sr. M. Ludvíka Velik z Duncan, Iowa. Obnovení profese po 59 letech pronesly ctih. Sr. M. Martina Kozelský z Hallettsville, Texas, Sr. M. Vendelina Špinler z Faribault, Minn. a Sr. M. Klementina Schánilec z Chicaga.

Při této slavnosti vyzváněly lahodným zvukem zvony svatováclavské, zvony, které klášter sester benediktinek zakoupil od první české a slovanské osady sv. Václava na DeKoven ul. v Chicagu, jež byla zrušena r. 1955, — 92 let po jejím založení r. 1863. Na místě, kde stál tento kostel, jenž vyvážnul z velkého požáru Chicaga r. 1870, i půda na níž stál již tam dnes není, neboť moderní způsob stavění nad-silnic i tu vrstvu hlíny odstranil.

SVĚCENÍ 3 BUDOV OSADY SV. JANA NEP. V ENNIS, TEXAS.

V neděli dne 15. července 1962 biskup Tomáš K. Gorman z Dallas, posvětil a odevzdal svému účelu novou tříd školu, tělocvičnu a faru u sv. Jana Nep. v Ennis, Texas. Průvod se hnul, v čele byly neseny vlajky Sp. Států, papežská, Texaská a 4. stupně Rytířů Kolumbových, za nimiž kráčeli oni rytíři, následování duchovenstvem, mezi nimiž byli též monsignori Vincent Mičola z Wichita Falls, Karel Šmíd a dp. Václav Pechal z Abbott a dp. Martin Horák OSB z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill. a celá řada jinonárodovců.

Po svěcení budov biskup Gorman ve svém kázání vzpomněl, že to bylo hned po jeho nastolení r. 1952, na svátek sv. Jana Nep., kdy po prvé zavítal do této osady k jejímu zlatému jubileu a jak byl tehdy unešen její mohutností a vida prostorný chrám a velké shromáždění našineckého lidu. A tak i dnes, kdy tato osada pokračuje ve svém rozvoji třemi budovami, svědčí o pravém životě a duchu církevním. Blahopřál osadníkům a vyslovil uznání farářům této osady, dp. Vilému Botíkovi a msgr.

Vinc. Mičolovi, bývalému faráři, jakož i kaplanům.

Osada sv. Jana Nep. v Ennis měla svůj začátek r. 1873, kdy se sem přistěhoval Jan Jakub Šebesta z Netolic, kraj Čes. Budějovice; za dva roky na to přijel Bartoloměj Lánička ze Ždánic u Brna. Tito a několik anglo-francouzských rodin upravili domek za kostelík na mši sv. R. 1887 tornádo domek rozmetlo. Postavili r. 1889 nový kostelík za \$4,000 a dp. Josef Chromčík dojížděl sem z Fayetteville. Roku 1900 vldp. Prokop Neužil a dp. Bart. Kvitek, benediktini, dávali zde misie. Roku 1901 byl kostel zničen ohněm. Na radu dp. Josefa Pelnaře našinci zažádali o samostatnou osadu a biskup Edw. Dunne jim to dovolil a sám dal na nový kostel \$1,000. Byl zakoupen celý městský čtverec. Prvním místním farářem byl dp. Boh. Kramoliš, ale pro nemoc musel se vzdát. Následovali dp. Jos. Ptašínský, dp. C. J. Beneš a r. 1911 dp. František Kowalski, Polák, ale velký příznivec našeho lidu a působil zde 38 let až do své smrti r. 1949. Za jeho doby r. 1911 se založila škola v domku; r. 1917 se postavila školní budova, a r. 1924 siň. Nynější kostel v románském slohu byl dostavěn r. 1938, za \$57,000 a pojme na 800 lidí. Pišťalové varhany pořídil dp. Vincent Mičola, nástupce dp. Kowalského, u něhož byl od r. 1934 kaplanem.

Dp. Vilém Botík

Nynější farář dp. Vilém Botík nastoupil v květnu 1959. Narozen byl ve Fort Worth dne 15. dubna 1918, konal svá studia v semináři sv. Jana v San Antonio, Texas a byl co první kněz z Fort Worth vysvěcen dne 21. prosince 1944 a slavil svou primici na Hod Boží vánoční; kaploval u sv. Tomáše v Pilot Point a u sv. Pavla ve Fort Worth a jako farář osady sv. Josefa ve Waxahachie, kde postavil kostel a pak sv. Jana ve Valley View, kde postavil faru.

SJEZD KAT. JEDNOTY ŽEN TEXASKÝCH v červnu 1962 v Sealy, Texas.

Zasedání se konalo odpoledne. Nejdp. msgr. Ignác J. Valenta, vrchní kaplan Jednoty uvítal českou řečí delegátky, jež se na sjezdu podílely. Sjezd započal své jednání zprávami, jež podaly různé úřednice; pí. Benita Pavlu podala svou, hlásíc, že v předsjezdové kampani bylo získáno celkem 2,686 nových členkyň, dále, že "Zprávy-News" tisknuté měsíčně se tisknou v množství 9,300. Další zprávy podaly ostatní vrchní úřednice, pí Hrnčířová, pí Brožová, pí Kopecká, pí Mušková, pí Tomanová, pí Daňíková a pí Knapíková. Výbory na přehlížení knih a bondů daly své zprávy. Bylo usneseno, že se ustanoví nominační výbor pro kandidátky pro příští sjezd.

V úterý ráno byla nejdp. Janem Mořkovský, biskupem z Amarillo, sloužena pontifikální mše svatá. Pokračováno ve schůzi, při níž p. Hawkins, aktuár podává zprávu a své doporučení. Dostavuje se nejdp. biskup Jan Mořkovský v doprovodu kněží, msgr. Julia Petru z El Campo, dp. Jana Hanáčka ze Shiner, dp. E. Bilého z Nada, dp. R. Janáka z Ammansville, dp. B. Mazurkiewicz z Granger a novosvěcence dp. Jana Petru. Byv představen p. Marešem, nejdp. biskup Mořkovský se ujímá slova, pochválil Jednotu a její příčinnivé členkyň a pak soustředil svá slova na 11-stoletou památku příchodu sv. apoštolů slovanských Cyrila a Metoděje na Moravu, kteří nám přinesli poklad křesťanské víry, a my jsme jejich dědicové. Naším potomkům jsme zavázáni dochovat to krásné dědictví: víru, zvyky, písně, řeč. Každý jazyk je klíčem k jisté vzdělanosti; kolik řečí kdo ovládá, toliko lidmi žije. Vybidnul všechny, aby se modlily za zdar církevního sněmu, který se letos v říjnu zahájí ve Vatikáně; taktéž připomenul význam Nepomucena v Římě, které tato jednota štědře podporuje, aby tak i nadále činila. — V odpoledním zasedání se pokračovalo v jednání a probíraly se návrhy různých delegátek od spolků. Představeni byli z KJT ctp. I. C. Parma, předseda, p. Roman Bartoš, právník, J. Parma. Odhlasováno nechat dividendy jak byly, ale zvýšit procento z rezervy, jež se může přeložit do všeobecného fondu. Nato byly čteny resoluce.

Ve středu ráno zádušní mše sv. byla obětována za zemřelé členkyň nejdp. msgr. I. J. Valentou. Pokračováno ve schůzi, probírány návrhy, představeny delegátky, jež mají dcery v klášteře, pí Tomanová, Hubníková, Honzová, Novosadová, Rainosková, Najvarová, Hiková a pí Jauerová, jež má 14 dcer v jednotě. Odhlasováno zvýšit věk do 55 let, kdy členka může žádat o 20-letou pojistku; též aby jednota měla 20-letou nadační pojistku pro dospělou od 15 do 55 let; i aby pojistka mohla být vyplacena úplně nebo částečně, nebo nechána pod úrokem až do smrti.

Odporučený dary na Nepomucenum, Newman Club Chapel, Nazareth Convent, Matici vyššího vzdělání, útulně v Hillie na kapli, Texas A. & M. scholarship, biskupům Mořkovskému a Reicherovi. Znovuzvoleny všechny bývalé úřednice, jen za pokladní bylo nově zvolena pí Marie Hybnerová a Anděla Repová za 5. ředitelku. Příští sjezd bude v Granger, Texas.

RESOLUCE Z 28. VŠEOBECNÉHO SJEZDU KJT, konaného ve dnech 16, 17. a 18. července 1962 v osadě Nanebevzetí P. M. ve West, Tex.

1. My, úředníci a delegáti shromáždění na tomto památném sjezdu, projevujeme synovskou oddanost svatému Otci Janu XXIII., a s ním modlíme se za zdar všeobecného církevního sněmu, pro čest a slávu Boží, pro rozšíření a upevnění Církve svaté, jakožto království Božího zde na zemi a pro spásu duší.

2. Vyslovujeme občanskou věrnost Spojeným Státům Americkým a panu presidentu Janu F. Kennedy a celé naší vládě.

3. S upřímnou soustrastí vzpomínáme vroucí modlitbou na náš lid ve staré vlasti, trpící pro víru za železnou oponou, aby s pomocí Boží, za příkladem a na přímluvu našich světců, setrvali pevní ve víře cyrilometodějské.

4. Vyzýváme naše spolky a členstvo i naše jiné jednoty a vůbec celou naši krajanskou veřejnost, aby důstojně a nejen místně, ale i v širším měřítku přispěli hrdě a zbožně k oslavám jubilea příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje, do slovanských zemí, před jedenácti sty lety, kdy našim předkům přinesli vzdělanost a Písmo svaté.

5. Doporučujeme štědrou podporu apoštolské koleji Nepomucenu v Římě, nejen peněžité prostřednictvím Národního svazu českých katolíků, ale i věnováním hochů na povolání pro duchovní práci, kdysi v osvobozeném Československu.

6. Přimlouváme se, aby naše rodiny modlitbou a ryzí katolickou výchovou doma, ve škole i v chrámě, povzbuzovaly více ke stavu kněžského a řeholního a také vychovávaly uvědomělé vůdce mezi našimi laiky, vzděláním na vyšších katolických učilištích.

7. Napomínáme náš lid, aby byli uvědomělými a činnými občany této země a u voleb a vlivem na naše zákonodárce střežili a zastávali naše práva.

8. Zavrhujeeme spolu s našimi biskupy a duchovními správci, znesvěcování neděle a zasvěcených svátků, nebezpečné jízdy, necudné oděvy a chování, pohoršlivé filmy at' v divadle

nebo na televizi, nemravnou četbu, neslušné tance, hříšné noční projížďky, nemírné požívání opojných nápojů, jak u mládeže tak i u starších, a konečně veškeré světáctví.

9. Vzdáváme srdečné díky Jejich Excellenci nejdp. biskupům Louis J. Reicherovi a John L. Mořkovskému za jejich vzácnou, povzbuzující účast na tomto sjezdu, dále nejdp. monsignoru I. J. Valentovi a jeho dpp. kaplanům, osadě, spolkům a občanům města West, za jejich pečlivé přípravy a milé pohostinství, všem výborům a zvláště osadním ženám za chutná jídla a obsluhu.

Všem, kteří jakýmkoliv způsobem byli nápomocni po dobu sjezdu, voláme srdečně zaplat' Pán Bůh.

Otto Hanák, předs.; Msgr. Alois Mořkovský, Paul Šablatura, Frank Rachůnk st., Henry F. Valenta, Matt. J. Hrnčič.

CTIH. SESTRA M. BERTA O.S.B. ZESNULA

Dne 30. října zemřela ctih. sestra M. Berta OSB v nemocnici Vzkříšení v Chicagu, kam byla převezena z Domova sv. Benedikta, kde sloužila starcům a stařenkám. Zdašné obřady byly konány v mateřinci Nejsv. Srdce v Lisle, Illinois. Slavné rekvie sloužil její synovec dp. Wendelin Spinler z Fairmont, Minn. a pronesl promluvu. Pohřbena byla na klášterním hřbitově. Zanechává další čtyři rodné sestry v klášteře Nejsv. Srdce; zesnulá byla druhou z rodiny, co vstoupila do kláštera. Pocházela z četné rodiny osmnácti dětí Rudolfa a Františky Špinlerových z Minnesoty. Celý svůj život, asi půl století, věnovala mládeži a v poslední době opatrování starších.

torka českých čítanek), Růžena, Ludmila, Bor-gla, Lloba a Benedikta, z Chicaga a Clevelandu.

CTIH. SR. M. BAPTISTA O.S.F. ZEMŘELA

Dlouholetá učitelka na českých osadách sv. Prokopa v Chicagu a v Clevelandu ctih. sestra M. Baptista (Julia) Kroft z Clevelandu zemřela v mateřinci sv. Františka v Joliet, Illinois. Po slavných bohoslužbách byla pohřbena na hřbitově Vzkříšení tamtéž. Ztrávila 61 let v řeholním životě a vyučovala na půl století v českých osadách. Pocházela z pionýrské rodiny v osadě sv. Prokopa v Cleveland, Ohio. Tohoto průkopnického ducha si přinesla i do svého působení co učitelka. Patřila ke skupině českých sester v klášteře sv. Františka, které si vážily českého uvědomění a odkazu předků. Počítá se do skupiny vlasteneckých sester učitelek, jako její zesnulé spolusestry Víta (au-

J. Em. kardinál Amleto G.
Cicognani

Srdečný vztah nejvyšších církevních hodnostářů k našemu veřejnému pracovníku ctihodnému soudci

Frank H. Bicek

† J. Em. kardinál Samuel A.
Stritch

Naši krajské veřejnosti je velmi znám ze svého dlouholetého mnohostranného a záslužného veřejného působení ctih. soudce Frank H. Bicek, soudce obvodního soudu státu Illinois, okresu Cook. Ctih. soudce Bicek si svým přátelským a srdečným vystupováním a svými důstojnými projevy při četných oslavách a shromážděních získal všeobecné obliby české veřejnosti. Po řadu let se také zúčastňuje českých duchovních cvičení ve Svatoprokopském opatství v Lisle a dával tak příklad uvědomělého českého katolictví a věrnosti českým náboženským tradicím. Ctih. soudce Bicek si svým působením získal vážnosti české americké veřejnosti, ale též četných českoamerických církevních hodnostářů a kněží. Vážili si ho také Svatoprokopští opatové, soudce Bicek byl poctěn jako první Čechoameričan hodností čestného doktora Svatoprokopské koleje, při příležitosti padesátileté oslavy založení koleje.

Soudce Bicek sám také vzdal zesnulým opatům Svatoprokopským před lety poctu při oslavě na jejich památku, jež byla pořádána péčí Distriktního svazu českých katolíků v osadní škole svatého Prokopa v Chicagu a při níž byl slavnostním řečníkem.

Nicméně soudce Bicek získal si vážnosti i u nejvyšších církevních hodnostářů a právě tato skutečnost je předmětem těchto vzpomínkových řádků.

Když u příležitosti druhého unionistického kongresu v opatství svatého Prokopa v Lisle byl přítomen Jeho Eminence kardinál arcibiskup chicagský Samuel Stritch a Jeho Excelence apoštolský delegát Svaté Stolice ve

Spojených státech arcibiskup Amleto Cicognani, nyní kardinál státní sekretář, měl soudce Bicek příležitost pozdravit oba vysoké církevní hodnostáře. Stalo se tak dne 31. srpna 1957 ve chvíli, když pan kardinál a pan apoštolský delegát vycházeli z kolejniho gymnasia v Lisle v průvodu hodnostářů a Kolumbových rytířů, kde se zúčastnili slavnostního aktu odevzdání čestné medaile "Unitas" zasluhujícímu arcibiskupu O'Brienovi. Pan kardinál Stritch tehdy v přítomnosti několika našich krajanů srdečně oslovil na prostranství před kolejniím gymnasiem soudce Bicka a představil jej apoštolskému delegátu těmito slovy: "Toto je soudce Bicek, jeden z našich nejlepších soudců." Apoštolský delegát pak rovněž srdečně rozmlouval se soudcem Bickem.

Ctihodný soudce Bicek si jistě také zachová trvale nejkrásnější vzpomínku i na další projev přízně pana kardinála Stritche. K tomuto dalšímu projevu došlo 21. března 1958 rovněž ve Svatoprokopském opatství v Lisle, když tam byl kardinál Stritch přítomen, aby sám rovněž přijal z rukou Jeho Milosti nejdp. opata Ondráka čestnou medaili "Unitas", symbol uznání za pochopení pro unionistickou činnost. Bylo to asi týden před tím, než se pan kardinál odebral do Říma, aby se ujal nového svého úřadu v římské kurii jako proprefekt posvátné kongregace propagace víry. Byla to také poslední návštěva pana kardinála ve Svatoprokopském opatství. Po slavnosti se pak konala v klášterních síních na rozloučenou s panem kardinálem recepee za účasti řady biskupů a dalších hodnostářů i laických pracovníků.

**CTIHODNÝ SOUDCE FRANK H. BICEK,
soudce obvodního soudu (Circuit Court)
okresu Cook, státu Illinois.**

Při recepci došlo k dojmavému výjevu. Pan kardinál, když k němu přistoupil soudce Bicek, aby mu blahopřál k povýšení, oběma rukama soudce vřele objal a srdečně ho přitiskl k sobě. Pak dal své poželtnání soudci Bickovi, a prof. John Zvetinovi, Dr. Josefu

Čadovi a Janu Vollerovi, rytířům sv. Řehoře. Tento okamžik zůstane jistě trvale ve vzpomínkách soudce Bicka jako jeden z nejdojmavějších v životě — jako nejkrásnější projev přízně a uznání zvěčnělého kardinála Stritche.

Ardesář českých katolických kněží v Americe

Most Rev. John L. Mořkovský, S.T.D., sídelní biskup diecése Amarillo, Texas,
Box 2009, Amarillo, Texas.

Most Rev. George Biskup, D.D., světící biskup arcidiecése Dubuque, Church of Nativity,
1029 University Ave., Dubuque, Iowa.

Rt. Rev. Gregory J. Roettger, O.S.B., adm. opatství sv. Prokopa, Lisle, Ill.

Rt. Rev. Msgr. Eduard Kasal, apoštolský protonotář, Owatonna, Minnesota.

Rt. Rev. Msgr. Josef A. Valenta, apoštolský protonotář, East Bernard, Texas

Rt. Rev. Msgr. Rud. G. Bandas, S.T.D. et M., člen přípravné komise ekumenického koncilu pro university a semináře, 548 Lafond, St. Paul, Minn.

Rt. Rev. Msgr. Fr. Bárta, papežský prelát, 5434 S. 22 St., Omaha 7, Neb.

Rt. Rev. Msgr. James F. Čečka, 507 Hall Ave., St. Paul, Minnesota.

Rt. Rev. Msgr. Ferdinand Čech, papežský prelát, St. Joseph Hospital, La Crosse, Wis.

Rt. Rev. Msgr. Ant. W. Čihák, papežský prelát, 510 16th Ave. E., Cedar Rapids, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. Alois B. Clupny, papež. prelát, Timken, Kansas.

Rt. Rev. Msgr. Anthony F. Drozd, V.F., St. Rose of Lima, Schulenburg, Texas.

Rr. Rev. Msgr. J. B. Dudek, papežský prelát, 3501 N.E. 23 St., Oklahoma City, Okla.

Rt. Rev. Msgr. Karel J. Dvořák, papež. prelát, Wall, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Josef Gregor, papežský prelát, 103 Maple Pl., Anamosa, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. W. Hradecký, papežský prelát, Britt, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. Eliáš A. Holub, papežský prelát, Calder Rd., Beaumont, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Josef C. Kalíšek, papežský prelát, Kellnersville, Wisconsin.

Rt. Rev. Msgr. F. J. Kasper, 3210 Lexington Blvd., Corpus Christi, Tex.

Rt. Rev. Msgr. Fr. Kopecký, papežský prelát, Dwight, Neb.

Rt. Rev. Msgr. Oldřich J. Koráb, papež. prelát, North Olmsted, Ohio.

Rt. Rev. Msgr. Martin Křížka, papežský prelát, 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.

Rt. Rev. Msgr. Oldřich A. Mazanec, papežský prelát, Solon, Ohio.

Rt. Rev. Msgr. Vincenc Mičola, papežský prelát, 4000 York St., Wichita Falls, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Viktor Mlejnek, papežský prelát, 849 8th St., David City, Nebr.

Rt. Rev. Msgr. Alois J. Mořkovský, V.F., Sacred Heart Church, Hallettsville, Texas.

Rt. Rev. Msgr. M. V. Němec, papežský prelát, Weston, Nebraska.

Rt. Rev. Msgr. Julius A. Petrů, V.F., papežský prelát, El Campo, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Cyril Popelka, papež. prelát, New Prague, Minnesota.

Rt. Rev. Msgr. Francis Prokeš, papežský prelát, Lakefield, Minn.

Rt. Rev. Msgr. Vilém Řežábek, papež. prelát, Prague, Nebraska.

Rt. Rev. Msgr. Jiří Ščečina, papež. prelát, 604 N. First St., Robstown, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Karel Šmíd, papežský prelát, P.O. Box 1408, Garland, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Augustin Tomášek, papežský prelát, 2281 Columbus Rd., Cleveland 13, O.

Rt. Rev. Msgr. František Tony, papežský prelát, 2414 S. 61st Ave., Cicero, Ill.

Rt. Rev. Msgr. Ignác A. Valenta, papežský prelát, West, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Raymond Vonesh, Our Lady of the Lake Seminary, Mundelein, Illinois.

Rt. Rev. Msgr. Al. A. Žižkovský, S.T.D., papežský prelát, 507 Hall Ave., St. Paul, Minn.

Rt. Rev. Msgr. Jiří Žižkovský, S.T.D., L.S.S., papež. prelát, 2200 Grand Ave., St. Paul, Minnesota.

Very Rev. Anselm Václav Špaček, O.F.M. Cap., Ph.D., provinciál kapucínů v Kanadě,
St. Francis Priory, Blenheim, Ont., Canada.

Very Rev. Msgr. Engelbert Bartoš, papežský komoří, Box 707, Mathis, Texas.

Very Rev. Msgr. Edmer J. Kolka, papež. komoří, Denver, Colorado.

Very Rev. Msgr. Josef C. Kunc, papežský komoří, East Bernard, Texas.

Very Rev. Msgr. Eduard Matocha, papežský komoří, Austin, Texas.

Very Rev. Msgr. Václav J. Tuček, papež. komoří, N.C.W.C. zpravodaj v Římě.

- Adamec Josef, C.S.S.R., 323 E. 61 St., New York, New York.
- Anděl Jan J., 2981 E. 37th St., Cleveland, Ohio.
- Anders Arnold, 120 Arcadia Pl., San Antonio 9, Texas.
- Anton Alex, Frederick, Wis.
- Badura Joseph, D. D., 5 Tyler St., Buffalo, N. Y.
- Bárta Václav, Darien, Conn.
- Bártek J. Donald, Omaha, Nebr.
- Bártek Václav, Omaha, Nebr.
- Bártek Vilém C., Omaha, Nebr.
- Bartos Jos., Walnut, Kans.
- Bastýř Robert ml., Montgomery, Minn.
- Bauer Benedikt, O.S.B., Haugen, Wis.
- Bečka Fred, 2311 Wentworth Ave., Chicago, Ill.
- Benda František, 2310 1st Ave. N.E., Cedar Rapids, Iowa.
- Benda John J., U.S. Air Force.
- Beller Bedrich, O.S.B., St. Joan of Arc, Lisle, Ill.
- Beneš Antonín, 1431 S. Austin Blvd., Cicero, 50, Ill.
- Beníšek William J., 7367 York Rd., Cleveland, Ohio.
- Beno Joseph J., 721 Chemeketa St., Salem, Oregon.
- Beránek Václav, Wilber, Nebr.
- Bezdiček Valerian, Circle, Mont.
- Bílý Edmund J., Box 97, Nada, Texas.
- Bílý Edward F., 3919 Harry Wurzbach Highway, San Antonio 9, Texas.
- Bílý John C., Weimar, Texas.
- Bílý Václav J., Box 396, Ganado, Texas.
- Bitterer Frant., C. S. S. R., 1019 N. 5. St., Philadelphia, Pa.
- Blaško Ondřej, 821 N. Wheeling St., Toledo, O.
- Blecha Karel A., 910 Wilson Ave., Menomonie, Wis.
- Bonhart Jiří, Granger, Texas.
- Botík William A., 609 S. Parish, Ennis, Texas.
- Brakora Antonín G., 2254 Nedra Ave., Flint, Mich.
- Březík Leon A., C.S.B., 4500 Memorial Drive, Houston, Texas.
- Březík, vedělstp. Victor, C.S.B., 3812 Montrose Blvd., Houston 6, Texas.
- Březovský Eusebius, O.F.M., R. 1, Bayfield, Wis.
- Brunner James C., Catholic University, Caldwell Hall, Washington, D. C.
- Brydl Ladislav, New Hradec, N. D.
- Budník M. E., 701 W. Melwood St., Houston, Texas.
- Bureš Vít, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Ceplecha Christian, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Cikrit Method F., Immaculate Heart Seminary, San Diego, Cal.
- Črkva Odilo, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Čádek Fr. W., 8521 So. Marshfield, Chicago, Ill.
- Čálek Richard, kaplan Loretto Hospital, 615 W. Central Ave., Chicago.
- Čelůstka J., C.S.S.R., P.O. Box 3524 Sta. B., Winnipeg 4, Man., Canada.
- Čermák Václav F., 1443 S. Keeler Ave., Chicago, Ill.
- Černák Ludvík, O.S.B., 1428 S. Wesley Ave., Berwyn, Ill.
- Černík Beda, O.S.B., St. Mary, Phillips, Wis.
- Cerný Ed. A., S.S., St. Mary's Seminary, 5712 Roland Ave., Baltimore, Maryland.
- Čihák Jan Petr, Spillville, Ia.
- Cherf Jan, Very Rev. O.S.B., M.A., Ph.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Chládek Melchior, SS.Cist., 3639 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.
- Chochula Josef, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Chrůma Bedřich, C.S.S.R., 125 E. 105 St., New York, N. Y.
- Daniel John S., 915 E. Oliver St., Owosso, Mich.
- Diouhy Maurus, O.S.B., J.C.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Dobihal Robert, Vesell, Minn.
- Dobnikar Ivan, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Dobry Jeroným, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Doležal Adolf, P.O. Box 216, Two Rivers, Wisconsin.
- Doskočil Geo. E., Rt. 1, Corn Hill, Jarrell, Texas.
- Dostál F.A., S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
- Drapela Viktor, Pembina, N. Dak.
- Drbal Josef, West Point, Nebraska.
- Duchek Josef, C.S.S.R., kaplan, U.S. Army.
- Duda Norbert, Professor and College Ave., Cleveland, Ohio.
- Dudek Antonín, vojenský kaplan (Chicago).
- Dudek Jan B., Domov sv. Vincence, Oklahoma City, Okla.
- Dudek Ladislav, Scotland, S. Dakota.
- Dvořák Gerald, O.F.M., 3644 Rocky River, Cleveland 11, Ohio.
- Dvořník, Dr. František, 1703 Thirty-second Str., Washington, D. C.
- Ekhaml O., Weston, Nebr.
- Fencl Leonard, S.J., Porcupine, S. Dak.
- Fert Václav, S.J., Ph.D., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
- Fiala Jan L., 12600 Pearl Rd., Cleveland, O.
- Fillas Fr. L., S.J., 6525 Sheridan Rd., Chicago, Ill.
- First F., Freeport, Minn.
- Fliček Frant. R., Auburn, Nebr.
- Fráňa Clarence, 510 — 16th Ave., W. Cedar Rapids, Iowa.
- Gaborik P.L., S.J., St. Anthony Church, Chatham, Ont., Canada.
- Gajda Antonín, P.O. Box 13, Valley View, Texas.
- Gaydos Robert M., C.S.S.R., St. Leo Rectory, 240 N. Main St., Versailles, Kentucky.
- Gerlich Emil J., 1105 Main Ave., Brownwood, Texas.
- Hahn Raymond, S.T.D., David City, Nebr.
- Hálek Stanislav, Protivin, Iowa.
- Halata Vilém, 304 Church St., El Campo, Texas.
- Haluška Karel A., St. Charles Seminary, Columbus, Ohio.
- Hamala Josef, Box 11, Blessing, Texas.
- Hanáček Jan, Box 66, Shiner, Tex.
- Harvanek R. F., S.J., 509 N. Oak, Oak Park, Ill.
- Havlik Tomáš, O.S.B., St. Procopius Academy, Lisle, Ill.
- Havlik Bernard J., Union City, Oklahoma.
- Herbek Adrian F., Wahoo, Nebraska.
- Herda Conrad, O.S.B., Clarksville, Ark.
- Herda Matouš, O.S.B., 1641 S. Allport St., Chicago, Illinois.
- Herides Florian, O.S.B., SS. Peter & Paul Church, Moquah, Wis.
- Heřman Viktor, Schuyler, Nebr.
- Hertvik Václav, O.M.C., Very Rev., Terre Haute, Indiana.
- Hertvik Hilar, O.M.C., 1114 Fletcher St., Anderson, Indiana.
- Hertvik Gilbert, O.M.C., 118 So. 9th St., Terre Haute, Ind.
- Hlaváč Václav, C.S.S.R., 305 Hill St., Griffin, Ga.
- Hlaváček Josef, 3327 Lawton, Detroit, 8, Mich.
- Hlubek Valentin, Chelsea, Iowa.
- Hodík Rudolf J., Casco, Wisconsin.
- Hodouš Eduard, S.J., McNichols Rd. at Livernois, Detroit, Mich.
- Hoffmann Rudolph C., Box 188, Runge, Texas.
- Holub Benjamin, Sealy, (Neposkv. Početí), Texas.
- Holup Roger O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Holup James O., Downers Grove, Ill.
- Horák Martin, O.S.B., S.T.L., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Horáček Mark, R. 3, Box 119, Alexandria, La.
- Horn Augustin, O.S.B., St. Gregory Abbey, Shawnee, Oklahoma.

Horák Jiří, S.J., Regis College, 3425 Bayview Ave., Willowdale, Ont. Canada.
 Hotový Dennis, Falls City, Nebraska.
 Hovorka Václav, 824 J. St., Lincoln, Neb.
 Hrdlička Adolf, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Hrdlička Jos., C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore 5, Md.
 Hrdlička Edward, Fenton, Missouri.
 Hrdlička Lambert, 5076 Durant Ave., St. Louis, Mo.
 Hrubý Bohumil, Box 98, Penelope, Texas.
 Hruska Eugen, 521 Custer Ave., Billings, Mont.
 Hubert Henry, Neva (Deerbrook), Wis.
 Hudík Josef J., 2408 S. Albany Ave., Chicago, Ill.
 Hurčík John A., 1304 S. 9. St., St. Louis, Mo.
 Hynouš Mat., O.P., 2670 Asbury St., Dubuque, Ia.
 Jakubek Eugene, S.J., Milwaukee, Wis.
 Janáček Balthasar, Edna, Texas, Box 815.
 Janak Hubert, 1114 Willow St., San Antonio 8, Tex.
 Janda Adolf, 3107 N. St. Mary's St., San Antonio, Texas.
 Janiček Bohuslav, S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
 Janin Karel, O.P., 5375 Av. N. D., De Grace, Montreal P.O., Canada.
 Jansky Eduard, Box 447, Yoakum, Texas.
 Janský Fr., S.J., 3700 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.
 Janysek Theodor T., Box 158, Falls City, Texas.
 Jaroš Josef, 5153 Summit St., Toledo, Ohio.
 Jeřábek Jan P., S.J., c/o Creighton University, 25th & California St., Omaha 2, Nebraska.
 Jendrušák W., O.S.B., Pineville, La.
 Jiráček V. J., 398 Superior St., St. Paul 2, Minn.
 Jířek Karel C., Lonsdale, Minn.
 Jóhánec Jan, St. Joseph Church, Montpelier, Luxembourg R. 3 P. O., Wis.
 Jovick Ludvík, St. Patrick Parish, Ironton, Ohio.
 Jurica Edmund, O.S.B., Ph. D., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Jurica Hilár, O.S.B., Ph. D., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Kabát Cyril, 735 Deleglise St., Antigo, Wis.
 Kadlec Tomáš, O.S.C., Grafton, Nebr.
 Kalina Francis, Box 398, Boerne, Texas.
 Kallus Alfred, Lampasas, Texas.
 Kapaun Neal, Oakes, No. Dak.
 Karník Jiří, Waterloo, Iowa.
 Kašný Alkvin, O.S.B., Lisle, Ill.
 Kerch Rudolph, Stangelville, Denmark, Wis.
 Klarič Jiří, kaplan, U.S. Army.
 Klarič Václav, Troy, Mo.
 Klepac Adrian, St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Klímeček Eduard, Independence, Wis.
 Klímeček Lad., Sealy, R. 1, Frydek, Texas.
 Klínecký Fr., D.D., Chaplain U. S. Army.
 Knotek Jan T., Woodhull, R. 1, Eldorado, Wis.
 Knotek Václav, M.M., na Formose.
 Kočárník Václav, 2617 So. 31. St., Omaha 5, Nebr.
 Kolanda Jiří A., 4944 So. Swift, Cudahy, Wis.
 Kolář Fr., Hostýn Hill, Fayetteville, Texas.
 Kolář Basil, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Kolář Eduard, Indianola, Nebr. (Nemocen a na dovolené.)
 Kolář Václav, C. SS. R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
 Kolek Karel, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Koman Rajmund, O.S.B., Tabor, South Dakota.
 Komaska Karel, 9233 Hopedale Ave., St. Louis, Mo.
 Koníček Pavel, 18071 Oakfield Ave., Detroit 35.
 Kopanek, M.S.C., 3014 Logan Ave., Youngstown 5, Ohio.
 Kopecký Josef, 879 Progress St., Pittsburgh, Pa.
 Korn Method, O.S.B., Mount Angel Abbey, Mount Angel, Oregon.
 Kotek Dominik, O.S.B., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.
 Kouba Karel, 2051 So. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.
 Kouba Hilár, S.D.S., Menominee, Mich.
 Kovanda František, S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
 Koutník Vilém, Reedsville, Wisconsin.
 Kovář Václav, Howells, Nebraska.
 Kozák Václav P., 1410 W. Scott St., Milwaukee 4, Wisconsin.
 Kozlík Jan, Cedar Bluffs, Neb.
 Kozlovský Tomáš, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
 Krejčí Albert, Newcastle, Nebr.
 Krmela Viktor F., Great Bend, Kans.
 Krieger Štěpán, S. J., Regis College, Denver, Colo.
 Krile George, Wales, N. Dak.
 Krippner Jiří, 7408 S. Albany Ave., Chicago 23, Illinois.
 Křížek Jan, S.J., St. Joseph Shrine, 1220 N. 11 St., St. Louis, Mo.
 Krivánek Alois, Vanguard, Sask., Canada.
 Kroupa Jiří, O.S.F.S., Our Lady's Cathedral, 3214 N. Lake St., Oklahoma City, Oklahoma.
 Krupa Štěpán, C.S.S.R., 2111 Ashland ave., Baltimore, Md.
 Kubeš Klement, Clarkson, Nebr.
 Kučera Daniel, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Kučera Edward, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Kučera Jindřich, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Kučera Jiří, 906 N. Western Ave., Chicago, Ill.
 Kučera Karel, St. Anthony's Hospital, O'Neill, Neb.
 Kučera Mat., O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Kučera Pavel, O.S.B., Tacoma, Washington.
 Kučera Štěpán, Fort Atkinson, Iowa.
 Kukrák Jan Ev., 722 3rd St., Texas City, Texas.
 Kunc Jos. M., 1870 Randolph, St. Paul, Minn.
 Kuřátko Godfrey F., Sweet Home, Texas.
 Kuryvial George, O.M.I., Our Lady of the Snows Seminary, Pine Hills, Pass Christian, Miss.
 Kuška Jiří, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Kvasnica Filip, C.S.S.R., 3014 N. 45th St., Omaha 4, Nebr.
 Kvitek Damian, O.S.B., St. Procopius, Lisle, Ill.
 Laburda Karel, St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Laketek Gilbert, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Laketek Viktor, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Lana František, St. Paul Church, Traer, Iowa.
 Lang Jan Nep., S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.
 Lažek Eliáš K., Drawer 429, Wallis, Texas.
 Leibinger Frant., Seward, Nebraska.
 Lekavý Petr, S.T.D., Minto, No. Dak.
 Lenc Leonard, Bensonville, Ill.
 Lenoč Fr. J., Buffalo, Iowa.
 LesCanec John H., David City, Nebraska.
 Lestinský František, Hillsboro, Wis.
 Liederbach Clarence, 13205 Chapelside Ave., Cleveland 20, Ohio.
 Lihvar Francis, S.J., Cleveland, O.
 Liška Robert, S.J., Victory Parkway and Dana Ave., Cincinnati, Ohio.
 Lhotá Brian, O.F.M., Very Rev., Alleghany, N. Y.
 Lukáš Jos., Fairview, Alberta, Canada.
 Lužnický Jiří, O.S.M., Hillsdale, Ill.
 Maček Jos. J., 1911 Green St., Racine, Wis.
 Mach Gerard, O.S.B., Chetek, Wis.
 Macháček Aleš, O.S.B., S.T.D., Very Rev., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Machovec Fr. J., Steinatter, Nebraska.
 Malík Jan E., Holy Cross Sem., La Crosse, Wis.
 Maneth Vojtěch, St. Ann's, 210 St. Ann St., San Antonio, Texas.
 Maník Josef, Scappoose, Oregon.
 Marek Walter, Hastings, Mich.

Mastík Chrysostom (memoen)
Mašin Fr., 47 E. State St., Akron, Ohio.
Masný Robert, O.S.B., 1428 S. Wesley Avenue,
Berwyn, Illinois.
Matl Tomáš, Box 150, Fayetteville, Texas.
Matocha John L., Box 447, Yoakum, Texas.
Matoušek Jos., S.J., Rockhurst College, Kansas
City, Missouri.
Matoušek Raymond, 17825 Libby Rd., Maple
Heights, Ohio.
Mattas Louis, Salina, Kans.
Matula Ant., Box 25, Panna Maria, Texas.
Mazalka Josef J., Yukon, Okla.
Maxa Edward J., 1443 S. Keeler Ave., Chicago, Ill.
Michalíčka Václav, O.S.B., J.C.D., 1641 S. Allport
St., Chicago 8, Ill.
Michalíčka Jan, 3214 N. Lake St., Oklahoma City,
Okla.
Michalík Anthony M., M.M., Maryknoll, New York.
Michálka Arthur, Box 509, Taylor, Texas.
Mikulík, Kenneth, 1111 Pierce Ave., Houston, Tex.
Miller Fr. S., West, Texas.
Milota James C., 714 N. Adams St., Mason City, Ia.
Mizera Petr, O.S.B., S.T.D., 1641 S. Allport St.,
Chicago 8, Ill.
Mlsna James, Shulburg, Wisconsin.
Minařík Alois H., Mater Christi Church, North
Riverside, Illinois.
Minařík Fr. T., 1415 N. Park Ave., Chicago, Ill.
Moudrý Václav, St. Paul, Minn.
Mčšovský Václav J., 13205 Chapelside, Cleveland,
Ohio.
Necid Oldřich, St. Joseph Hospital, Ojai, Calif.
Němec Ludvík, S.T.D., Braddock Gen. Hospital,
427 Holland Ave., Braddock, Pa.
Němeček Milan, 3420 W. 33rd Place, Chicago, Ill.
Nesvadba Alois W., P. O. Box 266, Wallis, Texas.
Neužil Eduard, 618 E. Davenport St., Iowa City,
Iowa.
Nouza František, O.P., Vallejo, Calif.
Novák František, C.S.S.R., Box 317, Cooperstown,
N. Dak.
Novák Henry, C.S.S.R., 1633 Cleveland Ave., Chica-
go 14, Ill. — 5520 Richmond Road, Bellaire, Tex.
Novák Kosmas, Rockford, Ill.
Novotný Vinc., O.S.B., M.A., 6930 W. Touhy Ave.,
Niles, Ill.
Oborný Fr. J., Dodge, Nebraska.
Oborný Karel J., Verdigre, Nebraska.
Okrůhlík Theophilus, O.M.I., O. L. of Guadalupe
Church, Brownsville, Texas.
Olšovský Geo. J., P.O. Box 1122, Port Arthur, Tex.
Ouška Lukáš, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle,
Ill.
Pachta Raymond, 118 N. 9th St., Salina, Kansas.
Pakosta Fabian, O.S.B., St. Joan of Arc, Lisle, Ill.
Pastorak Jan B., Plasi, R. D. 2, Prague, Nebr.
Paukert Fr., Good Counsel Academy, Mankato,
Minnesota.
Pavelka Alois, Rt. 2, Box 151, Navasota, Texas.
Pechal Václav, P.O. Box 79, Abbott, Tex.
Pekař Gilbert F., Box 19261, Houston, Texas.
Pelikán Adolf, S.J., 4605 W. Broadway, Montreal
28, Quebec, Canada.
Pešek Leo, (Kaplan u letectva).
Petránek Karel, Crystal Falls, Mich.
Petřík Pavel, O.S.B., 1428 S. Wesley Ave., Berwyn,
Illinois.
Petrů Augustin, O.M.I., Box 152, Mission, Texas.
Petrů Stan., Box 218, Karnes City, Texas.
Petrus Řehof, Burchard, Nebr.
Pitra Štěpán, O.C.S.O., Trappist, Kentucky.
Plavčan Pavel, 11815 Woodland Ave., Cleveland 20,
Ohio.
Pluháček Antonín, Heun, P.O. Clarkson, Nebraska.

Pohl Daniel, Supt. Central Hi. Nebraska City Nebr.
Pokorný František, 1431 So. Austin Blvd., Cicero,
Illinois.
Pokorný Jeroným, St. Benedict Abbey, Atchison,
Kansas.
Polc Jaroslav V., Nepomucenum, Rome, Italy.
Polyak, Ondřej, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Bal-
timore, Md.
Popelka J., S.J., Box 100, Spanish, Ont., Canada.
Potkovský Benno, O.S.B., St. Procopius Abbey,
Lisle, Ill.
Prachař John, Bee, Nebraska.
Příbyl Adolf, Dickinson, N. Dak.
Příbyl Klement, Stillwater, Okla.
Příbyl František, 916 N. Western Ave., Chicago, Ill.
Procházka Vavřinec, O.S.B., Rt. 2, Petersburg,
Virginia.
Prokeš František, S.J., 2410 California St., Omaha,
Nebraska.
Prokeš Vojtěch, 1625 — 11th St., St. Louis, Mo.
Pšenčík Henry, St. Mary's, R. 4, Hallettsville,
Texas.
Ptáček Jan, 724 29th St. S.E., Cedar Rapids, Iowa.
Ptáček Benedict F., Le Roy, N. Y.
Pucelik Tomáš, 320 N. 16 St., Lincoln, Nebr.

Ráček Josef, St. Peter's Rectory, Co. Gaspé, Canada.
Rada Karel, St. Mary's Church, Sutton, Nebr.
Raděj Edward, 1122 N. 14th & Waldo Boulevard,
Manitowoc, Wisconsin.
Remes Václav A., 1728 Conway St., St. Paul, Minn.
Rezek Valerian, 5009 S. Hermitage Ave., Chicago 9,
Illinois.
Řezníček Alois, R. 1, Box 23, Rayne, Louisiana.
Řezníček Emilian, O.S.B., Scribner, Neb.
Rolf Henry O., Weimar, Tex.
Roh Rajmund V., 3128 S. St., Lincoln, Neb.
Roth Jan, Pisek, N. Dak.
Rumpík Ed., 13205 Chapelside Ave., Cleveland 4,
Ohio.
Růžička František, Clutier, Iowa.

Saul Jakub, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
Schejbal Jos. T., Box 107, Desloge, Missouri.
Schindler Alfred, 4555 N. Haven Ave., Toledo, Ohio.
Simon Alvin, 1310 Excelsior Ave., Hopkins, Minn.
Skach Karel, 1845 S. 9th St., Maywood, Ill.
Skuzáček Alfred, St. Wenceslaus Church,
New Prague, Minn.
Skuzáček Jaroslav, Protivin, Iowa.
Skuzáček Jiří, Our Lady of Providence Convent,
St. Paul, Minn.
Skuzáček Richard F., 398 Superior, St. Paul, Minn.
Skuzáček Valentin, O.S.B., St. Procopius Abbey,
Lisle, Illinois.
Skoblík Michael, Glencoe, Minn.
Skok Charles D., 317 Howard St., Spokane, Wash.
Sladký Wenceslaus, St. Anthony's Church, Bruno,
Nebraska.
Slaminka James A., 1034 Brown St., Akron, Ohio.
Slepička Josef, 1203 Kelly St., Charles City, Iowa.
Sloup Ernest, 2505 So. 17th St., Lincoln, Neb.
Slováček Emil, 925 Yale St., Fort Worth, Tex.
Smetana Cyrill, Athens, Wisconsin.
Smutný Jan, Pleasanton, Nebraska.
Smutný Václav, C.S.S.R., Miranda, Mato Grasso,
Brazil.
Sobr Klement, O.S.B., St. Procopius Seminary,
Lisle, Ill.
Soukup C. G., O.S.B., St. John's Abbey, College-
ville, Minnesota.
Spinler Wenedelin, Mankato, Minn.
Spruchavský John, 700 McIntosh St., Fort William
Ont., Canada.
Srnc Stanley J., 419 21st Ave., S., Minneapolis,
Minnesota.
Staněk V., 2953 Lowe Ave., Chicago, Illinois.
Staříček Andrew, S.V.D., P.O. Box 675, Taos, New
Mexico.

Starostka Jan C., Silver Creek, Nebr.
 Stasek Jiří, Wisconsin Rapids, Wis.
 Stasek Leonard, Menominee, Wis.
 Stehno Eugen, 307 E. 5th, Concordia, Kans.
 Stejskal Jan W., S.J., Wilmette, Ill.
 Straka Jan, 1431 So. Austin Blvd., Cicero, Ill.
 Strakoš Jan, S.T.D., 3335 E. 53rd St., Cleveland 27, Ohio.
 Stryk Jeronym J., El Campo, Texas, Rt. 3 (Hillje).
 Studený, Very Rev. Robert, S.V.D., Rome, Italy.
 Sukovatý Louis, Somerset, O.
 Světlinský Ludvík, Blumenfeld, P.O. Orrin, N. Dak.
 Svoboda Jiří, St. Joseph, Manitoba, Canada.
 Svobodný Josef F., O.M.I., Minneapolis, Minn.
 Svobodný Aloysius, O.M.I., Campus, Ill.
 Svrček Vojt., O.S.B., St. Benedict, La.
 Svrček Václav A., Box 425, Caldwell, Texas.
 Swade Robert F., 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.
 Syrový Josef, St. Mary's Church, Vining, Iowa.
 Szapka Edw. J., 908 E. Olive St., Longview, Texas.
 Josef Šach, 714 King St., Hamilton, Ont., Canada.
 Šebesta Eugene, 304 — 2nd St., Minneapolis, Minn.
 Šimon Alvin, Hopkins, Minn.
 Šindelář Fidelis, O.S.B., Tabor, S. Dak.
 Šindelář Fr., O.S.B., Mus. D., 1818 So. Paulina St., Chicago 8, Ill.
 Šípek Jos. A., 1445 N. 24th St., Milwaukee, Wis.
 Šírek Cyril, 1200 15th Ave. E., Superior, Wis.
 Šírek František J., Mellen, Wisconsin.
 Šedivý, Leo, O.S.C., Box 744, Hastings, Nebr.
 Šimanek Jos., 337 Ottawa St., Joliet, Ill.
 Šimon Rob., C.S.S.R., 8555 Golf Links Rd., Oakland, Calif.
 Škvarla Ondřej, O.S.B., Phillips, Wisconsin.
 Šlechta Albert A., Silver Lake, Minn.
 Šofka Jos. F., C.S.S.R., 174 Diamond Street, Philadelphia, Pennsylvania.
 Štefl Antonín, 1121 N. 14 St., Manitowoc, Wis.
 Šonka Emilian, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Šonka Richard, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Šonka Vilém, O.S.B., Ph. D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
 Šrahulek Štěpán, O.S.B., R. 2, Petersburg, Va.
 Stelmachuk Edw., C.S.S.R., 323 E. 61 St., New York
 Štěp Joseph, 3785 Independence Rd. S.E., Cleveland, Ohio.
 Švehla Václav, Cottleville, Mo.
 Talíř Ant. B., St. Mary's Church, Moselle, Rt. 2, (Robertsville), Mo.
 Talský Chas., S.C.J., 217 N. 68th St., Milwaukee, Wisconsin.
 Tauš Jan, C. S. S. R., Duke of Gloucester St., Annapolis, Md.
 Teplý Josef, S.J., John Carroll University, Cleveland, 18, Ohio.
 Till Jos. R., 318 John Adams Dr., San Antonio 2, Texas.
 Tlapa Richard J., 607 Oakwood Blvd., Chicago, Ill.
 Tomanek Jar., Lankin, N. Dak.
 Tomek Bonifác, O.S.B., Dante, S. Dak.
 Tomek Fr., Montgomery, Minn.
 Tržil Ludvík, St. Wenceslaus Church, 510 - 16th Ave. E., Cedar Rapids, Iowa.
 Troch Ludvík, Benedict, Md.
 Třesnak Antonín, Dodge, Neb.
 Tucheck Ed. C., Siročinec sv. Tomáše, Lincoln, Neb.
 Tuma Antonín F., 1430 S. 14th St., Omaha, Nebr.
 Turek Antonín, Alexandria, Neb.
 Tydlačka, Very Rev. Jeroným, V.F., 1012 - 6th St., Rosenberg, Texas.

Tydláčka Jiří E., Rt. 4, Caldwell, Texas.
 Tyl Albert, 114 W. Front St., Tyler, Texas.
 Uhler Carl, 17825 Libby, Cleveland 37, Ohio.
 Uhlíř Vác., 3181 W. 41 St., Cleveland, O.
 Urbanovský Fr., Guardian Angel's Church, Box 968, Pasadena, Texas.
 Vacala František, 2151 So. Millard Ave., Chicago 23, Ill.
 Vacek Jos. P., 1310 Excelsior Ave., Hopkins, Minn.
 Valášek Edw., Odell, Nebr.
 Valenta Marcus, (Praha) Rt. 2, Flatonia, Texas.
 Valenta Boh. J., Box 987, Bryan, Texas.
 Váňa S., S.J., 3049 Parkside Blvd., Toledo, Ohio.
 Vančura Leo, St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Vap Ivan, 3205 So. 35 St., Lincoln, Nebr.
 Vašek Leslie J., St. Basil Seminary, 95 St. Joseph St., Toronto, Canada.
 Vavřina K., Winnebago, Nebr.
 Vesecský Jan, Belpre, Kansas.
 Veselý James J., 14040 Puritas Ave., Cleveland, O.
 Veselý Stanislav, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
 Větrovec Jos. C., C.S.S.R., 323 E. 61st St., New York, N. Y.
 Veverka Florian, O.F.M., Keshena, Wis.
 Viktora Claude, O.S.B., 1818 S. Paulina St., Chicago 8, Ill.
 Vinklarek Emil T., Box 275, Moulton, Texas.
 Vit Voitech, O.S.B., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.
 Vítek Eduard, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
 Vítek Jerome P., Box 599, Lamesa, Texas.
 Vitul Geo., 13623 Rockside, Cleveland 25, Ohio.
 Vochoc Jaromír, Rapide Blanc, Cté. Laviolette, Qué., Canada.
 Vonášek Frant. V., C.S.S.R., P.O. Box 728, Frederiksted, Virgin Islands.
 Votruba Jiří, Sheldon, Wis.
 Vrabile Cyril, O.S.B., St. Meinrad, Ind.
 Vrána John, 1103 Felix Place, Oklahoma City 10, Oklahoma.
 Wagner John A., 230 W. Commerce St., San Antonio 5, Texas.
 Wolf Howard J., 3395 E. 53rd St., Cleveland, Ohio.
 Wolf Lawrence, 3181 W. 41st St., Cleveland, Ohio.
 Yanish Felix, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
 Zabelka Jiří, 719 E. Moore St., Flint, Mich.
 Zachař Albert, Cedar Rapids, Iowa.
 Zely Vilém, Lyons, Wis.
 Zeman Edward J., S.J., Santa Clara, California.
 Žižka Arnošt, O.S.B., Ph.D., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.
 Žižkovský Vojtěch, Shakopee, Minn.

Est. 1905
BRVENIK PHARMACY
 — Emil Brvenik —
Prescription Specialists
Prompt Delivery
 1918 S. Blue Island Ave.
 Canal 6-0727
"We Appreciate Your Patronage"

Adresář českých katolických osad v Americe.

ABIE, NEBR.:

Osada ssv. Petra a Pavla. Farář Rev. V. Ketter.

ABBOTT, TEX.:

Osada Nep. Srdce P. Marie. Farář: dp. Václav Pechal.

ABINGDON, MD.:

Osada sv. Františka Sal. Dojíždí důst. Otcové Redemptoristé z Baltimore, Md.

AGNEW, NEBR.:

Osada sv. Josefa. Dojíždí důst. pán z Valparaiso.

AQUA DULCE, TEX.:

Osada sv. Františky. Dojíždí Rt. Rev. Msgr. Geo. Svecina z Robstown, Tex.

ALGOMA, WIS.:

Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Farář: Rev. Francis C. Heilmann. Kaplan: Robert A. Berg.

ALGONQUIN, ILL.:

Osada sv. Markéty Alacoque. Rev. Raymond Rippers. Rev. L. M. Urbanik.

AMMANNSVILLE, TEX.:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Roman M. Janák, (R. 3, Schulenburg).

ANTIGO, WIS.:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Jan LesCanec, David City, Nebr. Cyril Kabat.

APPLETON, NEBR.:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. V. Mlejnek, 849 — 8th St., David City, Nebr.

ASHLAND, WIS.:

Smíšená osada sv. Anežky. Několik českých rodin. Farář: Very Rev. Calman Borgard, O.F.M.

ATWOOD, KANS.:

Osada Nejsvět. Srdce Pána Ježíše, česko-irská. Osada ssv. Cyrila a Metoděje. Dp. Mark L. Linenberger, O.F.M. Cap. Škola: 136 žáků.

AUSTIN, MINN.:

Osada sv. Augustina. Farář: Rt. Rev. Msgr. Robert E. Jennings, V.F. Pro Čechy dojíždí Rev. Edward Kasal z Owatonna, Minn.

BALTIMORE, MD.:

Osada sv. Václava. Farář: Very Rev. Josef Adamec, C.S.S.R. Kostel na Ashland Ave. a škola na N. Collington Ave., blíže Ashland Ave. Fara: 2111 Ashland Ave. Katolická budova: Madison a Duncan Strs. Kněží v duchovní správě: Václav Kolář, C.S.S.R., Tomáš Kozlovský, C.S.S.R., Felix Yanish, C.S.S.R., Edgar Vitek, C.S.S.R., Josef Duchek, C.S.S.R. (kaplan v armádě). Misionáři: Ondřej Polyak, C.S.S.R., Josef Chochula, C.S.S.R., Stěpán Krupa, C.S.S.R. (voj. kaplan)

BANNISTER, MICH.:

Smíšená osada ssv. Cyrilla a Metoděje. Farář Rev. Clarence Smolinski.

BARTON'S CREEK, TEX.:

Osada ssv. Petra a Pavla. Dojíždí Father A. M. Black z Cistem. Totéž místo jako Kovář, Texas.

BEARDSLEY, KANS.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Kapucín z Atwood, Kans.

BEASLEY, TEX.:

Osada sv. Václava. Katolických rodin 42, české a polské národnosti. Dojíždí kněz z East Bernard, Texas.

BECHYN, NORTH REDWOOD P.O., MINN.:

Osada Bl. Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. Stanislav Grabowski.

BECHYN, N.D.:

Osada ssv. Petra a Pavla. Dojíždí Rev. Jar. Tomanek z Lankin, N. Dak., dvakrát měsíčně.

BEE, NEBR.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Jan Prachář.

BEEVILLE, TEX.:

Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rt. Rev. Msgr. Harold F. Palmer.

BELLE PLAINE, IOWA:

Smíšená osada sv. Michala. Několik českých rodin. Dojíždí Rev. Valentin Hlubek z Chelsea.

BELLEVILLE, KANS.:

Smíšená osada sv. Eduarda. Farář: Very Rev. Msgr. Cornelius J. Brown, M.A.

BELLVILLE, TEX.:

Smíšená osada ssv. Petra a Pavla (povětšine polská). Farář: Rev. Syl. Fuchs.

BEROUN, MINN.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Fr. Gaber.

BERWYN, ILL.:

Osada Panny Marie Cellenské. Farář: Rev. Robert Mastný, O.S.B., 1428 S. Wesley Ave. Kaplani: Rev. Ludvík Černák, O.S.B., a Rev. Pavel Petřík, O.S.B.

Osada sv. Odila. Farář: Rev. P. J. Buckley. Osada převážně česká. V sobotu dojíždí český kněz z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill.

BIRCHWOOD, WIS.:

Osada sv. Jana Ev. Farář: Rev. Clarence Ludwig.

BISON, OKLA.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. A. Wateczek. Škola: 38 dětí.

BLENHEIM, ONTARIO, CANADA:

Rt. Rev. Anselm Václav Špaček, O.F.M. Cap. Kostel P. Marie, St. Francis Friary.

BLESSING, TEX.:

Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Josef Hamala.

BLOOMER, WIS.:

Smíšená osada sv. Pavla. Farář: Rev. R. Geisler. — Asi 35 českých rodin.

BLOOMING PRAIRIE, MINN.:

Osada sv. Kolumbana. Farář: Rev. Herman A. Boecker. Slušný počet Čechů.

BLUMENFELD, P.O. ORRIN, N. DAK.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Ludvík Světlinský.

BOERNE, TEXAS:

Kostel sv. Petra. Farář: Rev. Frant. Kalina.

BOHEMIA, L.I., N.Y.:

Kostel sv. Jana Nep. Farář: Rev. Richard Gladney, 5020 — 46th St., Woodside, L. I., N. Y.

BOHEMIAN SETTLEMENT, E. JORDAN, MICH.:

Kostel sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Josef Mallnovský z East Jordan.

BOHEMIAN SETTLEMENT, KANSAS:

Osada ssv. Cyrilla a Metoděje. Spravuje Rev. O.F.M. Cap.: z Atwood, Kans.

BOMARTON, TEXAS:

Osada sv. Jana. Dojíždí kněz z Seymour.

BOWMAN, NO. DAK.:

Smíšená osada sv. Karla, asi 15 českých rodin. Farář: Rev. Jan Smierčak.

BRAINARD, NEBR.:

Osada Nejsvětější Trojice. Duchovní správce: Rev. Daniel F. Kcaly. Škola: 140 dětí.

BRITT, IOWA:

Osada sv. Patrika. České rodiny jezdí ke zpovědi do Duncan, Iowa.

BROCKET, NO. DAKOTA:

Smíšená osada. Dojíždí Rev. Tomáš Sparks.

BRODERICK, SASK., CANADA:

Osada ssv. apoštolů Petra a Pavla, 41 slováckých a 5 polských rodin. Farář Rev. John Ostrowsky.

BROWNSVILLE, TEXAS:

Kostel P. Marie Guadalupské. Farář: Rev. Theophil Ochrlik, O.M.I.

BROOKFIELD, ILL.:

Osada sv. Panny Barbory. Silná česká. Farář: Msgr. Jos. Kush, 4015 Prairie Ave., kaplani: Rev. Donald Ahearn a Rev. Jos. P. Lynch. Pro Čechy

každou neděli dojíždí důstpp. z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill.

BRUNO, NEBRASKA:
Osada sv. Antonína Pad. Farář: Rev. Václav Sládký.

BRUSHPALE, MINN.:
Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. Harold Dimmerling.

BRYAN, TEXAS:
Osada sv. Josefa. Farář Rev. Bohuslav J. Valenta, Kaplan: Rev. E. Trebtske. Škola: asi 500 dítek, 5 sester Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti.

CADOTT, WISCONSIN:
Osada sv. Růženy Limanské, česko-anglická. Rev. Jos. Wagner.

CALDWELL, TEXAS:
Osada Panny Marie Lourské. Farář: Rev. Václav A. Svrček.

CALMAR, IOWA:
Smíšená osada sv. Aloise. Čechům dosluhuje kněz z Fort Atkinson, Iowa.

CAMERON, TEXAS:
Osada sv. Moniky (smíšená, asi 100 českých rodin). Farář: Rev. J. T. Geiser. Kaplan Rev. Viold Paulus.

CARLTON, WISCONSIN:
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Rudolf S. Kerch. (P. O. R. 1, Kewaunee.)

CARY, ILLINOIS:
Osada ssv. Petra a Pavla. Farář. Rev. Alfred Dietsch.

CASCO, WISCONSIN:
Smíšená osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Rudolf J. Hodík.

CASTLE ROCK, WIS.:
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí každou neděli, každou sobotu a na svátky Rev. Ambrose W. Holzer z Montfort, Wis.

CEDAR HILL, NEBR.:
Osada Nejsv. Srdce Páně. Dojíždí Rev. Henry Denis, z Morse Bluff, Nebr.

CEDAR RAPIDS, IOWA:
Osada sv. Ludmily. Farář: Rev. Albert Zachař. Kaplan: Rev. Rafael Ludwig, 209 — 21 Ave., S.W. Škola: 431 dětí.

Osada sv. Václava, 510 — 16 Ave., E. Farář Right Rev. Msgr. A. W. Chihak. Kaplani: Rev. Clarence V. Frana a Rev. F. M. Benda. Škola: 146 dětí.

CHATHAM, ONTARIO, CANADA:
Osada sv. Antonína. Farář: Rev. P. Gaborik.

CHELSEA, IOWA:
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Valentin Hlubek.

CHESTER, IOWA:
Smíšená osada sv. Štěpána. Asi 20 českých rodin. Farář: Rev. Nestor B. Goetken.

CHETEK, WIS.:
Osada sv. Bonifáce. Farář: Rev. Gerard Mach. O.S.B.

CHICAGO, ILLINOIS:
Osada sv. Jana Nep., 30. St. and Lowe Ave. Farář: Rev. Václav Staněk. Kaplan: Rev. Antonín Beneš, 2953 Lowe Ave. Škola: 8-třídň, 190 dítek v pěti světnicích, vyučují 4 sestry řádu sv. Benedikta z Rogers Park, Ill. Adresa konventu: 513 W. 30. Str.

Osada sv. Prokopa. Farář: Rev. Peter Mize-ra, O.S.B. Kaplani: Rev. Dominik Kotek, O.S.B., a Rev. Matouš Herda, O.S.B., 1641 S. Allport St. Škola: Osmitřídň, vyšší škola a dětská zahrádka. Vyučuje 14 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill., a 1 učitelka. Dům sester: 1714 S. Racine Ave.

Osada sv. Víta, S. Paulina and W. 18. Pl. Farář: Rev. Fr. Šindelář, O.S.R., 1818 S. Paulina St. Kaplan: Rev. Klaud Viktor, O.S.B.

Osada Panny Marie Dobré Rady. Farář: Rev. Jiří Kučera. Kaplan: Rev. František Příbyl, 916 No. Western Ave.

Osada ssv. Cyrila a Metoděje. Farář: Rev. Valerian Rezek, 5009 S. Hermitage Ave. Kaplani: Rev. Raymond Pacholski a Rev. Casimir Kovalauskas. Škola: Osmitřídň, 386 dítek, vyučuje 8 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill. Dům sester: 5013 S. Hermitage Ave.

Osada sv. Ludmily, 24. Str. and Albany Ave. Farář: Rev. Jiří Krippner, Kaplan Rev. Josef J. Hudík, 2408 S. Albany Ave. Škola: Osmitřídň, 385 dítek, vyučuje 8 sester z řádu sv. Františka z Joliet, Ill., a 1 učitelka. Obydlí sester: 3108 W. 24th Street.

Osada P. Marie Lurdské, Farář: Rev. Václav Čermák, 1443 S. Keeler Ave. Kaplan: Edward J. Maxa. Škola: 8-třídň, 553 dětí, vyučuje 11 sester řádu sv. Benedikta z Lisle, Ill., a 1 učitelka. Dům sester: 1500 S. Keeler Ave.

Osada Bl. Anežky České, 2651 S. Central Park Ave. Farář: Rt. Rev. Msgr. Martin Křížka. Kaplani: Rev. Karel Kouba a Rev. Robert F. Swade, 2651 S. Central Pk. Ave. Škola: 8-třídň, 929 dítek vyučuje v 12 světnicích 14 sester řádu sv. Františka z Milwaukee, Wis. Hudební školu vede sestra varhanice. Dům sester: 2658 S. Drake Ave.

CHURCHLAND, DINWIDDIE C., VA.:
Kostel sv. Jana Nepomuckého. Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B. Kaplan: Rev. Vavřinec Procházka, O.S.B., z New Bohemia, Va.

CICERO, ILLINOIS:
Česko-Anglická osada Panny Marie Královny Nebes, 53. Ave. and 24. Pl. Farář: Rev. Jan Laner, 5300 W. 24. St. Kaplani: Rev. D. Sullivan a Rev. W. Meagher.

Osada Panny Marie Svatohorské. Farář: Rt. Rev. Msgr. František Tony. Kaplani: Rev. Richard J. Tlapa a Rev. R. Grimmel, 2414 S. 61 Ave., Cicero. Škola osmitřídň, dítek 400, vyučuje 8 sester řádu sv. Benedikta z Lisle, Ill. Hudební školu vyučuje sestra téhož řádu. Dům sester: 2340 S. 61st Ave., Cicero, Ill.

CISTERN, P.O. R. 2, FLATONIA, TEXAS:
Osada ssv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Rev. A. M. Black.

CLARKSON, NEBR.:
Osada ssv. Cyrila a Metoděje. Farář: Very Rev. Klement Kubeš, V.F.

CLEVELAND, OHIO:
Osada sv. Václava, Broadway and East 37th St. Farář: Rev. L. M. Wolf, 2381 E. 37th St. Na výpomoc, cvičení a mši sv. ve španělské řeči a pod. dosluhuje dp. Thaddeus Searles.

Osada sv. Prokopa, W. 41st St. and Trent Ave. S.W. 9. Farář: Rev. Václav Uhlíř. Kaplani: Rev. Carl A. Uhler a Rev. Pavel Plavčan. Res. 3181 W. 41st St., 9. Škola osmitřídň, 458 dítek. Vyučuje 5 sester a 2 laické učitelky. Též vyšší škola, kterou navštěvuje 154 žáků. Vyučuje 3 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill., a 1 laická učitelka. Principálka, sestra B. Bonaventura.

Osada Panny Marie Lurdské, East 55th and Hamm Streets. Farář: Rev. Jan Anděl. Kaplani: Rev. Howard Wolf a Rev. Jan Strakoš. Res. 3395 E. 53rd St., Cleveland 27, O. Škola třídň, 438 dítek. Vyučuje 8 sester Notre Dame a 2 laické učitelky. Též vyšší škola, kterou navštěvuje 261 chlapců a 266 děvčat. Vyučuje 10 sester Notre Dame, 6 laických učitelek a 2 cvičitele (coaches). Principálka: sestra M. Louise, a představená, sestra M. Jeanine.

Osada sv. Jana Nep., Fleet Ave. and E. 50th St. Farář: Rev. Clarence Dik. Kaplan: Rev. Joseph C. Step. Res. 3785 Independence Rd., S.E. Škola třídň: 367 dítek. Vyučuje 7 sester dominikánek.

- 3777 Independence Rd., S.E., Cleveland 5, O., a 1 laická učitelka.
Osada sv. Rodiny, E. 131st and Southview Ave., S.E., Cleveland 20. Farář: Rev. Clarence Liederbach. Kaplani: Rev. James J. Mošovský a Rev. Edward J. Kumplik. Res. 13205 Chapelside Ave., Cleveland 20, Ohio. Škola: 506 dítek.
- CLEVELAND TOWNSHIP, LEELANAU CO., MICH.:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. F. Sniegowski z Maple City, Mich.
- CLUTIER, IOWA:**
Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie a osada sv. Václava (Carroll Township). Farář: Rev. František Růžička.
- CLYDE, NEBR.:**
Česko-irská osada sv. Patrika. Rev. Stanislav Golik.
- COLON, NEBRASKA:**
Česko-irská osada sv. Josefa. Farář: Rev. Robert Trausch.
- COLONIAL HEIGHTS, VA.:**
Kostel sv. Anny. Farář: Rev. Štěpán Šraihulek. O.S.B.
- COLUMBUS, TEXAS:**
Osada sv. Antonína. Farář: Rev. Alex Kraus.
- CONWAY, N. DAK.:**
Smíšená osada. Dojíždí Rev. Ludvík Světlinský z Orrin, N. Dak.
- COOPERSTOWN, WIS.:**
Smíšená osada sv. Jakuba. Farář: Rev. Peter H. Schroeder. (P.O. Denmark.)
- CORN HILL, P.O. R. 1, JARRELL, TEXAS:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Jiří Doskočil. Škola: asi 60 dítek.
- CORPUS CHRISTI, TEXAS:**
Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Right Rev. Msgr. Fr. J. Kasper.
- CRESCO, IOWA:**
Osada sv. Josefa. Asi 30 českých rodin. Farář: Rev. Roman Schares. Dojíždí kněz z Protivína. Škola: 152 dítek, vyučují sestry Notre Dame.
Osada Nanebevzetí P. Marie. Asi 35 českých rodin. Farář: Msgr. P. Hoverman. Kaplan: Rev. P. Schmitt. Pro Čechy dojíždí kněz z Protivína.
- CRETE, NEBRASKA:**
Smíšená osada Božského Srdce. Farář: Rt. Rev. Msgr. John J. Ekeler.
- CROSBY, TEXAS:**
Osada Božského Srdce. Farář: Rev. Robert Gradel. Škola: 117 dětí. Misie: Eastgate — Sv. Anny.
- CROWELL, TEXAS:**
Misie sv. Josefa. Dojíždí důst. p. z Vernon, Texas.
- CUDAHY, WIS.:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Jiří Kolanda, 1410 Swift Ave. Kaplan: Rev. Richard Beníček.
- CUBA, KANSAS:**
Smíšená osada sv. Isidora. Dojíždí Rev. M. Dion z Clyde, Kans.
- CYCLONE, TEXAS:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí v neděli Rev. Stan. Lupinski z Loit, Texas.
- DAMON, TEXAS:**
Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Dojíždí dvakrát za měsíc Rev. Gilbert Pekar z Needville, Texas.
- DANBURY, TEXAS:**
Smíšená osada. (Polovina našinců.) Farář: Rev. H. T. Schroeder.
- DANTE, SO. DAKOTA:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Bonifác Tomek. O.S.B.
- DAVID CITY, NEBR.:**
Smíšená osada Panny Marie. Farář: Right Rev. Msgr. Alfons J. Lisko. Kaplan: Rev. C. Kelliher.
- DENMARK, WIS.:**
Smíšená osada Všem Svatých. Farář: Rev. Chester Dionne.
- DENTON, NEBR.:**
Osada Panny Marie. Farář: Very Rev. Msgr. Raphael Collins.
- DETROIT, MICH.:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Josef Ullaváček. 3327 Lawton, Detroit 8, Mich.
- DEWEESE, NEBR.:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. A. Trausch.
- DICKINSON, N. DAK.:**
Osada sv. Václava. Farář Rev. Adolf Příbyl, 306 Fourth Ave. E.
- DILLY, WISCONSIN:**
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Frant. Leštinský a Rev. Richard Tomsyck.
- DIME BOX, TEXAS:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. Jiří Tydlačka z Frenštát, Tex.
- DINWIDDIE COUNTY, VA.:**
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Štěpán Šraihulek, O.S.B., a Rev. Vavřinec Procházka, O.S.B., z New Bohemia, Va.
- DODGE, NEBRASKA:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Fr. J. Oborný. Kaplan: Rev. Roland Peschel.
- DRY CREEK, NEBRASKA:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Nyní jenom hřbitovní kaple přifařená k Heun, Nebr. Dojíždí Rev. Anthony Pluháček jednou za rok.
- DUBINA, TEXAS:**
Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Dojíždějí důstojní pánové z Welmar, Tex.
- DUBUQUE, IOWA:**
Osada Panny Marie, německá, k níž patří asi 15 českých rodin. Farář: Rev. Anthony Sigwarth, 1584 White Street.
- DUNCAN, IOWA:**
Osada sv. Václava. Farář: Rt. Rev. Msgr. Václav Hradecký, arcibiskupský rada. (P.O. Britt.)
- DWIGHT, NEBRASKA:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. C. Reisdorff. Kaplan: — Škola: 120 dětí.
- EAST BERNARD, TEXAS.:**
Osada sv. Kříže. Farář: Rt. Rev. Msgr. Jos. Valenta.
- EAST GATE, TEXAS:**
Osada sv. Anny. Dojíždí Rev. E. C. Fowler z Crosby, Texas.
- EAST ISLIP, L. I., N. Y.:**
Osada Panny Marie, česko-irská. Farář: Rev. Joseph Kirk.
- EAST JORDAN, MICH.:**
Osada sv. Jana Nep. Pouze několik českých rodin. Farář: Rev. Josef Malinowski.
- EAST ST. LOUIS, ILL.:**
Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. Štěpán Šrámek, O.S.B., 1125 N. 11th St.
- EASTMAN, WIS.:**
Smíšená osada sv. Václava. Rt. Rev. Msgr. Urban J. Baer.
- EDNA, TEXAS:**
Osada sv. Anežky. Farář: Rev. Baltazar Janáček.
- EDWARDSVILLE, ILL.:**
Osada Panny Marie, anglicko-česká. Farář: Rev. Peter McGuinness; dojíždí dvakrát za měsíc důst. p. z osady sv. Václava ze St. Louis, Mo.
- EL CAMPO, TEXAS:**
Smíšená osada sv. Filipa. Farář: Right Rev. Msgr. Julius Petřů. Kaplan: Rev. Vilém F. Halata. Škola: přes 500 dítek.
- ELLINGER, viz Hostýn.**
- ELMA, IOWA:**
Osada Neposkvrněného Početí. Farář: Rev. Edmond O'Donnell. Pro Čechy dojíždí kněz z Protivína, Ia.

- EMMET, NEB.:**
Smíšená osada Zjevení Páně. Administrátor Rev. Francis Price.
- ENDICOTT, N. Y.:**
Slovenská osada sv. Josefa. Několik českých rodin. Farář: Rev. Method Billy, O.F.M., Conv. Kaplan: Rev. Edwin Mihalko, O.F.M., Conv.
- ENNIS, TEXAS:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Vilém Botík. Kaplan: Rev. Emil Slovácěk. Škola: přes 350 dětí a též i High School.
- EVEREST, KANSAS:**
Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Donald Schwalm.
- FAIRFAX, IOWA:**
Osada sv. Patrika. Farář: Rev. Bernard L. White. Pro Čechy dosluhuje důstojný pán z Walford, Iowa.
- FAIRFAX, SO. DAKOTA:**
Osada sv. Antonína. Farář: Rev. Wm. Lambert.
- FALLS CITY, TEXAS:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Theodor T. Janýšek.
- FAYETTEVILLE, TEXAS:**
Osada sv. Jana. Farář: Rev. Tomáš Mátl.
- FENNIMORE, WIS.:**
Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Arthur Heindl.
- FENTON, MISSOURI:**
Osada sv. Pavla. Asi 35 českých rodin. Farář: Rev. Edward Hrdlička.
- FLATONIA, TEXAS:**
Osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rev. Oswald Kalich.
- FLORESVILLE, TEXAS:**
Smíšená osada Božského Srdce. Mnoho českých rodin. Farář: dp. J. Gebermann.
- FORT ATKINSON, IOWA:**
Smíšená osada sv. Jana Nep. Farář: důst. p. Štěpán J. Kučera.
- FORT WILLIAM, ONT., CANADA:**
Smíšená osada sv. Petra, slovenská. Farář: Rev. J. S. Reguly, 705 McIntosh St.
- FORT WORTH, TEXAS:**
Osada sv. Tomáše. Farář: Rev. Jan Morse, 2920 Azle Avenue. Škola 227 dětí.
- FRANCIS CREEK, WIS.**
Smíšená osada sv. Anny. Farář: Rev. Jan Haen, P. O., R. 6, Manitowoc.
- FRELSBURG, TEXAS:**
Německo-česká osada ssv. Petra a Pavla. Asi 50 českých rodin. Farář: Rev. W. Buckholt (P.O. R. 2, New Ulm).
- FRENŠTÁT, TEXAS:**
Osada Panny Marie Růžencové. Farář: dp. Jiří Tydlačka, (P. O. Caldwell).
Misie: Dime Box, sv. Josefa.
- FRÝDEK, TEXAS:**
Osada Panny Marie. Farář: důst. p. Ladislav J. Klimeček.
- GEDDES, SO. DAK.:**
Osada sv. Anny. Farář: Rev. Eduard Caraher, T.O.R.
- GANADO, TEXAS:**
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: důst. p. Václav Bílý. Kaplan: důst. p. H. Hug. Škola: asi 175 dětí.
- GARNER, IOWA:**
Smíšená osada sv. Bonifáce, asi 20 českých rodin. Farář: Msgr. Luke B. Striegel. Pro Čechy dojíždí nejdp. Msgr. Václav Hradecký, z Duncan, Ia. P.O. Britt, Iowa.
- GERANIUM, NEBR.:**
Osada sv. Václava. Dojíždí Rev. Josef Szynal ze Sargent.
- GLENCOE, MINN.:**
Osada sv. Jiří. Farář: Rev. Michael Škoblík.
- GOLTRY, OKLAHOMA:**
Osada sv. Michaela. Farář: Rev. J. Kerns.
- GONZALES, TEXAS:**
Osada sv. Jakuba. Smíšená osada. Rev. P. J. Roebrocks, M.S.F., a Rev. Donald Murray, M.S.F.
- GRANGER, TEXAS:**
Osada ssv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Right Rev. Msgr. Jan Vaníček, děkan. Kaplan: Rev. Ben. Mazurkiewicz.
- GREGORY, SO. DAK.:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. F. P. Monighan.
- HALLETTSVILLE, TEXAS:**
Smíšená osada Nejsv. Srdce Páně. Farář: Right Rev. Msgr. Alois J. Mořkovský, děkan. Dva kaplani. Škola: 428 dětí; vyš. škola: 147.
- HAMILTON, ONT., CANADA:**
Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Slovenská osada, ke které přináležejí české rodiny z okolí. Farář: Rev. E. G. Fuzy, 204 Park Street, Hamilton, Ont.
- HANOVER, KANSAS:**
Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rt. Rev. Msgr. Henry J. Gesenhuer.
- HAUGEN, WISCONSIN:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: důst. p. Benedikt Bauer, O.S.B.
- HAWK POINT, MO.:**
Smíšená osada Panny Marie. Farář: důst. p. Albert Bockelmann.
- HAZELWOOD, NORTHFIELD P.O. MINN.:**
Osada Zvěstování P. Marie. Farář: Rev. Carl Renz.
- HEIDELBERG, (P. O. New Prague), MINN.:**
Osada sv. Školastiky. Farář: Rev. Louis Heitzer, P.O. R. 2, New Prague, Minn.
- HERMLEIGH, TEXAS:**
Česko-německá osada sv. Františka. Dojíždí důst. pán ze Sweet Water, Texas.
- HEUN (P. O. Clarkson), NEBR.:**
Osada Nejsv. Trojice. Farář: dp. Antonín Pluháček.
- HIGHLAND, WIS.:**
Smíšená osada sv. Antonína Pad. Farář: důst. p. Ralph Ott. Dojíždí dvakrát za rok důst. p. Jakub Mlsna ze Shullsburg, Wis.
- HILLJE, (Louise P. O.) TEXAS:**
Osada sv. Ondřeje (založena 28. září 1905). Farář: Rev. Jerome Stryk.
- HILLSBORO, TEXAS:**
Osada Panny Marie Milosrdství. Farář: Rev. Aug. J. Merkel.
- HILLSBORO, WIS.:**
Osada sv. Aloisia, česko-irská. Farář: důst. p. Frant. M. Leštinský.
- HOLMAN, TEXAS:**
Osada sv. Václava. Dojíždí důst. p. Roman Janák z Ammansville, Texas.
- HOPKINS, MINN.:**
Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Josef Vacek. Kaplan: Rev. Alvin W. Simon.
Nová osada: (Interlachen) Rev. Jos. Vacek.
- HOSTYN, KANS.:**
Osada sv. Jana Nep. Spravuje Rev. Mark J. Linnenberger, O.F.M. Cap., z Atwood, Kans.
- HOSTÝN, TEXAS:**
Osada Královny Posvátného Růžence. Farář: Rev. Adolf Janda. Kaplan: Rev. Fr. Smerke.
- HOSTÝN, (blíže Ellinger), TEXAS:**
Osada P. Marie. Farář: důst. p. Fr. Kolář, P. O. Route 2, Fayetteville, Texas.
- HOWELLS, NEBR.:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Václav Kovář.
- HUBBARD, OREGON:**
Smíšená misie, asi 8 československých rodin. Dojíždí pro Čechy občas dp. Metoděj Korn, O.S.B.

HUNGERFORD, TEXAS:

Osada sv. Jana Evangelisty. Dojíždí kněz z Wharton, Tex., každou neděli a zasvěcený svátek.

INDUSTRY, TEXAS:

Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Katolických českých rodin 29. Dojíždí důst. p. Ed. Geiser, z Frelsburg, Texas.

INEZ, TEXAS:

Smišená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Wilbert Leopold.

IOWA CITY, IOWA:

Anglicko-česká osada sv. Václava. Farář: důst. p. Eduard W. Neužil.

IOWA COLONY, TEXAS:

Osada Milostného Pražského Jezulátka. Dojíždí občas některý z českých důst. pánů.

IRVING, KANSAS:

Osada sv. Alžběty (dříve sv. Václava). Dojíždí důst. p. John Bauer z Waterville, Kansas.

JACKSON, MINN.:

Osada sv. Václava. Farář: Albanus Kuisle. — Kaplan: Rev. Leland Smith.

JACKSONVILLE, NO. CAROLINA:

Osada Pražské Jezulátka. Rev. Lawrence Newman.

KARLIN, MICHIGAN:

Osada sv. Josefa. Dojíždí důst. William J. Reitz z Onkama, Mich.

KARLIN, P.O. BOLIVAR, MISSOURI:

Osada sv. Václava. Farář: Msgr. John Westhues.

KAUFMAN, TEXAS:

Osada sv. Anny. Farář: Rev. Francis Gabryl.

KELLNERSVILLE, WIS.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rt. Rev. Msgr. Josef Kalíšek.

KENASTON, SASK., CANADA.

Osada sv. Ondřeje. Smišená chorvatsko-československá osada, k níž patří missie v Davidson a Craik. Farář: důst. p. Charles Fillion.

KEWAUNEE, WIS.:

Osada sv. Růžence. Farář: Rev. Michael J. Jankowski. Kaplan: Rev. James J. Geenan.

KLONDIKE, WIS.:

Osada sv. Václava. Dojíždí Rev. William Rickert.

KOERTH, TEXAS:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Emmet Kolodzie.

KOLÍN A LIBUŠE, ALEXANDRIA P.O. R. 3, BOX 119, LA.:

Rev. Mark Horáček.

KOSSUTH, WIS.:

Osada sv. Augustina. Dojíždí Rev. Jan Haen z Francis Creek, (P.O. R. 6, Manitowoc), Wis.

KOVÁŘ (nedaleko Cistern), R. 2, Flatonia, TEX.:

Dojíždí Rev. A. Black z Cistern, Tex.

KROK, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Dojíždí důst. p. Jan Johanek z Montpelier, Wis.

LA CROSSE, WIS.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Alfred Hebert, 936 Winnebago St.

LA GRANGE, TEXAS:

Smišená osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: nejdůst. Msgr. St. Zientek.

LAKE ANDES, SO. DAK.:

Osada sv. Marka. Farář: Rev. E. Embury, T.O.R.

LAKE RENO (P. O. Lowry), MINN.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Jos. Fridgen.

LAKEFIELD, MINN.:

Smišená osada sv. Josefa. Farář: Nejdůst. p. Msgr. Fr. Prokeš. Kaplan: Rev. Donald Zenk.

LAKOTA, N. D.:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. Theodor Wisniewski, S.A.C. Několik českých rodin.

LAMONT, IOWA:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. F. Showalter.

LANKIN, NO. DAK.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Jar. Tománek
Misie: Bechyně, svy. Petra a Pavla.

LA SALLE, TEXAS:

Česká misie. Dojíždí kněz z Vanderbilt, Texas.

LATIUM, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce Páně. Dojíždí Msgr. Charles Wiesnerowski z Brenham, Tex.

LAWN, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Dojíždí důst. p. JIM Eimendorff z Hemingford, Nebr.

LAWRENCE, NEBR.:

Smišená osada Božského Srdce Páně. Farář: Rt. Rev. Msgr. Frank Sherman.

LEOPOLIS, WIS.:

Osada Panny Marie. Rev. Peter Duerr.

LESTERVILLE, SO. DAK.:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Carlton Hermann.

LE CENTER, MINN.:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. Denis J. Buckley.

LIDGERWOOD, NO. DAK.:

Osada sv. Jana Nepomuckého. Farář: důst. p. Valerian Paczek.

LIMERICK, SASK., CANADA:

Smišená missijní stanice. 12 moravských rodin. Dosluhuje důst. p. J. Dufresne z La Flesch, Sask.

LINWOOD, NEBR.:

Osada Jména Panny Marie. Dojíždí důst. p. V. Ketter, Abie, Neb.

LISBON, IOWA:

Smišená osada sv. Jana. Farář: Rev. J. R. Goodman. Pro Čechy dosluhuje důst. p. L. Urbánek z Prairieburg, Iowa.

LISLE, ILL.:

Smišená osada Blah. Johanny z Arku. Farář: dp. Bedřich Beller, O.S.B.

LITTLE FERRY, N. J.:

Osada sv. Markéty. Dosluhuji Redemptoristé z New Yorku.

LITOMÝSL, P.O. OWATONNA, MINN.:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. John Gengler. Škola: 90 dítek vyučují 3 sestry z řádu Notre Dame.

LITTLE TURKEY, IOWA; Lawler R. 2

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Louis J. Tržil.

LOMA, NEBRASKA:

Osada sv. Lukáše. Farář: Rev. G. Slegienski.

LOMICE, N. D.:

Osada sv. Kateřiny. Dojíždí Rev. T. Sparks z Brocket.

LONSDALE, MINN.:

Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Farář: Rev. Karel C. Jířák.

LOUCKY, NEB.:

Osada sv. Martina. V neděli ve svátek dojíždí Rev. Anthony Trausch.

LOUISE, TEXAS:

Osada sv. Prokopa (založena 4. července 1944). Dojíždí z Hillje Rev. Jerome Stryk.

LOURDES, IOWA:

Smišená osada Panny Marie Lurdská. Farář: Rev. Dorrance T. Noonan (R.F.D. 4.), Elma. Pro Čechy dojíždí kněz z Protivin, Iowa.

LYNCH, NEBRASKA:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. J. Bártek.

MAHNOMEN, MINN.:

Osada sv. Michaela. 75 českých rodin. Farář: Rev. Justin Luetmer, O.S.B.

MANDAN, NO. DAK.:

Smišená osada sv. Josefa. Na 30 českých rodin. Farář: Rt. Rev. Msgr. Aloysius Galowitsch. Kaplan: Rev. S. Zastoupil.

MANITOWOC, WIS.:

Smišená osada Svatých Nevinátek. Farář: Rev. Eduard A. Kaděj.

MANLY, IOWA:

Smišená osada Božského Srdce 15 českých rodin. Farář: Msgr. Ernest Ament.

MAPLE HEIGHTS, P.O. BEDFORD, OHIO:

Osada sv. Václava, Libby Rd. and Cato St., Cleveland 37, O. Farář: Rev. Rajmund Matoušek. Kaplani: Rev. Robert Carlin a Rev. John Rathfon. Res. 17825 Libby Rd., Cleveland 37. Škola 8-třídní, 24 světnic a 1,173 dětí.

MAPLE CITY, MICH.:

Smišená osada sv. Josefa. Několik čes. rodin.

MAPLE LAKE, MINN.:

Smišená osada sv. Timothea. Farář: Rev. F. J. Barthelme.

MARAK, TEXAS:

Osada ssv. Cyrila a Methoděje. Farář: Rev. Rafael Grskovič.

MARINETTE, WIS.:

Polsko-česká osada Nejsv. Srdce Páně. Farář: Rev. Eduard Horyza, 915 Elizabeth Avenue.

MARSHALLTOWN, IOWA:

Smišená osada Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. B. H. Skahill. Pro Čechy dojíždí kněz z Vining, Iowa.

MEDFORD, MINN.:

Kristus Král. Farář: Rev. Harold B. Mountain.

MEGARGEL, TEX.:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Dojíždí kněz ze Seymour, Tex.

MELVILLE, SASK., CANADA:

40 českých rodin pod duchovní správou Otce O. M. I.

MENOMINEE, MICH.:

Polsko-česká osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. Viktor Karch, 319 Broadway.

MILLADORE, WIS.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. J. B. Marks.

MILLIGAN, NEBR.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. J. Henahan.

MILWAUKEE, WIS.:

Osada sv. Jana Nepomuckého. Farář: Rev. Josef Wamsler. Kaplan: Rev. Jiří Hopf, 3442 N. 38th Street.

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Václav Kozák. Kaplan: Rev. Jiří Beitzinger, 1410 W. Scott St.

MINNEAPOLIS, MINN.:

Osada P. Marie Ustavičné Pomoci. Farář: Rev. Stanislav J. Srnec, 419 — 21. Ave. So.

MINNEOTA, MINN.:

Smišená osada sv. Jana Křtitele. Dojíždí Rt. Rev. Msgr. Fr. Prokeš z Lakefield, Minnesota.

MISHICOT, WIS.:

Smišená osada sv. Kříže převážně česká. Farář: Rev. Anthony Bethley.

MONONA, IOWA:

Osada sv. Patrika. Několik českých rodin, kterým dostahuje kněz z Fort Atkinson, Iowa.

MONTFORT, WIS.:

Osada sv. Tomáše Apoštola. Farář: Rev. Ambrose W. Holzer. Asi 35 rodin.

MONTGOMERY, MINN.:

Osada Nejsv. Vykupitele. Farář: Rev. Fr. J. Tomek. Kaplan: Rev. Robert Bastýř ml.

MONTPELIER, WIS.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Jan Johánek. (P. O. R. 3, Luxemburg).

MOORLAND, IOWA:

Smišená osada Panny Marie Dobré Rady. Farář: Rev. R. Obermire.

MORAVIA, MINN.:

Osada sv. Václava. Přifařena k Owatonna; dojíždí Rt. Rev. Msgr. Edw. Kasal.

MORAVIA, TEX.:

Osada Nanebevstoupení Páně. Dojíždí Rev. Emil T. Vinklárek ze St. John's.

MORSE BLUFF, NEBR.:

Osada sv. Jiří. Farář: Rev. Henry Denis.

MOSINEE, WISCONSIN:

Osada sv. Pavla. Farář: Rev. Josef Tetzlaff.

MOULTON, TEXAS:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Emil Vinklárek. Kaplan: Rev. Bernard Goebel.

MOUNT TABOR, WIS.:

Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. František Leštinský z Hillsboro, Wis.

MULL, ONTARIO, CANADA:

Osada sv. Isidora. Dojíždí Very Rev. Ladislav, O.F.M. Cap., z Blenheim.

MUNDEN, KANSAS:

Osada sv. Jiří. Dojíždí Very Rev. Msgr. Cornelius Brown z Belleville, Kansas.

MUSCODA, WIS.:

Smišená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. F. Lewandowski.

NADA, TEXAS:

Smišená osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. Edmund Bílý.

NECEDAH, WIS.:

Smišená osada sv. Františka z Assisi. Farář: Rev. Stanislav Chilicki.

NEEDVILLE, TEXAS:

Osada sv. Michaela. Farář: Rev. Gilbert F. Pekař.

NEKOMA, N. D.:

Smišená osada sv. Eduarda. Farář: Rev. M. Miller.

NEVA, WISCONSIN:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Jindřich Hubert, P. O., Antigo, Wis.

NEW BOHEMIA, VA.:

Osada Božského Srdce Páně. Farář: Rev. Vavřinec Procházka, O.S.R. Rt. 2, Petersburg, Virginia. Dojíždí též do osady sv. Jana Nep. v Dinwiddie County.

NEW DENMARK, WIS.:

Osada Nejsv. Trojice. 40 českých rodin. Dojíždí Rev. Chester A. Dionne z Denmark, Wis.

NEW HRADEC, N. D.:

Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Ladislav Brydl.

NEW MARKET, MINN.:

Osada sv. Mikuláše. Rev. Leonard Hirnen.

NEW PRAGUE, MINN.:

Osada sv. Václava. Farář: Rt. Rev. Msgr. Cyril Popelka. Kaplani: Rev. Alfred Skluzáček a Rev. F. Cussler.

NEW YORK, N. Y.:

Osada Panny Marie Ustavičné Pomoci. V duchovní správě: Důst. Vincent J. Kelly, C.S.S.R., Eduard Stelmoschuk, C.S.S.R., Josef Větrovec, C.S.S.R., Mark Cleary, C.S.S.R., Thomas McPartland, C.S.S.R.

Kaple sv. Václava, 1341 York Ave., New York, New York.

NEWPORT (P. O. Solon), IOWA:

Missie Panny Marie Růžencové. Dojíždí důst. p. z osady sv. Václava v Iowa City.

NICOLLET, MINNESOTA:

Osada sv. Pavla. Farář: Rev. Josef Penzhmas.

NORMAN, WIS.:

Osada sv. Josefa. Kewaunee, R.F.D. No. 1. Farář: Rev. Hubert Nilles.

NORTH JUDSON, IND.:

Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. Ladislav Krause.

NORTH OLMSTED, OHIO:

Osada sv. Richarda, 26855 Lorain Rd. Farář: Rt. Rev. Oldrich Koráb. Kaplani: Rev. Josef Wagner a Rev. Petr Lenahan. Res. 26855 Lorain Rd. Škola: 1092 dětí.

NOVÁ TŘEBOŇ, MINN.:

Viz Třeboň, Minn.:

OAKES, NO. DAKOTA:

Smíšená osada sv. Karla. Několik českých rodin. Farář: Rev. Eduard McDonald, Kaplan: Rev. N. Kapaun.

ODELL, NEBRASKA:

Smíšená osada Panny Marie Ustavičné Pomoci. Farář: Rev. Edw. Valašek.

OLIVIA, MINNESOTA:

Smíšená osada sv. Aloisia. Farář: Rev. Theofil Szymanski.

OLMITZ, KANSAS:

Osada sv. Anny. Farář: Rev. Frant. Jerasa. Škola: 64 dětí.

OMAHA, NEBRASKA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. Barta, bis. rada. Kaplan: Rev. Robert J. Gass. 5438 S. 22nd St., So. Side.

Osada sv. Růženy. Farář: Rev. James Morin. Kaplan: Rev. Clifford Stevens, 4102 S. 13th St. Smíšená osada.

Osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. Václav Kočárník, 2617 So. 31st St. Kaplan: Rev. Richard A. Wolbach.

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Antonín Tůma. Res. 1430 S. 14th St.

ORD, NEBRASKA:

Smíšená česko-polská osada Panny Marie Ustavičné Pomoci. Farář: Rev. Stanislav Gorak.

OTTER CREEK, IOWA:

Osada Nejsvětější Trojice. Rev. Jan Schmitz.

OWATONNA, MINN.:

Osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rt. Rev. Msgr. Edward Kasal, kaplani: dpp. John Vincent a Sylvester Brown, 810 So. Cedar. Vyšší a osadní škola, 171 dítek: vyučuje 5 sester z řádu sv. Františka, 2 laické učitelky a 2 kněží.

OWENSVILLE, MO.:

Smíšená osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Farář: Rev. John Cowan.

OWOSSO, MICHIGAN:

Smíšená československá osada sv. Josefa. Farář: Jan Daniel, 915 E. Oliver Street.

OXFORD, IOWA:

Missie sv. Prokopa. Dojíždí Rev. Harvey Finefield z osady P. Marie.

OXFORD JUNCTION IOWA:

Osada Božského Srdce Páně. Farář: Rev. Josef Kissling.

PALM BAY, FLORIDA:

Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Fr. J. Finnegan.

PARMA, OHIO:

Smíšená osada sv. Rodiny, York Rd., near Pleasant Valley Rd., Cleveland 30, Ohio. Farář: Rev. Wm. Beníšek. Kaplani: Revs Victor Tome a Rev. Robert Knuff. Škola: 986 dítek.

PENELOPE, TEXAS:

Osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. Bohumil Hrubý.

PEP, TEXAS:

Smíšená osada sv. Filipa Neri. Farář: dp. Frederick Hyland.

PHILLIPS, WISCONSIN:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Beda Černík, O.S.B.

PILOT POINT, TEXAS:

Smíšená osada sv. Tomáše. Farář: Rev. John H. Untereiner.

PILSEN, KANSAS:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Arthur Tonne.

PINE CITY, MINN.:

Smíšená osada Nep. Početí Panny Marie. Farář: Rev. Daniel McEnery.

PÍSEK, NO. DAK.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Jan W. Roth.

PITTSBURGH, PA.:

Osada sv. Václava, 883 Progress St. N. S. Pittsburgh, Pa. Farář: Rev. Josef Kopecký.

PLASI, (P. O. Prague), NEBR.:

Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. John B. Pastorak.

PLATTE, SO. DAK.:

Smíšená osada sv. Petra. Farář: Rev. Roch Schirber.

PLATTSMOUTH, NEBR.:

Osada Panny Marie sv. Růžence. Farář: Rev. Walter Banach.

PLUM, TEXAS:

Osada sv. Petra a Pavla. Farář: Rev. James Ballemans.

PLZEŇ—SOLON, IOWA:

Missie ssv. Petra a Pavla. Pro Čechy dojíždí kněz ze Cedar Rapids, Ia.

POCAHONTAS, IOWA:

Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Walter Bruch. Pro Čechy dojíždí kněz z Duncan, Ia.

POTH TEXAS:

Smíšená osada Nejsvětější Svátosti. Farář: Rev. Armand Florizoone, CICM.

PRAGUE, ALBERTA, CANADA:

Osada sv. Jana Nep. 25 českých rodin. 3 polské rodiny. Dojíždí třikrát za měsíc Rev. R. T. O'Neill z Viking, Alta, Canada.

PRAGUE, NEBRASKA:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rt. Rev. Msgr. Vilém Řežábek. Škola: 130 dětí.

PRAGUE, OKLAHOMA:

Osada sv. Václava. Farář Rev. H. Bartník.

PRAHA (P. O. Flatonia), TEXAS:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Marcus Valenta.

PRAIRIE DU CHIEN, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rt. Rev. Msgr. Pavel Monarski.

PRAIRIEBURG, IOWA:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. L. M. Urbánek.

PROTIVÍN, IOWA:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Jaroslav Skulzák. Kaplan: Rev. Stanislav Hájek.

RACINE, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Farář Rev. Jos. Maček. Kaplani: Rev. Edward F. Sippel a Rev. Jos. Soukup, 1911 Green St.

RAVENNA, NEBRASKA:

Smíšená osada Panny Marie Lurdské. Farář: Rev. Jakub Bauer.

RED LAKE, S. D.:

Osada sv. Prokopa. Dojíždí Rev. James Burns z Puckwana, S. D.

REEDSVILLE, WIS.:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Vilém Koutník.

REGENT, NO. DAK.:

Osada sv. Jindřicha. Farář: Rev. Joseph Schmitt.

RICHMOND, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce. Národnosti českomoravské 15%: polské 60% a jiné 25%.

ROBSTOWN, TEXAS:

Československá missie sv. Jana Nep. Farář: Rt. Rev. Mgr. Geo. Seccina.

ROCK CREEK, MO.:

Osada česko-anglická sv. Jana Evangelisty. Farář: Rev. J. Wippermann.

ROCKLAND LAKE, N. Y.:

Československá osada sv. Michala. Dosluhují důst. Otcové Redemptoristé z New Yorku.

ROSENBERG, TEXAS:

Osada Panny Marie Růžencové. Farář: Very Rev. Jerome Tydlačka, děkan.

ROSSFORD, OHIO:

Slovenská osada ssv. Cyrila a Metoděje. Farář: Rev. Jos. Pastorek.

ROWENA, TEXAS:

Česko-německá osada sv. Josefa. Farář: Rt. Rev. Msgr. Andrew C. Marthaler.

RUNGE, TEXAS:

Smíšená osada sv. Antonína. Farář: Rev. Rudolph Hoffmann.

SARGENT, NEBRASKA:

Smíšená osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Josef Szynal.

SARONA, WISCONSIN:

Smíšená osada sv. Kateřiny. Dosluhuje Rev. Paul C. Boshold z Shell Lake.

SAVAGE, MINN.:

Osada sv. Jana Kř. Farář: Rev. C. Zlatkowski.

SCAPPOOSE, OREGON:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Josef Maník.

SCIO, OREGON:

Smíšená osada sv. Bernarda. Farář: Rev. Bernard Neuman, S.D.S.

SCOTLAND, SO. DAK.:

Smíšená osada sv. Jiří. Farář: Rev. Ladislav Dudek.

SEALY, TEXAS:

Osada Nep. Početí Panny Marie. Katolických rodin 278. Farář: Rev. Benjamin Holub.

SEWARD, NEBR.:

Osada sv. Vincence. Farář: Rev. Frant. Lieblinger.

SEYMOUR, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rev. Eduard Bastien, O.M.I.

SHELL LAKE, WIS.:

Osada sv. Josefa, smíšená. Farář: Rev. Paul C. Boshold.

SHERRY, (P. O. Blenker) WISCONSIN:

Osada sv. Kiliána, 10 českých rodin. Farář, Rev. William Muehlenkamp.

SHINER, TEXAS:

Osada ssv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Rev. Jan J. Hanáček. Kaplan: Rev. Sigmund Wojciechow-ski.

SCHULENBURG R. 4 BOX 181, TEXAS:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Emil T. Vinklarek.

SCHULENBURG, TEXAS:

Smíšená osada sv. Růženy z Limy. Farář: Rt. Rev. Msgr. Ant. F. Drozd. Kaplan: Rev. L. Fritz.

SCHUYLER, NEBRASKA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Viktor R. Heiman.

SILVER HILL, ALABAMA:

Osada Pražského Jezulátka. Dojíždí: Rev. Philip Lambert z Roberstdale.

SILVER LAKE, MINN.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Albert Šlechta.

SLOVAN, WISCONSIN:

Osada sv. Vojtěcha, asi 40 rodin. Dojíždí Rev. Rudolf J. Hodík z Casco, Wis.

SMITHVILLE, TEXAS:

Smíšená osada sv. Pavla. Farář: Rev. Clyde Holtman.

OLON IOWA:

Osada Panny Marie, Newport (P.O. Solon, Ia.). Osada ssv. Petra a Petra. Dojíždí důstojný pán ze Cedar Rapids pro Čechy.

OLON, R. 43, OHIO:

Osada sv. Rity. Farář: Rt. Rev. Msgr. Odřich A. Mazanec. Kaplani: Rev. Harry Winca, Rev. John Murphy a Rev. John J. Matty. Res. Baldwin Rd. and Parkway. Škola 750 dětí.

SOUTH HEART, NO. DAK.:

Smíšená osada P. Marie. Farář: Rev. Felix Andrews.

SPENCER, NEBRASKA:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Robert Steinhausem.

SPILLVILLE, IOWA:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. John Chihak.

ST. ANN (P. O. Yoakum), TEXAS:

Dojíždí důst. p. Yoakum.

ST. ANN'S MEMORIAL CHAPEL, VA.:

Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B., z New Bohemia. P. O. Prince George, Va.

ST. JOHN (P. O. Schulenburg R. 4), TEXAS:

Smíšená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Edward C. Bartsch. Dojíždí se do Moravia, Tex.

ST. LOUIS, MISSOURI:

Osada sv. Jana Nep.: Farář Rev. A. J. Prokeš, 1625 So. 11th St. Kaplan: Rev. Vincent Walz. Osada sv. Václava. Farář:

ST. MARY'S, P.O. Hallettsville Rt. 4, jinak: Smothers Creek, TEXAS: Rev. Henry Pšenčík.

ST. PAUL, MINN.:

Osada sv. Stanislava. Farář: Rev. V. J. Jiráček, 398 Superior Street. Kaplan: Rev. Richard Skluzáček.

ST. PAUL, NEBRASKA:

Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Antonín Figlarski.

STAMFORD, TEXAS:

Osada sv. Kevina vyznávající. Dojíždí kněz ze Seymour, Tex.

STANGELVILLE, WIS.:

Osada sv. Vavřince. Farář: Rev. Rudolf N. Kerch.

SUTTONS BAY, MICH.:

Osada sv. Michaela. Farář: Rev. Charles Baker.

SWARTZ CREEK, MICH.:

Smíšená osada Panny Marie Královny Andělů. Farář: Rev. Joseph Robb.

SWEET HOME, TEXAS:

Osada Panny Marie Královny Míru. Farář: Rev. Bohumír Kuřátko.

TABOR, MINNESOTA:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Jan P. Merthl.

TÁBOR, NEBRASKA:

Osada Narození Panny Marie. Dojíždí Rev. Antonín Pluháček z Heun, Nebraska.

TÁBOR, SO. DAK.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Raymond Ko-
man, O.S.B. Škola: 72 dětí.

TAITON, TEXAS:

Osada sv. Jana Nep. Dojíždí se z El Campo, Tex.

TAUNTON, MINNESOTA:

Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Rev. J.
Pavelski.

TAYLOR, TEXAS:

Smlíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. E. A.
Branden. Kaplan: Rev. Arthur Michalka.

TIMKEN, KANSAS:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Alois Clupny.

TISCH MILLS, WIS.:

Osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. Do-
nald Feller.

TOBIAS, NEBRASKA:

Smlíšená osada sv. Josefa. Doslňuje kněz z Mil-
ligan, Nebr.

TOLEDO, OHIO:

Českoslov. anglická osada Nejsvětějšího Růžen-
ce. Farář: Rev. Ondřej J. Blaško, 821 N. Wheel-
ing St.

TONY, WISCONSIN:

Anglická missie sv. Antonína Pad. Asi 37 česko-
slovenských rodin. Farář: Rev. L. Lewandowski.

TOUHY, NEBRASKA:

Osada sv. Víta. Farář: Rev. Kazimír J. Dobrow-
ski.

TRÉBOŇ, MINN.:

Osada Neposkvrněného Početí P. Marie. Dojíždí
kněz z Montgomery, Minnesota.

TROY, MISSOURI:

Osada Nejsv. Srdce Páně. Farář: Rev. Václav
Klarič.

TURNERS FALLS, MASS.:

Osada Panny Marie. Dojíždí důst. Otenvė Re-
demptoristė z New Yorku.

TWO RIVERS, WIS.:

Smlíšená osada sv. Lukáše. Několik českých ro-
din. Farář: Rev. Herman Schmitz. Kaplan: Rev.
Adolf Doležal. 1814 Jefferson St.

TYNDALL, SO. DAK.:

Smlíšená osada sv. Lva. Farář: Rev. Francis
Cronin.

ULYSSES, NEBRASKA:

Osada Panny Marie Neposkvrněného Početí. Fa-
rář: Msgr. Jiří J. Schuster.

UNION CENTER, WIS.:

Osada sv. Terezie. Českých rodin asi 12. Farář:
Rev. Roman Papiernik.

VALPARAISO, NEBR.:

Osada Panny Marie, převážně česká. Farář:
Rev. Richard J. Brombach.

VEBLEN, SO. DAK.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Zygmunt Dzier-
zek, O.M.I.

VERDIGRE, NEBR.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Karel J. Oborný.

VERNON, TEXAS:

Smlíšená osada sv. Rodiny. Farář: Rev. Sebastian
Krempel, O.F.M. Kaplan: Rev. Kurt Buranich,
O.F.M.

VERONA, NO. DAK.:

Anglická osada sv. Rafaela. Několik českých
rodin. Farář: Rev. Felix J. Preske.

VESELEYVILLE, N. D.:

Osada sv. Lukáše. Farář:

VESELI, MINNESOTA:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Robert Do-
bíhal.

VESPER, WIS.:

Smlíšená osada sv. Jakuba. Většinou česká. Fa-
rář: Rev. Petr Rombalski.

VINING, IOWA:

Osada Panny Marie a osada Nejsv. Trojice. Fa-
rář: Rev. Jos. Syrový.

VODNANY, SCOTLAND P.O. SO. DAK.:

Osada ssv. Cyrilla a Metoděje. Dojíždí dp. Ladi-
slav Dudek ze Scotland.

WADSWORTH, OHIO: (U.S. Rt. 224)

Osada Božského Srdce Páně. Farář: Rev. L. An-
ders, 272 Broad St.

WAGNER, SO. DAK.:

Smlíšená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev.
John J. Hyland.

WAHOO, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Farář: Msgr. Daniel E. Co-
oper. Kaplan: Rev. Adrian Herbek. Škola: 192 dětí.

WAPPETON, NO. DAK.:

Osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. E. Eckhart.

WALFORD, IOWA:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Donald Heine-
man.

WALL, TEXAS:

Osada sv. Ambrože. Farář: Rt. Rev. Msgr. Karel
Dvořák.

WALLIS, TEXAS:

Osada sv. Anděla Strážce. Farář: Rev. A. W.
Nesvadba. Kaplan: Rev. A. Lažek. Drawer #429.

WARSAW, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Doslňuje Rev. Anthony Fig-
lerski ze St. Paul, Nebr.

WAUBUN, MINNESOTA:

Smlíšená osada sv. Anny. 25 českých rodin. Fa-
rář: Rev. Denis Parnell.

WAUKECHON, WIS.:

Osada sv. Václava. Dojíždí Very Rev. Joseph C.
Schaefer, 322 Main St., Shawano, Wis.

WAUSAUKEE, WIS.:

Smlíšená osada sv. Augustína. Asi 40 českých
rodin. Farář: Rev. Robert F. Sládek.

WAUZEKA, WIS.:

Osada Božského Srdce. Farář: Rev. Henry Cas-
sidy.

WEATHERFORD, TEXAS:

Anglická osada sv. Štěpána. Asi 8 českých rodin.
Farář: Rev. James Mullin.

WEIMAR, TEXAS:

Osada sv. Michaela. Farář: Rev. H. O. Rolf. Kap-
lan: Rev. Jan Bílý.

WEST, TEXAS:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rt. Rev.
Msgr. Ignác J. Valenta. Dva kaplani. Škola:
385 dětí.

WEST POINT, NEBR.:

Smlíšená osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář:
Very Rev. Herman Kaup, V.P. Kaplan: Rev. Ro-
bert A. Schmitz.

WESTON, NEBRASKA:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. O. Ekhaml.
Škola: 105 dětí

WHARTON, TEXAS:

Osada sv. Rodiny. 65 smlíšených rodin. Farář:
Rev. Wm. Bosworth.

WICHITA FALLS, TEXAS:

Osada P. M. Královny Míru. Farář: Rt. Rev.
Msgr. Vincent Mičola. Škola: 418 dětí.

WILBER, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Václav Beránek.

WILSON, KANSAS:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. John F.
McManus.

WILSON, NEBRASKA:

Osada Panny Marie Ustavičné Pomoci. Dojíždí
Rev. Viktor E. Herman ze Schuyler, Nebraska.

WINONA, MINNESOTA:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. James Habiger.
Kapan: Rev. Francis Gales. 560 E. Broadway.

WITTING, TEXAS:

Kaple sv. Antonína. Dojíždí Rev. H. F. Pšenčík
ze St. Mary's.

WOODBURN, OREGON:

Smišená osada sv. Lukáše. Asi 20 česko-slovenských rodin. Farář: Rev. Jan Larkin.

WYNDMERE, NO. DAK.:

Anglická osada sv. Jana Křtitele. Asi 5 českých rodin. Dojíždí Rev. Valerian Paczek z Lidgerwood, N. D.

YANKTON, SO. DAK.:

Smišená osada Božského Srdce P. Ježíše. Farář: Rt. Rev. Msgr. James A. Reilley. Kaplani: Rev. Richard Schmidt a Rev. Lawrence Johnson.

YOAKUM, TEXAS:

Osada sv. Josefa. Asi 60 českých rodin. Farář: Rev. Jan Matocha. Dva kaplani. Dojíždí se do osady sv. Anny. Škola: 339 dětí: vřš, škola: 131.

YUBA, WISCONSIN:

Kostel sv. Václava. Dojíždí Rev. Frant. M. Leštinský.

YUKON, OKLAHOMA:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Josef Mazaika. Škola 91 dětí.

ČESKÉ KATOLICKÉ ÚSTAVY V AMERICE

OPATSTVÍ SV. PROKOPIA, řádu sv. Benedikta. Rt. Rev. Gregory Roettger, O.S.B., Adm. Kněží 87. Kleriků 16. bratří laiku 30. Kněží působí v duchovní správě v diecesích: Chicago, Ill., Superior, Wis., Richmond, Va., Sioux Falls, S.D. a Alexandria, La. Adresa: St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.

KLÁŠTER BLAH. PANNY MARIE USTAVIČNĚ POMOCI, řádu Nejsv. Vykupitelé. Představený: Very Rev. Ferdinand Litz, C.S.S.R., více kněží jak ve správě osady tak i na misích a 2 ctih. bratry. (Viz. New York, N.Y.) Adresa: Redemptorist Fathers, 223 E. 61st St., New York, N.Y.

KLÁŠTER SV. VÁCLAVA, řádu Nejsv. Vykupitelé. Představený: Very Rev. Josef Větrovec, C.S.S.R., více kněží ve správě osady a na misích a ctih. bratr. (Viz. osada sv. Václava, Baltimore, Md.) Adresa: Redemptorist Fathers, 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.

CZECH JESUIT FATHERS, Czech Mission House, 4605 W. Broadway Ave., Montreal 28, Quebec, Canada. Rev. Václav Peřt, superior; 6 kněží, kteří působí na misích a osadách.

PANENSKÝ KLÁŠTER NEJV. SRDCE PÁNA JEŽIŠE, spojený s ústavem pro výchovu učitelů a vyšší dívčí školou. Představená: Velebná Matka M. Louise Hartwig, O.S.B. Sester 172, 4 novicky, 5 čekatelek. — Adresa: Benedictine Sisters of the Sacred Heart, Lisle, Du Page Co., Ill.

KONGREGACE ŠKOLSKÝCH SESTER de NOTRE DAME. Hlavní mateřinec v Čechách byl od r. 1864 v Horažďovicích, nyní je prozatímne v Javorníku ve Slezsku. Provinciální mateřinec jest v Omaze na předměstí Florence, Nebraska. Zde je též provinciální noviciát. Provinciální představenou jest pro americké domy ctihodná Matka M. Alfonsa Sudová, místní představenou ve Florence ctihodná sestra M. Annunciata. Domácí kaplan Rev. Antonín Albert. Sester profesek 122, novickek 6 a čekatelek 13. Adresa: Convent de N. D., 35th and State Sts., Omaha 12, Nebraska.

MARIAN SISTERS, 4001 So. 27th St., Lincoln, Neb. Sr. Martha, sup. Rev. Edward Tuček, kaplan.

SESTRY TĚŠITELKY (z Brna, Moravy). CONSOLERS OF SACRED HEART OF JESUS, 237 W. Magnolia, San Antonio, Tex. Sr. M. Pelagia, sup.

VYŠŠÍ UČILIŠTĚ

ST. PROCOPIUS SEMINARY, LISLE, ILLINOIS. Chancellor: The Rt. Rev. Gregory Roettger, O.S.B. Adm. Rector: The Very Rev. Maur J. Dlouhy, O.S.B. Vice-Rector: The Rev. Clement E. Sobr. O.S.B. Address: The Very Reverend Rector, St. Procopius Seminary, Lisle, Ill.

ST. PROCOPIUS COLLEGE, LISLE, ILLINOIS. Chancellor: The Rt. Rev. Gregory Roettger, O.S.B. Adm. President: The Rev. Daniel Kucera, O.S.B. Dean of Studies: The Rev. Zachary Hrisko, O.S.B. Dean of Students: The Rev. Valentine Skluzaček, O.S.B. Registrar: The Rev. Zachary M. Hrisko, O.S.B. Address: The Registrar, St. Procopius College, Lisle, Ill.

ST. PROCOPIUS COLLEGE HIGH SCHOOL, LISLE, ILL. — Chancellor: The Rt. Rev. Gregory Roettger, O.S.B., Adm. Principal: The Rev. Thomas J. Havlik, O.S.B. Address: The Principal, St. Procopius College High School, Lisle, Illinois.

JAEGER JUNIOR COLLEGE A AKADEMIE BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ, LISLE, ILL., pod správou ctih. Sester Řádu sv. Benedikta. — V Jaeger Junior College se vyučuje v prvních dvou letech koleje (College). Akademie je přípravkou pro kolej (College) a věnuje se vyučování obchodním kursům. Vyučuje se všem, ve vyšších školách obvyklým předmětům, mimo řeči anglické, české a latinské též řeči moderním; dle přání též hudbě, zpěvu, malbě, psaní, šití šatů a vaření. Adresa: Jaeger Junior College nebo Sacred Heart Academy, Lisle, Ill.

AKADEMIE "NAŠÍ MILÉ PANÍ" — NOTRE DAME ACADEMY — je státem uznaná přípravná na vstoupení do koleje. Jest při ní též dvouletý kurs obchodní. Vyučuje se všem pro vyšší školy předepsaným předmětům v řeči anglické, jakož i náboženství, češtině, latině, francouzštině, španělštině, vaření, hudbě a zpěvu, šití a hotovení různých ženských ručních prací. Ředitelkou vyšší školy jest ctih. sestra M. Dolores de N. D. Adresa: Notre Dame Academy, 3501 State St., Omaha 12 Nebraska.

ČESKÉ DOBROČINNÉ ÚSTAVY

DOMOV SV. BENEDIKTA PRO STARCE A STÁŘENY. Pod vedením ctih. sester benediktinek z kláštera Božského Srdce Páně v Lisle, Illinois. Přijímání jsou za chovance muži od šedesáti pěti

let, ženy od šedesátého roku. Adresa: Domov sv. Benedikta, 6930 W. Touhy Ave., Niles, Ill. Veškeré příspěvky buďtež zasílány na: St. Benedict's Home, 6930 W. Touhy Ave., Niles, Illinois.

ČESKÉ KATOLICKÉ ČASOPISY V AMERICE.

NÁROD — týdeník. Vychází v sobotu. Vydavatelé: Rád českých benediktinů. Ředitel tiskárny: Rev. Václav Michalička, O.S.B. Šéfredaktor: Rev. Arnošt Žižka, O.S.B. Redaktoři: Dr. Tomáš Krejčí, Josef Kubát a J. C. Řeřucha. V Chicagu a Cicero, \$7.50 na rok. Mimo Chicagu \$7.50 ročně. Do Evropy \$8.50 ročně. Anglická příloha samostatná \$4.00. Adresa: "Národ", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

KATOLÍK — týdeník. Vychází každý pátek. Závodu: Rev. Václav Michalička, O.S.B. Šéfredaktor: Rev. Arnošt Žižka, O.S.B. Redaktoři: Dr. Tomáš Krejčí, Josef Kubát a J. C. Řeřucha. Předplatné \$7.00 ročně. Do Kanady \$7.00, do Evropy \$8.00. Celoroční předplatitelé obdrží jako premii zdarma krásný kalendář "Národ". — Adresa: "Katolík", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

NOVÝ DOMOV — dvojtýdeník. Vychází každé pondělí a čtvrtek. Majitel: Vlad. Malec. Redaktor: Stanislav Šubofík. Předplatné: Na rok \$3.00. Adresa: "Nový Domov", Hallettsville, Texas.

NAŠINEC — týdeník. Vychází každý pátek. Majitel: Našinec Publishing Co. Redaktor: Jos. Mareš. Předplatné na rok \$3.00. Adresa "Našinec", Granger, Texas.

VŮDCE — Náboženský měsíčník a orgán spolku Apoštola Modlitby pro české osady ve Spojených Státech. Vydavatelé: Rád českých benediktinů. Vychází 15. dne každého měsíce. Redaktor: Rev. Václav Michalička, O.S.B. Předplatné pro Spoj. Státy \$2.00 ročně. Do Evropy \$2.25. Adresa: "Vůdce", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

KATOLICKÝ DÉLNÍK — Vychází jednou měsíčně. Úřední časopis Jednoty "Katolický Dělník". Řídící redaktor: Rev. Fr. J. Oborný, Dodge, Nebr. Spoluredaktor: Edward Vedral, 2440 So. Trumbull Ave., Chicago 23, Illinois.

THE HERALD (Věstník) — Úřední list Katolické Ústřední Jednoty. Vychází čtvrtletně, v měsících lednu, dubnu, červenci a říjnu. Redaktor: C. F. Vavřík. Adresa: Catholic Central Union, 1436 W. 18th St., Chicago 8, Illinois.

POSEL — Čtvrtletní orgán České Katolické Jednoty. Redaktorka: Marie L. Král, 1643 S. Austin Blvd., Cicero 50, Illinois.

SEZNAM ČESKO-KATOL. JEDNOT VE SPOJ. STÁTECH A ADRESÁŘ JEJICH ÚŘEDNÍKŮ.

NÁRODNÍ SVAZ ČESKÝCH KATOLÍKŮ

Hlavní úřadovna: 2636 So. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

Čestní předsedové: J. Em. Albert kardinál Meyer, arcibiskup chicagský; Jeho Excellence Gerald Bergan, arcibiskup, Omaha, Nebraska; Jeho Exc. Jan L. Mořkovský, biskup, Amarillo, Texas; Jeho Exc. Jiří Biskup, biskup, Dubuque, Iowa; nejdp. Gregory J. Roettger, O.S.B., administrátor opatství sv. Prokopa v Lisle, Ill.

Čestní místopředsedové: Msgr. Václav C. Hradecký, Duncan, Iowa, P.O. Britt; vdp. Josef Větrovec, C.S.S.R., 323 E. 61 St., New York, N. Y.; L. J. Šulák, La Grange, Texas; Václav Keřka, Cleveland, Ohio.

Kaplan: Msgr. Martin Křížka, 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

Předseda: Dr. Josef Čada, 2427 S. Lombard Ave., Cicero 50, Ill.

Místopředsedkyně: paní Viktorie Voller, 5338 W. 24th Place, Cicero 50, Ill.

Tajemnice: sl. Jeannette F. Krippner, 2456 S. Homan Ave., Chicago 23, Illinois.

Pokladník: Josef J. Janda, 2429 S. 61st Ave., Cicero 50, Ill.

Výkonný pokladník: Joseph G. Hodouš, 2222 S. Grove Ave., Berwyn, Ill.

Ředitelé: Dp. František Pokorný, 1431 S. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.; dp. Karel Kolck, O.S.B., Lisle, Ill.; paní Marie Průša, 2652 S. Central Park Ave.,

Chicago 23, Ill.; sl. Marie Pitelka, 1322 W. 71 Pl., Chicago 36, Ill.; sl. Antonie Váňa, 1754 W. 18th St., Chicago 8, Ill.; paní Marie Král, 1643 S. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.; Andrew G. Šírek, New Prague, Minn.; Charles Hronek, Cleveland, Ohio; paní Mary Koníček, Detroit, Mich.; paní Benita Pavlíš, Hallettsville, Texas; Vincent Koníček, Racine, Wis.; paní Františka Heil, Yonkers, N.Y.; p. L. J. Šulák, LaGrange, Texas.

Členové poradního výboru: Soudeček Frank H. Bicek, Berwyn, Ill.; Joseph Hucek, Berwyn, Ill.; paní Milada R. Janda, Cicero, Ill.; Joseph C. Kolář, Berwyn, Ill.; paní Eliška Nevšimál, Chicago, Ill.

KATOLICKÝ DÉLNÍK

Ústřední úředníci:

Duchovní ředitel: Rt. Rev. Msgr. W. C. Hradecký, Duncan, Iowa, P.O. Britt.

Předseda: Andrew G. Šírek, New Prague, Minn.

Místopředseda: Frank G. Drahozal, Cedar Rapids, Iowa.

Tajemník: S. F. Wagner, New Prague, Minn.

Pokladník: J. W. Ficeneš, 2405 L St., Omaha 7, Nebraska.

Lékař: Dr. S. T. Kučera, 819 W. 2nd St., Northfield, Minn.

Právní rádce: Josef A. Vojíš, Omaha, Neb.

Důvěrníci: Josef K. Proskočil, 2757 S. 13th St., Omaha 6, Neb.; Frank Staněk, Omaha, Neb.; H. A. Parma, Ennis, Texas.

KATOLICKÁ ÚSTŘEDNÍ JEDNOTA
(Catholic Central Union)
(Dříve zvaná Česká Katolická První
Ústřední Jednota)

Hlavní úřadovna: 1800 S. 18th Street, St. Louis 4, Missouri.
Výkonná úřadovna: American Hall Bldg., 1436 W. 18th St., Chicago 8, Ill.
Kaplan: Rev. Vojtěch Prokeš, 1625 S. 11th St., St. Louis 4, Mo.
Předseda: Edward E. Hejra, 14065 Pleasant Valley Rd., Cleveland 30, Ohio.
Mistopředseda: John J. Krieger, 5324 Bancroft Av., St. Louis 9, Mo.
Tajemník-pokladník: Frank J. Lidinský, úřadovna: 1436 W. 18th St., Chicago 8, Ill.
Výpomocný tajemník: M. J. Moudrý, 2404 S. Lombard Ave., Berwyn, Illinois.
Lékař: Dr. Jos. M. Ruda, 4140 W. 57th Pl., Chicago 29, Ill.
Reditelé: Dp. Vojtěch J. Prokeš, St. Louis; Edward E. Hejra, Cleveland; M. J. Moudrý, Chicago; Dr. Jos. M. Ruda, Chicago; Fr. J. Lidinský, Chicago; John J. Krieger, St. Louis; John S. Klarič, St. Louis; Frank Řepka, Assumption, Ohio; Clarence Leiblinger, Cleveland; William A. Brynda, St. Louis; Joseph J. Dolesh, Cleveland; Frank M. Houdek, Cleveland.

KATOLICKÁ JEDNOTA TEXASSKÁ

Kaplan: Rev. A. W. Nesvadba, P.O. Box 266, Wallis, Texas.
Čestný předseda: A. J. Kallus, Weid Route 2, Hallettsville, Texas.
Předseda: I. C. Parma, Granger, Texas.
Mistopředseda: Ludwig Šablatura, Rt. 2, Box 305, Corpus Christi, Texas.
Čestný mistopředseda: Hon. John Bača, Granger, Texas.
Tajemník: Amos Pavlík, Box 297, La Grange, Texas.
Pokladník: Emil S. Kovář, Box 297, La Grange, Texas.
Právník: Roman J. Bartosh, Box 696, Taylor, Texas.
I. ředitel: Jos. A. Válek, Rt. 3, Ennis, Texas.
II. ředitel: Boh. Kepřta, East Bernard, Texas.
III. ředitel: C. M. Janda, Rt. 3, La Grange, Tex.
IV. ředitel: Cyril Svrček, Rt. 2, West, Texas.
V. ředitel: Ignác Hostaš, Rt. 2, Seymour, Texas.
Vrchní lékař: Dr. Robert J. Wagner, Shiner, Tex.

KATOLICKÁ JEDNOTA SOKOL

Starosta:
Mistostarosta: J. K. Proskočil, 2757 So. 13th St., Omaha, Nebraska.
Tajemník: Jan E. Beneš, 1305 So. 8th Street, La Crosse, Wisconsin.
Pokladník: Jos. Hodouš, 3925 W. 25th Street, Chicago 23, Illinois.
Náčelník: Frank Nevšňmal, 2224 So. Kedvale Ave., Chicago 23, Illinois.
Náčelní: Mrs. Marie Průša, 2652 So. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

CYRILOMETODĚJSKÁ LIGA

Hlavní úřadovny: 39 Fitzjohn Ave., London N.W. 3, Great Britain; Via Conciliazone 1, Rome.
Zemský duchovní rádce pro Ameriku: Rev. Max Pikard, St. Joseph's Church, Lankin, N. D.

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA.

(Bývalá Česká Římsko-Katolická Jednota Žen ve Spoj. Státech Amerických, k níž se připojila bývalá Česko-Slov. Římsko-Katol. Podporující Jednota ve státu Ohio a Česká Římsko-Katolická Jednota Žen v Cleveland, Ohio.)
Hlavní úřadovna: 5349 Doloff Rd., Cleveland 27, Ohio.
Velkokaplan: Důst. p. Arnošt Žižka, O.S.B., 1641 S. Alport St., Chicago 8, Ill.
Velkopředsedkyně: Marie Králová, 1643 So. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.
Velkomistopředseda: Karel J. Hronek, 3991 E. 42. St., Cleveland, Ohio.
Velkotajemnice: Anna Veverka, 3314 Hyde, Cleveland, Ohio.
Velkopokladnice: Marie Průšová, 2652 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.
Velkoředitelstvo: Marie Tinglerová, 5343 Neosha St., St. Louis, Missouri; Rose Blake, 913 Eighth Ave., S.E., Cedar Rapids, Iowa; Marie Koníček, 3357 Pillman St., Detroit, Michigan; Mildred R. Janda, 2322 So. 61st Court, Cicero, Illinois.
Redaktor: Karel Hronek, 5644 Broadway, Cleveland 4, Ohio.

**ČESKÁ ŘÍMSKO-KATOLICKÁ JEDNOTA
ŽEN VE STÁTU TEXAS.**

Domov hlavní úřadovny v Yoakum, Tex.
Kaplan: Rt. Rev. Msgr. I. A. Valenta, West, Tex.
Čestná předsedkyně: Josefa Habarta, Yoakum, Texas.
Předsedkyně: Mrs. Benita Pavlů, Hallettsville, Texas.
Mistopředsedkyně: Mrs. Rita Kallus, La Grange, Texas.
Tajemnice: Mrs. Carolyn Hrněff, Yoakum, Texas.
Pokladní: Mrs. Marie Hybner, Yoakum, Texas.
Ředitelka dívčího oddělení: Miss Bessie Pustka Hallettsville, Texas.
I. ředitelka: Mrs. Angeline Kopecký, Galveston, Texas.
II. ředitelka: Mrs. Magdalene Muška, West, Tex.
III. ředitelka: Mrs. Anna Toman, Ganado, Texas.
IV. ředitelka: Mrs. Kristina Dařílek, Megargel, Texas.
V. ředitelka: Mrs. Anděla Repa, Granger, Texas.
Vrchní lékař: Dr. C. L. Kopecký, Yoakum, Tex.
Právní rádce: Timothy G. Mareš, Granger, Tex.

**ROLNICKÁ PODPORUJÍCÍ JEDNOTA
SV. ISIDORA V TEXASU**

Kaplan: Rev. Henry F. Pšenčík, Rt. 4, Hallettsville, Texas.
Předseda: Henry F. Šablatura, Ganado, Texas.
Mistopředseda: Frank Juřena, Hallettsville, Tex.
Tajemník: Raymond Toman, Ganado, Tex.
Pokladník: John Urbish, Hallettsville, Tex., R. 4.
Ředitelé: Bohumil Brosch, Rt. 4, Hallettsville, Tex.; Bohumil Hložek, Moulton, Rt. 1, Texas, a Ben. Hellinger, P. O. Flatonia, Rt. 2, Texas.

**ČS. OREL V EXILU,
ŽUPA SVATOVÁCLAVSKÁ**

Hlavní úřadovna: 2431 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.
Duchovní rádce: Rev. Jiří Maria Svoboda.
Starosta:

KATOLICKÝ DĚLNÍK

má životní pojištění pro každého člena rodiny.

RŮZNÉ VÝHODY

**Hlaste se u místního spolku aneb pište na
KATOLICKÝ DĚLNÍK, New Prague, Minn.**

Úřednictvo:

Čestný předseda
Čestný důvěrník
Duchovní ředitel
Předseda
Místopředseda
Tajemník
Pokladník
Lékař
Právní rádce
Ředitelé

Most Rev. John L. Mořkovský, Bishop of Amarillo, Tex.
V. F. Jelínek, Omaha, Nebr.
Rt. Rev. Msgr. Vác. Hradecký, Duncan, Iowa
A. G. Sirek, New Prague, Minn.
Fr. G. Drahozal, Cedar Rapids, Iowa
S. F. Wagner, New Prague, Minn.
Jos. W. Ficeneo, Omaha, Nebr.
Dr. S. T. Kučera, Northfield, Minn.
Joseph C. Panek, Omaha, Nebr.
Jos. K. Proskočil a Fr. J. Staněk, Omaha, Nebr.
Jerry Sliva, Wallis, Texas

Zákonné povolení obchodu v 15 státech.

Právě jsme obdrželi z Evropy mnohé různé zboží,

nahodile uvádíme:

Imp. PRAŽSKÁ ŠUNKA (Bohemian Brand), 2 lb net (v plechovce) \$2.19, pošt. \$2.95
 FRANKFURTERS (Bohemian Brand) 14½ oz net (v plechovce) \$2.89, pošt. \$3.35
 SUŠENÉ HRIBKY, prvotřídní — světlé — výborné chuti, 1 lb \$5.95, p. \$6.50, ½ lb \$3.00, p. \$3.45
 PROSO (MILLET SEED) 1 lb 29¢, pošt. \$0.74
 Herzův UHERSKÝ SALÁM 1 lb \$2.15, p. \$2.80 — celý kus průměrně 3¼ lb \$6.75, pošt. \$7.50
 VANILKA, čerstvá la kus 25 centů, p. 30 centů — 5 kusů \$1.25, pošt. \$1.35
 VANILKOVÝ CUKR Oetkerův 6 balíčků 50 centů, pošt. 60¢
 Oetkerův PRÁŠEK do pečiva 6 balíčků 50 centů, p. 60¢
 ŠAFRÁN (španělský) v balíčcích 25 centů, 50 centů a \$1.00
 BADIÁN (hvězdičkové koření), výborné do pečiva a povidel, (celý nebo mletý) balíček 45¢
 SKOŘICE, PAPRIKA, PEPŘ a jiné kuchyňské koření seznam zdarma.

CUKROVINKY

Ze Švýcarska: Výborné "FACE LOLLY POPS" 10 v krabici 65 centů, pošt. 95¢,
 jednotlivě 5 kusů 25 centů, pošt. 40¢
 Z Československa: květinové "LOLLY POPS", 3¼ inče v průměru, 3 kusy Special 30 centů, p. 65¢
 Z Anglie: WINDSOR ASSORTMENT, tvrdé cukrovinky, výborné chuti, v krásné plechové
 kulaté krabici, 1 lb net \$1.00, pošt. \$1.50 — jiný druh v ozdobené plechové oválné krabici,
 net 2 lb \$2.25, pošt. \$2.85
 Z Holandska: Ovocné Fezy — citrony, oranže net 5¼ oz. 60 centů, pošt. 80¢

Mnohé jiné cukrovinky a čokoládu ze Švýcarska a Československa, rovněž vánoční čokoládové
 ozdoby balené v barevném staniolu. Píšte si o ceny!

KMÍN (Holandský), 1 lb 40 centů, pošt. 95 centů — 3 lb \$1.40, pošt. \$2.25 — 6 lb \$2.70, pošt. \$3.50
 MÁK (Holandský) 1 lb 55¢, p. \$1.00 — 3 lb \$1.50, pošt. \$2.35 — 6 lb \$2.90, p. \$3.70
 MLÝNKY NA MÁK: Standard s mäsaznou náspykou, \$3.45, p. \$4.05. Levnější druh \$2.95, p. \$3.55.
 DIENES č. 222 — podařilo se nám opětně získati a nabízíme za \$4.95, p. \$5.75.

Jiné druhy mlýnků na MASO, HOUSKU, KÁVU atd., ve velkém výběru, rovněž kuchyňské váhy
 na libry i kilogramy.

TRHANÉ KRUPKY (na "kubu") 1 lb 19 centů, poštou 59¢
 KRÁJEČE NA KNEDLÍKY, imp. z Čsl. Nerezavící, lehké a velmi praktické. Jedním
 pohybem rozkrojíte knedlík na 15 stejnoměrných kousků. Cena \$4.75, pošt. \$5.25

VÁNOČNÍ BLAHOPŘÁNÍ česká a slovenská. Provedení i veršičky nejlepší z nejlepšího.
 V cenách: 10, 15, 25 a 35¢ kus. Budete překvapeni bohatým výběrem.

NEJNOVĚJŠÍ APON dlouhohrající rekordy — 33⅓ rpm:

APON-2473 CZECH POLKAS & WALTZES VOL. 2: 12 písní se zpěvem a hudbou. \$4.95, p. \$5.20
 APON-2471 FAMOUS CZECH POLKAS. 12 písní se zpěvem a hudbou. \$4.95, p. \$5.20
 APON-2472 CZECH FOLK SONGS AND DANCES. 12 lidových písní se zpěvem a hudbou
 \$4.95, p. \$5.20
 APON-2468 SLOVAK KARIČKA. 12 slovenských lidových písní s doprovodem
 orchestru. \$4.95, p. \$5.20
 APON 2474 FAMOUS SLOVAK FOLK SONGS AND DANCES. 12 písní s doprovodem orchestru.
 \$4.95, p. \$5.20

Všechny APON rekordy stále na skladě. Seznam zdarma na požádání.
 CBECHOSLOVAKIAN SONGS AND DANCES — Lída Prodenová, John Zak. 12 písní,
 slovenské, moravské i české \$3.98, pošt. \$4.23

Stále oznamované směsi čajů TATRA — Jeliňkovy výrobky BOLVEN, ZDRA-VI-TAMIN a
 MORAVSKÉ MAZÁNÍ — dále mast NONAT — též HOBOKO a BEEF-IRON and WINE —
 rovněž KAUCKÉHO produkty máme stále na skladě a prodáváme za stejné ceny.

NOVINKA: Porcelánové HRNÍČKY NA KÁVU, imp. z Československa, soudečkového tvaru,
 s drobnými květinovými vzorečky, kus 95¢, 6 za \$5.50. Poštou zasláme pouze 6 kusů za \$6.50.
 Importované TAROKY a MARIÁŠKY — hrací karty, — TAROKY — dek \$1.45, p. \$1.60.
 Nejlepší druh TAROKY \$1.75, p. \$1.90. — MARIÁŠKY (dvouhlavé), \$1.35, p. \$1.50.
 Návod jak hrát taroky, v češtině nebo angličtině 50 centů, poštou 60¢

Právě nám došly ČESKÉ i SLOVENSKÉ KNIHY ve velkém výběru.

TUZEX

POTRAVINOVÉ BALÍČKY BEZE CLA, NEBO
 DÁRKOVÉ POUKAZY DO ČESKOSLOVENSKA
 VYRIZUJEME NEJRYCHLEJŠÍ CESTOU —
 SPOLEHLIVĚ A ZARUČENĚ.

F. PANCNER

6514 W. CERMAK ROAD
 BERWYN, ILLINOIS

ZÍSKEJTE NEJVÍC Z VAŠICH ÚSPOR

Otevřte si "PEOPLES FEDERAL" VKLADNÍ ÚČET
a dostaňte nejvyšší zisk z vašich peněz při pojištěné bezpečnosti.

4 $\frac{1}{2}$ %

(Běžná sazba)

Peoples Federal Savings and Loan Association vas zve s oprávněnou chloubou do nové úřadovny . . . ve které jako vždy je hlavní snaha uspokojivá služba a bezpečí pro vaše vklady.

Opatrní a spořiví lidé používají naše služby a zařízení od roku 1912. Naše zkušenost 50 roků trvajících je pohotově k vašim službám.

PROTECT YOUR VALUABLES IN OUR MODERN VAULTS
RENT A SAFETY DEPOSIT BOX

PEOPLES FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

S. W. ROPA, předseda.

Na 18. ulici u Ashland Avenue

Chicago 8, Ill.

NEJVĚTŠÍ ÚSPORNÝ ÚSTAV NA ZÁPADNÍ STRANĚ.

Tel. — HA 1-5500

1883

RÁD

1963

KATOLICKÝCH LESNÍKŮ

Bratrská a sesterská pojišťující jednota
(A Legal Reserve Fraternal Society)

Poskytuje duchovní, společenskou a tělocvičnou činnost a nabízí 17 druhů pojištění katolickým mužům a ženám ve stáří od 16. do 65. let.

Certifikáty jsou vystaveny mužům a ženám bez omezování výše pojištění s výhodou dvojnásobného pojištění v pádu nahodilé smrti.

Pro hochy a dívky do 16. let stáří nabízí 13 druhů moderních certifikátů.

POPLATKY A VÝHODY ZALOŽENY NA
C.S.O. TABULCE S 2½% SÚROČENÍM

Všechny životní a nadační certifikáty poskytují následující nazadatelné výhody:

PUJČKY V HOTOVOSTI

VYROVNÁNÍ V HOTOVOSTI

ZAPLACENÉ CERTIFIKÁTY

CERTIFIKÁTY S PRODLOUŽENÝM POJIŠTĚNÍM

PUJČKY NA ZAPLACENÍ POPLATKŮ

DIVIDENDY — Členské certifikáty, na něž požadované poplatky placeny jsou po dva anebo více roků, podílí se na přebytečném zisku jednoty v podobně ročních dividendů.

George H. Crowns,
Chairman of the Board

Richard T. Tobin,
High Chief Ranger

C. A. Rousseau,
Vice High Chief Ranger

Louis E. Caron,
High Secretary

Joseph Hucek,
High Treasurer

O podrobnosti týkající se členství, poplatků a výhod tažte se našeho místního zástupce aneb dopište na hlavní úřad

Catholic Order of Foresters

HIGH COURT OFFICE

305 W. Madison St.

Chicago 6, Illinois

“NOVÁ BUDOVA”

COLUMBIA SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

BÝVALÁ LAWDALE SAVINGS

Půjčky na nové majetky a přestavby.

Rychlá a svědomitá služba.

9101-09 West Cermak Rd.

North Riverside, Ill.

Phone Riverside: 447-7500

Phone Chicago: 242-4656

Přes 60 roků vzorné služby.

Joseph J. Houda, předseda

Mildred R. Janda, místo-předs. - tajemnice

**Všechny vklady pojištěny do \$10,000.00
agenturou vlády Spojených Států.**

***Otevřte si u nás nový vkladní účet.
Platíme dividendy z úspor dvakrát do roka.***

Home Loans — ohnivzdorné skřínky — pojištění.

**Vyslechněte naše radiové programy každé pondělí v 9:15 ráno ze
stanice W.H.F.C. Programy řídí pí. M. R. Janda, Vice-president-
secretary Columbia Savings.**

SOLO

Cake and Pastry FILLINGS

...the instant filling

The #1 Cake and Pastry
Filling in the Industry

Available in

Poppy Apricot Almond Prune Date
Pineapple Peach Cherry Nut

ALSO AT YOUR LOCAL MARKET:

SOLO Dried Mushrooms SOLO Saffron
SOLO Whole Poppy Seed SOLO Anchovy Paste
SOLO Raisin Sauce

SOLO FOOD PRODUCTS

SOKOL and COMPANY

Chicago 11, Illinois

Send for New Recipe Booklet "TESTED SOLO RECIPES."
Made quick and easy — Include 10c to cover postage and handling.
SOKOL & COMPANY — 241 E. Illinois St., Chicago 11, Ill.

Česká Katolická Jednota

Poskytuje celorodinné pojištění od
útlého mládí do 60 let
ZÍSKÁTE VŠECHNY VÝHODY MODERNÍHO ŽIVOTNÍHO
POJIŠTĚNÍ S KTERÝMKOLIV CERTIFIKÁTEM

POJIŠTĚNÍ OD \$500 do \$3,000.

1. Celoživotní—platí se celý život
 2. Dvacet let platu—platí se 20 let
 3. Dvacetileté nadační—splatné za živa po 20 letech
 4. Zaplacené v 60 letech—platí se do 60 let stáří
 5. Zaplacené v 70 letech—platí se do 70 let stáří
 6. Nadační v 60 letech—splatné za živa v 60 letech
- ODBOR MLÁDEŽE**
1. Do věku 16 roků—25c měsíčně (Pojištění do \$500.00)
 2. Celoživotní
 3. Dvacet let platu
 4. Dvacet let nadační
 5. Nadační (Educational) splacené v 18 letech

Dividendy vypláceny nepřetržitě po 25 roků

V O B N O S U \$ 3 6 6 , 7 3 8 . 1 7

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA

5439 DOLLOFF ROAD

CLEVELAND 27, OHIO

PŘES 56 LET SPOLEHLIVÉ SLUŽBY

BEZPEČNOST

*Ve veškerých bankovních a finančních záležitostech,
obrat' se s naprostou důvěrou*

— NA —

Lawndale National Bank

3337-45 West 26th Street

Chicago, Illinois

Telefon: 521-4400

Pro vaše úspory

Platíme 3½% úrok na úsporné vklady.

ČLEN FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Vaše úspory jsou pojištěny do \$10,000

KATOLICKÁ ÚSTŘEDNÍ JEDNOTA (Catholic Central Union)

První podpůrná organizace katolických Čechů v Americe.
Založená v St. Louis r. 1877.

Nabízí

KATOLICKÝM RODINÁM — MUŽŮM, ŽENÁM A DÍTKÁM
výhody moderní pojišťovny

Devět druhů populárních certifikátů pro dítky od narození
do 16. let stáří a pro dospělé do stáří 55. let.

Dopíšte si o seznam certifikátů a platební podmínky.

CATHOLIC CENTRAL UNION

American Hall Building

1436 W. 18th St. (Phone CAnal 6-5509) Chicago 8, Illinois

CIVIC

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

3821 West
26th Street

Robert I. Vaněk,
předseda spolku

Investment
Accounts

Telefon:

LAwndale 1-6200

LAwndale 1-2018

4½%

On Investment

Vaše úspory jsou pojištěny do \$10,000

SYSTEMATICKÉ UKLÁDÁNÍ ZAJISTÍ VAŠI BUDOUCNOST.

PILSEN PARK

Available for
PICNICS - DANCES - BANQUETS - WEDDINGS

PILSEN BREWING COMPANY

Brewers and Bottlers of

26th and Albany Ave., Chicago

Blshop 7-5000

Soukal Floral Co.

6118 ARCHER AVENUE • CHICAGO 38, ILLINOIS
TELEPHONES • RELiance 5-1000 • PORTsmouth 7-7055

REXALL LÉKÁRNA BI 7-7550

Riedl's Prescription PHARMACY

J. E. Riedl, B.S., R.Ph.
E. J. Riedl, B.S., R.Ph.

ČESKÁ LÉKÁRNA

- Břišní opěrné obvazy.
- Elastické punčochy

Vyřizujeme prescriptions
na různé léky pro Evropu.

3156 ZÁP. 26. ULICE

CHICAGO 23, ILL.

(Východně od Kedzie Ave.)

KABÁTOVA ČERNÁ MAST

Mast', která táhne a hojí

Mast' je připravována z prostředků
nejvýše utišujících a léčivých. Léčí
vyrážky — boláky — spáleniny —
opařeniny — pořezaniny a odřeniny
na kůži. Mast' tato jest zaručená.
Cena \$1.50 s poštou. Je k dostání v
lékárnách v Chicagu i předměstí. Neb
pište přímo na adresu:

ALOIS KABAT CO.

3156 W. 26th St.,
Chicago 23, Ill.

1st SAVINGS

of LA GRANGE PARK

Corner: 31st and Blanchan • La Grange Park, Illinois • FLeetwood 4-6000

Officers:

Richey V. Graham, Sr., Chairman of the Board
Joseph Serhant, Vice-President and Attorney

Richey V. Graham, Jr., President
Edward J. Klecka, Secretary

Úsporové vklady pojištěny do \$10,000.00 vládní agenturou
Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

ÚSPOROVÉ ÚČTY VÍTANY.

ČESKÝ PLUMBAŘSKÝ ZÁVOD

HENRY SWADE

Certified Plumbing and Heating
Contractors

HENRY SWADE, SR.,
President

HENRY SWADE, JR.,
Manager

Telefony: Pl oneer 9-1410

LA wndale 1-1214

JOBING AND REPAIRING
PROMPTLY ATTENDED TO

6721 WEST CERMAK ROAD

BERWYN, ILLINOIS

ZALOŽEN R. 1904.

4010 W. 26th Street

Chicago 23, Ill.

Všechny vklady federálně pojištěny až do \$10,000

LAwndale 1-7755

Cestovní a turistická kancelář

BAŠTA-MUSIL & CO.

3919 W. 26th Street

Chicago 23, Illinois

Telefon CRawford 7-4800

spolehlivě a rychle zprostředkuje Vám:

Letecké, lodní a vlakové lístky * tury * vystaví travelers Checks

*** odesílání peněz do zahraničí ***

Přihlášky přijímáme osobně, písemně a telefonicky.

VLASTNICTVÍ SVÉHO DOMOVA —

KOUSKU TĚ KRÁSNĚ AMERIKY,

jistě jest touhou mnohého z vás.

Dovolte nám abychom vám mohli uskutečnit vaše přání.

Navštivte naši úřadovnu a porad'te se dříve s námi.

C. KEMF

**REAL
ESTATE**

3857 W. 26th Street, Chicago, Ill. Tel.: CRawford 7-0810

6016 West 26th St., Cicero, Ill. Tel.: OLympic 6-4420

Máme bohatý výběr majetků v Chicagu a předměstích.

DOVOLTE, ABYCHOM I VÁS USPOKOJILI.

**PŘES 60 LET BANKOVNÍ SLUŽBY
POSKYTNEME VÁM VÝHODNOU
PŮJČKU NA MAJETEK
NA MÍRNÝ ÚROK.**

**POTRAVINOVÉ A JINÉ BALÍČKY DO ČESKOSLOVENSKA
PŘI NEJNIŽŠÍCH SAZBÁCH.**

**Ve všech bankovních záležitostech obraťte se
s úplnou důvěrou na**

SKALA NATIONAL BANK

1817 SO. LOOMIS ST., CHICAGO 8, ILL.

CAnal 6-8181-2

John A. Mallin

**KOSTELNÍ MALÍŘ
(Decorative Artist)**

2252 W. Devon Ave.

Tel. SHeldrake 3-1687

Chicago, Illinois

(Designers and Decorators of St. Procopius Church)

4 1/2%

CURRENT ANNUAL RATE

DIVIDENDS PAID
EVERY 90 DAYS

MARCH 31
JUNE 30
SEPT. 30
DEC. 31

PLUS
**FREE
GIFTS**

- Savings in by the 15th
earn dividends from
the first of the month
- Accounts insured up
to \$10,000.00 by the
Federal Savings & Loan
Insurance Corp.

MARSHALL SAVINGS

and Loan Association Henry J. Moravec, Sr., President

Harlem and Ogden Ave., Riverside, Illinois

Chicago Phone **242-4300**
Free Parking for 300 Cars
Suburb Phone **447-8111**

GU nderson
4-6310

H. MARIK SONS
Funeral Homes

LA wndale
1-3972

6507 W. CERMAK ROAD
Berwyn, Illinois

2534 S. PULASKI ROAD
Chicago 23, Illinois

General Banking

THE BERWYN NATIONAL BANK

Oak Park Ave. and Cermak Rd.

Berwyn, Illinois

STanley 8-4700

OSOBNĚ PROVÁZENÉ VÝPRAVY DO ČESKOSLOVENSKA LETADLEM NEB LODÍ

JEDNOTLIVÉ ODLETY A ODJEZDY SDĚLÍME NA POŽÁDÁNÍ.

Zastupujeme všechny lodní a letecké společnosti.

Pamatujte na vaše milé ve staré vlasti vhodným dárkem.

Na požádání pošleme vám TUZEX ilustrovaný ceník.

HLASTE SE NEB PIŠTE — RÁDI VÁM POSLOUŽÍME.

SKALA - WEBER TRAVEL AGENCY

7034 Cermak Road

Berwyn, Illinois

Tel. Bishop 2-1512

Pioneer 9-1333

RIDGELAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6650 W. CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS

Tel.: GUnderson 4-7600

ZALOŽEN ROKU 1921

Otevřte si u nás výnosný spořitelní účet.

VŠECHNY VKLADY POJIŠTĚNY DO \$10,000.00.

WILLIAM J. RAYSPIS, president.

Spořitelna "Atlas" v Chicagu

Krajanským spolkům, organisacím,
obchodníkům a jednotlivcům
v Chicagu a po celých Spoj. Státech
nabízíme své služby
při ukládání úspor a
dělání půjček na majetky.

**VŠECHNY VKLADY POJIŠTĚNY
DO \$10,000 AGENTUROU
VLÁDY SPOJ. STÁTŮ.**

Platíme
dividendy z úspor
dvakrát do roka
— 1. LEDNA a 1. ČERVENCE —

ATLAS
Federal
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
JOHN J. KUČERA, Předseda
3901 West 26th Street
LAWDALE 1-1300
Chicago 23, Illinois

JOHN T. CHRÁSTKA

Pohřební ústavy:
3440 záp. 26. ulice
Tel.: 762-1211

6301-5 záp. Cermak Road
Tel.: STANLEY 8-8240

Po více jak 40 roků slouží naší české
veřejnosti a největší počet pohřbů s nej-
větší svědomitostí vypravených mluví
sám za sebe.

JOHN J. KUČERA

3901 W. 26th St.
Tel. LAWDALE 1-1300
CHICAGO 23, ILL.

REALITNÍ OBCHOD

Majetky na prodej — Půjčky
Pojištění všeho druhu.
Spolehlivost.
Úslužnost.
Vzorná obsluha.

NORBERT SPĚVÁK

pozemkový obchod
MAJETKY NA PRODEJ.
PŮJČKY NA MAJETKY.
POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU.
3522 West 26th St., Chicago 23, Ill.
Telefon: BISHOP 7-6900
Residence: GUNDERSON 4-1002

**Od roku 1887 tisíce užívalo tento ZNÁMÝ ŽALUDEČNÍ
TONIC lék k boji proti zácpě a jejím následkům!**

Dostaňte si láhev Trinerova vína dnes a nechte jeho příjemně
chutnající, zácpu odstraňující účinky pracovat! za vás. (Upozor-
nění: Pakli nemůžete dostati Trinerovo víno ve vašem obchodě,
zašlete \$1.50 se jménem vašeho obchodníka na: Jos. Triner Corp.,
4053 Fillmore, Chicago 24, a velká láhev Trinerova hořkého vína
bude vám zaslána ihned poštou vyplaceně.)

Trinerovo Hořké Víno

J. LINHART & SONS

MORTICIANS

6820 West Cermak Road.

Berwyn, Illinois

Phone: Pioneer 9-2255

1345 West 19th Street

Chicago 8, Illinois

Phone: Canal 6-0915

Established 1885

PSACÍ a POČÍTACÍ STROJE

MÁM PSACÍ STROJE VE VŠECH REČÍCH.

Všech značek prodá, půjčí, opraví neb vymění se zárukou

RUDY DVOŘÁK

ODBORNÝ ČESKÝ ZÁVOD

3506 W. 26th St.

Chicago 23, Ill.

522-2231

ČTĚTE A ROZŠÍŘUJTE KATOLICKÝ TISK

Dobrá rada ze Seattle

Poznáte na vlastním těle,
věřte, já to říci mohu směle,
co řeklo tisíc krajanů,
věřících i pohanů,
že Zdravitamin sílu dodá
každému, kdo si ho podá
se snídání — před práci,
která je pak legrací!

To vzkazuje vám ta, která u nás otevírá dopisy
s objednávkami na Zdravitamin a čte ty po-
chvalné řádky o Zdravitaminu a Bolvenu od na-
šich milých krajanů roztroušených po všech stá-
tech U.S.A. v českých osadách s tak krásnými
českými jmény jako: Bohemia, Frenštát, Frý-
dek, Hostýn, Karlín, Kolín, Libuše, Litomyšl,
Moravia, Masaryk-town, New Hradec, Písek,
Plzeň, Praha, Prague, Protivín, Tábor, Touhy,
Slávie, Třeboň, Veselí a Vodňany. Nebo v čes-
kých osadách s americkými jmény, jako: Ber-
wyn, Cicero, Granger, Hallettsville, Scio, West
a tak dále a tak dále. Tož cit'te se lépe, vypa-
dejte lépe, užívejte života více i vy a objednej-
te si váš Zdravitamin na 5 týdnů užívání za
\$3.98 nebo tu dvojnásobnou dávku Zdravitamin
kapsle na deset týdnů jen za \$8.98. A máte-li
bol, vemte také BOL-VEN za \$2.90. Přiložte
šek, cash, money order nebo na COD.

EUROPEAN DRUGS

Břetislav Jelínek, čsl. lékárník

3255 — 10th W.

Seattle 99, Wash.

SWEAT SHIRT \$3⁵⁰

The newest rage!
Well made. Fleece lined.
S.M.L., XL.

Post
Paid

TROY STORES

6401-19 W. CERMAK RD.
BERWYN, ILL.

Please send check or money order.
No C.O.D.

Name
Address
Size

Your Savings Will Earn
4 1/2 % Per Annum at
HEMLOCK FEDERAL
Savings and Loan Assn.
of Chicago

5140 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Joseph P. Gavron, Pres.

Phone: HEmlock 4-0600

Savings and Loan Associations are
Legal Investments For Surplus
Lodge Funds

SAFETY

50 Years of Service

Attractive
Dividends

Morton Park Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

5221-25 W. 25th Street
Cicero 50, Illinois

BEZPEČNĚ A VÝNOSNĚ UKLÁDÁNÍ PENĚZ NABÍZÍ
MANNING SAVINGS & LOAN ASSN.

2854 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Bishop 7-7080

Založeno roku 1887.

ŠETŘTE POŠTOU NEBO OSOBNĚ. — Vklady pojištěny do \$10,000.

Platíme v přítomné době nejvyšší dividendy na vaše vklady.

Peníze uložené před 15., ponesou dividendy od 1. v měsíci.

Půjčky na majetky — dlouhodobé — na mírné splátky.

LOUIS J. MAYER & CO., Real Estate & Insurance

Nájem, prodej, výměna a spravování majetků, ve stejné budově.

Úplná

Cestovní

Služba

HEGER TRAVEL BUREAU

6118 West Cermak Road

Telefon: TOWnhall 3-4774 -- 3-4775

4½% OLYMPIC

On Regular Savings

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6201 W. CERMAK RD.

BERWYN, ILLINOIS

Značky bezpečnosti, které dodávají důvěru

Tisíce investují pro mimořádný příjem

a bezpečnost pojištěnou do \$10,000

ASSETS OVER \$100,000,000.00

F. T. SEDLÁČEK,
předseda.

R. R. NOVOTNÝ,
tajemník.

ANTHONY J. ADOLF

A. G. Adolf
1021 West 19th Street

Bishop 2-2966

B. J. Adolf, RN
Chicago 8, Ill.

BERWYN FUNERAL HOME

"Heart of the Western Suburbs"

2921 So. Harlem Avenue

Gunderson 4-4111

Berwyn, Illinois

Přes 60 let spolehlivé a poctivé služby v Chicagu a okolí.

GUARANTY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

3854-56 West 26th Street (roh Springfield)
Chicago 23, Illinois CRawford 7-5300

*Veškeré vklady pojištěny do \$10,000.00
vládní agenturou*

**FEDERAL SAVINGS & LOAN
INSURANCE CORPORATION**

**POTŘEBUJETE-LI: POMOC S FEDERÁLNÍ
DANÍ Z PŘÍJMU NEBO POJIŠTĚNÍ,
MOJE MENŠÍ ÚŘADOVNA VÁM DÁ VĚTŠÍ
SLUŽBU, NEB MÁM VÍCE ČASU.**

JAMES KRÁL

(bývalý deputy collector)

2616 S. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.

1911 East 31st St., La Grange Park, Ill.

(Roh Maple Ave. a 31st Street)

Tel.: CRawford 7-0763 — FLeetwood 2-8343

WHOLESALE

RETAIL

Phone 522-0151

LAWNDALE MEAT PRODUCTS CO.

PRAŽSKÝ — HOT PÁRKY — HO TLOAVES

CHOICE FRESH MEATS

3617 WEST 27th STREET

CHICAGO 23, ILLINOIS

★ **RODINNÉ GESTY A VÝPRAVY DO ČESKOSLOVENSKA** ★

**Prázdninové cesty do Evropy, Hawaïi, Bermuda, Dálný Východ
a Okolo Světa — lodí neb letadlem —**

ku spokojenosti zařídí osvědčená cestovní kancelář

SOCHOR TRAVEL SERVICE

103 Washington Ave. — Endicott, N. Y.

"My jsme tam už byli vícekrát."

NAPIŠTE, ASI KDY A KAM SE ZAJÍMÁTE.

KNIHY ČESKÝCH BENEDIKTINŮ

ADRESA:

1637 So. Allport St., Chicago 8, Ill.

Tiskárna českých benediktinů oznamuje,
že vydala poznovu modlitební knížku

NOVÝ NEBEKLÍČ

Knížka je v krásné úpravě,
v černých deskách a v plátěné vazbě.

**Se zlatou ořízkou v ceně \$3.00;
s červenou ořízkou \$2.50.**

Velikosti 4 x 5 $\frac{3}{4}$ x $\frac{3}{4}$ coulech.

Tato knížka, s čistým, jasným tiskem, s velkými písmeny, obsahuje vedle dvojí pobožnosti ku mši sv. mnohé jiné veřejné i soukromé pobožnosti; dále Církví schválené litanie, pobožnosti Křížové cesty, známé kostelní písně, jakož i základní pravdy našeho náboženství, přípravu k svatě zpovědi, zreadlo zpovědní, modlitby k svatému přijímání a po něm, a mnohé další jiné.

VZÁCNÁ KNIHA

Vzácnou knihou právem možno nazvati "Eucharistickou křížovou cestu", od monsignora Fr. Kopceckého blahé paměti. V zápalu své kněžské horlivosti po spáse duší, dojemnými slovy líčí nám hrozné utrpení Pána Ježíše na Jeho křížové cestě a Jeho smrt na kříži. Četnými příklady uvádí nesčíslné duchovní milosti plynoucí z utrpení a smrti Pána Ježíše a ze mše svaté, která je Novozákonní obětí, v které se nám přivlastňují zásluhy Jeho smrti. V krásné vazbě, velkého formátu, cena \$1.75.

Svatý Benedikt

Je zakladatelem řádu benediktinského, jenž žil v 6. století. Pocházel ze vznešeného rodu, ale ještě vznešenější byla jeho duše. Bůh si ho vyvolil za nástroj k šíření křesťanské víry, mravouky a obdařil ho konáním divů a zázraků, počítaje v to vzkříšením mrtvých a předpovídáním budoucích věcí, atd., které se vyplnili. V brož. vazbě, cena 65¢.

SVATÝ VOJTĚCH

Byl druhým biskupem pražským; historické dílo dp. dr. Dvorníka. Cena 45¢.

ŘÍMSKÝ MISÁL PRO LAIKY

Česko-latinský misál pro neděle a svátky,

který vydala letos Křesťanská akademie v Římě,
studijní ústav Cyrilometodějské ligy.

Křesťanská akademie na četné žádosti publikovala již druhé vydání misálků. Jsou kapesního formátu, v krásné úpravě, v měkkých plastických deskách a misálek je tištěný na tenkém, ale pevném indickém papíře.

Má 527 stran a je velikosti $4\frac{1}{4}$ x 6 palců.

Mešní řád (Ordo Missae) je na každé straně podán jak latinsky, tak česky. Každá modlitba je uvedena červeně jako v pravém velkém misálu. V misálku jsou modlitby všech mší svatých v nedělích a zasvěcených svátcích a modlitby na důležité svátky církevního roku, včetně změn obřadů svatého týdne, které jsou vloženy s patřičným vysvětlením. Misál má také tu praktickou stránku, že všechny modlitby pro mše svaté jsou v abecedním pořadí, jakož i stránkách, na nichž je najdete.

Misál rovněž obsahuje soukromé modlitby ke
svaté zpovědi, svatému přijímání a podobně.

Stojí pouhé \$3.00. Pište si o něj do:

ŽIVOTOPIS PANNY MARIE

Skutečný životopis Panny Marie, jak jej sama zjevila služebnice Boží cti, sestře Marii z Agredy, představené kláštera Neposkvrněného Početí, řádu sv. Františka Serafinského v městě Agredě ve Španělsku v první polovici 17. století. Tento životopis je více znám pod jménem "Město Boží", (City of God), protože se na ni vztahují mnohá místa Písma svatého ze Zjevení sv. Jana evangelisty.

Toto vzácné dílo se skládá ze čtyř objemných knih a je vydáno v různých jazycích, ale v českém dosud nebylo vydáno.

Nyní však, díky Bohu a jistému šlechtnému dobrodinci, který pro větší čest a slávu Boží a k úctě Panny Marie vzal na sebe úkol hradit vydání spojená s překladem, můžeme dnes sdělit, že jej již máme na prodej. Cena \$20.00.

Chcete-li mít sami nebo způsobit svým přátelům pro dlouhé zimní večery duchovní požitky, zajisté nebudete litovat objednáte-li jej pro sebe, a svým přátelům se jistě též zavděčíte, objednate-li jej od:

BENEDICTINE PRESS

1637 S. Allport St.

Chicago 8, Illinois

České pobožnosti

**K Nejsvětějšímu Srdci Páně a
Královně sv. Růžence.**

K Pražskému Jezulátku. Křížová cesta.

TRE ORE (rozjímání o umučení Páně.)

K sv. Judovi — K sv. Terezii Květince.

**K Panně Marii Fatimské Královně Mučedníků
Svatá Stráž. — K sv. Josefu. Za duše v očistci.**

Všechny tyto knížečky jsou za stejnou cenu.

Jeden kus poštou za 20c 25 kusů poštou za \$3.00

3 kusy poštou za 50c 50 kusů poštou za \$5.00

10 kusů poštou za \$1.50 100 kusů poštou za \$8.50

Podle přání, mohou býti rozličené.

Kostelní písně a modlitby

nové modlitební knížky pod jménem:

“Písně a modlitby”.

**V této knížce jsou obsaženy všechny všeobecně známé
kostelní písně, známé po celé století.**

**Obsahují písně mešní, k požehnání, adventní, vánoční,
postní atd. Rovněž písně k Pánu Ježíši, Mariánské písně,
k českým patronům a jiné.**

**Druhá část je věnována různým pobožnostem,
jako ke mši svaté, k sv. zpovědi, k svatému přijímání,
pobožnosti růžencové, křížové cesty, litanie a jiné.**

Knížka tato, kapesního formátu, velikosti 4 x 5¾,

196 stránkách, v pěkné černé vazbě,

menšího tisku, cena \$1.75.

TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ

**pro lidi, kteří se nemohou zpovídat pro neznalost anglické řeči
vytiskla tiskárna benediktinů
vhodnou knížku v české i anglické řeči, a rovněž i v české i francouzské, takže za pomoci její
možno se našim lidem v zámorí
vypovídat. Dále, obsahuje vhodné modlitby k přijetí svatých**

**svátosti a základní pravdy svatého náboženství. Cena 20c —
6 za \$1.00.**

PSANÉ ZPOVĚDÍ

**Česky i anglicky, které možno v
nutné potřebě s označením podati knězi k přečtení.**

Cena 10c; 6 za 50c

BENEDICTINE PRESS

1637 S. Allport Street

Chicago 8, Illinois

Obsah

Poznámky k roku 1963	2
Jména svatých v Americe užívaná	16
Na cestě do Čech — <i>Alois Dostál</i>	20
Člověk Nikdy neví — <i>Frant. K. Hejda</i>	29
Stařečková pout' do Jerusalema — <i>Fr. Křen</i>	31
Pro Korunu — <i>Alois Dostál</i>	36
"To už je dávno!" — <i>V. L. Srbová</i>	39
Tvrdohlavci — <i>V. Špaček</i>	44
Vzkříšení — <i>V. Lužická</i>	49
Ve dvou osobách — <i>F. J. Andrlík</i>	59
Jak byl strýček Čásek na primici — <i>Fr. Křen</i>	64
Poslední Slavata — <i>Alois Dostál</i>	72
Srdcová dáma — <i>V. L. Srbová</i>	81
Zajímavé zprávy	84
O "vekshu" a tvrdohlavé selce — <i>Fr. Křen</i>	86
Živý strašák — <i>Alois Dostál</i>	93
Nejmilejší honorář — <i>K. V. Rais</i>	96
Jak dědečka vykoupali — <i>Jaroslav Havlíček</i>	107
Poslední roráty — <i>Fr. Křen</i>	109
Konce — <i>K. V. Rais</i>	112
Sestry — <i>L. Grossmanová-Brodská</i>	116
Dva bratři — <i>Václav Špaček</i>	127
Home on the Range — <i>Br. Valerian OSB</i>	137
Kronika	139
Adresář kněží	166
Adresář osad	171
Oznámky	183

(NAŠE 80. VÝROČÍ)

HOTOVÉ

pro zítřejší potřeby.

OTEVŘTE SI SVŮJ ÚČET DNES

U

Second Federal Savings AND LOAN ASSN.

26. ul. a Pulaski Rd.

CRawford 7-8500

Chicago 23, Illinois

Vaše vklady jsou pojištěny do \$10,000

(TŘETÍ GENERACE)

FRANK KOŘÍNEK & CO.

Krajanský velkoobchod s pekařskými potřebami

založený před 50 lety p. Frank Kořínkem starším.

4828-30 W. 25th STREET CICERO, ILL.

Phone OLympic 2-2870 — Bishop 2-1917

VÝROBCI RŮZNÝCH ZAVAŘENIN

Zvláštní pozornost věnujeme "MÁKU", který jest naší specialitou!

NAŠE POVIDLA jsou pravou pochoutkou; jak Švestková (Prune), Merunková (Apricot), Ananasová (Pineapple), Jahodová (Strawberry), Malinová (Raspberry), Datlová (Date), Pekanová (Pecan) a Mandlová (Almond), které dodáváme a zasíláme po celých Spojených státech pekařům — velkoobchodům a restaurantům — v 10 lb. — 50 lb. — 300 lb. a 600 lb. kbelíkách. Pro naše hospodyňky dodáváme do grocerních obchodů výše uvedená povidla ve 12ti uncových plechovkách. Nemá-li je váš obchodník, necht' se on obrátí přímo na výše uvedenou firmu, která jej mileráda obslouží.

Zasíláme naše výrobky těchto zavařenin po celých Spojených Státech.

Tato firma jest řízena poctivými a spolehlivými odborníky

pp. Frank J. Kořínek, George E. Kořínek a Frank J. Kořínek, ml.